

බුද්ධචර්යාවේ ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථලා 49 (II)

අභිධම්මපිටකයෙහි

10 වන ග්‍රන්ථය

යමකප්‍රකරණ

දළිතිය භාගය (2)

ලබ්‍ධා චෙත්තා මණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්
තිභුල මාකඩවර ශ්‍රී ජේවන පරිවේණාධිපති
යතරකෝරළ මහදිසාවේ ප්‍රධාන සමානායක රාජකීය පණ්ඩිත
ශ්‍රී ධම්සකන්ධ ජේවන කරහම්පිටිගොඩ ශ්‍රී සුමනසාර
සාවිරයන් වහන්සේ විසින් කරන ලද
සිංහල පරිවර්තනය

ශ්‍රී බු: ව: 2550
රාජ්‍ය වර්ෂ: 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 49 (ii)

The Tenth Book in the
Abhidhamma-Pitaka

10

YAMAKAPPAKARANA (II-2)

With the Sinhala translation by
Venerable Pandit Karahampitigoda
Sri Dhammakhandha Rewata Sumanasāra Thera

The Chief High Priest of the Province of
Four Korals and the Principal of
Sri Rewata Pirivena, Makadawara Hingula

නමෝ තස්ස භගවතෝ සබ්බදම්මේසු අප්පටිභ්‍යාඤ්ඤාභාවාරස්ස දසබ්බදාරස්ස
චතුර්වේසාරප්පවිසාරදස්ස සබ්බසත්තත්තමස්ස ධම්මිස්සරස්ස ධම්මරාජස්ස ධම්මස්සාමිස්ස
තථාගතස්ස සබ්බඤ්ඤානො සම්මාසම්බුද්ධස්ස !!!

භාග්‍යවත් වූ සියලු ධර්මයන්හි නොපැකිලි ඥානචාර සහිත වූ දසබ්බදාරී වූ
චතුර්වේශාරදත්ව විශාරද වූ සියලු සත්වයන්ට උත්තම වූ ධර්මයට ඊශ්වර වූ ධර්මරාජ වූ
ධර්මස්වාමී වූ තථාගත වූ සර්වඥ වූ සම්මා සම්බුදුන්ට නමස්කාර කරමි !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
මාගේ නමස්කාරය පිළිගනිත්වා !!!

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා
පරිගණක ගත කර නොමිලයේ බෙදාහැරීමේ
මහා ධර්ම දානමය පුණ්‍යකර්මය

**“අපාරුතා තේසං අමතස්ස ද්වාරා
යේ සෝතවන්තෝ පමුඤ්චන්තු සද්ධං”**

**“කන් ඇත්තාහු සැදැහැ මුදත්වා
ඔවුන්ට අමා දොර විවෘත කරන ලදි”**

අප භාග්‍යවත් අර්හත් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ප්‍රථම අනුසාසනය මෙහි ලා සිහි
කිරීම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය පරිශීලනය කරන්නා වූ පින්වතුන්ගේ අභිවාද්ධිය පිණිස ම වන
බව අපගේ හැඟීම ය.

සෑම කල්හි ඥාන සම්ප්‍රයුක්ත ව ක්‍රියා කරන්නා වූ සියලු සම්මා සම්බුදුරජාණන්
වහන්සේලාගේ පලමු අනුශාසනය, බුද්ධ රත්නය කෙරෙහි ගෞරව කරන්නා වූ
බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සම්මා සම්බුදු බෝධිය අදහන්නා වූ කවර නම් පුද්ලයෙකු නො
සළකා හිදිත් ද ? චතුර්වේශාරදත්ව සහිත වූ දශ බල සහිත වූ අනාවරණ ඥාන සහිත වූ
සර්වඥ වූ මහා කාරුණිකයන් වහන්සේ පවා නිවන අවබෝධ කර ගැනීම පිණිස
ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව ආරම්භ කරන පුද්ගලයා තුල ‘සද්ධා’ නම් වූ ගුණය අත්‍යාවශ්‍ය ය
යන්න අවධාරනය කරන සේක.

මෙම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය සැක නොකළ යුතු ය. සැක කරමින් හදාරන ලෞකික ශිල්ප
ශාස්ත්‍ර පවා පරිපූර්ණ ව නො පිහිටන බව සිහි ඇතිව බැලීමෙන් නුවණ ඇත්තාහට දැක ගත
හැකි ය. පුරුෂයා ශ්‍රේෂ්ඨ බවට පමුණු වන්නා වූ සද්ධා ධනය සහිත ව (“සද්ධිධ චිත්තං
පුරිසස්ස සෙට්ඨං”) මෙම ධර්ම රත්නය පරිශීලනය කරන්නාහට සද්ධා අංගයෙන් ලැබිය
යුතු සියල්ල ලැබෙනු නො අනුමාන ය. එසේ ම සිහියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද
වීර්යයෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද සමාධියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද ප්‍රඥාවෙන් ලැබිය යුතු
කොටස ද ලැබෙන පරිදි සද්ධා, සති, වීර්ය, සමාධි සහ ප්‍රඥා යන පංච ධර්මයන් තමා තුල
ඇති කර ගෙන මහත් වූ ගෞරවය සහිත ව ධර්මාවබෝධය පිණිස ම යොමු වූ දැඩි
අධිෂ්ඨානයෙන් මෙම ධර්ම පුස්තක පරිශීලනය කළ යුතු ය. අපගේ බුද්ධ ශාසනයෙහි

ධර්ම ශ්‍රවනයෙන් මග ඵල ලැබුවෝ ම අධික ය. විමුක්තිය ලබන්නා වූ ක්‍රම වේදයන් පහක් විස්තර කරන්නා වූ අංගුත්තර පංචක නිපාතයෙහි 'විමුක්තායතන' සූත්‍රයෙහි නිවන ලබන ක්‍රම වේද සතරක් ම ධම්ම දේශණාමය සහ ධම්ම සවනමය පුණ්‍ය කර්ම ඇසුරින් සිදුවන බව පැහැදිලි කර ඇත. පස්වැනි ක්‍රම වේදය භාවනාමය පුණ්‍ය කර්මය ප්‍රගුණ කිරීමෙන් සාර්ථක වන බව ද එහි සඳහන් වේ.

මහත් වූ ගෞරවාදරයෙන් මහා සුගතයන් වහන්සේගේ අනුශාසනය පිළිපදින්නා වූ අප්‍රමාදී ව ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව වඩන්නා වූ සියලු සත්තට, ත්‍රෛකාලික වූ සියලු දුකින් මිදී ලබන්නා වූ අපර වූ අමර වූ අමා මහ නිවන අවබෝධ වීම පිණිස මෙම මහඟු පුණ්‍ය කර්මය උපනිශ්‍රය වේවා !

ආර්යයන් වහන්සේලා පහළවීමෙන් සිරිලක බැබළේවා !

බුද්ධ ශාසනය දියුණුවී විරස්ථිතික වේවා !

ලෝ සත්තට සෙත් වේවා !

"අමතං දඬේ ව සෝ භෝති, යෝ ධම්මමනුසාසති"

(යමෙක් ධර්මානුශාසනය කරන්නේ ද, භෝ අමානය දෙන්නේ ය)

මෙම ධර්ම දානමය පුණ්‍ය කර්මය

මෝහ තිමිර විධිවංසනය කරන්නා වූ ලොවට උතුම් ආලෝකය වූ මහා කාරුණික වූ සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සච්ඡෙදා ඥානයට ද මහා කරුණා ගුණයට ද පූජෝපහාරයක් ම වේවා !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද අපගේ පුණ්‍ය කර්මය අනුමෝදන් වෙත්වා !!!

ශාසනාභිවාද්ධිකාමී,

සමීන්ද රණසිංහ.

2009.06.28

අභිධම්ම පිටකෙ
සමකප්පකරණං
දුතියො භාෂො (2)

අභිධම්මපිටකයෙහි
සමකප්පකරණ
ද්විතිය භාෂය (2)

**“තරාගතපපවෙදිනො භික්ඛවෙ ධම්මවිනයො විවචො විරොචති
නො පටිච්ඡෙතො.”**

**“මහණෙනි, තරාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරන ලද
ධර්මය හා විනය විවෘත වූයේ බබළයි, වැසුණේ නො මැ බබළයි”**

(අඩුකොරනිකාය, තිකතිපාත-හරණ්ඩවග්ග, 9 සූත්‍රය)

සැලකිය යුතුය : මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත. එම පටුනෙහි මාතෘකාවන් හා පිටු අංක අදාළ පිටු සමඟ සම්බන්ධ කර ඇත. මෙහි කියවීමට ඇති ප්‍රදේශයට වම් පසින් ඇති 'පිටු යොමුව' භාවිතා කිරීමෙන් නැවත පටුනට පැමිණීමට පුළුවන. වම් පසින් පාළු පිටුව ද දකුණු පසින් අදාළ සිංහල පිටුව ද කියවීම සඳහා VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS යන ක්‍රමය භාවිතා කරන්න.

Please note : The TABLE OF CONTENTS of this book is located in page no:15 and it is linked with associated pages in the book for your convenience. You can easily click on the page number or content description in the 'Table of Contents' and you will be directed to the relevant page. Bookmarks located to the left of reading area can be used to navigate back to 'Table of Contents' Page. If you would like to view Pali page on your left and the relevant Sinhala page on your right select the menu items as follows; VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS.

පටුන CONTENTS

				82
සංස්කාරක නිවේදනය	xvii
ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය	xix
සංකීර්ණ නිරූපණය	xxi
සංඥාපනය	xxiii-xxiv
පාළි භෝගිය	xxv
විසය සූචි	xxvii-xxxii
පෙළ හා පරිවර්තනය	2-537
බුද්ධිජයනම් ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා	540-541

සංස්කාරක නිවේදනය

බුද්ධජයනතී ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි අභිධර්ම පිටකයට අයත් යමකප්‍රකරණය කාණ්ඩ දෙකකින් යුක්ත කොට මුද්‍රණයට සැලසුම් කරන ලද්දේය. එහි සවැනි සඛ්ඛර යමකයෙහි පටන් ඉන්ද්‍රියයමකය තෙක් යමක පස මුද්‍රණ අවස්ථාවට පැමිණ පරිහරණයට දුෂ්කරවනසේ මහත් ග්‍රන්ථයක් වනබව පැහැණු හෙයින් 'ඉන්ද්‍රියයමකය' වෙන ම කාණ්ඩයක් ලෙස මුද්‍රණය කරවන්නට තීරණය විය. එහෙයින් මේ ග්‍රන්ථභාගය යමකප්‍රකරණයේ ද්විතීය භාගයෙහි දෙවැනි කාණ්ඩය ලෙස මුද්‍රණය වූබව සලකන්නේ මැනවි.

පණ්ඩිත මීරිස්සේ ගුණසිරි ස්ථවිරයන් වහන්සේ මේ ග්‍රන්ථභාගය ද පරිවර්තනය සඳහා බෞද්ධ මණ්ඩලය මගින් ආරාධිත වූ සිටි නමුදු උන් වහන්සේගේ ආකස්මික අභාවය නිසා එම සංස්කරණය හා සිංහල අනුවාදය ද ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය වෙත පැවැරිණි. එහෙයින් ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ ප්‍රවීණ සාමාජිකවරයකු වන හිඟුල, මාකඩවර ශ්‍රී රෙවත පරිවේණාධිපති සතරකෝරළ මහදිශායෙහි ප්‍රධාන සංස්කෘත-ධූරිණ වූ ශ්‍රී ධම්සකතඨ රෙවත, රාජකීය පණ්ඩිත ශ්‍රී සුමනසාර ස්ථවිරයන් වහන්සේ විසින් මෙ ද සපුරා හෙළබසට නඟා පාඨශෝධනය ද කරමින් මුද්‍රණයට සකස් කළබව පවසමහ.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ අතිගරු ජනාධිපති තැන්පත් ශ්‍රීමත් ජේ. ආර්. ජයවර්ධන උතුමාණන්ගේ කාරුණික අනුග්‍රහයද සංස්කෘතික කටයුතු පිළිබඳ ගරු අමාත්‍ය වූ ඊ. ඇල්. ඩී. හුරුල්ලේ මැතිතුමාණන් හා නියෝජ්‍ය අමාත්‍ය ඩබ්ලිව්. ඇම්. ටී. බණ්ඩා මැතිතුමාණන් ඇතුළු සංස්කෘතික කායබිමණ්ඩලය ද, තිසර මුද්‍රණාලයාධිකාරී මහතාණන් ප්‍රමුඛ මුද්‍රණකායාභාෂය හා මෙහි උපස්කෘත සියලු සුධිහු ද මෙ මැධර්ම දූතමය කුශලයෙන් ස්වර්ග මොක්ෂ සුබභාගී වෙන්වා' යි ආශංසනය කරමහ.

මේවගට,

ලබ්‍රහ්ම ලඛ්ඛානඤ්ඤ

මහානායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ,

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සංස්කාරක.

1987 දෙසැ. 25 දින.

කොළඹ මහානායක වාරිකාරාමය.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදෙශක:

අග්‍රහමහාපණ්ඩිත, බ්‍රහ්මචාරී, ආනන්දමාලිකා මහානායක මහාසංචාරිකාදයන් වහන්සේ.

සහායක:

අග්‍රහම වීර්‍යවංශපරිවේණාධිපති, ත්‍රිපිටකවාග්ගිච්ඡාචාර්ය, සාහිත්‍ය චක්‍රවර්ති, රාජකීය පණ්ඩිත, කෝදිගොඩ ශ්‍රී භානුලොක දක්ෂිණ-ලංකායෙහි ප්‍රධාන සංඝනායක සංචාරයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක:

මොල්ලිගොඩ ප්‍රච්චන්දාදය පරිවේණාධිපති ශ්‍රී මහාවිහාරවංශාලංකාර විමල කීර්ති ශ්‍රී ත්‍රිපිටකවාග්ගිච්ඡා, සාහිත්‍යචක්‍රවර්ති, රාජකීය පණ්ඩිත, ලබ්‍රහම ශ්‍රී ලංකානන්දාධිපති — කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණ සාමග්‍රීධම් මහාසංඝසභායෙහි මහානායක සංචාරයන් වහන්සේ.

සම්පාදක:

කිරුළපන පූර්වාරාමයෙහි හා නාරාහේන්පිට අභයාරාමයෙහි අධිපති, ශාසත්‍රපති, වීර්‍යවංශාචාර්ය, රාජකීය පණ්ඩිත, රද්දල්ලේ ශ්‍රී ප්‍රභාලොක — කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණ සාමග්‍රීධම් මහාසංඝසභායෙහි අනුනායක සංචාරයන් වහන්සේ.

හෙරලියාවල ශ්‍රී සුධර්මාරාමාධිපති, ශාසත්‍රපති, වීර්‍යවංශාචාර්ය, රාජකීය පණ්ඩිත, වෙඳරුවෙ ශ්‍රී අනුමෝදා — කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණ සාමග්‍රීධම් මහාසංඝසභායෙහි අනුනායක සංචාරයන් වහන්සේ.

හිඟුලේ මාකඩවර ශ්‍රී රෙවත පරිවේණාධිපති, සතරකෝරළ මහ-දිසාවේ ප්‍රධාන සංඝනායකධුරුන්ධර ශ්‍රී ධම්මකත්ති රෙවත රාජකීය පණ්ඩිත කර්මමිත්තිගොඩ ශ්‍රී සුමනසාර සංචාරයන් වහන්සේ.

කොළඹ තිබ්බෙරියායෙහි අශ්‍රමාචාර්යාධිපති, රාජකීය පණ්ඩිත, කර්ම ශ්‍රී ප්‍රභාලංකාර නායක සංචාරයන් වහන්සේ.

අනුරාධපුර බුද්ධගාමික ධර්මපාලයෙහි ත්‍රිපිටක අංශයෙහි මහාචාර්ය, ශාසත්‍රාචාර්ය, රාජකීය පණ්ඩිත, ත්‍රිපිටකාචාර්ය, රජගම කෝරළයේ ප්‍රධාන සංඝනායකධුරුන්ධර ලබ්‍රහම ශ්‍රී ජනානන්ද සංචාරයන් වහන්සේ.

ලේකම්:

කොළඹ බෞද්ධලොක මාවතෙහි බෞද්ධලොක විහාරාධිපති, පණ්ඩිත දෙරගමුවේ සිරි ධම්මපාල - කොළඹදිශයෙහි ප්‍රධාන සංඝ-නායක සංචාරයන් වහන්සේ.

සංකේත නිරූපණය

- සී.මු. - සිහලකරවුණු යමකප්පකරණං
යයා - තායාකරවුණු යමකප්පකරණං
ම.ජ.සං - මරමිච්ඡවංසංගිතිය සොධිත යමකප්පකරණං
අට්ඨකථා - පඤ්චප්පකරණට්ඨකථා
PTS - PALITEXT SOCIETY YAMAKAPPAKARANA

සංඥාපනය

යමක ප්‍රකරණයෙහි ඒ ඒ යමකයන් පිළිබඳ නය විභාගාදී කිවයුතු සාමාන්‍යා දය ප්‍රථමභාග සංඥාපනයෙහි ලා කියන ලද්දේ යැ. මේ ග්‍රන්ථයෙහි එන ඉන්ද්‍රියයමකයෙහි නය විභාගාදිය එය බලා දන්නේ යැ. විශේෂ වූ කිහිප තැනක් මෙහි දක්වමහ.

වක්කායතන වක්ඛුධාතුමූලකයෙහි මෙන් මෙ වක්ඛුන්ද්‍රියමූලක නයෙහි ද ජිව්තින්ද්‍රිය කායින්ද්‍රිය මූලක යමකයෝ නො ගන්නා ලදහ. පළමු කී සොතින්ද්‍රිය ඝාතින්ද්‍රිය හා සමාන විසර්ජන ඇති හෙයිනි. මනින්ද්‍රිය උපඥසයෙහි කී පිළිවෙළ අනුව නොයොද සියලු වක්ඛුන්ද්‍රිය මූලකාදීන් සමග අවසන්තිලා යොදන ලද යැ. වක්ඛුන්ද්‍රියාදී මූලකයන් සමග මෙන් මැ ඉන්ද්‍රියාදී මූලකයන් හා සමග ද යෙදෙන බැවිනි.

වක්ඛුන්ද්‍රිය සමග ඉන්ද්‍රිය, පුරිසින්ද්‍රිය, ජිව්තින්ද්‍රිය, සොමනස්සින්ද්‍රිය, උපෙකච්ඡින්ද්‍රිය, සතීන්ද්‍රිය, පඤ්ඤින්ද්‍රිය, මනින්ද්‍රිය යන ඉන්ද්‍රියයෝ ගන්නා ලදහ. ප්‍රතිසන්ධියෙහි නො ලැබෙන බැවින් සුචින්ද්‍රිය, දුක්චින්ද්‍රිය, දෙමනස්සින්ද්‍රිය යන මොහු ද අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය, අඤ්ඤින්ද්‍රිය, අඤ්ඤතාවින්ද්‍රිය යන මොහු නො ගන්නා ලදහ. ඒ ඒ ඉන්ද්‍රිය මූලකයෙහි ඉන්ද්‍රියයන් ලැබෙන අයුරින් යමක ගිණියැ යුතු.

පච්ඡති උපාදාචාරයෙහි “සවක්ඛුකානං න ඉන්ද්‍රිනං උපපජ්ජන්තානං” යන මෙහි ‘ඇස් ඇති වැ හේනි නො වැ උපදනාහු’ යයි භ්‍රමමාර්ගසද්ධාදී රූපි භ්‍රමයෝ ද පුරුෂයෝ ද නපුංසකයෝ ද කියන ලද වෙති. ඔවුනට සත්ත්වයන් නූපදිති. “සවක්ඛුකානං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං” යන මෙහි ‘ඇස් ඇති වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනාහු’ යයි රූපි භ්‍රමයෝ ද සත්ත්ව ද නපුංසකයෝ ද කියන ලද වෙති. ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදිති, “අවක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජිව්තින්ද්‍රියං උපපජ්ජති” යන මෙහි ‘ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට ජිව්තින්ද්‍රිය උපදී’ යනු එකවොකාර (අසංඥසඤ්ඤා) වතුචොකාර (අරූප) කාමධාතුසන්ධියන් ගෙන කියන ලද්දේ යැ. “සවක්ඛුකානං විනා සොමනස්සෙන” යනු උපෙකච්ඡා සහගත සතර මහාවිපාක ප්‍රතිසන්ධි ද “සවක්ඛුකානං විනා උපෙකච්ඡා” යනු සොමනස්ස සහගත ප්‍රතිසන්ධි ද “උපෙකච්ඡා අවක්ඛුකානං” යනු අභේදක ප්‍රතිසන්ධි ද ගෙන කියන ලද යැ. “අභේදකානං” යනු; අභේදක ප්‍රතිසන්ධි විසය හා සමග ශ්‍රද්ධා, සති, ප්‍රභූ ඉන්ද්‍රියයෝ එකාන්තයෙන් මැ නූපදිති. සමාධි විශිෂ්ට දෙක ඉන්ද්‍රිය ප්‍රාප්ත නො වෙති. “සභේදකානං අවක්ඛුකානං” යනු ගර්භශයා ඇතියන් වශයෙන් ද අරූපි වශයෙන් ද කියන ලද යැ ඔවුන් හැර අනෙක් භේදකමත්ත ඇස් නැතියෙක් නැත. “සවක්ඛුකානං අභේදකානං” යනු අපායෙහි ඔපපාතිකයන් ගෙන කියන ලද යැ.

“සවකුකානාං ඥාණවිපසයුතානාං” යි කාමධාතුයෙහි දුතෙකුක ප්‍රති-
සන්ධි ඇතියන් ගෙන කියන ලද යැ. “සවකුකානාං ඥාණසමපයුතානාං”
යනු රූපී බ්‍රහ්මයන් ද කාමාවචර දෙවිචිතිසුන් ද ගෙන කියන ලද
යැ. “ඥාණසමපයුතානාං අවකුකානාං” යනු අරූපීන් ද ත්‍රිතෙකුක
ගර්භශයා ඇතියන් ද ගෙන කියන ලද යැ. “චිතා සොමනසොන
උපපස්සනානාං” යනු රූප ජීවිතින්ද හා අරූප ජීවිතින්ද ගෙන
කියන ලද යැ. “සවනෙක සොමනසසවිපසයුතචිතතස්ස උප්පාදකං”
යනු අරූප ජීවිතින්ද ගෙන කියන ලදි.

පරිඤ්ඤාචාරයෙහි “අට්ඨමකො” යනු ප්‍රොකාපනම්මාර්ගසට්ඨ පුද්ගල යි.
හෙ අර්භත්ඵලසථයා පටන් ප්‍රත්‍යාරොහණ ක්‍රමයෙන් ගණිනු ලබන්නෙ
අටවැනි වෙයි, දකුණිච්ඡාර්ගයන් ගිණිලෙහි දී රහතුන් වහන්සේ අග්‍ර
දකුණිච්ඡාර්ග වන බැවින් ප්‍රථම පුද්ගල වෙයි.

“දෙව පුගලො අඤ්ඤිත්ථිං භාවෙනති නො ව දෙමනස්සිත්ථිං
පජ්ඣන්ති” යන මෙහි ද්විපුද්ගලයෝ නම් සකාදගාමිමාර්ගසමඬහි
යැ අර්භන්මාර්ගසමඬහි යැ යන දෙදෙනා යි, ඔවුනතුරෙහි සකාද-
ගාමි පුද්ගල අසමථි බැවින් දෙමනස්සිත්ථි ප්‍රභාණය නො කෙරෙයි,
අර්භන්මාර්ගසට්ඨ පුද්ගල ප්‍රතිණයෙහි බැවින් ප්‍රභාණය නො කෙරෙයි.

පඤ්ඤාති නිද්දෙසචාරයෙහි ‘කායො කායිත්ථිං’ යන
පාච්ඡා විසර්ජනය “කායිත්ථිං” යටපත්වා අවසෙසො කායො න
කායිත්ථිං” යි මරලෙ ජට්ඨසඬහිති යමකප්පකරණයෙහි ඇත. එය
කායි අක්ෂර මුද්‍රණයෙහි ද PTS මුද්‍රණයෙහි ද “කායිත්ථිං” යටපත්වා
අවසෙසො කායො න කායිත්ථිං” යි ඇත.

ආයතන යමකයෙහි “කායො කායායතනන්ති” යන පාච්ඡා
විසර්ජනයෙහි “කායායතනං” යටපත්වා අවසෙසො කායො කායො, න
කායායතනං” යි කායි අක්ෂර මුද්‍රණයෙහි ඇත. ඉන්ද්‍රිය යමකයෙහි
පාළි විභාගය සකස්වා ආයතන යමකයෙහි කී නමින් මැ කළයුතු
සේ අවුච්ඡාති සඳහන් වෙයි. එහෙයින් අප විසින් මෙහි යථොක්ත
පාළිය “කායිත්ථිං” යටපත්වා අවසෙසො කායො කායො, න කායිත්ථිං”
යි සුපාය සේ ගන්නා ලද යැ. “කායිත්ථියය හැර අවශෙෂ කාය කාය
නම් වෙයි, කායිත්ථිය නො වෙයි” යනු එහි අර්ථ යි. “අවසෙසො
කායොති: නාමකායො, රූපකායො, භස්සිකායො, අසසකායොති
එවමාදි” යි “අවශෙෂකාය නම් නාමකාය, රූපකාය, භස්සිකාය,
අසසකාය යන මේ ආදී යැ” යි අවුච්ඡාති දක්වන ලද්දේ යැ. ජට්ඨසඬහිති
සංස්කරණයෙන් එ අරුත් නො නැගෙයි. මෙ මතු නො වැ “අවසෙසො
ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සොතිත්ථිං” ආදී සෙසු තත්ති ද “අවසෙසො
ඉන්ද්‍රියා න සොතිත්ථිං” ආදීන් ජට්ඨසඬහිති සංස්කරණයෙහි පාළිය
දක්නා ලැබේ. විමසා ගන්නෙ යි.

කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර

රෙවක පිරිවෙන,
මාකඩවර,
හිඳුල,
1987. දෙසැ. 25

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS

VOWELS

අ a ආ ā ඉ i ඊ ī උ u ඌ ū ඍ ē ඔ ō

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞṅa			
චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤña			
ටta	ඨtha	ඩḍa	ඬḍha	ණṇa			
තta	ථtha	දda	ධdha	නna			
පpa	ඵpha	බba	භbha	මma			
යya	රra	ලla	වva	සsa	හha	ළla	ආṇa
කka	කාkā	කිki	කීkī	කුku	කූkū	කෙē	කෝkō
ඛkha	ඛාkhā	ඛිkhi	ඛීkhī	ඛුkhu	ඛූkhū	ඛෙkhē	ඛෝkhō
ගga	ගාgā	ගිgi	ගීgī	ගුgu	ගූgū	ගෙē	ගෝgō

CONJUNCT - CONSONANTS

කක ka	කඤ ඤ ka	ත්‍ර tra	මම් mpha
කඛ kha	භණ භ ha	දද dda	මි, මී mba
කා kya	ඤච ච ca	දධ dha	මෙ mpha
ත්‍ර kri	ඤජ ජ ja	ද්‍ර dra	මේ mma
කච kva	ඤජ ජ ja	ඳ්‍ර, ඳ්‍ර dva	මෙ mha
මා khya	ඤඣ ඣ ja	ධධ dhva	යය, යා yya
මඛ khva	මිෆ් fa	නත nta	යා ya
ගෙ gga	වධ, වධ්‍ර ට්‍ර ha	නන් ntha	ලල la
ගා ggha	ධධ්‍ර ඳ්‍ර da	නන් nda	ලා la
වසා ssa	ධධ්‍ර ඳ්‍ර dhva	නන් ndha	ලභ lha
ගු gru	භණ භ ha	නන nna	වභ vha
ධඛ khka	භණ භ ha	නන nha	සස ssa
ධසා ssa	භණ භ ha	පප ppa	සම sma
ධසා sgha	භණ, භණ du	පප ppha	සව sva
මෙ cca	තත් ta	බබ bba	භම hma
ච්ච ccha	තත් ttha	බබ bgha	භව vha
ජ්‍ර jja	නත් tva	බ්‍ර bra	ළභ lha
ඤ්‍ර jgha		මම් mpa	

ය a ඊ i ඊ ī උ u ඌ ū ඍ ē

සමකපකරණ-ද්විතීයාගය

ද්විතීයා බණ්ඩා

විසය සූචි

10. ඉන්ද්‍රිය යමකං

විසයානි		පිට්ඨකානි
	1. පඤ්ඤානි උද්දෙසවාරො 2—27	
1.	පදසොධනවාරො	5
2.	පදසොධනමූලවක්කවාරො ..	15
3.	සුඛඉන්ද්‍රියවාරො	17
4.	සුඛඉන්ද්‍රියමූලවක්කවාරො ..	27
	2. පඤ්ඤානි නිද්දෙසවාරො 28—79	
1.	අනුලොම	31
2.	පදසොධනවාරො ..	35
3.	පදසොධනමූලවක්කවාරො ..	51
4.	සුඛඉන්ද්‍රියවාරො	61
	3. පච්ඡතිඋපපාදවාරො 80—487	
1.	පච්චප්පකවාරො	189
2.	අතීතවාරො	223
3.	පච්චප්පකාතීතවාරො	329
4.	පච්චප්පකානාගතවාරො ..	433
5.	අතීතානාගතවාරො	487
	4. පරිඤ්ඤාවාරො 488—537	
1.	පච්චප්පකානාගතවාරො ..	527
2.	අතීතානාගතවාරො	537

අභිධම්මපිටකේ
සමක පටිකරණං.

සමකප්පකරණං

නමො තසස භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධසස

10. ඉන්ද්‍රිය සමකං

1. පඤ්ඤානති උදෙදසමාරො

බාවිසතින්ද්‍රියානි: චක්ඛුන්ද්‍රියං, සොතින්ද්‍රියං, සාතින්ද්‍රියං, ජිව්හින්ද්‍රියං, කායින්ද්‍රියං, මනින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියං, පූරිසින්ද්‍රියං, ජිව්හින්ද්‍රියං, සුඛින්ද්‍රියං, දුක්ඛින්ද්‍රියං, සොමනස්සින්ද්‍රියං, දෙමනස්සින්ද්‍රියං, උපෙක්ඛින්ද්‍රියං, සඤ්ඤාන්ද්‍රියං, විරිසින්ද්‍රියං, සතින්ද්‍රියං, සමාධින්ද්‍රියං, පඤ්ඤාන්ද්‍රියං, අනඤ්ඤානඤ්ඤාස්සාමිතින්ද්‍රියං, අඤ්ඤාන්ද්‍රියං, අඤ්ඤානාචින්ද්‍රියං.

1. චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු: සොතං සොතින්ද්‍රියං, සොතින්ද්‍රියං සොතං: සාතං සාතින්ද්‍රියං, සාතින්ද්‍රියං සාතං: ජිව්හං ජිව්හින්ද්‍රියං, ජිව්හින්ද්‍රියං ජිව්හා: කායො කායින්ද්‍රියං, කායින්ද්‍රියං කායො: මනො මනින්ද්‍රියං, මනින්ද්‍රියං මනො: ඉන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රිය: පූරිසො පූරිසින්ද්‍රියං, පූරිසින්ද්‍රියං පූරිසො: ජිව්හං ජිව්හින්ද්‍රියං, ජිව්හින්ද්‍රියං ජිව්හං: සුඛං සුඛින්ද්‍රියං, සුඛින්ද්‍රියං සුඛං: දුක්ඛං දුක්ඛින්ද්‍රියං, දුක්ඛින්ද්‍රියං දුක්ඛං: සොමනස්සං සොමනස්සින්ද්‍රියං, සොමනස්සින්ද්‍රියං සොමනස්සං: දෙමනස්සං දෙමනස්සින්ද්‍රියං, දෙමනස්සින්ද්‍රියං දෙමනස්සං: උපෙක්ඛං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං, උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපෙක්ඛං: සඤ්ඤා සඤ්ඤාන්ද්‍රියං, සඤ්ඤාන්ද්‍රියං සඤ්ඤා: විරියං විරිසින්ද්‍රියං, විරිසින්ද්‍රියං විරියං: සති සතින්ද්‍රියං, සතින්ද්‍රියං සති: සමාධි සමාධින්ද්‍රියං, සමාධින්ද්‍රියං සමාධි: පඤ්ඤා පඤ්ඤාන්ද්‍රියං, පඤ්ඤාන්ද්‍රියං පඤ්ඤා: අනඤ්ඤානඤ්ඤාස්සාමිති අනඤ්ඤානඤ්ඤාස්සාමිතින්ද්‍රියං, අනඤ්ඤානඤ්ඤාස්සාමිතින්ද්‍රියං අනඤ්ඤානඤ්ඤාස්සාමිති: අඤ්ඤා¹ අඤ්ඤාන්ද්‍රියං, අඤ්ඤාන්ද්‍රියං අඤ්ඤා: අඤ්ඤානාචි අඤ්ඤානාචින්ද්‍රියං, අඤ්ඤානාචින්ද්‍රියං අඤ්ඤානාචි:

1. අඤ්ඤා-P. T. 5.

අතිරේක පිටකයෙහි

සමක ප්‍රකරණය

ඒ භාග්‍යවත් අර්භත් සමාක්සමිබුද්ධයන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා.

10. ඉන්ද්‍රියයමක

1. ප්‍රඥප්ති උද්දෙශවාර

දෙවිසි ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති: වක්ඛන්ද්‍රිය යැ සොතින්ද්‍රිය යැ
සාතින්ද්‍රිය යැ ජීවිතින්ද්‍රිය යැ කායින්ද්‍රිය යැ මනින්ද්‍රිය යැ ඉන්ද්‍රියය
යැ පුරිසින්ද්‍රිය යැ ජීවිතින්ද්‍රිය යැ සුඛින්ද්‍රිය යැ දුක්ඛින්ද්‍රිය යැ
සොමනස්සින්ද්‍රිය යැ දෙමනස්සින්ද්‍රිය යැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය යැ සද්ධින්ද්‍රිය
යැ විරිසින්ද්‍රිය යැ සතින්ද්‍රිය යැ සමාධිත්ද්‍රිය යැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය යැ
අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය යැ අඤ්ඤින්ද්‍රිය යැ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය යි.

1. වක්ඛන වක්ඛන්ද්‍රිය වේ ද, වක්ඛන්ද්‍රිය වක්ඛන වේ ද: ශ්‍රොත්‍රය
සොතින්ද්‍රිය වේ ද, සොතින්ද්‍රිය ශ්‍රොත්‍ර වේ ද: ස්‍රාණය සාතින්ද්‍රිය
වේ ද, සාතින්ද්‍රිය ස්‍රාණ වේ ද: ජිහ්වා ජීවිතින්ද්‍රිය වේ ද, ජීවිතින්ද්‍රිය
ජිහ්වා වේ ද: කාය කායින්ද්‍රිය වේ ද, කායින්ද්‍රිය කාය වේ ද:
මනස මනින්ද්‍රිය වේ ද, මනින්ද්‍රිය මනස වේ ද: සත්ත්‍ව ඉන්ද්‍රියය
වේ ද, ඉන්ද්‍රියය සත්ත්‍ව වේ ද: පුරුෂ පුරිසින්ද්‍රිය වේ ද, පුරිසින්ද්‍රිය
පුරුෂ වේ ද: ජීවිතය ජීවිතින්ද්‍රිය වේ ද, ජීවිතින්ද්‍රිය ජීවිත වේ ද:
සුඛය සුඛින්ද්‍රිය වේ ද, සුඛින්ද්‍රිය සුඛ වේ ද: දුක්ඛය දුක්ඛින්ද්‍රිය
වේ ද, දුක්ඛින්ද්‍රිය දුක්ඛ වේ ද: සොමනස්සය සොමනස්සින්ද්‍රිය වේ
ද, සොමනස්සින්ද්‍රිය සොමනස්ස වේ ද: දෙමනස්සය දෙමනස්සින්ද්‍රිය
වේ ද, දෙමනස්සින්ද්‍රිය දෙමනස්ස වේ ද: උපෙක්ඛා උපෙක්ඛින්ද්‍රිය වේ ද,
උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපෙක්ඛා වේ ද: ශ්‍රද්ධා සද්ධින්ද්‍රිය වේ ද, සද්ධින්ද්‍රිය
ශ්‍රද්ධා වේ ද: වීර්ය වීරිසින්ද්‍රිය වේ ද, වීරිසින්ද්‍රිය වීර්ය වේ ද: සති
සතින්ද්‍රිය වේ ද, සතින්ද්‍රිය සති වේ ද: සමාධි සමාධිත්ද්‍රිය වේ ද,
සමාධිත්ද්‍රිය සමාධි වේ ද: ප්‍රඤ්ඤා පඤ්ඤින්ද්‍රිය වේ ද, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ප්‍රඤ්ඤා වේ ද:
'අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති' අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වේ ද, අනඤ්ඤා-
නඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති වේ ද: අඤ්ඤා
අඤ්ඤින්ද්‍රිය වේ ද, අඤ්ඤින්ද්‍රිය අඤ්ඤා වේ ද: අඤ්ඤාතාවි
අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වේ ද, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අඤ්ඤාතාවි වේ ද යත්:

වක්‍රාන්ත වක්‍රාන්ත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ උපෙක්ඛිත වේ ද : වක්‍රාන්ත වක්‍රාන්ත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ සද්ධිත වේ ද : වක්‍රාන්ත වක්‍රාන්ත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ විරිතිත වේ ද, වක්‍රාන්ත වක්‍රාන්ත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ ස්මානිත වේ ද : වක්‍රාන්ත වක්‍රාන්ත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ සමාධිත වේ ද, වක්‍රාන්ත වක්‍රාන්ත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ පඤ්ඤිත වේ ද : වක්‍රාන්ත වක්‍රාන්ත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අනඤ්ඤානඤ්ඤාස්සා-
චිතිත වේ ද : වක්‍රාන්ත වක්‍රාන්ත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤිත වේ ද : වක්‍රාන්ත වක්‍රාන්ත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

4. ශ්‍රොත්‍රය සොකිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද...
ශ්‍රොත්‍රය සොකිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

5. ස්‍රාණය ඝාතිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද...
ස්‍රාණය ඝාතිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

6. ජිවහා ජිවහිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද...
ජිවහා ජිවහිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

7. කාය කායිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද... කාය
කායිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

8. මනස මනිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද...
මනස මනිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

9. ස්ත්‍රී ඉක්ඛිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද... ස්ත්‍රී
ඉක්ඛිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

10. පුරුෂ පුරිසිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද...
පුරුෂ පුරිසිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

11. ජිවිතය ජිවිතිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද...
ජිවිතය ජිවිතිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

12. සුඛය සුඛිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද...
සුඛය සුඛිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

13. දුඃඛය දුක්ඛිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද...
දුඃඛය දුක්ඛිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

14. සොමනස්සය සොමනස්සිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද...
සොමනස්සය සොමනස්සිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤා-
නාවිත වේ ද යත් :

15. දෙමනස්සය දෙමනස්සිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද...
දෙමනස්සය දෙමනස්සිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤා-
නාවිත වේ ද යත් :

16. උපෙක්ඛා උපෙක්ඛිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද...
උපෙක්ඛා උපෙක්ඛිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

17. ශ්‍රද්ධා සඳ්ධිත්‍රිය වේ ද, ඉන්‍ද්‍රියයෝ චක්ඛන්‍ද්‍රියවේ ද...
ශ්‍රද්ධා සඳ්ධිත්‍රිය වේ ද, ඉන්‍ද්‍රියයෝ අසාදනාභීන්‍ද්‍රිය වේ ද යත්:

18. වියඹි විරිඨිනැදිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුනැදිය වේ ද... වියඹි විරිඨිනැදිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අසූඤ්ඤාචාරිනැදිය වේ ද යත් :

19. සමෘති සතින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රවුන්ද්‍රිය වේ ද ...
 සමෘති සතින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අසාද්‍යානවිත්තිය වේ ද යත් :

20. සමාධි සමාධීන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ චක්‍රවුන්ද්‍රිය වේ ද... සමාධි සමාධීන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අසංකෘතීන්ද්‍රිය වේ ද යත්:

21. ප්‍රඥ පඤ්ඤානදිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛිනදිය වේ ද ...
ප්‍රඥ පඤ්ඤානදිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අසාද්‍යාචිතදිය වේ ද යත්:

22. අනුකූලතාවයෙන් අනුකූලතාවයෙන් වඩා වේද, ඉන්ද්‍රියයෙන් වඩා වේද ... අනුකූලතාවයෙන් අනුකූලතාවයෙන් වඩා වේද, ඉන්ද්‍රියයෙන් අනුකූලතාවයෙන් වඩා වේද යත්:

23. අයුතු අයුතිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ චක්‍රවත්තිය වේ ද...
අයුතු අයුතිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අයුතුතාවත්තිය වේ ද යත්:

24. අයුතුතාවී අයුතුතාවීන්ටිය වේ ද, ඉන්ටියයෝ වක්වුන්ටිය වේ ද ... අයුතුතාවී අයුතුතාවීන්ටිය වේ ද, ඉන්ටියයෝ අයුතුන්ටිය වේ ද යත් :

25. වක්‍රයේ නොවූයේ වක්‍රාකාරීය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සංකීර්ණය නොවූයේ වේ ද; වක්‍රයේ වක්‍රාකාරීය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සංකීර්ණය නොවූයේ වේ ද; වක්‍රයේ වක්‍රාකාරීය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු පිටතීන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද; වක්‍රයේ වක්‍රාකාරීය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු කායිකීන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද; වක්‍රයේ වක්‍රාකාරීය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු මනින්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද; වක්‍රයේ වක්‍රාකාරීය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ඉස්මත්තීන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද; වක්‍රයේ වක්‍රාකාරීය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු පුරිසින්නීන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද; වක්‍රයේ වක්‍රාකාරීය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු පිටිතින්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද; වක්‍රයේ වක්‍රාකාරීය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සුවින්නීන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද; වක්‍රයේ වක්‍රාකාරීය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු දුක්ඛින්නීන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද; වක්‍රයේ වක්‍රාකාරීය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු

[illegible]

26. සෞඛ්‍ය නොවූයේ සෞඛ්‍යීන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්‍රබ්‍රන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද ... සෞඛ්‍ය නොවූයේ සෞඛ්‍යීන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අභ්‍යන්තරීන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද යත්:

27. සාන නොවූයේ සානිත්වය නො වූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්‍රවර්තය නොවූයේ වේ ද... සාන නොවූයේ සානිත්වය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාචාර්යය නොවූයේ වේ ද යත් :

28. පිහිටා නොවූයේ පිහිටිනැයි නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වක්කුන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද ... පිහිටා නොවූයේ පිහිටිනැයි නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අක්කුකාවිනැයි නොවූයේ වේ ද යත් :

29. කාය නොවූයේ කායිකත්වය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ත්රිය නොවූවා වක්ත්වත්වය නොවූයේ වේ ද ... කාය නොවූයේ කායිකත්වය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ත්රිය නොවූවාහු අභිභවත්වය නොවූයේ වේ ද යත් :

30. මන නොවූයේ මනින්නිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්නිය නොවූවානු චක්කන්නිය නොවූයේ වේ ද ... මන. නොවූයේ මනින්නිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්නිය නොවූවානු අභිභාවන්නිය නොවූයේ වේ ද යත් :

31. ඉස්පි නොවූයේ ඉස්පිත්තිය නොවූයේ වේ ද, ඉත්තිය නොවූවාහු චක්ඛත්තිය නොවූයේ වේ ද ... ඉස්පි නොවූයේ ඉස්පිත්තිය නොවූයේ වේ ද, ඉත්තිය නොවූවාහු අභිඤ්ඤාචිත්තිය නොවූයේ වේ ද යත්:

32. න පුරිසො න පුරිසිත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛුත්ථියං -පෙ-
න පුරිසො න පුරිසිත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාවිත්ථියං:

33. න ජිවිතං න ජිවිතිත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛුත්ථියං -පෙ- න
ජිවිතං න ජිවිතිත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාවිත්ථියං:

34. න සුඛං න සුඛිත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛුත්ථියං -පෙ- න
සුඛං න සුඛිත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාවිත්ථියං:

35. න දුක්ඛං න දුක්ඛිත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛුත්ථියං -පෙ- න
දුක්ඛං න දුක්ඛිත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාවිත්ථියං:

36. න සොමනස්සං න සොමනස්සිත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛු-
ත්ථියං -පෙ- න සොමනස්සං න සොමනස්සිත්ථියං, න ඉත්ථියා න
අඤ්ඤාතාවිත්ථියං:

37. න දෙමනස්සං න දෙමනස්සිත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛුත්ථියං
-පෙ- න දෙමනස්සං න දෙමනස්සිත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤා-
තාවිත්ථියං:

38. න උපෙක්ඛා න උපෙක්ඛිත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛුත්ථියං
-පෙ- න උපෙක්ඛා න උපෙක්ඛිත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාවිත්ථියං:

39. න සඤ්ඤා න සඤ්ඤිත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛුත්ථියං -පෙ-
න සඤ්ඤා න සඤ්ඤිත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාවිත්ථියං:

40. න චිරියං න චිරිසිත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛුත්ථියං -පෙ-
න චිරියං න චිරිසිත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාවිත්ථියං:

32. පුරිස නොවූයේ පුරිසින්දිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්දිය නොවූවාහු වක්කුන්දිය නොවූයේ වේ ද ... පුරිස නොවූයේ පුරිසින්දිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්දිය නොවූවාහු අකකුතාවින්දිය නොවූයේ වේ ද යත් :

33. පීඨික නොවූයේ පීඨිකින්දිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්දිය නොවූවාහු වක්කුන්දිය නොවූයේ වේ ද ... පීඨික නොවූයේ පීඨිකින්දිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්දිය නොවූවාහු අකෂයාචන්දිය නොවූයේ වේ ද යත් :

34. සුඛ නොවූයේ සුඛින්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නො
වූවාහු චක්ඛින්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද ... සුඛ නොවූයේ සුඛින්ද්‍රිය
නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නො වූවාහු අසංකෘතාචිත්තිය නොවූයේ
වේ ද යත් :

35. දුක්ඛ නොවූයේ දුක්ඛිත්වය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුත්වය නොවූයේ වේ ද ... දුක්ඛ නොවූයේ දුක්ඛිත්වය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසංකාරාචිත්වය නොවූයේ වේ ද යත් :

36. සෞමනස්ස නොවූයේ සෞමනස්සින්දීය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවහොත් චක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද ... සෞමනස්ස නොවූයේ සෞමනස්සින්දීය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවහොත් අසාද්ධතාවින්දීය නොවූයේ වේ ද යත් :

37. දෙමතස්ස නොවූයේ දෙමතස්සිත්තිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්තිය නොවූවාහු චන්ත්තිය නොවූයේ වේ ද ... දෙමතස්ස නොවූයේ දෙමතස්සිත්තිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්තිය නොවූවාහු අඤ්ඤාචාරිත්තිය නොවූයේ වේ ද යත් :

38. උපෙක්ෂා නොවූවා උපෙක්ෂිතය නොවූයේ වේ ද ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛිතය නොවූයේ වේ ද ... උපෙක්ෂා නොවූවා උපෙක්ෂිතය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසංකප්පාචිතය නොවූයේ වේ ද යත් :

39. සඳ්ඛා නොවුවා සඳ්ධිත්තිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්තිය නොවුවාහු චක්ඛුත්තිය නොවූයේ වේ ද ... සඳ්ඛා නොවුවා සඳ්ධිත්තිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්තිය නොවුවාහු අසංකෘතභිත්තිය නොවූයේ වේ ද යත් :

40. විරිය නොවූයේ විරිසිත්වය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛිත්වය නොවූයේ වේ ද ... විරිය නොවූයේ විරිසිත්වය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසංකෘතවිත්වය නොවූයේ වේ ද යත් :

41. න සති න සතීන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න සති න සතීන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියං:

42. න සමාධි න සමාධින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න සමාධි න සමාධින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියං:

43. න පඤ්ඤා න පඤ්ඤීන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න පඤ්ඤා න පඤ්ඤීන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියං:

44. න අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති න අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති න අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියං:

45. න අඤ්ඤං න අඤ්ඤීන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න අඤ්ඤං න අඤ්ඤීන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියං:

46. න අඤ්ඤාතාවී න අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න අඤ්ඤාතාවී න අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියං:

පදසොධනමුලවක්ඛවායො.

47. චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු¹. යොනං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා යොනං: සානං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සානං: ජීව්හා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජීව්හා: කායො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා කායො: මනෝ මන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා මනෝ: ඉත්ථී ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ඉත්ථී: පුරිසො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා පුරිසො: ජීවිතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජීවිතං: සුඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සුඛං: දුක්ඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දුක්ඛං: සොමනස්සං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොමනස්සං: දොමනස්සං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දොමනස්සං: උපෙක්ඛා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා උපෙක්ඛා:

1. චක්ඛුන්ද්‍රියං - P.T.S..

41. සති නොවුවා සතින්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු වක්ඛන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද ... සති නොවුවා සතින්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද යත් :

42. සමාධි නොවුයේ සමාධින්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු වක්ඛන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද ... සමාධි නොවුයේ සමාධින්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද යත් :

43. පඤ්ඤා නොවුවා පඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු වක්ඛන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද ... පඤ්ඤා නොවුවා පඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද යත් :

44. අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති නොවුයේ අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු වක්ඛන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද ... අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති නොවුයේ අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද යත් :

45. අඤ්ඤා නොවුයේ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු වක්ඛන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද ... අඤ්ඤා නොවුයේ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද යත් :

46. අඤ්ඤාතාවී නොවුයේ අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු වක්ඛන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද ... අඤ්ඤාතාවී නොවුයේ අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද යත් :

පදගොධනමුලවක්‍රවාර යි.

47. වක්ඛස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්ඛස් වේ ද: ශ්‍රොත්‍ර වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ශ්‍රොත්‍ර වේ ද: ස්පර්ශ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ස්පර්ශ වේ ද: ජීවිත වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ජීවිත වේ ද: කාය වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු කාය වේ ද: මනස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු මනස් වේ ද: ස්ත්‍රී වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ස්ත්‍රී වේ ද: පුරුෂ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු පුරුෂ වේ ද: ජීවිත වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ජීවිත වේ ද: සුඛ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු සුඛ වේ ද: දුඃඛ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු දුඃඛ වේ ද: සොමනස්ස වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු සොමනස්ස වේ ද: දොෂ්ඨනස්ස වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු දොෂ්ඨනස්ස වේ ද: උපෙක්ඛා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු උපෙක්ඛා වේ ද:

සඬා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සඬා: වීරියං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වීරියං: සති ඉන්ද්‍රියං
ඉන්ද්‍රියා සති: සමාධි ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සමාධි: පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා
පඤ්ඤා: අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමීති ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමීති:
අඤ්ඤං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤං: අඤ්ඤානාචි ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා
අඤ්ඤානාචි:

48. න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු:¹ න ජ්‍යොතං න
ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජ්‍යොතං:² න ඝාතං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න
ඝාතං: න ජිව්හා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජිව්හා: න කාශො න ඉන්ද්‍රියං,
න ඉන්ද්‍රියා න කාශො: න මනො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න මනො: න
ඉඤ්ඤා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ඉඤ්ඤා: න පුරිසො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා
න පුරිසො: න ජිවිතං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජිවිතං: න සුඛං න
ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සුඛං: න දුක්ඛං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛං:
න ජොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජොමනස්සං: න දෙමනස්සං
න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න දෙමනස්සං: න උපෙකඛා න ඉන්ද්‍රියං, න
ඉන්ද්‍රියා න උපෙකඛා: න සඬා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සඬා: න
වීරියං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න වීරියං: න සති න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා
න සති: න සමාධි න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සමාධි: න පඤ්ඤා න
ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤා: න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමීති න ඉන්ද්‍රියං,
න ඉන්ද්‍රියා න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමීති: න අඤ්ඤං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා
න අඤ්ඤං: න අඤ්ඤානාචි න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාචි:

සුඬ ඉන්ද්‍රියවාරො.

1. චක්ඛුන්ද්‍රියං - PTS.

2. ජ්‍යොතින්ද්‍රියං - PTS.

ශ්‍රද්ධා වුවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වුවාහු ශ්‍රද්ධා වේ ද: වියා
 වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වුවාහු වියා වේ ද: සමාධි වුවා
 ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වුවාහු සමාධි වේ ද: සමාධි වූයේ ඉන්ද්‍රිය
 වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වුවාහු සමාධි වේ ද: ප්‍රඥ වුවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද,
 ඉන්ද්‍රිය වුවාහු ප්‍රඥ වේ ද: අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති ඉන්ද්‍රිය
 වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වුවාහු අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති වේ ද: අඤ්ඤ
 වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වුවාහු අඤ්ඤ වේ ද: අඤ්ඤතාථි
 වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වුවාහු අඤ්ඤතාථි වේ ද යත්:

48. වක්‍රයේ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නො
වූවාහු වක්‍රයේ නොවූයේ වේ ද; ශ්‍රෝත්‍ර නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ
වේද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ශ්‍රෝත්‍ර නොවූයේ වේ ද; ස්‍රාණ නොවූයේ
ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ස්‍රාණ නොවූයේ
වේ ද; පිටිනා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නො
වූවාහු පිත්තා නොවූවා වේ ද; කාය නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ
වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු කාය නොවූයේ වේ ද; මනස් නොවූයේ
ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු මනස් නොවූයේ වේ ද;
ස්ත්‍රී නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ස්ත්‍රී
නොවූවා වේ ද; පුරුෂ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය
නොවූවාහු පුරුෂ නොවූයේ වේ ද; ජීවිත නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නො
වූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ජීවිත නොවූයේ වේ ද; සුබ නො
වූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සුබ නොවූයේ
වේ ද; දුඃඛ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු
දුඃඛ නොවූයේ වේ ද; යෙෂමනසා නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද,
ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු යෙෂමනසා නොවූයේ වේ ද; දෙශම්නසා නො
වූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු දෙශම්නසා නො
වූයේ වේ ද; උපෙක්කා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය
නොවූවාහු උපෙක්කා නොවූවා වේ ද; ශ්‍රද්ධා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නො
වූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ශ්‍රද්ධා නොවූවා වේ ද; විශංචි නො
වූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු විශංචි නොවූයේ
වේ ද; සමාති නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු
සමාති නොවූවා වේ ද; සමාධි නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද,
ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සමාධි නොවූයේ වේ ද; ප්‍රඥා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය
නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ප්‍රඥා නොවූවා වේ ද; අනඤ්ඤ-
තඤ්ඤස්සාමිති නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු
අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති නොවූයේ වේ ද; අඤ්ඤ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය
නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤ නොවූයේ වේ ද;
අඤ්ඤතාවී නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු
අඤ්ඤතාවී නොවූයේ වේ ද යත්:

ශ්‍රද්ධා ඉන්ද්‍රියවාර සි.

49. වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොතං¹; වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සානං²; වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජිව්හා; වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා කායො; වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා මනෝ; වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ඉත්ථි; වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා පුරිසො; වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජිවිතං; වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සුඛං; වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දුක්ඛං; වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොමනස්සං; වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දෙමනස්සං; වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා උපෙක්ඛා; වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සද්ධා; වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා විරියං; වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සති; වතඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සමාධි; වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා පඤ්ඤා; වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝිති; වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤා; වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථි;

50. සොතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු³; -පෙ- සොතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථි;

51. සානං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු; -පෙ- සානං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථි;

52. ජිව්හා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු; -පෙ- ජිව්හා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථි.

53. කායො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු; -පෙ- කායො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථි;

54. මනෝ ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු; -පෙ- මනෝ ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථි;

55. ඉත්ථි ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු; -පෙ- ඉත්ථි ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථි;

56. පුරිසො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු; -පෙ- පුරිසො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථි;

57. ජිවිතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු; -පෙ- ජිවිතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථි;

58. සුඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු; -පෙ- සුඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථි;

1. සොභිතද්‍රියං-P.T.S.

2. සානිතද්‍රියං-P.T.S.

3. වකඛුතද්‍රියං-PTS.

59. දුක්ඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වත්තු: -පෙ- දුක්ඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

60. සොමනස්සං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වත්තු: -පෙ- සොමනස්සං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

61. දෙමනස්සං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වත්තු: -පෙ- දෙමනස්සං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

62. උපෙක්ඛා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වත්තු: -පෙ- උපෙක්ඛා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

63. සඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වත්තු: -පෙ- සඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

64. විරියං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වත්තු: -පෙ- විරියං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

65. සති ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වත්තු: -පෙ- සති ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

66. සමාධි ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වත්තු: -පෙ- සමාධි ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

67. පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වත්තු: -පෙ- පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

68. අනඤ්ඤානඤ්ඤාස්සාමිති ඉන්ද්‍රියං: ඉන්ද්‍රියා වත්තු: -පෙ- අනඤ්ඤානඤ්ඤාස්සාමිති ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

69. අඤ්ඤං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වත්තු: -පෙ- අඤ්ඤං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

70. අඤ්ඤාතාථී ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වත්තු: -පෙ- අඤ්ඤාතාථී ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤං:

අනුලොමං.

71. න වත්තු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සොතං¹: න වත්තු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සානං²: න වත්තු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජිව්හං:

1. සොමනස්සං - PTS

2. සාඤ්ඤං - PTS

59. දූඛ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍ෂස් වේ ද ... දූඛ වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤතාවී වේ ද යත්:

60. සෞමනසා වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍ෂස් වේ ද ... සෞමනසා වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤතාවී වේ ද යත්:

61. දොථිනසා වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍ෂස් වේ ද ... දොථිනසා වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤතාවී වේ ද යත්:

62. උපෙක්ඛා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍ෂස් වේ ද ... උපෙක්ඛා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤතාවී වේ ද යත්:

63. ශ්‍රද්ධා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍ෂස් වේ ද ... ශ්‍රද්ධා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤතාවී වේ ද යත්:

64. වීර්‍ය වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍ෂස් වේ ද ... වීර්‍ය වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤතාවී වේ ද යත්:

65. සමාති වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍ෂස් වේ ද ... සමාති වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤතාවී වේ ද යත්:

66. සමාධි වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍ෂස් වේ ද ... සමාධි වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤතාවී වේ ද යත්:

67. ප්‍රඥා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍ෂස් වේ ද ... ප්‍රඥා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤතාවී වේ ද යත්:

68. අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍ෂස් වේ ද ... අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤතාවී වේ ද යත්:

69. අඤ්ඤ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍ෂස් වේ ද ... අඤ්ඤ වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤතාවී වේ ද යත්:

70. අඤ්ඤතාවී වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍ෂස් වේ ද ... අඤ්ඤතාවී වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤ වේ ද යත්:

අනුලොම යි.

71. වක්‍ෂස් නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ශ්‍රොත්‍ර නොවූයේ වේ ද; වක්‍ෂස් නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ස්‍රාවණ නොවූයේ වේ ද; වක්‍ෂස් නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ජිවහා නොවූවා වේ ද;

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න කායො: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං,
 න ඉන්ද්‍රියා න මනො: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ඉන්ද්‍රියා: න
 චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න පුරිසො: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා
 න ජීවිතං: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සුඛං: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං,
 න ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛං: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සං:
 න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න දෙමනස්සං: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං,
 න ඉන්ද්‍රියා න උපෙක්ඛා: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සංඛා:
 න චක්ඛු . න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න විරියං: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න
 ඉන්ද්‍රියා න සත්ථි: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සමාධි: න චක්ඛු න
 ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤා: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න
 අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤා: න
 චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථි:

72. න සොතං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න සොතං
 න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථි:

73. න සාතං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න සාතං
 න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථි:

74. න ජීව්හා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න ජීව්හා
 න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථි:

75. න කායො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න කායො
 න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථි:

76. න මනො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න මනො
 න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථි:

[illegible]

72. ශ්‍රෝත්‍ර නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වෘක්කයේ නොවූයේ වේ ද... ශ්‍රෝත්‍ර නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අකුසලාභී නොවූයේ වේ ද යත්:

73. ස්‍රාණ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වූයේ නොවූයේ වේ ද ... ස්‍රාණ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසූඤ්ඤාවි නොවූයේ වේ ද යත්:

74. පීචිභා නොවුවා ඉන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු චක්‍රස් නොවුයේ වේ ද ... පීචිභා නොවුවා ඉන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අඤ්ඤාතාපී නොවුයේ වේ ද යත්:

75. කාය නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වෘක්කය නොවූයේ වේ ද ... කාය නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසුසුතාචී නොවූයේ වේ ද යත්:

76. මනස් නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වශ්‍යස් නොවූයේ වේ ද ... මනස් නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසංකෘතවී නොවූයේ වේ ද යත්:

77. න ඉත්ථි න ඉත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛු: -පෙ- න ඉත්ථි න ඉත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාථි:

78. න පුරිසො න ඉත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛු: -පෙ- න පුරිසො න ඉත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාථි:

79. න ජීවිතං න ඉත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛු: -පෙ- න ජීවිතං න ඉත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාථි:

80. න සුඛං න ඉත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛු: -පෙ- න සුඛං න ඉත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාථි:

81. න දුක්ඛං න ඉත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛු: -පෙ- න දුක්ඛං න ඉත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාථි:

82. න ඥාමනස්සං න ඉත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛු: -පෙ- න ඥාමනස්සං න ඉත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාථි:

83. න දොමනස්සං න ඉත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛු: -පෙ- න දොමනස්සං න ඉත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාථි:

84. න උපෙක්ඛා න ඉත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛු: -පෙ- න උපෙක්ඛා න ඉත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාථි:

85. න සඤ්ඤා න ඉත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛු: -පෙ- න සඤ්ඤා න ඉත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාථි:

86. න චීරියං න ඉත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛු: -පෙ- න චීරියං න ඉත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාථි:

87. න සති න ඉත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛු: -පෙ- න සති න ඉත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාථි:

88. න සමාධි න ඉත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛු: -පෙ- න සමාධි න ඉත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාථි:

77. ස්ත්‍රී නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වෘක්ක නොවූයේ වේ ද ... ස්ත්‍රී නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසිංහනාවී නොවූයේ වේ ද යත්:

78. පුරුෂ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වෘක්කයන් නොවූයේ වේ ද ... පුරුෂ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අක්කයන් නොවූයේ වේ ද, යත්:

79. පීචිත නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වක්‍රස් නොවූයේ වේ ද ... පීචිත නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාචී නොවූයේ වේ ද යත්:

80. සුඛ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ව්‍යෘක්ඛ නොවූයේ වේ ද ... සුඛ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසිඝ්‍යතාවී නොවූයේ වේ ද යත්:

81. දුඛ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වක්‍රස් නොවූයේ වේ ද ... දුඛ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අක්‍රස්තාවී නොවූයේ වේ ද යත්:

82. සෞම්නසා: නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වසඤ්ජය නොවූයේ වේ ද ... සෞම්නසා නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසිඤ්ජනාථී නොවූයේ වේ ද යත්:

83. දෙමළ භාෂාවෙන් ඉන්දියා භාෂාවෙන් වේ ද, ඉන්දියා භාෂාවෙන් වසඳුන් භාෂාවෙන් වේ ද ... දෙමළ භාෂාවෙන් ඉන්දියා භාෂාවෙන් වේ ද, ඉන්දියා භාෂාවෙන් වසඳුන් භාෂාවෙන් වේ ද යත්:

84. උපෙක්ෂා නොවුවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වක්ෂස් නොවූයේ වේ ද ... උපෙක්ෂා නොවුවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අකුසලතාථී නොවූයේ වේ ද යත්:

85. ශ්‍රද්ධා නොවුවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු වසාස් නොවූයේ වේ ද ... ශ්‍රද්ධා නොවුවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අසාසකාරී නොවූයේ වේ ද (ත්):

86. වීයඬි නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වක්කුන් නොවූයේ වේ ද ... වීයඬි නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසිඤ්ඤාචාරී නොවූයේ වේ ද යත්:

87. සමාති නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වක්‍රයේ නොවූයේ වේ ද ... සමාති නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අක්‍රියතාවී නොවූයේ වේ ද යත්:

88. සමාධි නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වස්තු සමාධි නොවූයේ වේ ද ... සමාධි නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසිද්ධිකාරී නොවූයේ වේ ද යත්:

89. න පඤ්ඤා න ඉන්ද්‍රියං න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න පඤ්ඤා
න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථි:

90. න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමීති න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු
-පෙ- න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමීති න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථි:

91. න අඤ්ඤං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න අඤ්ඤං
න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථි:

92. න අඤ්ඤානාථි න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න
අඤ්ඤානාථි න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤං:

සුද්ධ ඉන්ද්‍රියමූලචක්ඛවාරො

උදෙසවාරො නිට්ඨිතො.

89. ප්‍රඥ නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වස්තුයේ නොවූයේ වේ ද ... ප්‍රඥ නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයේ වේ ද යත්:

90. අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වස්තුයේ නොවූයේ වේ ද ... අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයේ වේ ද යත්:

91. අඤ්ඤ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වස්තුයේ නොවූයේ වේ ද ... අඤ්ඤ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයේ වේ ද යත්:

92. අඤ්ඤාතාවී නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වස්තුයේ නොවූයේ වේ ද ... අඤ්ඤාතාවී නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤ නොවූයේ වේ ද යත්:

ශ්‍රද්ධ ඉන්ද්‍රිය මූලචක්‍රවාර ස.

උද්දේශවාර නිමි.

1. පසුකැපෑ නිදෙසසවාරො

1. වකු වකුන්දියනි: දිබවකු පසුකැපෑ වකු, න වකුන්දිය. වකුන්දිය. වකු වෙව වකුන්දියකු. වකුන්දිය. වකු'නි: ආමනා.

සොත. සොතින්දියනි: දිබසොත. තණා සොත. සොත, න සොතින්දිය. සොතින්දිය. සොතකෙව සොතින්දියකු. සොතින්දිය. සොතනි: ආමනා.

සාන. සාතින්දියනි: ආමනා. සාතින්දිය. සානනි: ආමනා.

පිච්ඡා පිච්ඡින්දියනි: ආමනා. පිච්ඡින්දිය. පිච්ඡා'නි: ආමනා.

කායො කායින්දියනි: කායින්දිය. යපෙඤා අවසෙසො කායො කායො¹ න කායින්දිය. කායින්දිය. කායො වෙව කායින්දියකු. කායින්දිය. කායො'නි: ආමනා.

මනො මනින්දියනි: ආමනා. මනින්දිය. මනො'නි: ආමනා.

ඉඤ්ඤා ඉඤ්ඤින්දියනි: මනා. ඉඤ්ඤින්දිය. ඉඤ්ඤා'නි: මනා.

පුරිසො පුරිසින්දියනි: මනා. පුරිසින්දිය. පුරිසො'නි: මනා.

පිච්ඡා පිච්ඡින්දියනි: ආමනා. පිච්ඡින්දිය. පිච්ඡා'නි: ආමනා.

සුඛං සුඛින්දියනි: ආමනා. සුඛින්දිය. සුඛනි: ආමනා.

දුක්ඛං දුක්ඛින්දියනි: ආමනා. දුක්ඛින්දිය. දුක්ඛනි: ආමනා.

සොමනස්සං සොමනස්සින්දියනි: ආමනා. සොමනස්සින්දිය. සොමනස්සනි: ආමනා.

දෙමනස්සං දෙමනස්සින්දියනි: ආමනා. දෙමනස්සින්දිය. දෙමනස්සනි: ආමනා.

උපෙකඛා උපෙකඛින්දියනි: උපෙකඛින්දිය. යපෙඤා අවසෙසා උපෙකඛා, න උපෙකඛින්දිය. උපෙකඛින්දිය. උපෙකඛා වෙව උපෙකඛින්දියකු. උපෙකඛින්දිය. උපෙකඛා'නි: ආමනා.

1. අවසෙසො - යපසං

ප්‍රඥප්ති තීර්ථදේශවාර

1. වක්‍රස්‍ර වක්‍රරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යවක්‍රස්‍ර ප්‍රඥවක්‍රස්‍ර වක්‍රස්‍ර වෙයි, වක්‍රරින්ද්‍රිය නො වෙයි. වක්‍රරින්ද්‍රිය වක්‍රස්‍ර ද වක්‍රරින්ද්‍රිය ද වේ. වක්‍රරින්ද්‍රිය වක්‍රස්‍ර වෙයි යත්: එසේ යි.

ශ්‍රොත්‍රස්‍ර සොතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යසොතින්ද්‍රිය සොතින්ද්‍රිය වෙයි. සොතින්ද්‍රිය නො වෙයි. සොතින්ද්‍රිය සොතින්ද්‍රිය ද සොතින්ද්‍රිය ද වෙයි. සොතින්ද්‍රිය සොතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යි.

සුරාස්‍ර සුරාස්‍රන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යි. සුරාස්‍රන්ද්‍රිය සුරාස්‍ර වෙයි යත්: එසේ යි.

චිත්තස්‍ර චිත්තෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යි. චිත්තෙන්ද්‍රිය චිත්තස්‍ර වෙයි යත්: එසේ යි.

කායස්‍ර කායෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: කායෙන්ද්‍රිය කාය (හැර) අවශ්‍ය කාය කාය වෙයි, කායෙන්ද්‍රිය නො වෙයි. කායෙන්ද්‍රිය තෙම කාය ද කායෙන්ද්‍රිය ද වේ. කායෙන්ද්‍රිය කාය වෙයි යත්: එසේ යි.

මනස්‍ර මනින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. මනින්ද්‍රිය මනස්‍ර වෙයි යත්: එසේ යි.

ස්ත්‍රී නොමෝ ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: නො වෙයි. ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ස්ත්‍රී වෙයි යත්: නො වේ.

පුරුෂ තෙම පුරුෂින්ද්‍රිය වෙයි යත්: නො වෙයි. පුරුෂින්ද්‍රිය පුරුෂ වෙයි යත්: නො වේ.

චීරිතස්‍ර චීරිතෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. චීරිතෙන්ද්‍රිය චීරිත වෙයි යත්: එසේ යි.

සුඛස්‍ර සුඛෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. සුඛෙන්ද්‍රිය සුඛ වෙයි යත්: එසේ යි.

දුඃඛස්‍ර දුඃඛෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යි. දුඃඛෙන්ද්‍රිය දුඃඛ වෙයි යත්: එසේ යි.

සංඝමනස්‍ර සංඝමනස්‍රන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. සංඝමනස්‍රන්ද්‍රිය සංඝමනස්‍ර වෙයි යත්: එසේ යි.

දොර්මනස්‍ර දොර්මනස්‍රන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. දොර්මනස්‍රන්ද්‍රිය දොර්මනස්‍ර වෙයි යත්: එසේ යි.

උපෙක්‍රස්‍ර උපෙක්‍රස්‍රන්ද්‍රිය වෙයි යත්: උපෙක්‍රස්‍රන්ද්‍රිය කාය අවශ්‍ය උපෙක්‍රස්‍ර උපෙක්‍රස්‍රන්ද්‍රිය නො වෙයි. උපෙක්‍රස්‍රන්ද්‍රිය ද උපෙක්‍රස්‍ර ද උපෙක්‍රස්‍රන්ද්‍රිය ද වේ. උපෙක්‍රස්‍රන්ද්‍රිය උපෙක්‍රස්‍ර වෙයි යත්: එසේ යි.

සඤ්ඤා සඤ්ඤාන්තී: ආමනතා. සඤ්ඤා සඤ්ඤා'නි: ආමනතා.

වීරියං වීරියන්තී: ආමනතා. වීරියන්තී: ආමනතා.

සත්ති සත්තින්තී: ආමනතා. සත්තින්තී: ආමනතා.

සමාධි සමාධින්තී: ආමනතා. සමාධි'නි: ආමනතා.

පඤ්ඤා පඤ්ඤාන්තී: ආමනතා. පඤ්ඤා පඤ්ඤා'නි: ආමනතා.

අනුස්මිත අනුස්මිතාන්තී: ආමනතා. අනුස්මිත අනුස්මිතා'නි: ආමනතා.

අඤ්ඤා අඤ්ඤාන්තී: ආමනතා. අඤ්ඤා අඤ්ඤා'නි: ආමනතා.

අඤ්ඤාචාරි අඤ්ඤාචාරීන්තී: ආමනතා. අඤ්ඤාචාරී'නි: ආමනතා.

අනුලෝමං.

2. න චක්ඛු න චක්ඛුන්තී: ආමනතා. න චක්ඛුන්තී: ආමනතා. න චක්ඛු'නි: දිට්ඨිචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු න චක්ඛුන්තී: ආමනතා. න චක්ඛු'නි: දිට්ඨිචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු න චක්ඛුන්තී: ආමනතා.

සොකං න සොකන්තී: ආමනතා. න සොකන්තී: ආමනතා. න සොක'නි: දිට්ඨිසොකං තණ්හාසොකං න සොකන්තී: ආමනතා. න සොක'නි: දිට්ඨිසොකං තණ්හාසොකං න සොකන්තී: ආමනතා.

න සානං න සානන්තී: ආමනතා. න සානන්තී: ආමනතා. න සාන'නි: දිට්ඨිසානං තණ්හාසානං න සානන්තී: ආමනතා. න සාන'නි: දිට්ඨිසානං තණ්හාසානං න සානන්තී: ආමනතා.

න ජිව්හා න ජිව්හන්තී: ආමනතා. න ජිව්හන්තී: ආමනතා. න ජිව්හ'නි: දිට්ඨිජිව්හං තණ්හාජිව්හං න ජිව්හන්තී: ආමනතා. න ජිව්හ'නි: දිට්ඨිජිව්හං තණ්හාජිව්හං න ජිව්හන්තී: ආමනතා.

න කායො න කායන්තී: ආමනතා. න කායන්තී: ආමනතා. න කාය'නි: දිට්ඨිකායං තණ්හාකායං න කායන්තී: ආමනතා. න කාය'නි: දිට්ඨිකායං තණ්හාකායං න කායන්තී: ආමනතා.

ශ්‍රද්ධා ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය ශ්‍රද්ධා වෙයි යත්: එසේ යි.

වියඞ් වියෙඞ්න්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. වියෙඞ්න්ද්‍රිය වියඞ් වෙයි යත්: එසේ යි.

සමාති සමාතීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. සමාතීන්ද්‍රිය සමාති වෙයි යත්: එසේ යි.

සමාධි සමාධින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. සමාධින්ද්‍රිය සමාධි වෙයි යත්: එසේ යි.

ප්‍රඥ ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය ප්‍රඥ වෙයි යත්: එසේ යි.

අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති වෙයි යත්: එසේ යි.

අඤ්ඤ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. අඤ්ඤින්ද්‍රිය අඤ්ඤ-වෙයි යත්: එසේ යි.

අඤ්ඤතාථි අඤ්ඤතාථින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. අඤ්ඤතාථින්ද්‍රිය අඤ්ඤතාථි වෙයි යත්: එසේ යි.

අනුලොම යි.

2. වක්ඛස් නොවුයේ වක්ඛරින්ද්‍රිය නොවුයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. වක්ඛරින්ද්‍රිය නොවුයේ වක්ඛස් නොවුයේ වෙයි යත්: දිව්ඛවක්ඛස ප්‍රඥ වක්ඛස වක්ඛරින්ද්‍රිය නො වෙයි, වක්ඛස් වෙයි. වක්ඛස ද වක්ඛරින්ද්‍රිය ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද වක්ඛස් වෙයි, නො ද වක්ඛරින්ද්‍රිය වේ.

ශ්‍රෝත්‍ර නොවුයේ ශ්‍රෝත්‍රෙන්ද්‍රිය නොවුයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ශ්‍රෝත්‍රෙන්ද්‍රිය නොවුයේ ශ්‍රෝත්‍ර නොවුයේ වෙයි යත්: දිඛ්ඛසොත තණ්හායෝත ශ්‍රෝත්‍රෙන්ද්‍රිය නො වෙයි, සොත වෙයි. සොත ද ශ්‍රෝත්‍රෙන්ද්‍රිය ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සොත වෙයි. නො ද ශ්‍රෝත්‍රෙන්ද්‍රිය වේ.

සුරාණ නොවුයේ සුරාණෙන්ද්‍රිය නොවුයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. සුරාණෙන්ද්‍රිය නොවුයේ සුරාණ නොවුයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

ජිහ්වා නොවුවා ජිහ්වෙන්ද්‍රිය නොවුයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ජිහ්වෙන්ද්‍රිය නොවුයේ ජිහ්වා නොවුවා වෙයි යත්: එසේ යි.

කාය නොවුයේ කායෙන්ද්‍රිය නොවුයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. කායෙන්ද්‍රිය නොවුයේ කාය නොවුයේ වෙයි යත්: කායෙන්ද්‍රිය තබා අවශෙෂ කාය කායින්ද්‍රිය නො වෙයි, කාය වෙයි. කාය ද කායෙන්ද්‍රිය ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද කාය වෙයි. නො ද කායෙන්ද්‍රිය වේ.

න මනො න මනිත්‍රියනති: ආමනායා. න මනිත්‍රියං න මනො'ති: ආමනායා.

න ඉත්ථී න ඉත්ථීත්‍රියනති: ඉත්ථීත්‍රියං න ඉත්ථී, ඉත්ථීත්‍රියං. ඉත්ථීඤ්ඤ ඉත්ථීත්‍රියඤ්ඤ ධරෙතො අවසෙසා න චෙව ඉත්ථී, න ච ඉත්ථීත්‍රියං. න ඉත්ථීත්‍රියං න ඉත්ථී'ති: ඉත්ථී න ඉත්ථීත්‍රියං, ඉත්ථී. ඉත්ථීඤ්ඤ ඉත්ථීත්‍රියඤ්ඤ ධරෙතො අවසෙසා න චෙව ඉත්ථී, න ච ඉත්ථීත්‍රියං.

න පුරිසො න පුරිසිත්‍රියනති: පුරිසිත්‍රියං න පුරිසො, පුරිසිත්‍රියං; පුරිසඤ්ඤ පුරිසිත්‍රියඤ්ඤ ධරෙතො අවසෙසා න චෙව පුරිසො, න ච පුරිසිත්‍රියං. න පුරිසිත්‍රියං න පුරිසො'ති: පුරිසො න පුරිසිත්‍රියං, පුරිසො. පුරිසඤ්ඤ පුරිසිත්‍රියඤ්ඤ ධරෙතො අවසෙසා න චෙව පුරිසො, න ච පුරිසිත්‍රියං.

න ජීවිතං න ජීවිතිත්‍රියනති: ආමනායා. න ජීවිතිත්‍රියං න ජීවිතනති: ආමනායා.

න සුඛං න සුඛිත්‍රියනති: ආමනායා. න සුඛිත්‍රියං න සුඛනති ආමනායා.

න දුක්ඛං න දුක්ඛිත්‍රියනති: ආමනායා. න දුක්ඛිත්‍රියං න දුක්ඛනති: ආමනායා.

න සොමනස්සං න සොමනස්සිත්‍රියනති: ආමනායා. න සොමනස්සිත්‍රියං න සොමනස්සනති: ආමනායා.

න දෙමනස්සං න දෙමනස්සිත්‍රියනති: ආමනායා. න දෙමනස්සිත්‍රියං න දෙමනස්සනති: ආමනායා.

න උපෙක්ඛා න උපෙක්ඛිත්‍රියනති: ආමනායා. න උපෙක්ඛිත්‍රියං න උපෙක්ඛා'ති: උපෙක්ඛිත්‍රියං ධරෙතො අවසෙසා උපෙක්ඛා න උපෙක්ඛිත්‍රියං උපෙක්ඛා. උපෙක්ඛඤ්ඤ උපෙක්ඛිත්‍රියඤ්ඤ ධරෙතො අවසෙසා න චෙව උපෙක්ඛා, න ච උපෙක්ඛිත්‍රියං.

න සඤ්ඤා න සඤ්ඤිත්‍රියනති: ආමනායා. න සඤ්ඤිත්‍රියං න සඤ්ඤා'ති: ආමනායා.

න වීරියං න වීරියිත්‍රියනති: ආමනායා. න වීරියිත්‍රියං න වීරියනති: ආමනායා.

න සති න සතිත්‍රියනති: ආමනායා. න සතිත්‍රියං න සති'ති: ආමනායා.

න සමාධි න සමාධිත්‍රියනති: ආමනායා. න සමාධිත්‍රියං න සමාධි'ති: ආමනායා.

මනස් නොවූයේ මනින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
මනින්ද්‍රිය නොවූයේ චිතස් නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

ස්ත්‍රී නොවූවා ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ස්ත්‍රී
නො වෙයි, ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය වෙයි. ස්ත්‍රිය ද ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ද තබා අවශෙෂයෝ
නො ද ස්ත්‍රී වෙයි, නො ද ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය වේ. ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය නොවූයේ ස්ත්‍රී
නොවූවා වෙයි යත්: ස්ත්‍රී ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය නො වෙයි, ස්ත්‍රී වේ ස්ත්‍රිය ද
ස්ත්‍රීන්ද්‍රියය ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ස්ත්‍රී වෙයි. නො ද ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය වේ.

පුරුෂ නොවූයේ පුරුෂන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: පුරුෂන්ද්‍රිය
පුරුෂ නො වෙයි, පුරුෂන්ද්‍රිය වෙයි. පුරුෂ ද පුරුෂන්ද්‍රියය ද
තබා අවශෙෂයෝ නො ද පුරුෂ වෙයි. නො ද පුරුෂන්ද්‍රිය වේ.
පුරුෂන්ද්‍රිය නොවූයේ පුරුෂ නොවූයේ වෙයි යත්: පුරුෂ පුරුෂන්ද්‍රිය
නො වෙයි, පුරුෂ වෙයි, පුරුෂ ද පුරුෂන්ද්‍රියය ද තබා අවශෙෂයෝ
නො ද පුරුෂ වෙයි, නො ද පුරුෂන්ද්‍රිය වේ.

ජීවිත නොවූයේ ජීවිතෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
ජීවිතෙන්ද්‍රිය නොවූයේ ජීවිත නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

සුඛ නොවූයේ සුඛෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. සුඛෙන්
ද්‍රිය නොවූයේ සුඛ නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

දුඃඛ නොවූයේ දුඃඛෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
දුඃඛෙන්ද්‍රිය නොවූයේ දුඃඛ නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

සොමනස්ස නොවූයේ සොමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්:
එසේ යැ. සොමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයේ සොමනස්ස නොවූයේ වෙයි
යත්: එසේ යි.

දෙමනස්ස නොවූයේ දෙමනස්සෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්:
එසේ යැ. දෙමනස්සෙන්ද්‍රිය නොවූයේ දෙමනස්ස නොවූයේ වෙයි යත්:
එසේ යි.

උපෙක්ඛා නොවූවා උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ
යැ. උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ උපෙක්ඛා නොවූවා වෙයි යත්: උපෙක්ඛන්
ද්‍රිය තබා අවශෙෂ උපෙක්ඛා උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නො වෙයි, උපෙක්ඛා
වෙයි. උපෙක්ඛාව ද උපෙක්ඛන්ද්‍රියය ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද
උපෙක්ඛා වෙයි, නො ද උපෙක්ඛන්ද්‍රිය වේ.

ශ්‍රද්ධා නොවූවා ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය නොවූයේ ශ්‍රද්ධා නොවූවා වෙයි යත්: එසේ යි.

වීයඝී නොවූයේ වීයඝීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
වීයඝීන්ද්‍රිය නොවූයේ වීයඝී නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

සමාති නොවූවා සමාතීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
සමාතීන්ද්‍රිය නොවූයේ සමාති නොවූවා වෙයි යත්: එසේ යි.

සමාධි නොවූයේ සමාධීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
සමාධීන්ද්‍රිය නොවූයේ සමාධි නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

න පඤ්ඤා න පඤ්ඤාදිත්‍යනති: ආමනතා. න පඤ්ඤාදිත්‍යං න පඤ්ඤා'ති: ආමනතා.

න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිනී න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිනීත්‍යනති: ආමනතා. න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිනීත්‍යං න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිනී'ති: ආමනතා.

න අඤ්ඤං න අඤ්ඤාදිත්‍යනති: ආමනතා. න අඤ්ඤාදිත්‍යං න අඤ්ඤානති: ආමනතා.

න අඤ්ඤාතාථී න අඤ්ඤාතාථීත්‍යනති: ආමනතා. න අඤ්ඤාතාථීත්‍යං න අඤ්ඤාතාථී'ති: ආමනතා.

පදසෙධනවාරො.

3. වතචු වතචුත්‍යනති: දිබ්බවතචු පඤ්ඤාවතචු වතචු, න වතචුත්‍යං. වතචුත්‍යං වතචු වෙව වතචුත්‍යංඤා. ඉත්‍යයා සොතිත්‍යනති: සොතිත්‍යං ඉත්‍යංඤාච සොතිත්‍යංඤා. අවසෙසා ඉත්‍යයා ඉත්‍යයා,¹ න සොතිත්‍යං.

වතචු වතචුත්‍යනති: දිබ්බවතචු පඤ්ඤාවතචු වතචු, න වතචුත්‍යං. වතචුත්‍යං වතචු වෙව වතචුත්‍යංඤා. ඉත්‍යයා සානිත්‍යනති: සානිත්‍යං ඉත්‍යංඤාච සානිත්‍යංඤා. අවසෙසා ඉත්‍යයා ඉත්‍යයා, න සානිත්‍යං.

වතචු වතචුත්‍යනති: දිබ්බවතචු පඤ්ඤාවතචු වතචු, න වතචුත්‍යං. වතචුත්‍යං වතචු වෙව වතචුත්‍යංඤා. ඉත්‍යයා ජිවහිත්‍යනති: ජිවහිත්‍යං ඉත්‍යංඤාච ජිවහිත්‍යංඤා. අවසෙසා ඉත්‍යයා ඉත්‍යයා, න ජිවහිත්‍යං.

වතචු වතචුත්‍යනති: දිබ්බවතචු පඤ්ඤාවතචු වතචු, න වතචුත්‍යං. වතචුත්‍යං වතචු වෙව වතචුත්‍යංඤා. ඉත්‍යයා කායිත්‍යනති: කායිත්‍යං ඉත්‍යංඤාච කායිත්‍යංඤා, අවසෙසා ඉත්‍යයා ඉත්‍යයා, න කායිත්‍යං.

වතචු වතචුත්‍යනති: දිබ්බවතචු පඤ්ඤාවතචු වතචු, න වතචුත්‍යං. වතචුත්‍යං වතචු වෙව වතචුත්‍යංඤා. ඉත්‍යයා මනිත්‍යනති: මනිත්‍යං ඉත්‍යංඤාච මනිත්‍යංඤා. අවසෙසා ඉත්‍යයා ඉත්‍යයා, න මනිත්‍යං.

1. අවසෙසා ඉත්‍යයා න සොතිත්‍යං.—මජ්ඣිමනිකායෙ, පඤ්ඤාපාඨො.

ප්‍රඥා නොවූවා ප්‍රඥාන්ත්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
ප්‍රඥාන්ත්‍රිය නොවූයේ ප්‍රඥා නොවූවා වෙයි යත්: එසේ යි.

ආනන්දසාරාංගයෙහි සඳහන් වන්නේ නොවූයේ ආනන්දසාරාංගයෙහි නිර්දේශ
නොවූයේ වෙයි යත් එසේ යැ. ආනන්දසාරාංගයෙහි නිර්දේශ නො
වූයේ ආනන්දසාරාංගයෙහි නොවූයේ වෙයි යත් එසේ යි.

අයුතු නොවූයේ අනුකූලත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ ය.
අනුකූලත්වය නොවූයේ අයුතු නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

අඤ්ඤාතාථි නොවූයෙ අඤ්ඤාතාථින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්:
එසේ යැ. අඤ්ඤාතාථින්ද්‍රිය නොවූයෙ අඤ්ඤාතාථි නොවූයෙ වෙයි
යත්: එසේ යි.

ପଦ୍ମଭୂଷାବିଜାୟାର ଡି.

3. වසන්ත වසංගතිය වෙයි යත්: දිවා වසන්ත ප්‍රභූ වසන්ත වසන්ත වෙයි, වසංගතිය නො වෙයි. වසංගතිය වසන්ත ද වසංගතිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ ශ්‍රෝත්‍රන්ද්‍රිය වෙයි යත්: ශ්‍රෝත්‍රන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ශ්‍රෝත්‍රන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ශ්‍රෝත්‍රන්ද්‍රිය නො වේ.

වික්‍රමය වික්‍රමනාදිය වෙයි යත්: දිවාවික්‍රමය ප්‍රභාවික්‍රමය වික්‍රමය වෙයි. වික්‍රමනාදිය නො වෙයි. වික්‍රමනාදිය වික්‍රමය ද වික්‍රමනාදිය ද වේ. ඉනාදියයෝ ස්‍රාමණනාදිය වෙයි යත්: ස්‍රාමණනාදිය ඉනාදිය ද ස්‍රාමණනාදිය ද වෙයි. අවශේෂ ඉනාදියයෝ ඉනාදිය වෙති, ස්‍රාමණනාදිය නො වේ.

වික්ෂය වික්ෂරිත්‍යය වෙයි යත්: දිවාවික්ෂය ප්‍රඥාවික්ෂය වික්ෂය වෙයි, වික්ෂරිත්‍යය නො වෙයි. වික්ෂරිත්‍යය වික්ෂය ද වික්ෂරිත්‍යය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ ජිත්වෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: ජිත්වෙන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ජිත්වෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ජිත්වෙන්ද්‍රිය නො වේ.

වික්‍රමය වික්‍රමරත්නිය වෙයි යත්: දිව්‍යවික්‍රමය ප්‍රඥාවික්‍රමය වික්‍රමය වෙයි, වික්‍රමරත්නිය නො වෙයි. වික්‍රමරත්නිය වික්‍රමය ද වික්‍රමරත්නිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ කායෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: කායෙන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද කායෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශ්‍ය ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, කායෙන්ද්‍රිය නො වේ.

වික්‍රමය වික්‍රමරත්නප්‍රිය වෙයි යන්න: දිවාවික්‍රමය ප්‍රඥාවික්‍රමය වික්‍රමය වෙයි, වික්‍රමරත්නප්‍රිය නො වෙයි. වික්‍රමරත්නප්‍රිය වික්‍රමය ද වික්‍රමරත්නප්‍රිය ද වේ. ඉන්ප්‍රියයෝ මනිත්තප්‍රිය වෙයි යන්න: මනිත්තප්‍රිය ඉන්ප්‍රියය ද මනිත්තප්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ප්‍රියයෝ ඉන්ප්‍රිය වෙති, මනිත්තප්‍රිය නො වේ.

වකුඹු වකුඹුන්ද්‍රයනති: දිබ්බවකුඹු පඤ්ඤාවකුඹු වකුඹු, න වකුඹුන්ද්‍රයං.
වකුඹුන්ද්‍රයං වකුඹු චෙට්ඨ වකුඹුන්ද්‍රයඤ්ඤා. ඉන්ද්‍රියා සඤ්ඤාන්තති: සඤ්ඤාන්ද්‍රයං.
ඉන්ද්‍රියඤ්ඤාව සඤ්ඤාන්ද්‍රයඤ්ඤා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සඤ්ඤාන්ද්‍රයං.

වසබු වකඩුන්දියනාති: දිබ්බවකඩු පඤ්ඤාවකඩු වකඩු, න වකඩුන්දියං. වකඩුන්දියං වකඩු වෙව් වකඩුන්දියඤ්ඤා. ඉන්ද්‍රියා විරිධින්දියනාති: විරිධින්දියං ඉන්ද්‍රියංඤ්ඤාව විරිධින්දියඤ්ඤා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න විරිධින්දියං.

වකථු වකථුන්දියනති: දිධවකථු පඤ්ඤවකථු වකථු, න
වකථුන්දියං, වකථුන්දියං වකථු ටෙව වකථුන්දියඤ්ඤා, ඉන්දියා සතින්දියනති:
සතින්දියං ඉන්දියංඤ්ඤාට සතින්දියඤ්ඤා, අවසෙසා ඉන්දියා ඉන්දියා, න
සතින්දියං.

වකුඩු වකුඩුන්යනැති: දිඛවකුඩු පැහැවකුඩු වනවු, න වකුඩුන්ය. වකුඩුන්ය. වකුඩු වෙව වකුඩුන්යැති. ඉන්ද්‍රියා සමාධින්ද්‍රියනැති: සමාධි-න්ද්‍රිය. ඉන්ද්‍රියයෙකැව සමාධින්ද්‍රියැති. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සමාධින්ද්‍රිය.

**වකුඹු වකුඹුන්දියනැති: දිබ්බවකුඹු පඤ්ඤාවකුඹු වකුඹු, න වකුඹුන්දියං.
වකුඹුන්දියං වකුඹු ටෙට්ඨ වකුඹුන්දියඤ්ඤා, ඉන්ද්‍රියා පඤ්ඤාන්දියනැති: පඤ්ඤා-
න්දියං ඉන්ද්‍රියං ටෙට්ඨ පඤ්ඤාන්දියඤ්ඤා, අවිජෙසයා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න
පඤ්ඤාන්දියං.**

වක්‍ර වක්‍රජයනති: දිට්‍ඨවක්‍ර පඤ්ඤවක්‍ර වක්‍ර, න
වක්‍රජයං. වක්‍රජයං වක්‍ර ඉව්ව වක්‍රජයඤ්ඤ. ඉජ්‍යා ආනඤ්ඤ-
න ඤ්ඤස්සාමිතිජයනති: ආනඤ්ඤන ඤ්ඤස්සාමිතිජයං. ඉජ්‍යාඤ්ඤව
ආනඤ්ඤන ඤ්ඤස්සාමිතිඤ්ඤ. අවසෙසා ඉජ්‍යා ඉජ්‍යා, න
ආනඤ්ඤන ඤ්ඤස්සාමිතිජයං.

වකුටු වකුටුන්ගේ: දිව්‍යවකුටු පඤ්ඤාවකුටු වකුටු, න වකුටුන්.
 වකුටුන්. වකුටු වෙව වකුටුන්ගේ. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාන්තී:
 අඤ්ඤාන්තී. ඉන්ද්‍රියාගේව අඤ්ඤාන්තී, අවමයා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා,
 න අඤ්ඤාන්තී.

විකුටු විකුටුන්දියනන්: දිබාවකුටු පඤ්ඤාවකුටු විකුටු, න විකුටු-
න්දියං. විකුටුන්දියං. විකුටු ඉට්ඨ විකුටුන්දියඤ්ඤා. ඉන්දියා අඤ්ඤාතාවීන්දියනන්:
අඤ්ඤාතාවීන්දියං. ඉන්දියංඤ්ඤාට අඤ්ඤාතාවීන්දියඤ්ඤා. අට්ඨසසා ඉන්දියා
ඉන්දියා, න අඤ්ඤාතාවීන්දියං.

විකෂය විකෂරිත්‍යය වෙයි යත්: දිවා විකෂය ප්‍රභා විකෂය විකෂය වෙයි, විකෂරිත්‍යය නො වෙයි. විකෂරිත්‍යය විකෂය ද විකෂරිත්‍යය ද වේ. ඉන්‍යයය ශ්‍රද්ධන්‍යය වෙයි යත්: ශ්‍රද්ධන්‍යය ඉන්‍යය ද ශ්‍රද්ධන්‍යය ද වෙයි. අවශ්‍ය ඉන්‍යයය ඉන්‍යය වෙති, ශ්‍රද්ධන්‍යය නො වේ.

වික්‍රමය වක්‍රමානුකූලව වෙයි යත්: විවෘතවික්‍රමය ප්‍රඥාවක්‍රමය වික්‍රමය වෙයි, වක්‍රමානුකූලය නො වෙයි. වක්‍රමානුකූලය වික්‍රමය ද වක්‍රමානුකූලය ද වෙයි. ඉන්ද්‍රියයේ විශේෂිතත්වය වෙයි යත්: විශේෂිතත්වය ඉන්ද්‍රියය ද විශේෂිතත්වය ද වෙයි. අවශ්‍යය ඉන්ද්‍රියයේ ඉන්ද්‍රියය වෙති, විශේෂිතත්වය නො වෙයි.

වක්‍ෂ්‍යය වක්‍ෂුරන්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යවක්‍ෂ්‍යය ප්‍රඥාවක්‍ෂ්‍යය වක්‍ෂ්‍යස් වෙයි, වක්‍ෂුරන්ද්‍රිය නො වෙයි. වක්‍ෂුරන්ද්‍රිය වක්‍ෂ්‍යස් ද වක්‍ෂුරන්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ ස්මෘතීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: ස්මෘතීන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ස්මෘතීන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශ්‍යෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ස්මෘතීන්ද්‍රිය නො වේ.

වික්‍රමය වික්‍රමරත්නිය වෙයි යත්: දිව්‍යවික්‍රමය ප්‍රඥාවික්‍රමය වික්‍රමය වෙයි, වික්‍රමරත්නිය නො වෙයි. වික්‍රමරත්නිය වික්‍රමය ද, වික්‍රමරත්නිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ සමාධිත්තිය වෙයි යත්: සමාධිත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද සමාධිත්තිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, සමාධිත්තිය නො වේ.

වික්ෂය වික්ෂරිත්‍යය වෙයි යත්: දිව්‍යවික්ෂය ප්‍රඥාවික්ෂය වික්ෂය වෙයි, වික්ෂරිත්‍යය නො වෙයි. වික්ෂරිත්‍යය වික්ෂය ද වික්ෂරිත්‍යය ද වේ. ඉන්‍යයෝ ප්‍රඥන්‍යය වෙයි යත්: ප්‍රඥන්‍යය ප්‍රඥා ද ප්‍රඥන්‍යය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්‍යයෝ ඉන්‍යය වෙති, ප්‍රඥන්‍යය නො වේ.

වික්‍රමය වික්‍රමරත්නප්‍රිය වෙයි යන්න: දිව්‍යවික්‍රමය ප්‍රඥාවික්‍රමය වික්‍රමය වෙයි. වික්‍රමරත්නප්‍රිය නො වෙයි, වික්‍රමරත්නප්‍රිය වික්‍රමය ද වික්‍රමරත්නප්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ අනාඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්තප්‍රිය වෙයි යන්න: අනාඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්තප්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අනාඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්තප්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අනාඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්තප්‍රිය නො වේ.

වික්‍රමය වික්‍රමරත්නප්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යවික්‍රමය ප්‍රඥාවික්‍රමය වික්‍රමය වෙයි, වික්‍රමරත්නප්‍රිය නො වෙයි. වික්‍රමරත්නප්‍රිය වික්‍රමය ද වික්‍රමරත්නප්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියමයෝ අඤ්ඤාත්තප්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාත්තප්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාත්තප්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාත්තප්‍රිය නො වේ.

වක්කය වක්කරින්දිය වෙයි යත්: දිවාවක්කය ප්‍රඥාවක්කය වක්කය වෙයි, වක්කරින්දිය නො වෙයි. වක්කරින්දිය වක්කය ද වක්කරින්දිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවින්දිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවින්දිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවින්දිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවින්දිය නො වේ.

4. ශ්‍රෝත්‍ර ශ්‍රෝත්‍රන්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිබ්බසොක කණ්ඞාසොක සොක වෙයි, සොතින්ද්‍රිය නො වෙයි. සොතින්ද්‍රිය සොක ද සොතින්ද්‍රිය ද වේ ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්ඛුරින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්ඛුරින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවගෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්ඛුරින්ද්‍රිය නො වේ. ශ්‍රෝත්‍රය ශ්‍රෝත්‍රන්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිබ්බසොක කණ්ඞාසොක ශ්‍රෝත්‍ර වෙයි, ශ්‍රෝත්‍රන්ද්‍රිය නො වෙයි. ශ්‍රෝත්‍රන්ද්‍රිය සොක ද සොතින්ද්‍රිය ද වේ ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවගෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රිය නො වේ.

5. **ප්‍රාණ ප්‍රාණෙන්ද්‍රිය** වෙයි යත්: එසේ යැ. **ඉන්ද්‍රියයෝ** වක්‍ර-
රිත්ද්‍රිය වෙයි යත්: වක්‍රරිත්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද වක්‍රරිත්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශ්‍ය
ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වක්‍රරිත්ද්‍රිය නො වේ .. **ප්‍රාණය ප්‍රාණෙන්ද්‍රිය**
වෙයි යත්: එසේ යැ. **ඉන්ද්‍රියයෝ අසූක්‍රාචිත්ද්‍රිය** වෙයි යත්:
අසූක්‍රාචිත්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අසූක්‍රාචිත්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශ්‍ය
ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අසූක්‍රාචිත්ද්‍රිය නො වේ.

6. ජීවිතා ජීවිතෝන්ද්‍රිය වෙයි යන්න: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ වක්කු-
රිත්තිය වෙයි යන්න: වක්කුරිත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද වක්කුරිත්තිය ද වෙයි.
අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වක්කුරිත්තිය නො වේ... ජීවිතා
ජීවිතෝන්ද්‍රිය වෙයි යන්න: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවිත්තිය
වෙයි යන්න: අඤ්ඤාතාවිත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවිත්තිය ද වෙයි. අවශේෂ
ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවිත්තිය නො වේ.

7. කාය කායිකාදිය වෙත්: කායෙන්දිය තබා අවශෙෂ කාය කාය වෙයි, කායෙන්දිය නො වෙයි. කායෙන්දිය කාය ද කායෙන්දිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියෝ වක්කරින්දිය වෙයි යත්: වක්කරින්දිය ඉන්ද්‍රිය ද වක්කරින්දිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වක්කරින්දිය නො වේ ... කාය කායෙන්දිය වෙයි යත්: කායෙන්දිය තබා අවශෙෂ කාය කාය වෙයි, කායෙන්දිය නො වෙයි. කායෙන්දිය කාය ද කායෙන්දිය ද වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවින්දිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවින්දිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවින්දිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවින්දිය නො වේ.

8. මතස් මනිනද්‍රිය වෙයි යන්න: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍ර-
රිතද්‍රිය වෙයි යන්න: වක්‍රරිතද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද වක්‍රරිතද්‍රිය ද වෙයි.
අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වක්‍රරිතද්‍රිය නො වේ... මතස්
මනිනද්‍රිය වෙයි යන්න: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤතාවිතද්‍රිය වෙයි
යන්න: අඤ්ඤතාවිතද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤතාවිතද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ
ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤතාවිතද්‍රිය නො වේ.

9. ස්ත්‍රී ස්ත්‍රීන්දිය වෙයි යන්න: නො වෙයි ඉන්දියයෝ වසෂ-
රින්දිය වෙයි යන්න: වසෂරින්දිය ඉන්දිය ද වසෂරින්දිය ද වෙයි.
අවශෙෂ ඉන්දියයෝ ඉන්දිය වෙති, වසෂරින්දිය නො වේ... ස්ත්‍රී
ස්ත්‍රීන්දිය වෙයි යන්න: නො වෙයි. ඉන්දියයෝ අඤ්ඤතාවින්දිය වෙයි
යන්න: අඤ්ඤතාවින්දිය ඉන්දිය ද අඤ්ඤතාවින්දිය ද වෙයි. අවශෙෂ
ඉන්දියයෝ ඉන්දිය වෙති, අඤ්ඤතාවින්දිය නො වේ.

10. පුරිසො පුරිසිත්‍රියනති: නො. ඉත්‍රියා වකුත්‍රියනති: වකුත්‍රියං ඉත්‍රියංභෙච වකුත්‍රියංභෙච. අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා, න වකුත්‍රියං -පෙ- පුරිසො පුරිසිත්‍රියනති: නො. ඉත්‍රියා අඤ්ඤාතාචිත්‍රියනති: අඤ්ඤාතාචිත්‍රියං ඉත්‍රියංභෙච අඤ්ඤාතාචිත්‍රියංභෙච. අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා, න අඤ්ඤාතාචිත්‍රියං.

11. ජීවිතං ජීවිතිත්‍රියනති: ආමනතා. ඉත්‍රියා වකුත්‍රියනති: වකුත්‍රියං ඉත්‍රියංභෙච වකුත්‍රියංභෙච. අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා, න වකුත්‍රියං -පෙ- ජීවිතං ජීවිතිත්‍රියනති: ආමනතා. ඉත්‍රියා අඤ්ඤාතාචිත්‍රියනති: අඤ්ඤාතාචිත්‍රියං ඉත්‍රියංභෙච අඤ්ඤාතාචිත්‍රියංභෙච. අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා, න අඤ්ඤාතාචිත්‍රියං.

12. සුඛං සුඛිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

13. දුක්ඛං දුක්ඛිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

14. සොමනස්සං සොමනස්සිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

15. දෙමනස්සං දෙමනස්සිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

16. උපෙක්ඛා උපෙක්ඛිත්‍රියනති: උපෙක්ඛිත්‍රියං ධරෙතො අවසෙසා උපෙක්ඛා උපෙක්ඛා, න උපෙක්ඛිත්‍රියං, උපෙක්ඛිත්‍රියං උපෙක්ඛා වෙච උපෙක්ඛිත්‍රියංභෙච, ඉත්‍රියා වකුත්‍රියනති: වකුත්‍රියං ඉත්‍රියංභෙච වකුත්‍රියංභෙච. අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා, න වකුත්‍රියං -පෙ- උපෙක්ඛා උපෙක්ඛිත්‍රියනති: උපෙක්ඛිත්‍රියං ධරෙතො අවසෙසා උපෙක්ඛා උපෙක්ඛා, න උපෙක්ඛිත්‍රියං, උපෙක්ඛිත්‍රියං උපෙක්ඛා වෙච උපෙක්ඛිත්‍රියංභෙච. ඉත්‍රියා අඤ්ඤාතාචිත්‍රියනති: අඤ්ඤාතාචිත්‍රියං ඉත්‍රියංභෙච අඤ්ඤාතාචිත්‍රියංභෙච. අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා, න අඤ්ඤාතාචිත්‍රියං.

17. සඤ්ඤා සඤ්ඤිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

18. විරියං විරිසිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

19. සති සතිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

20. සමාධි සමාධිත්‍රියනති: ආමනතා. පෙ-

21. පඤ්ඤා පඤ්ඤිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

22. අනඤ්ඤාන ඤ්ඤාසංඝාමිති අනඤ්ඤාන ඤ්ඤාසංඝාමිතිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

23. අඤ්ඤා අඤ්ඤිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

10. පුරුෂ පුරුෂෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ද්‍රිය වෙයි යත්: වක්‍රාන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද වක්‍රාන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වක්‍රාන්ද්‍රිය නො වේ ... පුරුෂ පුරුෂෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො වේ.

11. ජීවිත ජීවිතෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ද්‍රිය වෙයි යත්: වක්‍රාන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද වක්‍රාන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වක්‍රාන්ද්‍රිය නො වේ... ජීවිතය ජීවිතෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො වේ.

12. සුඛ සුඛෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

13. දුඃඛ දුඃඛෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

14. සොමනස්ස සොමනස්සින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ.

15. දෙමනස්ස දෙමනස්සින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

16. උපෙක්‍ෂා උපෙක්‍ෂාන්ද්‍රිය වෙයි යත්: උපෙක්‍ෂාන්ද්‍රිය තබා අවශේෂ උපෙක්‍ෂා උපෙක්‍ෂා වෙයි, උපෙක්‍ෂාන්ද්‍රිය නො වෙයි. උපෙක්‍ෂාන්ද්‍රිය උපෙක්‍ෂා ද උපෙක්‍ෂාන්ද්‍රිය ද වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ද්‍රිය වෙයි යත්: වක්‍රාන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද වක්‍රාන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වක්‍රාන්ද්‍රිය නො වේ ... උපෙක්‍ෂා උපෙක්‍ෂාන්ද්‍රිය වෙයි යත්: උපෙක්‍ෂාන්ද්‍රිය තබා අවශේෂ උපෙක්‍ෂා උපෙක්‍ෂා වෙයි, උපෙක්‍ෂාන්ද්‍රිය නො වෙයි. උපෙක්‍ෂාන්ද්‍රිය උපෙක්‍ෂා ද උපෙක්‍ෂාන්ද්‍රිය ද වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො වේ.

17. ශ්‍රද්ධා ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

18. වියංචි වියංචින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

19. ස්මෘති ස්මෘතීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

20. සමාධි සමාධීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

21. ප්‍රඥා ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

22. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිති අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

23. අඤ්ඤා අඤ්ඤින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ...

24. අඤ්ඤාතාචී අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රියනති: ආමනතා. - ටෙ- ඉන්ද්‍රියා වකඛුන්ද්‍රියනති: වකඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියංඤච වකඛුන්ද්‍රියඤච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න වකඛුන්ද්‍රියං - ටෙ- අඤ්ඤාතාචී අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රියනති: අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියංඤච අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රියඤච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රියං. (අනුලොමං)

25. න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න සොතින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න සාතින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා න ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න කායින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න මනින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න ඉච්චන්ද්‍රියනති. ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න පුරිසින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න සුඛින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න දෙමනස්සින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න උපෙක්ඛිනින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න වකඛු න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න සඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රියනති: ආමනතා.

24. අඤ්ඤාතාථි අඤ්ඤාතාථිත්ථිය වෙයි යත්: එසේ යැ...
 ඉන්ත්‍රියයෝ වසඤ්ඤාත්ථිය වෙයි යත්: වසඤ්ඤාත්ථිය ඉන්ත්‍රිය ද වසඤ්ඤාත්ථිය ද
 වෙයි. අවශේෂ ඉන්ත්‍රියයෝ ඉන්ත්‍රිය වෙති, වසඤ්ඤාත්ථිය නො වේ...
 අඤ්ඤාතාථි අඤ්ඤාතාථිත්ථිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ත්‍රියයෝ
 අඤ්ඤාත්ථිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාත්ථිය ඉන්ත්‍රිය ද අඤ්ඤාත්ථිය ද වෙයි.
 අවශේෂ ඉන්ත්‍රියයෝ ඉන්ත්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාත්ථිය නො වේ.
 (අනුලොමයි)

25. ව්‍යුත්තරාමය ව්‍යුත්තරාමය නොවූයේ වෙයි යන්න: එසේ යැ.
ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සොබාන්දිය නොවූයේ වෙයි යන්න: එසේ යි.

විකුණු නොවූයේ විකුණින්නාට නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.
ඉන්නාට නොවූවාහු භාවිතා කළ නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

විකුණු නොවූයේ විකුණීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ජීවිතීන්ද්‍රිය, නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

විකුණු නොවූයේ විකුණින්නදීය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
ඉන්නදීය නොවූවාහු කායින්නදීය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

විකුණු නොවූයේ විකුණුණ්දිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
ඉන්දිය නොවූවාහු මිනිත්දිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

වික්‍රමය නොවූයේ වික්‍රමරිත්දිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
ඉන්දිය නොවූවාහු ඉන්දීය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

විකුණු නොවූයේ විකුණුම්කර්මය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ ය.
ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු පුරිසිත්තය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

විකල්ප නොවූයේ ව්‍යුහගතවූ නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ජීවිකිත්තවූ නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

විකුණු නොවූයේ වැඩිමිනිසුන් නොවූයේ වෙයි යන්න එසේ යැ.
 ඉන්දිය නොවූවාහු සුවිනිසුන් නොවූයේ වෙයි යන්න එසේ යි.

වික්‍රමය නොවූයේ වික්‍රමනැදිය නොවූයේ වෙයි යත් එසේ ය.
ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු දැක්වීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත් එසේ යි.

විකුණු නොවූයේ විකුණුන්දිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ ය.
ඉන්දිය නොවූවාහු සොමනස්සින්දිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

විකුණු නොවූයේ විකුණින්නාට නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
ඉන්නා නොවූවාහු දෙමනස්සින්නාට නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

විකුණු නොවූයේ විකුරිනදිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ ය.
ඉන්දිය නොවූවාහු උපෙක්ඛිතදිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

එකුස් නොවූයේ එකුරිනාදිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ ය.
ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සද්ධිනාදිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

විකල්ප නොවූයේ ව්‍යවහාරික නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු විවිධිත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

විකල්ප නොවූයේ ව්‍යුහගත නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ ය.
ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සක්තීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

විකුණු නොවූයේ වකුණින්දිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
ඉන්දිය නොවූවාහු සමාධිත්දිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

විකුණු නොවූයේ විකුණුනිදිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
ඉන්දිය නොවූවාහු පසුකිනිදිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

වික්‍රමය නොවූයේ වික්‍රමරිත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අනඤ්ඤාඤායාමිතිත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

විකල්ප නොවූයේ ව්‍යුහගතවූ නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අකල්පිතවූ නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

විකුළු නොවූයේ විකුළුවන්ගිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසැකෂාචිත්තය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

26. සෞඛ්‍ය නොවූයේ සෞඛ්‍යින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වක්‍රාචාරිත්‍රය නො වෙයි යත්: එසේ යැ ... සෞඛ්‍ය නොවූයේ සෞඛ්‍යින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නො වූවාහු අසූඝ්‍යනාවිත්තිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

27. සාන නොවූයේ සානිත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වන්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ ... සාන නොවූයෙ සානිත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නො වූවාහු අසුඤ්ඤාචිත්තය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

28. පීඨානුමතයෙහි පරිච්ඡේදය නොවූයේ වෙයි යත්; එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වික්කන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්; එසේ යැ ... පීඨානුමතයෙහි පරිච්ඡේදය නොවූයේ වෙයි යත්; එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසංස්කාරාවින්දිය නොවූයේ වෙයි යත්; එසේ යි.

29. කාය නොවූයේ කායිකත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ ... කාය නොවූයේ කායිකත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසූඤ්ඤාචාරිත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

30. මන නොවුයේ මනින්දිය නොවුයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්දිය නොවුවාහු චක්ඛන්දිය නොවුයේ වෙයි යත්: එසේ යැ... මන නොවුයේ මනින්දිය නොවුයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්දිය නොවුවාහු අසුසුකාචින්දිය නොවුයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

31. ඉතාලී නොවූවා ඉතාලීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්‍රවර්තීය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ... ස්ත්‍රී නොවූවා ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසාද්‍යතාවර්තීය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

32. පුරුෂ නොවූයේ පුරුෂෙන්නිසි නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ ය ... පුරුෂ නොවූයේ පුරුෂෙන්නිසි නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසූඤ්ඤාචර්නිසි නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

33. ජීවිත නොවූයේ ජීවිතෙන්දිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ක්වන්දිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ... ජීවිත නොවූයේ ජීවිතින්දිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසුසුකාවන්දිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

34. සුඛ නොවූයේ සුඛින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ ... සුඛ නොවූයේ සුඛින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසූඤ්ඤාචරිත්තය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

35. දුක්ඛ නොවූයෙ දුක්ඛිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ... දුක්ඛ නොවූයෙ දුක්ඛිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසුඤ්ඤාචාරිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

36. සෞමනස්ස නොවූයෙ සෞමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... සෞමනස්ස නොවූයෙ සෞමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

37. දෙමනස්ස නොවුයෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නොවුයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවුයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... දෙමනස්ස නොවුයෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නොවුයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අකුසාලීන්ද්‍රිය නොවුයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

38. උපෙක්කා නොවූවා උපෙක්ඛිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්:
එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්:
එසේ යැ. ... උපෙක්කා නොවූවා උපෙක්ඛිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්:
එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාචිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්:
එසේ යි.

39. සද්ධා නොවුවා සද්ධිත්තිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු චක්ඛුත්තිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ... සද්ධා නොවුවා සද්ධිත්තිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අක්කුඤ්ඤාචිත්තිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

40. න වීරියං න වීරිඨිඤ්ඤානි: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනි: ආමනායා. -පෙ- න වීරියං න වීරිඨිඤ්ඤානි: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාච්ඤ්ඤානි: ආමනායා.

41. න සති න සතිඤ්ඤානි: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනි: ආමනායා. -පෙ- න සති න සතිඤ්ඤානි: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාච්ඤ්ඤානි: ආමනායා.

42. න සමාධි න සමාධිඤ්ඤානි: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනි: ආමනායා. -පෙ- න සමාධි න සමාධිඤ්ඤානි: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාච්ඤ්ඤානි: ආමනායා.

43. න පඤ්ඤා න පඤ්ඤාඤ්ඤානි: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනි: ආමනායා. -පෙ- න පඤ්ඤා න පඤ්ඤාඤ්ඤානි: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාච්ඤ්ඤානි: ආමනායා.

44. න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිති න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිතිඤ්ඤානි: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනි: ආමනායා. -පෙ- න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිති න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිතිඤ්ඤානි: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාච්ඤ්ඤානි: ආමනායා.

45. න අඤ්ඤා න අඤ්ඤාඤ්ඤානි: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනි: ආමනායා. -පෙ- න අඤ්ඤා න අඤ්ඤාඤ්ඤානි: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාච්ඤ්ඤානි: ආමනායා.

46. න අඤ්ඤාතාච්ඤ්ඤානි: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනි: ආමනායා. -පෙ- න අඤ්ඤාතාච්ඤ්ඤානි: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාච්ඤ්ඤානි: ආමනායා.
(පච්චනිකං)

පදසොධනමුලවකකවාරො.

47. චක්ඛු ඉන්ද්‍රියනි: ආමනායා. ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියනි: චක්ඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියංඤ්ඤා චක්ඛුන්ද්‍රියංඤ්ඤා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න චක්ඛුන්ද්‍රියං.¹

සොතං ඉන්ද්‍රියනි: ආමනායා. ඉන්ද්‍රියා සොතින්ද්‍රියනි: සොතින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියංඤ්ඤා සොතින්ද්‍රියංඤ්ඤා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සොතින්ද්‍රියං.

1. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං - මජ්ඣිමනිකායෙ.
ථෙරාපදානං.

40. විරිය නොවූයේ විරිසිත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ත්‍රත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ ... විරිය නොවූයේ විරිසිත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසූඤ්ඤාචිත්තය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

41. සති නොවුවා සතින්දිය නොවුයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්දිය නොවුවාහු වක්කුන්දිය නොවුයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... සති නොවුවා සතින්දිය නොවුයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්දිය නොවුවාහු අසකුනාචින්දිය නොවුයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

42. සමාධි නොවූයේ සමාධිත්තිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ ... සමාධි නොවූයේ සමාධිත්තිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසූඤ්ඤාචිත්තිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

43. පසුගිය නොවුලා පසුගිය නොවුයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ඉන්ද්‍රිය නොවුලාහු වක්වුන්දිය නොවුයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... පසුගිය නොවුලා පසුගිය නොවුයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවුලාහු අසුන්ද්‍රිය නොවුයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

44. අනුකූල ඇතුළුසාමිති නොවූයේ අනුකූල ඇතුළුසාමිතින්ද
නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛන්ද්‍රිය
නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ ... අනුකූල ඇතුළුසාමිති නොවූයේ
අනුකූල ඇතුළුසාමිතින්ද නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය
නොවූවාහු අනුකූලතාවින්ද නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

45. අයුතු නොවූයේ අයුතුකර්මය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛිත්තර්මය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේයැ ... අයුතු නොවූයේ අයුතුකර්මය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අයුතුකාර්මය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

46. අඤ්ඤාතාථී නොවූයේ අඤ්ඤාතාථීත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛන්ත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ... අඤ්ඤාතාථී නොවූයේ අඤ්ඤාතාථීත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤිත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යානික යි.)

පදනමාධිකාරී උපක්‍රමාර සි.

47. වක්‍රය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ ය. ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ද්‍රිය වෙයි යත්: වක්‍රාන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද වක්‍රාන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශ්‍ය ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වක්‍රාන්ද්‍රිය නො වෙ.

ශ්‍රෝත්‍රය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යන්න: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සොකින්නද්‍රිය වෙයි යන්න: සොකින්නද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද සොකින්නද්‍රිය ද වෙයි. අවශ්‍යය ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, සොකින්නද්‍රිය නො වේ.

සාතං ඉන්ද්‍රියනති: ආමිත්ථං. ඉන්ද්‍රියා සාතින්ද්‍රියනති: සාතින්ද්‍රියං
 ඉන්ද්‍රියංසෙකම්පි සාතින්ද්‍රියස්සට්ඨි. අපිසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සාතින්ද්‍රියං.

ဗီဇက၊ ဂွဉ်ယကန်၊ နာဃက၊ ဂွဉ်ယ၊ ဗီဇကွဉ်ယကန်၊ ဗီဇကွဉ်ယ၊
 ဂွဉ်ယကန်ဗီဇကွဉ်ယကန်၊ နာဃက၊ ဂွဉ်ယ၊ ဂွဉ်ယ၊ နာ ဗီဇကွဉ်ယ။

කායො ඉන්ද්‍රියතභි: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා කායින්ද්‍රියතභි: කායින්ද්‍රියං.
ඉන්ද්‍රියංකෙඤ්ච කායින්ද්‍රියංකඤ්ච. අචලෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න කායින්ද්‍රියං.

မိဘော ဂုဏ်သမာဓိ၊ နာမဿ၊ ဂုဏ်သမာဓိ၊ ဓမ္မာဓိ၊
 ဂုဏ်သမာဓိ၊ ဓမ္မာဓိ၊ နာမဿ၊ ဂုဏ်သမာဓိ၊ ဓမ္မာဓိ၊

[illegible]

ဗွတ်ဗွတ် ဇွတ်ဇွတ် ဇွတ်ဇွတ် ဇွတ်ဇွတ် ဇွတ်ဇွတ် ဇွတ်ဇွတ် ဇွတ်ဇွတ် ဇွတ်ဇွတ်
ဇွတ်ဇွတ် ဇွတ်ဇွတ် ဇွတ်ဇွတ် ဇွတ်ဇွတ် ဇွတ်ဇွတ် ဇွတ်ဇွတ် ဇွတ်ဇွတ် ဇွတ်ဇွတ်

ဗီဝိတံ၊ ဓမ္မာနန္ဒာနိဂ္ဂဟိ၊ ဓမ္မာနန္ဒာနိဂ္ဂဟိ၊ ဓမ္မာနန္ဒာနိဂ္ဂဟိ၊ ဓမ္မာနန္ဒာနိဂ္ဂဟိ၊
 ဓမ္မာနန္ဒာနိဂ္ဂဟိ၊ ဓမ္မာနန္ဒာနိဂ္ဂဟိ၊ ဓမ္မာနန္ဒာနိဂ္ဂဟိ၊ ဓမ္မာနန္ဒာနိဂ္ဂဟိ၊ ဓမ္မာနန္ဒာနိဂ္ဂဟိ၊

[illegible][illegible][illegible]

ငွေမဲဘဏ္ဍာဝန် နှစ်စဉ်အားဖြင့် နှစ်စဉ်အားဖြင့် နှစ်စဉ်အားဖြင့် ငွေမဲဘဏ္ဍာဝန်
 ငွေမဲဘဏ္ဍာဝန် နှစ်စဉ်အားဖြင့် ငွေမဲဘဏ္ဍာဝန် နှစ်စဉ်အားဖြင့် ငွေမဲဘဏ္ဍာဝန်
 ငွေမဲဘဏ္ဍာဝန် နှစ်စဉ်အားဖြင့် ငွေမဲဘဏ္ဍာဝန် နှစ်စဉ်အားဖြင့် ငွေမဲဘဏ္ဍာဝန်
 ငွေမဲဘဏ္ဍာဝန် နှစ်စဉ်အားဖြင့် ငွေမဲဘဏ္ဍာဝန် နှစ်စဉ်အားဖြင့် ငွေမဲဘဏ္ဍာဝန်

උපෙකඩා ඉන්ද්‍රියතනි: ආමනිතා. ඉන්ද්‍රියා උපෙකඩින්ද්‍රියතනි.
උපෙකඩින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියංකේච උපෙකඩින්ද්‍රියංකේ. අච්ඡෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා,
න උපෙකඩින්ද්‍රියං.

မဏိပူရ ဝိသုဒ္ဓါဝဂ်

[illegible]

සති ඉන්ද්‍රියතර්: ආමනතා. ඉන්ද්‍රිය සතින්ද්‍රියතර්: සතින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියං
සතින්ද්‍රියං. අවමසසා ඉන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රියා, න සතින්ද්‍රියං.

සමාධි ඉන්ද්‍රියතනි: ආමනතා, ඉන්ද්‍රියා සමාධිනද්‍රියතනි: සමාධිනද්‍රියං
ඉන්ද්‍රියංසංඝ්‍රිව සමාධිනද්‍රියංසංඝ්‍රි. අවමසසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සමාධිනද්‍රියං.

පසිඳු, ඉන්ද්‍රියනභි: ආමනා. ඉන්ද්‍රියා පසිඳුන්ද්‍රියනභි: පසිඳු-
න්ද්‍රියං. ඉන්ද්‍රියංකෙච්ච පසිඳුන්ද්‍රියංකෙච්ච. අච්චෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න
පසිඳුන්ද්‍රියං.

අනුකූලතා ඇති සහතිකයක් ලෙසින් : අවධානය. ඉන්ද්‍රිය අනුකූල-
තා ඇති සහතිකයක් ලෙසින් : අනුකූලතා ඇති සහතිකයක් ලෙසින් . ඉන්ද්‍රියයෙන්
අනුකූලතා ඇති සහතිකයක් ලෙසින් . අවධානය ඉන්ද්‍රියය, ඉන්ද්‍රියය, නි අනුකූල-
තා ඇති සහතිකයක් ලෙසින් .

[illegible]

ဗုဒ္ဓ၏အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ဖော်ပြရန် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြပါမည်။

48. න වක්ඛු න ඉන්ද්‍රියනති: වක්ඛං යංපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න වක්ඛු, ඉන්ද්‍රියා. වක්ඛං ව ඉන්ද්‍රියෙ ව යංපෙඤා අවසෙසා න වෙව වක්ඛු, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න වක්ඛන්ද්‍රියනති: ආමන්තා.

න සොතං න ඉන්ද්‍රියතති: සොතං ධ්වපෙක්ඛා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා
න සොතං, ඉන්ද්‍රියා. සොතකඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ව ධ්වපෙක්ඛා අවසෙසා න
චෙව සොතං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සොතීන්ද්‍රියතති: ආමන්තා.

සද්ධා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සද්ධිත්තිය වෙයි යත්: සද්ධිත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද සද්ධිත්තිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, සද්ධිත්තිය නො වේ.

වීරිය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ වීරිත්තිය වෙයි යත්: වීරිත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද වීරිත්තිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වීරිත්තිය නො වේ.

සති ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සතිත්තිය වෙයි යත්: සතිත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද සතිත්තිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, සතිත්තිය නො වේ.

සමාධි ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සමාධිත්තිය වෙයි යත්: සමාධිත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද සමාධිත්තිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, සමාධිත්තිය නො වේ.

පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ පඤ්ඤිත්තිය වෙයි යත්: පඤ්ඤිත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද පඤ්ඤිත්තිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, පඤ්ඤිත්තිය නො වේ.

අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය වෙයි යත්: අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය නො වේ.

අඤ්ඤා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤිත්තිය වෙයි යත්: අඤ්ඤිත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤිත්තිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤිත්තිය නො වේ.

අඤ්ඤාතාචී ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාචීත්තිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාචීත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාචීත්තිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාචීත්තිය නො වේ. (අනුලොමයි.)

48. චක්ඛු නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: චක්ඛුස නබා (හැර) අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛු නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. චක්ඛුස ද ඉන්ද්‍රියයන් ද නබා අවශෙෂයෝ නො ද චක්ඛු වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

සොත නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: සොතය නබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සොත නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. සොතය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද නබා අවශෙෂයෝ නො ද සොත වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සොතිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

න සානං න ඉන්ද්‍රියනති: සානං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සානං, ඉන්ද්‍රියා. සානංඤ ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව සානං, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සානින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න ජිව්හා න ඉන්ද්‍රියනති: ජිව්හං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ජිව්හා, ඉන්ද්‍රියා. ජිව්හංඤ ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව ජිව්හා, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න ජිව්හින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න කායො න ඉන්ද්‍රියනති: කායං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න කායො, ඉන්ද්‍රියා. කායංඤ ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව කායො, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න කායින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න මනො න ඉන්ද්‍රියනති: මනං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න මනො, ඉන්ද්‍රියා. මනංඤ ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව මනො, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න මනින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න ඉත්ථි ඉන්ද්‍රියනති: ඉත්ථිං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ඉත්ථි, ඉන්ද්‍රියා. ඉත්ථිං ව ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව ඉත්ථි, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න ඉත්ථින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න පුරිසො න ඉන්ද්‍රියනති: පුරිසං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න පුරිසො, ඉන්ද්‍රියා. පුරිසංඤ ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව පුරිසො, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න පුරිසින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න ජීවිතං න ඉන්ද්‍රියනති: ජීවිතං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතං, ඉන්ද්‍රියා. ජීවිතංඤ ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව ජීවිතං, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

නති

න සුඛං න ඉන්ද්‍රියනති: සුඛං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සුඛං, ඉන්ද්‍රියා. සුඛංඤ ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව සුඛං, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සුඛින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

සාන නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: සානය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සාන නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. සානය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සාන වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සානීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එයේ යි.

පීචිතා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: පීචිතාව තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ පීචිතා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. පීචිතාව ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද පීචිතා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු පීචිතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

කාය නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: කාය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ කාය නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. කාය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද කාය වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු කායිත්තිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

මන නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙස් යන්: මනස තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ මන නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. මනස ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද මන වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු මනින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යන්: එසේ යි.

ස්ත්‍රී නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යන්න: ස්ත්‍රීය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ස්ත්‍රී නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ස්ත්‍රීය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ස්ත්‍රී වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ඉතීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යන්න: එසේ යි.

පුරුෂ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යන්න: පුරුෂයා තමා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ පුරුෂ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. පුරුෂයා ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තමා අවශෙෂයෝ නො ද පුරුෂ වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු පුරිසින්න්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යන්න: එසේ යි.

ජීවිත නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යන්න: ජීවිතය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ජීවිත නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ජීවිතය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ජීවිත වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ජීවිතින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යන්න: එසේ යි.

සුඛ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: සුඛය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සුඛ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. සුඛය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සුඛ වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු සුඛින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

න දුක්ඛං න ඉන්ද්‍රියනති: දුක්ඛං යපෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛං, ඉන්ද්‍රියා. දුක්ඛං ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙතො අවසෙසා න වෙව දුක්ඛං, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛන්ද්‍රියනති: ආමන්තා.

න සොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියනති: සොමනස්සං යපෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සං, ඉන්ද්‍රියා. සොමනස්සං ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙතො අවසෙසා න වෙව සොමනස්සං, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සන්ද්‍රියනති: ආමන්තා.

න දෙමනස්සං න ඉන්ද්‍රියනති: දෙමනස්සං යපෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න දෙමනස්සං, ඉන්ද්‍රියා. දෙමනස්සං ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙතො අවසෙසා න වෙව දෙමනස්සං, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න දෙමනස්සන්ද්‍රියනති: ආමන්තා.

න උපෙක්ඛා න ඉන්ද්‍රියනති: උපෙක්ඛා යපෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න උපෙක්ඛා, ඉන්ද්‍රියා. උපෙක්ඛං ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙතො අවසෙසා න වෙව උපෙක්ඛා, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න උපෙක්ඛන්ද්‍රියනති: ආමන්තා.

න සද්ධා න ඉන්ද්‍රියනති: සද්ධා යපෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සද්ධා, ඉන්ද්‍රියා. සද්ධා ව ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙතො අවසෙසා න වෙව සද්ධා න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සද්ධන්ද්‍රියනති: ආමන්තා.

න චිරියං න ඉන්ද්‍රියනති: චිරියං යපෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න චිරියං, ඉන්ද්‍රියා. චිරියං ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙතො අවසෙසා න වෙව චිරියං, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චිරියන්ද්‍රියනති: ආමන්තා.

න සති න ඉන්ද්‍රියනති: සති යපෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සති, ඉන්ද්‍රියා. සතිං ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙතො අවසෙසා න වෙව සති, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සතින්ද්‍රියනති: ආමන්තා.

න සමාධි න ඉන්ද්‍රියනති: සමාධි යපෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සමාධි, ඉන්ද්‍රියා. සමාධිං ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙතො අවසෙසා න වෙව සමාධි න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සමාධින්ද්‍රියනති: ආමන්තා.

දුක්ඛ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: දුක්ඛය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ දුක්ඛ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. දුක්ඛය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද දුක්ඛ වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු දුක්ඛින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

සෞම්‍යස්‍ය නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: සෞම්‍යස්‍යය තබා අවශ්‍ය ඉන්ද්‍රියයෝ සෞම්‍යස්‍ය නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. සෞම්‍යස්‍යය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශ්‍යයෝ නො ද සෞම්‍යස්‍ය වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සෞම්‍යස්‍යීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

දෙමනස්ස නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: දෙමනස්සය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ දෙමනස්ස නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. දෙමනස්සය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද දෙමනස්ස වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොව්වාහු දෙමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

උපෙක්කා නොවුවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: උපෙක්කාව තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ උපෙක්කා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. උපෙක්කාව ද ඉන්ද්‍රියන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද උපෙක්කා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු උපෙක්කීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

සඳ්ධා නොවුවා ඉන්ද්‍රිය නොවුයෙ වෙයි යත්: ශ්‍රද්ධාව තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ශ්‍රද්ධා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියෝ වෙති. ශ්‍රද්ධාව ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ශ්‍රද්ධා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු සද්ධිත්තිය නොවුයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

චීරිය නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යක්: වියතිය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ වියහී නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. වියතිය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද වියහී වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චීරිසින්ද්‍රිය නො වෙයි යක්: එසේ යි.

සති නොවුවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යන්න: ස්මෘතිය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෙන් සති නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෙන් වෙති. සතිය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෙන් නො ද ස්මෘති වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෙන් වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සතින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යන්න: එසේ යි.

සමාධි නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: සමාධිය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සමාධි නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. සමාධිය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සමාධි වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සමාධිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

න පඤ්ඤා න ඉන්ද්‍රියතනී. පඤ්ඤං ධර්මපඤ්ඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤා, ඉන්ද්‍රියං. පඤ්ඤාභි ඉන්ද්‍රියෙ ව ධර්මපඤ්ඤා අවසෙසා න වෙව පඤ්ඤා, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤාභි ඉන්ද්‍රියතනී: ආමනතා.

න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාතීති න ඉන්ද්‍රියතනී: අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාතීති: ධර්මපඤ්ඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාතීති, ඉන්ද්‍රියං. අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාතීතිභි ඉන්ද්‍රියෙ ව ධර්මපඤ්ඤා අවසෙසා න වෙව අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාතීති, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාතීතිභි ඉන්ද්‍රියතනී: ආමනතා.

න අඤ්ඤං න ඉන්ද්‍රියතනී: අඤ්ඤං ධර්මපඤ්ඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤං, ඉන්ද්‍රියං. අඤ්ඤාභි ඉන්ද්‍රියෙ ව ධර්මපඤ්ඤා අවසෙසා න වෙව අඤ්ඤං, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාභි ඉන්ද්‍රියතනී: ආමනතා.

න අඤ්ඤාතාචී න ඉන්ද්‍රියතනී: අඤ්ඤාතාචී. ධර්මපඤ්ඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාචී ඉන්ද්‍රියා. අඤ්ඤාතාචීභි ඉන්ද්‍රියෙ ව ධර්මපඤ්ඤා අවසෙසා න වෙව අඤ්ඤාතාචී, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාචීභි ඉන්ද්‍රියතනී: ආමනතා. (පට්ටනීකං.)

සුඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියවාරො.

49. වක්ඛු ඉන්ද්‍රියතනී: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා සොතින්ද්‍රියතනී: සොතින්ද්‍රියං. ඉන්ද්‍රියංභෙව සොතින්ද්‍රියංභෙව. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සොතින්ද්‍රියං.

වක්ඛු ඉන්ද්‍රියතනී: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා සාතින්ද්‍රියතනී: සාතින්ද්‍රියං. ඉන්ද්‍රියංභෙව සාතින්ද්‍රියංභෙව. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සාතින්ද්‍රියං.

වක්ඛු ඉන්ද්‍රියතනී: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා ජිව්හින්ද්‍රියතනී: ජිව්හින්ද්‍රියං. ඉන්ද්‍රියංභෙව ජිව්හින්ද්‍රියංභෙව. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න ජිව්හින්ද්‍රියං.

වක්ඛු ඉන්ද්‍රියතනී: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා කායින්ද්‍රියතනී: කායින්ද්‍රියං. ඉන්ද්‍රියංභෙව කායින්ද්‍රියංභෙව. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න කායින්ද්‍රියං.

වක්ඛු ඉන්ද්‍රියතනී: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා මනින්ද්‍රියතනී: මනින්ද්‍රියං. ඉන්ද්‍රියංභෙව මනින්ද්‍රියංභෙව. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න මනින්ද්‍රියං.

1. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොතින්ද්‍රියං - මෙසං.
ඵවමඤ්ඤාසංඝාතී

පඤ්ඤා නොවුවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: ප්‍රඥාව තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ප්‍රඥා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ප්‍රඥාව ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ප්‍රඥා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු පඤ්ඤාන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

අඤ්ඤා නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: අඤ්ඤා තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤා නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති, අඤ්ඤා ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද අඤ්ඤා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අඤ්ඤාන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

අඤ්ඤාතාවී නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවී තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවී නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. අඤ්ඤාතාවී ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද අඤ්ඤාතාවී වෙයි. නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යතීක යි.)

ශ්‍රද්ධ ඉන්ද්‍රියවාර යි.

49. වක්‍රස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සොතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: සොතින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද සොතින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, සොතින්ද්‍රිය නො වේ.

වක්‍රස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සාතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: සාතින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද සාතින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, සාතින්ද්‍රිය නො වේ.

වක්‍රස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ ජිව්හින්ද්‍රිය වෙයි යත්: ජිව්හින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ජිව්හින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, ජිව්හින්ද්‍රිය නො වේ.

වක්‍රස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ කායින්ද්‍රිය වෙයි යත්: කායින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද කායින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, කායෙන්ද්‍රිය නො වේ.

වක්‍රස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ මනින්ද්‍රිය වෙයි යත්: මනින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද මනින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, මනින්ද්‍රිය නො වේ.

ဝါဆို ဇွဲသိုက်ကိ: ဇာဝါသော၊ ဇွဲသိုက် ပသိုက်သိုက်ကိ: ပသိုက်သိုက်၊
 ဇွဲသိုက်သိုက် ပသိုက်သိုက်၊ ဇာဝါသော ဇွဲသိုက်၊ ဇွဲသိုက်၊ ဘ ပသိုက်သိုက်၊

විකල්ප ඉන්ද්‍රියනම්: අමතරයා, ඉන්ද්‍රියා අනඤ්ඤතඤ්ඤසොමීන්ද්‍රියනම්:
අනඤ්ඤතඤ්ඤසොමීන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියසෙක්චි අනඤ්ඤතඤ්ඤසොමීන්ද්‍රියසේචි.
අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අනඤ්ඤතඤ්ඤසොමීන්ද්‍රියං.

ပါမောက္ခ ဦးဘဦး ကလေးကတည်းက အင်္ဂလိပ်စာကို စေ့ငြိမ်းစွာ လေ့လာခဲ့ရသည်။ သို့သော် မူလအားဖြင့် အခြေခံကျောင်းမှ ပါမောက္ခ ဦးဘဦး၏ အဘိုးကြီးက ဆက်လက်ပညာပြုပေးခဲ့သည်။

වකුටු ඉන්ද්‍රියතැනි: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා අසුකුතාවින්ද්‍රියතැනි: අසුකු-
තාවින්ද්‍රියං. ඉන්ද්‍රියමසෙඛි ව අසුකුතාවින්ද්‍රියසෙඛි. අවපෙසසා ඉන්ද්‍රියා
ඉන්ද්‍රියා, න අසුකුතාවින්ද්‍රියං.

50. සොතං. ඉන්ද්‍රියතනි: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා වක්ඛන්ද්‍රියතනි: වක්ඛන්ද්‍රියං. ඉන්ද්‍රියකෙඤ්ච වක්ඛන්ද්‍රියකඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න වක්ඛන්ද්‍රියං. -පෙ-. සොතං. ඉන්ද්‍රියතනි: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතා- වීන්ද්‍රියතනි: අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියං. ඉන්ද්‍රියකෙඤ්ච අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියකඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියං.

[illegible]

52. ටීඑච්. ඉන්ද්‍රියනාත්: ආමන්තූ. ඉන්ද්‍රියා චක්‍රිත්‍රියනාත්: චක්‍රිත්‍රියං. ඉන්ද්‍රියංඝෝච චක්‍රිත්‍රියංඝෝ. අචයෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න චක්‍රිත්‍රියං. -06- ටීඑච්. ඉන්ද්‍රියනාත්: ආමන්තූ. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤානා- චිත්‍රියනාත්: අඤ්ඤානාචිත්‍රියං. ඉන්ද්‍රියංඝෝ අඤ්ඤානාචිත්‍රියංඝෝ. අචයෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤානාචිත්‍රියං.

53. කායො ඉන්ද්‍රියතනි: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා චක්ඛන්ද්‍රියතනි: චක්ඛන්ද්‍රියං. ඉන්ද්‍රියංඤ්ච චක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න චක්ඛන්ද්‍රියං - 06 -. කායො ඉන්ද්‍රියතනි: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤානා චන්ද්‍රියතනි: අඤ්ඤානාචන්ද්‍රියං. ඉන්ද්‍රියංඤ්ච අඤ්ඤානාචන්ද්‍රියංඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤානාචන්ද්‍රියං.

66. සමාධි ඉන්ද්‍රියතනි: ආමනතා. -පෙ-

67. පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියතනි: ආමනතා. -පෙ-

68. අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමීති ඉන්ද්‍රියතනි: ආමනතා. -පෙ-

69. අඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියතනි: ආමනතා. -පෙ-

70. අඤ්ඤාතාචි ඉන්ද්‍රියතනි: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියතනි: චක්ඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියකේඛච චක්ඛුන්ද්‍රියකඤ්ඤා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න චක්ඛුන්ද්‍රියං: -පෙ- අඤ්ඤාතාචි ඉන්ද්‍රියතනි: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාන්ද්‍රියතනි: අඤ්ඤාන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියකේඛච අඤ්ඤාන්ද්‍රියකඤ්ඤා. අවසෙසා න්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාන්ද්‍රියං. (අනුලොමං)

71. න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියතනි: චක්ඛුං යපෙතා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු, ඉන්ද්‍රියා. චක්ඛුං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතා අවසෙසා න චෙව චක්ඛු, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න යොතින්ද්‍රියතනි: ආමනතා -පෙ- න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියතනි: චක්ඛුං යපෙතා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු, ඉන්ද්‍රියා. චක්ඛුං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතා අවසෙසා න චෙව චක්ඛු, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාචින්ද්‍රියතනි: ආමනතා.

72. න සොතං න ඉන්ද්‍රියතනි: සොතං යපෙතා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොතං, ඉන්ද්‍රියා. සොතකඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතා අවසෙසා න චෙව සොතං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියතනි: ආමනතා -පෙ- න සොතං න ඉන්ද්‍රියතනි: සොතං යපෙතා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොතං, ඉන්ද්‍රියා. සොතකඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතා අවසෙසා න චෙව සොතං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාචින්ද්‍රියතනි: ආමනතා.

73. න සානං න ඉන්ද්‍රියතනි: සානං යපෙතා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සානං, ඉන්ද්‍රියා. සානං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතා අවසෙසා න චෙව සානං න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියතනි: ආමනතා -පෙ- න සානං න ඉන්ද්‍රියතනි: සානං යපෙතා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සානං, ඉන්ද්‍රියා. සානං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතා අවසෙසා න චෙව සානං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාචින්ද්‍රියතනි: ආමනතා.

66. සමාධි ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

67. පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

68. අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

69. අඤ්ඤා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

70. අඤ්ඤාතාචී ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ වක්ඛන්ද්‍රිය වෙයි යත්: වක්ඛන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද වක්ඛන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වක්ඛන්ද්‍රිය නො වෙයි ... අඤ්ඤාතාචී ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාන්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාන්ද්‍රිය නො වේ. (අනුලොමයි)

71. වක්ඛස් නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: වක්ඛස තබා (හැර) අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ වක්ඛස් නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. වක්ඛස ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද වක්ඛස් වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සොතින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ ... වක්ඛස් නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: වක්ඛස තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ වක්ඛස් නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. වක්ඛස ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද වක්ඛස් වෙයි. නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

72. ශ්‍රොත්‍ර නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: ශ්‍රොත්‍රය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ශ්‍රොත්‍ර නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ශ්‍රොත්‍රය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ශ්‍රොත්‍ර වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ ... ශ්‍රොත්‍ර නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: ශ්‍රොත්‍රය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ශ්‍රොත්‍ර නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. ශ්‍රොත්‍රය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ශ්‍රොත්‍ර යැ, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ යි. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

73. ස්‍රාණ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: ස්‍රාණය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ස්‍රාණ නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. ස්‍රාණය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ස්‍රාණ යැ, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ යි. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ ... ස්‍රාණ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: ස්‍රාණය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ස්‍රාණ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. ස්‍රාණය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ස්‍රාණ යැ, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

74. න ජිව්‍යා න ඉන්ද්‍රියනති: ජිව්‍යං යපෙත්වා අවශෙසා ඉන්ද්‍රියා න ජිව්‍යා, ඉන්ද්‍රියා. ජිව්‍යං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙත්වා අවශෙසා න ටෙව ජිව්‍යා, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛාන්ද්‍රියනති: ආමන්තා -පෙ- න ජිව්‍යා න ඉන්ද්‍රියනති: ජිව්‍යං යපෙත්වා අවශෙසා ඉන්ද්‍රියා න ජිව්‍යා, ඉන්ද්‍රියා. ජිව්‍යං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙත්වා අවශෙසා න ටෙව ජිව්‍යා, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අසූක්ෂාන්ද්‍රියනති: ආමන්තා.

75. න කායො න ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ- න කායො න ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. න ඉන්ද්‍රියා න අසුඤ්ඤාචර්‍ය්‍යියනති: ආමනතා.

76. න මනෝ ඉන්ද්‍රියතනි: මනං යපෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න මනෝ, ඉන්ද්‍රියා. මනඤ්ඤි ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතො අවසෙසා න වෙච මනෝ, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චිත්තඤ්ජ්‍යතනි: ආමන්තා. -පෙ- න මනෝ න ඉන්ද්‍රියතනි: මනං යපෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න මනෝ, ඉන්ද්‍රියා මනඤ්ඤි ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතො අවසෙසා න වෙච මනෝ, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාපින්ද්‍රියතනි: ආමන්තා.

77. න ඉඳි න ඉඳියනති: ඉඳි. යපෙතා අවසෙසා ඉඳියා න ඉඳි, ඉඳියා. ඉඳිඤ්ඤා ඉඳියෙ ව යපෙතා අවසෙසා න වෙව ඉඳි, න ව ඉඳියා. න ඉඳියා න වඤ්ඤාඳියනති: ආමනතා -රෙ- න ඉඳි න ඉඳියනති: ඉඳි. යපෙතා අවසෙසා ඉඳියා න ඉඳි, ඉඳියා. ඉඳිඤ්ඤා ඉඳියෙ ව යපෙතා අවසෙසා න වෙව ඉඳි, න ව ඉඳියා. න ඉඳියා න අඤ්ඤාතාච්ඡියනති: ආමනතා.

78. න පුරිසො න ඉන්ද්‍රියනති: පුරිසං යපෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න පුරිසො, ඉන්ද්‍රියා. පුරිසංඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතො අවසෙසා න චෙව පුරිසො, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න වක්ඛන්ද්‍රියනති: ආමනතා -පෙ- න පුරිසො න ඉන්ද්‍රියනති: පුරිසං යපෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න පුරිසො, ඉන්ද්‍රියා. පුරිසංඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතො අවසෙසා න චෙව පුරිසො, න ච ඉන්ද්‍රියා, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාච්ඡන්ද්‍රියනති: ආමනතා.

79. න ජීවිතං න ඉන්ද්‍රියනති: ජීවිතං යපෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතං, ඉන්ද්‍රියා. ජීවිතඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙතො අවසෙසා න චෙව ජීවිතං, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමනනා. -පෙ- න ජීවිතං න ඉන්ද්‍රියනති: ජීවිතං යපෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතං, ඉන්ද්‍රියා. ජීවිතඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙතො අවසෙසා න චෙව ජීවිතං, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියනති: ආමනනා.

80. න සුඛං න ඉන්ද්‍රියතනි: සුඛං ධර්මෙකා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සුඛං, ඉන්ද්‍රියා. සුඛං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ධර්මෙකා අවසෙසා න වෙච්චි සුඛං, න ච ඉන්ද්‍රියා, න ඉන්ද්‍රියා න ච ක්කාමන්ද්‍රියතනි: ආමන්තා. -පෙ-
න සුඛං න ඉන්ද්‍රියතනි: සුඛං ධර්මෙකා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සුඛං, ඉන්ද්‍රියා. සුඛං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ධර්මෙකා අවසෙසා න වෙච්චි සුඛං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අකාමන්ද්‍රියතනි: ආමන්තා.

81. න දුකඛං න ඉන්ද්‍රියනති: දුකඛං ධර්මෙත්වා අවසේසා ඉන්ද්‍රියා න දුකඛං, ඉන්ද්‍රියා. දුකඛං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ධර්මෙත්වා අවසේසා න වෙච්ඡ දුකඛං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න ච ක්ලාන්තියනති: ආමනායා -පෙ- න දුකඛං න ඉන්ද්‍රියනති: දුකඛං ධර්මෙත්වා අවසේසා ඉන්ද්‍රියා න දුකඛං, ඉන්ද්‍රියා. දුකඛං ඉන්ද්‍රියෙ ච ධර්මෙත්වා අවසේසා න වෙච්ඡ දුකඛං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අසද්දසුනාවින්දියනති: ආමනායා.

82. න සොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියනති: සොමනස්සං ධ්වපෙඤා අව-
සෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සං, ඉන්ද්‍රියා. සොමනස්සං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච
ධ්වපෙඤා අවසෙසා න චෙච්ච සොමනස්සං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා
න චක්ඛන්ද්‍රියනති: ආමන්තා. -පෙ- න සොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියනති:
සොමනස්සං ධ්වපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සං, ඉන්ද්‍රියා.
සොමනස්සංඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙ ච ධ්වපෙඤා අවසෙසා න චෙච්ච සොමනස්සං,
න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අසුඤ්ඤාච්ඡන්ද්‍රියනති: ආමන්තා.

92. න අසීඤ්ඤාථී න ඉන්ද්‍රියනති: අසීඤ්ඤාථීං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අසීඤ්ඤාථී, ඉන්ද්‍රියා. අසීඤ්ඤාථීඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව අසීඤ්ඤාථී, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චිත්තා-න්ද්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ- න අසීඤ්ඤාථී න ඉන්ද්‍රියනති: අසීඤ්ඤාථීං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අසීඤ්ඤාථී, ඉන්ද්‍රියා. අසීඤ්ඤාථීඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව අසීඤ්ඤාථී, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අසීඤ්ඤාන්ද්‍රියනති: ආමනතා.

පඤ්ඤානතිවාරො නිට්ඨිතො.

92. අඤ්ඤාතාචී නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාචීය තඛා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාචී නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. අඤ්ඤාතාචීය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තඛා අවශෙෂයෝ නො ද අඤ්ඤාතාචී වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නො වූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ... අඤ්ඤාතාචී නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාචීය තඛා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාචී නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. අඤ්ඤාතාචීය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තඛා අවශෙෂයෝ නො ද අඤ්ඤාතාචී වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාචී නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

ප්‍රඥප්තිවාර නිමි.

2. ପରିଚାଳନା ଲିପିବଦ୍ଧତା

1. යහස වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තස්ස සොතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති: සවක්ඛකානං අසොතකානං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං සොතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. සවක්ඛකානං සසොතකානං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං වක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති, සොතින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති.

යහස වා පන සොන්ද්‍රිය. උපරජ්ඣති තසං චක්ඛන්ද්‍රියං. උපරජ්ඣති'ති: සසොතකානාං අචක්ඛකානාං උපරජ්ඣන්තානාං තෙසං සොතින්ද්‍රියං. උපරජ්ඣති, නො ච තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං. උපරජ්ඣති. සසොතකානාං සචක්ඛකානාං උපරජ්ඣන්තානාං තෙසං සොතින්ද්‍රියංඤ්ඤි උපරජ්ඣති, චක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ඤි උපරජ්ඣති.

[illegible]

යසස වා පන සානිත්‍රියං. උපපජ්ඣති තසස වකුඛුත්‍රියං.
 උපපජ්ඣති'ති: සසානකානං අවකුඛුකානං. උපපජ්ඣනානං තෙසං
 සානිත්‍රියං. උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං වකුඛුත්‍රියං. උපපජ්ඣති.
 සසානකානං සවකුඛුකානං. උපපජ්ඣනානං තෙසං සානිත්‍රියංඤච
 උපපජ්ඣති, වකුඛුත්‍රියංඤච උපපජ්ඣති.

යසස විකුණුණිය. උපරාජ්ඣති තසස ඉතීණිය. උපරාජ්ඣති'ති: සවිකුණුකානං න ඉතීනං උපපජ්ජනානං තෙසං විකුණුණිය. උපරාජ්ඣති, නො ව තෙසං ඉතීණිය. උපරාජ්ඣති. සවිකුණුකානං ඉතීනං උප- පජ්ජනානං තාසං විකුණුණියඤ්ඤා උපරාජ්ඣති, ඉතීණියඤ්ඤා උපරාජ්ඣති.

යහස වා පන ඉතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තස්ස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති¹ තිති: ඉතින්ද්‍රියං අචක්ඛන්ද්‍රියං² උපපජ්ඣතිතං තාසං³ ඉතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තාසං චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉතින්ද්‍රියං අචක්ඛන්ද්‍රියං³ උපපජ්ඣතිතං තාසං ඉතින්ද්‍රියංඤ උපපජ්ඣති, චක්ඛන්ද්‍රියංඤ උපපජ්ඣති.

යක්‍ෂ්‍ය වක්‍රිකානු. උපරිපථ තක්‍ෂ්‍ය පුරිසිකානු. උපරිපථ ති: සවක්‍රිකානු. න පුරිසානු. උපරිපථනානු. තෙස. වක්‍රිකානු. උපරිපථ, නො ව තෙස. පුරිසිකානු. උපරිපථ, සවක්‍රිකානු. පුරිසානු. උපරිපථනානු. තෙස. වක්‍රිකානු. උපරිපථ, පුරිසිකානු. උපරිපථ.

1. අවකල්‍යතා: ඉස්මත: - PTS.

2. **അയം - PTS.**

3. සවකප්‍රකාශන. ඉස්මත. - PTS.

2. ප්‍රවෘත්ති උත්පාදවාර

1. යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට සොතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් (වක්ඛන්ද්‍රිය) ඇති වූ කන් (සොතින්ද්‍රිය) නැති වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වූ කන් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, සොතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භව සොතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කන් ඇති වූ ඇස් නැති වූ උපදනා ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. කන් ඇති වූ ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය ද උපදීයි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට ඝාතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වූ නැහැය නැති වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වූ නැහැය ඇති වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භව ඝාතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: නැහැය ඇති වූ ඇස් නැති වූ උපදනා ඔවුනට ඝාතින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. නැහැය ඇති වූ ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදීයි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට ඉක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වූ ස්ත්‍රී නො වූ (රූපි බ්‍රහ්ම, පුරුෂ, නපුංසක විසින්) උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට ඉක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වූ ස්ත්‍රී වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, ඉක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භව ඉක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වූ ඇස් නැති වූ උපදනා ඔවුනට ඉක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වූ ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට ඉක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වූ පුරුෂ නො වූ (රූපි බ්‍රහ්ම, ස්ත්‍රී, නපුංසක විසින්) උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො උපදී. ඇස් ඇති වූ පුරුෂ වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යහස වා පන පුරිසිත්ථියං උප්පජ්ජති තහස වක්ඛන්තියං උප්පජ්ජති'ති: පුරිසානං අවක්ඛිකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසිත්ථියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං වක්ඛන්තියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං සවක්ඛිකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසිත්ථියංඤ්ච උප්පජ්ජති, වක්ඛන්තියංඤ්ච උප්පජ්ජති.

යಜ්ઞ වિક્ષણંદ્યૈ ્રુપાકરતી યજ્ઞ કેવેતિદ્યૈ ્રુપાકરતી'તિ:
દ્વામિત્રા.

යක්‍ෂ වා පන ජීවිතීන්ද්‍රියං උපරුජති තක්‍ෂ වක්‍ෂුන්ද්‍රියං උපරුජති'ති: අවක්‍ෂුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියං උපරුජති, නො ව තෙසං වක්‍ෂුන්ද්‍රියං උපරුජති. සවක්‍ෂුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියාණි උපරුජති, වක්‍ෂුන්ද්‍රියාණි උපරුජති.

යසස වක්ခුන්දිය, උපුරුත්ති තසස සොමනසසින්දිය, උපුරුත්ති
ති'ති: සවක්කුකානං වීනා සොමනසෙසන උපුරුත්තිනානං තෙසං
වක්කුන්දිය, උපුරුත්ති, නො ව තෙසං සොමසසින්දිය, උපුරුත්ති.
සවක්කුකානං සොමනසෙසන උපුරුත්තිනානං තෙසං වක්කුන්දියඤ්ච
උපුරුත්ති, සොමනසසින්දියඤ්ච උපුරුත්ති.

යහස වා පන සොමනසසිඤ්ජයං උපාසකී තසස වසඛාඤ්ජයං
උපාසකීති: ආමන්ත.

යසස වතඛුන්දිය. උපපජ්ජති තසස උපෙකඛ්න්දිය. උපපජ්ජති'ති: සවිකඛුකානං වීතා උපෙකඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං වතඛුන්දිය. උපපජ්ජති, නො වී තෙසං උපෙකඛ්න්දිය. උපපජ්ජති. සවතඛුකානං උපෙකඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං වතඛුන්දියඤ්ච උපපජ්ජති, උපෙකඛ්න්දිඤ්ච උපපජ්ජති.

යසස වා පන උපෙකව්න්දියං උපපජ්ජති තසස චක්ඛන්දියං
 උපපජ්ජති'ති: උපෙකවාය අවික්ඛිකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං
 උපෙකව්න්දියං උපපජ්ජති, නො ව තෙසං චක්ඛන්දියං උපපජ්ජති.
 උපෙකවාය සවික්ඛිකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙකව්න්දියංඤච
 උපපජ්ජති, චක්ඛන්දියංඤච උපපජ්ජති.

යහස වක්කුන්ට. උපපජ්ජති තසස සඞ්ඤ්ඤා. උපපජ්ජති ති: සවිකුක්කානං අභෙකුක්කානං උපපජ්ජති තානං. තෙසං වක්කුන්ට. උපපජ්ජති, තො ව තෙසං සඞ්ඤ්ඤා. උපපජ්ජති. සවිකුක්කානං අභෙකුක්කානං උපපජ්ජති. තෙසං වක්කුන්ට. උපපජ්ජති, සඞ්ඤ්ඤා. උපපජ්ජති.

1. සවිකල්පකෘත. විනා සඳහාය උපපල්ලනානාන. - PTS.

2. සවකඛකානං සද්ධාය උපපජ්ජනානං ඉතයං - PTS.

යළි යමක්හට පුරිසිත්තිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්තිය උපදියි, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්තිය ද උපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්තිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ සොමනස්සිත්තිය වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සිත්තිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ සොමනස්සිත්තිය යුතු වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සිත්තිය ද උපදී.

යළි යමක්හට සොමනස්සිත්තිය උපදී නම් ඔහුට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යි.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදී.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්තිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය උපදියි, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ අහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධිත්තිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ අහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්තිය ද උපදී.

යසස වා පන සඳ්දිය. උපපජ්ජි නසස වසඤ්ජිය. උපපජ්ජි'ති:
සභෙතුකානං අවසඤ්ජානං උපපජ්ජනානං තෙසං සඳ්දිය.
උපපජ්ජි, නො ව තෙසං වසඤ්ජිය. උපපජ්ජි. සභෙතුකානං
සවිඤ්ජානං උපපජ්ජනානං තෙසං සඳ්දියඤ්ඤි උපපජ්ජි,
වසඤ්ජියඤ්ඤි උපපජ්ජි.

යසස වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තසස පඤ්ඤාන්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති:
සවක්ඛකානං ඤාණවිප්‍රාසුතානං උපපජ්ජන්තානං'. තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං
උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤාන්ද්‍රියං උපපජ්ජති. සවක්ඛකානං
ඤාණසම්ප්‍රසුතානං උපපජ්ජන්තානං' තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියඤ්ඤා උපපජ්ජති,
පඤ්ඤාන්ද්‍රියඤ්ඤා උපපජ්ජති.

යසස වා පන පඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති නසස චන්ඤාදියං උපපජ්ජති'ති: සෘණසමප්පන්නානං අවික්ඛිකානං උපපජ්ජන්තානාං¹ තෙසං පඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති, නො ව තෙසං චන්ඤාදියං උපපජ්ජති. සෘණ-සමප්පන්නානං සචන්ඤාකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පඤ්ඤාදියංඤා උපපජ්ජති, චන්ඤාදියංඤා උපපජ්ජති.

යසසි චක්කන්ද්‍රියං උපපජ්ජති නසසි මනිද්දියං උපපජ්ජති'ති:
භූමතො.

යසස වා පන මිනිසුය. උපපජ්ජති නසස ව්‍යඤ්ඤිය. උපපජ්ජති'ති:
සවිඤ්ඤානං අවිඤ්ඤානං උපපජ්ජනානං තෙසං මිනිසුය. උපපජ්ජති,
තො ව තෙසං ව්‍යඤ්ඤිය. උපපජ්ජති. සවිඤ්ඤානං සවිඤ්ඤානං
උපපජ්ජනානං තෙසං මිනිසුය. උපපජ්ජති, ව්‍යඤ්ඤිය. උපපජ්ජති.

2. යසස සානිඤ්ඤං උපපජ්ජති නසස ඉතීඤ්ඤං උපපජ්ජති'ති: සසානකානං න ඉතීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සානිඤ්ඤං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ඉතීඤ්ඤං උපපජ්ජති. සසානකානං ඉතීනං උපපජ්ජන්තිනං තාසං සානිඤ්ඤං උපපජ්ජති ඉතීඤ්ඤං උපපජ්ජති.

යසස වා පන ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස්ස සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති. ඉතීන්ද්‍රියං අසානකානං උපපජ්ජනති. තස්ස ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ව තස්ස සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති. ඉතීන්ද්‍රියං සසානකානං උපපජ්ජනති. තස්ස ඉතීන්ද්‍රියස්ස උපපජ්ජති. සාතින්ද්‍රියස්ස උපපජ්ජති.

සමස්ත සෘණිත්වය උපරාජනී නිසංග පුරිසිත්වය උපරාජනී'ති: සභානකානං
න පුරිසානං උපරාජනනානං තෙසං සෘණිත්වය උපරාජනී, නො ව තෙසං
පුරිසිත්වය උපරාජනී. සභානකානං පුරිසානං උපරාජනනානං තෙසං
සෘණිත්වයෙන් උපරාජනී, පුරිසිත්වයෙන් උපරාජනී.

1. පවත්නා විවාහිකයාගේ උපයෝගය - PTS.

යළි යමක්භව සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛුත්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට චක්ඛුත්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව චක්ඛුත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ ඤාණවිජ්ජාසුත්ත වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ ඤාණ-සම්පයුත්ත වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුත්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භව පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛුත්‍රිය උපදී යැ යත්: ඤාණසම්පයුත්ත වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට චක්ඛුත්‍රිය නො ද උපදී. ඤාණසම්ප-යුත්ත වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව චක්ඛුත්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛුත්‍රිය උපදී යැ යත්: සිත් ඇති වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට චක්ඛුත්‍රිය නො ද උපදී. සිත් ඇති වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුත්‍රිය ද උපදී.

2. යමක්භව ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සසානක වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඉන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉන්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භව ඉන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට ඉන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට ඉන්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සසානක වැ නො පුරිසි වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ පිරිමි වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භව පුරිසිත්ත්වය උපදී නම් ඔහුට ඝාතීන්ත්වය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්ත්වය උපදියි, ඔවුනට ඝාතීන්ත්වය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්ත්වය ද උපදියි, ඝාතීන්ත්වය ද උපදී.

යමක්භව ඝාතීන්ත්වය උපදී නම් ඔහුට ජීවිතිත්ත්වය උපදී යැ යත්: එසේ යි.

යළි යමක්භව ජීවිතිත්ත්වය උපදී නම් ඔහුට ඝාතීන්ත්වය උපදී යැ යත්: අසානක වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතිත්ත්වය උපදියි, ඔවුනට ඝාතීන්ත්වය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතිත්ත්වය ද උපදියි, ඝාතීන්ත්වය ද උපදී.

යමක්භව ඝාතීන්ත්වය උපදී නම් ඔහුට සොමනස්සිත්ත්වය උපදී යැ යත්: සසානක වැ සොමනස් නැති ව උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ත්වය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සිත්ත්වය නො ද උපදී. සසානක වැ සොමනස්සිත්ත්වය යුතු වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ත්වය ද උපදියි, සොමනස්සිත්ත්වය ද උපදී.

යළි යමක්භව සොමනස්සිත්ත්වය උපදී නම් ඔහුට ඝාතීන්ත්වය උපදී යැ යත්: සොමනස්සිත්ත්වය යුතු වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සිත්ත්වය උපදියි, ඔවුනට ඝාතීන්ත්වය නො ද උපදී. සොමනස්සිත්ත්වය යුතු වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සිත්ත්වය ද උපදියි, ඝාතීන්ත්වය ද උපදී.

යමක්භව ඝාතීන්ත්වය උපදී නම් ඔහුට උපෙක්ඛිත්ත්වය උපදී යැ යත්: සසානක වැ උපෙක්ඛා නැති වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ත්වය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ත්වය නො ද උපදී. සසානක වැ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ත්වය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්ත්වය ද උපදී.

යළි යමක්භව උපෙක්ඛිත්ත්වය උපදී නම් ඔහුට ඝාතීන්ත්වය උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ත්වය උපදියි, ඔවුනට ඝාතීන්ත්වය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ත්වය ද උපදියි, ඝාතීන්ත්වය ද උපදී.

යමක්භව ඝාතීන්ත්වය උපදී නම් ඔහුට සද්ධිත්ත්වය උපදී යැ යත්: සසානක වැ අහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ත්වය උපදියි, ඔවුනට සද්ධිත්ත්වය නො ද උපදී. සසානක වැ අහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ත්වය ද උපදියි, සද්ධිත්ත්වය ද උපදී.

යසස වා පන සඤ්ඤායං උපපජ්ඣති තසස සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති: සහෙතුකානං අසානකානං උපපජ්ඣනානං¹ තෙසං සඤ්ඤායං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. සහෙතුකානං සසානකානං උපපජ්ඣනානං¹ තෙසං සඤ්ඤායං උපපජ්ඣති, සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති.

යසස සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තසස පඤ්ඤායං උපපජ්ඣති'ති: සසානකානං ඤාණවිප්ලවනානං උපපජ්ඣනානං තෙසං සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං පඤ්ඤායං උපපජ්ඣති. සසානකානං ඤාණසම්ප්ලවනානං උපපජ්ඣනානං තෙසං සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, පඤ්ඤායං උපපජ්ඣති.

යසස වා පන පඤ්ඤායං උපපජ්ඣති තසස සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති: ඤාණසම්ප්ලවනානං අසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං පඤ්ඤායං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඤාණසම්ප්ලවනානං සසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං පඤ්ඤායං උපපජ්ඣති, සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති.

යසස සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තසස මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති ආමන්‍යා.

යසස වා පන මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තසස සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති: ස්විකාකානං අසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. සසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති.

3. යසස ඉත්ථින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තසස පුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති: නො.

යසස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තසස ඉත්ථින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති: නො.

යසස ඉත්ථින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තසස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති: ආමන්‍යා.

යසස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තසස ඉත්ථින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති: න ඉත්ථිනං උපපජ්ඣනානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉත්ථිනං උපපජ්ඣනානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, ඉත්ථින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති.

යසස ඉත්ථින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තසස සොමනසසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති: ඉත්ථිනං චිතා සොමනසෙසන උපපජ්ඣනානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං සොමනසසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉත්ථිනං සොමනසෙසන උපපජ්ඣනානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, සොමනසසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති.

1. අසානකානං සද්ධාය උපපජ්ඣනානං - PTS.

යළි යමක්භට සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ ස්‍රාණ නැති වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය ද උපදියි, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සසානක වැ ඥානවිප්‍රසුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ ඥානසම්ප්‍රසුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රසුක්ත වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රසුක්ත වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදියි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සවිත්තක වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

3. යමක්භට ඉක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යළි යමක්භට පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉක්ඛිත්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යමක්භට ඉක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිතිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉක්ඛිත්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඉක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතිත්‍රිය ද උපදියි, ඉක්ඛිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට ඉක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සත්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ සොමනස්සත්‍රිය වෙත් වැ උපදනා ඔවුනට ඉක්ඛිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සත්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ සොමනස්සත්‍රිය යුතු වැ උපදනා ඔවුනට ඉක්ඛිත්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සත්‍රිය ද උපදී.

යසස වා පන සොමනසස්සිද්ධං. උපපජ්ජති තසස ඉතීඤ්ඤං.
උපපජ්ජති'ති: සොමනසොන න ඉතීනං. උපපජ්ජනානං. තෙසං
සොමනසස්සිද්ධං. උපපජ්ජති, නො ච තෙසං. ඉතීඤ්ඤං. උපපජ්ජති.
සොමනසොන ඉතීනං. උපපජ්ජනතිනං. තාසං සොමනසස්සිද්ධස්සඤ්ඤා
උපපජ්ජති, ඉතීඤ්ඤස්සඤ්ඤා උපපජ්ජති.

යසස ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස්ස උපපත්තීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති:
ඉතීන්ද්‍රියං විනා උපපත්තිය උපපජ්ජනාතිනං තාසං ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති,
භනා ච තාසං උපපත්තීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති. ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තිය උප-
පජ්ජනාතිනං තාසං ඉතීන්ද්‍රියස්සඤ්ඤා උපපජ්ජති, උපපත්තීන්ද්‍රියස්සඤ්ඤා උපපජ්ජති.

[illegible]

යසස ඉඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස සඤ්ඤියං උපපජ්ඣති'ති:
ඉඤ්ඤාං අභෙතුකානං උපපජ්ඣතිනං තසං ඉඤ්ඤියං උපපජ්ඣති,
නො ච තසං සඤ්ඤියං උපපජ්ඣති. ඉඤ්ඤාං සභෙතුකානං උපපජ්ඣ-
තිනං තසං ඉඤ්ඤියංඤඤි උපපජ්ඣති, සඤ්ඤියංඤඤි උපපජ්ඣති.

යසස වා පත සභිනිදිය. උපපජනි තසස ඉතීනිදිය. උපපජනි 'ති: සභෙතකාන: න ඉතීන: උපපජනකාන: තෙස. සභිනිදිය. උපපජනි, නො ව තෙස. ඉතීනිදිය. උපපජනි. සභෙතකාන: ඉතීන: උප. පජනනින: කාස. සභිනිදියකුචි උපපජනි, ඉතීනිදියකුචි උපපජනි

යහස ඉඳිනිය. උපපත්ති තහස පකුණ්ඩිය. උපපත්ති'ති:
ඉඳිනා කැණවටපුතනා. උපපත්තන්. තාස. ඉඳිනිය. උපපත්ති,
නො වී තාස. පකුණ්ඩිය. උපපත්ති. ඉඳිනා කැණවටපුතනා.
උපපත්තන්. තාස. ඉඳිනියෙහි උපපත්ති, පකුණ්ඩියෙහි උපපත්ති.

යසස වා පන පඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති තසස ඉතීදියං උපපජ්ජති'ති: ක්‍යාණසම්ප්‍රකානං න ඉතීනං උපපජ්ජනාං තෙසං පඤ්ඤාදියං උපපජ්ජති, නො ව තෙසං ඉතීදියං උපපජ්ජති. ක්‍යාණසම්ප්‍රකානං ඉතීනං උපපජ්ජනානිනං තාසං පඤ්ඤාදියංඤා උපපජ්ජති, ඉතීදියංඤා උපපජ්ජති.

සඤ්ඤා ඉතිරිවීම. උපරිතර්තය. සඤ්ඤා මනිවීම. උපරිතර්තය. ආරාධනා.

යසස වා පන මනිනිදිය. උපපජ්ඣති තසස ඉඤ්ඤිය. උපපජ්ඣති'ති: සච්ඡන්ධානං න ඉඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං මනිනිදිය. උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං ඉඤ්ඤිය. උපපජ්ඣති, ඉඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්තානං තාසං මනිනිදිය.ඤ්ඤා උපපජ්ඣති, ඉඤ්ඤිය.ඤ්ඤා උපපජ්ඣති.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්දිය උපදී නම් ඔහට ඉසීන්දිය උපදී යැ යත්: සොමනසින් යුතු වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්දිය උපදියි, ඔවුනට ඉසීන්දිය නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්දිය ද උපදියි, ඉසීන්දිය ද උපදී.

යමක්හට ඉසින්නියු උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්නියු උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදානා ඔවුනට ඉසින්නියු උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්නියු නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදානා ඔවුනට ඉසින්නියු ද උපදියි, උපෙක්ඛින්නියු ද උපදී.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිතය්‍යය උපදී නම් ඔහට ඉඤ්ඤාය්‍යය උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදානා ඔවුනට උපෙක්ඛිතය්‍යය උපදියි, ඔවුනට ඉඤ්ඤාය්‍යය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ ස්ත්‍රී වැ උපදානා ඔවුනට උපෙක්ඛිතය්‍යය ද උපදියි, ඉඤ්ඤාය්‍යය ද උපදී.

යමක්කට ඉසින්නිය උපදි නම් ඔහට සද්ධින්නිය උපදි යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ අහෙකුක වැ උපද්‍යා ඔවුනට ඉසින්නිය උපදි, ඔවුනට සද්ධින්නිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ සහෙකුක වැ උපද්‍යා ඔවුනට ඉසින්නිය ද උපදි, සද්ධින්නිය ද උපදී.

යළි යමක්හට සද්ධිත්‍යය උපදී නම් ඔහට ඉසිත්‍යය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වූ ස්ත්‍රී නො වූ උපදානා ඔවුනට සද්ධිත්‍යය උපදියි, ඔවුනට ඉසිත්‍යය නො ද උපදී. සහෙතුක වූ ස්ත්‍රී වූ උපදානා ඔවුනට සද්ධිත්‍යය ද උපදියි, ඉසිත්‍යය ද උපදී.

යමක්කට ඉසින්නිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤානිත්‍ය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැඳොනවිප්‍රසූක්ක වැ උපදනා ඔවුනට ඉසින්නිය උපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤානිත්‍ය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැඳොනසම්ප්‍රසූක්ක වැ උපදනා ඔවුනට ඉසින්නිය ද උපදියි, පඤ්ඤානිත්‍ය ද උපදී.

යළි යමක්හට පහසුකරදිය උපදී නම් ඔහට ඉසින්නිය උපදී
යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට පහසුකරදිය
උපදිමි, ඔවුනට ඉසින්නිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ස්ත්‍රී වැ
උපදනා ඔවුනට පහසුකරදිය ද උපදිමි, ඉසින්නිය ද උපදී.

යම්කිසි ඉස්තීක්සිය උපදී නම් ඔහුට මනිත්වය උපදී යැ යත්:
එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉසිත්තිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා-ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඉසිත්තිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉසිත්තිය ද උපදී.

4. ယင်း ညွှန်ကြားမှု ဥပဒေ၏ အခန်း ၁၀၀(၁) နှင့် ၁၀၀(၂) ကို ဖြည့်စွက်ရန်၊

යක්ෂ වා පතා ජීවිතීන්ද්‍රියං උපායනි තක්ෂ පුරිසින්ද්‍රියං උපායනි'ති:
න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියං උපායනි, නො ච
තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උපායනි. පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං
ජීවිතීන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපායනි, පුරිසින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපායනි.

යසස පුරිසිද්දිය. උපපජ්ඣි තසස සොමනසසිද්දිය. උපපජ්ඣි ති: පුරිසානං චිතා සොමනසෙසන උපපජ්ඣානං තෙසං පුරිසිද්දියං උපපජ්ඣි, නො ච තෙසං සොමනසසිද්දියං උපපජ්ඣි. පුරිසානං සොමනසෙසන උපපජ්ඣානං තෙසං පුරිසිද්දියංඤ්ඤා උපපජ්ඣි සොමනසසිද්දියංඤ්ඤා උපපජ්ඣි.

යසස වා පන සොමනසස්සන්දියං උප්පජ්ජති තසස පුරිසින්දියං
උප්පජ්ජති'ති: සොමනසෙසන න පුරිසානං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං
සොමනසස්සන්දියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්දියං උප්පජ්ජති.
සොමනසෙසන පුරිසානං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං සොමනසස්සන්දියංකච
උප්පජ්ජති, පුරිසින්දියංකච උප්පජ්ජති.

යහස පුරිසිනිදිය. උපපජනි තහස උපෙකනිනිදිය. උපපජනි කි: පුරිසාන. චිනා උපෙකනිය උපපජනානා. තෙස. පුරිසිනිදිය. උපපජනි, නො ච තෙස. උපෙකනිනිදිය. උපපජනි. පුරිසාන. උපෙකනිය උපපජනානා. තෙස. පුරිසිනිදියනි උපපජනි, උපෙකනිනිදියනි උපපජනි.

යහස වා පන උපෙක්ඛිත්‍යයං උපපජ්ඣති තසං පුරිසිත්‍යයං
උපපජ්ඣති'ති: උපෙක්ඛාය න පුරිසානං උපපජ්ඣනානං තෙසං උපෙ-
ක්ඛිත්‍යයං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං පුරිසිත්‍යයං උපපජ්ඣති. උපෙක්ඛාය
පුරිසානං උපපජ්ඣනානං තෙසං උපෙක්ඛිත්‍යයං උපපජ්ඣති, පුරිසිත්‍ය-
යං උපපජ්ඣති.

සෘෂ්ටි පුරිසිද්දිය. උපරජනී තඹ සඳුද්දිය. උපරජනීති:
පුරිසාන. අභේතුකාන. උපරජනාන. තෙසං පුරිසිද්දිය. උපරජනී,
තො ව තෙසං සඳුද්දිය. උපරජනී. පුරිසාන. සභේතුකාන.
උපරජනාන. තෙසං පුරිසිද්දියඤ්ඤි උපරජනී, සඳුද්දියඤ්ඤි
උපරජනී.

යසස වා පන සභිනියං. උපරජනි තසස පුරිසිනියං. උපරජනි'ති:
සහෙතුකානං න පුරිසානං උපරජනිනානං. තෙසං සභිනියං. උපරජනි,
නො ච තෙසං. පුරිසිනියං. උපරජනි. සහෙතුකානං. පුරිසානං.
උපරජනිනානං. තෙසං. සභිනියංසභි උපරජනි, පුරිසිනියංසභි උපරජනි.

4. යමක්භව පුරිසිත්ථිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසිත්ථිය උපදී යැ යත්: නොපුරිස් වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසිත්ථිය නො ද උපදී. පුරිස් වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසිත්ථිය ද උපදී.

යමක්භව පුරිසිත්ථිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්ථිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ සොමනසින් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්ථිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සිත්ථිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ සොමනසින් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්ථිය ද උපදියි, සොමනස්සිත්ථිය ද උපදී.

යළි යමක්භව සොමනස්සිත්ථිය උපදී නම් ඔහට පුරිසිත්ථිය උපදී යැ යත්: සොමනසින් යුතු වැ නොපිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සිත්ථිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසිත්ථිය නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සිත්ථිය ද උපදියි, පුරිසිත්ථිය ද උපදී.

යමක්භව පුරිසිත්ථිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ථිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්ථිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ථිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්ථිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්ථිය ද උපදී.

යළි යමක්භව උපෙක්ඛිත්ථිය උපදී නම් ඔහට පුරිසිත්ථිය උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ නොපිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ථිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසිත්ථිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ථිය ද උපදියි, පුරිසිත්ථිය ද උපදී.

යමක්භව පුරිසිත්ථිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්ථිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ අභෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්ථිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධිත්ථිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ සභෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්ථිය ද උපදියි, සද්ධිත්ථිය ද උපදී.

යළි යමක්භව සද්ධිත්ථිය උපදී නම් ඔහට පුරිසිත්ථිය උපදී යැ යත්: සභෙතුක වැ නොපිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධිත්ථිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසිත්ථිය නො ද උපදී. සභෙතුක වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධිත්ථිය ද උපදියි, පුරිසිත්ථිය ද උපදී.

යසං පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස පඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: පුරිසානං ඤාණවිප්ලව්‍යානං උපපජ්ඣත්තානං තෙසං පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං පඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣති, පුරිසානං ඤාණසම්ප්ලව්‍යානං උපපජ්ඣත්තානං තෙසං පුරිසිත්ථියංඤා උපපජ්ඣති, පඤ්ඤිත්ථියංඤා උපපජ්ඣති.

යසං චා පන පඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: ඤාණසම්ප්ලව්‍යානං න පුරිසානං උපපජ්ඣත්තානං තෙසං පඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති. ඤාණසම්ප්ලව්‍යානං පුරිසාසනං උපපජ්ඣත්තානං තෙසං පඤ්ඤිත්ථියංඤා උපපජ්ඣති, පුරිසිත්ථියංඤා උපපජ්ඣති.

යසං පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස මනිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: ආමනා.

යසං චා පන මනිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: සම්භ්‍යානං න පුරිසානං උපපජ්ඣත්තානං තෙසං මනිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති. පුරිසානං උපපජ්ඣත්තානං¹ තෙසං මනිත්ථියංඤා උපපජ්ඣති, පුරිසිත්ථියංඤා උපපජ්ඣති.

5. යසං ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස සොමනස්සිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ඣත්තානං, පටිඤ්ඤා සොමනස්සවිප්ලව්‍යාන විනාස්ස උප්පාදකවණං තෙසං ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං සොමනස්සිත්ථියං උපපජ්ඣති. සොමනස්සෙන උපපජ්ඣත්තානං, පටිඤ්ඤා සොමනස්සසම්ප්ලව්‍යානවිනාස්ස උප්පාදකවණං තෙසං ජීවිතිත්ථියංඤා උපපජ්ඣති, සොමනස්සිත්ථියංඤා උපපජ්ඣති.

යසං චා පන සොමනස්සිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: ආමනා.

යසං ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස උපෙක්ඛිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣත්තානං, පටිඤ්ඤා උපෙක්ඛා විප්ලව්‍යාන විනාස්ස උප්පාදකවණං තෙසං ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛිත්ථියං උපපජ්ඣති. උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣත්තානං, පටිඤ්ඤා උපෙක්ඛායසම්ප්ලව්‍යානවිනාස්ස උප්පාදකවණං තෙසං ජීවිතිත්ථියංඤා උපපජ්ඣති, උපෙක්ඛිත්ථියංඤා උපපජ්ඣති.

යසං චා පන උපෙක්ඛිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: ආමනා.

1. පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣත්තානං - PTS.

යමක්භව පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහුට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භව පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහුට පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදියි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහුට මනින්ත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව මනින්ත්‍රිය උපදී නම් ඔහුට පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ත්‍රිය ද උපදියි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

5. යමක්භව ජිවිකිත්‍රිය උපදී නම් ඔහුට සොමනස්සිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස විප්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට ජිවිකිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට ජිවිකිත්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භව සොමනස්සිත්‍රිය උපදී නම් ඔහුට ජිවිකිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භව ජිවිකිත්‍රිය උපදී නම් ඔහුට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛා විප්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට ජිවිකිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට ජිවිකිත්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භව උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් ඔහුට ජිවිකිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යසස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති තසස සඤ්ඤිත්‍රියං උපපජ්ජති¹ ති:
අගෙතුකානං උපපජ්ජනානං, පටිකෙත සඤ්ඤාචාර්යුකතචිකතසස²
උපපාදකඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සඤ්ඤිත්‍රියං
උපපජ්ජති. සගෙතුකානං උපපජ්ජනානං, පටිකෙත සඤ්ඤාචාර්යුකත
චිකතසස උපපාදකඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියංඤච උපපජ්ජති, සඤ්ඤිත්‍රියංඤච
උපපජ්ජති.

යසස වා පන සඤ්ඤිත්‍රියං උපපජ්ජති තසස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති¹ ති:
ආමනානා.

යසස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති තසස පඤ්ඤිත්‍රියං උපපජ්ජති¹ ති:
ඤ්ඤාචාර්යුකතානං උපපජ්ජනානං, පටිකෙත ඤ්ඤාචාර්යුකතචිකතසස
උපපාදකඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤිත්‍රියං
උපපජ්ජති. ඤ්ඤාචාර්යුකතානං උපපජ්ජනානං, පටිකෙත ඤ්ඤාචාර්යුකත
චිකතසස උපපාදකඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියංඤච උපපජ්ජති, පඤ්ඤිත්‍රියංඤච
උපපජ්ජති.

යසස වා පන පඤ්ඤිත්‍රියං උපපජ්ජති තසස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති¹ ති:
ආමනානා.

යසස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති තසස මනින්ද්‍රියං උපපජ්ජති¹ ති:
අචිකතකානං උපපජ්ජනානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච
තෙසං මනින්ද්‍රියං උපපජ්ජති. සචිකතකානං උපපජ්ජනානං, පටිකෙත
චිකතසස උපපාදකඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියංඤච උපපජ්ජති, මනින්ද්‍රියංඤච
උපපජ්ජති.

යසස වා පන මනින්ද්‍රියං උපපජ්ජති තසස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති¹ ති:
ආමනානා.

6. යසස සොමනසසින්ද්‍රියං උපපජ්ජති තසස උපෙකඛින්ද්‍රියං
උපපජ්ජති¹ ති: නො.

යසස වා පන උපෙකඛින්ද්‍රියං උපපජ්ජති¹ තසස සොමනසසින්ද්‍රියං
උපපජ්ජති¹ ති: නො.

යසස සොමනසසින්ද්‍රියං උපපජ්ජති තසස සඤ්ඤිත්‍රියං උපපජ්ජති¹ ති:
පටිකෙත සොමනසසචාර්යුකත සඤ්ඤාචාර්යුකත චිකතසස උපපා-
දකඛණෙ තෙසං සොමනසසින්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සඤ්ඤිත්‍රියං
උපපජ්ජති. සොමනසසන උපපජ්ජනානං, පටිකෙත සොමනසස
චාර්යුකත සඤ්ඤාචාර්යුකත චිකතසස උපපාදකඛණෙ තෙසං සොම-
නසසින්ද්‍රියංඤච උපපජ්ජති, සඤ්ඤිත්‍රියංඤච උපපජ්ජති.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි සද්ධාවිජ්ජසුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි සද්ධාවිජ්ජසුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට සද්ධිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රසූක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි ඥානවිප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රසූක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: අචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

6. යමක්හට සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යමක්හට සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ප්‍රචාන්තියෙහි සොමනස්සම්පසුත්ත සද්ධාවිජ්ජසුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසිත් සුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි සොමනස්සම්පසුත්ත සද්ධාවිජ්ජසුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදී.

යසස වා පන සඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තස්ස සොමනස්සිඤ්ඤියං උපපජ්-
 තී'ති: සභෙතුකානං වීනා සොමනසෙසන උපපජ්ජනානාං, පචතෙන
 සඤ්ඤාසම්පයුතා සොමනස්සවිපයුතා වීතාස්ස උප්පාදකම්භෙණ තෙසං
 සඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං සොමනස්සිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.
 සොමනසෙසන උපපජ්ජනානාං, පචතෙන සඤ්ඤාසම්පයුතා සොමනස්ස
 සම්පයුතා වීතාස්ස උප්පාදකම්භෙණ තෙසං සඤ්ඤියංඤ්ඤි උපපජ්ඣති,
 සොමනස්සිඤ්ඤියංඤ්ඤි උපපජ්ඣති.

යසසි සොමනසසිත්‍රියං උපපජ්ඣති තසස පඤ්ඤිත්‍රියං උපපජ්ඣති ති:
 සොමනසෙසන ඤාණසම්ප්පන්නානං උපපජ්ජන්තානං, පටිනෙක සොම-
 නසසි සම්ප්පන්න ඤාණසම්ප්පන්න විතකසස උපපාදකමණෙ තෙසං
 සොමනසසිත්‍රියං උපපජ්ඣති, නො වී තෙසං පඤ්ඤිත්‍රියං උපපජ්ඣති.
 සොමනසෙසන ඤාණසම්ප්පන්නානං උපපජ්ජන්තානං, පටිනෙක සොම-
 නසසිසම්ප්පන්න ඤාණසම්ප්පන්න විතකසස උපපාදකමණෙ තෙසං
 සොමනසසිත්‍රියංඤා උපපජ්ඣති, පඤ්ඤිත්‍රියංඤා උපපජ්ඣති.

ය සහ වා පන පඤ්ඤාදියං උපාජ්ජති ත සහ සොමනසසීදියං උපාජ්ජති'ති: ඤාණසම්ප්ප්ලව්වනානං විතා සොමනසෙසන උපපජ්ජන්තානං, පටිතො ඤාණසම්ප්ප්ලව්වනා සොමනසසීදියං විතා සහ උප්පාදකම්මෙ තෙසං පඤ්ඤාදියං උපාජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනසසීදියං උපාජ්ජති. ඤාණසම්ප්ප්ලව්වනානං සොමනසෙසන උපපජ්ජන්තානං, පටිතො ඤාණසම්ප්ප්ලව්වනා සොමනසසීදියං සම්ප්ප්ලව්වනා විතා සහ උප්පාදකම්මෙ තෙසං පඤ්ඤාදියං උපාජ්ජති, සොමනසසීදියං උපාජ්ජති:

ယဿ ဇယမ္ဘဏ်သို့၊ ဥဗ္ဗဗ္ဗဏိ ဘဿ မ္ဘိသို့၊ ဥဗ္ဗဗ္ဗဏိ'ဘိ' ဇာမ္ဘဏ၊

යසස වා පන මනිනුයිං. උපපජ්ඣති තස්ස සොමනසස්සිනුයිං. උපපජ්ඣති'ති: සවිත්තකානං. විනා සොමනසොපන උපපජ්ඣතානං, පවතෙන සොමනසස්සිවිපයුත්ත විත්තසස්ස උපපාදකඛණෙ තෙසං මනි- නුයිං. උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං සොමනසස්සිනුයිං. උපපජ්ඣති: සොමනසෙසන උපපජ්ඣතානං, පවතෙන සොමනසස්සිසමපයුත්ත විත්තසස්ස උපපාදකඛණෙ තෙසං මනිනුයිං. යඤ්චි උපපජ්ඣති සොමනසස්සිනු- යඤ්චි උපපජ්ඣති.

7. යසස උපෙකවිඤ්ඤාං උපාජජති තස්ස සඤ්ඤාං උපාජජති 'ති: උපෙකඛාය අහෙතුකානං උපපජ්ජනානං, පවනෙ උපෙකඛායමප-
 පුත්ත සඤ්ඤාචරපුත්ත චිත්තස්ස උපාදකවණෙ තෙසං උපෙකවිඤ්ඤාං
 උපාජජති, නො ව තෙසං සඤ්ඤාං උපාජජති. උපෙකඛාය සහෙතු-
 කානං උපපජ්ජනානං, පවනෙ උපෙකඛායමපපුත්ත සඤ්ඤායමපපුත්ත
 චිත්තස්ස උපාදකවණෙ තෙසං උපෙකවිඤ්ඤාංඤා උපාජජති, සඤ්ඤා-
 යඤ්ඤා උපාජජති.

යළි යමක්හට සද්ධිත්ත්වය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්ත්වය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ සොමනසිත් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සද්ධාසම්පයුත්ත සොමනස්ස විප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සද්ධිත්ත්වය උපදීයි, ඔවුනට සොමනස්සිත්ත්වය නො ද උපදී. සොමනසිත් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සද්ධාසම්පයුත්ත සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සද්ධිත්ත්වය ද උපදීයි, සොමනස්සිත්ත්වය ද උපදී.

යමක්හට සොමනස්සිත්ත්වය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්ත්වය උපදී යැ යත්: සොමනසිත් යුතු වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සසම්පයුත්ත කුණ්ඨවිප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සිත්ත්වය උපදීයි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්ත්වය නො ද උපදී. සොමනසිත් යුතු වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සසම්පයුත්ත කුණ්ඨවිප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සිත්ත්වය ද උපදීයි, පඤ්ඤිත්ත්වය ද උපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤිත්ත්වය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්ත්වය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ සොමනසිත් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත සොමනස්සවිප්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට පඤ්ඤිත්ත්වය උපදීයි, ඔවුනට සොමනස්සිත්ත්වය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ සොමනසිත් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි කුණ්ඨවිප්පයුත්ත සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට පඤ්ඤිත්ත්වය ද උපදීයි, සොමනස්සිත්ත්වය ද උපදී.

යමක්හට සොමනස්සිත්ත්වය උපදී නම් ඔහුට මනින්ත්වය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ත්වය උපදී නම් ඔහුට සොමනස්සිත්ත්වය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ සොමනසිත් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සවිප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ත්වය උපදීයි, ඔවුනට සොමනස්සිත්ත්වය නො ද උපදී. සොමනසිත් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ත්වය ද උපදීයි, සොමනස්සිත්ත්වය ද උපදී.

7. යමක්හට උපෙක්ඛිත්ත්වය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්ත්වය උපදී යැ යත් උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත සද්ධාසම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ත්වය උපදීයි, ඔවුනට සද්ධිත්ත්වය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත සද්ධාසම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ත්වය ද උපදීයි, සද්ධිත්ත්වය ද උපදී.

යළි යමක්හට සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්පයුත්ත උපෙක්ඛාවිජ්ජයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාද-
 ඝාතයෙහි ද ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්පයුත්ත උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදඝාතයෙහි ද ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය ද උපදීයි, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට උපෙක්කිත්තිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්තිය උපදී
යැ යත්: උපෙක්කායෙන් යුතු වැඟුනාවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද
ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්කායමිපයුත්ත ඤාණවිප්පයුත්ත චිත්තයාගේ
උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්කිත්තිය උපදිමි, ඔවුනට
පඤ්ඤිත්තිය නො ද උපදී. උපෙක්කායෙන් යුතු වැඟුනායමිප්‍රයුක්ත
වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්කායමිප්‍රයුක්ත ඤාණයමිප්‍රයුක්ත
චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්කිත්තිය ද උපදිමි,
පඤ්ඤිත්තිය ද උපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤාත්‍රියය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රියය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදානා වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත උපෙක්ඛාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට පඤ්ඤාත්‍රියය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රියය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදානා වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත උපෙක්ඛායම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට පඤ්ඤාත්‍රියය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්‍රියය ද උපදී.

යමක්හට උපෙක්ෂිතය උපදී නම් ඔහුට මනිතය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සවිත්තක වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි උපෙක්ඛාවිජ්ජසුත්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ඛණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදිමි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්ප්‍රසුත්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ඛණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදිමි, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදී.

8. යම්කිසි සඳ්ධිත්තිය උපදී නම් ඔහුට පඤ්ඤාත්තිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ ඥානවිප්‍රසූක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්ති-
යෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රසූක්ත ඥානවිප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි
ද ඔවුනට සඳ්ධිත්තිය උපදීයි, ඔවුනට පඤ්ඤාත්තිය නො ද උපදී.
සහෙතුක වැ ඥානසම්ප්‍රසූක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි ශ්‍රද්ධා
සම්ප්‍රසූක්ත ඥානසම්ප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට
සඳ්ධිත්තිය ද උපදීයි, පඤ්ඤාත්තිය ද උපදී.

යසස වා පන පඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති තසස සඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: ආමන්තා.

යසස සඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති තසස මනිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: ආමන්තා.

යසස වා පන මනිත්‍වයං උපපජ්ජති තසස සඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: සවික්කකානං අහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං¹, පවිනෙත සඤ්ඤා විපසුක්ඛ වික්කසස උපපාදකමණෙ තෙසං මනිත්‍වයං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති. සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං², පවිනෙත සඤ්ඤාසම්පසුක්ඛ වික්කසස උපපාදකමණෙ තෙසං මනිත්‍වයං උපපජ්ජති, සඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති.

9. යසස පඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති තසස මනිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: ආමන්තා.

යසස වා පන මනිත්‍වයං උපපජ්ජති තසස පඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: සවික්කකානං සැණ්ඨිප්පසුක්ඛානං උපපජ්ජන්තානං³, පවිනෙත සැණ්ඨිප්පසුක්ඛ වික්කසස උපපාදකමණෙ තෙසං මනිත්‍වයං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති. සැණ්ඨිප්පසුක්ඛානං උපපජ්ජන්තානං, පවිනෙත සැණ්ඨිප්පසුක්ඛ වික්කසස උපපාදකමණෙ තෙසං මනිත්‍වයං උපපජ්ජති, පඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති.

(අනුලොමපුග්ගල)

10. යස චික්ඛුත්‍වයං උපපජ්ජති තස ඤාතිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: ආමන්තා.

යස වා පන ඤාතිත්‍වයං උපපජ්ජති තස චික්ඛුත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: ආමන්තා.

යස චික්ඛුත්‍වයං උපපජ්ජති තස ඤාතිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: රූපාවචරෙ තස චික්ඛුත්‍වයං උපපජ්ජති, නො ච තස ඤාතිත්‍වයං උපපජ්ජති. කාමාවචරෙ තස චික්ඛුත්‍වයං උපපජ්ජති, ඤාතිත්‍වයං උපපජ්ජති.

යස වා පන ඤාතිත්‍වයං උපපජ්ජති තස චික්ඛුත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: ආමන්තා.

යස චික්ඛුත්‍වයං උපපජ්ජති තස ඉත්තිත්‍වයං - පෙ - පුරිසිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: රූපාවචරෙ තස චික්ඛුත්‍වයං උපපජ්ජති, නො ච තස පුරිසිත්‍වයං උපපජ්ජති. කාමාවචරෙ තස චික්ඛුත්‍වයං ච උපපජ්ජති, පුරිසිත්‍වයං උපපජ්ජති.

1. සවික්කකානං විනා සඤ්ඤා උපපජ්ජන්තානං - PTS.

2. සඤ්ඤා උපපජ්ජන්තානං - PTS.

3. සවික්කකානං විනා සැණ්ඨිප්ප උපපජ්ජන්තානං - PTS.

යළි යමක්හට පඤ්ඤාන්ත්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්ත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට සද්ධිත්ත්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්ත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ත්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්ත්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ අභෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධා විප්‍රසූක්ක චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට මනින්ත්‍රිය උපදී. ඔවුනට සද්ධිත්ත්‍රිය නො ද උපදී. සභෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රසූක්ක චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට මනින්ත්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්ත්‍රිය ද උපදී.

9. යමක්හට පඤ්ඤාන්ත්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්ත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤාන්ත්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ ඥානවිප්‍රසූක්ක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රසූක්ක චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට මනින්ත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤාන්ත්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රසූක්ක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රසූක්ක චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට මනින්ත්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤාන්ත්‍රිය ද උපදී. (අනුලොමපුග්ගල)

10. යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ත්‍රිය උපදී නම් එහි සොතින්ත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොතින්ත්‍රිය උපදී නම් එහි වක්ඛුන්ත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ත්‍රිය උපදී නම් එහි ඝාතීන්ත්‍රිය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි වක්ඛුන්ත්‍රිය උපදියි, එහි ඝාතීන්ත්‍රිය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි වක්ඛුන්ත්‍රිය ද උපදියි, ඝාතීන්ත්‍රිය ද උපදී.

යළි යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ත්‍රිය උපදී නම් එහි වක්ඛුන්ත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ත්‍රිය උපදී නම් එහි ඉස්සීන්ත්‍රිය... පුරිසිත්ත්‍රිය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි වක්ඛුන්ත්‍රිය උපදියි, එහි පුරිසිත්ත්‍රිය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි වක්ඛුන්ත්‍රිය ද උපදියි, පුරිසිත්ත්‍රිය ද උපදී.

යඤ්චා පන පුරිසිද්දියං උප්පජ්ඣති තඤ්ච චක්ඛුද්දියං උප්පජ්ඣති'ති: ආමනො.

යඤ්ච චක්ඛුද්දියං උප්පජ්ඣති තඤ්ච ජීවිතිද්දියං උප්පජ්ඣති'ති: ආමනො.

යඤ්චා පන ජීවිතිද්දියං උප්පජ්ඣති තඤ්ච චක්ඛුද්දියං උප්පජ්ඣති'ති: අසංකප්පකො අරුපෙ තඤ්ච ජීවිතිද්දියං උප්පජ්ඣති, නො ච තඤ්ච චක්ඛුද්දියං උප්පජ්ඣති. පඤ්චොපාකාරෙ තඤ්ච ජීවිතිද්දියං උප්පජ්ඣති, චක්ඛුද්දියං උප්පජ්ඣති.

යඤ්ච චක්ඛුද්දියං උප්පජ්ඣති තඤ්ච සොමනස්සිද්දියං උප්පජ්ඣති'ති: ආමනො.

යඤ්චා පන සොමනස්සිද්දියං උප්පජ්ඣති තඤ්ච චක්ඛුද්දියං උප්පජ්ඣති'ති: ආමනො.

යඤ්ච චක්ඛුද්දියං උප්පජ්ඣති තඤ්ච උපෙක්ඛිද්දියං උප්පජ්ඣති'ති: ආමනො.

යඤ්චා පන උපෙක්ඛිද්දියං උප්පජ්ඣති තඤ්ච චක්ඛුද්දියං උප්පජ්ඣති'ති: අරුපෙ තඤ්ච උපෙක්ඛිද්දියං උප්පජ්ඣති, නො ච තඤ්ච චක්ඛුද්දියං උප්පජ්ඣති. පඤ්චොපාකාරෙ තඤ්ච උපෙක්ඛිද්දියං උප්පජ්ඣති, චක්ඛුද්දියං උප්පජ්ඣති.

යඤ්ච චක්ඛුද්දියං උප්පජ්ඣති තඤ්ච සඤ්ඤිද්දියං -පෙ- පඤ්ඤිද්දියං -පෙ- මතිද්දියං උප්පජ්ඣති'ති: ආමනො.

යඤ්චා පන මතිද්දියං උප්පජ්ඣති: තඤ්ච චක්ඛුද්දියං උප්පජ්ඣති'ති: අරුපෙ තඤ්ච මතිද්දියං උප්පජ්ඣති, නො ච තඤ්ච චක්ඛුද්දියං උප්පජ්ඣති. පඤ්චොපාකාරෙ තඤ්ච මතිද්දියං උප්පජ්ඣති, චක්ඛුද්දියං උප්පජ්ඣති.

11. යඤ්ච ඝාතීද්දියං උප්පජ්ඣති තඤ්ච ඉද්ධිද්දියං -පෙ- පුරිසිද්දියං උප්පජ්ඣති'ති: ආමනො.

යඤ්චා පන පුරිසිද්දියං උප්පජ්ඣති තඤ්ච ඝාතීද්දියං උප්පජ්ඣති'ති: ආමනො.

යඤ්ච ඝාතීද්දියං උප්පජ්ඣති තඤ්ච ජීවිතිද්දියං උප්පජ්ඣති'ති: ආමනො.

යඤ්චා පන ජීවිතිද්දියං උප්පජ්ඣති තඤ්ච ඝාතීද්දියං උප්පජ්ඣති'ති: රූපාවච්චෙ අරූපාවච්චෙ තඤ්ච ජීවිතිද්දියං උප්පජ්ඣති, නො ච තඤ්ච ඝාතීද්දියං උප්පජ්ඣති. කාමවච්චෙ තඤ්ච ජීවිතිද්දියං උප්පජ්ඣති, ඝාතීද්දියං උප්පජ්ඣති.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් එහි වක්ඛන්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්‍රිය උපදී නම් එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය උපදී නම් එහි වක්ඛන්‍රිය උපදී යැ යත්: අසංඤ්‍යන වූ අරූප වූ එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදිමි, එහි වක්ඛන්‍රිය නො ද උපදී. පඤ්චවොකාර වූ එහි ජීවිතිත්‍රිය ද උපදිමි, වක්ඛන්‍රිය ද උපදී.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්‍රිය උපදී නම් එහි සොමනස්සිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය උපදී නම් එහි වක්ඛන්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්‍රිය උපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් එහි වක්ඛන්‍රිය උපදී යැ යත්: අරූප වූ එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදිමි, එහි වක්ඛන්‍රිය නො ද උපදී. පඤ්චවොකාර වූ එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදිමි, වක්ඛන්‍රිය ද උපදී.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්‍රිය උපදී නම් එහි සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනින්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්‍රිය උපදී නම් එහි වක්ඛන්‍රිය උපදී යැ යත්: අරූප වූ එහි මනින්‍රිය උපදිමි, එහි වක්ඛන්‍රිය නො ද උපදී. පඤ්චවොකාර වූ එහි මනින්‍රිය ද උපදිමි, වක්ඛන්‍රිය ද උපදී.

11. යම් තැනෙකැ ඝානිත්‍රිය උපදී නම් එහි ඉක්ඛිත්‍රිය ... පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් එහි ඝානිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝානිත්‍රිය උපදී නම් එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය උපදී නම් එහි ඝානිත්‍රිය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදිමි, එහි ඝානිත්‍රිය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි ජීවිතිත්‍රිය ද උපදිමි, ඝානිත්‍රිය ද උපදී.

යම් තැනෙකැ සානිත්වය උපදී නම් එහි සොමනස්සිත්වය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්වය උපදී නම් එහි සානිත්වය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සිත්වය උපදියි, එහි ඝනිත්වය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි සොමනස්සිත්වය ද උපදියි, සානිත්වය ද උපදී.

යම් තැනෙකැ සානිත්වය උපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්වය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්වය උපදී නම් එහි සානිත්වය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි උපෙක්ඛිත්වය උපදියි, එහි සානිත්වය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි උපෙක්ඛිත්වය ද උපදියි, සානිත්වය ද උපදී.

යම් තැනෙකැ සානිත්වය උපදී නම් එහි සද්ධිත්වය ... පඤ්ඤිත්වය ... මනිත්වය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්වය උපදී නම් එහි සානිත්වය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි මනිත්වය උපදී, එහි සානිත්වය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි මනිත්වය ද උපදියි, සානිත්වය ද උපදී.

12. යම් තැනෙකැ ඉක්ඛිත්වය උපදී නම් එහි පුරිසිත්වය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්වය උපදී නම් එහි ඉක්ඛිත්වය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඉක්ඛිත්වය ... මනිත්වය ...

13. යම් තැනෙකැ පුරිසිත්වය උපදී නම් එහි ජීවිතිත්වය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්වය උපදී නම් එහි පුරිසිත්වය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ජීවිතිත්වය උපදියි, එහි පුරිසිත්වය නො ද උපදී.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්වය උපදී නම් එහි සොමනස්සිත්වය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්වය උපදී නම් එහි පුරිසිත්වය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සිත්වය උපදියි, එහි පුරිසිත්වය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි සොමනස්සිත්වය ද උපදී, පුරිසිත්වය ද උපදී.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී
යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් එහි පුරිසිත්‍රිය
උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය
උපදියි, එහි පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය
ද උපදියි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් එහි සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය
... මනිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය උපදී නම් එහි පුරිසිත්‍රිය උපදී
යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි මනිත්‍රිය උපදියි,
එහි පුරිසිත්‍රිය නොද උපදී. කාමාවචර වූ එහි මනිත්‍රිය ද උපදියි,
පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

14. යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය උපදී නම් එහි සොමනස්සිත්‍රිය
උපදී යැ යත්: අසංඥසත්‍රිය වූ එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදියි, එහි සොමනස්-
සිත්‍රිය නො ද උපදී. චතුචොකාර වූ එහි ජීවිතිත්‍රිය ද උපදියි,
සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය උපදී නම් එහි ජීවිතිත්‍රිය
උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය උපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය ... සද්-
ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය උපදී යැ යත්: අසංඥසත්‍රිය වූ
එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදියි, එහි මනිත්‍රිය නො ද උපදී. චතුචොකාර
වූ පඤ්චචොකාර වූ එහි ජීවිතිත්‍රිය ද උපදියි, මනිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය උපදී නම් එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදී
යැ යත්: එසේ යැ.

15. යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය උපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය
... සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය උපදී නම් එහි සොමනස්සිත්‍රිය
උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

16. යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් එහි සද්ධිත්‍රිය ...
පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය උපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය
උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

17. යස සඤ්ඤිත්‍වයං උපපජති තස පඤ්ඤිත්‍වයං උපපජති ති: ආමනා.

යස වා පන පඤ්ඤිත්‍වයං උපපජති තස සඤ්ඤිත්‍වයං උපපජති ති: ආමනා.

යස සඤ්ඤිත්‍වයං උපපජති තස මනිත්‍වයං උපපජති ති: ආමනා.

යස වා පන මනිත්‍වයං උපපජති තස සඤ්ඤිත්‍වයං උපපජති ති: ආමනා.

18. යස පඤ්ඤිත්‍වයං උපපජති තස මනිත්‍වයං උපපජති ති: ආමනා.

යස වා පන මනිත්‍වයං උපපජති තස පඤ්ඤිත්‍වයං උපපජති ති: ආමනා. (අනුලොමමකාය)

19. යස ස්වකුසලිත්‍වයං උපපජති තස්ස තස සොතිත්‍වයං උපපජති ති: සවකුසලානං අසොකකානං උපපජන්තානං තෙසං තස වකුසලිත්‍වයං උපපජති, නො ච තෙසං තස සොතිත්‍වයං උපපජති. සවකුසලානං සසොකකානං උපපජන්තානං තෙසං තස වකුසලිත්‍වයං උපපජති, සොතිත්‍වයං උපපජති.

යස වා පන යස සොතිත්‍වයං උපපජති තස්ස තස වකුසලිත්‍වයං උපපජති ති: සසොකකානං අවකුසලානං උපපජන්තානං තෙසං තස සොතිත්‍වයං උපපජති, නො ච තෙසං තස වකුසලිත්‍වයං උපපජති. සසොකකානං සවකුසලානං උපපජන්තානං තෙසං තස සොතිත්‍වයං උපපජති, වකුසලිත්‍වයං උපපජති.

යස යස වකුසලිත්‍වයං උපපජති තස්ස තස සාතිත්‍වයං උපපජති ති: සවකුසලානං අසානකානං උපපජන්තානං තෙසං තස වකුසලිත්‍වයං උපපජති, නො ච තෙසං තස සාතිත්‍වයං උපපජති. සවකුසලානං සසානකානං උපපජන්තානං තෙසං තස වකුසලිත්‍වයං උපපජති, සාතිත්‍වයං උපපජති.

යස වා පන යස සාතිත්‍වයං උපපජති තස්ස තස වකුසලිත්‍වයං උපපජති ති: සසානකානං අවකුසලානං උපපජන්තානං තෙසං තස සාතිත්‍වයං උපපජති, නො ච තෙසං තස වකුසලිත්‍වයං උපපජති. සසානකානං සවකුසලානං උපපජන්තානං තෙසං තස සාතිත්‍වයං උපපජති, වකුසලිත්‍වයං උපපජති.

යස යස වකුසලිත්‍වයං උපපජති තස්ස තස ඉත්තිත්‍වයං¹ උපපජති ති: සවකුසලානං න ඉත්තිත්‍වයං උපපජන්තානං තෙසං තස වකුසලිත්‍වයං උපපජති, නො ච තෙසං තස ඉත්තිත්‍වයං උපපජති. සවකුසලානං ඉත්තිත්‍වයං උපපජන්තානං තෙසං තස වකුසලිත්‍වයං උපපජති, ඉත්තිත්‍වයං උපපජති.

1. න ඉත්තිත්‍වයං-PTS.

17. යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් එහි සද්ධිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් එහි මනින්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්‍රිය උපදී නම් එහි සද්ධිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යි.

18. යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් එහි මනින්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්‍රිය උපදී නම් එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යි. (අනුප්‍රාම ඔකාස)

19. යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොතිත්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ කන් නැති වැ උපද්‍රා ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොතිත්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ කන් ඇති වැ උපද්‍රා ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය ද උපදියි, සොතිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොතිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපදී යැ යත්: කන් ඇති වැ ඇස් නැති වැ උපද්‍රා ඔවුනට එහි සොතිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය නො ද උපදී. කන් ඇති වැ ඇස් ඇති වැ උපද්‍රා ඔවුනට එහි සොතිත්‍රිය ද උපදියි, වක්ඛුත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සානිත්‍රිය උපදී යැ යත්: වක්ඛු ඇති වැ ස්‍රාණය නැති වැ උපද්‍රා ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සානිත්‍රිය නො ද උපදී. වක්ඛු ඇති වැ ස්‍රාණය ඇති වැ උපද්‍රා ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය ද උපදියි, සානිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට සානිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්‍රාණය ඇති වැ වක්ඛු නැති වැ උපද්‍රා ඔවුනට එහි සානිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය නො ද උපදී. ස්‍රාණය ඇති වැ වක්ඛු ඇති වැ උපද්‍රා ඔවුනට එහි සානිත්‍රිය ද උපදියි, වක්ඛුත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉක්ඛිත්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපද්‍රා ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ ස්ත්‍රී වැ උපද්‍රා ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය ද උපදියි, ඉක්ඛිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉන්ද්‍රියය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉන්ද්‍රියය උපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉන්ද්‍රියය ද උපදියි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ නො පුරිස් වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ සොමනස්සින් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ සොමනස්සින් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය ද උපදී.

යසසි වා පන යස උපෙකවිජ්ජියං. උපාජුති තසස තසු
වතඛුජ්ජියං. උපාජුති'ති: උපෙකවියං අවතඛුකානං. උපපජනතානං
තෙසං තසු උපෙකවිජ්ජියං. උපුපජති, නො ව තෙසං තසු වතඛුජ්ජියං.
උපපජති. උපෙකවියං සවතඛුකානං. උපපජනතානං. තෙසං තසු
උපෙකවිජ්ජියංඤ්ඤා උපුපජති, වතඛුජ්ජියංඤ්ඤා උපුපජති.

යසස යස වනබුද්ධිය. උපපජ්ජි තසස තස සභ්බිද්ධිය. උප-
පජ්ජිති: සවිකම්මකානං අගෙනුකානං උපපජ්ජනිතානං තෙසං තස
විකම්මිද්ධිය. උපපජ්ජති, නො ව තෙසං තස සභ්බිද්ධිය. උපපජ්ජති.
සවිකම්මකානං සගෙනුකානං උපපජ්ජනිතානං තෙසං තස වනබුද්ධි-
යසඤ්ඤි උපපජ්ජති, සභ්බිද්ධියඤ්ඤි උපපජ්ජති.

යසස වා පත යස සභිනිදිය. උපපජ්ජති තසස තස වතඛුනිදිය. උපපජ්ජති'ති: සහෙතුකානං අවතඛුකානං උපපජ්ජනකානං තෙසං තස සභිනිදිය. උපපජ්ජති, නො ව තෙසං තස වතඛුනිදිය. උපපජ්ජති සහෙතුකානං සවතඛුකානං උපපජ්ජනකානං තෙසං තස සභිනිදියඤ්ඤා උපපජ්ජති, වතඛුනිදියඤ්ඤා උපපජ්ජති.

යසස යස ව්‍යඛ්‍යාන්තිය. උපපජ්ඣිකා නිසා නිසා පඤ්ඤාන්තිය.
උපපජ්ඣිකා: සවිඛ්‍යාන්තිය. ස්වභාවිකවනාන්තිය. උපපජ්ඣිකා.
නිසා. නිසා ව්‍යඛ්‍යාන්තිය. උපපජ්ඣිකා, නො ව නිසා. නිසා පඤ්ඤාන්තිය.
උපපජ්ඣිකා. සවිඛ්‍යාන්තිය. ස්වභාවිකවනාන්තිය. උපපජ්ඣිකා. නිසා.
නිසා ව්‍යඛ්‍යාන්තිය. උපපජ්ඣිකා, පඤ්ඤාන්තිය. උපපජ්ඣිකා.

යහස වා පත යස පඤ්ඤිත්‍යං. උපපජ්ඣති තස්ස තප වකුඤ්ඤිත්‍යං. උපපජ්ඣති: ස්‍රාණමප්‍රසන්නානං. අවකුඤ්ඤානං. උපපජ්ඣන්තානං. තෙසං. තප පඤ්ඤිත්‍යං. උපපජ්ඣති නො ව තෙසං. තප වකුඤ්ඤිත්‍යං. උපපජ්ඣති. ස්‍රාණමප්‍රසන්නානං. සවකුඤ්ඤානං. උපපජ්ඣන්තානං. තෙසං. තප පඤ්ඤිත්‍යංඤච උපපජ්ඣති, වකුඤ්ඤිත්‍යංඤච උපපජ්ඣති.

යක්‍ය යන වච්ඡිද්‍රව්‍ය. උපායාති තක්‍ය තනු මනිද්‍රව්‍ය. උපායා-
ති'ති: ආමන්ත.

යහස වා පන යනු මනිනිය. උපරජනී තසස තනු විකුටිය. උපරජනී: සවිතකාන. අවිකුටාන. උපරජනාන. තෙස. තනු මනිනිය. උපරජනී, නො ව තෙස. තනු විකුටිය. උපරජනී. සවිකුටාන. උපරජනාන. තෙස. තනු මනිනියකු උපරජනී, විකුටියකු උපරජනී.

20. යසස යස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති කසස තස ඉඤ්ඤියං. උපපජ්ඣති¹ති: සසානකානං න ඉඤ්ඤිනං¹ උපපජ්ඣතිතානං තෙසං තස සානිඤ්ඤියං. උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස ඉඤ්ඤියං. උපපජ්ඣති. සසානකානං ඉඤ්ඤිනං. උපපජ්ඣතිනං තාසං තස සානිඤ්ඤියං ච උපපජ්ඣති. ඉතථිඤ්ඤියංඤච උපපජ්ඣති.

1. සභානායක. ඉපින. - සිලු

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍යය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්‍යය උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය උපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍යය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය ද උපදියි, වක්ඛුන්‍යය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්‍යය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍යය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ අභෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍යය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ සභෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍යය ද උපදියි, සද්ධිත්‍යය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍යය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්‍යය උපදී යැ යත්: සභෙතුක වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය උපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍යය නො ද උපදී. සභෙතුක වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය ද උපදියි, වක්ඛුන්‍යය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්‍යය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍යය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍යය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍යය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍යය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්‍යය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍යය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්‍යය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍යය උපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍යය නොද උපදියි, ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍යය ද උපදියි, වක්ඛුන්‍යය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්‍යය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්‍යය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්‍යය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්‍යය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්‍යය උපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍යය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්‍යය ද උපදියි, වක්ඛුන්‍යය ද උපදී.

20. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්‍යය උපදී නම් ඔහට එහි ඉසීන්‍යය උපදී යැ යත්: ස්‍රාණ සහිත වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්‍යය උපදියි, ඔවුනට එහි ඉසීන්‍යය නො ද උපදී. ස්‍රාණ සහිත වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්‍යය ද උපදියි, ඉසීන්‍යය ද උපදී.

යහස වා පන යතු ඉතීන්ද්‍රියං. උපපජති තසසි තතු සානින්ද්‍රියං. උපපජති ති: ඉතීනං අසානකානං. උපපජතීනං තාසං තතු ඉතීන්ද්‍රියං. උපපජති, නො ව තාසං තතු සානින්ද්‍රියං. උපපජති. ඉතීනං සසානකානං. උපපජතීනං තාසං තතු ඉතීන්ද්‍රියංආ උපපජති, සානින්ද්‍රියංආ උපපජති.

යහසා යතා සානිඥියං උපපජ්ඣති තස්ස තතා පුරිසිඥියං. උපපජ්-
ඤ්ඤිති සසානාකානං න පුරිසානං උපපජ්ජනානං තෙසං තතා සානිඥියං.
උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තතා පුරිසිඥියං. උපපජ්ඣති. සසානාකානං
පුරිසානං උපපජ්ජනානං තෙසං තතා සානිඥියයඤ්ඤි උපපජ්ඣති,
පුරිසිඥියඤ්ඤි උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස තස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති ති: පුරිසානං අසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තස පුරිසි-
ඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති. පුරිසානං
සසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියංඤ්ඤි උපපජ්ඣති,
සානිඤ්ඤියංඤ්ඤි උපපජ්ඣති.

යහස යනු සාහිත්‍යය. උපායය නැති තරස තරස ජීවිතය. උපාය-
යනු නැති: ආමරණ.

යහස වා පන යත් ජීවිතින්ද්‍රිය. උපපජ්ජති තස්ස තත් සානින්ද්‍රිය. උපපජ්ජති: අසානකානං. උපපජ්ජනානං. තෙසං. තත් ජීවිතින්ද්‍රිය. උපපජ්ජති, නො ව තෙසං. තත් සානින්ද්‍රියං. උපපජ්ජති. සසානකානං. උපපජ්ජනානං. තෙසං. තත් ජීවිතින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ජති, සානින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ජති.

යහස යනු ඝාතීන්ද්‍රිය. උපරජනී තමා තනු සොමනසිද්ධිය. උපරජනී'නි: සසානකාන: වීනා සොමනසෙකන උපරජනනාන: තෙස. තනු ඝාතීන්ද්‍රිය. උපරජනී, නො ව තෙස. තනු සොමනසිද්ධිය. උපරජනී. සසානකාන: සොමනසෙකන උපරජනනාන: තෙස. තනු ඝාතීන්ද්‍රියෙකු උපරජනී, සොමනසිද්ධියෙකු උපරජනී.

යසස වා පන යනු සොමනසිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සාති-
ඤ්ඤියං උපපජ්ඣති'ති: සොමනසෙසන අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං
තත් සොමනසිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සාතිඤ්ඤියං
උපපජ්ඣති. සොමනසෙසන සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත්
සොමනසිසිඤ්ඤියංඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, සාතිඤ්ඤියංඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

යක්‍ෂ්‍ය යක්‍ෂ ඝාතීන්ද්‍රිය. උපපජ්ඣි තක්‍ෂ්‍ය තක්‍ෂ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය. උප-
ජ්ඣි'ති: සසානකානං. චිනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣනානං. තෙසං තක්‍ෂ
ඝාතීන්ද්‍රිය. උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තක්‍ෂ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය. උපපජ්ඣති.
සසානකානං. උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣනානං. තෙසං තක්‍ෂ ඝාතීන්ද්‍රියංඤ්ච
උපපජ්ඣති, උපෙක්ඛාන්ද්‍රියංඤ්ච උපපජ්ඣති.

යළි යමක්තට යම් තැනෙකැ ඉසින්නිය උපදි නම් ඔහට එහි සානිත්වය උපදි යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ ස්‍රාණ නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉසින්නිය උපදිසි, ඔවුනට එහි සානිත්වය නො ද උපදි. ස්ත්‍රී වැ ස්‍රාණ සහිත වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉසින්නිය ද උපදිසි, සානිත්වය ද උපදි.

යම්කිසිදා යම් තැනෙකැ සානිත්වය උපදී නම් ඔහුට එහි පුරිසිත්වය උපදී යැ යත්: ශ්‍රාණ සහිත වැ නො පුරිසිත් වැ උපද්‍යා ඔවුනට එහි සානිත්වය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්වය නො ද උපදී. ශ්‍රාණ සහිත වැ පිරිමිනි වැ උපද්‍යා ඔවුනට එහි සානිත්වය ද උපදියි, පුරිසිත්වය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්දිය උපදී නම් ඔහට එහි සානින්දිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ ස්ත්‍රීන් රභිත වැ උපද්‍යා ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය උපදියි, ඔවුනට එහි සානින්දිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ ස්ත්‍රීන් සහිත වැ උපද්‍යා ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය ද උපදියි, සානින්දිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානින්දිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්දිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සාතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්‍රාණ තැනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්‍රාණ ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, සාතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ප්‍රාණ සහිත වැ සොමනසින් වෙන් වැ උපද්‍යා ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ප්‍රාණ සහිත වැ සොමනසින් යුතු වැ උපද්‍යා ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්දිය උපදී නම් ඔහට එහි සාතින්දිය උපදී යැ යත්: සොමනස්සින් යුතු වැ ප්‍රාණ නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය උපදියි, ඔවුනට එහි සාතින්දිය නො ද උපදී. සොමනස්සින් යුතු වැ ප්‍රාණ සහිත වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය ද උපදියි, සාතින්දිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානිත්වය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ෂිත්වය උපදී යැ යත්: ශ්‍රාණ ඇති වැ උපෙක්ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට එහි සානිත්වය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ෂිත්වය නො ද උපදී. ශ්‍රාණ සහිත වැ උපෙක්ෂායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට එහි සානිත්වය ද උපදියි, උපෙක්ෂිත්වය ද උපදී.

යසස වා පන යත් උපෙක්ඛිත්‍යං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සානි-
ත්‍යං උපපජ්ඣති'ති: උපෙක්ඛාය අසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං
තත් උපෙක්ඛිත්‍යං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් සානිත්‍යං
උපපජ්ඣති. උපෙක්ඛාය සසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත්
උපෙක්ඛිත්‍යං උපපජ්ඣති, සානිත්‍යං උපපජ්ඣති.

යසස යත් සානිත්‍යං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්-
ඡති'ති: සසානකානං අභෙතුකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් සානි-
ත්‍යං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති.
සසානකානං අභෙතුකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් සානිත්‍යං උපපජ්ඣති,
සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යත් සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සානිත්‍යං
උපපජ්ඣති'ති: අභෙතුකානං අසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත්
සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් සානිත්‍යං උපපජ්ඣති.
අභෙතුකානං සසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති,
සානිත්‍යං උපපජ්ඣති.

යසස යත් සානිත්‍යං උපපජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤිත්‍යං උප-
පජ්ඣති'ති: සසානකානං ඤාණවිප්ලව්‍යානං උපපජ්ඣනානං තෙසං
තත් සානිත්‍යං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් පඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති.
සසානකානං ඤාණවිප්ලව්‍යානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් සානි-
ත්‍යං උපපජ්ඣති, පඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යත් පඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සානිත්‍යං
උපපජ්ඣති'ති: ඤාණවිප්ලව්‍යානං අසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං
තත් පඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් සානිත්‍යං උපපජ්ඣති.
ඤාණවිප්ලව්‍යානං සසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් පඤ්ඤි-
ත්‍යං උපපජ්ඣති, සානිත්‍යං උපපජ්ඣති.

යසස යත් සානිත්‍යං උපපජ්ඣති තස්ස තත් මනිත්‍යං
උපපජ්ඣති'ති: ආමනා.

යසස වා පන යත් මනිත්‍යං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සානිත්‍යං
උපපජ්ඣති'ති: සවිභාකානං අසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත්
මනිත්‍යං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් සානිත්‍යං උපපජ්ඣති.
සවිභාකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් මනිත්‍යං උපපජ්ඣති,
සානිත්‍යං උපපජ්ඣති.

21. යසස යත් ඉත්තිත්‍යං උපපජ්ඣති තස්ස තත් පුරිසිත්‍යං
උපපජ්ඣති'ති: නො.

යසස වා පන යත් පුරිසිත්‍යං උපපජ්ඣති තස්ස තත් ඉත්තිත්‍යං
උපපජ්ඣති'ති: නො.

යසස යත් ඉත්තිත්‍යං උපපජ්ඣති තස්ස තත් ජීවිතිත්‍යං උපපජ්-
ඡති'ති: ආමනා.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ ස්‍රාණ නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝාතීන්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ ස්‍රාණ සහිත වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදියි, ඝාතීන්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්‍රාණ සහිත වැ අහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය නො ද උපදී. ස්‍රාණ සහිත වැ සහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්‍රිය ද ද උපදියි, සද්ධිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ ස්‍රාණ රහිත වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝාතීන්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ ස්‍රාණ සහිත වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය ද උපදියි, ඝාතීන්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්‍රාණ සහිත වැ ඥානවිප්‍රසුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ ඥානසම්ප්‍රසුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රසුක්ත වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝාතීන්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රසුක්ත වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදියි, ඝාතීන්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනින්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝාතීන්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්‍රිය ද උපදියි, ඝාතීන්‍රිය ද උපදී.

21. යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජිවිතිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම්කිසි යම් තැනෙකැ පිවිසිනිදිය උපදි නම් ඔහුට එහි ඉසිනිදිය උපදි යැ යක්: ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට එහි පිවිසිනිදිය උපදියි. ඔවුනට එහි ඉසිනිදිය නො ද උපදි. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි පිවිසිනිදිය ද උපදියි. ඉසිනිදිය ද උපදි.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසින්නිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්නිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වූ සොමනසින් වෙන් වූ උපදනා ඔවුනට එහි ඉසින්නිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්නිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වූ සොමනසින් යුතු වූ උපදනා ඔවුනට එහි ඉසින්නිය ද උපදියි, සොමනස්සින්නිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්දිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉසීන්දිය උපදී යැ යත්: සොමනසින් යුතු වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඉසීන්දිය නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය ද උපදියි, ඉසීන්දිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසින්නිය ලපදී නම් ඔහට එහි ලපෙක්කින්නිය ලපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ ලපෙකොයෙන් වෙන් වැ ලපදනා ඔවුනට එහි ඉසින්නිය ලපදිමි, ඔවුනට එහි ලපෙක්කින්නිය නො ද ලපදී. ස්ත්‍රී වැ ලපෙකොයෙන් යුතු වැ ලපදනා ඔවුනට එහි ඉසින්නිය ද ලපදිමි, ලපෙක්කින්නිය ද ලපදී.

යළි යම්කිසිවක් යම් තැනෙකැ උපෙක්කිත්තිය උපදී නම් ඔහුට එහි ඉඤ්ඤා උපදී යැ යත්: උපෙක්කායෙන් යුතු වැ ස්ත්‍රී තො වැ උපදානා ඔවුනට එහි උපෙක්කිත්තිය උපදියි. ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤා තො ද උපදී. උපෙක්කායෙන් යුතු වැ ස්ත්‍රී වැ උපදානා ඔවුනට එහි උපෙක්කිත්තිය ද උපදියි, ඉඤ්ඤා ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ අගෙනකුක වැ උපද්‍යා ඔවුනට එහි ඉතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ සගෙනකුක වැ උපද්‍යා ඔවුනට එහි ඉතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්තිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක සද්ධිත්‍යය උපදී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤා උපදී යැ යත්: සමෙකුක වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය උපදියි, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤා නො ද උපදී. සමෙකුක වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය ද උපදියි, ඉඤ්ඤා ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉස්තීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ ඥානවිප්‍රසුක්ත වැ උපදානා ඔවුනට එහි ඉස්තීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ ඥානසම්ප්‍රසුක්ත වැ උපදානා ඔවුනට එහි ඉස්තීන්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි ඉත්තිත්‍වය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රසූත්ත වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදානා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍වය උපදියි, ඔවුනට එහි ඉත්තිත්‍වය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රසූත්ත වැ ස්ත්‍රී වැ උපදානා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍වය ද උපදියි. ඉත්තිත්‍වය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්තිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි මනිත්‍වය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි ඉත්තිත්‍වය උපදී යැ යත්: සවිත්තක වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදානා ඔවුනට එහි මනිත්‍වය උපදියි, ඔවුනට එහි ඉත්තිත්‍වය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදානා ඔවුනට එහි මනිත්‍වය ද උපදියි, ඉත්තිත්‍වය ද උපදී.

22. යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍වය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍වය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි නො වැ උපදානා ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍වය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍වය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදානා ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍වය ද උපදියි, පුරිසිත්‍වය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනසිත්‍වය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ සොමනසින් වෙන් වැ උපදානා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍වය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනසිත්‍වය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ සොමනසින් යුතු වැ උපදානා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍වය ද උපදියි, සොමනසිත්‍වය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනසිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍වය උපදී යැ යත්: සොමනසින් යුතු වැ නො පිරිමිනි වැ උපදානා ඔවුනට එහි සොමනසිත්‍වය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍වය නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ පිරිමිනි වැ උපදානා ඔවුනට එහි සොමනසිත්‍වය ද උපදියි, පුරිසිත්‍වය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්‍වය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදානා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍වය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍වය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදානා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍වය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්‍වය ද උපදී.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍වය උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ නො පිරිමිනි වැ උපදානා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍වය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍වය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ පිරිමිනි වැ උපදානා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍වය ද උපදියි, පුරිසිත්‍වය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සභිත්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ අනෙකුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදිමි, ඔවුනට එහි සභිත්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ සනෙකුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය ද උපදිමි, සභිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සභිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සනෙකුක වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි සභිත්‍රිය උපදිමි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය නොද උපදී. සනෙකුක වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි සභිත්‍රිය ද උපදිමි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ ඥානවිප්‍රසුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදිමි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ ඥානසම්ප්‍රසුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය ද උපදිමි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රසුක්ත වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදිමි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රසුක්ත වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදිමි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය උපදිමි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය ද උපදිමි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

23. යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි යොමනසසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: යොමනසිත් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි යොමනසස විප්‍රසුක්ත විතයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදිමි, ඔවුනට එහි යොමනසසත්‍රිය නො ද උපදී. යොමනසිත් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි යොමනසස සම්ප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය ද උපදිමි, යොමනසසිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ යොමනසසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යසස යත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස්ස තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති ති: වීතා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජනානාං, පටිනෙක උපෙක්ඛා විප්පුග්ගච්ඡාසස උපපාදකඛණෙ තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති. උපෙක්ඛාය උපපජ්ජනානාං පටිනෙක උපෙක්ඛාසම්පුග්ගච්ඡාසස උපපාදකඛණෙ තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති, උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති.

යසස වා පන යත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තත් තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යසස යත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස්ස තත් සඤ්ඤන්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති: අභෙතුකානාං උපපජ්ජනානාං, පටිනෙක සඤ්ඤා විප්පුග්ගච්ඡාසස උපපාදකඛණෙ තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤන්ද්‍රියං උපපජ්ජති. සභෙතුකානාං උපපජ්ජනානාං, පටිනෙක සඤ්ඤාසම්පුග්ගච්ඡාසස උපපාදකඛණෙ තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං ච උපපජ්ජති, සඤ්ඤන්ද්‍රියං උපපජ්ජති.

යසස වා පන යත් සඤ්ඤන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස්ස තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යසස යත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස්ස තත් පඤ්ඤන්ද්‍රියං උපපජ්ජති ති: ඤාණ විප්පුග්ගච්ඡාසස උපපජ්ජනානාං, පටිනෙක ඤාණ විප්පුග්ගච්ඡාසස උපපාදකඛණෙ තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත් පඤ්ඤන්ද්‍රියං උපපජ්ජති. ඤාණ සම්පුග්ගච්ඡාසස උපපජ්ජනානාං, පටිනෙක ඤාණ සම්පුග්ගච්ඡාසස උපපාදකඛණෙ තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති, පඤ්ඤන්ද්‍රියං උපපජ්ජති.

යසස වා පන යත් පඤ්ඤන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස්ස තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යසස යත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස්ස තත් මනින්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති: අවිනිකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත් මනින්ද්‍රියං උපපජ්ජති. සවිනිකානාං උපපජ්ජනානාං, පටිනෙක විනිකාසස උපපාදකඛණෙ තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති, මනින්ද්‍රියං උපපජ්ජති.

යසස වා පන යත් මනින්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස්ස තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

24. යසස යත් සොමසසින්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස්ස තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති: නො.

යසස වා පන යත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස්ස තත් සොමනසසින්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති: නො.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාත්තියෙහි උපෙක්ඛා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ඛණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි. ඔවුනට එහි උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රචාත්තියෙහි උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ඛණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සංඛිත්තන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: අභේදක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාත්තියෙහි ශ්‍රද්ධා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ඛණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සංඛිත්තන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සංඛේදක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ඛණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, සංඛිත්තන්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සංඛිත්තන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤාන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ඛණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි. ඔවුනට එහි පඤ්ඤාන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ඛණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි. පඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤාන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: අවිත්තක වැ උපදනාවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදී. අවිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්ඛණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යි.

24. යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යම්කිසිදා යම් තැනෙකැ සොමනසිංහයා උපදී නම් ඔහුට එහි සභ්බන්ධය උපදී යැ යත්; ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනසා සම්ප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධා-විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ඔවුනට එහි සොමනසායන්ධිය උපදියි, ඔවුනට එහි සභ්බන්ධය නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනසා සම්ප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනසායන්ධිය ද උපදියි, සභ්බන්ධය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සඳහාම උපදී නම් ඔහට එහි සොමනසිසිනියා උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ සොමනසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධා සම්ප්‍රයුක්ත සොමනසා විප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට එහි සඳහාම උපදී, ඔවුනට එහි සොමනසිසිනියා නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධා සම්ප්‍රයුක්ත සොමනසා සම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට එහි සඳහාම උපදී, සොමනසිසිනියා ද උපදී.

යම්කිසිදු යම් තැනකදී සොම්නස්සිද්ධිය උපදී නම් ඔහුට එහි පශ්චාත්තීය උපදී යැ යත්: සොම්නසින් යුතු වැ ඥානවිප්‍රසූක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොම්නසක් සම්ප්‍රසූක්ත ඥානවිප්‍රසූක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට එහි සොම්නස්සිද්ධිය උපදියි, ඔවුනට එහි පශ්චාත්තීය නො ද උපදී. සොම්නසින් යුතු වැ ඥානවිප්‍රසූක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොම්නසක් සම්ප්‍රසූක්ත ඥානවිප්‍රසූක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට එහි සොම්නස්සිද්ධිය ද උපදියි, පශ්චාත්තීය ද උපදී.

යළි යමක්නට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍ය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්‍ය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ සොමනසින් යුතුවැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත සොමනසා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍ය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍ය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ සොමනසින් යුතුවැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත සොමනසා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍ය ද උපදියි, සොමනස්සිත්‍ය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකු සොමනස්සිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනිනුය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සියුය උපදී යැ යත්: සවිත්තක වැ සොමනසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවාත්තියෙහි සොමනසා විප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකයෙහි ද ඔවුනට එහි මනිනුය උපදි, ඔවුනට එහි සොමනස්සියුය නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවාත්තියෙහි සොමනසාසම්ප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකයෙහි ද ඔවුනට එහි මනිනුය ද උපදි, සොමනස්සියුය ද උපදී.

25. යම්කිසිවක් යම් තැනෙකැ උපෙකක්කිය උපදී නම් ඔහුට එහි සඟ්ගිය උපදී යැ යත්: උපෙකකායෙන් යුතු වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙකකායමිප්‍රසුක්ත ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසුක්ත චිත්ත-යාගේ උත්පාදකකායෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙකක්කිය උපදියි, ඔවුනට එහි සඟ්ගිය ශ්‍රාද්ධ උපදී. උපෙකකායෙන් යුතු වැ සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙකකායමිප්‍රසුක්ත ශ්‍රද්ධාසමිප්‍රසුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකකායෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙකක්කිය ද උපදියි, සඟ්ගිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සඳහන්ය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්කිණිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ උපෙක්කායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවාන්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත උපෙක්කාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධිණිය උපදීයි, ඔවුනට එහි උපෙක්කිණිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ උපෙක්කායෙන් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවාන්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත උපෙක්කාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධිණිය ද උපදීයි, උපෙක්කිණිය ද උපදී.

යම්කිසිව යම් තැනෙකැ උපෙක්කිනිදිය උපදී නම් ඔහුට එහි පඤ්ඤානිදිය උපදී යැ යත්: උපෙක්කායෙන් යුතු වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්කා සම්ප්‍රයුක්ත ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහිද ඔවුනට එහි උපෙක්කිනිදිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤානිදිය නො ද උපදී. උපෙක්කායෙන් යුතු වැ ඥාන-සම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්කාසම්ප්‍රයුක්ත ඥාන-සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්කිනිදිය ද උපදියි, පඤ්ඤානිදිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පසුකිනිසු ය උපදි නම් ඔහට එහි උපෙකකිනිසු ය උපදි යැ යත්: ඇතසම්ප්‍රසුක්ත වැ උපෙකකියෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඇතසම්ප්‍රසුක්ත උපෙකකිනිසු යුක්ත වීත්තයාගේ උත්පාදකකියෙහි ද ඔවුනට එහි පසුකිනිසු ය උපදි, ඔවුනට එහි උපෙකකිනිසු නො ද උපදි. ඇතසම්ප්‍රසුක්ත වැ උපෙකකියෙන් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඇතසම්ප්‍රසුක්ත උපෙකකිනිසු යුක්ත වීත්තයාගේ උත්පාදකකියෙහි ද ඔවුනට එහි පසුකිනිසු ය ද උපදි, උපෙකකිනිසු ය ද උපදි.

යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙකක්නිස උපදී නම් ඔහට එහි මනිනිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනිනුය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්කිනුය උපදී යැ යත්: සවිත්තක වැ උපෙක්කායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවාත්තියෙහි උපෙක්කාවිප්‍රසුක්ක විත්තයාගේ උත්පාද-
ක්කායෙහි ද ඔවුනට එහි මනිනුය උපදීයි, ඔවුනට එහි උපෙක්කිනුය නො ද උපදී. උපෙක්කායෙන් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවාත්තියෙහි උපෙක්කාසම්ප්‍රසුක්ක විත්තයාගේ උත්පාදක්කායෙහි ද ඔවුනට එහි මනිනුය ද උපදීයි, උපෙක්කිනුය ද උපදී.

26. යසස යත් සඤ්ඤායං උපපජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤායං උපපජ්ඣති'ති: සභෙතුකානං ඤාණවිප්ලව්‍යුත්තානං උපපජ්ඣනානං පවතෙහ සඤ්ඤායං සමුප්පන්නඤාණවිප්ලව්‍යුත්තවිත්තස්ස උපපාදකඛණෙ තෙසං තත් සඤ්ඤායං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් පඤ්ඤායං උපපජ්ඣති. සභෙතුකානං ඤාණසමුප්පන්නානං උපපජ්ඣනානං, පවතෙහ සඤ්ඤායං සමුප්පන්නඤාණසමුප්පන්නවිත්තස්ස උපපාදකඛණෙ තෙසං තත් සඤ්ඤායං උපපජ්ඣති, පඤ්ඤායං උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යත් පඤ්ඤායං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤායං උපපජ්ඣති'ති: ආමනතා.

යසස යත් සඤ්ඤායං උපපජ්ඣති තස්ස තත් මනිජ්ඤායං උපපජ්ඣති'ති: ආමනතා.

යසස වා පන යත් මනිජ්ඤායං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤායං උපපජ්ඣති'ති: සභිත්තකානං අභෙතුකානං උපපජ්ඣනානං, පවතෙහ සඤ්ඤායං සමුප්පන්නවිත්තස්ස උපපාදකඛණෙ තෙසං තත් මනිජ්ඤායං උපපජ්ඣති. නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤායං උපපජ්ඣති. සභෙතුකානං උපපජ්ඣනානං, පවතෙහ සඤ්ඤායං සමුප්පන්නවිත්තස්ස උපපාදකඛණෙ තෙසං තත් මනිජ්ඤායං උපපජ්ඣති, සඤ්ඤායං උපපජ්ඣති.

27. යසස යත් පඤ්ඤායං උපපජ්ඣති තස්ස තත් මනිජ්ඤායං උපපජ්ඣති'ති: ආමනතා.

යසස වා පන යත් මනිජ්ඤායං උපපජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤායං උපපජ්ඣති'ති: සභිත්තකානං ඤාණවිප්ලව්‍යුත්තානං උපපජ්ඣනානං, පවතෙහ ඤාණවිප්ලව්‍යුත්තවිත්තස්ස උපපාදකඛණෙ තෙසං තත් මනිජ්ඤායං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් පඤ්ඤායං උපපජ්ඣති. ඤාණසමුප්පන්නානං උපපජ්ඣනානං, පවතෙහ ඤාණසමුප්පන්නවිත්තස්ස උපපාදකඛණෙ තෙසං තත් මනිජ්ඤායං උපපජ්ඣති, පඤ්ඤායං උපපජ්ඣති. (අනුලොමප්‍රභේදාකාස)

28. යසස චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස සොතිජ්ඤායං¹ න උපපජ්ඣති'ති: අචක්ඛකානං සොසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං සොතිජ්ඤායං න උපපජ්ඣති. සබ්බසං වට්ඨනානං, අචක්ඛකානං අසොසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, සොතිජ්ඤායං න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන සොතිජ්ඤායං න උපපජ්ඣති තස්ස චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: අසොසානකානං සචක්ඛකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං සොතිජ්ඤායං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. සබ්බසං වට්ඨනානං, අචක්ඛකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං සොතිජ්ඤායං න උපපජ්ඣති, චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති.

1. සඤ්ඤායං - PTS.

26. යමක්භව යම් තැනෙකැ සඤ්ඤිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍වය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනා-වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සඤ්ඤිත්‍වය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍වය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා-වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සඤ්ඤිත්‍වය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්‍වය ද උපදී.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි සඤ්ඤිත්‍වය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භව යම් තැනෙකැ සඤ්ඤිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි මනිත්‍වය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි සඤ්ඤිත්‍වය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනිත්‍වය උපදියි, ඔවුනට එහි සඤ්ඤිත්‍වය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනිත්‍වය ද උපදියි, සඤ්ඤිත්‍වය ද උපදී.

27. යමක්භව යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි මනිත්‍වය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍වය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනා-වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනිත්‍වය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍වය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනිත්‍වය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්‍වය ද උපදී. (අනුලොමප්‍රද්ධලාවකාශ)

28. යමක්භව වක්ඛිත්‍වය නුපදී නම් ඔහට සොතිත්‍වය නුපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ කන් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට වක්ඛිත්‍වය නුපදියි, ඔවුනට සොතිත්‍වය නො ද නුපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ කන් නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට වක්ඛිත්‍වය ද නුපදියි, සොතිත්‍වය ද නුපදී.

යළි යමක්භව සොතිත්‍වය නුපදී නම් ඔහට වක්ඛිත්‍වය නුපදී යැ යත්: කන් නැති වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සොතිත්‍වය නුපදියි, ඔවුනට වක්ඛිත්‍වය නො ද නුපදී. (නුපදතේ නො වේ.) චුත වන හැම දෙනාට ද කන් නැති වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සොතිත්‍වය ද නුපදියි, වක්ඛිත්‍වය ද නුපදී.

යසං වක්ඛන්ති¹ න උපපජ්ඣති න සංඝාතින්ති² න උපපජ්ඣති³: අවක්ඛන්ති⁴ සංඝාතින්ති⁵ උපපජ්ඣන්ති⁶ තෙසං වක්ඛන්ති⁷ න උපපජ්ඣති⁸ නො ව තෙසං සංඝාතින්ති⁹ න උපපජ්ඣති¹⁰. සංඝාතින්ති¹¹ අවක්ඛන්ති¹² සංඝාතින්ති¹³ උපපජ්ඣන්ති¹⁴ තෙසං වක්ඛන්ති¹⁵ යඤ්චි න උපපජ්ඣති¹⁶, සංඝාතින්ති¹⁷ න උපපජ්ඣති¹⁸.

යසං වා පන සංඝාතින්ති¹⁹ න උපපජ්ඣති²⁰ තසං වක්ඛන්ති²¹ න උපපජ්ඣති²²: අසංඝාතින්ති²³ සංඝාතින්ති²⁴ උපපජ්ඣන්ති²⁵ තෙසං සංඝාතින්ති²⁶ න උපපජ්ඣති²⁷, නො ව තෙසං වක්ඛන්ති²⁸ න උපපජ්ඣති²⁹. සංඝාතින්ති³⁰ අවක්ඛන්ති³¹ සංඝාතින්ති³² උපපජ්ඣන්ති³³ තෙසං සංඝාතින්ති³⁴ වක්ඛන්ති³⁵ න උපපජ්ඣති³⁶.

යසං වක්ඛන්ති³⁷ න උපපජ්ඣති³⁸ තසං ඉත්තින්ති³⁹ න උපපජ්ඣති⁴⁰: අවක්ඛන්ති⁴¹ ඉත්තින්ති⁴² උපපජ්ඣන්ති⁴³ තසං වක්ඛන්ති⁴⁴ න උපපජ්ඣති⁴⁵, නො ව තෙසං ඉත්තින්ති⁴⁶ න උපපජ්ඣති⁴⁷. සංඝාතින්ති⁴⁸ අවක්ඛන්ති⁴⁹ න ඉත්තින්ති⁵⁰ උපපජ්ඣන්ති⁵¹ තෙසං වක්ඛන්ති⁵² න උපපජ්ඣති⁵³, ඉත්තින්ති⁵⁴ න උපපජ්ඣති⁵⁵.

යසං වා පන ඉත්තින්ති⁵⁶ න උපපජ්ඣති⁵⁷ තසං වක්ඛන්ති⁵⁸ න උපපජ්ඣති⁵⁹: න ඉත්තින්ති⁶⁰ සංඝාතින්ති⁶¹ උපපජ්ඣන්ති⁶² තෙසං ඉත්තින්ති⁶³ න උපපජ්ඣති⁶⁴, නො ව තෙසං වක්ඛන්ති⁶⁵ න උපපජ්ඣති⁶⁶. සංඝාතින්ති⁶⁷ අවක්ඛන්ති⁶⁸ න ඉත්තින්ති⁶⁹ උපපජ්ඣන්ති⁷⁰ තෙසං ඉත්තින්ති⁷¹ වක්ඛන්ති⁷² න උපපජ්ඣති⁷³.

යසං වක්ඛන්ති⁷⁴ න උපපජ්ඣති⁷⁵ තසං පුරිසිත්ති⁷⁶ න උපපජ්ඣති⁷⁷: අවක්ඛන්ති⁷⁸ පුරිසිත්ති⁷⁹ උපපජ්ඣන්ති⁸⁰ තෙසං වක්ඛන්ති⁸¹ න උපපජ්ඣති⁸², නො ව තෙසං පුරිසිත්ති⁸³ න උපපජ්ඣති⁸⁴. සංඝාතින්ති⁸⁵ අවක්ඛන්ති⁸⁶ න පුරිසිත්ති⁸⁷ උපපජ්ඣන්ති⁸⁸ තෙසං වක්ඛන්ති⁸⁹ න උපපජ්ඣති⁹⁰, පුරිසිත්ති⁹¹ න උපපජ්ඣති⁹².

යසං වා පන පුරිසිත්ති⁹³ න උපපජ්ඣති⁹⁴ තසං වක්ඛන්ති⁹⁵ න උපපජ්ඣති⁹⁶: න පුරිසිත්ති⁹⁷ සංඝාතින්ති⁹⁸ උපපජ්ඣන්ති⁹⁹ තෙසං පුරිසිත්ති¹⁰⁰ න උපපජ්ඣති¹⁰¹, නො ව තෙසං වක්ඛන්ති¹⁰² න උපපජ්ඣති¹⁰³. සංඝාතින්ති¹⁰⁴ අවක්ඛන්ති¹⁰⁵ න පුරිසිත්ති¹⁰⁶ උපපජ්ඣන්ති¹⁰⁷ තෙසං පුරිසිත්ති¹⁰⁸ වක්ඛන්ති¹⁰⁹ න උපපජ්ඣති¹¹⁰.

යසං වක්ඛන්ති¹¹¹ න උපපජ්ඣති¹¹² තසං ජීවිතින්ති¹¹³ න උපපජ්ඣති¹¹⁴: අවක්ඛන්ති¹¹⁵ උපපජ්ඣන්ති¹¹⁶ තෙසං වක්ඛන්ති¹¹⁷ න උපපජ්ඣති¹¹⁸, නො ව තෙසං ජීවිතින්ති¹¹⁹ න උපපජ්ඣති¹²⁰. සංඝාතින්ති¹²¹ අවක්ඛන්ති¹²² න ජීවිතින්ති¹²³ උපපජ්ඣන්ති¹²⁴ තෙසං වක්ඛන්ති¹²⁵ න උපපජ්ඣති¹²⁶, ජීවිතින්ති¹²⁷ න උපපජ්ඣති¹²⁸.

යසං වා පන ජීවිතින්ති¹²⁹ න උපපජ්ඣති¹³⁰ තසං වක්ඛන්ති¹³¹ න උපපජ්ඣති¹³²: ආමන්තා.

1. අවක්ඛන්ති - PTS.

යමක්හට වක්‍රයක් නූපදී නම් ඔහට සානිත්‍රය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වූ ශ්‍රාණ සහිත වූ උපද්‍රවය ඔවුනට වක්‍රයක් නූපදී, ඔවුනට සානිත්‍රය නොද නූපදී. චිත්ත වන්ත බැම දෙකට ද ඇස් නැති වූ ශ්‍රාණ නැති වූ උපද්‍රවයට ද යි ඔවුනට වක්‍රයක් ද නූපදී, සානිත්‍රය ද නූපදී.

යළි යමක්හට සානිත්‍රිය කුප්පි නම් ඔහට වක්‍රාන්තිය කුප්පිය යන: ප්‍රාණ නැති වූ ඇස් ඇති වූ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට සානිත්‍රිය කුප්පිය, ඔවුනට වක්‍රාන්තිය නො ද කුප්පි. චුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රාණ නැති වූ ඇස් නැති වූ උපද්‍රව්‍යවුනට ද ඔවුනට සානිත්‍රිය ද කුප්පිය, වක්‍රාන්තිය ද කුප්පි.

[illegible]

යළි යම්කිසි ඉතිහාසික තත්ත්වයක් මත පදනම්ව වෙනුවෙන් තුළුනු යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වූ ඇස් ඇති වූ උපදානා ඔවුනට ඉතිහාසික තුළුනු, ඔවුනට වෙනුවෙන් නො ද තුළුනු. වුන වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වූ ඇස් නැති වූ උපදානාවුනට ද ඔවුනට ඉතිහාසික ද තුළුනු, වෙනුවෙන් ද තුළුනු.

යමක්හට වක්‍රාන්තයක් නොමැතිව පුරිසිකරණයක් නොමැතිව යැ යන්න: ඇස් නැති වැ පිරිමනි වැ උපදෙසක් ඔවුන්ට වක්‍රාන්තයක් නොමැතිව, ඔවුන්ට පුරිසිකරණයක් නොමැතිව නොමැති. චිත්ත වන හැම දෙයකට ද ඇස් නැති වැ නොමැති පිරිමනි වැ උපදෙසක් ඔවුන්ට ද ඔවුන්ට වක්‍රාන්තයක් ද නොමැති, පුරිසිකරණයක් ද නොමැති.

යළි යමක්හට පුරිසිඳිය නූපදී නම් ඔහට වක්කුඳිය නූපදී යැ යක්: නො පිරිමනි වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිඳිය නූපදීයි, ඔවුනට වක්කුඳිය නො ද නූපදී. වුන වන හැම දෙනාට ද නො පුරිසිඳි වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට පුරිසිඳිය ද නූපදීයි, වක්කුඳිය ද නූපදී.

යමක්හට වක්‍යාන්‍යය ක්‍රපදී නම් ඔහට ජීවිතීන්‍යය ක්‍රපදී යැ යත්: ඇස් නැති වූ උපද්‍යා ඔවුනට වක්‍යාන්‍යය ක්‍රපදීයි, ඔවුනට ජීවිතීන්‍යය නො ද ක්‍රපදී. හැම වුන වන ඔවුනට වක්‍යාන්‍යය ද ක්‍රපදීයි, ජීවිතීන්‍යය ද ක්‍රපදී.

යළි යමක්‌තට පිවිතින්ද යුද්ධ නම් ඔහට වැඩුන්ද යුද්ධ යැ යත්: එසේ යැ

යහස වක්කුන්දිය. න උපපත්ති තසස සොමනසසිද්දිය. න
උපපත්ති'ති: ආමනතා.

යසස වා පන සොමසස්සිත්ථියං න උප්පජ්ජති තසස චක්ඛුත්ථියං න උප්පජ්ජති'ති: විනා සොමනසෙසන ස්වනඛුක්ඛානං උප්පජ්ජනතානං තෙසං සොමනසස්සිත්ථියං න උප්පජ්ජති, නොච තෙසං චක්ඛුත්ථියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං වචනතානං, විනා සොමනසෙසන අචනඛුක්ඛානං උප්පජ්ජනතානං තෙසං සොමනසස්සිත්ථියංඤ්ච න උප්පජ්ජති, චක්ඛුත්ථියංඤ්ච න උප්පජ්ජති.

සඃඃ වක්ඛන්දියං න උපපජ්ඣති තඃඃ උපෙක්ඛන්දියං න උපපජ්ජති'ති: අවක්ඛානාං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජනානාං තෙඃඃ වක්ඛන්දියං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙඃඃ උපෙක්ඛන්දියං න උපපජ්ජති. සංඛෙඤ්ඤා චිචනානාං, අවක්ඛානාං චිතා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජනානාං තෙඃඃ වක්ඛන්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ජති, උපෙක්ඛන්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ජති.

යහසි වා පන උපෙකව්‍යේය. න උපපජ්ජති කසසි වකුඤ්ඤිය. න උපපජ්ජති ති: චිනා උපෙකව්‍යය සවකුඤ්ඤානං. උපපජ්ජනානං තෙසං උපෙකව්‍යේය. න උපපජ්ජති, නො ව තෙසං. වකුඤ්ඤිය. න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානං, චිනා උපෙකව්‍යය අවකුඤ්ඤානං. උපපජ්ජනානං තෙසං. උපෙකව්‍යේයංඤි න උපපජ්ජති, වකුඤ්ඤියංඤි න උපපජ්ජති.

යසස වක්කුන්දිය. න උපපජ්ජති තසස සඞ්ඞින්දිය. න උපපජ්ජති'ති:
අවතක්කානං සභෙතුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං වක්කුන්දිය. න
උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සඞ්ඞින්දිය. න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං
චචනානං, අවතක්කානං අභෙතුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං
වක්කුන්දියඤ්චි න උපපජ්ජති, සඞ්ඞින්දියඤ්චි න උපපජ්ජති.

යසසි වා පන සඳ්ඵන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තස්‍ය චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: අභේතුකානං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං සඳ්ඵන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. සංඛෙසං චිට්තානාං, අභේතුකානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං සඳ්ඵන්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ජති, චක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ජති.

යහස වැඩවිදිය න උපපජ්ඣි තස පඤ්ඤාදිය න උපපජ්ඣි-
තිති: අවිඤ්ඤානං ඤාණමප්පය්‍යානං උපපජ්ඣනානං තෙසං
වතඤ්ඤාදිය න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං පඤ්ඤාදිය න උපපජ්ඣති.
සංකප්පං වචනානං, අවිඤ්ඤානං ඤාණමප්පය්‍යානං උපපජ්ඣනානං
තෙසං වතඤ්ඤාදියං න උපපජ්ඣති, පඤ්ඤාදියං න උපපජ්ඣති.

යහස වා පන පඤ්ඤිත්‍රියං න උපාජ්ජති තසං චක්ඛන්ත්‍රියං න උපාජ්ජති'ති: ඤාණවිප්ලවුත්තානං සචක්ඛිකානං උපපජ්ජනානං තෙසං පඤ්ඤිත්‍රියං න උපාජ්ජති, නොව තෙසං චක්ඛන්ත්‍රියං න උපාජ්ජති. සබ්බෙසං චචනානානං, ඤාණවිප්ලවුත්තානං අචක්ඛිකානං උපපජ්ජනානං තෙසං පඤ්ඤිත්‍රියයඤ්ච න උපාජ්ජති, චක්ඛන්ත්‍රියයඤ්ච න උපාජ්ජති.

යමක්භව වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනසිත්තිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව සොමනසිත්තිය නූපදී නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනසිත්ත වෙන් වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සොමනසිත්තිය නූපදීයි, ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම වුක වනුවනට ද සොමනසිත්ත වෙන් වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සොමනසිත්තිය ද නූපදීයි, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය නො ද නූපදී. හැම වුක වනුවනට ද ඇස් නැති වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපදී.

යළි යමක්භව උපෙක්ඛිත්තිය නූපදී නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය නූපදීයි, ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම වුක වනුවනට ද උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපදීයි, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සඤ්ඤිත්තිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ අභේදක වැ උපදනා ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට සඤ්ඤිත්තිය නො ද නූපදී. වුක වන හැම දෙතොට ද ඇස් නැති වැ අභේදක වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සඤ්ඤිත්තිය ද නූපදී.

යළි යමක්භව සඤ්ඤිත්තිය නූපදී නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අභේදක වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සඤ්ඤිත්තිය නූපදීයි, ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුක වන හැම දෙතොට ද අභේදක වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සඤ්ඤිත්තිය ද නූපදීයි, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්තිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්තිය නො ද නූපදී. වුක වන හැම දෙතොට ද ඇස් නැති වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, පඤ්ඤිත්තිය ද නූපදී.

යළි යමක්භව පඤ්ඤිත්තිය නූපදී නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤිත්තිය නූපදීයි, ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුක වන හැමදෙතොට ද ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පඤ්ඤිත්තිය ද නූපදීයි, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: අචක්ඛුකානං සචිත්තකානං උපපජ්ජනානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. සංඛෙසං චචනානං, අචිත්තකානං උපපජ්ජනානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ජති, මනින්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ජති.

යසස වා පන මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනායා.

29. යසස සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ජති'ති: අසානකානං ඉඤ්ඤිනං උපපජ්ජනතිනං තාසං සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තාසං ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සංඛෙසං චචනානං, අසානකානං න ඉඤ්ඤිනං උපපජ්ජනානං තෙසං සානින්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ජති, ඉඤ්ඤියංඤ්ච න උපපජ්ජති.

යසස වා පන ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තස්ස සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: න ඉඤ්ඤිනං සසානකානං¹ උපපජ්ජනානං තෙසං ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. සංඛෙසං චචනානං, න ඉඤ්ඤිනං² අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං ඉඤ්ඤියංඤ්ච න උපපජ්ජති, සානින්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ජති.

යසස සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: අසානකානං පුරිසානං උපපජ්ජනානං තෙසං සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. සංඛෙසං චචනානං, අසානකානං න පුරිසානං උපපජ්ජනානං තෙසං සානින්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ජති.

යසස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: න පුරිසානං සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. සංඛෙසං චචනානං, න පුරිසානං අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ජති, සානින්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ජති.

යසස සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. සංඛෙසං චචනානං, තෙසං සානින්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ජති.

යසස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනායා.

1. අසානකානං - ඩිගු

2. චචනකානං ඉඤ්ඤිනං - PTS

යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ සවිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට මනිත්‍රිය නො ද නූපදී. හැම වුක්ඛනුවනට ද අවිත්තක වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, මනිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භව මනිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

29. යමක්භව ඝානිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉත්තිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්‍රාණ නැති වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඝානිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ඉත්තිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුක්ඛ වන හැම දෙනාට ද ස්‍රාණ නැති වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඝානිත්‍රිය ද නූපදීයි, ඉත්තිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භව ඉත්තිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඝානිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ ස්‍රාණ ඇති වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්තිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ඝානිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුක්ඛ වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ ස්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉත්තිත්‍රිය ද නූපදීයි, ඝානිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව ඝානිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්‍රාණ නැති වැ පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට ඝානිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුක්ඛ වන හැම දෙනාට ද ස්‍රාණ නැති වැ නො පිරිමනි වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඝානිත්‍රිය ද නූපදීයි, පුරිසිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භව පුරිසිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඝානිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමනි වැ ස්‍රාණ ඇති වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ඝානිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුක්ඛ වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමනි වැ ස්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද නූපදීයි, ඝානිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව ඝානිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්‍රාණ නැති වැ උපදනා ඔවුනට ඝානිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ජීවිතිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුක්ඛ වන එහැම දෙනාට ඝානිත්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිතිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භව ජීවිතිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඝානිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට සාතින්දිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්දිය නූපදී යැ යත්: ප්‍රාණ නැති වූ සොමනස්සින් යුතු වූ උපදනා ඔවුනට සාතින්දිය නූපදීයි, ඔවුනට සොමනස්සින්දිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රාණ නැති වූ සොමනස්සින් වෙන් වූ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සාතින්දිය ද නූපදීයි, සොමනස්සින්දිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට සොමනසස්සිය නූපදී නම් ඔහට සානියිය නූපදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වූ ස්ත්රීන් ඇති වූ උපද්තා ඔවුනට සොමනසස්සිය නූපදීයි. ඔවුනට සානියිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද සොමනසින් වෙන් වූ ස්ත්රීන් නැති වූ උපද්තාවුනට ද යන ඔවුනට සොමනසස්සිය ද නූපදීයි, සානියිය ද නූපදී.

යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්‍රාණ නැති වූ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වූ උපද්‍රව ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චූත වන හැම් දෙතට ද ස්‍රාණ නැති වූ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වූ උපද්‍රව චූතට ද යන ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්‍ය කූපදී නම් ඔහට සාතිත්‍ය කූපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වූ ස්‍රාණ ඇති වූ උපද්‍රා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍ය කූපදීයි, ඔවුනට සාතිත්‍යය නො ද කූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වූ ස්‍රාණ නැති වූ උපද්‍රා-වුනට ද යන ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍ය ද කූපදීයි, සාතිත්‍යය ද කූපදී.

යමක්හට සාතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සඤ්ජිය නූපදී යැ යක්: ශ්‍රාණ නැති වූ සමෙකුක වූ උපද්‍රා ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සඤ්ජිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ශ්‍රාණ නැති වූ අමෙකුක වූ උපද්‍රාචුතට ද යන ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සඤ්ජිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට සඳහා කුප්පි නම් ඔහට සානිකිය කුප්පි යැ යත්: අගෙකුක වැ ස්‍රාණ ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සඳහා කුප්පි, ඔවුනට සානිකිය නො ද කුප්පි. වුන වන හැම දෙනාට ද අගෙකුක වැ ස්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සඳහා ද කුප්පි, සානිකිය ද කුප්පි.

යමක්හට සාහිත්‍යය ක්‍රපදී නම් ඔහට පඤ්ඤාත්‍යය ක්‍රපදී යැ යත්: ප්‍රාණ නැති වූ ඥානසම්ප්‍රසක්ත වූ උපද්‍යාන ඔවුනට සාහිත්‍යය ක්‍රපදීයි, ඔවුනට පඤ්ඤාත්‍යය නො ද ක්‍රපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රාණ නැති වූ ඥානවිප්‍රසක්ත වූ උපද්‍යානවුනට ද යන ඔවුනට සාහිත්‍යය ද ක්‍රපදීයි, පඤ්ඤාත්‍යය ද ක්‍රපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤාදිය නූපදී නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ ස්‍රාණ ආති වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤාදිය නූපදීයි, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී වුන වන හැම දෙනාට ද ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ ස්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පඤ්ඤාදිය ද නූපදීයි. ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්‍රාණ නැති වැ ස්විත්තක වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට මනීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. වුන වන හැම දෙනාට ද අවිත්තක වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, මනීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට මනීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

30. යමක්හට ඉක්කිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට ඉක්කිය නූපදීයි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුන වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ පුරුෂ නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉක්කිය ද නූපදීයි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉක්කිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ඉක්කිය නො ද නූපදී. වුන වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ පුරුෂ නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ඉක්කිය ද නූපදී.

යමක්හට ඉක්කිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට ඉක්කිය නූපදීයි, ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම වුන වන ඔවුනට ඉක්කිය ද නූපදීයි, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉක්කිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඉක්කිය නූපදී නම් ඔහට සොමනසස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ සොමනසස්සින් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට ඉක්කිය නූපදීයි, ඔවුනට සොමනසස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුන වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ සොමනසස්සින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉක්කිය ද නූපදීයි, සොමනසස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට සොමනසස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉක්කිය නූපදී යැ යත්: සොමනසස්සින් වෙන් වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට සොමනසස්සින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ඉක්කිය නො ද නූපදී. වුන වන හැම දෙනාට ද සොමනසස්සින් වෙන් වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා-වුනට ද යන ඔවුනට සොමනසස්සින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ඉක්කිය ද නූපදී.

යමක්හට ඉතීන්ද්‍රිය කුපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තිය කුපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය කුපදීයි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය නො ද කුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය ද කුපදීයි, උපෙක්ඛිත්තිය ද කුපදී.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්තිය කුපදී නම් ඔහට ඉතීන්ද්‍රිය කුපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය කුපදීයි, ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය නො ද කුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය ද කුපදීයි, ඉතීන්ද්‍රිය ද කුපදී.

යමක්හට ඉතීන්ද්‍රිය කුපදී නම් ඔහට සංඛිත්තිය ද කුපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ අනෙකුක වැ උපදනා ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය කුපදීයි, ඔවුනට සංඛිත්තිය නො ද කුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ අනෙකුක වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය ද කුපදීයි, සංඛිත්තිය ද කුපදී.

යළි යමක්හට සංඛිත්තිය කුපදී නම් ඔහට ඉතීන්ද්‍රිය කුපදී යැ යත්: අනෙකුක වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට සංඛිත්තිය කුපදීයි, ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය නො ද කුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද අනෙකුක වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සංඛිත්තිය ද කුපදීයි, ඉතීන්ද්‍රිය ද කුපදී.

යමක්හට ඉතීන්ද්‍රිය කුපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්තිය කුපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ ඥානවිප්‍රසූක්ත වැ උපදනා ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය කුපදීයි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්තිය නො ද කුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ ඥානවිප්‍රසූක්ත වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය ද කුපදීයි, පඤ්ඤිත්තිය ද කුපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤිත්තිය ද කුපදී නම් ඔහට ඉතීන්ද්‍රිය කුපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රසූක්ත වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤිත්තිය කුපදීයි, ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය නො ද කුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ඥානවිප්‍රසූක්ත වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පඤ්ඤිත්තිය ද කුපදීයි, ඉතීන්ද්‍රිය ද කුපදී.

යමක්හට ඉතීන්ද්‍රිය කුපදී නම් ඔහට මනිත්තිය කුපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ සචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය කුපදීයි, ඔවුනට මනිත්තිය නො ද කුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය ද කුපදීයි, මනිත්තිය ද කුපදී.

යළි යමක්හට මනිත්තිය කුපදී නම් ඔහට ඉතීන්ද්‍රිය කුපදී යැ යත්: එසේ යි.

31. යමක්භට පුරිසිත්‍රිය කුපදී නම් ඔහට ජීවිතිත්‍රිය කුපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය කුපදීයි, ඔවුනට ජීවිතිත්‍රිය නො ද කුපදී. හැම වුත වන ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද කුපදීයි, ජීවිතිත්‍රිය ද කුපදී.

යළි යමක්භට ජීවිතිත්‍රිය කුපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය කුපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට පුරිසිත්‍රිය කුපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්‍රිය කුපදී යැ යත්: නො පුරිස් වැ සොමනසින් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය කුපදීයි, ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය නො ද කුපදී. හැම වුත වන්නවුනට ද නො පුරිස් වැ සොමනසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද කුපදීයි, සොමනස්සිත්‍රිය ද කුපදී.

යළි යමක්භට සොමනස්සිත්‍රිය කුපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය කුපදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය කුපදීයි, ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නො ද කුපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද සොමනසින් වෙන් වැ නො පුරිස් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය ද කුපදීයි, පුරිසිත්‍රිය ද කුපදී.

යමක්භට පුරිසිත්‍රිය කුපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය කුපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය කුපදීයි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද කුපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද නො පිරිමිනි වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද කුපදීයි, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද කුපදී.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්‍රිය කුපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය කුපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය කුපදීයි, ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නො ද කුපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය ද කුපදීයි, පුරිසිත්‍රිය ද කුපදී.

යමක්භට පුරිසිත්‍රිය කුපදී නම් ඔහට සඤ්ඤිත්‍රිය කුපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ සඤ්ඤක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය කුපදීයි, ඔවුනට සඤ්ඤිත්‍රිය නො ද කුපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද නො පිරිමිනි වැ සඤ්ඤක වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද කුපදීයි, සඤ්ඤිත්‍රිය ද කුපදී.

යළි යමක්භට සඤ්ඤිත්‍රිය කුපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය කුපදී යැ යත්: සඤ්ඤක වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සඤ්ඤිත්‍රිය කුපදීයි, ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නො ද කුපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද සඤ්ඤක වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සඤ්ඤිත්‍රිය ද කුපදීයි, පුරිසිත්‍රිය ද කුපදී.

යසස පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජති තසස පඤ්ඤාදිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: න පුරිසානං ඤාණසම්ප්පාදනානං උපපජ්ජනානානං¹ තෙසං පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤාදිද්දියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානානං, න පුරිසානං ඤාණසම්ප්පාදනානං උපපජ්ජනානානං¹ තෙසං පුරිසිද්දියඤ්ඤා න උපපජ්ජති, පඤ්ඤාදිද්දියඤ්ඤා න උපපජ්ජති.

යසස වා පන පඤ්ඤාදිද්දියං න උපපජ්ජති තසස පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: ඤාණසම්ප්පාදනානං පුරිසානං උපපජ්ජනානානං තෙසං පඤ්ඤාදිද්දියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානානං, ඤාණසම්ප්පාදනානං න පුරිසානං උපපජ්ජනානානං තෙසං පඤ්ඤාදිද්දියඤ්ඤා න උපපජ්ජති, පුරිසිද්දියඤ්ඤා න උපපජ්ජති.

යසස පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජති තසස මනිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: න පුරිසානං සම්මානානං උපපජ්ජනානානං තෙසං පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං මනිද්දියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානානං, අවික්ඛානානං උපපජ්ජනානානං තෙසං පුරිසිද්දියඤ්ඤා න උපපජ්ජති, මනිද්දියඤ්ඤා න උපපජ්ජති.

යසස වා පන මනිද්දියං න උපපජ්ජති තසස පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනානා.

32. යසස ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජති තසස සොමනසස්සිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනානා.

යසස වා පන සොමනසස්සිද්දියං න උපපජ්ජති තසස ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: චිතා සොමනසෙසන උපපජ්ජනානානං, පටිඤ්ඤා සොමනසසම්ප්පාදනාවික්ඛානානං උපපජ්ජනානානං තෙසං සොමනසස්සිද්දියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානානං, පටිඤ්ඤා වික්ඛානානං සම්ප්පාදනානං තෙසං සොමනසස්සිද්දියඤ්ඤා න උපපජ්ජති, ජීවිතිද්දියඤ්ඤා න උපපජ්ජති.

යසස ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජති තසස උපෙක්ඛිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනානා.

යසස වා පන උපෙක්ඛිද්දියං න උපපජ්ජති තසස ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: චිතා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජනානානං, පටිඤ්ඤා උපෙක්ඛාය සම්ප්පාදනාවික්ඛානානං උපපජ්ජනානානං තෙසං උපෙක්ඛිද්දියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානානං, පටිඤ්ඤා වික්ඛානානං සම්ප්පාදනානං තෙසං උපෙක්ඛිද්දියං ච න උපපජ්ජති, ජීවිතිද්දියඤ්ඤා න උපපජ්ජති.

යසස ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජති තසස සඤ්ඤාදිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනානා.

1. ඤාණෙහ උපපජ්ජනානං - PTS.

යමක්හට පුරිසිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද නො පිරිමිනි වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද නූපදීයි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද ඥාන-විප්‍රයුක්ත වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද නූපදීයි, පුරිසිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට පුරිසිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ගො පිරිමිනි වැ සචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට මනිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද අචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද නූපදීයි, මනිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට මනිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

32. යමක්හට ජීවිතිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට යොමනස්සිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යොමනස්සිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: යොමනස්සිත් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි යොමනස්ස-විප්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යි ඔවුනට යොමනස්සිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ජීවිතිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවකෂණයෙහි ද යි ඔවුනට යොමනස්සිත්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිතිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ජීවිතිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ජීවිතිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවකෂණයෙහි ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිතිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ජීවිතිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සඤ්ඤිත්‍රිය ද නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යසං වා පන සඤ්ඤායං න උපපජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: අභේදාකාරානං උපපජ්ජනානාං, පටිභේදාකාරානං විභක්තාසං උපපාදකම්මෙණ තෙසං සඤ්ඤායං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. සංඛාරානං, පටිභේදාකාරානං විභක්තාසං භවකම්මෙණ තෙසං සඤ්ඤායං න උපපජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති.

යසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස පඤ්ඤායං න උපපජ්ජති'ති: ආමනා.

යසං වා පන පඤ්ඤායං න උපපජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: සංඛාරානං උපපජ්ජනානාං, පටිභේදාකාරානං විභක්තාසං උපපාදකම්මෙණ තෙසං පඤ්ඤායං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. සංඛාරානං, පටිභේදාකාරානං විභක්තාසං භවකම්මෙණ තෙසං පඤ්ඤායං න උපපජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති.

යසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනා.

යසං වා පන මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: අවිභක්තානං උපපජ්ජනානාං, තෙසං මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. සංඛාරානං, පටිභේදාකාරානං විභක්තාසං භවකම්මෙණ තෙසං මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති.

33. යසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: 'උපෙක්ඛාය උපපජ්ජනානාං', පටිභේදාකාරානං විභක්තාසං උපපාදකම්මෙණ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. සංඛාරානං, පටිභේදාකාරානං විභක්තාසං භවකම්මෙණ, සොමනස්සින්ද්‍රියං උපපජ්ජනානාං, අසංඝර්ශකාරානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති.

යසං වා පන උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: සොමනස්සින්ද්‍රියං උපපජ්ජනානාං, පටිභේදාකාරානං විභක්තාසං උපපාදකම්මෙණ තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. සංඛාරානං, පටිභේදාකාරානං විභක්තාසං භවකම්මෙණ, උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජනානාං, අසංඝර්ශකාරානං තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති.

1. නිරෝධ සමාපන්නානං අසංඝර්ශකාරානං - PTS.

2. විභා සොමනස්සින්ද්‍රියං උපපජ්ජනානං - PTS.

3. පටිභේදාකාරානං විභක්තාසං උපපජ්ජනානං - PTS.

යළි යමක්හට සභ්බන්ධය නූපදි නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදි යැ යත්: අනෙකුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසන්න චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි දී යි ඔවුනට සභ්බන්ධය නූපදි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදි. වුන වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවගතත්වයෙහි දී යි ඔවුනට සභ්බන්ධය ද නූපදි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදි.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදි නම් ඔහට පක්ෂාන්ධය නූපදි යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට පක්ෂාන්ධය නූපදි නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදි යැ යත්: ඥානවිප්‍රසන්න වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රසන්න චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි දී යි ඔවුනට පක්ෂාන්ධය නූපදි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදි. වුන වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවගතත්වයෙහි දී යි ඔවුනට පක්ෂාන්ධය ද නූපදි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදි.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදි නම් ඔහට මනිත්‍රිය නූපදි යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්‍රිය නූපදි නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදි යැ යත්: අවිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට මනිත්‍රිය නූපදි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදි. වුන වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවගතත්වයෙහි දී යි ඔවුනට මනිත්‍රිය ද නූපදි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදි.

33. යමක්හට සොමනස්සන්ද්‍රිය නූපදි නම් ඔහට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නූපදි යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛා සම්ප්‍රසන්න චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි දී යි ඔවුනට සොමනස්සන්ද්‍රිය නූපදි, ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදි. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භවගතත්වයෙහි ද සොමනස්සච්ඡෙදයෙන් උපෙක්ඛා ච්ඡෙදයෙන් චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද නිරෝධසමාපත්තියනට ද අසංඥාත්වයනට දී යි ඔවුනට සොමනස්සන්ද්‍රිය ද නූපදි, උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදි.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නූපදි නම් ඔහට සොමනස්සන්ද්‍රිය නූපදි යැ යත්: සොමනස්සන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්ප්‍රසන්න චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි දී යි ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නූපදි, ඔවුනට සොමනස්සන්ද්‍රිය නො ද නූපදි. හැමට චිත්තයාගේ භවගතත්වයෙහි ද උපෙක්ඛාච්ඡෙදයෙන් සොමනස්සච්ඡෙදයෙන් චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද නිරෝධසමාපත්තියනට ද අසංඥාත්වයනට දී යි ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදි, සොමනස්සන්ද්‍රිය ද නූපදි.

යසස සොමනසස්සිත්‍රියං න උපපජ්ජති¹ තස්ස සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති¹ති: වීතා සොමනසෙසන සභෙතුකානං උපපජ්ජනානං, පටිනෙක සොමනසස්සිවිපයුත්තවිත්තසස්ස උපපාදකඛණෙ තෙසං සොමනසස්සිත්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං විත්තසස්ස භව්‍යකඛණෙ, සොමනසස්සිවිපයුත්ත සඤ්ඤිවිපයුත්තවිත්තසස්ස උපපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤි-සත්තානං තෙසං සොමනසස්සිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති, සඤ්ඤියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති.

යසස වා පන සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තස්ස සොමනසස්සිත්‍රියං න උපපජ්ජති¹ති: පටිනෙක සඤ්ඤිවිපයුත්ත සොමනසස්සිවිපයුත්ත විත්තසස්ස උපපාදකඛණෙ තෙසං සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනසස්සිත්‍රියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං විත්තසස්ස භව්‍යකඛණෙ, සඤ්ඤිවිපයුත්ත සොමනසස්සිවිපයුත්ත විත්තසස්ස උපපාදකඛණෙ, නිරොධ සමාපන්නානං, අසඤ්ඤිසත්තානං තෙසං සඤ්ඤියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති, සොමනසස්සිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති.

යසස සොමනසස්සිත්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස පඤ්ඤිත්‍රියං න උපපජ්ජති¹ති: වීතා සොමනසෙසන ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජනානං, පටිනෙක උපපජ්ජතිසස්සිවිපයුත්ත ඤාණසම්පයුත්තවිත්තසස්ස උපපාදකඛණෙ තෙසං සොමනසස්සිත්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤිත්‍රියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං විත්තසස්ස භව්‍යකඛණෙ, සොමනසස්සිවිපයුත්ත-ඤාණවිපයුත්තවිත්තසස්ස උපපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤි-සත්තානං තෙසං සොමනසස්සිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති, පඤ්ඤිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති.

යසස වා පන පඤ්ඤිත්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස සොමනසස්සිත්‍රියං න උපපජ්ජති¹ති: ඤාණවිපයුත්තානං සොමනසෙසන උපපජ්ජනානං, පටිනෙක ඤාණවිපයුත්ත සොමනසස්සිවිපයුත්තවිත්තසස්ස උපපාදකඛණෙ තෙසං පඤ්ඤිත්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනසස්සිත්‍රියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං විත්තසස්ස භව්‍යකඛණෙ, ඤාණවිපයුත්තසොම-නසස්සිවිපයුත්තවිත්තසස්ස උපපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤි-සත්තානං තෙසං පඤ්ඤිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති, සොමනසස්සිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති.

යසස සොමනසස්සිත්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස මනිත්‍රියං න උපපජ්ජති¹ති: වීතා සොමනසෙසන සම්මතකානං උපපජ්ජනානං, පටිනෙක සොමනසස්සිවිපයුත්තවිත්තසස්ස උපපාදකඛණෙ තෙසං සොම-නසස්සිත්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං මනිත්‍රියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං විත්තසස්ස භව්‍යකඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤිසත්තානං තෙසං සොමනසස්සිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති, මනිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති.

යසස වා පන මනිත්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස සොමනසස්සිත්‍රියං න උපපජ්ජති¹ති: ආමන්තා.

1. සොමනසස්සිත්‍රියං උපපජ්ජති - PTS.

යමක්භව සොමනසස්සිද්ධිය නූපදී නම් ඔහට සභ්බිද්ධිය නූපදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වූ සහෙකුක වූ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සවිප්පයුක්ත සද්ධාසම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනසස්සිද්ධිය නූපදීයි, ඔවුනට සභ්බිද්ධිය නො ද නූපදී. හැම චිත්තයාගේ හඬගසෂණයෙහි ද සොමනස්සවිප්පයුක්ත සද්ධාවිප්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යන ඔවුනට සොමනසස්සිද්ධිය ද නූපදීයි, සභ්බිද්ධිය ද නූපදී.

යළි යමක්භව සභ්බිද්ධිය නූපදී නම් ඔහට සොමනසස්සිද්ධිය නූපදී යැ යත්: ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්පයුක්ත සොමනස්ස සම්ප්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට සභ්බිද්ධිය නූපදීයි, ඔවුනට සොමනසස්සිද්ධිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගසෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්පයුක්ත සොමනස්සවිප්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යන ඔවුනට සභ්බිද්ධිය ද නූපදීයි, සොමනසස්සිද්ධිය ද නූපදී.

යමක්භව සොමනසස්සිද්ධිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිද්ධිය නූපදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වූ ඥානසම්ප්පයුක්ත වූ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සවිප්පයුක්ත ඥානසම්ප්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනසස්සිද්ධිය නූපදීයි, ඔවුනට පඤ්ඤිද්ධිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගසෂණයෙහි ද සොමනස්සවිප්පයුක්ත ඥානවිප්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද ඔවුනට සොමනසස්සිද්ධිය ද නූපදීයි, පඤ්ඤිද්ධිය ද නූපදී.

යළි යමක්භව පඤ්ඤිද්ධිය නූපදී නම් ඔහට සොමනසස්සිද්ධිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්පයුක්ත වූ සොමනසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්පයුක්ත සොමනස්සවිප්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට පඤ්ඤිද්ධිය නූපදීයි, ඔවුනට සොමනසස්සිද්ධිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගසෂණයෙහි ද ඥානවිප්පයුක්ත සොමනස්සවිප්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යන ඔවුනට පඤ්ඤිද්ධිය ද නූපදීයි, සොමනසස්සිද්ධිය ද නූපදී.

යමක්භව සොමනසස්සිද්ධිය නූපදී නම් ඔහට මනිද්ධිය නූපදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වූ සචිත්තක වූ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සවිප්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනසස්සිද්ධිය නූපදීයි, ඔවුනට මනිද්ධිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගසෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යන ඔවුනට සොමනසස්සිද්ධිය ද නූපදීයි, මනිද්ධිය ද නූපදී.

යළි යමක්භව මනිද්ධිය නූපදී නම් ඔහට සොමනසස්සිද්ධිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

34. යම්කිසි උපෙක්කියක් නම් ඔහුට සභ්බියක් නූපදී යැ යත්: උපෙක්කියෙන් වෙන් වැ සහෙකුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්කාවිප්‍රසුක්ක ග්‍රද්ධාසම්ප්‍රසුක්ක චිත්තයාගේ උත්පාදක්කණයෙහි ද සි ඔවුනට උපෙක්කියක් නූපදීයි, ඔවුනට සභ්බියක් නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හධිගක්කණයෙහි ද උපෙක්කාවිප්‍රසුක්ක ග්‍රද්ධාවිප්‍රසුක්ක චිත්තයාගේ උත්පාදක්කණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තියනට ද අසංඤ්ජන්තයනට ද යන ඔවුනට උපෙක්කියක් ද නූපදීයි, සද්ධියක් ද නූපදී.

යළි යමක්හට සඳහා කුප්පි නම් ඔහට උපෙක්කිය කුප්පි යැ යත්: අහෙනුක වැ උපෙක්කායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසක්ත උපෙක්කාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔ ඔවුනට සඳහා කුප්පි, ඔවුනට උපෙක්කිය නො ද කුප්පි. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඟිගත්ක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසක්ත උපෙක්කා-විප්‍රසක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඝයානට ද යන ඔවුනට සඳහා ද කුප්පි, උපෙක්කිය ද කුප්පි.

යම්කිසිවක් උපෙක්කිණිය නූපදී නම් ඔහුට පඤ්ඤාණිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්කායෙන් වෙන් වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපද්‍යායානට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්කා විප්‍රයුක්ත ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට උපෙක්කිණිය නූපදීයි, ඔවුනට පඤ්ඤාණිය නො ද උපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භගිගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්කා විප්‍රයුක්ත ඥාන විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරෝධාසම්පත්තයනට ද අසංඤ්ඤානියනට ද යන ඔවුනට උපෙක්කිණිය ද නූපදීයි, පඤ්ඤාණිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤාදිය නූපදි නම් ඔහට උපෙක්ඛිතිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වූ උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට පඤ්ඤාදිය නූපදිසි, ඔවුනට උපෙක්ඛිතිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භවිතක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රයුක්ත උපෙක්ඛා- විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ධර්මාධිප්‍රාප්තියෙන් නොව ද අසංඝස්ථයනට ද සි ඔවුනට පඤ්ඤාදිය ද නූපදිසි, උපෙක්ඛිතිය ද නූපදී.

යමක්හට උපෙක්ඛිත්‍යය නූපදී නම් ඔහට මනිත්‍යය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වූ සවිත්තක වූ උපද්‍යානුතට ද ප්‍රවාත්තියෙහි උපෙක්ඛාච්ඡුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍යය නූපදී, ඔවුනට මනිත්‍යය නො ද නූපදී. හැම දෙයට චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද නිරෝධසමාපත්තයනට ද අසංඥසන්ධයනට ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍යය ද නූපදී, මනිත්‍යය ද නූපදී.

යළි යමක්හට මනිනුය නුපදී නම් ඔහට උපෙක්කිය නුපදී
යැ යත්: එසේ යි.

35. යසස සඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති තසස පඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යසස වා පන පඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති තසස සඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති'ති: සුඤ්ඤාචාර්යුකානං සහෙකුකානං උපපජ්ජනානං, පවනෙක සුඤ්ඤාචාර්යුකානං සඤ්ඤාචාර්යුකානං විනාසස උපපාදකඛණෙකෙසං පඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං විනාසස හධගකඛණෙක, සුඤ්ඤාචාර්යුකානං සඤ්ඤාචාර්යුකානං විනාසස උපපාදකඛණෙක, නිරොධසමාපනානං, අසඤ්ඤාසනානං තෙසං පඤ්ඤිත්‍වංසඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති, සඤ්ඤිත්‍වංසඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති.

යසස සඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති තසස මනිත්‍වං න උපපජ්ජති'ති: අහෙකුකානං සවිකාකානං උපපජ්ජනානං, පවනෙක සඤ්ඤාචාර්යුකානං විනාසස උපපාදකඛණෙක තෙසං සඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං මනිත්‍වං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං විනාසස හධගකඛණෙක, නිරොධසමාපනානං, අසඤ්ඤාසනානං තෙසං සඤ්ඤිත්‍වංසඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති, මනිත්‍වංසඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති.

යසස වා පන මනිත්‍වං න උපපජ්ජති තසස සඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

36. යසස පඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති තසස මනිත්‍වං න උපපජ්ජති'ති: සුඤ්ඤාචාර්යුකානං සවිකාකානං උපපජ්ජනානං, පවනෙක සුඤ්ඤාචාර්යුකානං විනාසස උපපාදකඛණෙක තෙසං පඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං මනිත්‍වං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං විනාසස හධගකඛණෙක, නිරොධසමාපනානං, අසඤ්ඤාසනානං තෙසං පඤ්ඤිත්‍වංසඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති, මනිත්‍වංසඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති.

යසස වා පන මනිත්‍වං න උපපජ්ජති තසස පඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති'ති: ආමනනා. (පච්චනිකප්පකාල)

37. යස චක්ඛන්තිත්‍වං න උපපජ්ජති තස ඤාතිත්‍වං න උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යස වා පන ඤාතිත්‍වං න උපපජ්ජති තස චක්ඛන්තිත්‍වං න උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යස චක්ඛන්තිත්‍වං න උපපජ්ජති තස ඤාතිත්‍වං න උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යස වා පන ඤාතිත්‍වං න උපපජ්ජති තස චක්ඛන්තිත්‍වං න උපපජ්ජති'ති: රූපාවචරෙක තස ඤාතිත්‍වං න උපපජ්ජති, නො ච තස චක්ඛන්තිත්‍වං න උපපජ්ජති. අසඤ්ඤාසනෙක අරූපෙක තස ඤාතිත්‍වංසඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති, චක්ඛන්තිත්‍වංසඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ජති.

යස චක්ඛන්තිත්‍වං න උපපජ්ජති තස ඉන්ද්‍රියත්‍වං -පෙ- සුරිසිත්‍වං න උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

35. යළි යමක්හට සඤ්ඤිත්‍වය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍වය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට පඤ්ඤිත්‍වය නූපදී නම් ඔහට සඤ්ඤිත්‍වය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත ග්‍රහාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍වය නූපදිමි, ඔවුනට සඤ්ඤිත්‍වය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හධගක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රයුක්ත ග්‍රහාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඝසංඝයනට ද සි ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍වය ද නූපදිමි, සඤ්ඤිත්‍වය ද නූපදී.

යමක්හට සඤ්ඤිත්‍වය නූපදී නම් ඔහට මනිත්‍වය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ග්‍රහාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට සඤ්ඤිත්‍වය නූපදිමි, ඔවුනට මනිත්‍වය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හධගක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඝසංඝයනට ද සි ඔවුනට සඤ්ඤිත්‍වය ද නූපදිමි, මනිත්‍වය ද නූපදී.

යළි යමක්හට මනිත්‍වය නූපදී නම් ඔහට සඤ්ඤිත්‍වය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

36. යමක්හට පඤ්ඤිත්‍වය නූපදී නම් ඔහට මනිත්‍වය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍වය නූපදිමි, ඔවුනට මනිත්‍වය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හධගක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඝසංඝයනට ද සි ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍වය ද නූපදිමි, මනිත්‍වය ද නූපදී.

යළි යමක්හට මනිත්‍වය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍වය නූපදී යැ යත්: එසේ යි. (පටච්චිකප්‍රග්ගල)

37. යම් තැනෙකැ වක්‍රත්‍වය නූපදී නම් එහි සොතිත්‍වය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොතිත්‍වය නූපදී නම් එහි වක්‍රත්‍වය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්‍රත්‍වය නූපදී නම් එහි ඝාතීත්‍වය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ඝාතීත්‍වය නූපදී නම් එහි වක්‍රත්‍වය නූපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝාතීත්‍වය නූපදිමි, එහි වක්‍රත්‍වය නො ද නූපදී. අසංඝසංඝයෙහි ද අරූපයෙහි ද යන එහි ඝාතීත්‍වය ද නූපදිමි, වක්‍රත්‍වය ද නූපදී.

යම් තැනෙකැ වක්‍රත්‍වය නූපදී නම් එහි ඉක්ඛිත්‍වය ... පුරිසිත්‍වය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යඤ්චා පන පුරිසිද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති'ති: රූපාවච්ඡෙදා තඤ්ච පුරිසිද්දියං න උපාජ්ජති, නො ච තඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති. අසංකප්පකො අරූපෙ තඤ්ච පුරිසිද්දියං න උපාජ්ජති, චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති.

යඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච ජීවිතිද්දියං න උපාජ්ජති'ති: උපාජ්ජති.

යඤ්චා පන ජීවිතිද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති'ති: නස්ථි.

යඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච සොමනසස්සිද්දියං න උපාජ්ජති'ති: ආමනනා.

යඤ්චා පන සොමනසස්සිද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති'ති: ආමනනා.

යඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච උපෙක්ඛිද්දියං න උපාජ්ජති'ති: අරූපෙ තඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති, නො ච තඤ්ච උපෙක්ඛිද්දියං න උපාජ්ජති. අසංකප්පකො තඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති, උපෙක්ඛිද්දියං න උපාජ්ජති.

යඤ්චා පන උපෙක්ඛිද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති'ති: ආමනනා.

යඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච සඤ්ඤිද්දියං -පෙ- පඤ්ඤිද්දියං -පෙ- මනිද්දියං න උපාජ්ජති'ති: අරූපෙ තඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති, නො ච තඤ්ච මනිද්දියං න උපාජ්ජති. අසංකප්පකො තඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති, මනිද්දියං න උපාජ්ජති.

යඤ්චා පන මනිද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති'ති: ආමනනා.

38. යඤ්චා සානිද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච ඉත්තිද්දියං -පෙ- පුරිසිද්දියං න උපාජ්ජති'ති: ආමනනා.

යඤ්චා පන පුරිසිද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච සානිද්දියං න උපාජ්ජති'ති: ආමනනා.

යඤ්චා සානිද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච ජීවිතිද්දියං න උපාජ්ජති'ති: උපාජ්ජති.

යඤ්චා පන ජීවිතිද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච සානිද්දියං න උපාජ්ජති'ති: නස්ථි.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය තුපදී නම් එහි වක්ඛුත්‍රිය තුපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසිත්‍රිය තුපදීයි, එහි වක්ඛුත්‍රිය නොද තුපදී. අසංඥාසකයෙහි ද අරූපයෙහි ද යන එහි පුරිසිත්‍රිය ද තුපදීයි, වක්ඛුත්‍රිය ද තුපදී.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය තුපදී නම් එහි ජීවිතිත්‍රිය තුපදී යැ යත්: උපදී.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය තුපදී නම් එහි වක්ඛුත්‍රිය තුපදී යැ යත්: නැති.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය තුපදී නම් එහි සොමනස්සිත්‍රිය තුපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය තුපදී නම් එහි වක්ඛුත්‍රිය තුපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය තුපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය තුපදී යැ යත්: අරූප වූ එහි වක්ඛුත්‍රිය තුපදීයි, එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නොද තුපදී. අසංඥාසක වූ එහි වක්ඛුත්‍රිය ද තුපදීයි, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද තුපදී.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය තුපදී නම් එහි වක්ඛුත්‍රිය තුපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය තුපදී නම් එහි සඤ්ඤිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය තුපදී යැ යත්: අරූප වූ එහි වක්ඛුත්‍රිය තුපදීයි, එහි මනිත්‍රිය නොද තුපදී. අසංඥාසක වූ එහි වක්ඛුත්‍රිය ද තුපදීයි, මනිත්‍රිය ද තුපදී.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය තුපදී නම් එහි වක්ඛුත්‍රිය තුපදී යැ යත්: එසේ යි.

38. යම් තැනෙකැ ඝානිත්‍රිය තුපදී නම් එහි ඉක්ඛිත්‍රිය ... පුරිසිත්‍රිය තුපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය තුපදී නම් එහි ඝානිත්‍රිය තුපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝානිත්‍රිය තුපදී නම් එහි ජීවිතිත්‍රිය තුපදී යැ යත්: උපදී.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය තුපදී නම් එහි ඝානිත්‍රිය තුපදී යැ යත්: නැති.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදිමි, එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඥාසකයෙහි ද අරූපයෙහි ද යන එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදිමි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදිමි, එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඥාසක වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදිමි, උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය ... මනිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදිමි, එහි මනිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඥාසක වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදිමි, මනිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

39. යම් තැනෙකැ ඉක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ඉක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ

40. යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ජීවිතිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපදී.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැති.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදිමි, එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඥාසක වූ අරූප වූ එහි පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදිමි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යස පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තස් පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣති, නො ච තස් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣති. අසංඝායනෙ තස් පුරිසිත්ථියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති, උපෙක්ඛිත්ථියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති.

යස චා පන උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස් පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣති: ආමනනා.

යස පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස් සඤ්ඤාත්ථියං -පෙ- පඤ්ඤාත්ථියං -පෙ- මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තස් පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣති, නො ච තස් මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති. අසංඝායනෙ තස් පුරිසිත්ථියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති, මනිත්ථියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති.

යස චා පන මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස් පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣති: ආමනනා.

41. යස ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස් සොමනසස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති: නත්ථි.

යස චා පන සොමනසස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස් ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣති: උපපජ්ඣති.

යස ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස් උපෙක්ඛිත්ථියං -පෙ- සඤ්ඤාත්ථියං -පෙ- පඤ්ඤාත්ථියං -පෙ- මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති: නත්ථි.

යස චා පන මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස් ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣති: උපපජ්ඣති.

42. යස සොමනසස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣති: ආමනනා.

යස චා පන උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස් සොමනසස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති: ආමනනා.

යස සොමනසස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස් සඤ්ඤාත්ථියං -පෙ- පඤ්ඤාත්ථියං -පෙ- මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති: ආමනනා.

යස චා පන මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස් සොමනසස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති: ආමනනා.

43. යස උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස් සඤ්ඤාත්ථියං -පෙ- පඤ්ඤාත්ථියං -පෙ- මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති: ආමනනා.

යස චා පන මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣති: ආමනනා.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය තුපදි නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය තුපදි යැ යත්: රූපාවචරයෙහි ද අරූපාවචරයෙහි ද යන එහි පුරිසිත්‍රිය තුපදිසි, එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද තුපදි. අසංඝසක වූ එහි පුරිසිත්‍රිය ද තුපදිසි, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද තුපදි.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය තුපදි නම් එහි පුරිසිත්‍රිය තුපදි යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය තුපදි නම් එහි සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය මනිත්‍රිය තුපදි යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ එහි පුරිසිත්‍රිය තුපදිසි, එහි මනිත්‍රිය නො ද තුපදි. අසංඝසක වූ එහි පුරිසිත්‍රිය ද තුපදිසි, මනිත්‍රිය ද තුපදි.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය තුපදි නම් එහි පුරිසිත්‍රිය තුපදි යැ යත්: එසේ යි.

41. යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය තුපදි නම් එහි සොමනස්සිත්‍රිය තුපදි යැ යත්: නැති.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය තුපදි නම් එහි ජීවිතිත්‍රිය තුපදි යැ යත්: උපදි.

යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය තුපදි නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය ... සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය තුපදි යැ යත්: නැති.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය තුපදි නම් එහි ජීවිතිත්‍රිය තුපදි යැ යත්: උපදි.

42. යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය තුපදි නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය තුපදි යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය තුපදි නම් එහි සොමනස්සිත්‍රිය තුපදි යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය තුපදි නම් එහි සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය තුපදි යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය තුපදි නම් එහි සොමනස්සිත්‍රිය තුපදි යැ යත්: එසේ යි.

43. යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය තුපදි නම් එහි සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය තුපදි යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය තුපදි නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය තුපදි යැ යත්: එසේ යැ.

44. යත් සඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති තත් පඤ්ඤායං -පෙ- මනිජ්ඣං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යත් වා පන මනිජ්ඣං න උපපජ්ඣති තත් සඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

45. යත් පඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති තත් මනිජ්ඣං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යත් වා පන මනිජ්ඣං න උපපජ්ඣති තත් පඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා. (පව්වනිකමකාස)

46. යස්ස යත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් සොතිජ්ඣං න උපපජ්ඣති'ති: අචක්ඛුකානං සංසාරකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සොතිජ්ඣං න උපපජ්ඣති. සංඛේසං වට්ඨනානං, අචක්ඛුකානං අසංසාරකානං උපපජ්ඣනානං¹ තෙසං තත් චක්ඛුජ්ඣයංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති, සොතිජ්ඣයංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති.

යස්ස වා පන යත් සොතිජ්ඣං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ඣති'ති: අසංසාරකානං සංවිතඤ්ඤානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් සොතිජ්ඣං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ඣති. සංඛේසං වට්ඨනානං, අසංසාරකානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් සොතිජ්ඣයංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති, චක්ඛුජ්ඣයංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති.

යස්ස යත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් ඝාතීජ්ඣං න උපපජ්ඣති'ති: අවිතඤ්ඤානං සංසාරකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ඣති. නො ච තෙසං තත් ඝාතීජ්ඣං න උපපජ්ඣති. සංඛේසං වට්ඨනානං, අවිතඤ්ඤානං අසංසාරකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් චක්ඛුජ්ඣයංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති, ඝාතීජ්ඣයංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති.

යස්ස වා පන යත් ඝාතීජ්ඣං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ඣති'ති: අසංසාරකානං සංවිතඤ්ඤානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් ඝාතීජ්ඣං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ඣති. සංඛේසං වට්ඨනානං, අසංසාරකානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් ඝාතීජ්ඣයංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති, චක්ඛුජ්ඣයංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති.

යස්ස යත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් ඉඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති'ති: අවිතඤ්ඤානං ඉඤ්ඤානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් ඉඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති. සංඛේසං වට්ඨනානං, අවිතඤ්ඤානං න ඉඤ්ඤානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් චක්ඛුජ්ඣයංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති, ඉඤ්ඤායංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති.

1. අචක්ඛුකානං උපපජ්ඣනානං - PTS.

44. යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තිය තුපදී නම් එහි පඤ්ඤිත්තිය... මනින්ද්‍රිය තුපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය තුපදී නම් එහි සද්ධිත්තිය තුපදී යැ යත්: එසේ යැ.

45. යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්තිය තුපදී නම් එහි මනින්ද්‍රිය තුපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය තුපදී නම් එහි පඤ්ඤිත්තිය තුපදී යැ යත්: එසේ යි. (පච්චික ඔකාස)

46. යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුත්තිය තුපදී නම් ඔහට එහි සොතිත්තිය තුපදී යැ යත්: ඇස් නැති වූ කන් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුත්තිය තුපදියි. ඔවුනට එහි සොතිත්තිය නො ද තුපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වූ කන් නැති වූ උපදනා-වුනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුත්තිය ද තුපදියි, සොතිත්තිය ද තුපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොතිත්තිය තුපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛුත්තිය තුපදී යැ යත්: කන් නැති වූ ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට එහි සොතිත්තිය තුපදියි, ඔවුනට එහි චක්ඛුත්තිය නො ද තුපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද කන් නැති වූ ඇස් නැති වූ උපදනා-වුනට ද යි ඔවුනට එහි සොතිත්තිය ද තුපදියි, චක්ඛුත්තිය ද තුපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුත්තිය තුපදී නම් ඔහට එහි සාතිත්තිය තුපදී යැ යත්: ඇස් නැති වූ ශ්‍රාණ ඇති වූ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුත්තිය තුපදියි, ඔවුනට එහි සාතිත්තිය නො ද තුපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වූ ශ්‍රාණ නැති වූ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුත්තිය ද තුපදියි, සාතිත්තිය ද තුපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සාතිත්තිය තුපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛුත්තිය තුපදී යැ යත්: ශ්‍රාණ නැති වූ ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට එහි සාතිත්තිය තුපදියි, ඔවුනට එහි චක්ඛුත්තිය නො ද තුපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ශ්‍රාණ නැති වූ ඇස් නැති වූ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සාතිත්තිය ද තුපදියි, චක්ඛුත්තිය ද තුපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුත්තිය තුපදී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤිත්තිය තුපදී යැ යත්: ඇස් නැති වූ ස්ත්‍රී වූ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුත්තිය තුපදියි, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤිත්තිය නො ද උපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වූ ස්ත්‍රී නො වූ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුත්තිය ද තුපදියි, ඉඤ්ඤිත්තිය ද තුපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්මන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නොවැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්මන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ ඇස් නැති වැ උපදනා වුනට දැයි ඔවුනට එහි ඉක්මන්ද්‍රිය ද නූපදියි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්නද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්නද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනා වුනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්නද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්නද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්නද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්නද්‍රිය ද නූපදියි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම චුත වන ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්නද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්නද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනස්සිත් වෙන් වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්නද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද සොමනස්සිත් වෙන් වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට එහි සොමනස්සින්නද්‍රිය ද නූපදියි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්නද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ උපෙක්ඛායෙන් උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්නද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්නද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍යය නූපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍යය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය නූපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍යය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය ද නූපදියි, වක්ඛුත්‍යය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍යය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍යය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ සහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍යය නූපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද ඇස් නැති වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍යය ද නූපදියි, සද්ධිත්‍යය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍යය නූපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍යය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය නූපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍යය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද අහෙතුක වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය ද නූපදියි, වක්ඛුත්‍යය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍යය නූපදී නම් එහි පඤ්ඤිත්‍යය නූපදී යැ යත්: අවක්ඛුක වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍යය නූපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍යය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද අවක්ඛුක වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍යය ද නූපදියි, පඤ්ඤිත්‍යය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍යය නූපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍යය නූපදී යැ යත්: ඤාණවිප්පයුත්ත වැ සවක්ඛුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍යය නූපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍යය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද ඤාණවිප්පයුත්ත වැ අවක්ඛුක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍යය ද නූපදියි, වක්ඛුත්‍යය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍යය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රියය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ සචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍යය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රියය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද අචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍යය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රියය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රියය නූපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍යය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

47. යම්කිසි යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නූපදී ඇ යත්: ස්‍රාණ නැති වූ ස්ත්‍රී වූ උපදනා ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නො ද නූපදී. චුක්ත වන හැම දෙනාට ද ස්‍රාණ නැති වූ ස්ත්‍රී නොවූ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය ද නූපදිසි, ඉඤ්ඤානිද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්මන්ව පිළිගැනීමට එහි සාහිත්‍යය පිළිගැනීමට යැ යන්න: ස්ත්‍රී නොවැ ස්ත්‍රී සහිත වැ උපදෙසා ඔවුන්ට එහි ඉක්මන්ව පිළිගැනීමට එහි සාහිත්‍යය නො ද පිළිගැනීමට. වූත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නොවැ ස්ත්‍රී නැති වැ උපදෙසා පිළිගැනීමට ද සි ඔවුන්ට එහි ඉක්මන්ව පිළිගැනීමට, සාහිත්‍යය ද පිළිගැනීමට.

යමක්කට යම් තැනෙකැ සාකිත්තිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්තිය නූපදී යැ යත්: ස්‍රාණ නැති වූ පිරිමති වූ උපද්‍යා ඔවුනට එහි සාකිත්තිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙයාට ද ස්‍රාණ නැති වූ තෙ, පිරිමති වූ උපද්‍යා-වුනට ද යි ඔවුනට එහි සාකිත්තිය ද නූපදියි, පුරිසිත්තිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්දිය නුපදී නම් ඔහට එහි සානින්දිය නුපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ ස්ත්රී සහිත වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය නුපදීයි, ඔවුනට එහි සානින්දිය නො ද නුපදී. වුඬ වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ අසානක වැ උපදනවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය ද නුපදීයි, සානින්දිය ද නුපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සාතින්දිය නුපදි නම් ඔහට එහි ජීවිතින්දිය නුපදි යැ යත්: අසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි සාතින්දිය නුපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්දිය ගො ද නුපදී. හැම වුත වන ඔවුනට එහි සාතින්දිය ද නුපදියි, ජීවිතින්දිය ද නුපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනකදී ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එමෙන් යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අසානක වැ යොමනසින් උපද්‍රතා ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අසානක වැ යොමනසින් වෙන් වැ උපද්‍රතාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය ද නූපදීයි, යොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්තට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි සානින්දිය නූපදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය නූපදී, ඔවුනට එහි සානින්දිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද සොමනසින් වෙන් වැ අසානක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය ද නූපදී, සානින්දිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සාතින්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නූපදී යැ යත්: අසානක වැ උපෙක්ඛායෙන් උපද්නා ඔවුනට එහි සාතින්දිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අසානක වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපද්නා වුනට ද යි ඔවුනට එහි සාතින්දිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛිත්දිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්කිත්දිය තුපදි නම් ඔහට එහි සාතින්දිය තුපදි යැ යත්: උපෙක්කොයෙන් වෙන් වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්කිත්දිය තුපදියි, ඔවුනට එහි සාතින්දිය නො ද තුපදී. චිත වන හැම දෙනාට ද උපෙක්කොයෙන් වෙන් වැ අසානක වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්කිත්දිය ද තුපදියි, සාතින්දිය ද තුපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානින්දිය නුපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්දිය නුපදී යැ යත්: අසානක වැ සහෙතුක වැ උපද්නා ඔවුනට එහි සානින්දිය නුපදීයි, ඔවුනට එය සද්ධින්දිය නොද නුපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අසානක වැ අහෙතුක වැ උපද්නාවුනට දැයි ඔවුනට එහි සානින්දිය ද නුපදීයි, සද්ධින්දිය ද නුපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකු සඳ්ධිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සාතිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ සසානක වැ උපද්‍රා ඔවුනට එහි සඳ්ධිත්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සාතිත්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අහෙතුක වැ අසානක වැ උපද්‍රාමුනට ද යි ඔවුනට එහි සඳ්ධිත්‍රිය ද නූපදියි, සාතිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: අසානක වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි සානිත්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අසානක වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට එහි සානිත්‍රිය ද නූපදිසි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්වය නූපදී නම් ඔහට එහි ඝාතීත්වය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රසූක්ත වැ සයාගක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්වය නූපදියි, ඔවුනට එහි ඝාතීත්වය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඥානවිප්‍රසූක්ත වැ අයානක වැ උපදනවුනට දැයි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්වය ද නූපදියි, ඝාතීත්වය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සාතින්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්දිය නූපදී යැ යත්: අසානක වැ සවිත්තක වැ උපද්‍යා ඔවුනට එහි සාතින්දිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්දිය නො ද නූපදී, චුත වන හැම දෙනාට ද අවිත්තක වැ උපද්‍යාචුතට ද යි ඔවුනට එහි සාතින්දිය ද නූපදියි, මනින්දිය ද නූපදී.

යසසි වා පන යසු මනිනුය. න උපාසකති තසස තසු සාතිනුය. න උපාසකතී'ති: ආමනතා.

[illegible]

යකඩ වා පන යකඩ පුරිසිඤ්ඤායං න උපපජ්ජති තස්සි තසු ඉඤ්ඤායං න උපපජ්ජති'ති: ඉඤ්ඤායං උපපජ්ජනානං තාසං තසු පුරිසිඤ්ඤායං න උපපජ්ජති, නො ව තාසං තසු ඉඤ්ඤායං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං විචිතානාං, න පුරිසානං න ඉඤ්ඤායං උපපජ්ජනානං තෙසං තසු පුරිසිඤ්ඤායං න උපපජ්ජති, ඉඤ්ඤායං න උපපජ්ජති.

යසස යනු ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තසස තනු ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: න ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනානං තෙසං තනු ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තනු ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, සබ්බෙසං චිච්චනානං තෙසං තනු ඉතීන්ද්‍රියංඤ්ඤා න උපපජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියංඤ්ඤා න උපපජ්ජති.

ယဏ္ဏံ ပါ ဗဒေ ယသံ ဝိဝိသိန္နိယံ။ ဘ ဥပာဇာတိ ဘဏ္ဍိ ဘသံ ဇ္ဇသိန္နိယံ။
ဘ ဥပာဇာတိ'သိ: ဇာမိဒဏာ။

යසසි යසසි ඉඳිනි. න උපාසක තසසි තසසි සොමනසසිනි. න උපාසක තසසි: න ඉඳිනි. සොමනසසින උපාසකනාන. තසසි. තසසි ඉඳිනි. න උපාසක, නො ව තසසි. තසසි සොමනසසිනි. න උපාසක. සබ්බසං වටනාන, න ඉඳිනි. වීනා සොමනසසින උපාසකනාන. තසසි. තසසි ඉඳිනි. න උපාසක, සොමනසසිනි. න උපාසක.

යසස වා පන යස සොමනස්සිත්‍රියං. න උපපජ්ඣති තසසි තස ඉතීත්‍රියං. න උපපජ්ඣති'ති: වීනා සොමනස්සෙන ඉතීනං උපපජ්ඣතිනං තාසං තස සොමනස්සිත්‍රියං. න උපපජ්ඣති, නො ව තාසං තස ඉතීත්‍රියං. න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වචනානාං, වීනා සොමනස්සෙන න ඉතීනං උපපජ්ඣනානං තෙසං තස සොමනස්සිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣති, ඉතීත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣති.

යසස යත ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තසස තත උපෙක්ඛන්ද්‍රියං
න උපපජ්ජති'ති: න ඉතීනං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජනානං තෙසං
තත ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත උපෙක්ඛන්ද්‍රියං
න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං විචිත්තානං, න ඉතීනං විතා උපෙක්ඛාය
උපපජ්ජනානං තෙසං තත ඉතීන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපජ්ජති, උපෙක්ඛන්ද්‍රි-
යඤ්ඤා න උපපජ්ජති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

48. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදිමි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ පිරිමනි නො වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද නූපදිමි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදිමි, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමනි වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදිමි, ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදිමි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම වුත වන ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද නූපදිමි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ සොමනස්සින් උපදනා ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදිමි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ සොමනස්සින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද නූපදිමි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනස්සින් වෙන් වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදිමි, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද සොමනස්සින් වෙන් වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදිමි, ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ උපෙක්ඛායෙන් උපදනා ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදිමි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද නූපදිමි, උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍යය තුපදී නම් ඔහට එහි ඉක්ඛිත්‍යය තුපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය තුපදියි, ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්‍යය නො ද තුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය ද තුපදියි, ඉක්ඛිත්‍යය ද තුපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්ඛිත්‍යය තුපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍යය තුපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ අහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්‍යය තුපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය නො ද තුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්‍යය ද තුපදියි, සද්ධිත්‍යය ද තුපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍යය තුපදී නම් ඔහට එහි ඉක්ඛිත්‍යය තුපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය තුපදියි, ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්‍යය නො ද තුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද අහෙතුක වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය ද තුපදියි, ඉක්ඛිත්‍යය ද තුපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්ඛිත්‍යය තුපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍යය තුපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්‍යය තුපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍යය නො ද තුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්‍යය ද තුපදියි, පඤ්ඤිත්‍යය ද තුපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍යය තුපදී නම් ඔහට එහි ඉක්ඛිත්‍යය තුපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍යය තුපදියි, ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්‍යය නො ද තුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍යය ද තුපදියි, ඉක්ඛිත්‍යය ද තුපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්ඛිත්‍යය තුපදී නම් ඔහට එහි මනිත්‍යය තුපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ සචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්‍යය තුපදියි, ඔවුනට එහි මනිත්‍යය නො ද තුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද අචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්‍යය ද තුපදියි, මනිත්‍යය ද තුපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනිත්‍යය තුපදී නම් ඔහට එහි ඉක්ඛිත්‍යය තුපදී යැ යත්: එසේ යි.

49. යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍යය තුපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍යය තුපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍යය තුපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍යය නො ද තුපදී. හැම වුත වන ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍යය ද තුපදියි, ජීවිතිත්‍යය ද තුපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදි නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්දිය නූපදි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්දිය නූපදි යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ සොමනස්සින් උපද්‍යා ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය නූපදි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය නො ද නූපදි, චුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ සොමනස්සින් වෙන් වැ උපද්‍යාචුතව දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය ද නූපදි, සොමනස්සින්දිය ද නූපදි.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්දිය නූපදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වැ පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය නො ද නූපදී. චූත වන හැම දෙනාට ද සොමනසින් වෙන් වැ නො පිරිමනි වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය ද නූපදීයි, පුරිසින්දිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්දිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ උපෙක්ඛායෙන් උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්දිය නො ද නූපදී, චූන වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛින්දිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිතය්‍යය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිතය්‍යය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිතය්‍යය නූපදිසි, ඔවුනට එහි පුරිසිතය්‍යය නො ද නූපදී, වුත වන හැම දෙනාට ද උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට එහි "උපෙක්ඛිතය්‍යය ද නූපදිසි, පුරිසිතය්‍යය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්දිය නූපදී යැ යන්න: නො පිරිමිනි වැ සංභතුක වැ උපද්නා ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්දිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ අභෙතුක වැ උපද්නාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය ද නූපදීයි, සද්ධිත්දිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිස්කිත්‍රිය නූපදී යැ යක්: අභෙතුක වැ පිරිමිනි වැ උපද්‍යා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පුරිස්කිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුක වන හැම දෙනාට ද අභෙතුක වැ නො පිරිමිනි වැ උපද්‍යාවුනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය ද නූපදියි, පුරිස්කිත්‍රිය ද නූපදී

යසං යත් පුරිසිත්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤිත්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: න පුරිසානං ඤාණසම්පයුක්තානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් පඤ්ඤිත්‍රියං න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වචනානං, න පුරිසානං ඤාණසම්පයුක්තානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියංඤා න උපපජ්ඣති, පඤ්ඤිත්‍රියංඤා න උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යත් පඤ්ඤිත්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් පුරිසිත්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: ඤාණසම්පයුක්තානං පුරිසානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් පඤ්ඤිත්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වචනානං, ඤාණසම්පයුක්තානං න පුරිසානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් පඤ්ඤිත්‍රියංඤා න උපපජ්ඣති, පුරිසිත්‍රියංඤා න උපපජ්ඣති.

යසං යත් පුරිසිත්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් මනිත්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: න පුරිසානං සම්මතඤානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් මනිත්‍රියං න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වචනානං, අවික්කඤානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියංඤා න උපපජ්ඣති, මනිත්‍රියංඤා න උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යත් මනිත්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් පුරිසිත්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනා.

50. යසං යත් ජීවිතිත්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් සොමනස්සිත්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනා.

යසං වා පන යත් සොමනස්සිත්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් ජීවිතිත්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: චිතා සොමනස්සන උපපජ්ඣනානං, පටිනෙක සොමනස්සවිපයුක්තවික්කස්ස උපපජ්ඣනං තෙසං තත් සොමනස්සිත්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් ජීවිතිත්‍රියං න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වචනානං, පටිනෙක වික්කස්ස හඬකඬං තෙසං තත් සොමනස්සිත්‍රියංඤා න උපපජ්ඣති, ජීවිතිත්‍රියංඤා න උපපජ්ඣති.

යසං යත් ජීවිතිත්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනා.

යසං වා පන යත් උපෙක්ඛිත්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් ජීවිතිත්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: චිතා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣනානං, පටිනෙක උපෙක්ඛායවිපයුක්තවික්කස්ස උපපජ්ඣනං තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් ජීවිතිත්‍රියං න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වචනානං, පටිනෙක වික්කස්ස හඬකඬං තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍රියංඤා න උපපජ්ඣති, ජීවිතිත්‍රියංඤා න උපපජ්ඣති.

යසං යත් ජීවිතිත්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤිත්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනා.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්දිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදානා ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්දිය නො ද නූපදී. චූත වන හැම දෙතොට ද නො පිරිමිනි වැ ඥාන-විප්‍රයුක්ත වැ උපදානාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය ද නූපදීයි, පඤ්ඤිත්දිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්දිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ පිරිමිනි වැ උපදානා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්දිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය නො ද නූපදී. චූත වන හැම දෙතොට ද ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ නො පිරිමිනි වැ උපදානාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්දිය ද නූපදීයි, පුරිසින්දිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්දිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ සචිත්තක වැ උපදානා ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි මනින්දිය නො ද නූපදී. චූත වන හැම දෙතොට ද අචිත්තක වැ උපදානාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය ද නූපදී යි, මනින්දිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්දිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

50. යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්දිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්දිය නූපදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වැ උපදානාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සවිප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්දිය නො ද නූපදී. චූත වන හැම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවගුණකෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය ද නූපදීයි, ජීවිතින්දිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්දිය ද නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්දිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදානා-වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්දිය නො ද නූපදී. චූත වන හැම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවගුණකෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය ද නූපදීයි, ජීවිතින්දිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්දිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: අනෙකුක වැ උපද්‍රානාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ හඬගසෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය ද නූපදිසි, ජීවිතිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රසක්ත වැ උපද්‍රානාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රසක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ හඬගසෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය ද නූපදිසි, ජීවිතිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: අවිත්තක වැ උපද්‍රානාවුනට එහි මනිත්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ හඬගසෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය ද නූපදිසි, ජීවිතිත්‍රිය ද නූපදී.

51. යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් උපද්‍රානාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛායමිප්‍රසක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට විත්තයාගේ හඬගසෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්පයුක්ත උපෙක්ඛාවිප්පයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද අසංඥසන්ධයනට ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍රිය ද නූපදිසි, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනස්සිත් උපද්‍රානාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්ප්‍රසක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට විත්තයාගේ හඬගසෂණයෙහි ද උපෙක්ඛා විප්‍රසක්ත සොමනස්ස විප්‍රසක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද අසංඥසන්ධයනට ද සි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය ද නූපදිසි, සොමනස්සිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වැ සහෙතුක ව උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස විජපයුත්ත ශ්‍රද්ධා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විජපයුත්ත සද්ධාවිජපයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද අසංඥසකියනට ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද අසංඥසකියනට ද සි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත කෘණසම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද අසංඥසකියනට ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ සොමනසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත සොමනස්සසම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රයුක්ත සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද අසංඥසකියනට ද සි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වැ සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසකියනට ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූ දී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

52. යහස යනු උපෙක්කිඤ්ඤාං න උපපජ්ජති තස්ස තත්ථ සඤ්ඤාං න උපපජ්ජති'ති: වීනා උපෙක්කාය සමභතුකානං උපපජ්ජනානාං පවනෙත උපෙක්කාවිප්පුග්ග - සඤ්ඤාසමුපුග්ගවිතතස්ස උප්පාදකානං තෙසං තත්ථ උපෙක්කිඤ්ඤාං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සඤ්ඤාං න උපපජ්ජති, යනෙබ්බං විතතස්ස භවිතකානං, උපෙක්කා-විප්පුග්ග-සඤ්ඤාවිප්පුග්ගවිතතස්ස උප්පාදකානං, අප්ප්ඤ්ඤාසකානං තෙසං තත්ථ උපෙක්කිඤ්ඤාං න උපපජ්ජති, සඤ්ඤාං න උපපජ්ජති.

යසස වා පන යන සඳහාදීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙකම්භිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: අහෙතුකානං උපෙකම්භය උප-පජ්ජනත්තානං, පවතෙන සඤ්චාරියුග්ගත - උපෙකම්භයමප්පුග්ගතවිතනස්ස උපපාදකම්මෙණ තෙසං තත්ථ සඤ්චාරියුග්ගං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙකම්භිද්දියං න උපපජ්ජති. සට්ඨෙසං විතනස්ස භට්ඨකම්මෙණ සඤ්චාරියුග්ගත උපෙකම්භාරියුග්ගතවිතනස්ස උපපාදකම්මෙණ අසංසිද්ධි-සත්තානං තෙසං තත්ථ සඤ්චාරියුග්ගං න උපපජ්ජති, උපෙකම්භිද්දියං න උපපජ්ජති.

යසස යනු උපෙකවිජ්‍යය. න උපාජනි තසස තනු පඤ්ඤිජ්‍යය. න උපාජනී'ති: උපෙකවාය ඤාණසම්ප්‍රග්‍යානාං උපපජනනානාං, පවිතො උපෙකවාචිප්පුග්‍යාන - ඤාණසම්ප්‍රග්‍යානචිතාසස උපාදකච්ඡො තෙසං තනු උපෙකවිජ්‍යය. න උපාජනි, නො ව තෙසං තනු පඤ්ඤිජ්‍යය. න උපාජනි. සබ්බෙසං චිතාසස භවනකච්ඡො, උපෙකවා චිප්පුග්‍යාන - ඤාණසම්ප්‍රග්‍යානචිතාසස උපාදකච්ඡො, අසඤ්ඤාසනානාං තෙසං තනු උපෙකවිජ්‍යයඤ්චි න උපාජනි, පඤ්ඤිජ්‍යයඤ්චි න උපාජනි.

සමස්ත වා පන යට පඤ්ඤිත්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: සෞඤ්චිප්පයුත්තානං උපෙක්ඛාය උප-පජ්ජනානං පටිකෙත සෞඤ්චිප්පයුත්ත - උපෙක්ඛායමප්පයුත්තවිත්තස්ස උපපාදකමණ්තෙසං තත් පඤ්ඤිත්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ව තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං විත්තස්ස භබ්බකමණ්තෙ සෞඤ්චිප්පයුත්ත - උපෙක්ඛායිප්පයුත්තවිත්තස්ස උපපාදකමණ්තෙ අසංඤ්ඤ-සත්තානං තෙසං තත් පඤ්ඤිත්‍රියංනඤ්ච න උපපජ්ජති, උපෙක්ඛිත්‍රියංනඤ්ච න උපපජ්ජති.

යසස යනු උපෙක්කන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තසස තත්‍ව මනිත්‍රියං න උපපජ්ජති'ති: විනා උපෙක්කාය සවිත්තකානං උපපජ්ජනානාං, පටිත්තෙ උපෙක්කාවිපරපුත්තවිත්තසස උපපාදකකිණෙ තෙසං තත්‍ව උපෙක්කන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත්‍ව මනිත්‍රියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං විත්තසස හඬාකකිණෙ, අසංචාරසසනානං තෙසං තත්‍ව උපෙක්කන්ද්‍රියංකච න උපපජ්ජති, මනිත්‍රියංකච න උපපජ්ජති.

යසස වා පන යත් මනිඤ්ඤං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් උප-
කම්ඤ්ඤං න උපපජ්ඣතී'ති: ආමානා.

52. යම්කිසි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍යය තුළදී නම් ඔහුට එහි සද්ධිත්‍යය තුළදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛා විප්‍රසක්ත ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රසක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය තුළදී, ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය නො ද තුළදී. තම දෙතාට චිත්තයාගේ හගිගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ඛා විප්‍රසක්ත ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසක්කයනට ද සි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය ද තුළදී, සද්ධිත්‍යය ද තුළදී.

යළි යම්කිසිවක් යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තිය නූපදි නම් ඔහුට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නූපදි යැ යත්: අහෙතුක වැ උපෙක්ඛායෙන් උපදනා වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසක්ත උපෙක්ඛා සම්ප්‍රසක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය නූපදි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නො ද නූපදි. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසක්ත උපෙක්ඛාවිප්‍රසක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඝ්‍රයකයනට ද සි ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය ද නූපදි, උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපදි.

යම්කිසිදා යම් තැනෙකැ උපෙක්කින්නිය නුපදි නම් ඔහුට එහි පසුබින්නිය නුපදි යැ යත්: උපෙක්කායෙන් වෙන් වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාර්තියෙහි උපෙක්කාවිප්‍රයුක්ත ඥානසම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දී සි ඔවුනට එහි උපෙක්කින්නිය නුපදිසි, ඔවුනට එහි පසුබින්නිය නො ද නුපදි. හැම දෙනාට විත්තයාගේ හඬගසණයෙහි ද උපෙක්කාවිප්‍රයුක්ත ඥානවිප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසංකප්පයනට ද සි ඔවුනට එහි උපෙක්කින්නිය ද නුපදිසි, පසුබින්නිය ද නුපදි.

යළි යම්කිසි යම් තැනෙකැ පක්ෂයන්ගේ නූපදි නම් ඔහට එහි උපෙක්ෂිතය නූපදි යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපෙක්ෂායෙන් උපද්‍රවනට ද ප්‍රවාන්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි පක්ෂයන්ගේ නූපදි, ඔවුනට එහි උපෙක්ෂිතය නො ද නූපදි. තැම දෙනාට චිත්තයාගේ භවික්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රයුක්ත උපෙක්ෂාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසංකප්තට ද සි ඔවුනට එහි පක්ෂයන්ගේ ද නූපදි, උපෙක්ෂිතය ද නූපදි.

යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍යය කුපදී නම් ඔහට එහි මනිත්‍යය කුපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ සවිත්තක වැ උපදනාවුතට ද ප්‍රවාක්ඛියෙහි උපෙක්ඛාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්සාද-
ක්ෂණයෙහි දී යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය කුපදියි, ඔවුනට එහි මනිත්‍යය නො ද කුපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හධිගක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසන්ධ්‍යානට දී යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය ද කුපදියි, මනිත්‍යය ද කුපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකු මනින්දිය නුපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිතය නුපදී යැ යත්: එසේ යි.

53. යසස යත් සඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤිජ්ඣියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යසස වා පන යත් පඤ්ඤිජ්ඣියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති'ති: සද්දාසම්පයුක්තානං සහෙකුකානං උපපජ්ඣනානං, පවිනෙත සද්දාසම්පයුක්ත - සඤ්ඤාසම්පයුක්තවිතසස උපපාදකමණෙ තෙසං තත් පඤ්ඤිජ්ඣියං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් සඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං විතසස හමාකමණෙ, සද්දාසම්පයුක්තසඤ්ඤාසම්පයුක්ත විතසස උපපාදකමණෙ, අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තත් පඤ්ඤිජ්ඣියං න උපපජ්ඣති, සඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති.

යසස යත් සඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් මනිජ්ඣියං න උපපජ්ඣති'ති: අහෙකුකානං සම්මානානං උපපජ්ඣනානං, පවිනෙත සඤ්ඤාසම්පයුක්තවිතසස උපපාදකමණෙ තෙසං තත් සඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් මනිජ්ඣියං න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං විතසස හමාකමණෙ, අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තත් සඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති, මනිජ්ඣියං න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යත් මනිජ්ඣියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

54. යසස යත් පඤ්ඤිජ්ඣියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් මනිජ්ඣියං න උපපජ්ඣති'ති: සද්දාසම්පයුක්තානං සම්මානානං උපපජ්ඣනානං, පවිනෙත සද්දාසම්පයුක්තවිතසස උපපාදකමණෙ තෙසං තත් පඤ්ඤිජ්ඣියං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් මනිජ්ඣියං න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං විතසස හමාකමණෙ, අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තත් පඤ්ඤිජ්ඣියං න උපපජ්ඣති, මනිජ්ඣියං න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යත් මනිජ්ඣියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤිජ්ඣියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා. (පව්වතික පුගලලෝකාස)

පව්වපනනවාරො.

55. යසස වතඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තස්ස යොනිජ්ඣියං උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යසස වා පන යොනිජ්ඣියං උපපජ්ඣති තස්ස වතඤ්ඤියං උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යසස වතඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තස්ස යොනිජ්ඣියං උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යසස වා පන යොනිජ්ඣියං උපපජ්ඣති තස්ස වතඤ්ඤියං උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යසස වතඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තස්ස ඉත්ථිජ්ඣියං උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

53. යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ත්වය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ත්වය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්ත්වය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ත්වය නූපදී යැ යත්: ඥානච්ඡුයුක්ත වැ සහෙතුක වැ උපදනා වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානච්ඡුයුක්ත ශ්‍රද්ධාච්ඡුයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දැයි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ත්වය නූපදිමි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ත්වය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඩ්ගක්ෂණයෙහි ද ඥානච්ඡුයුක්ත ශ්‍රද්ධාච්ඡුයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ත්වය ද නූපදිමි, සද්ධිත්ත්වය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ත්වය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ත්වය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාච්ඡුයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ත්වය නූපදිමි, ඔවුනට එහි මනින්ත්වය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඩ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ත්වය ද නූපදිමි, මනින්ත්වය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ත්වය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ත්වය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

54. යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්ත්වය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ත්වය නූපදී යැ යත්: ඥානච්ඡුයුක්ත වැ සචිත්තක වැ උපදනා-වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානච්ඡුයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දැයි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ත්වය නූපදිමි, ඔවුනට එහි මනින්ත්වය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඩ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ත්වය ද නූපදිමි, මනින්ත්වය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ත්වය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ත්වය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

ප්‍රත්‍යක්ෂත්තවාර යි.

55. යමක්භට චක්ඛුත්ත්වය උපන්නෙ වී නම් ඔහට සොතිත්ත්වය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සොතිත්ත්වය උපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුත්ත්වය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට චක්ඛුත්ත්වය උපන්නෙ වී නම් ඔහට සානිත්ත්වය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සානිත්ත්වය උපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුත්ත්වය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට චක්ඛුත්ත්වය උපන්නෙ වී නම් ඔහට ඉඤ්ඤිත්ත්වය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යසස වා පන ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තසස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං ආමනනා.

යසස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තසස සුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං ආමනනා.

යසස වා පන සුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තසස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං ආමනනා.

යසස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තසස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං ආමනනා.

යසස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තසස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං ආමනනා.

යසස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තසස සොමනස්සින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං ආමනනා.

යසස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තසස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං ආමනනා.

යසස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තසස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං ආමනනා.

යසස වා පන උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තසස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං ආමනනා.

යසස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තසස සඤ්ඤින්ද්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤින්ද්‍රියං - පෙ - මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං ආමනනා.

යසස වා පන මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තසස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං ආමනනා.

56-63. යසස සානින්ද්‍රියං - පෙ - ඉතීන්ද්‍රියං - පෙ - සුරිසින්ද්‍රියං - පෙ - ජීවිතින්ද්‍රියං - පෙ - සොමනස්සින්ද්‍රියං - පෙ - උපෙක්ඛන්ද්‍රියං - පෙ - සඤ්ඤින්ද්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තසස මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං ආමනනා.

යසස වා පන මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තසස පඤ්ඤින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං ආමනනා. (අනුලොමප්‍රග්‍රහණෙන)

64. යස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස සොනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං ආමනනා.

යස වා පන සොනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං ආමනනා.

යස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස සානින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං ආමනනා. රූපාවච්ඡෙදෙ තස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං, නො ච තස සානින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං. කාමාවච්ඡෙදෙ තස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං, සානින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං.

යස වා පන සානින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං ආමනනා.

යළි යමක්හට ඉඤ්ඤානද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට පුරිසිත්තද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසිත්තද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට ජීවිතිත්තද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතිත්තද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට සොමනස්සිත්තද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සිත්තද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්තද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට - වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට සද්ධිත්තද්‍රව්‍ය ... පඤ්ඤාත්තද්‍රව්‍ය ... මනින්ද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යි.

56-63. යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රව්‍ය ... ඉඤ්ඤානද්‍රව්‍ය ... පුරිසිත්තද්‍රව්‍ය ... ජීවිතිත්තද්‍රව්‍ය ... සොමනස්සිත්තද්‍රව්‍ය ... උපෙක්ඛිත්තද්‍රව්‍ය ... සද්ධිත්තද්‍රව්‍ය ... පඤ්ඤාත්තද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට මනින්ද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට පඤ්ඤාත්තද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යි. (අනුලොමසුග්ගල)

64. යම් තැනෙකැ වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් එහි සොකිත්තද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොකිත්තද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන. එහි ඝාතීන්ද්‍රව්‍ය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි වක්ඛනද්‍රව්‍ය ද උපන. ඝාතීන්ද්‍රව්‍ය ද උපන.

යළි යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යන ව්‍යාප්තිය. උපායයක් තනා ඉක්මනින් -සෙ- පුරිසිනිය. උපායයක් කි: රූපාවලින තනා ව්‍යාප්තිය. උපායයක්, නො ව තනා පුරිසිනිය. උපායයක්. කාමාවලින තනා ව්‍යාප්තියකි උපායයක්, පුරිසිනියකි උපායයක්.

යක වා පන පුරිසිඤ්ඤාං උපායස්ස තක වකඤ්ඤාං උපායස්සා'ති: ආමනතා.

යකු විකුණුවේද, උපායයක් තැනී ජීවිතියේද, උපායයක් තිබේද.

යන වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උපප්ප්‍යාදා නත්තං විකල්පාද්‍රියං උපප්ප්‍යාදාදි: අසංකල්පාද්‍රියං අරුභෙ නත්තං ජීවිතින්ද්‍රියං උපප්ප්‍යාදා, නො විකල්පාද්‍රියං උපප්ප්‍යාදා, පඤ්චාකාරා නත්තං ජීවිතින්ද්‍රියං උපප්ප්‍යාදා, විකල්පාද්‍රියං උපප්ප්‍යාදා.

යනු වනබැවිනි. උපරිතර්තය නොමැතිව, උපරිතර්තය 'නි':
ආමනා.

යනු වා පන. සොමිනසිරිප්‍රියං උපහේතු නතුවකුප්‍රියං
උපහේතු'ති: අමනා

යන ව්‍යාප්තිය. උපායයක් තනා උපකර්ණය. උපායයා'ති:
සාමාන්‍ය.

යහ වා පන උපෙකවින්ද්‍රියං උපාය්තං තත් ව්‍යඛ්‍යන්ද්‍රියං උපාය්-
තා'ති: අරුපෙ තත් උපෙකවින්ද්‍රියං උපාය්තං, නො ව් තත්
ව්‍යඛ්‍යන්ද්‍රියං උපාය්තං. පඤ්චවොකාරෙ තත් උපෙකවින්ද්‍රියඤ්ච
උපාය්තං, ව්‍යඛ්‍යන්ද්‍රියඤ්ච උපාය්තං.

යහ ව්‍යාජිත්‍යය උපරාජිත්‍යය තහ සංග්‍රහිත්‍යය - ෧෪ - පරිකල්පිත්‍යය - ෧෪ - මනිත්‍යය උපරාජිත්‍යය 'ති' භාවනා.

යකු වා පන මිනිසුය. උසස් කස වනු නුය. උසස් කා'ති: අරුපෙ කස මිනිසුය. උසස් කස, නො ව කස වනු නුය. උසස් කස. පසු වෙකාසෙර කස මිනිසුය. උසස් කස, වනු නුය. උසස් කස.

65. යකු ඝාතීන්ද්‍රියං උපායස්තං තස්මා ඉත්තීන්ද්‍රියං - 68- පුරිසින්ද්‍රියං.
උපායස්තං'ති: ආමන්තූයා.

යක වා පන පුරිසිඤ්ඤං උපායස්ස තකං ඝාතීඤ්ඤං උපායස්සා'ති: ආමනිතා.

යකු සානිဉ္ဇိယံ ငြာဟာနိကံ နာမံ ဝိပိතිဉ္ဇိယံ ငြာဟာနိကံ'နိ:
ဇာမဘယံ.

යකු වා පන ජීවිතීන්ද්‍රියං උපායස්ස, තකු ඝාතීන්ද්‍රියං උපායස්සා'ති: රූපාවච්ඡරෙ අරූපාවච්ඡරෙ තකු ජීවිතීන්ද්‍රියං උපායස්ස, නො ව තකු ඝාතීන්ද්‍රියං උපායස්ස.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය ... පුරිසිත්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: අසංඤ්ඤා වූ අරූප වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්චවේශකාර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ ය.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: අරූප වූ එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන, එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්චවේශකාර වූ එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ වී නම් එහි යද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නේ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: අරූප වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපන, එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්චවේශකාර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන.

68. යම් තැනෙකැ ඝාතින්ද්‍රිය උපන්නේ වී නම් එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය... පුරිසිත්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය උපන්නේ වී නම් එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝාතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, එහි ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපන.

යස සානිත්‍යං උප්පජ්ඣ තස සොමනස්සිත්‍යං උප්පජ්ඣා'ති:
ආමනතා.

යස වා පන සොමනස්සිත්‍යං උප්පජ්ඣ තස සානිත්‍යං
උප්පජ්ඣා'ති: රූපාවචරෙ තස සොමනස්සිත්‍යං උප්පජ්ඣ, නො ච
තස සානිත්‍යං උප්පජ්ඣ. කාමාවචරෙ තස සොමනස්සිත්‍යං
උප්පජ්ඣ, සානිත්‍යං උප්පජ්ඣ.

යස සානිත්‍යං උප්පජ්ඣ තස උපෙක්ඛිත්‍යං උප්පජ්ඣා'ති:
ආමනතා.

යස වා පන උපෙක්ඛිත්‍යං උප්පජ්ඣ තස සානිත්‍යං
උප්පජ්ඣා'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තස උපෙක්ඛිත්‍යං උප්පජ්ඣ,
නො ච තස සානිත්‍යං උප්පජ්ඣ. කාමාවචරෙ තස උපෙක්ඛිත්‍යං
යං උප්පජ්ඣ, සානිත්‍යං උප්පජ්ඣ.

යස සානිත්‍යං උප්පජ්ඣ තස සඤ්ඤිත්‍යං උප්පජ්ඣා'ති:
ආමනතා.

යස වා පන සඤ්ඤිත්‍යං උප්පජ්ඣ තස සානිත්‍යං උප්පජ්ඣා'ති:
රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තස සඤ්ඤිත්‍යං උප්පජ්ඣ, නො ච තස
සානිත්‍යං උප්පජ්ඣ. කාමාවචරෙ තස සඤ්ඤිත්‍යං උප්පජ්ඣ,
සානිත්‍යං උප්පජ්ඣ.

යස සානිත්‍යං උප්පජ්ඣ තස පඤ්ඤිත්‍යං -ප- මනිත්‍යං
උප්පජ්ඣා'ති: ආමනතා.

යස වා පන මනිත්‍යං උප්පජ්ඣ තස සානිත්‍යං උප්පජ්ඣා'ති:
රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තස මනිත්‍යං උප්පජ්ඣ, නො ච තස
සානිත්‍යං උප්පජ්ඣ. කාමාවචරෙ තස මනිත්‍යං උප්පජ්ඣ,
සානිත්‍යං උප්පජ්ඣ.

66. යස ඉත්ථිත්‍යං උප්පජ්ඣ තස පුරිසිත්‍යං උප්පජ්ඣා'ති:
ආමනතා.

යස වා පන පුරිසිත්‍යං උප්පජ්ඣ තස ඉත්ථිත්‍යං උප්පජ්ඣා'ති:
ආමනතා. -ප-

67. යස පුරිසිත්‍යං උප්පජ්ඣ තස ජීවිතිත්‍යං උප්පජ්ඣා'ති:
ආමනතා.

යස වා පන ජීවිතිත්‍යං උප්පජ්ඣ තස පුරිසිත්‍යං උප්පජ්ඣා'ති:
රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තස ජීවිතිත්‍යං උප්පජ්ඣ, නො ච තස
පුරිසිත්‍යං උප්පජ්ඣ කාමාවචරෙ තස ජීවිතිත්‍යං උප්පජ්ඣ,
පුරිසිත්‍යං උප්පජ්ඣ.

යස පුරිසිත්‍යං උප්පජ්ඣ තස සොමනස්සිත්‍යං උප්පජ්ඣා'ති:
ආමනතා.

යම් තැනෙකු සාතින්දිය උපත්තෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්දිය උපත්තේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් කුණකු සොමනස්සිත්තිය උපන්නේ වී නම් එහි ඝාතීන්තිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සිත්තිය උපත, එහි ඝාතීන්තිය නො ද උපත. කාමාවචර වූ එහි සොමනස්සිත්තිය ද උපත, ඝාතීන්තිය ද උපත.

යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් කැනෙකැ උපෙක්කිත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ඝාතින්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ එහි උපෙක්කිත්‍රිය උපන, එහි ඝාතින්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි උපෙක්කිත්‍රිය ද උපන, ඝාතින්‍රිය ද උපන.

යම් තැනෙකැ සාතින්දිය උපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධිත්දිය
උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍යය උපන්නෙ වී නම් එහි සානිත්‍යය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සද්ධිත්‍යය උපත, එහි සානිත්‍යය නො ද උපත. කාමාවචර වූ එහි සද්ධිත්‍යය ද උපත, සානිත්‍යය ද උපත.

යම් තැනෙකු සානිත්වය උපන්නේ වී නම් එහි පශ්චාත්තීය ...
මනිත්වය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකු මිනිත්දිය උපන්නේ වී නම් එහි සානිත්දිය උපන්නේ යැ යක්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ එහි මිනිත්දිය උපන, එහි සානිත්දිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි මිනිත්දිය ද උපන, සානිත්දිය ද උපන.

66. යම් තැනෙකු ඉකිත්දිය උපන්නේ වී නම් එහි පුරිසිත්දිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකු පුරිසින්දිය උපන්නෙ වී නම් එහි ඉසිත්දිය
උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ ...

67. යම් තැනෙකු පුරිසින්දිය උපන්නෙ වී නම් එහි පිවිකිත්දිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පුරිසින්නද්‍රිය උපන්නේ යැ යක්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන, එහි පුරිසින්නද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්නද්‍රිය ද උපන.

යම් තැනෙකු පුරිසිත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොමනයසිත්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යස වා පන සොම සසිද්දියං උපපත්තං තස පුරිසිද්දියං උපපත්තා'ති: රූපාවචරෙ තස සොමසසිද්දියං උපපත්තං, නො ච තස පුරිසිද්දියං උපපත්තං. කාමාවචරෙ තස සොමසසිද්දියං උපපත්තං, පුරිසිද්දියං උපපත්තං.

යස පුරිසිද්දියං උපපත්තං තස උපෙක්ඛිද්දියං -පෙ- සඤ්ඤිද්දියං -පෙ- පඤ්ඤිද්දියං -පෙ- මනිද්දියං උපපත්තා'ති: ආමනා.

යස වා පන මනිද්දියං උපපත්තං තස පුරිසිද්දියං උපපත්තා'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තස මනිද්දියං උපපත්තං, නො ච තස පුරිසිද්දියං උපපත්තං. කාමාවචරෙ තස මනිද්දියං උපපත්තං, පුරිසිද්දියං උපපත්තං.

68. යස ජීවිතිද්දියං උපපත්තං තස සොමනසසිද්දියං උපපත්තා'ති: අසඤ්ඤාසංකතෙ තස ජීවිතිද්දියං උපපත්තං, නො ච තස සොමනසසිද්දියං උපපත්තං. චතුචොකාසෙ පඤ්ඤාචොකාසෙ තස ජීවිතිද්දියං උපපත්තං, සොමනසසිද්දියං උපපත්තං.

යස වා පන සොමනසසිද්දියං උපපත්තං තස ජීවිතිද්දියං උපපත්තා'ති: ආමනා.

යස ජීවිතිද්දියං උපපත්තං තස උපෙක්ඛිද්දියං -පෙ- සඤ්ඤිද්දියං -පෙ- පඤ්ඤිද්දියං -පෙ- මනිද්දියං උපපත්තා'ති: අසඤ්ඤාසංකතෙ තස ජීවිතිද්දියං උපපත්තං, නො ච තස මනිද්දියං උපපත්තං. චතුචොකාසෙ පඤ්ඤාචොකාසෙ තස ජීවිතිද්දියං උපපත්තං, මනිද්දියං උපපත්තං.

යස වා පන මනිද්දියං උපපත්තං තස ජීවිතිද්දියං උපපත්තා'ති: ආමනා.

69. යස සොමනසසිද්දියං උපපත්තං තස උපෙක්ඛිද්දියං උපපත්තා'ති: ආමනා.

යස වා පන උපෙක්ඛිද්දියං උපපත්තං තස සොමනසසිද්දියං උපපත්තා'ති: ආමනා.

යස සොමනසසිද්දියං උපපත්තං තස සඤ්ඤිද්දියං -පෙ- පඤ්ඤිද්දියං -පෙ- මනිද්දියං උපපත්තා'ති: ආමනා.

යස වා පන මනිද්දියං උපපත්තං තස සොමනසසිද්දියං උපපත්තා'ති: ආමනා.

70. යස උපෙක්ඛිද්දියං උපපත්තං තස සඤ්ඤිද්දියං -පෙ- පඤ්ඤිද්දියං -පෙ- මනිද්දියං උපපත්තා'ති: ආමනා.

යස වා පන මනිද්දියං උපපත්තං තස උපෙක්ඛිද්දියං උපපත්තා'ති: ආමනා.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්. රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ භේතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපන, එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන.

68. යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: අසංඤ්‍යඤ්ඤා වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. චතුරවෝකාර, පඤ්චවෝකාර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... භේතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: අසංඤ්‍යඤ්ඤා වූ එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපන. චතුරවෝකාර පඤ්චවෝකාර වූ එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

69. යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නේ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එ සේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

70. යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

71. යත් සභ්බිත්ථියං උපපජ්ඣත් තත් පඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- මනිත්ථියං උපපජ්ඣත්තා'ති: ආමනනා.

යත් වා පන මනිත්ථියං උපපජ්ඣත් තත් සභ්බිත්ථියං උපපජ්ඣත්තා'ති: ආමනනා.

72. යත් පඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣත් තත් මනිත්ථියං උපපජ්ඣත්තා'ති: ආමනනා.

යත් වා පන මනිත්ථියං උපපජ්ඣත් තත් පඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣත්තා'ති: ආමනනා. (අනුලොමමකාය)

73. යස්ස යත් චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣත් තස්ස තත් සොතිත්ථියං උපපජ්ඣත්තා'ති: ආමනනා.

යස්ස වා පන යත් සොතිත්ථියං උපපජ්ඣත් තස්ස තත් චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣත්තා'ති: ආමනනා.

යස්ස යත් චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣත් තස්ස තත් ඝාතිත්ථියං උපපජ්ඣත්තා'ති: රූපාවචරානං තෙසං තත් චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣත්, නො ච තෙසං තත් ඝාතිත්ථියං උපපජ්ඣත්. කාමාවචරානං තෙසං තත් චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣත්, ඝාතිත්ථියං උපපජ්ඣත්.

යස්ස වා පන යත් ඝාතිත්ථියං උපපජ්ඣත් තස්ස තත් චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣත්තා'ති: ආමනනා.

යස්ස යත් චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣත් තස්ස තත් ඉභ්බිත්ථියං -පෙ- පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣත්තා'ති: රූපාවචරානං තෙසං තත් චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣත්, නො ච තෙසං තත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣත්. කාමාවචරානං තෙසං තත් චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣත්. පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣත්.

යස්ස වා පන යත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣත් තස්ස තත් චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣත්තා'ති: ආමනනා.

යස්ස යත් චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣත් තස්ස තත් ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣත්තා'ති: ආමනනා.

යස්ස වා පන යත් ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣත් තස්ස තත් චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣත්තා'ති: අසංඤ්ඤාසංකාතං අරූපානං තෙසං තත් ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣත්, නො ච තෙසං තත් චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣත්. පඤ්ඤා-වොකාරානං තෙසං තත් ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣත්, චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣත්.

යස්ස යත් චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣත් තස්ස තත් සොමනස්සිත්ථියං උපපජ්ඣත්තා'ති: ආමනනා.

යස්ස වා පන යත් සොමනස්සිත්ථියං උපපජ්ඣත් තස්ස තත් චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣත්තා'ති: ආමනනා.

යස්ස යත් චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣත් තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්ථියං උපපජ්ඣත්තා'ති: ආමනනා.

71. යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධිත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

72. යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ. (අනුලොම ඔකාය)

73. යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි යොනිත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ යොනිත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝාතිත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝාතිත්‍රිය නො ද උපන, කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය ද උපන, ඝාතිත්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතිත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඉසීත්‍රිය ... පුරිසිත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය ද උපන, පුරිසිත්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: අසංඤ්ඤා වූ අරූප වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය නො ද උපන. පඤ්ච-පොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය ද උපන, වක්ඛුත්‍රිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යසස වා පන යස උපෙකඛ්ඤ්‍යං උපපජ්ඣන් තසස තන් වකඛුජ්‍යං උපපජ්ඣන්ති: අරුපානං තෙසං තන් උපෙකඛ්ඤ්‍යං උපපජ්ඣන්, නො ව තෙසං තන් වකඛුජ්‍යං උපපජ්ඣන්. පඤ්චොපාකාරානං තෙසං තන් උපෙකඛ්ඤ්‍යං උපපජ්ඣන්, වකඛුජ්‍යං උපපජ්ඣන්.

යසස යන් වකඛුජ්‍යං උපපජ්ඣන් තසස තන් සභ්බ්‍යං -පෙ-පඤ්ඤ්‍යං -පෙ- මනිජ්‍යං උපපජ්ඣන්ති: ආමනනා.

යසස වා පන යස මනිජ්‍යං උපපජ්ඣන් තසස තන් වකඛුජ්‍යං උපපජ්ඣන්ති: අරුපානං තෙසං තන් මනිජ්‍යං උපපජ්ඣන්, නො ව තෙසං තන් වකඛුජ්‍යං උපපජ්ඣන් පඤ්චොපාකාරානං තෙසං තන් මනිජ්‍යං උපපජ්ඣන්, වකඛුජ්‍යං උපපජ්ඣන්.

74. යසස යන් සානිජ්‍යං උපපජ්ඣන් තසස තන් ඉඤ්ඤ්‍යං උපපජ්ඣන්ති: ආමනනා.

යසස වා පන යස ඉඤ්ඤ්‍යං උපපජ්ඣන් තසස තන් සානිජ්‍යං උපපජ්ඣන්ති: ආමනනා.

යසස යන් සානිජ්‍යං උපපජ්ඣන් තසස තන් පුරිසිජ්‍යං උපපජ්ඣන්ති: ආමනනා.

යසස වා පන යස පුරිසිජ්‍යං උපපජ්ඣන් තසස තන් සානිජ්‍යං උපපජ්ඣන්ති: ආමනනා.

යසස යන් සානිජ්‍යං උපපජ්ඣන් තසස තන් ජීවිතිජ්‍යං උපපජ්ඣන්ති: ආමනනා.

යසස වා පන යස ජීවිතිජ්‍යං උපපජ්ඣන් තසස තන් සානිජ්‍යං උපපජ්ඣන්ති: රූපාවචරානං අරුපාවචරානං තෙසං තන් ජීවිතිජ්‍යං උපපජ්ඣන්, නො ව තෙසං තන් සානිජ්‍යං උපපජ්ඣන්. කාමාවචරානං තෙසං තන් ජීවිතිජ්‍යං උපපජ්ඣන්, සානිජ්‍යං උපපජ්ඣන්.

යසස යන් සානිජ්‍යං උපපජ්ඣන් තසස තන් සොමනස්සිජ්‍යං උපපජ්ඣන්ති: ආමනනා.

යසස වා පන යස සොමනස්සිජ්‍යං උපපජ්ඣන් තසස තන් සානිජ්‍යං උපපජ්ඣන්ති: රූපාවචරානං තෙසං තන් සොමනස්සිජ්‍යං උපපජ්ඣන්, නො ව තෙසං තන් සානිජ්‍යං උපපජ්ඣන්. කාමාවචරානං තෙසං තන් සොමනස්සිජ්‍යං උපපජ්ඣන්, සානිජ්‍යං උපපජ්ඣන්.

යසස යන් සානිජ්‍යං උපපජ්ඣන් තසස තන් උපෙකඛ්ඤ්‍යං උපපජ්ඣන්ති: ආමනනා.

යසස වා පන යස උපෙකඛ්ඤ්‍යං උපපජ්ඣන් තසස තන් සානිජ්‍යං උපපජ්ඣන්ති: රූපාවචරානං අරුපාවචරානං තෙසං තන් උපෙකඛ්ඤ්‍යං උපපජ්ඣන්, නො ව තෙසං තන් සානිජ්‍යං උපපජ්ඣන්. කාමාවචරානං තෙසං තන් උපෙකඛ්ඤ්‍යං උපපජ්ඣන්, සානිජ්‍යං උපපජ්ඣන්.

යළි යම්කිසිව යම් තැනෙකැ උපෙක්ෂිතයීය උපන්තෙ වී නම් ඔහට එහි වක්බුත්තයීය උපන්තෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ෂිතයීය උපත, ඔවුනට එහි වක්බුත්තයීය නො ද උපත. පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ෂිතයීය ද උපත, වක්බුත්තයීය ද උපත.

යමක්හට යම් තැනෙකු වක්බුන්දිය උපන්නේ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය ... පක්ෂාදිත්තිය ... මිනිත්තිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්කට යම් තැනෙකැ මනින්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්බුන්දිය උපන්නෙ යැ යත්: අරුප වූ ඔවුනට එහි මනින්දිය උපන, ඔවුනට එහි වක්බුන්දිය නො ද උපන. පඤ්චවොක්කාර වූ ඔවුනට එහි මනින්දිය ද උපන, වක්බුන්දිය ද උපන.

74. යමක්හට යම් තැනෙකු සානින්දිය උපන්නේ වී නම් ඔහට එහි ඉඩින්දිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඩින්දිය උපන්නෙ වී නම්
ඔහට එහි සැතින්දිය උපන්නෙ යැ යත්: එයේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකු සාතින්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසින්නදිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්‌නට යම් තැනෙකැ පුරිසින්‌දිය උපන්‌තෙ වී නම්
ඔහට එහි ඝාතීන්‌දිය උපන්‌තෙ යැ යත්‌: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානින්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්දිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් කුතෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සාතින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නොද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපන, සාතින්ද්‍රිය ද උපන.

යම්කිසි යම් තැනෙකු සෘනිත්වය උපන්න වී නම් ඔහු
එහි සොමනස්සිත්වය උපන්න යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්‌ක්‌ට යම් තැනෙකැ සොමනස්‌සින්‌දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහුට එහි සානින්‌දිය උපන්නෙ යැ යක්‌. තුසාවිර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්‌සින්‌දිය උපන, ඔවුනට එහි සානින්‌දිය නො ද උපන. කාමාවිර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්‌සින්‌දිය ද උපන, සානින්‌දිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකු සානිත්වය උපන්නේ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිතය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍යය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්‍යය උපන්නෙ යැ යක්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය උපන, ඔවුනට එහි ඝාතීන්‍යය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය ද උපන, ඝාතීන්‍යය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකු සානිත්වය උපන්නේ වී නම් ඔහට එහි ස්ථිතිත්වය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම්කිසිවක් යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍යය උපන්නෙ වී නම් ඔහුට එහි සානිත්‍යය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය උපන, ඔවුනට එහි සානිත්‍යය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය ද උපන, සානිත්‍යය ද උපන.

යම්කිසිදා යම් තැනෙකු සානිතරිය උපන්නේ වී නම් ඔහුට එහි පහසුතරිය... මනිතරිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්කට යම් තැනෙකැ මනින්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සානින්දිය උපන්නෙ යැ යක්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්දිය උපන, ඔවුනට එහි සානින්දිය නො ද උපන, කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්දිය ද උපන, සානින්දිය ද උපන.

75. යම්කිසි යම් තැනෙකු ඉසින්නද, උපන්න වී නම් ඔහුට එහි පුරිසින්නද ය උපන්න යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකු පුරිසින්දිය උපන්නෙ වී නම්
ඔහට එහි ඉඩින්දිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ ...

76 යම්කිසි යම් තැනෙකු ප්‍රවීණතාවය උපන්න වී නම් ඔහුට එහි ජීවිතය උපන්න යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්කට යම් තැනෙකා ජීවිතින්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසින්දිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්දිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය නොද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්දිය ද උපන, පුරිසින්දිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකු පුරිසින්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්දිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්දිය උපන්න වී නම් ඔහට එහි පුරිසින්දිය උපන්නෙ යැ යත්: ඉපාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය ද උපන, පුරිසින්දිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛන්දිය ... සද්ධන්දිය ... පණ්ණන්දිය ... මනින්දිය උපන්න යැ යත්. එසේ යැ.

යළි යමක්කට යම් තැනෙකැ මිනිත්දිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්දිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි මිනිත්දිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසිත්දිය නො ද උපන, කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මිනිත්දිය ද උපන, පුරිසිත්දිය ද උපන.

77. යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසඬයනට ද සි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු වතුචොකාරයනට ද පඤ්චචොකාරයනට ද සි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: අසංඥසඬ වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපන. වතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන. උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤාත්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: අසංඥසඬ වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පඤ්ඤාත්ද්‍රිය නො ද උපන. වතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, පඤ්ඤාත්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤාත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: අසංඥසඬ වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපන. වතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ සි.

78. යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු වතුචොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤාත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යසං වා පන යත් මනිජ්ජයං උප්පත්තීන් තස්ස තත් සොම-
නසංකිත්තියං උප්පත්තීන්ති: සුඛවාසානං දුක්ඛයෙ වීරෙත වතතමානෙ
තෙසං තත් මනිජ්ජයං උප්පත්තීන්, නො ව තෙසං තත් සොම-
නසංකිත්තියං උප්පත්තීන්. ඉතරෙසං චතුරොපාකාරානං පඤ්ඤාචොපාකාරානං
තෙසං තත් මනිජ්ජයංඤා උප්පත්තීන්, සොමනසංකිත්තියංඤා උප්පත්තීන්.

79. යසං යත් උප්පත්තීන්ජ්ජයං උප්පත්තීන් තස්ස තත් සංඝිත්තියං
-පෙ- පඤ්ඤාත්තියං -පෙ- මනිජ්ජයං උප්පත්තීන්ති: ආමනනා.

යසං වා පන යත් මනිජ්ජයං උප්පත්තීන් තස්ස තත් උප්පත්තීන්-
ජ්ජයං උප්පත්තීන්ති: ආමනනා.

80. යසං යත් සංඝිත්තියං උප්පත්තීන් තස්ස තත් පඤ්ඤාත්තියං
-පෙ- මනිජ්ජයං උප්පත්තීන්ති: ආමනනා.

යසං වා පන යත් මනිජ්ජයං උප්පත්තීන් තස්ස තත් සංඝිත්තියං
උප්පත්තීන්ති: ආමනනා.

81. යසං යත් පඤ්ඤාත්තියං උප්පත්තීන් තස්ස තත් මනිජ්ජයං
උප්පත්තීන්ති: ආමනනා.

යසං වා පන යත් මනිජ්ජයං උප්පත්තීන් තස්ස තත් පඤ්ඤාත්තියං
උප්පත්තීන්ති: ආමනනා. (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

82. යසං චතඛුත්තියං න උප්පත්තීන් තස්ස සොතිත්තියං න
උප්පත්තීන්ති: නත්ති.

යසං වා පන සොතිත්තියං න උප්පත්තීන් තස්ස චතඛුත්තියං න
උප්පත්තීන්ති: නත්ති.

යසං චතඛුත්තියං න උප්පත්තීන් තස්ස ඝාතිත්තියං න උප්පත්තීන්-
ති: නත්ති.

යසං වා පන ඝාතිත්තියං න උප්පත්තීන් තස්ස චතඛුත්තියං න
උප්පත්තීන්ති: නත්ති.

යසං චතඛුත්තියං න උප්පත්තීන් තස්ස ඉත්තිත්තියං -පෙ- පුරිසිත්තියං
න උප්පත්තීන්ති: නත්ති.

යසං වා පන පුරිසිත්තියං න උප්පත්තීන් තස්ස චතඛුත්තියං න
උප්පත්තීන්ති: නත්ති.

යසං චතඛුත්තියං න උප්පත්තීන් තස්ස ජීවිතිත්තියං න උප්පත්තීන්-
ති: නත්ති.

යසං වා පන ජීවිතිත්තියං න උප්පත්තීන් තස්ස චතඛුත්තියං න
උප්පත්තීන්ති: නත්ති.

යසං චතඛුත්තියං න උප්පත්තීන් තස්ස සොමනසංකිත්තියං න
උප්පත්තීන්ති: නත්ති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: ඉද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපනා, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන, සෙසු චතුරොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන. සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

79. යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

80. යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

81. යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි. (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

82. යමක්හට වක්ඛුත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට සොකිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට සොකිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛුත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යමක්හට වක්ඛුත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට ඝාතිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට ඝාතිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛුත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යමක්හට වක්ඛුත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛුත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යමක්හට වක්ඛුත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට ජීවිකිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට ජීවිකිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛුත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යමක්හට වක්ඛුත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යසස වා පන සොමනසිත්ථියං න උපපත්තං තසස වක්ඛන්දියං න උපපත්තං'ති: නත්ථි.

යසස වක්ඛන්දියං න උපපත්තං තසස උපෙක්ඛන්දියං න උපපත්තං'ති: නත්ථි.

යසස වා පන උපෙක්ඛන්දියං න උපපත්තං තසස වක්ඛන්දියං න උපපත්තං'ති: නත්ථි.

යසස වක්ඛන්දියං න උපපත්තං තසස සඤ්ඤාන්දියං -පෙ- පඤ්ඤාන්දියං -පෙ- මනිත්ථියං න උපපත්තං'ති: නත්ථි.

යසස වා පන මනිත්ථියං න උපපත්තං තසස වක්ඛන්දියං න උපපත්තං'ති: නත්ථි.

83-89. යසස සානිත්ථියං න උපපත්තං තසස ඉත්ථිත්ථියං -පෙ- පුරිසිත්ථියං -පෙ- ජීවිතිත්ථියං -පෙ- සොමනසිත්ථියං -පෙ- උපෙක්ඛන්දියං -පෙ- සඤ්ඤාන්දියං -පෙ- පඤ්ඤාන්දියං -පෙ- මනිත්ථියං න උපපත්තං'ති: නත්ථි.

යසස වා පන මනිත්ථියං න උපපත්තං තසස සානිත්ථියං න උපපත්තං'ති: නත්ථි.

90. යසස පඤ්ඤාන්දියං න උපපත්තං තසස මනිත්ථියං න උපපත්තං'ති: නත්ථි.

යසස වා පන මනිත්ථියං න උපපත්තං තසස පඤ්ඤාන්දියං න උපපත්තං'ති: නත්ථි. (පව්වනිකප්‍රග්‍යාල)

91. යසස වක්ඛන්දියං න උපපත්තං තසස සොනිත්ථියං න උපපත්තං'ති: ආමනනා.

යසස වා පන සොනිත්ථියං න උපපත්තං තසස වක්ඛන්දියං න උපපත්තං'ති: ආමනනා.

යසස වක්ඛන්දියං න උපපත්තං තසස සානිත්ථියං න උපපත්තං'ති: ආමනනා.

යසස වා පන සානිත්ථියං න උපපත්තං තසස වක්ඛන්දියං න උපපත්තං'ති: රූපාවචරෙ තසස සානිත්ථියං න උපපත්තං, නො ව තසස වක්ඛන්දියං න උපපත්තං. අසංකෘතනෙත අරූපෙ තසස සානිත්ථියං න උපපත්තං, වක්ඛන්දියං න උපපත්තං.

යසස වක්ඛන්දියං න උපපත්තං තසස ඉත්ථිත්ථියං -පෙ- පුරිසිත්ථියං න උපපත්තං'ති: ආමනනා.

යසස වා පන පුරිසිත්ථියං න උපපත්තං තසස වක්ඛන්දියං න උපපත්තං'ති: රූපාවචරෙ තසස පුරිසිත්ථියං න උපපත්තං, නො ව තසස වක්ඛන්දියං න උපපත්තං. අසංකෘතනෙත අරූපෙ තසස පුරිසිත්ථියං න උපපත්තං, වක්ඛන්දියං න උපපත්තං.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යමක්හට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යමක්හට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

83-89. යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය පුරිසින්ද්‍රිය ... ජීවිතීන්ද්‍රිය ... සොමනස්සින්ද්‍රිය ... උපෙක්ඛින්ද්‍රිය සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

90. යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත. (පට්ටනිකප්‍රග්‍යාණ)

91. යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සොකින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොකින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන, එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඤ්‍යක වූ අරූප වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන, අසංඤ්‍යක වූ අරූප වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

ယခု ပါမောက္ခသည် နာမည်ကလေးကို ပြန်လည် ပြောင်းလဲ
အမည်ကလေးကို ပြောင်းလဲ.

යකු වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තකු වකුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: නත්ථි.

යන චක්‍රවර්තිය න උපපජ්ජිත තත් සොමනස්සජ්ජිය න
උපපජ්ජිතා'ති: ආමනං.

යනු වා පන සොමනසිහිදියං න උපපජ්ජා තනු වකුට්ඨදියං න උපපජ්ජා'ති: ආමන්ත.

යනු විකට්ඨත්වය. න උපපජ්ඣ නතු උපෙකඛිත්වය. න උපපජ්ඣ-
ත්තා'ති: අරුථෙ තතු විකට්ඨත්වය. න උපපජ්ඣ, නො ව තතු
උපෙකඛිත්වය. න උපපජ්ඣ. අසංකෘතයෙන තතු විකට්ඨත්වයඤ්චි න
උපපජ්ඣ, උපෙකඛිත්වයඤ්චි න උපපජ්ඣ.

[illegible]

යහ වක්‍රාන්තය. න උපායය. තහ සහිතය. -ප- පහිතය. -ප- මහිතය. න උපායය. තහ සහිතය. තහ වක්‍රාන්තය. න උපායය, නොව තහ මහිතය. න උපායය. අහසය. තහ වක්‍රාන්තය. න උපායය, මහිතය. න උපායය.

යන වෘත්ත මිනිසුන් න උපදේශන තත්ව වකුලයේ න උපදේශනාති: ආමතය.

92. යකු ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තය ඉතීන්ද්‍රියං - ඉප- පුරිසින්ද්‍රියං.
න උපපජ්ජතා'ති: ආමනනා.

යකු වා පන පුරිසිඤ්ඤායං න උපපජ්ඣා තකු ඝණිඤ්ඤායං න උපපජ්ඣා'ති: ආමනස්සා.

යනු භාවිතයට නිලධාරීන් තනතුරු පිරිසිදු කිරීමට නිලධාරීන්ගේ
නිලධාරීන්.

යන වා පන ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපප්පාදිතං තනු ඝාතීන්ද්‍රියං න උපප්පාදිතා'ති: නනේ.

යනු සානිත්‍වය. නිලසඳහා තනතුරු සොම්නසකිනි. නිලසඳහා: රුපාවිවර තනතුරු සානිත්‍වය. නිලසඳහා, නොව තනතුරු සොම්නසකිනි. නිලසඳහා. අයසැසියන අරුත තනතුරු සානිත්‍වය. නිලසඳහා, සොම්නසකිනි. නිලසඳහා.

යළි වා පන සංග්‍රහයේදීද, න උපදේශික තත් සාහිත්‍යය, න උපදේශිකා'ති: අමතනා.

යන සාහිත්‍යය. න උපප්‍රස්තුත තනු උපෙක්‍ෂිතය. න උපප්‍රස්තුතා'ති: රූපාවිච්ඡේද අරූපාවිච්ඡේද තනු සාහිත්‍යය. න උපප්‍රස්තුත, නො ව තනු උපෙක්‍ෂිතය. න උපප්‍රස්තුත. අසද්‍රැශ්‍යසංකේත තනු සාහිත්‍යයෙහි න උපප්‍රස්තුත, උපෙක්‍ෂිතයෙහි න උපප්‍රස්තුත.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ වී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: උපත.

යළි යම් තැනෙක ජීවිතින්ද්‍රිය භූපත්තෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: නැත.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය භූපත්තෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: අරූප වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත, එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද භූපත. අසංඥසඤ්ඤා වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද භූපත, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද භූපත.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය භූපත්තෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ වී නම් එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤාත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: අරූප වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද භූපත. අසංඥසඤ්ඤා වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද භූපත, මනින්ද්‍රිය ද භූපත.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය භූපත්තෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යි.

92. යම් තැනෙක සානින්ද්‍රිය භූපත්තෙ වී නම් එහි ඉසීන්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය භූපත්තෙ වී නම් එහි සානින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය භූපත්තෙ වී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: උපත.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය භූපත්තෙ වී නම් එහි සානින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: නැත.

යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය භූපත්තෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සානින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ, එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද භූපත්තෙ යැ. අසංඥසඤ්ඤා යැ අරූප යැ යන එහි සානින්ද්‍රිය ද භූපත, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද භූපත.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය භූපත්තෙ වී නම් එහි සානින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය භූපත්තෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි සානින්ද්‍රිය භූපත, එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද භූපත, අසංඥසඤ්ඤා වූ එහි සානින්ද්‍රිය ද භූපත, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද භූපත.

යස චා පන උපෙක්ඛිත්‍යං න උපායස්ස තසු ඝාතිත්‍යං න උපායස්සා'ති: ආමන්තං.

යස ඝාතිත්‍යං න උපායස්ස තසු සඤ්ඤිත්‍යං -ඉ- පඤ්ඤිත්‍යං -ඉ- මිනිත්‍යං න උපායස්සා'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තසු ඝාතිත්‍යං න උපායස්ස, නො ච තසු මිනිත්‍යං න උපායස්ස. අසඤ්ඤසංගත තසු ඝාතිත්‍යංඤ්ඤි න උපායස්ස, මිනිත්‍යංඤ්ඤි න උපායස්ස.

යස චා පන මිනිත්‍යං න උපායස්ස තසු ඝාතිත්‍යං න උපායස්සා'ති: ආමන්තං.

93. යස ඉත්‍යේත්‍යං න උපායස්ස තසු පුරිසිත්‍යං න උපායස්සා'ති: ආමන්තං.

යස චා පන පුරිසිත්‍යං න උපායස්ස තසු ඉත්‍යේත්‍යං න උපායස්සා'ති: ආමන්තං. -ඉ-

94. යස පුරිසිත්‍යං න උපායස්ස තසු ජීවිතිත්‍යං න උපායස්සා'ති: උපායස්ස.

යස චා පන ජීවිතිත්‍යං න උපායස්ස තසු පුරිසිත්‍යං න උපායස්සා'ති: නත්ති.

යස පුරිසිත්‍යං න උපායස්ස තසු සොමනස්සිත්‍යං න උපායස්සා'ති: රූපාවචරෙ තසු පුරිසිත්‍යං න උපායස්ස, නො ච තසු සොමනස්සිත්‍යං න උපායස්ස. අසඤ්ඤසංගත අරූපෙ තසු පුරිසිත්‍යංඤ්ඤි න උපායස්ස, සොමනස්සිත්‍යංඤ්ඤි න උපායස්ස.

යස චා පන සොමනස්සිත්‍යං න උපායස්ස තසු පුරිසිත්‍යං උපායස්සා'ති: ආමන්තං.

යස පුරිසිත්‍යං න උපායස්ස තසු උපෙක්ඛිත්‍යං න උපායස්සා'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තසු පුරිසිත්‍යං න උපායස්ස, නො ච තසු උපෙක්ඛිත්‍යං න උපායස්ස. අසඤ්ඤසංගත තසු පුරිසිත්‍යංඤ්ඤි න උපායස්ස, උපෙක්ඛිත්‍යංඤ්ඤි න උපායස්ස.

යස චා පන උපෙක්ඛිත්‍යං න උපායස්ස තසු පුරිසිත්‍යං න උපායස්සා'ති: ආමන්තං.

යස පුරිසිත්‍යං න උපායස්ස තසු සඤ්ඤිත්‍යං -ඉ- පඤ්ඤිත්‍යං -ඉ- මිනිත්‍යං න උපායස්සා'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තසු පුරිසිත්‍යං න උපායස්ස, නො ච තසු මිනිත්‍යං න උපායස්ස. අසඤ්ඤසංගත තසු පුරිසිත්‍යංඤ්ඤි න උපායස්ස, මිනිත්‍යංඤ්ඤි න උපායස්ස.

යස චා පන මිනිත්‍යං න උපායස්ස තසු පුරිසිත්‍යං න උපායස්සා'ති: ආමන්තං.

95. යස ජීවිතිත්‍යං න උපායස්ස තසු සොමනස්සිත්‍යං න උපායස්සා'ති: නත්ති.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි ඝාතිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝාතිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ඝාතිත්‍රිය නූපත, එහි මනිත්‍රිය නො ද නූපත. අසංඤ්‍යක වූ එහි ඝාතිත්‍රිය ද නූපත, මනිත්‍රිය ද නූපත.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි ඝාතිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යි.

93. යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි පුරිසිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි ඉඤ්ඤිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ ...

94 යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි ජීවිතිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: උපත.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි පුරිසිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: නැත.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි සොමනස්සිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසිත්‍රිය නූපත, එහි සොමනස්සිත්‍රිය නො ද නූපත. අසංඤ්‍යක වූ අරූප වූ එහි පුරිසිත්‍රිය ද නූපත, සොමනස්සිත්‍රිය ද නූපත.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි පුරිසිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසිත්‍රිය නූපත, එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද නූපත. අසංඤ්‍යක වූ එහි පුරිසිත්‍රිය ද නූපත, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද නූපත.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි පුරිසිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි පුරිසිත්‍රිය නූපත, එහි මනිත්‍රිය නො ද නූපත. අසංඤ්‍යක වූ එහි පුරිසිත්‍රිය ද නූපත, මනිත්‍රිය ද නූපත.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි පුරිසිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යි.

95. යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි සොමනස්සිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: නැත.

යස වා පන සොමස්සන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත තස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣතා'ති: උපාජ්ඣත.

යස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත තස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං -පෙ- සඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣතා'ති: නසී.

යස වා පන මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත තස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣතා'ති: උපාජ්ඣත.

96. යස සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත තස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣතා'ති: ආමනා.

යස වා පන උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත තස සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣතා'ති: ආමනා.

යස සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත තස සඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣතා'ති: ආමනා.

යස වා පන මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත තස සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣතා'ති: ආමනා.

97. යස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත තස සඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣතා'ති: ආමනා.

යස වා පන මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත තස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣතා'ති: ආමනා.

98. යස සඤ්ඤින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත තස පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣතා'ති: ආමනා.

යස වා පන මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත තස සඤ්ඤින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣතා'ති: ආමනා.

99. යස පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත තස මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣතා'ති: ආමනා.

යස වා පන මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත තස පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣතා'ති: ආමනා. (පච්චිතිකමකාස)

100. යස ස යස වසඤ්ඤින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත තස ස යස වසඤ්ඤින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣතා'ති: ආමනා.

යස වා පන යස සොතින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත තස වසඤ්ඤින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣතා'ති: ආමනා.

යස යස වසඤ්ඤින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත තස සාතින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣතා'ති: ආමනා.

යස වා පන යස සාතින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත තස වසඤ්ඤින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣතා'ති: රූපාවචරානං තෙසං තස සාතින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත නො ව තෙසං තස වසඤ්ඤින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත. සුඤ්ඤාචාරානං අසංකල්පනානං අරූපානං තෙසං තස සාතින්ද්‍රියඤ්ඤි න උපාජ්ඣත, වසඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ඤි න උපාජ්ඣත.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: උපත.

යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛිත්දිය ... සද්ධිත්දිය ... පඤ්ඤිත්දිය ... මනිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: උපත.

96. යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධිත්දිය ... පඤ්ඤිත්දිය ... මනිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

97. යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධිත්දිය ... පඤ්ඤිත්දිය ... මනිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

98. යම් තැනෙකැ සද්ධිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි පඤ්ඤිත්දිය... මනිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

99. යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි මනිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි. (පට්ටනීක ඔකාස යි.)

100. යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුත්දිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොකිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොකිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි චක්ඛුත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුත්දිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝාතිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි චක්ඛුත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතිත්දිය නූපන, ඔවුනට එහි චක්ඛුත්දිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාස යැ අසංඝසකි යැ අරූප යැ යන ඔවුනට එහි ඝාතිත්දිය ද නූපන, චක්ඛුත්දිය ද නූපන.

යසස යස පඤ්ඤායං න උපායස්ස තසස තස ඉතීන්ද්‍රියං -පෙ- පුරිසින්ද්‍රියං න උපායස්සා'ති: ආමනතා.

යසස වා පන යස පුරිසින්ද්‍රියං න උපායස්ස තසස තස පඤ්ඤායං න උපායස්සා'ති: රූපාවචරානං තෙසං තස පුරිසින්ද්‍රියං න උපායස්ස, නො ව තෙසං තස පඤ්ඤායං න උපායස්ස. සුඛාවාසානං අසඤ්ඤාසත්තානං අරූපානං තෙසං තස පුරිසින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපායස්ස, පඤ්ඤායඤ්ඤා න උපායස්ස.

යසස යස පඤ්ඤායං න උපායස්ස තසස තස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපායස්සා'ති: අසඤ්ඤාසත්තානං අරූපානං තෙසං තස පඤ්ඤායං න උපායස්ස, නො ව තෙසං තස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපායස්ස. සුඛාවාසානං තෙසං තස පඤ්ඤායඤ්ඤා න උපායස්ස, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපායස්ස.

යසස වා පන යස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපායස්ස තසස තස පඤ්ඤායං න උපායස්සා'ති: ආමනතා.

යසස යස පඤ්ඤායං න උපායස්ස තසස තස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපායස්සා'ති: ආමනතා.

යසස වා පන යස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපායස්ස තසස තස පඤ්ඤායං න උපායස්සා'ති: ආමනතා.

යසස යස පඤ්ඤායං න උපායස්ස තසස තස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උපායස්සා'ති: අරූපානං තෙසං තස පඤ්ඤායං න උපායස්ස, නො ව තෙසං තස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උපායස්ස. සුඛාවාසානං අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තස පඤ්ඤායඤ්ඤා න උපායස්ස, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපායස්ස.

යසස වා පන යස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උපායස්ස තසස තස පඤ්ඤායං න උපායස්සා'ති: ආමනතා.

යසස යස පඤ්ඤායං න උපායස්ස තසස තස සඤ්ඤායං -පෙ- පඤ්ඤායං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උපායස්සා'ති: අරූපානං තෙසං තස පඤ්ඤායං න උපායස්ස, නො ව තෙසං තස මනින්ද්‍රියං න උපායස්ස. සුඛාවාසානං අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තස පඤ්ඤායඤ්ඤා න උපායස්ස, මනින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපායස්ස.

යසස වා පන යස මනින්ද්‍රියං න උපායස්ස තසස තස පඤ්ඤායං න උපායස්සා'ති: ආමනතා.

101. යසස යස ඝාතීන්ද්‍රියං න උපායස්ස තසස තස ඉතීන්ද්‍රියං න උපායස්සා'ති: ආමනතා.

යසස වා පන යස ඉතීන්ද්‍රියං න උපායස්ස තසස තස ඝාතීන්ද්‍රියං න උපායස්සා'ති: ආමනතා.

යසස යස ඝාතීන්ද්‍රියං න උපායස්ස තසස තස පුරිසින්ද්‍රියං න උපායස්සා'ති: ආමනතා.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඉතීන්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස යැ අසංඥසත්ත යැ අරූප යැ යන ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: අසංඥසත්ත යැ අරූප යැ යන ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන. ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපන, ශුද්ධාවාස වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන. ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස යැ අසංඥසත්ත යැ යන ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තන්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස යැ අසංඥසත්ත යැ යන ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

101. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඉතීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉතීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙක සානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර යැ අරූපාවචර යැ යන ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස වූ ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස යැ අසංඥසඤ්ඤා යැ අරූප යැ යන ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය ද නූපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර යැ අරූපාවචර යැ යන ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස යැ අසංඥසඤ්ඤා යැ යන ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර යැ අරූපාවචර යැ යන ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස යැ අසංඥසඤ්ඤා යැ යන ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

102. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ ...

103. යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන. ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපන, ශුද්ධාවාස වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස වූ අසංඥසඤ්ච වූ අරූප වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපන, සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද නූපන, ශුද්ධාවාස වූ අසංඥසඤ්ච වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන් න යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස වූ අසංඥසඤ්ච වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

104. යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසඤ්චයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාසයනට උපපත්ති විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ... සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: අසංඥසඤ්ච වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාසයනට උපපත්ති විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපන.

105. යසං යත් සොමනසසිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්ථියං -පෙ- සඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- පඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: සුඤ්ඤාචාරානං දුක්ඛයෙ විකේත චක්ඛමානො තෙසං තත් සොමනසසිත්ථියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති. සුඤ්ඤාචාරානං උපපජ්ජනනානං අසංඝායකනානං තෙසං තත් සොමනසසිත්ථියං ඤාති උපපජ්ඣති, මනිත්ථියං ඤාති උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යත් මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් සොමනසසිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

106. යසං යත් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- පඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යසං වා පන යත් මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

107. යසං යත් සඤ්ඤිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යසං වා පන යත් මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

108. යසං යත් පඤ්ඤිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යසං වා පන යත් මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා. (පච්චන්තිකපුග්ගලොකාස)

අභිකචාරො.

109. යසං චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස සොතිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යසං වා පන සොතිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යසං චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස ඝාතිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: යෙ රූපාවචරං උපපජ්ඣති පරිතිබ්බාසිස්සන්ති තෙසං චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං ඝාතිත්ථියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣති, ඝාතිත්ථියං උපපජ්ඣති.

යසං වා පන ඝාතිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යසං චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස ඉත්ථිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: යෙ රූපාවචරං උපපජ්ඣති පරිතිබ්බාසිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙ-නෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසන්ති පරිතිබ්බාසිස්සන්ති තෙසං චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං ඉත්ථිත්ථියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ඣති, ඉත්ථිත්ථියං උපපජ්ඣති.

105. යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිතද්‍රිය ... සද්ධිතද්‍රිය ... පඤ්ඤිතද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: ඉද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපන, ඉද්ධාවාස වැ උපදනාවුනට යැ අසංඥසකයනට යැ යන ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

106 යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිතද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිතද්‍රිය ... පඤ්ඤිතද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිතද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

107. යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිතද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිතද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිතද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

108. යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිතද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිතද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි. (පව්වනික පුග්ග-ලොකාස යි.)

අභිකවාර යි.

109. යමක්භට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ. ඔවුනට ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කෙසේයනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපදූ පිරිනිවේන්නාහු ද පුරුෂ වූ යම් කෙනෙක් තෙල (පුරුෂ) භාවයෙන් මැ කිහිප (පුරුෂ) භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ. ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කෙසේයනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන ඉන්ද්‍රියං උපථස්සති තසස ඩකඛ්ඤ්ඤියං උපථස්ස-
ති'ති: ආමානා.

යහස චක්‍රාදිය. උපායස්සති තස්ස පුරිසිදිය. උපායස්සති. ති: යෙ රූපාවචර. උපායස්සති පරිනිබ්බාසිස්සනති, යා ව ඉත්ථෙයා එතෙනෙව භාවෙන කතිවි හවෙ දසෙස්සති පරිනිබ්බාසිස්සනති තෙසං චක්‍රාදිය. උපායස්සති, තො ව තෙසං පුරිසිදිය. උපායස්සති. ඉතරෙසං චක්‍රාදියඤ්ඤා උපායස්සති, පුරිසිදියඤ්ඤා උපායස්සති.

යහස වා ဗာ ညှိမိသို့။ ငဝဏ်းသိ နသေ ဝိသျှသို့။
ငဝဏ်းသိ'သိ' နာမာ၊

යසස ඩකඩුද්‍රියං උපාඨ්‍යසති තසස ජීවිතිද්‍රියං උපාඨ්‍යසති'ති:
ආමනා).

යසස වා පන ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපර්යසානි තසස චක්ඛුන්ද්‍රියං.
උපපර්යසානී'ති: යෙ අරුපං උපපර්යන්ධා පරිතිබ්බාධිසසනති තෙසං.
ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපර්යසානි, නො ව තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං. උපපර්යසානි.
ඉතරෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියස්සඤ්ඤා උපපර්යසානි, චක්ඛුන්ද්‍රියස්සඤ්ඤා උපපර්යසානි.

[illegible]

ယခုပင် ပါ ဗဟု ဓမ္မာဓိပတိတို့၏ ဥပဇာတ်တို့ကို နာမည် ခံသည့်အခါ
ဥပဇာတ်တို့၏ အကျဉ်းချုပ်ကို ဖော်ပြပါမည်။

යසස ඩකඩුද්‍රියං උසරුසසති තසස උපෙකබ්ද්‍රියං උසරුසස-
තී'ත: යෙ සවකඩුතා සොමනසෙසන උසරුතා පරිතිබ්බාධිසසතති
තෙසං ඩකඩුද්‍රියං උසරුසසති, නො ව තෙසං උපෙකබ්ද්‍රියං
උසරුසසති. ඉතරෙසං ඩකඩුද්‍රියඤ්ච උසරුසසති, උපෙකබ්ද්‍රියඤ්ච
උසරුසසති.

යහස වා පන උපෙකවිනිදිය. උසර්සසනි කසස චකඛුනිදිය. උසර්සසනි'නි: යෙ අරුපං උසර්නා පරිනිබ්බාදිසසනනි තෙසං. උපෙකවිනිදියං. උසර්සසනි, නො ව තෙසං චකඛුනිදියං. උසර්සසනනි. ඉතරෙසං උපෙකවිනිදියඤ්ච උසර්සසනි, චකඛුනිදියඤ්ච උසර්සසනි.

යසස වනඥාදිය. උපපත්තිය තසස සංගීතිය. -ප- පඤ්ඤා-
දිය. -ප- මනිනිය. උපපත්තිය ති: ආමනා.

යසස වෘ පන මනිනියං උපරාජ්ඣසාති තසස ඩකඛුදියං.
උපරාජ්ඣසාති'තී: යෙ අරුපං උපරාජ්ඣසා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං.
මනිනියං උපරාජ්ඣසාති, නො ව තෙසං ඩකඛුදියං උපරාජ්ඣසාති.
ඉතරෙසං මනිනියංඤ්ඤා උපරාජ්ඣසාති, ඩකඛුදියංඤ්ඤා උපරාජ්ඣසාති.

යළි යමක්හට ඉන්ද්‍රියය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් යම් යන්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල (ස්ත්‍රී) භාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසුවනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසුවනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ සොමනස්සින්ද්‍රියෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ...පඤ්ඤිත්තිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ ය. සෙසුවනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

110. යස්ස ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති තස්ස ඉත්තියං උපපත්තස්සති'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතීථි භවෙ දයෙසකා පරිනිබ්බායිස්සනති තෙසං ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති, නො ච තෙසං ඉත්තියං උපපත්තස්සති, ඉතරෙසං ඝානිත්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තස්සති, ඉත්තියංඤ්ඤා උපපත්තස්සති.

යස්ස වා පන ඉත්තියං උපපත්තස්සති තස්ස ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති'ති: ආමන්තා.

යස්ස ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති තස්ස පුරිසිත්‍රියං උපපත්තස්සති'ති: යා ඉත්තියො එතෙනෙව භාවෙන කතීථි භවෙ දයෙසකා පරිනිබ්බායිස්සනති තාසං ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති, නො ච තාසං පුරිසිත්‍රියං උපපත්තස්සති, ඉතරෙසං ඝානිත්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තස්සති, පුරිසිත්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තස්සති.

යස්ස වා පන පුරිසිත්‍රියං උපපත්තස්සති තස්ස ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති'ති: ආමන්තා.

යස්ස ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති තස්ස ජීවිතිත්‍රියං උපපත්තස්සති'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන ජීවිතිත්‍රියං උපපත්තස්සති තස්ස ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපත්තකා පරිනිබ්බායිස්සනති තෙසං ජීවිතිත්‍රියං උපපත්තස්සති, නො ච තෙසං ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති, ඉතරෙසං ජීවිතිත්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තස්සති, ඝානිත්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තස්සති.

යස්ස ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති තස්ස යොමනස්සත්‍රියං උපපත්තස්සති'ති: යෙ සසානකා උපෙක්ඛාය උපපත්තකා පරිනිබ්බායිස්සනති තෙසං ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති, නො ච තෙසං යොමනස්සත්‍රියං උපපත්තස්සති, ඉතරෙසං ඝානිත්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තස්සති, යොමනස්සත්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තස්සති.

යස්ස වා පන යොමනස්සත්‍රියං උපපත්තස්සති තස්ස ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති'ති: යෙ රූපාවචරං උපපත්තකා පරිනිබ්බායිස්සනති තෙසං යොමනස්සත්‍රියං උපපත්තස්සති, නො ච තෙසං ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති, ඉතරෙසං යොමනස්සත්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තස්සති, ඝානිත්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තස්සති.

යස්ස ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති තස්ස උපෙක්ඛිත්‍රියං උපපත්තස්සති'ති: යෙ සසානකා යොමනෙස්සන උපපත්තකා පරිනිබ්බායිස්සනති තෙසං ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛිත්‍රියං උපපත්තස්සති, ඉතරෙසං ඝානිත්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තස්සති, උපෙක්ඛිත්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තස්සති.

110. යමක්භට සානිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉඤ්ඤිතිය උපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල (පුරුෂ) භාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට සානිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉඤ්ඤිතිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට සානිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉඤ්ඤිතිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට ඉඤ්ඤිතිය උපදනෙ නම් ඔහට සානිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට සානිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල (ස්ත්‍රී) භාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට සානිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසුවනට සානිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ පුරිසිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සානිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට සානිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිකිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිකිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සානිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ජීවිකිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සානිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ජීවිකිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සානිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්භට සානිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් සසානක වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට සානිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට සානිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සානිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සානිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට සානිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්භට සානිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් සසානක වැ සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට සානිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට සානිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසං වා පන උපෙකඛිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති තස්ස සානිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣන්ති පරිනිබ්බාදිසංනති තෙසං උපෙකඛිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං සානිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං උපෙකඛිත්ථියංඤ්ඤා උපපජ්ඣන්ති, සානිත්ථියංඤ්ඤා උපපජ්ඣන්ති.

යසං සානිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති තස්ස සංඛිත්ථියං -පෙ- පඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- මනිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති'ති: ආමනායා.

යසං වා පන මනිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති තස්ස සානිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣන්ති පරිනිබ්බාදිසංනති තෙසං මනිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං සානිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං මනිත්ථියංඤ්ඤා උපපජ්ඣන්ති, සානිත්ථියංඤ්ඤා උපපජ්ඣන්ති.

111. යසං ඉත්ථිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති තස්ස පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති'ති: යා ඉත්ථියො එතෙතොව භාවෙන කතිථි හවෙ දසෙසන්තා පරිනිබ්බාදිසංනති තාසං ඉත්ථිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති, නො ච තාසං පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං ඉත්ථිත්ථියංඤ්ඤා උපපජ්ඣන්ති, පුරිසිත්ථියංඤ්ඤා උපපජ්ඣන්ති.

යසං වා පන පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති තස්ස ඉත්ථිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති'ති: යෙ පුරිසා එතෙතොව භාවෙන කතිථි හවෙ දසෙසන්තා පරිනිබ්බාදිසංනති තෙසං පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං ඉත්ථිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං පුරිසිත්ථියංඤ්ඤා උපපජ්ඣන්ති ඉත්ථිත්ථියංඤ්ඤා උපපජ්ඣන්ති.

යසං ඉත්ථිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති තස්ස ජිවිතිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති'ති: ආමනායා

යසං වා පන ජිවිතිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති තස්ස ඉත්ථිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣන්ති පරිනිබ්බාදිසංනති යෙ ච පුරිසා එතෙතොව භාවෙන කතිථි හවෙ දසෙසන්තා පරිනිබ්බාදිසංනති තෙසං ජිවිතිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං ඉත්ථිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං ජිවිතිත්ථියංඤ්ඤා උපපජ්ඣන්ති, ඉත්ථිත්ථියංඤ්ඤා උපපජ්ඣන්ති.

යසං ඉත්ථිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති තස්ස සොමනස්සිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති'ති: යා ඉත්ථියො එතෙතොව භාවෙන කතිථි හවෙ දසෙසන්තා¹ උපෙකඛාය උපපජ්ඣන්ති පරිනිබ්බාදිසංනති තාසං ඉත්ථිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති, නො ච තාසං සොමනස්සිත්ථියං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං ඉත්ථිත්ථියංඤ්ඤා උපපජ්ඣන්ති, සොමනස්සිත්ථියංඤ්ඤා උපපජ්ඣන්ති.

1. එතෙතොව භාවෙන කතිථි හවෙ දසෙසන්තා - PTS. අනං.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්තිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ... සද්ධිත්තිය ... පඤ්ඤිත්තිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

111. යමක්හට ඉඤ්ඤිත්තිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසිත්තිය උපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල (ස්ත්‍රී) භාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) හවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්තිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසිත්තිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඉඤ්ඤිත්තිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්තිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසිත්තිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉඤ්ඤිත්තිය උපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල (පුරුෂ) භාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) හවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට පුරිසිත්තිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්තිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට පුරිසිත්තිය ද උපදනෙ යැ, ඉඤ්ඤිත්තිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට ඉඤ්ඤිත්තිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිකිත්තිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිකිත්තිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉඤ්ඤිත්තිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල (පුරුෂ) භාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) හවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ජීවිකිත්තිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්තිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ජීවිකිත්තිය ද උපදනෙ යැ, ඉඤ්ඤිත්තිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට ඉඤ්ඤිත්තිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්තිය උපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්තිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සිත්තිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඉඤ්ඤිත්තිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්තිය ද උපදනෙ යැ.

යහස වා පන සොමනසයි'න්ද. උපරාජ්ඣනි කසස ඉතී'න්ද. උපරාජ්ඣනි'ති: යෙ රුපාවචරං. උපපරාජා පරිනිබ්බාධිසසනති, යෙ ච පුරීසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසතා සොමනසෙසන උපපරාජා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං සොමනසයි'න්ද. උපරාජ්ඣනි, නො ච තෙසං ඉතී'න්ද. උපරාජ්ඣනි. ඉහරෙසං සොමනසයි'න්ද. යඤ්ච උපරාජ්ඣනි, ඉතී'න්ද. යඤ්ච උපරාජ්ඣනි.

යසස ඉඤ්ඤායං උපපජ්ඣන්ති තසස උපෙක්ඛන්ඤායං උපපජ්ඣන්ති'ති: යා ඉඤ්ඤායා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දූෂණකායා සොමනසොන උපපජ්ඣා පරිතිබ්බාධිසසනති තාසං ඉඤ්ඤායං උපපජ්ඣන්ති, තො ව තාසං උපෙක්ඛන්ඤායං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං ඉඤ්ඤායංඤ උපපජ්ඣන්ති, උපෙක්ඛන්ඤායංඤ උපපජ්ඣන්ති.

යහස වා පන උපෙක්ඛිත්‍යං උපඤ්ඤාති තස්ස ඉතීන්ද්‍රියං උපඤ්ඤාති'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාසි-
 ස්සනති, යෙ ච පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිථි භගව දූපස්සඤ්ඤා
 උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාසිස්සනති තෙසං උපෙක්ඛිත්‍යං
 උපඤ්ඤාති, නො ච තෙසං ඉතීන්ද්‍රියං උපඤ්ඤාති. ඉතරෙසං
 උපෙක්ඛිත්‍යංඤ උපඤ්ඤාති, ඉතීන්ද්‍රියංඤ උපඤ්ඤාති.

යහස ඉඩිනිය. උපරාසනති තසස සභිනිය. -ඔප- පඤ්ඤි-
නිය. -ඔප- මනිනිය. උපරාසනති'ති: ආමතා.

යසස වා පන මිනිසුය. උපාය්‍යසසති තසස ඉසීසුය. උපාය්‍යස-
තිති: යෙ රුපාවචරං. අරුපාවචරං. උපපාය්‍යසා පරිතිබ්බායිසසනති
යෙ ව පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසසසා පරිතිබ්බායි-
සසනති තෙසං. මිනිසුය. උපාය්‍යසසති, නො ව තෙසං. ඉසීසුය.
උපාය්‍යසසති. ඉතරෙසං. මිනිසුයඤ්ච උපාය්‍යසසති, ඉසීසුයඤ්ච
උපාය්‍යසසති.

112. ယနေ့ ညွှန်ကြားမှု၊ ငွေရေးသားမှုနှင့် ဝန်ထမ်း ဝိသိက်မှု၊ ငွေရေးသားမှု-
ဆိုင်ရီး နာမည်၊

යසස වා පන ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපත්තං තසං පුරිසින්ද්‍රියං
උපපත්තං තී: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපත්තං පරිනිබ්බා-
ධිසංනති, යා ච ඉත්ථෙයො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසන්තං
පරිනිබ්බාධිසංනති තෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපත්තං, නො ච තෙසං
පුරිසින්ද්‍රියං උපපත්තං. ඉතරෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපත්තං
පුරිසින්ද්‍රියං උපපත්තං.

යක්‍ය පුරිසිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති නක්‍ය සොමනසසිඤ්ඤාං උප-
පජ්ඣන්ති'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ
දසෙසන්තො උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣන්තො පරිනිබ්බාසිස්සන්ති තෙසං පුරිසිඤ්ඤාං
උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං සොමනසසිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති.
ඉතරෙසං පුරිසිඤ්ඤායාං උපපජ්ඣන්ති, සොමනසසිඤ්ඤායාං උපපජ්ඣන්ති.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට ඉක්කිත්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනස්සින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට ඉක්කිත්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, ඉක්කිත්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යමක්හට ඉක්කිත්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනස්සින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ඉක්කිත්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනට ඉක්කිත්ද්‍රිය ද උපදන යැ, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට ඉක්කිත්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් තෙල භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛිත්ද්‍රියෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට ඉක්කිත්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදන යැ, ඉක්කිත්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යමක්හට ඉක්කිත්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට ඉක්කිත්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට ඉක්කිත්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනට මනින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, ඉක්කිත්ද්‍රිය ද උපදන යි.

112. යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට ජීවිකින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිකින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට ජීවිකින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනට ජීවිකින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛිත්ද්‍රියෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදන යැ පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට මනින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදන යි.

113. යමක්හට ජිවිකින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛ සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදන නම් ඔවුනට ජිවිකින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට සොමනසින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට ජිවිකින්ද්‍රිය ද උපදන යැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට ජිවිකින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ජිවිකින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදන නම් ඔවුනට ජිවිකින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට ජිවිකින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්තීය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතිත්තීය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ජීවිතිත්තීය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්තීය ... පඤ්ඤිත්තීය මනිත්තීය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්තීය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතිත්තීය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

114. යමක්හට සොමනස්සිත්තීය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තීය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්සමප්‍රයුක්ත පඤ්ඤිත්තීය උපදනෙ නම් ඔවුනට සොමනස්සිත්තීය උපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තීය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට සොමනස්සිත්තීය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්තීය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්තීය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්තීය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛිත්තීය පඤ්ඤිත්තීය උපදනෙ නම් ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තීය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සිත්තීය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට උපෙක්ඛිත්තීය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්තීය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට සොමනස්සිත්තීය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්තීය ... පඤ්ඤිත්තීය ... මනිත්තීය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්තීය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්තීය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛිත්තීය පඤ්ඤිත්තීය උපදනෙ නම් ඔවුනට මනිත්තීය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සිත්තීය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට මනිත්තීය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්තීය ද උපදනෙ යි.

115. යමක්හට උපෙක්ඛිත්තීය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්තීය ... පඤ්ඤිත්තීය ... මනිත්තීය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්තීය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තීය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්සමප්‍රයුක්ත පඤ්ඤිත්තීය උපදනෙ නම් ඔවුනට මනිත්තීය උපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තීය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට මනිත්තීය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්තීය ද උපදනෙ යි.

116. යමක්හට සද්ධිත්තීය උපදනෙ නම් ඔහට පඤ්ඤිත්තීය ... මනිත්තීය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්තීය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්තීය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

117. යමක්හට පඤ්ඤිත්තීය උපදනෙ නම් ඔහට මනිත්තීය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්තීය උපදනෙ නම් ඔහට පඤ්ඤිත්තීය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි. (අනුලොමපුද්ගල යි.)

118. යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එතන්හි යොකිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ යොකිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එතන්හි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ඉසීන්ද්‍රිය ... පුරිසිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අසංඥසක වූ අරූප වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. පඤ්චවෙවාකාර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. පඤ්චවෙවාකාර වූ එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. පඤ්චවෙවාකාර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

119. යකු සාහිත්‍යය. උපායසහති තබා ඉක්මනින්. -ප-
පුරිසිත්‍යය. උපායසහති:ති: ආමනත.

යඤ්චා පන පුරිසිඤ්ඤාං උපපත්තං තඤ්ච සාතිඤ්ඤාං
උපපත්තං ති: ආමනා.

ယသ္မိ ဇာတိဋ္ဌိယံ ဇာတိဋ္ဌိယံ ဘသ္မိ ဝိပိတိဋ္ဌိယံ ဇာတိဋ္ဌိယံ' ဟိ၊
ဇာတိဋ္ဌိယံ။

යත් වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උපපාද්‍යන්තී තත් සාතින්ද්‍රියං උප-
පාද්‍යන්තී ති: රූපාවච්ඡෙදෙ අරූපාවච්ඡෙදෙ තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපාද්‍යන්තී,
තො ව තත් සාතින්ද්‍රියං උපපාද්‍යන්තී. කාමාවච්ඡෙදෙ තත් ජීවිතින්ද්‍රිය-
යංඤ්ඤා උපපාද්‍යන්තී, සාතින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපාද්‍යන්තී.

යහ පාර්ශ්වය. උපායමාර්ගය. තහනම්. සාමාන්‍යය. උපාය-
මාර්ගය. ආර්ථිකය.

යනු වා පන සොමනසිඤ්ඤියං උපපත්තියං තනු ඝාතියිඤ්ඤියං උපපත්තියං ති: රූපාවච්ඡර තනු සොමනසිඤ්ඤියං උපපත්තියං, නො ව තනු ඝාතියිඤ්ඤියං උපපත්තියං. කාමාවච්ඡර තනු සොමනසිඤ්ඤියං උපපත්තියං, ඝාතියිඤ්ඤියං උපපත්තියං.

යහ සාහිත්‍යය, උපායෝගික කවි, උපකල්පනය, උපායෝගික කවි, ආමතය.

යථ වා පන උපෙක්කන්දියං. උසාල්ඝ්ඝනි තඤ්ඤානිදියං. උසාල්ඝ්ඝනි'ති: රූපාවච්චෙතර අරූපාවච්චෙතර තඤ්ඤානිදියං. උසාල්ඝ්ඝනි, නො ව තඤ්ඤානිදියං. උසාල්ඝ්ඝනි. කාමාවච්චෙතර තඤ්ඤානිදියං. උසාල්ඝ්ඝනි, ඤානිදියං. උසාල්ඝ්ඝනි.

ယသ္မိံ ဓာတုဉ္စိယံ ဥပဿနိဉ္စိယံ ဘသ္မိံ ဓာတုဉ္စိယံ -ဓပ- ပဿနိ-
ဉ္စိယံ -ဓပ- ဓာတုဉ္စိယံ ဥပဿနိဉ္စိယံ' ဟိ ဣတိ။

යකු වා පන මනිනිය. උසරැස්සකි තකු සානිනිය. උසරැස්සකි'කි: රුපාවවරෙ අරුපාවවරෙ තකු මනිනිය. උසරැස්සකි, නො ව තකු සානිනිය. උසරැස්සකි. කාමාවවරෙ තකු මනිනිය. උසරැස්සකි, සානිනිය. උසරැස්සකි.

[illegible]

යහ වා පන පුරිසිද්දිය. උසස්සන නස ඉතිරිය. උස-
ස්සනිති: ආමනා.

යකු ඉන්ද්‍රියං උසල්සාති තකු ජීවිතින්ද්‍රියං උසල්සාති'ති:
ආමනාය.

යන වා පන පිවිතින්ද. උපාය්‍යසනි තනු ඉසින්න. උපාය්‍යසනි: රුපාවිවරෙ අරුපාවිවරෙ තනු පිවිතින්ද. උපාය්‍යසනි, නො ව තනු ඉසින්න. උපාය්‍යසනි. කාමාවිවරෙ තනු පිවිතින්ද. උපාය්‍යසනි, ඉසින්න. උපාය්‍යසනි.

119. යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදන නම් එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය ... පුරිසින්නද්‍රිය උපදන යැ යක්: එසේ යැ.

යළි යම් කැනෙකැ පුරිසින්දිය උපදනෙ නම් එහි සානින්දිය
උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ සානිත්වය උපදන නම් එහි ජීවිත්වය උපදන
යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ ආනිත්විය උපදනෙ නම් එහි සෞමනස්සිත්විය
උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍යය උපදනෙ නම් එහි ඝානිත්‍යය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සිත්‍යය උපදනෙ යැ, එහි ඝානිත්‍යය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි සොමනස්සිත්‍යය ද උපදනෙ යැ, ඝානිත්‍යය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනකදී ආතතිය උපදන නම් එහි උපෙක්ෂිතය
උපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකු උපෙක්ෂිතයීය උපදෙන නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදෙන යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි උපෙක්ෂිතයීය උපදෙන යැ, එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදෙන යැ. කාමාවචර වූ එහි උපෙක්ෂිතයීය ද උපදෙන යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදෙන යැ.

යම් කැමැත්තක් සහිතවදී උපදෙන නම් එහි ස්ථිතිතාවය...
ප්‍රතික්ෂේපනය... මනිතවදී උපදෙන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකු මිනිස්සු උපදනෙ නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි මිනිස්සු උපදනෙ යැ, එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි මිනිස්සු ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

120. යම් කුණකු ඉඩිත්‍රිය උපදන නම් එහි පුරිසිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකු පුරිසිත්තිය උපදන නම් එහි ඉතිහාසය
උපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකද ඉන්නේදිය උපදෙන නම් එහි පිවිසිත්දිය උපදෙන
යැ යත්: එමස් යැ.

යළි යම් තැනකදී පීඩිතත්වය උපදන නම් එහි ඉසිත්වය උපදන යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි පීඩිතත්වය උපදන යැ, එහි ඉසිත්වය නො ද උපදන යැ. කාමාවචර වූ එහි පීඩිතත්වය ද උපදන යැ, ඉසිත්වය ද උපදන යැ.

ယသံ ဓူသီဉ္စိယံ ငြဃာဇိန္ဒာနိ ခသံ ဓယာဓိကမ္ပဉ္စိယံ ငြဃာ
ဇိန္ဒာနိ ဝိ: ဇာမဿ။

යළි වා පන සොමනසිန္දිය. උපායස්සති තප ඉතීන්දිය. උපායස්සති ති: රුපාවිවරෙ තප සොමනසින්දිය. උපායස්සති, නො ව තප ඉතීන්දිය. උපායස්සති. කාමාවිවරෙ තප සොමනසින්දියකු උපායස්සති, ඉතීන්දියකු උපායස්සති.

යහ ඉතිහාසය, උපදේශන, තම උපකරණය, උපදේශනීති:
ආමතය.

යනු වා පන උපෙකඩිනිය. උපෙකඩිනිය නැති ඉනිය. උපෙකඩිනිය: රුපාවිවර අරුපාවිවර නැති උපෙකඩිනිය. උපෙකඩිනිය, නො ව නැති ඉනිය. උපෙකඩිනිය, කාමාවිවර නැති උපෙකඩිනිය. උපෙකඩිනිය, ඉනිය. උපෙකඩිනිය.

යသိ ඉසිවිණි. උපරිකත නිවැරදිව. - ෧෪ - පසුපසින්
- ෧෪ - මගින්. උපරිකත නිවැරදිව. - ෧෪ - පසුපසින්.

සඳු වා පන මිනිසුන්. උපායයන් තුළින් ඉතිරි. උපායයන් නිසා රුපාවලට අරුපාවලට තුළ මිනිසුන්. උපායයන්, නො ව තුළ ඉතිරි. උපායයන්. කාමාවලට තුළ මිනිසුන්. උපායයන්, ඉතිරි. උපායයන්.

121. යකු පුරිසිඳියා උපාස්සනේ තැන පිටිතින්දියා උපාස්සනේ'යි: අමතනා.

යන වා පන ජීවිතීන්ද්‍රිය. උපාය්‍යානි තනු පුරිසින්ද්‍රිය. උපාය්‍යානිති: රුපාවචරෙ අරුපාවචරෙ තනු ජීවිතීන්ද්‍රිය. උපාය්‍යානි, නො ව තනු පුරිසින්ද්‍රිය. උපාය්‍යානි. කාමාවචරෙ තනු ජීවිතීන්ද්‍රියෙහි උපාය්‍යානි, පුරිසින්ද්‍රියෙහි උපාය්‍යානි.

ယသံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ငွေငွေချွေးချွေး သာ ဝေပေးရန်အတွက် ငွေငွေချွေးချွေး
ငွေငွေချွေးချွေး ဖြစ်ပေ၏။

යනු වා පන සොමනසිංහය. උපායසනි තනු පුරිසිනිය. උපායසනි'නි: රුපාවිවරෙ තනු සොමනසිංහය. උපායසනි, නො ව තනු පුරිසිනිය. උපායසනි. කාමාවිවරෙ තනු සොමනසිංහයෙහි උපායසනි, පුරිසිනියෙහි උපායසනි.

යသံ පුරිසිඤ්ඤං උපාඨස්සති තදං උපෙක්ඛංඤ්ඤං උපාඨස්සති'ති:
ආමිණං.

යනු වා පන උපකඩිනිය. උපකඩිනිය නිසා පුරිසිය. උපකඩිනිය නිසා: රුපාවිචර අරුපාවිචර නිසා උපකඩිනිය. උපකඩිනිය, නො ව නිසා පුරිසිය. උපකඩිනිය, කාමාවිචර නිසා උපකඩිනිය. උපකඩිනිය, පුරිසිය. උපකඩිනිය.

යම් තැනෙකු ඉසින්නට පෙනේ නම් එහි යොමුකළයින්ට පෙනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්දිය උපදනෙ නම් එහි ඉසිත්තිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සින්දිය උපදනෙ යැ, එහි ඉසිත්තිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි සොමනස්සින්දිය ද උපදනෙ යැ, ඉසිත්තිය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ ඉක්නිදිය උපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිතදිය
උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ෂිතයීය උපදනෙ නම් එහි ඉක්කිතයීය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි උපෙක්ෂිතයීය උපදනෙ යැ, එහි ඉක්කිතයීය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි උපෙක්ෂිතයීය ද උපදනෙ ය, ඉක්කිතයීය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනකදී ඉසින්නේදීය උපදනෙ නම් එහි සද්ධින්නේදීය ...
පසුසින්නේදීය ... මනින්නේදීය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් කැනෙකැ මනින්දිය උපදනෙ නම් එහි ඉසින්නිය
උපදනෙ යැ යක්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි මනින්දිය උපදනෙ
යැ, එහි ඉසින්නිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි මනින්දිය ද
උපදනෙ යැ, ඉසින්නිය ද උපදනෙ යි.

121. යම් තැනෙකැ පුරිසින්දිය උපදනෙ නම් එහි ජීවිතීන්දිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් කැනෙකැ පීචිකිත්දිය උපදනෙ නම් එහි පුරිසිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි පීචිකිත්දිය උපදනෙ යැ, එහි පුරිසිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි පීචිකිත්දිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්දිය උපදන නම් එහි සොමනස්සින්දිය
නුපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් කුනෙකු සොමනස්සින්දීය උපදනෙ නම් එහි පුරිසින්දීය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සින්දීය උපදනෙ යැ, එහි පුරිසින්දීය නො ද උපදනෙ යැ, කාමාවචර වූ එහි සොමනස්සින්දීය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්දීය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්දිය උපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්දිය
උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් කැනෙකැ උපෙක්ෂිතයීය උපදනෙ නම් එහි පුරිසිතයීය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි උපෙක්ෂිතයීය උපදනෙ යැ, එහි පුරිසිතයීය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි උපෙක්ෂිතයීය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිතයීය ද උපදනෙ යැ.

යත් පුරිසිත්ථියං උපායස්සති තත් සඤ්ඤියං -පෙ- පඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- මනිත්ථියං උපායස්සති'ති: ආමනා.

යත් වා පන මනිත්ථියං උපායස්සති තත් පුරිසිත්ථියං උපායස්සති'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත් මනිත්ථියං උපායස්සති, නො ව තත් පුරිසිත්ථියං උපායස්සති, කාමාවචරෙ තත් මනිත්ථියං උපායස්සති, පුරිසිත්ථියං උපායස්සති.

122. යත් ජීවිතිත්ථියං උපායස්සති තත් සොමනස්සිත්ථියං උපායස්සති'ති: අරූපෙ අසංඝායනෙ තත් ජීවිතිත්ථියං උපායස්සති, නො ව තත් සොමනස්සිත්ථියං උපායස්සති. චතුචොක්කාරෙ පඤ්ඤොචොක්කාරෙ තත් ජීවිතිත්ථියං උපායස්සති, සොමනස්සිත්ථියං උපායස්සති.

යත් වා පන සොමනස්සිත්ථියං උපායස්සති තත් ජීවිතිත්ථියං උපායස්සති'ති: ආමනා.

යත් ජීවිතිත්ථියං උපායස්සති තත් උපෙක්ඛිත්ථියං -පෙ- සඤ්ඤියං -පෙ- පඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- මනිත්ථියං උපායස්සති'ති: අසංඝායනෙ තත් ජීවිතිත්ථියං උපායස්සති, නො ව තත් මනිත්ථියං උපායස්සති. චතුචොක්කාරෙ පඤ්ඤොචොක්කාරෙ තත් ජීවිතිත්ථියං උපායස්සති, මනිත්ථියං උපායස්සති.

යත් වා පන මනිත්ථියං උපායස්සති තත් ජීවිතිත්ථියං උපායස්සති'ති: ආමනා.

123. යත් සොමනස්සිත්ථියං උපායස්සති තත් උපෙක්ඛිත්ථියං -පෙ- සඤ්ඤියං -පෙ- පඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- මනිත්ථියං උපායස්සති'ති: ආමනා.

යත් වා පන මනිත්ථියං උපායස්සති තත් සොමනස්සිත්ථියං උපායස්සති'ති: ආමනා.

124. යත් උපෙක්ඛිත්ථියං උපායස්සති තත් සඤ්ඤියං -පෙ- පඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- මනිත්ථියං -පෙ- උපායස්සති'ති: ආමනා.

යත් වා පන මනිත්ථියං උපායස්සති තත් උපෙක්ඛිත්ථියං උපායස්සති'ති: ආමනා.

125. යත් සඤ්ඤියං උපායස්සති තත් පඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- මනිත්ථියං උපායස්සති'ති: ආමනා.

යත් වා පන මනිත්ථියං උපායස්සති තත් සඤ්ඤියං උපායස්සති'ති: ආමනා.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සද්ධිත්‍රිය පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි පුරිසිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්‍රිය ද උපදනෙ යි.

122. යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ අසංඥසත්‍රිය වූ එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි සොමනස්සිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. චතුචොකාර වූ පඤ්චචොකාර වූ එහි ජීවිතිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය උපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය... සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අසංඥසත්‍රිය වූ එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. චතුචොකාර වූ පඤ්චචොකාර වූ එහි ජීවිතිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

123. යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය ... සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

124. යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සද්ධිත්‍රිය... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

125. යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය උපදනෙ නම් එහි පඤ්ඤිත්‍රිය... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සද්ධිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

126. යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්වය උපදනෙ නම් එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි පඤ්ඤිත්වය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි. (අනුලොමඔක්කාය යි.)

127. යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුත්වය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොකිත්වය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොකිත්වය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුත්වය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුත්වය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතිත්වය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුත්වය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතිත්වය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුත්වය ද උපදනෙ යැ, ඝාතිත්වය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතිත්වය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුත්වය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුත්වය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉසීත්වය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුත්වය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉසීත්වය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂ කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුත්වය ද උපදනෙ යැ, ඉසීත්වය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉසීත්වය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුත්වය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුත්වය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්වය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුත්වය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්වය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුත්වය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්වය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසිත්වය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුත්වය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුත්වය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිකිත්වය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිකිත්වය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුත්වය උපදනෙ යැ යත්: අසංඤ්‍යක වූ අරූප වූ ඔවුනට එහි ජීවිකිත්වය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුත්වය නො ද උපදනෙ යැ, පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිකිත්වය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුත්වය ද උපදනෙ යැ.

යසස යත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියති තසස තත් සොම-
නස්සන්ද්‍රියං උපපත්තියති'ති: යෙ සවක්ඛකා උපෙකම්භය උපපත්තවා
පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං තත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියති, නො ච
තෙසං තත් සොමනස්සන්ද්‍රියං උපපත්තියති ඉතරෙසං පඤ්චවො-
කාරානං තෙසං තත් වක්ඛන්ද්‍රියඤ්ච උපපත්තියති, සොමනස්සන්ද්‍රියඤ්ච
උපපත්තියති.

යසස වා පන යත් සොමනස්සන්ද්‍රියං උපපත්තියති තසස තත්
වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියති'ති: ආමනතා.

යසස යත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියති තසස තත් උපෙකම්භන්ද්‍රියං
උපපත්තියති'ති: යෙ සවක්ඛකා සොමනස්සන්ත උපපත්තවා පරි-
නිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං තත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියති, නො ච තෙසං
තත් උපෙකම්භන්ද්‍රියං උපපත්තියති. ඉතරෙසං පඤ්චවොකාරානං තෙසං
තත් වක්ඛන්ද්‍රියඤ්ච උපපත්තියති, උපෙකම්භන්ද්‍රියඤ්ච උපපත්තියති.

යසස වා පන යත් උපෙකම්භන්ද්‍රියං උපපත්තියති තසස තත්
වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියති'ති: අරූපානං තෙසං තත් උපෙකම්භන්ද්‍රියං
උපපත්තියති, නො ච තෙසං තත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියති. පඤ්ච-
වොකාරානං තෙසං තත් උපෙකම්භන්ද්‍රියඤ්ච උපපත්තියති,
වක්ඛන්ද්‍රියඤ්ච උපපත්තියති.

යසස යත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියති තසස තත් සඤ්චන්ද්‍රියං
-පෙ- පඤ්ඤන්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උපපත්තියති'ති: ආමනතා.

යසස වා පන යත් මනින්ද්‍රියං උපපත්තියති තසස තත්
වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියති'ති: අරූපානං තෙසං තත් මනින්ද්‍රියං උප-
පත්තියති, නො ච තෙසං තත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියති. පඤ්ච-
වොකාරානං තෙසං තත් මනින්ද්‍රියඤ්ච උපපත්තියති, වක්ඛන්ද්‍රියඤ්ච
උපපත්තියති.

128. යසස යත් ඝාතීන්ද්‍රියං උපපත්තියති තසස තත්
ඉත්තීන්ද්‍රියං උපපත්තියති'ති: යෙ පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිථි
භවෙ දඤ්ඤන්තවා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං තත් ඝාතීන්ද්‍රියං උප-
පත්තියති, නො ච තෙසං තත් ඉත්තීන්ද්‍රියං උපපත්තියති. ඉතරෙසං
කාමාවචරානං තෙසං තත් ඝාතීන්ද්‍රියඤ්ච උපපත්තියති, ඉත්තීන්ද්‍රියඤ්ච
උපපත්තියති.

යසස වා පන යත් ඉත්තීන්ද්‍රියං උපපත්තියති තසස තත්
ඝාතීන්ද්‍රියං උපපත්තියති'ති: ආමනතා

යසස යත් ඝාතීන්ද්‍රියං උපපත්තියති තසස තත් පුරිසීන්ද්‍රියං
උපපත්තියති'ති: යෙ ඉත්තියො එතෙතෙව භාවෙන කතිථි භවෙ
දඤ්ඤන්තවා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තාසං තත් ඝාතීන්ද්‍රියං උපපත්තියති,
නො ච තාසං තත් පුරිසීන්ද්‍රියං උපපත්තියති. ඉතරෙසං කාමා-
වචරානං තෙසං තත් ඝාතීන්ද්‍රියඤ්ච උපපත්තියති, පුරිසීන්ද්‍රියඤ්ච
උපපත්තියති.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

128. යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ස්‍රාණ ඇති වැ උපෙක්ඛයෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ස්‍රාණ ඇති වැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට යැ අරූපාවචරයනට යැ යන ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

129. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසින්නිදිය උපදනේ නම් ඔහට එහි පුරිසින්නිදිය උපදනේ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඉසින්නිදිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්නිදිය නො ද උපදනේ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉසින්නිදිය ද උපදනේ යැ, පුරිසින්නිදිය ද උපදනේ යැ.

යළි යළිත්භව යම් තැනෙකැ පුරිසින්දිය උපදනේ නම් ඔහට එහි ඉසීන්දිය උපදනේ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි ඉසීන්දිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය ද උපදනේ ය ඉසීන්දිය ද උපදනේ යැ.

යමක්හට යම් කැනොකු ඉක්බිදිය උපදනේ නම් ඔහට එහි පිවිසිනදිය උපදනේ යැ යක්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤානීය උපදනේ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙක් කෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානීය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ, ඉඤ්ඤානීය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසින්නියි උපදනේ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්දිය උපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරි- නිවේන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඉසින්නියි උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉසින්නියි ද උපදනේ යැ සොමනස්සින්දිය ද උපදනේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්දිය උපදනේ නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤාදිය උපදනේ යැ යත්: රුපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිසිප හදයක් දක්වා සොමනස්සින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි සොමනස්සින්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාදිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය ද උපදනේ යැ, ඉඤ්ඤාදිය ද උපදනේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤානීය උපදනේ නම් ඔහට එහි
 උපෙක්ඛිතීය උපදනේ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී
 භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා යොමනසින් ඉපැදූ පිරිනි
 වෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානීය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි
 උපෙක්ඛිතීය නො ද උපදනේ යැ. යෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි
 ඉඤ්ඤානීය ද උපදනේ යැ, උපෙක්ඛිතීය ද උපදනේ යැ.

යසං වා පන යත් උපෙකඛිත්ථියං උපාර්ඝ්‍යන්ති තස්ස තත් ඉත්ථිත්ථියං උපාර්ඝ්‍යන්ති¹ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දෙසස්සථා¹ උපෙකඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං තත් උපෙකඛිත්ථියං උපාර්ඝ්‍යන්ති, නො ච තෙසං තත් ඉත්ථිත්ථියං උපාර්ඝ්‍යන්ති, ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් උපෙකඛිත්ථියංඤ්ඤා උපාර්ඝ්‍යන්ති, ඉත්ථිත්ථියංඤ්ඤා උපාර්ඝ්‍යන්ති.

යසං යත් ඉත්ථිත්ථියං උපාර්ඝ්‍යන්ති තස්ස තත් සඤ්ඤිත්ථියං.
-පෙ- පඤ්ඤිත්ථියං. -පෙ- මනිත්ථියං උපාර්ඝ්‍යන්ති¹ති: ආමනතා.

යසං වා පන යත් මනිත්ථියං උපාර්ඝ්‍යන්ති තස්ස තත් ඉත්ථිත්ථියං උපාර්ඝ්‍යන්ති¹ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දෙසස්සථා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං තත් මනිත්ථියං උපාර්ඝ්‍යන්ති, නො ච තෙසං තත් ඉත්ථිත්ථියං උපාර්ඝ්‍යන්ති, ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් මනිත්ථියංඤ්ඤා උපාර්ඝ්‍යන්ති, ඉත්ථිත්ථියංඤ්ඤා උපාර්ඝ්‍යන්ති.

130. යසං යත් පුරිසිත්ථියං උපාර්ඝ්‍යන්ති තස්ස තත් ජිවිතිත්ථියං උපාර්ඝ්‍යන්ති¹ති: ආමනතා.

යසං වා පන යත් ජිවිතිත්ථියං උපාර්ඝ්‍යන්ති තස්ස තත් පුරිසිත්ථියං උපාර්ඝ්‍යන්ති¹ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දෙසස්සථා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං තත් ජිවිතිත්ථියං උපාර්ඝ්‍යන්ති, නො ච තෙසං තත් පුරිසිත්ථියං උපාර්ඝ්‍යන්ති, ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් ජිවිතිත්ථියංඤ්ඤා උපාර්ඝ්‍යන්ති, පුරිසිත්ථියංඤ්ඤා උපාර්ඝ්‍යන්ති.

යසං යත් පුරිසිත්ථියං උපාර්ඝ්‍යන්ති තස්ස තත් සොමනස්සිත්ථියං උපාර්ඝ්‍යන්ති¹ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දෙසස්සථා උපෙකඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං තත් පුරිසිත්ථියං උපාර්ඝ්‍යන්ති, නො ච තෙසං තත් සොමනස්සිත්ථියං උපාර්ඝ්‍යන්ති, ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් පුරිසිත්ථියංඤ්ඤා උපාර්ඝ්‍යන්ති, සොමනස්සිත්ථියංඤ්ඤා උපාර්ඝ්‍යන්ති.

යසං වා පන යත් සොමනස්සිත්ථියං උපාර්ඝ්‍යන්ති තස්ස තත් පුරිසිත්ථියං උපාර්ඝ්‍යන්ති¹ති: රූපාවචරානං යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දෙසස්සථා සොමනස්සන්ත උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං තත් සොමනස්සිත්ථියං උපාර්ඝ්‍යන්ති, නො ච තෙසං තත් පුරිසිත්ථියං උපාර්ඝ්‍යන්ති, ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් සොමනස්සිත්ථියංඤ්ඤා උපාර්ඝ්‍යන්ති, පුරිසිත්ථියංඤ්ඤා උපාර්ඝ්‍යන්ති.

1. එතෙනෙව - දෙසස්සථා - PTS - උතං.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තීය උපදනේ නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤානීය උපදනේ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි උපෙක්ඛිත්තීය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානීය නො ද උපදනේ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීය ද උපදනේ යැ, ඉඤ්ඤානීය ද උපදනේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤානීය උපදනේ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තීය ... පඤ්ඤිත්තීය ... මනින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤානීය උපදනේ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි මනින්ද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානීය නො ද උපදනේ යැ, අවශෙෂ කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ, ඉඤ්ඤානීය ද උපදනේ යි.

130. යමක්හට නම් තැනෙකැ පුරිසිත්තීය උපදනේ නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්තීය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්තීය උපදනේ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්තීය උපදනේ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ජීවිතිත්තීය උපදනේ යැ ඔවුනට එහි පුරිසිත්තීය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්තීය ද උපදනේ යැ, පුරිසිත්තීය ද උපදනේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තීය උපදනේ නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්තීය උපදනේ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට එහි පුරිසිත්තීය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තීය නො ද උපදනේ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්තීය ද උපදනේ යැ සොමනස්සිත්තීය ද උපදනේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්තීය උපදනේ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්තීය උපදනේ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනස්සිත්තීය ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි සොමනස්සිත්තීය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්තීය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තීය ද උපදනේ යැ, පුරිසිත්තීය ද උපදනේ යැ.

යසස යත් පුරිසිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසඤා සොමනසෙසන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති, නො ව තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති, උපෙක්ඛිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති.

යසස වා පන යත් උපෙක්ඛිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති තස්ස තත් පුරිසිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යා ව ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසඤා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති, නො ව තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති, පුරිසිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති.

යසස යත් පුරිසිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති තස්ස තත් සඤ්ඤිත්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤිත්‍රියං -පෙ- මතිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති'ති: ආමන්තා.

යසස වා පන යත් මතිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති තස්ස තත් පුරිසිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යා ව ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසඤා පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං තත් මතිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති, නො ව තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් මතිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති, පුරිසිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති.

131. යසස යත් ජීවිතිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති තස්ස තත් සොමනසස්සිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති'ති: යසස වික්කස්ස¹ අනන්තරා උපෙක්ඛාසම්පයුක්තපච්ඡිම්බිත්තං. උපාර්ඡස්සති අසඤ්ඤායන්තානං තෙසං තත් ජීවිතිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති, නො ව තෙසං තත් සොමනසස්සිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති. ඉතරෙසං චතුචොකාරානං පඤ්චොකාරානං තෙසං තත් ජීවිතිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති, සොමනසස්සිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති.

යසස වා පන යත් සොමනසස්සිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති තස්ස තත් ජීවිතිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති'ති: ආමන්තා.

යසස යත් ජීවිතිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති'ති: යසස වික්කස්ස අනන්තරා¹ සොමනසස්සිත්‍රියං පච්ඡිම්බිත්තං. උපාර්ඡස්සති, අසඤ්ඤායන්තානං තෙසං තත් ජීවිතිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති නො ව තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති, ඉතරෙසං චතුචොකාරානං පඤ්චොකාරානං තෙසං තත් ජීවිතිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති, උපෙක්ඛිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති.

1. චතුචොකාරෙ පඤ්චොකාරෙ යසස වික්කස්ස - PTS - එවං සබ්බත්.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනි-වෙන්නාහු නම් ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචර යනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපසංඝායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය මනින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි මනින්ද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනේ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනේ යි.

131. යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛා සම්ප්‍රසූත්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනේ නම් ඔවුනට ද අසංඤ සංකයනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනේ යැ. අවශෙෂ චතුරොපාකාර පඤ්ච-වොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනේ' යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොම-නස්සයම්පසූත්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනේ නම් ඔවුනට ද අසංඤසංක-යනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනේ යැ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු චතුරොපාකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ.

යසස වා පන යත් උපෙකඛ්ඤ්‍යං උපපජ්ඣති තසස තත් ජීවිතිඤ්‍යං උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යසස යත් ජීවිතිඤ්‍යං උපපජ්ඣති තසස තත් සඤ්ඤ්‍යං -පෙ- පඤ්ඤ්‍යං -පෙ- මනිඤ්‍යං උපපජ්ඣති'ති: අසඤ්ඤ්‍යනානං තෙසං තත් ජීවිතිඤ්‍යං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් මනිඤ්‍යං උපපජ්ඣති, චතුචොකාරානං පඤ්චොකාරානං තෙසං තත් ජීවිතිඤ්‍යංඤ්ච උපපජ්ඣති, මනිඤ්‍යංඤ්ච උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යත් මනිඤ්‍යං උපපජ්ඣති තසස තත් ජීවිතිඤ්‍යං උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

132. යසස යත් සොමනස්සඤ්ඤ්‍යං උපපජ්ඣති තසස තත් උපෙකඛ්ඤ්‍යං උපපජ්ඣති'ති: යසස විතසස අනන්තරා සොමනස්සංසම්පූර්ණපච්ඡිම්බිතං උපපජ්ඣති තෙසං තත් සොමනස්සඤ්ඤ්‍යං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් උපෙකඛ්ඤ්‍යං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං චතුචොකාරානං¹ පඤ්චොකාරානං තෙසං තත් සොමනස්සඤ්ඤ්‍යංඤ්ච උපපජ්ඣති, උපෙකඛ්ඤ්‍යංඤ්ච උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යත් උපෙකඛ්ඤ්‍යං උපපජ්ඣති තසස තත් සොමනස්සඤ්ඤ්‍යං උපපජ්ඣති'ති: යසස විතසස අනන්තරා උපෙකඛ්ඤ්‍යංසම්පූර්ණපච්ඡිම්බිතං උපපජ්ඣති තෙසං තත් උපෙකඛ්ඤ්‍යං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සොමනස්සඤ්ඤ්‍යං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං චතුචොකාරානං පඤ්චොකාරානං තෙසං තත් උපෙකඛ්ඤ්‍යංඤ්ච උපපජ්ඣති, සොමනස්සඤ්ඤ්‍යංඤ්ච උපපජ්ඣති.

යසස යත් සොමනස්සඤ්ඤ්‍යං උපපජ්ඣති තසස තත් සඤ්ඤ්‍යං -පෙ- පඤ්ඤ්‍යං -පෙ- මනිඤ්‍යං උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යසස වා පන යත් මනිඤ්‍යං උපපජ්ඣති තසස තත් සොමනස්සඤ්ඤ්‍යං උපපජ්ඣති'ති: යසස විතසස¹ අනන්තරා උපෙකඛ්ඤ්‍යංසම්පූර්ණපච්ඡිම්බිතං උපපජ්ඣති තෙසං තත් මනිඤ්‍යං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සොමනස්සඤ්ඤ්‍යං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං චතුචොකාරානං පඤ්චොකාරානං තෙසං තත් මනිඤ්‍යංඤ්ච උපපජ්ඣති, සොමනස්සඤ්ඤ්‍යංඤ්ච උපපජ්ඣති.

133. යසස යත් උපෙකඛ්ඤ්‍යං උපපජ්ඣති තසස තත් සඤ්ඤ්‍යං -පෙ- පඤ්ඤ්‍යං -පෙ- මනිඤ්‍යං උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යසස වා පන යත් මනිඤ්‍යං උපපජ්ඣති තසස තත් උපෙකඛ්ඤ්‍යං උපපජ්ඣති'ති: යසස විතසස අනන්තරා සොමනස්සංසම්පූර්ණපච්ඡිම්බිතං උපපජ්ඣති තෙසං තත් මනිඤ්‍යං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් උපෙකඛ්ඤ්‍යං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං චතුචොකාරානං පඤ්චොකාරානං තෙසං තත් මනිඤ්‍යංඤ්ච උපපජ්ඣති, උපෙකඛ්ඤ්‍යංඤ්ච උපපජ්ඣති.

1. පඤ්චොකාරෙ යසස විතසස - PTS.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ථිය උපදනේ නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්ථිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්ථිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ථිය ... පඤ්ඤිත්ථිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: අසංඤ්ඤා චූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ථිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනේ යැ. චතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ථිය ද උපදනේ යැ මනින්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්ථිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යි.

132. යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ථිය උපදනේ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය උපදනේ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පඤ්චචිත්තය උපදනේ නම් ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ථිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු චතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ථිය ද උපදනේ යැ උපෙක්ඛිත්ථිය ද උපදනේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ථිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ථිය උපදනේ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත පඤ්චචිත්තය උපදනේ නම් ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ථිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු චතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය ද උපදනේ යැ, සොමනස්සිත්ථිය ද උපදනේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ථිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ථිය ... පඤ්ඤිත්ථිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ථිය උපදනේ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත පඤ්චචිත්තය උපදනේ ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ථිය නො ද උපදනේ යැ. අවශ්‍ය චතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ සොමනස්සිත්ථිය ද උපදනේ යි.

133. යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ථිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ථිය ... පඤ්ඤිත්ථිය මනින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය උපදනේ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පඤ්චචිත්තය උපදනේ ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු චතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ, උපෙක්ඛිත්ථිය ද උපදනේ යි.

134. යසං යතං සඤ්ඤිත්වං උපපත්තං තස්ස තතං පඤ්ඤිත්වං -පෙ- මනිත්වං උපපත්තංති: ආමනාං.

යසං වා පන යතං මනිත්වං උපපත්තං තස්ස තතං සඤ්ඤිත්වං උපපත්තංති: ආමනාං.

135. යසං යතං පඤ්ඤිත්වං උපපත්තං තස්ස තතං මනිත්වං උපපත්තංති: ආමනාං.

යසං වා පන යතං මනිත්වං උපපත්තං තස්ස තතං පඤ්ඤිත්වං උපපත්තංති: ආමනාං. (අනුලොමප්‍රග්‍රහලෝකාස)

136. යසං චක්ඛන්ත්වං න උපපත්තං තස්ස ථෙවන්ත්වං න උපපත්තංති: ආමනාං.

යසං වා පන ථෙවන්ත්වං න උපපත්තං තස්ස චක්ඛන්ත්වං න උපපත්තංති: ආමනාං.

යසං චක්ඛන්ත්වං න උපපත්තං තස්ස ඝාතීන්ත්වං න උපපත්තංති: ආමනාං.

යසං වා පන ඝාතීන්ත්වං න උපපත්තං තස්ස චක්ඛන්ත්වං න උපපත්තංති: යෙ රූපාවචරං උපපත්තං පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඝාතීන්ත්වං න උපපත්තං, නො ච තෙසං චක්ඛන්ත්වං න උපපත්තංති. පඤ්ඤිත්වං යෙ ච අරූපං උපපත්තං පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඝාතීන්ත්වං න උපපත්තං, චක්ඛන්ත්වං න උපපත්තංති.

යසං චක්ඛන්ත්වං න උපපත්තං තස්ස ඉත්තීන්ත්වං න උපපත්තංති: ආමනාං.

යසං වා පන ඉත්තීන්ත්වං න උපපත්තං තස්ස චක්ඛන්ත්වං න උපපත්තංති: යෙ රූපාවචරං උපපත්තං පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දමස්සන්ති පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඉත්තීන්ත්වං න උපපත්තං, නො ච තෙසං චක්ඛන්ත්වං න උපපත්තංති. පඤ්ඤිත්වං යෙ ච අරූපං උපපත්තං පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඉත්තීන්ත්වං න උපපත්තං, චක්ඛන්ත්වං න උපපත්තංති.

යසං චක්ඛන්ත්වං න උපපත්තං තස්ස පුරිසීන්ත්වං න උපපත්තංති: ආමනාං.

යසං වා පන පුරිසීන්ත්වං න උපපත්තං තස්ස චක්ඛන්ත්වං න උපපත්තංති: යෙ රූපාවචරං උපපත්තං පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යා ච ඉත්තීන්ත්වං එතෙතෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දමස්සන්ති පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං පුරිසීන්ත්වං න උපපත්තං, නො ච තෙසං චක්ඛන්ත්වං න උපපත්තංති. පඤ්ඤිත්වං යෙ ච අරූපං උපපත්තං පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං පුරිසීන්ත්වං න උපපත්තං, චක්ඛන්ත්වං න උපපත්තංති.

134. යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තිය උපදනේ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තිය... මනින්තිය උපදනේ යැ යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්තිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය උපදනේ යැ යත් : එසේ යි.

135. යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්තිය උපදනේ නම් ඔහට එහි මනින්තිය උපදනේ යැ යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්තිය උපදනේ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තිය උපදනේ යැ යත් : එසේ යි. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි)

136. යමක්භට චක්ඛන්තිය නූපදනේ නම් ඔහට සොකිත්තිය නූපදනේ යැ යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට සොකිත්තිය නූපදනේ නම් ඔහට චක්ඛන්තිය නූපදනේ යැ යත් : එසේ යැ.

යමක්භට චක්ඛන්තිය නූපදනේ නම් ඔහට ඝාතීන්තිය නූපදනේ යැ යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට ඝාතීන්තිය නූපදනේ නම් ඔහට චක්ඛන්තිය නූපදනේ යැ යත් : යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ඝාතීන්තිය නූපදනේ යැ. ඔවුනට චක්ඛන්තිය නො ද නූපදනේ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඝාතීන්තිය ද නූපදනේ යැ, චක්ඛන්තිය ද නූපදනේ යැ.

යමක්භට චක්ඛන්තිය නූපදනේ නම් ඔහට ඉඤ්ඤිත්තිය නූපදනේ යැ යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට ඉඤ්ඤිත්තිය නූපදනේ නම් ඔහට චක්ඛන්තිය නූපදනේ යැ යත් : යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්තිය නූපදනේ යැ, ඔවුනට චක්ඛන්තිය නො ද නූපදනේ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඉඤ්ඤිත්තිය ද නූපදනේ යැ, චක්ඛන්තිය ද නූපදනේ යැ.

යමක්භට චක්ඛන්තිය නූපදනේ නම් ඔහට පුරිසිත්තිය නූපදනේ යැ යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසිත්තිය නූපදනේ නම් ඔහට චක්ඛන්තිය නූපදනේ යැ යත් : යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසිත්තිය නූපදනේ යැ, ඔවුනට චක්ඛන්තිය නො ද නූපදනේ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද පුරිසිත්තිය ද නූපදනේ යැ, චක්ඛන්තිය ද නූපදනේ යැ.

යසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං. න උපායස්සති'ති: යෙ අරූපං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායස්සන්ති තෙසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං. න උපායස්සති. පච්ඡම්භවීකානං තෙසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියං. න උපායස්සති.

යසං වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං. න උපායස්සති තස්ස වක්ඛන්ති. න උපායස්සති'ති: ආමන්තා.

යසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සති තස්ස සොමනස්සන්ද්‍රියං. න උපායස්සති'ති: ආමන්තා.

යසං වා පන සොමනස්සන්ද්‍රියං. න උපායස්සති තස්ස වක්ඛන්ති. න උපායස්සති'ති: යෙ සචක්ඛකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායස්සන්ති තෙසං සොමනස්සන්ද්‍රියං. න උපායස්සති, නො ච තෙසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සති. පච්ඡම්භවීකානං යෙ ච අරූපං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායස්සන්ති තෙසං සොමනස්සන්ද්‍රියං. න උපායස්සති, වක්ඛන්ති. න උපායස්සති.

යසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සති තස්ස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං. න උපායස්සති'ති: යෙ අරූපං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායස්සන්ති තෙසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං. න උපායස්සති. පච්ඡම්භවීකානං තෙසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සති, උපෙක්ඛන්ද්‍රියං. න උපායස්සති.

යසං වා පන උපෙක්ඛන්ද්‍රියං. න උපායස්සති තස්ස වක්ඛන්ති. න උපායස්සති'ති: යෙ සචක්ඛකා සොමනස්සන්ද්‍රියං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායස්සන්ති තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං. න උපායස්සති, නො ච තෙසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සති. පච්ඡම්භවීකානං තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං. න උපායස්සති, වක්ඛන්ති. න උපායස්සති.

යසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සති තස්ස සඤ්ඤාන්ද්‍රියං. -පෙ-පඤ්ඤාන්ද්‍රියං. -පෙ- මනින්ද්‍රියං. න උපායස්සති'ති: යෙ අරූපං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායස්සන්ති තෙසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං. න උපායස්සති. පච්ඡම්භවීකානං තෙසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සති, මනින්ද්‍රියං. න උපායස්සති.

යසං වා පන මනින්ද්‍රියං. න උපායස්සති තස්ස වක්ඛන්ති. න උපායස්සති'ති: ආමන්තා.

137. යසං සාතින්ද්‍රියං. න උපායස්සති තස්ස ඉන්ද්‍රියං. න උපායස්සති'ති: ආමන්තා.

යමක්භව චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භව චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්තද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව සොමනස්සිත්තද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ උපකේශයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට සොමනස්සිත්තද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද සොමනස්සිත්තද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්භව චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ සොමනස්සිත්ත ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්භව චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්තද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

137. යමක්භව සාතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉත්තින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට ඉක්කිත්දිය නුපදනන නම් ඔහට සානිත්දිය නුපදනන යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ඉක්කිත්දිය නුපදනන යැ, ඔවුනට සානිත්දිය නො ද නුපදනන යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඉක්කිත්දිය ද නුපදනන යැ සානිත්දිය ද නුපදනන යැ.

යමක්භට සානිත්දිය නුපදනන නම් ඔහට පුරිසිත්දිය නුපදනන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසිත්දිය නුපදනන නම් ඔහට සානිත්දිය නුපදනන යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසිත්දිය නුපදනන යැ, ඔවුනට සානිත්දිය නො ද නුපදනන යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද පුරිසිත්දිය ද නුපදනන යැ සානිත්දිය ද නුපදනන යැ.

යමක්භට සානිත්දිය නුපදනන නම් ඔහට ජීවිතිත්දිය නුපදනන යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට සානිත්දිය නුපදනන යැ, ඔවුනට ජීවිතිත්දිය නො ද නුපදනන යැ, පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට සානිත්දිය ද නුපදනන යැ, ජීවිතිත්දිය ද නුපදනන යැ.

යළි යමක්භට ජීවිතිත්දිය නුපදනන නම් ඔහට සානිත්දිය නුපදනන යත්: එසේ යැ.

යමක්භට සානිත්දිය නුපදනන නම් ඔහට සොමනස්සිත්දිය නුපදනන යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට සානිත්දිය නුපදනන යැ ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය නො ද නුපදනන යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද සානිත්දිය ද නුපදනන යැ, සොමනස්සිත්දිය ද නුපදනන යැ.

යළි යමක්භට සොමනස්සිත්දිය නුපදනන නම් ඔහට සානිත්දිය නුපදනන යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට සානිත්දිය නුපදනන නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්දිය නුපදනන යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට සානිත්දිය නුපදනන යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය නො ද නුපදනන යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොමනස්සිත් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද සානිත්දිය ද නුපදනන යැ උපෙක්ඛිත්දිය ද නුපදනන යැ.

යසස වා පන උපෙකඛ්ඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති තසස සානිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති'ති: යෙ සසානාකා සොමනසෙසන උපපජ්ඣන්ති පරිනිබ්බාධිස්සන්ති. තෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං සානිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති. පච්ඡමභවිකානං, යෙ ච සොමනසෙසන රූපාවචරං උපපජ්ඣන්ති පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති, සානිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති'.

යසස සානිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති තසස සඤ්ඤාං -පෙ-පඤ්ඤාං -පෙ- මනිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣන්ති පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං සානිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං මනිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති. පච්ඡමභවිකානං තෙසං සානිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති, මනිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති.

යසස වා පන මනිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති තසස සානිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති'ති: ආමන්තා.

138. යසස ඉඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති තසස පුරිසිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති'ති: යෙ පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසන්ති පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං ඉඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං පුරිසිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති. පච්ඡමභවිකානං යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣන්ති පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං ඉඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති, පුරිසිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති.

යසස වා පන පුරිසිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති තසස ඉඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති'ති: යා ඉඤ්ඤාං එතෙතෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසන්ති පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං පුරිසිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං ඉඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති. පච්ඡමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣන්ති පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං පුරිසිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති, ඉඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති.

යසස ඉඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති තසස ජීවිතිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣන්ති පරිනිබ්බාධිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසන්ති පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං ඉඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං ජීවිතිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති. පච්ඡමභවිකානං තෙසං ඉඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති, ජීවිතිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති.

යසස වා පන ජීවිතිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති තසස ඉඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති'ති: ආමන්තා.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්‍යය නූපදනෙ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් සසානක වැ යොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍යය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොමනසින් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද උපෙක්ඛිත්‍යය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්‍යය... පඤ්ඤිත්‍යය... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචර-යෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

138. යමක්හට ඉඤ්ඤිත්‍යය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසිත්‍යය නූපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්‍යය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසිත්‍යය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඉඤ්ඤිත්‍යය ද නූපදනෙ යැ පුරිසිත්‍යය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසිත්‍යය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉඤ්ඤිත්‍යය නූපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසිත්‍යය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්‍යය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද පුරිසිත්‍යය ද නූපදනෙ යැ, ඉඤ්ඤිත්‍යය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට ඉඤ්ඤිත්‍යය නූපදනෙ නම් ඔහට ජීවිකිත්‍යය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්‍යය නූපදනෙ යැ ඔවුනට ජීවිකිත්‍යය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්‍යය ද නූපදනෙ යැ ජීවිකිත්‍යය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිකිත්‍යය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉඤ්ඤිත්‍යය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඉතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාච්චරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පස්විම භවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්දිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්දිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට සොමනස්සින්දිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්දිය නො ද නූපදනෙ යැ, පස්විමෙභිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරි- නිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට සොමනස්සින්දිය ද නූපදනෙ යැ, ඉසීන්දිය ද නූපදනෙ යැ.

[illegible]

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිතදිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්දිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිතීවෙන්නාහු ද ඔවුනට උපෙක්ඛිතදිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්දිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිතීවෙන්නාහු ද ඔවුනට උපෙක්ඛිතදිය ද නූපදනෙ යැ, ඉසීන්දිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට ඉන්ද්‍රියය නූපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්‍රියය... පඤ්ඤා-
ත්‍රියය... මනිත්‍රියය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි
අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත්
තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද
ඔවුනට ඉන්ද්‍රියය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට මනිත්‍රියය නො ද නූපදනෙ
යැ, පඤ්ඤාවික වූ ඔවුනට ඉන්ද්‍රියය ද නූපදනෙ යැ, මනිත්‍රිය ද
නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්වය නූපදන නම් ඔහට ඉසිත්වය
නූපදන යැ යත්: එසේ යි.

139. යමක්භව පුරිසින්දිය නුපදනෙ නම් ඔහව ජීවිකින්දිය නුපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදු පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසින්දිය නුපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිකින්දිය නො ද නුපදනෙ යැ, පස්විමභවික වූ ඔවුනට පුරිසින්දිය ද නුපදනෙ යැ, ජීවිකින්දිය ද නුපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදන නම් ඔහට පුරිසිතීන්ද්‍රිය
නූපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට පුරිසිත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පස්වීම භවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද නූපදනෙ යැ සොමනස්සිත්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්දිය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්දිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට සොමනස්සින්දිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්දිය නො ද නූපදනෙ යැ. පස්විච්චිකයනට ද යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට සොමනස්සින්දිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්දිය ද නූපදනෙ යැ.

යම්කිසිවක් පුරිසිත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නොද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද යළි ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිතයින්ට දීමට නම් ඔහුට පුරිසිතයින්ට දීමට යැ යන්න: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප හටයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට උපෙක්ඛිතයින්ට දීමට යැ, ඔවුනට පුරිසිතයින්ට දීමට නො ද දීමට යැ, පශ්චිමභාවයෙන් ද යම් ද ස්ත්රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්රීභාවයෙන් මැ කිහිප හටයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට උපෙක්ඛිතයින්ට ද දීමට යැ, පුරිසිතයින්ට ද දීමට යැ.

යසං පුරිසිද්දියං න උපාර්ය්සංති තසං සභ්බිද්දියං -පෙ-
පඤ්ඤිද්දියං -පෙ- මනිද්දියං න උපාර්ය්සංති'ති: යෙ රුපාවචරං
අරුපාවචරං උපපජ්ඣො පරිනිබ්බායිසන්ති. යා ච ඉත්ථෙයො එතෙනෙව
භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසංචා පරිනිබ්බායිසන්ති තෙසං පුරිසිද්දියං
න උපාර්ය්සංති, නො ච තෙසං මනිද්දියං න උපාර්ය්සංති.
පච්ඡිමභවිකානං තෙසං පුරිසිද්දියංඤා න උපාර්ය්සංති, මනිද්දියංඤා
න උපාර්ය්සංති.

යසං වා පන මනිද්දියං න උපාර්ය්සංති යසං පුරිසිද්දියං
න උපාර්ය්සංති'ති: ආමන්තා.

140. යසං ජීවිතිද්දියං න උපාර්ය්සංති තසං සොමනස්සිද්දියං
න උපාර්ය්සංති'ති: ආමන්තා.

යසං වා පන සොමනස්සිද්දියං න උපාර්ය්සංති තසං ජීවිතිද්දියං න
උපාර්ය්සංති'ති: යසං විතක්ඛං අනන්තරා උපෙක්ඛාසමප්පන්න
පච්ඡිමවිතං උපාර්ය්සංති තෙසං සොමනස්සිද්දියං න උපාර්ය්සංති,
නො ච තෙසං ජීවිතිද්දියං න උපාර්ය්සංති. පච්ඡිමවිතංසමඛිතං
තෙසං සොමනස්සිද්දියංඤා න උපාර්ය්සංති, ජීවිතිද්දියංඤා න
උපාර්ය්සංති.

යසං ජීවිතිද්දියං න උපාර්ය්සංති තසං උපෙක්ඛිද්දියං න
උපාර්ය්සංති'ති: ආමන්තා.

යසං වා පන උපෙක්ඛිද්දියං න උපාර්ය්සංති තසං ජීවිතිද්දියං
න උපාර්ය්සංති'ති: යසං විතක්ඛං අනන්තරා සොමනස්සසමප්පන්න
පච්ඡිමවිතං උපාර්ය්සංති තෙසං උපෙක්ඛිද්දියං න උපාර්ය්සංති,
නො ච තෙසං ජීවිතිද්දියං න උපාර්ය්සංති. පච්ඡිමවිතංසමඛිතං
තෙසං උපෙක්ඛිද්දියංඤා න උපාර්ය්සංති, ජීවිතිද්දියංඤා න
උපාර්ය්සංති.

යසං ජීවිතිද්දියං න උපාර්ය්සංති තසං සභ්බිද්දියං -පෙ-
පඤ්ඤිද්දියං -පෙ- මනිද්දියං න උපාර්ය්සංති'ති: ආමන්තා.

යසං වා පන මනිද්දියං න උපාර්ය්සංති තසං ජීවිතිද්දියං
න උපාර්ය්සංති'ති: ආමන්තා.

141. යසං සොමනස්සිද්දියං න උපාර්ය්සංති තසං උපෙක්ඛිද්දියං
න උපාර්ය්සංති'ති: යසං විතක්ඛං අනන්තරා උපෙක්ඛාසමප්පන්න
පච්ඡිමවිතං උපාර්ය්සංති තෙසං සොමනස්සිද්දියං න උපාර්ය්සංති,
නො ච තෙසං උපෙක්ඛිද්දියං න උපාර්ය්සංති. පච්ඡිමවිතංසමඛිතං
තෙසං සොමනස්සිද්දියංඤා න උපාර්ය්සංති, උපෙක්ඛිද්දියංඤා න
උපාර්ය්සංති.

යසං වා පන උපෙක්ඛිද්දියං න උපාර්ය්සංති තසං සොමනස්සි-
ද්දියං න උපාර්ය්සංති'ති: යසං විතක්ඛං අනන්තරා සොමනස්ස
සමප්පන්නපච්ඡිමවිතං උපාර්ය්සංති තෙසං උපෙක්ඛිද්දියං න
උපාර්ය්සංති, නො ච තෙසං සොමනස්සිද්දියං න උපාර්ය්සංති.
පච්ඡිමවිතංසමඛිතං තෙසං උපෙක්ඛිද්දියංඤා න උපාර්ය්සංති,
සොමනස්සිද්දියංඤා න උපාර්ය්සංති.

යමක්හට පුරිසිත්‍රිය නූපදන නම් ඔහට සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය නූපදන යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නූපදන යැ, ඔවුනට මනිත්‍රිය නො ද නූපදන යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද නූපදන යැ මනිත්‍රිය ද නූපදන යැ.

යළි යමක්හට මනිත්‍රිය නූපදන නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යි.

140. යමක්හට ජීවිතිත්‍රිය නූපදන නම් ඔහට සොමනස්සිත්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සිත්‍රිය නූපදන නම් ඔහට ජීවිතිත්‍රිය නූපදන යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමච්ඡිත්තය උපදන ද ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය නූපදන යැ. ඔවුනට ජීවිතිත්‍රිය නො ද නූපදන යැ. පශ්චිමච්ඡිත්තසමඛි වූ ඔවුනට (රහත්තට) සොමනස්සිත්‍රිය ද නූපදන යැ, ජීවිතිත්‍රිය ද නූපදන යැ.

යමක්හට ජීවිතිත්‍රිය නූපදන නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදන නම් ඔහට ජීවිතිත්‍රිය නූපදන යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්සසම්ප්‍රයුක්ත පච්ඡිමච්ඡිත්තය උපදන ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදන යැ. ඔවුනට ජීවිතිත්‍රිය නො ද නූපදන යැ, පශ්චිමච්ඡිත්තසමඛි වූ ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය ද නූපදන යැ, ජීවිතිත්‍රිය ද නූපදන යැ.

යමක්හට ජීවිතිත්‍රිය නූපදන නම් ඔහට සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්‍රිය නූපදන නම් ඔහට ජීවිතිත්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යි.

141. යමක්හට සොමනස්සිත්‍රිය නූපදන නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදන යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදන ද ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය නූපදන යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද නූපදන යැ, පශ්චිම චිත්තසමඛි වූ ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය ද නූපදන යැ, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද නූපදන යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදන නම් ඔහට සොමනස්සිත්‍රිය නූපදන යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පච්ඡිමච්ඡිත්තය උපදන ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදන යැ, ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය නො ද නූපදන යැ. පශ්චිමච්ඡිත්ත සමඛි වූ ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය ද නූපදන යැ සොමනස්සිත්‍රිය ද නූපදන යැ.

යසං සොමනසස්සන්ද්‍රියං න උපපත්තස්සති තස්ස සඤ්ඤාන්ද්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤාන්ද්‍රියං - පෙ - මනිත්‍රියං න උපපත්තස්සති'ති : යසං වික්කසං අනන්තරා උපෙක්ඛායමපයුක්ඛං පච්ඡිමවික්කං උපපත්තස්සති තෙසං සොමනසස්සන්ද්‍රියං න උපපත්තස්සති, නො ච තෙසං මනිත්‍රියං න උපපත්තස්සති. පච්ඡිමවික්කසමඛගීතං තෙසං සොමනසස්සන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපත්තස්සති, මනිත්‍රියඤ්ඤා න උපපත්තස්සති.

යසං වා පන මනිත්‍රියං න උපපත්තස්සති තස්ස සොමනසස්සන්ද්‍රියං න උපපත්තස්සති'ති : ආමන්තා.

142. යසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තස්සති තස්ස සඤ්ඤාන්ද්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤාන්ද්‍රියං - පෙ - මනිත්‍රියං න උපපත්තස්සති'ති : යසං වික්කසං අනන්තරා සොමනසස්ස සමපයුක්ඛං පච්ඡිමවික්කං උපපත්තස්සති තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තස්සති, නො ච තෙසං මනිත්‍රියං න උපපත්තස්සති. පච්ඡිමවික්කසමඛගීතං තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපත්තස්සති, මනිත්‍රියඤ්ඤා න උපපත්තස්සති.

යසං වා පන මනිත්‍රියං න උපපත්තස්සති තස්ස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තස්සති'ති : ආමන්තා.

143. යසං සඤ්ඤාන්ද්‍රියං න උපපත්තස්සති තස්ස පඤ්ඤාන්ද්‍රියං - පෙ - මනිත්‍රියං න උපපත්තස්සති'ති : ආමන්තා.

යසං වා පන මනිත්‍රියං න උපපත්තස්සති තස්ස සඤ්ඤාන්ද්‍රියං න උපපත්තස්සති'ති : ආමන්තා.

144. යසං පඤ්ඤාන්ද්‍රියං න උපපත්තස්සති තස්ස මනිත්‍රියං න උපපත්තස්සති'ති : ආමන්තා.

යසං වා පන මනිත්‍රියං න උපපත්තස්සති තස්ස පඤ්ඤාන්ද්‍රියං න උපපත්තස්සති'ති : ආමන්තා. (පච්චනික පුග්ගල)

145. යසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තස්සති තස්ස ඤාතින්ද්‍රියං න උපපත්තස්සති'ති : ආමන්තා.

යසං වා පන ඤාතින්ද්‍රියං න උපපත්තස්සති තස්ස චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තස්සති'ති : ආමන්තා.

යසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තස්සති තස්ස ඤාතින්ද්‍රියං න උපපත්තස්සති'ති : ආමන්තා.

යසං වා පන ඤාතින්ද්‍රියං න උපපත්තස්සති තස්ස චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තස්සති'ති : රූපාවිචරෙ තස්ස ඤාතින්ද්‍රියං න උපපත්තස්සති, නො ච තස්ස චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තස්සති. අපඤ්ඤාසංකතෙ අරූපෙ තස්ස ඤාතින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපත්තස්සති, චක්ඛන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපත්තස්සති.

යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදන නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඝාසම්ප්‍රසූත්ත පශ්චිමචිත්තය උපදන ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදන යැ, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදන යැ. පශ්චිමචිත්ත සමඬගී වූ ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදන යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදන යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදන නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යි.

142. යමක්හට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදන නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්සම්ප්‍රසූත්ත පශ්චිමචිත්තය උපදන ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදන යැ, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදන යැ. පශ්චිමචිත්ත සමඬගී වූ ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදන යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදන යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදන නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යි.

143. යමක්හට සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදන නම් ඔහට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදන නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යි.

144. යමක්හට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපදන නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදන නම් ඔහට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යක්ෂ පුද්ගල යි.)

145. යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදන නම් එහි සොකිත්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොකිත්ද්‍රිය නූපදන නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදන නම් එහි ඝානිත්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ඝානිත්ද්‍රිය නූපදන නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝානිත්ද්‍රිය නූපදන යැ. එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදන යැ අසංඤ්ඤාව වූ අරූප වූ එහි ඝානිත්ද්‍රිය ද නූපදන යැ වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදන යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඉත්තීන්ද්‍රිය... පුරිසින්නද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්නද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසින්නද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, අසංඥාත්ව වූ අරූප වූ එහි පුරිසින්නද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ජීවිකින්නද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: උපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිකින්නද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: නැත.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සොමනස්සින්නද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්නද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛින්නද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි උපෙක්ඛින්නද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, අසංඥාත්ව වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්නද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්නද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සද්ධින්නද්‍රිය... පඤ්ඤින්නද්‍රිය... මනින්නද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි මනින්නද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, අසංඥාත්ව වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්නද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්නද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

146. යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඉත්තීන්ද්‍රිය... පුරිසින්නද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්නද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ජීවිකින්නද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: උපදනෙ යැ.

යකු වා පන ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපපත්ඝ්ණති තත් සානිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණතී'ති: නස්ථි.

යකු සානිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණති තත් සොමනස්සිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණතී'ති: රූපාවචරෙ තත් සානිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණති, නො ච තත් සොමනස්සිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණති අසංඝ්‍රයානෙ අරූපෙ තත් සානිත්‍රියංඤ්ඤා න උපපත්ඝ්ණති, සොමනස්සිත්‍රියංඤ්ඤා න උපපත්ඝ්ණති.

යකු වා පන සොමනස්සිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණති තත් සානිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණතී'ති: ආමනතා.

යකු සානිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණති තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත් සානිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණති, නො ච තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණති. අසංඝ්‍රයානෙ තත් සානිත්‍රියංඤ්ඤා න උපපත්ඝ්ණති, උපෙක්ඛිත්‍රියංඤ්ඤා න උපපත්ඝ්ණති.

යකු වා පන උපෙක්ඛිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණති තත් සානිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණතී'ති: ආමනතා.

යකු සානිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණති තත් සංඛිත්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤිත්‍රියං - පෙ - මනිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත් සානිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණති, නො ච තත් මනිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණති. අසංඝ්‍රයානෙ තත් සානිත්‍රියංඤ්ඤා න උපපත්ඝ්ණති, මනිත්‍රියංඤ්ඤා න උපපත්ඝ්ණති.

යකු වා පන මනිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණති තත් සානිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණතී'ති: ආමනතා.

147-148. යකු ඉක්ඛිත්‍රියං - පෙ - පුරිසිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණති තත් ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපපත්ඝ්ණතී'ති: උපපත්ඝ්ණති.

යකු වා පන ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපපත්ඝ්ණති තත් පුරිසිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණතී'ති: නස්ථි.

යකු පුරිසිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණති තත් සොමනස්සිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණතී'ති: රූපාවචරෙ තත් පුරිසිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණති, නො ච තත් සොමනස්සිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණති අසංඝ්‍රයානෙ අරූපෙ තත් පුරිසිත්‍රියංඤ්ඤා න උපපත්ඝ්ණති, සොමනස්සිත්‍රියංඤ්ඤා න උපපත්ඝ්ණති.

යකු වා පන සොමනස්සිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණති තත් පුරිසිත්‍රියං න උපපත්ඝ්ණතී'ති: ආමනතා.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: නැත.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සෞමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි සෞමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, අසංඥසත්වයෙහි ද අරූපයෙහි ද යන එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ සෞමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සෞමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. අසංඥසත්ව වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය ... මනිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි මනිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, අසංඥසත්ව වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ මනිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

147-148. යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය ... පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: උපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: නැත.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සෞමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි සෞමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, අසංඥසත්ව වූ අරූප වූ එහි පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ සෞමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සෞමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යත් පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තත් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ තත් පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තත් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති. අසංකප්පකං තත් පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති, උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති.

යත් වා පන උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තත් පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති ආමන්තං.

යත් පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තත් සඤ්ඤිත්ථියං - පෙ - පඤ්ඤිත්ථියං - පෙ - මනිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ තත් පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තත් මනිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති. අසංකප්පකං තත් පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති, මනිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති.

යත් වා පන මනිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තත් පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: ආමන්තං.

149. යත් ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තත් සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: නත්ථී.

යත් වා පන සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තත් ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: උපපජ්ඣන්ති.

යත් ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තත් උපෙක්ඛිත්ථියං - පෙ - සඤ්ඤිත්ථියං - පෙ - පඤ්ඤිත්ථියං - පෙ - මනිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: නත්ථී.

යත් වා පන මනිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තත් ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: උපපජ්ඣන්ති.

150 යත් සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තත් උපෙක්ඛිත්ථියං - පෙ - සඤ්ඤිත්ථියං - පෙ - පඤ්ඤිත්ථියං - පෙ - මනිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: ආමන්තං.

යත් වා පන මනිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තත් සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: ආමන්තං.

151. යත් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තත් සඤ්ඤිත්ථියං - පෙ - පඤ්ඤිත්ථියං - පෙ - මනිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති ආමන්තං.

යත් වා පන මනිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තත් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: ආමන්තං.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නොද නූපදනෙ යැ. අසංඥසත්ව වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, අසංඥසත්ව වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

149. යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: නැත.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය... සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: නැත.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: උපදනෙ යි.

150. යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ... සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

151. යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සද්ධිත්ද්‍රිය... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

152. යක් සභිත්‍යය න උපප්‍රාසනි තක් පඤ්ඤිත්‍යය - පෙ - මනිත්‍යය න උපප්‍රාසනිති: ආමනා.

යක් වා පන මනිත්‍යය න උපප්‍රාසනි තක් සභිත්‍යය න උපප්‍රාසනිති: ආමනා.

153. යක් පඤ්ඤිත්‍යය න උපප්‍රාසනි තක් මනිත්‍යය න උපප්‍රාසනිති: ආමනා.

යක් වා පන මනිත්‍යය න උපප්‍රාසනි තක් පඤ්ඤිත්‍යය න උපප්‍රාසනිති: ආමනා. (පව්වනික ඔකාස).

154. යක්ස යක් වක්ඛුත්‍යය න උපප්‍රාසනි තක්ස තක් සොතිත්‍යය න උපප්‍රාසනිති: ආමනා.

යක්ස වා පන යක් සොතිත්‍යය න උපප්‍රාසනි තක්ස තක් වක්ඛුත්‍යය න උපප්‍රාසනිති: ආමනා.

යක්ස යක් වක්ඛුත්‍යය න උපප්‍රාසනි තක්ස තක් සනිත්‍යය න උපප්‍රාසනිති: ආමනා.

යක්ස වා පන යක් සාතිත්‍යය න උපප්‍රාසනි තක්ස තක් වක්ඛුත්‍යය න උපප්‍රාසනිති: රූපාවචරානං තෙසං තක් සාතිත්‍යය න උපප්‍රාසනි, නො ව තෙසං තක් වක්ඛුත්‍යය න උපප්‍රාසනි පඤ්ඤාවොකාරෙ පව්ඤ්චහවිකානං අසඤ්ඤාසත්තානං අරූපානං තෙසං තක් සාතිත්‍යයඤ්ඤා න උපප්‍රාසනි, වක්ඛුත්‍යයඤ්ඤා න උපප්‍රාසනි.

යක්ස යක් වක්ඛුත්‍යය න උපප්‍රාසනි තක්ස තක් ඉත්‍යිත්‍යය න උපප්‍රාසනිති: ආමනා.

යක්ස වා පන යක් ඉත්‍යිත්‍යය න උපප්‍රාසනි තක්ස තක් වක්ඛුත්‍යය න උපප්‍රාසනිති: රූපාවචරානං යෙ ව පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිච්ඡෙව දෙසස්සන්ධා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං තක් ඉත්‍යිත්‍යය න උපප්‍රාසනි, නො ව තෙසං තක් වක්ඛුත්‍යය න උපප්‍රාසනි. පඤ්ඤාවොකාරෙ පව්ඤ්චහවිකානං අසඤ්ඤාසත්තානං අරූපානං තෙසං තක් ඉත්‍යිත්‍යයඤ්ඤා න උපප්‍රාසනි, වක්ඛුත්‍යයඤ්ඤා න උපප්‍රාසනි.

යක්ස යක් වක්ඛුත්‍යය න උපප්‍රාසනි තක්ස තක් පුරිසිත්‍යය න උපප්‍රාසනිති: ආමනා.

152. යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි පඤ්ඤිත්‍රිය... මනිත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සද්ධිත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

153. යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි මනිත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යානීත අවකාශ යි.)

154. යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොතිත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොතිත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සානිත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සානිත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සානිත්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුත්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චචෝකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසක්ඛයනට ද අරූපයනට ද යන ඔවුනට එහි සානිත්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුත්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉසීත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉසීත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉසීත්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුත්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පඤ්චචෝකාරයෙහි පශ්චිම භවිකයනට ද අසංඥසක්ඛයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි ඉසීත්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුත්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යසස වා පන යත් පුරිසිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: රූපාවචරානං යා ච ඉත්ථො ඵලෙනෙව භාවෙන කත්ථි භවෙ දසෙසනාං පරිනිබ්බායිසසනාං තෙසං තත්ථ පුරිසිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති. පඤ්චවොකාථෙර පච්ඡිමභවිකානං අසංඝස්සනානං අරූපානං තෙසං තත්ථ පුරිසිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති, චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති.

යසස යත් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ ජීවිතිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති'ති: අසංඝස්සනානං අරූපානං තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති. පච්ඡිමභවිකානං¹ තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති, ජීවිතිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති.

යසස වා පන යත් ජීවිතිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: ආමනාං.

යසස යත් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ සොමනස්සිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති'ති: ආමනාං.

යසස වා පන යත් සොමනස්සිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: යෙ සචක්ඛකා උපෙකාය උපපජ්ඣාං පරිනිබ්බායිසසනාං තෙසං තත්ථ සොමනස්සිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති. පඤ්චවොකාථෙර පච්ඡිමභවිකානං අසංඝස්සනානං අරූපානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති, චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති.

යසස යත් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ උපෙකඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති'ති: අරූපානං තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙකඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති. පච්ඡිමභවිකානං¹ අසංඝස්සනානං තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති, උපෙකඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති.

යසස වා පන යත් උපෙකඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: යෙ සචක්ඛකා සොමනසෙසනා උපපජ්ඣාං පරිනිබ්බායිසසනාං තෙසං තත්ථ උපෙකඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති. පච්ඡිමභවිකානං¹ අසංඝස්සනානං තෙසං තත්ථ උපෙකඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති, චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති.

1. වතුචොකාථෙර පඤ්චවොකාථෙර පච්ඡිමභවිකානං—P.T.S.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤ සන්ධ්‍යනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අසංඤයන්ව අරූප වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිකින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛ්‍යායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤසන්ධ්‍යනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛ්‍යින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛ්‍යින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිම භවිකයනට ද අසංඤසන්ධ්‍යනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛ්‍යින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛ්‍යින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට එහි උපෙක්ඛ්‍යින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම භවිකයනට ද අසංඤසන්ධ්‍යනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛ්‍යින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස යස වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති තසස තස සංඛිත්තියං - පෙ - පඤ්ඤිත්තියං - පෙ - මනිත්තියං න උපපත්තියති'ති : අරුපානං තෙසං තස වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති, නො ව තෙසං තස මනිත්තියං න උපපත්තියති. පච්ඡිමභවිකානං අසංඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තස වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති, මනිත්තියං න උපපත්තියති.

යසස වා පන යස මනිත්තියං න උපපත්තියති තසස තස වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති'ති : ආමන්තා.

155. යසස යස සානිත්තියං න උපපත්තියති තසස තස ඉත්තියං න උපපත්තියති'ති : ආමන්තා.

යසස වා පන යස ඉත්තියං න උපපත්තියති තසස තස සානිත්තියං න උපපත්තියති'ති : යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසන්ධා පරිනිබ්බාසිසන්තති තෙසං තස ඉත්තියං න උපපත්තියති, නො ව තෙසං තස සානිත්තියං න උපපත්තියති කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තස ඉත්තියං න උපපත්තියති, සානිත්තියං න උපපත්තියති.

යසස යස සානිත්තියං න උපපත්තියති තසස තස පුරිසිත්තියං න උපපත්තියති'ති : ආමන්තා.

යසස වා පන යස පුරිසිත්තියං න උපපත්තියති තසස තස සානිත්තියං න උපපත්තියති'ති : යා ඉත්තියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසන්ධා පරිනිබ්බාසිසන්තති තාසං තස පුරිසිත්තියං න උපපත්තියති, නො ව තාසං තස සානිත්තියං න උපපත්තියති. කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තස පුරිසිත්තියං න උපපත්තියති, සානිත්තියං න උපපත්තියති.

යසස යස සානිත්තියං න උපපත්තියති තසස තස ජීවිතිත්තියං න උපපත්තියති'ති : රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තස සානිත්තියං න උපපත්තියති, නො ව තෙසං තස ජීවිතිත්තියං න උපපත්තියති. පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තස සානිත්තියං න උපපත්තියති, ජීවිතිත්තියං න උපපත්තියති.

යසස වා පන යස ජීවිතිත්තියං න උපපත්තියති තසස තස සානිත්තියං න උපපත්තියති'ති : ආමන්තා.

යසස යස සානිත්තියං න උපපත්තියති තසස තස සොමනසිත්තියං න උපපත්තියති'ති : රූපාවචරානං තෙසං තස සානිත්තියං න උපපත්තියති, නො ව තෙසං තස සොමනසිත්තියං න උපපත්තියති. පඤ්චොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසංඤ්ඤාසත්තානං, අරුපානං තෙසං තස සානිත්තියං න උපපත්තියති, සොමනසිත්තියං න උපපත්තියති.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්; අරූප වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසන්ධි-යනට ද දී ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

1෧5. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද දී ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචර-යනට ද දී ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද දී ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිකින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසන්ධි-යනට ද අරූපයනට ද දී ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසං වා පන යත් සොමනස්සිත්‍රියං න උප්පත්තියති තස්ස තත් සානිත්‍රියං න උප්පත්තියති'ති: යෙ සසානකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං තත් සොමනස්සිත්‍රියං න උප්පත්තියති, නො ච තෙසං තත් සානිත්‍රියං න උප්පත්තියති. පඤ්චොකාථෙ පච්ඡිමභවීකානං අසංඤ්ඤායත්තානං අරූපානං¹ තෙසං තත් සොමනස්සිත්‍රියංඤ්ච න උප්පත්තියති, සානිත්‍රියංඤ්ච න උප්පත්තියති.

යසං යත් සානිත්‍රියං න උප්පත්තියති තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං න උප්පත්තියති'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත් සානිත්‍රියං න උප්පත්තියති, නො ච තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං න උප්පත්තියති. පච්ඡිමභවීකානං අසංඤ්ඤායත්තානං තෙසං තත් සානිත්‍රියංඤ්ච න උප්පත්තියති, උපෙක්ඛිත්‍රියංඤ්ච න උප්පත්තියති.

යසං වා පන යත් උපෙක්ඛිත්‍රියං න උප්පත්තියති තස්ස තත් සානිත්‍රියං න උප්පත්තියති'ති: යෙ සසානකා සොමනස්සන්ත උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං න උප්පත්තියති, නො ච තෙසං තත් සානිත්‍රියං න උප්පත්තියති. පච්ඡිමභවීකානං අසංඤ්ඤායත්තානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍රියංඤ්ච න උප්පත්තියති, සානිත්‍රියංඤ්ච න උප්පත්තියති.

යසං යත් සානිත්‍රියං න උප්පත්තියති තස්ස තත් සඤ්ඤිත්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤිත්‍රියං - පෙ - මනිත්‍රියං න උප්පත්තියති'ති; රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත් සානිත්‍රියං න උප්පත්තියති, නො ච තෙසං තත් මනිත්‍රියං න උප්පත්තියති. පච්ඡිමභවීකානං අසංඤ්ඤායත්තානං තෙසං තත් සානිත්‍රියංඤ්ච න උප්පත්තියති, මනිත්‍රියංඤ්ච න උප්පත්තියති.

යසං වා පන යත් මනිත්‍රියං න උප්පත්තියති තස්ස තත් සානිත්‍රියං න උප්පත්තියති'ති: ආමන්තා.

156. යසං යත් ඉත්‍රියියං න උප්පත්තියති තස්ස තත් පුරිසිත්‍රියං න උප්පත්තියති'ති: යෙ පුරිසා ඵතෙතෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙස්සානං පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං තත් ඉත්‍රියියං න උප්පත්තියති, නො ච තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං න උප්පත්තියති. කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානං රූපාවචරානං තෙසං තත් ඉත්‍රියියංඤ්ච න උප්පත්තියති, පුරිසිත්‍රියංඤ්ච න උප්පත්තියති.

යසං වා පන යත් පුරිසිත්‍රියං න උප්පත්තියති තස්ස තත් ඉත්‍රියියං න උප්පත්තියති'ති: යා ඉත්‍රියො ඵතෙතෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙස්සානං පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං න උප්පත්තියති, නො ච තෙසං තත් ඉත්‍රියියං න උප්පත්තියති. කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියංඤ්ච න උප්පත්තියති, ඉත්‍රියියංඤ්ච න උප්පත්තියති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් සසානක වැ උපෙක්ඛයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවෙඨාකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤයකයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤයකයනට ද යි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් සසානක වැ සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤයකයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය ... පඤ්ඤිත්තිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤයකයනට ද යි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

156. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස යත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙසසන්ධා පරිනිබ්බාධිසසනාති තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යත් ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති; ආමන්ත.

යසස යත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් යොමනස්සන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: රූපාවචරානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙසසන්ධා යොමනස්සන්ධා උපපජ්ඣති පරිනිබ්බාධිසසනාති තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් යොමනස්සන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. පඤ්චොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං අසංඝිකානං අරූපානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙසසන්ධා උපපකාය උපපජ්ඣති පරිනිබ්බාධිසසනාති තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, යොමනස්සන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යත් යොමනස්සන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: යා ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙසසන්ධා උපපකාය උපපජ්ඣති පරිනිබ්බාධිසසනාති තෙසං තත් යොමනස්සන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. පඤ්චොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං අසංඝිකානං අරූපානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙසසන්ධා උපපකාය උපපජ්ඣති පරිනිබ්බාධිසසනාති තෙසං තත් යොමනස්සන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති.

යසස යත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් උපපකායන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙසසන්ධා උපපකාය උපපජ්ඣති පරිනිබ්බාධිසසනාති තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් උපපකායන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. පච්ඡිමභවිකානං අසංඝිකානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙසසන්ධා යොමනස්සන්ධා උපපජ්ඣති පරිනිබ්බාධිසසනාති තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, උපපකායන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්ච-වොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤ්‍යත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරි-නිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද අසංඤ්‍යත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉස්සීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤ්‍යත්වයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස වා පන යත් උපෙක්ඛිත්‍යං න උප්පත්තියති තසස තත් ඉත්තිත්‍යං න උප්පත්තියති'ති : යා ඉත්තියො එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙසසතා සොමනාසෙසන උප්පත්තියා පරිනිබ්බාධිසසනති තසං තත් උපෙක්ඛිත්‍යං න උප්පත්තියති, නො ව තසං තත් ඉත්තිත්‍යං න උප්පත්තියති. පටික්ඛහවිකානං අයඤ්ඤසත්තානං යෙ ව පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙසසතා සොමනාසෙසන උප්පත්තියා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍යංඤ ඉත්තිත්‍යංඤ න උප්පත්තියති.

යසස යත් ඉත්තිත්‍යං න උප්පත්තියති තසස තත් සඤ්ඤිත්‍යං - පෙ - පඤ්ඤිත්‍යං - පෙ - මනිත්‍යං න උප්පත්තියති'ති : රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යෙ ව පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙසසතා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තත් ඉත්තිත්‍යං න උප්පත්තියති, නො ව තෙසං තත් මනිත්‍යං න උප්පත්තියති. පටික්ඛහවිකානං අයඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත් ඉත්තිත්‍යංඤ න උප්පත්තියති, මනිත්‍යංඤ න උප්පත්තියති.

යසස වා පන යත් මනිත්‍යං න උප්පත්තියති තසස තත් ඉත්තිත්‍යං න උප්පත්තියති'ති : ආමනතා.

157. යසස යත් පුරිසිත්‍යං න උප්පත්තියති තසස තත් ජිවිතිත්‍යං න උප්පත්තියති'ති : රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යා ව ඉත්තියො එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙසසතා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තත් පුරිසිත්‍යං න උප්පත්තියති, නො ව තෙසං තත් ජිවිතිත්‍යං න උප්පත්තියති. පටික්ඛහවිකානං තෙසං තත් පුරිසිත්‍යංඤ න උප්පත්තියති, ජිවිතිත්‍යංඤ න උප්පත්තියති.

යසස වා පන යත් ජිවිතිත්‍යං න උප්පත්තියති තසස තත් පුරිසිත්‍යං න උප්පත්තියති'ති : ආමනතා.

යසස යත් පුරිසිත්‍යං න උප්පත්තියති තසස තත් සොමනසිත්‍යං න උප්පත්තියති'ති : රූපාවචරානං යා ව ඉත්තියො එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙසසතා සොමනාසෙසන උප්පත්තියා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තත් පුරිසිත්‍යං න උප්පත්තියති, නො ව තෙසං තත් සොමනසිත්‍යං න උප්පත්තියති. පඤ්ඤාධොකාරෙ පටික්ඛහවිකානං අයඤ්ඤසත්තානං අරූපානං යා ව ඉත්තියො එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙසසතා උපෙක්ඛාය උප්පත්තියා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තත් පුරිසිත්‍යංඤ න උප්පත්තියති, සොමනසිත්‍යංඤ න උප්පත්තියති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිතද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිතද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥාසත්‍යයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි උපෙක්ඛිතද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉක්කිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිතද්‍රිය ... පඤ්ඤිතද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිම-භවිකයනට ද අසංඥාසත්‍යයනට ද යි ඔවුනට එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

157. යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිකිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිකිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිකිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිකිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥාසත්‍යයනට ද අරූපයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා උපෙක්ඛයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස වා පන යත් සොමනසසිත්‍රියං න උපාඨස්සති තසස තත් පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති'ති: යෙ පුරියා එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසකා උපෙකකාය උපපඨ්ථා පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං තත් සොමනසසිත්‍රියං න උපාඨස්සති, නො ව තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පට්ඨමභවිකානං අසඤ්ඤයනානං අරූපානං යා ව ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසකා උපෙකකාය උපපඨ්ථා පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං තත් සොමනසසිත්‍රියං න උපාඨස්සති, පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති.

යසස යත් පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති තසස තත් උපෙකකිත්‍රියං න උපාඨස්සති'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යා ව ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසකා උපෙකකාය උපපඨ්ථා පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති, නො ව තෙසං තත් උපෙකකිත්‍රියං න උපාඨස්සති. පට්ඨමභවිකානං අසඤ්ඤයනානං යා ව ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසකා සොමනසෙසන උපපඨ්ථා පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති, උපෙකකිත්‍රියං න උපාඨස්සති.

යසස වා පන යත් උපෙකකිත්‍රියං න උපාඨස්සති තසස තත් පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති'ති: යෙ පුරියා එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසකා සොමනසෙසන උපපඨ්ථා පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං තත් උපෙකකිත්‍රියං න උපාඨස්සති, නො ව තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති. පට්ඨමභවිකානං අසඤ්ඤයනානං යා ව ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසකා සොමනසෙසන උපපඨ්ථා පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං තත් උපෙකකිත්‍රියං න උපාඨස්සති, පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති.

යසස යත් පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති තසස තත් සභිත්‍රියං - ෧෪ - පඤ්ඤිත්‍රියං - ෧෪ - මිනිත්‍රියං න උපාඨස්සති'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යා ව ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසකා පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති, නො ව තෙසං තත් මිනිත්‍රියං න උපාඨස්සති. පට්ඨමභවිකානං අසඤ්ඤයනානං තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති, මිනිත්‍රියං න උපාඨස්සති.

යසස වා පන යත් මිනිත්‍රියං න උපාඨස්සති තසස තත් පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති'ති: ආමනා.

158. යසස යත් ජිවිතිත්‍රියං න උපාඨස්සති තසස තත් සොමනසසිත්‍රියං න උපාඨස්සති'ති: ආමනා.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පඤ්චොකාරයෙහි පශ්චිමභවික යනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනස්සින්ද්‍රිය පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනස්සින්ද්‍රිය පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනස්සින්ද්‍රිය පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

158. යමක්හට යම් තැනෙකැ චීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

[illegible]

යකුක යනු පිවිසිනිදිය. න උපාය්සකති කකුක තනු
උපකතියිදිය. න උපාය්සකති: අමනා.

යහස වා පන යනු උපෙක්ඛිත්‍යයං න උපාය්‍යානි තසස තනු ජීවිතිත්‍යයං න උපාය්‍යානිති; යහස විතසස අනානාරා සොමනසස සමප්පක පච්ඡම්භිතං. උපාය්‍යානි, අසංකප්පකානං තෙසං තනු උපෙක්ඛිත්‍යයං න උපාය්‍යානි, නො ව තෙසං තනු ජීවිතිත්‍යයං න උපාය්‍යානි. පච්ඡම්භිත සමඤ්චිතං තෙසං තනු උපෙක්ඛිත්‍යයං න උපාය්‍යානි, ජීවිතිත්‍යයං න උපාය්‍යානි.

යහසි ගතවී විවිධත්වය. න උපරාජ්‍යානි තසසි තත සභිඤ්ඤා.
- පෙ - පඤ්ඤාත්වය. - පෙ - මනිත්වය. න උපරාජ්‍යානි'ති:
පාමනා.

යසස වා පන යනු මිනිසුන්ගේ නිසි උපායෝගිකත්වය නිසි තත්ත්වයෙන් නිසි උපායෝගිකත්වයෙන්; අසාධාරණතාවය¹ නිසි තත්ත්වයෙන් නිසි උපායෝගිකත්වය, නො ව මෙය නිසි තත්ත්වයෙන් නිසි උපායෝගිකත්වය, පවතින්නාමගින්. නිසි තත්ත්වයෙන් මිනිසුන්ගේ නිසි උපායෝගිකත්වය, පවතින්නාමගින් නිසි උපායෝගිකත්වය.

159. යක්ෂ යන් සාමන්තසිද්ධියං න උපාය්‍යසානි තස්ස
තස්ස උපෙක්ඛිද්ධියං න උපාය්‍යසානි'ති: යක්ෂ වික්ෂයස් අනානරා
උපෙක්ඛා සම්ප්‍රත්ත පච්ඡම්බිතං. උපාය්‍යසානි තෙසං තස්ස
සාමන්තසිද්ධියං න උපාය්‍යසානි, නො ච තෙසං තස්ස
උපෙක්ඛිද්ධියං න උපාය්‍යසානි, පච්ඡම්බිතසම්බිතං අසංකු-
සන්තානං තෙසං තස්ස සාමන්තසිද්ධියං න උපාය්‍යසානි,
උපෙක්ඛිද්ධියං න උපාය්‍යසානි.

යහස වා පන යනු උපෙකවිඤ්ඤාය. න උපාරජ්ඣනනි නයහ
නනු යොමනසනිඤ්ඤාය. න උපාරජ්ඣනනි'ති : යහස විතනස
අනනනා යොමනසස සමප්පනන පඤ්චවිතනං උපාරජ්ඣනනි තෙසං
නනු උපෙකවිඤ්ඤාය. න උපාරජ්ඣනනි, නො ච තෙසං නනු
යොමනසනිඤ්ඤාය. න උපාරජ්ඣනනි, පඤ්චවිතනසමඤ්ඤාය. අසංක
සනනානං තෙසං නනු උපෙකවිඤ්ඤායනු න උපාරජ්ඣනනි, යොම
නනුඤ්ඤායනු න උපාරජ්ඣනනි.

1. යපා විනයාන අනුකරා පරිමිත. ප්‍රාථමික — අභ්‍යන්තරාන. — P.T.S.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමච්ඡිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද අසංඥාසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමච්ඡිත්තසමඛිති වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමච්ඡිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද අසංඥාසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමච්ඡිත්තසමඛිති වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අසංඥාසත්ව වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමච්ඡිත්තසමඛිති වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යි.

159. යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමච්ඡිත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමච්ඡිත්තසමඛිතිනට ද අසංඥාසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමච්ඡිත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමච්ඡිත්තසමඛිතිනට ද අසංඥාසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසං යත් සොමනස්සිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් සභ්බිත්ථියං - පෙ - පඤ්ඤිත්ථියං - පෙ - මනිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : යසං විතක්ඛණ අනන්තරා උපෙක්ඛාසමපයුග්ග පච්ඡිමවිතං උපාජ්ඣස්සති තෙසං තත් සොමනස්සිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං තත් මනිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති. පච්ඡිමවිතසමධිග්නං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත් සොමනස්සිත්ථියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣස්සති, මනිත්ථියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣස්සති.

යසං වා පන යත් මනිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් සොමනස්සිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : ආමන්තා,

160. යසං යත් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් සභ්බිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : යසං විතක්ඛණ අනන්තරා සොමනස්ස සමපයුග්ග පච්ඡිමවිතං උපාජ්ඣස්සති තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං තත් සභ්බිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති. පච්ඡිමවිතසමධිග්නං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්ථියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣස්සති, සභ්බිත්ථියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣස්සති.

යසං වා පන යත් සභ්බිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : ආමන්තා.

යසං යත් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් පඤ්ඤිත්ථියං - පෙ - මනිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : යසං විතක්ඛණ අනන්තරා සොමනස්ස සමපයුග්ග පච්ඡිමවිතං උපාජ්ඣස්සති තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං තත් මනිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති. පච්ඡිමවිතසමධිග්නං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්ථියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣස්සති, මනිත්ථියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣස්සති.

යසං වා පන යත් මනිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : ආමන්තා.

161. යසං යත් සභ්බිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් පඤ්ඤිත්ථියං - පෙ - මනිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : ආමන්තා.

යසං වා පන යත් මනිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් සභ්බිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : ආමන්තා.

162. යසං යත් පඤ්ඤිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් මනිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : ආමන්තා.

යසං වා පන යත් මනිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් පඤ්ඤිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : ආමන්තා. (පච්චික සුග්ගලොකාස).

අනාගතවාරො.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය භූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමච්ඡිත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද භූපදනෙ යැ. පශ්චිමච්ඡිත්තසමභිග්නට ද අසංඤ්ඤාසංකප්පයට ද හි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද භූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද භූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය භූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

160. යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය භූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමච්ඡිත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද භූපදනෙ යැ. පශ්චිමච්ඡිත්තසමභිග්නට ද අසංඤ්ඤාසංකප්පයට ද හි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද භූපදනෙ යැ, සද්ධිත්ද්‍රිය ද භූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය භූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය භූපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමච්ඡිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද භූපදනෙ යැ. පශ්චිමච්ඡිත්තසමභිග්නට ද අසංඤ්ඤාසංකප්පයට ද හි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද භූපදනෙ යැ මනින්ද්‍රිය ද භූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය භූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

161. යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය භූපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය භූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

162. යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්ද්‍රිය භූපදනෙ නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය භූපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යයනිකපුද්ගලාවකාශයි)

163. ယင်း ဝိညာဉ်သို့ ငါတို့၏ စိတ်က ဝိညာဉ်သို့
 ငါတို့၏ စိတ်က ဝိညာဉ်သို့

යසස වා පන සොතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣ තසස චකක්ඛන්ද්‍රියං
උපපජ්ඣතිති: සබ්බෙසං වචනානාං අචකක්ඛානාං උපපජ්ඣනානාං
තෙසං සොතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං චකක්ඛන්ද්‍රියං
උපපජ්ඣති, සචකක්ඛානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං සොතින්ද්‍රියංඤ්ඤ
උපපජ්ඣති, චකක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ඤ උපපජ්ඣති.

යසස වක්කුන්ද්‍රියං උපාසකති තස්ස සාතින්ද්‍රියං උපාරේසා'ති :
ආමනාය.

යහස වා පන සානිඤ්ඤං. උපායස්ථ කසස වක්ඛුඤ්ඤං.
උපායස්ථිති: සබ්බසං වචනානාං අවක්ඛානාං. උපපජ්ජනානාං.
කෙසං සානිඤ්ඤං. උපායස්ථ, නො ව කෙසං වක්ඛුඤ්ඤං. උපායස්ථි.
සවක්ඛානාං. උපපජ්ජනානාං. කෙසං සානිඤ්ඤං. උපායස්ථ,
වක්ඛුඤ්ඤං. උපායස්ථි.

ယမ္မံ ဝိသုဒ္ဓိက္ခိယံ ဥပာသနာံ ဘမ္မံ ဓူဘိက္ခိယံ - ၈၆ - ပုဂ္ဂိုလိက္ခိယံ
ဥပာယုသော'နိ : နာမဂ္ဂဏာ။

යසස වා පන පුරිසිඤ්ඤං උපාජ්ඣත් තත්ථ වකඛුඤ්ඤං.
උපාජ්ඣත්ති: සබ්බෙසං විචරානානං අවකඛුකානං උපපජ්ජනානං.
තෙසං පුරිසිඤ්ඤං උපාජ්ඣත්, නො ච තෙසං වකඛුඤ්ඤං උපාජ්ඣති.
සවකඛුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං පුරිසිඤ්ඤං උපාජ්ඣත්,
වකඛුඤ්ඤං උපාජ්ඣති.

ယမ္မံ ဝိသုဒ္ဓိက္ခယံ ဇာတိသန္တတိ နမ္မံ ဝိပိတိက္ခယံ ဇာတိသန္တာ'နိ :
ဇာတိသန္တာ

යහස වා පන ජීවිතීන්ද්‍රියං උපායේත් නසස වක්ඛන්ද්‍රියං
උපායේත්ති: සංඛෙයං වට්ඨනානං අවක්ඛනානං උපපජ්ජනානං
තෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියං උපායේත්, නො ව තෙසං වක්ඛන්ද්‍රියං උපායේත්ති.
ඥවක්ඛනානං උපපජ්ජනානං තෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියංඤ උපායේත්,
වක්ඛන්ද්‍රියංඤ උපායේත්ති.

ယင်းစီ ဝါကျတို့ကို ငါတို့အား နားလည်စေရန် အသုံးပြုကြပါသည်။ - ဝေ -
ငါတို့အား ငါတို့အား 'ငါ' ဟု ခေါ်သည်။

යසස වා පන උපෙකතින්ද්‍රියං. උපාජ්ජිත්තං නසසි චිකක්ඛන්ද්‍රියං.
උපාජ්ජනීති. සබ්බෙසං විචිතතානං අචිකක්ඛනානං. උපපජ්ජනානානං.
තෙසං උපෙකතින්ද්‍රියං. උපාජ්ජිත්තං, නො ච තෙසං චිකක්ඛන්ද්‍රියං.
උපාජ්ජනී. සචිකක්ඛනානං. උපපජ්ජනානං. තෙසං උපෙකතින්ද්‍රියංඤ්ඤි.
උපාජ්ජිත්තං. චිකක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ඤි. උපාජ්ජනී.

163. යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට යොතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යොතින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදි යත්: වුත වන හැමදෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට යොතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට යොතින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සාතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සාතින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදි යත්: වුත වන හැමදෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉන්ද්‍රියය ... පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදි යත්: වුත වන හැමදෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදි යත්: වුත වන හැමදෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය ... උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදි යත්: වුත වන හැමදෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදි යත්: චූත වන භැමදෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදි ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදි.

164. යමක්භට ඝාතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉක්ඛිත්ද්‍රිය ... පුරිසිත්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ඝාතින්ද්‍රිය උපදි යත්: චූත වන භැමදෙතොට ද ස්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපදි. ස්‍රාණ ඇති වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපන, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදි.

යමක්භට ඝාතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ඝාතින්ද්‍රිය උපදි යත්: චූත වන භැමදෙතොට ද ස්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපදි. ස්‍රාණ ඇති වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදි.

යමක්භට ඝාතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්ද්‍රිය ... උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ඝාතින්ද්‍රිය උපදි යත්: චූත වන භැමදෙතොට ද සසානක වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපදි. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපන, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදි.

යමක්භට ඝාතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ඝාතින්ද්‍රිය උපදි යත්: චූත වන භැමදෙතොට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපදි. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපන, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදි.

165. යමක්භට ඉඤ්ඤාදිය උපදී නම් ඔහට පුරිසිත්තදිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසිත්තදිය උපනි නම් ඔහට ඉඤ්ඤාදිය උපදි යත්: චූෂ වන භෑමදෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට පුරිසිත්තදිය උපන, ඔවුනට ඉඤ්ඤාදිය නො ද උපදියි. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්තදිය ද උපන, ඉඤ්ඤාදිය ද උපදියි.

යමක්භට ඉඤ්ඤාදිය උපදී නම් ඔහට ජීවිකිත්තදිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිකිත්තදිය උපනි නම් ඔහට ඉඤ්ඤාදිය උපදි යත්: චූෂ වන භෑමදෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට ජීවිකිත්තදිය උපන, ඔවුනට ඉඤ්ඤාදිය නො ද උපදියි. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිකිත්තදිය ද උපන, ඉඤ්ඤාදිය ද උපදියි.

යමක්භට ඉඤ්ඤාදිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්තදිය ... උපෙක්ඛිත්තදිය ... සද්ධිත්තදිය ... පඤ්ඤාත්තදිය ... මනිත්තදිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනිත්තදිය උපනි නම් ඔහට ඉඤ්ඤාදිය උපදි යත්: චූෂ වන භෑමදෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට මනිත්තදිය උපන, ඔවුනට ඉඤ්ඤාදිය නො ද උපදියි. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට මනිත්තදිය ද උපන, ඉඤ්ඤාදිය ද උපදී.

166. යමක්භට පුරිසිත්තදිය උපදී නම් ඔහට ජීවිකිත්තදිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිකිත්තදිය උපනි නම් ඔහට පුරිසිත්තදිය උපදි යත්: චූෂ වන භෑමදෙතොට ද නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට ජීවිකිත්තදිය උපන, ඔවුනට පුරිසිත්තදිය නො ද උපදියි, පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිකිත්තදිය ද උපන, පුරිසිත්තදිය ද උපදියි.

යමක්භට පුරිසිත්තදිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්තදිය ... උපෙක්ඛිත්තදිය ... සද්ධිත්තදිය ... පඤ්ඤාත්තදිය ... මනිත්තදිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනිත්තදිය උපනි නම් ඔහට පුරිසිත්තදිය උපදි යත්: චූෂ වන භෑමදෙතොට ද නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට මනිත්තදිය උපන, ඔවුනට පුරිසිත්තදිය නො ද උපදියි. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට මනිත්තදිය ද උපන, පුරිසිත්තදිය ද උපදී.

167. යසස ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනී තසස සොමනස්සින්ද්‍රියං උපාජ්ජාති : ආමනා.

යසස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උපාජ්ජාති තසස ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනීති : සබ්බසං වචනානං පවනෙත ව්‍යාප්තසං භවිතකම්මෙණ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උපාජ්ජාති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනී. සබ්බසං උපපජ්ජනානං පවනෙත ව්‍යාප්තසං උපාදකම්මෙණ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උපාජ්ජාති, ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනී.

යසස ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනී තසස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං - පෙ - සඤ්ඤාන්ද්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤාන්ද්‍රියං - පෙ - මනින්ද්‍රියං උපාජ්ජාති : ආමනා.

යසස වා පන මනින්ද්‍රියං උපාජ්ජාති තසස ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනීති : සබ්බසං වචනානං පවනෙත ව්‍යාප්තසං භවිතකම්මෙණ තෙසං මනින්ද්‍රියං උපාජ්ජාති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනී. සබ්බසං උපපජ්ජනානං පවනෙත ව්‍යාප්තසං උපාදකම්මෙණ තෙසං මනින්ද්‍රියං උපාජ්ජාති, ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනී.

168. යසස සොමනස්සින්ද්‍රියං උපාජනී තසස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපාජ්ජාති : ආමනා.

යසස වා පන උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපාජ්ජාති තසස සොමනස්සින්ද්‍රියං උපාජනීති : සබ්බසං ව්‍යාප්තසං භවිතකම්මෙණ සොමනස්ස ව්‍යාප්තසං උපාදකම්මෙණ නිරෝධ සමාපන්නානං අසඤ්ඤාසන්නානං තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපාජ්ජාති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උපාජනී. සොමනස්සෙත උපපජ්ජනානං පවනෙත සොමනස්ස සමප්පන්න ව්‍යාප්තසං උපාදකම්මෙණ තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපාජ්ජාති, සොමනස්සින්ද්‍රියං උපාජනී.

යසස සොමනස්සින්ද්‍රියං උපාජනී තසස සඤ්ඤාන්ද්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤාන්ද්‍රියං - පෙ - මනින්ද්‍රියං උපාජ්ජාති : ආමනා.

යසස වා පන මනින්ද්‍රියං උපාජ්ජාති තසස සොමනස්සින්ද්‍රියං උපාජනීති : සබ්බසං වචනානං පවනෙත ව්‍යාප්තසං භවිතකම්මෙණ සොමනස්ස ව්‍යාප්තසං උපාදකම්මෙණ නිරෝධසමාපන්නානං අසඤ්ඤාසන්නානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උපාජ්ජාති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උපාජනී. සොමනස්සෙත උපපජ්ජනානං පවනෙත සොමනස්ස සමප්පන්න ව්‍යාප්තසං උපාදකම්මෙණ තෙසං මනින්ද්‍රියං උපාජ්ජාති, සොමනස්සින්ද්‍රියං උපාජනී.

167. යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි යත්: චූක වන භූමදෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදියි. උපදනා භූමදෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ... සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි යත්: චූක වන භූමදෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදියි. උපදනා භූමදෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

168. යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි යත්: භූමදෙතොට විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විජ්ජයුත්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදියි. සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුත්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි යත්: චූක වන භූමදෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විජ්ජයුත්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදියි. සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුත්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

169. යසස උපෙකඛ්ඤියං උපාජන්ති තස්ස සඤ්ඤියං උපාජන්තා'ති: ආමන්තා.

යසස වා පන සඤ්ඤියං උපාජන්ත තස්ස උපෙකඛ්ඤියං උපාජන්ති'ති: සබ්බෙසං විතතස්ස භව්වකඛ්ඤා උපෙකඛා විපායුතා විතතස්ස උපාදකඛ්ඤා නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසන්නානං තෙසං සඤ්ඤියං උපාජන්ත, නො ච තෙසං උපෙකඛ්ඤියං උපාජන්ති. උපෙකඛාය උපාජන්තානං පටිනෙක උපෙකඛාසමායුතවිතතස්ස උපාදකඛ්ඤා තෙසං සඤ්ඤියංඤච උපාජන්ත, උපෙකඛ්ඤියංඤච උපාජන්ති.

යසස උපෙකඛ්ඤියං උපාජන්ති තස්ස පඤ්ඤිඤියං. - පෙ - මනිඤ්ඤියං උපාජන්තා'ති: ආමන්තා.

යසස වා පන මනිඤ්ඤියං උපාජන්ත තස්ස උපෙකඛ්ඤියං උපාජන්ති'ති: සබ්බෙසං විතතස්ස භව්වකඛ්ඤා උපෙකඛා විපායුතා විතතස්ස උපාදකඛ්ඤා නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසන්නානං තෙසං මනිඤ්ඤියං උපාජන්ත, නො ච තෙසං උපෙකඛ්ඤියං උපාජන්ති. උපෙකඛාය උපාජන්තානං පටිනෙක උපෙකඛාසමායුතවිතතස්ස උපාදකඛ්ඤා තෙසං මනිඤ්ඤියංඤච උපාජන්ත, උපෙකඛ්ඤියංඤච උපාජන්ති.

170. යසස සඤ්ඤියං උපාජන්ති තස්ස පඤ්ඤිඤියං උපාජන්තා'ති: ආමන්තා.

යසස වා පන පඤ්ඤිඤියං උපාජන්ත තස්ස සඤ්ඤියං උපාජන්ති'ති: සබ්බෙසං විතතස්ස භව්වකඛ්ඤා සඤ්ඤා විපායුතා විතතස්ස උපාදකඛ්ඤා නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසන්නානං තෙසං පඤ්ඤිඤියං උපාජන්ත, නො ච තෙසං සඤ්ඤියං උපාජන්ති. සහෙතුකානං උපාජන්තානං පටිනෙක සඤ්ඤාසමායුතවිතතස්ස උපාදකඛ්ඤා තෙසං පඤ්ඤිඤියංඤච උපාජන්ත, සඤ්ඤියංඤච උපාජන්ති.

යසස සඤ්ඤියං උපාජන්ති තස්ස මනිඤ්ඤියං උපාජන්තා'ති: ආමන්තා.

යසස වා පන මනිඤ්ඤියං උපාජන්ත තස්ස සඤ්ඤියං උපාජන්ති'ති: සබ්බෙසං විතතස්ස භව්වකඛ්ඤා සඤ්ඤා විපායුතා විතතස්ස උපාදකඛ්ඤා නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසන්නානං තෙසං මනිඤ්ඤියං උපාජන්ත, නො ච තෙසං සඤ්ඤියං උපාජන්ති. සහෙතුකානං උපාජන්තානං පටිනෙක සඤ්ඤාසමායුතවිතතස්ස උපාදකඛ්ඤා තෙසං මනිඤ්ඤියංඤච උපාජන්ත, සඤ්ඤියංඤච උපාජන්ති.

169. යමක්භට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සද්ධිත්‍රිය උපති නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදියි යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භවිගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා-විප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසන්ධයනට ද යි ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය උපත, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදියි. උපෙක්ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂාසම්ප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය ද උපත, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනින්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්‍රිය උපති නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදියි යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භවිගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා විප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසන්ධයනට ද යි ඔවුනට මනින්‍රිය උපත, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදියි. උපෙක්ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂාසම්ප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්‍රිය ද උපත, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදී.

170. යමක්භට සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට පඤ්ඤිත්‍රිය උපති නම් ඔහට සද්ධිත්‍රිය උපදියි යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භවිගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධා-විප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවත්තවුනට ද අසංඥසන්ධයනට ද යි ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය උපත, ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය නො ද උපදියි. සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපත, සද්ධිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්‍රිය උපති නම් ඔහට සද්ධිත්‍රිය උපදියි යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භවිගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවත්තවුනට ද අසංඥසන්ධයනට ද යි ඔවුනට මනින්‍රිය උපත, ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය නො ද උපදියි. සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධා-සම්ප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්‍රිය ද උපත, සද්ධිත්‍රිය ද උපදී.

171. යසං පඤ්ඤාදිත්‍යං උපාස්සති තස්ස මනිත්‍යං උපාස්සිත්වා¹ති : අමනසා.

යසං වා පන මනිත්‍යං උපාස්සිත්වා තස්ස පඤ්ඤාදිත්‍යං උපාස්සති²ති : සබ්බසං විතර්කසං භයාකම්මෙණ ස්‍යාණවිප්ලව්‍යුක්ත විතර්කසං උපාදකම්මෙණ නිරෝධසම්පන්නතාං අපඤ්ඤාසන්නතාං තෙසං මනිත්‍යං උපාස්සිත්වා, නො ව තෙසං පඤ්ඤාදිත්‍යං උපාස්සති. ස්‍යාණවිප්ලව්‍යුක්තතාං උපාස්සනතාං පටිගෙන ස්‍යාණවිප්ලව්‍යුක්ත විතර්කසං උපාදකම්මෙණ තෙසං මනිත්‍යංඤ්ඤා උපාස්සිත්වා, පඤ්ඤාදිත්‍යංඤ්ඤා උපාස්සති. (අනුලොම ප්‍රාග්ග්‍ය).

172-180. යසං චක්ඛන්තියං - පෙ - (අනුලොම ඔක්කාස).

181. යසං යසං චක්ඛන්තියං උපාස්සති තස්ස තසං සොතිත්‍යං උපාස්සිත්වා¹ති : සුද්ධාවාසං උපපජ්ජනතාං තෙසං තසං චක්ඛන්තියං උපාස්සති, නො ව තෙසං තසං සොතිත්‍යං උපාස්සිත්වා ඉතරෙසං සචක්ඛකානං උපපජ්ජනතාං තෙසං තසං චක්ඛන්තියංඤ්ඤා උපාස්සති, සොතිත්‍යංඤ්ඤා උපාස්සිත්වා.

යසං වා පන යසං සොතිත්‍යං උපාස්සිත්වා තස්ස තසං චක්ඛන්තියං උපාස්සති²ති : පඤ්ඤාවේකාරා වට්ටනතාං අචක්ඛකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනතාං තෙසං තසං සොතිත්‍යං උපාස්සිත්වා, නො ව තෙසං තසං චක්ඛන්තියං උපාස්සති. සචක්ඛකානං උපපජ්ජනතාං¹ තෙසං තසං සොතිත්‍යංඤ්ඤා උපාස්සිත්වා, චක්ඛන්තියංඤ්ඤා උපාස්සති.

යසං යසං චක්ඛන්තියං උපාස්සති තස්ස තසං සාතිත්‍යං උපාස්සිත්වා¹ති : රූපාවචරං² උපපජ්ජනතාං තෙසං තසං චක්ඛන්තියං උපාස්සති, නො ව තෙසං තසං සාතිත්‍යං උපාස්සිත්වා සචක්ඛකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනතාං තෙසං තසං චක්ඛන්තියංඤ්ඤා උපාස්සති, සාතිත්‍යංඤ්ඤා උපාස්සිත්වා.

යසං වා පන යසං සාතිත්‍යං උපාස්සිත්වා තස්ස තසං චක්ඛන්තියං උපාස්සති²ති : කාමාවචරා වට්ටනතාං අචක්ඛකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනතාං තෙසං තසං සාතිත්‍යං උපාස්සිත්වා, නො ව තෙසං තසං චක්ඛන්තියං උපාස්සති. සචක්ඛකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනතාං තෙසං තසං සාතිත්‍යංඤ්ඤා උපාස්සිත්වා, චක්ඛන්තියංඤ්ඤා උපාස්සති.

යසං යසං චක්ඛන්තියං උපාස්සති තස්ස තසං ඉත්ථිත්‍යං - පෙ - පුරිසිත්‍යං උපාස්සිත්වා¹ති : රූපාවචරං උපපජ්ජනතාං තෙසං තසං චක්ඛන්තියං උපාස්සති, නො ව තෙසං තසං චක්ඛන්තියං උපාස්සිත්වා සචක්ඛකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනතාං තෙසං තසං චක්ඛන්තියංඤ්ඤා උපාස්සති, පුරිසිත්‍යංඤ්ඤා උපාස්සිත්වා.

1. සචක්ඛකානං පඤ්ඤාවේකාරං උපපජ්ජනතාං - PTS.

2. සචක්ඛකානං රූපාවචරං - PTS.

171. යමක්භව පඤ්ඤිත්වය උපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව මනින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට පඤ්ඤිත්වය උපදී යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භවිතත්වයෙහි ද ඥාන-විප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තියකට ද අසංඥස්ත්වයනට ද යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට පඤ්ඤිත්වය නො ද උපදියි. ඥානසම්ප්‍රසූක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපත, පඤ්ඤිත්වය ද උපදී. (අනුලොම පුද්ගල යි).

172-180. යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය ... (අනුලොම අවකාශ යි).

181. යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය උපත යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී, ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නො ද උපත. ඇස් ඇති වැ උපදනා අවශ්‍ය ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී, සොතින්ද්‍රිය ද උපත.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙන් වූත වන්ත-වුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය ද උපත, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපත යත්: රූපාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපත. ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපත.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වූත වන්තවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපත, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉන්ද්‍රීන්ද්‍රිය ... පූරිසිත්වය උපත යත්: රූපාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී, ඔවුනට එහි පූරිසිත්වය නො ද උපත. ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී, පූරිසිත්වය ද උපත.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි වක්ඛන්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් චුත වන්නවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි වක්ඛන්‍රිය නො ද උපන. ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍රිය උපන යත් : ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය නො ද උපන. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්‍රිය ද උපදියි, ජීවිතිත්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි වක්ඛන්‍රිය උපදී යැ යත් : චුත වන භෑමදෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය උපන. ඔවුනට එහි වක්ඛන්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්‍රිය උපන යත් : ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍රිය නො ද උපන. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සිත්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි වක්ඛන්‍රිය උපදී යැ යත් : පඤ්චවෙකාරයෙන් චුත වන්නවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි වක්ඛන්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපන යත් : ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපන. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි වක්ඛන්‍රිය උපදී යැ යත් : පඤ්චවෙකාරයෙන් චුත වන්නවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි වක්ඛන්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනාවූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්‍රිය ද උපදී.

යසස යනු විකල්පය. උපරාජනී කසස කසස සභාපති. උපරාජනී: කි. සුද්ධාස. උපරාජනා. තෙස. තස විකල්පය. උපරාජනී, නො වි තෙස. තස සභාපති. උපරාජන. ඉතරෙස. සවිකල්පන. උපරාජනා. තෙස. තස විකල්පය. උපරාජනී, සභාපති. උපරාජන.

යහස වා පන යත් සභීන්ද්‍රියං. උපායීත් තසං තත්
වික්‍රමන්ද්‍රියං. උපපජ්ඣති තී : පඤ්චවොකාරා විචන්‍යානං. අවික්‍රමකානං.
කාමාවචරං. උපපජ්ඣන්‍යානං. අරුපානං. තෙසං තත් සභීන්ද්‍රියං.
උපායීත්, නො ව තෙසං තත් වික්‍රමන්ද්‍රියං. උපපජ්ඣති, සවික්‍රම-
කානං. උපපජ්ඣන්‍යානං. තෙසං තත් සභීන්ද්‍රියඤ්ච උපායීත්,
වික්‍රමන්ද්‍රියඤ්ච උපපජ්ඣති.

යහස යනු විකල්පය. උපරාජනී තසන තනු පණිඳිනිය.
- පෙ - මිනිනිය. උපරාජනා: ති: පුද්ධාවාස. උපරාජනාන. තෙස.
තනු විකල්පය. උපරාජනී, නො වි තෙස. තනු මිනිනිය.
උපරාජන. ඉතරෙස. සවිකල්පනාන. උපරාජනාන. තෙස. තනු
විකල්පයකි උපරාජනී, මිනිනියකි උපරාජන.

ශක්ති වා පන ශක්ති මිනිසුන්. උපායයන් තත්ත්ව තත්ත්ව
විකල්පය. උපපත්ති තී: ප්‍රතිපෝකාරා විවිධාන. අවකල්පාන.
කාමාවිචර. උපපත්තිතාන. අරුපාන. තෙස. තත් මිනිසුන්.
උපායයන්, නො ව තෙස. තත් විකල්පය. උපපත්ති. සවිකල්ප-
කාන. උපපත්තිතාන. තෙස. තත් මිනිසුන්. උපායයන්,
විකල්පය. උපපත්ති.

182. යක්ක යක්ක ඝාතීන්ද්‍රියං උපපත්ති තස්ස තත් ඉත්ථිද්‍රියං
උපාද්ද්ධා'ති: ආමනසා.

යහසි වා පන යසු ඉතිරිය. උපාය්‍යුත නසි තසු
 සාතිරිය. උපපජ්ජිති : කාමාවචරා වචනානං අසානකානං
 කාමාවචරං උපපජ්ජනානං තෙසං තසු ඉතිරිය. උපාය්‍යුත,
 තො ව තෙසං තසු සාතිරිය. උපපජ්ජිති, සසානකානං
 උපපජ්ජනානං තෙසං තසු ඉතිරියඤ්ඤා උපාය්‍යුත, සාතිරියඤ්ඤා
 උපපජ්ජිති,

යහස යනු භාවිතය. උපායයන් තහනම් තනු ප්‍රතිපත්තිය.
උපායයන්ගේ : භාවිතය.

[illegible]

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පඤ්චවේදිකාරයෙන් වුත වන්තවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රව්‍යවුනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පඤ්චවේදිකාරයෙන් වුත වන්තවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රව්‍යවුනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

182. යමක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉක්ඛිත්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉක්ඛිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වන්තවුනට ද ඉන්ද්‍රිය නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රව්‍යවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සභානක වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපන, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වන්තවුනට ද ඉන්ද්‍රිය නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රව්‍යවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සභානක වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපන, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යසං යත් සානිද්දියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් ජීවිතීද්දියං උපපජ්ඣාති : ආමනා.

යසං වා පන යත් ජීවිතීද්දියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සානිද්දියං උපපජ්ඣාති : සංඛිද්දියං විචිතානං අසානකානං උපපජ්ඣානං තෙසං තත් ජීවිතීද්දියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සානිද්දියං උපපජ්ඣති, සසානකානං උපපජ්ඣානං තෙසං තත් ජීවිතීද්දියං උපපජ්ඣති, සානිද්දියං උපපජ්ඣති.

යසං යත් සානිද්දියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සොමනසිද්දියං උපපජ්ඣාති : ආමනා.

යසං වා පන යත් සොමනසිද්දියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සානිද්දියං උපපජ්ඣාති : කාමාවචරා විචිතානං අසානකානං කාමාවචරං උපපජ්ඣානං රූපාවචරානං තෙසං තත් සොමනසිද්දියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සානිද්දියං උපපජ්ඣති, සසානකානං උපපජ්ඣානං තෙසං තත් සොමනසිද්දියං උපපජ්ඣති, සානිද්දියං උපපජ්ඣති.

යසං යත් සානිද්දියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් උපෙක්ඛිද්දියං උපපජ්ඣාති : ආමනා.

යසං වා පන යත් උපෙක්ඛිද්දියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සානිද්දියං උපපජ්ඣාති : කාමාවචරා විචිතානං අසානකානං කාමාවචරං උපපජ්ඣානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්දියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සානිද්දියං උපපජ්ඣති, සසානකානං උපපජ්ඣානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්දියං උපපජ්ඣති, සානිද්දියං උපපජ්ඣති.

යසං යත් සානිද්දියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤිද්දියං - පෙ - පඤ්ඤිද්දියං - පෙ - මනිද්දියං උපපජ්ඣාති : ආමනා.

යසං වා පන යත් මනිද්දියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සානිද්දියං උපපජ්ඣාති : කාමාවචරා විචිතානං අසානකානං කාමාවචරං උපපජ්ඣානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත් මනිද්දියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සානිද්දියං උපපජ්ඣති, සසානකානං උපපජ්ඣානං තෙසං තත් මනිද්දියං උපපජ්ඣති, සානිද්දියං උපපජ්ඣති.

යමක්භව යම් තැනෙකැ සාතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි සාතින්ද්‍රිය උපදී යත්: චූක වන භූමදෙතොට ද ස්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට දැ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපත, සාතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ සාතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි සාතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චූක වන්නවුනට ද ස්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට දැ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපත, සාතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ සාතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි සාතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චූක වන්නවුනට ද ස්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය ද උපත, සාතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ සාතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තන්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි සාතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චූක වන්නවුනට ද ස්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපත, සාතින්ද්‍රිය ද උපදී.

183. යහස යන ඉතීන්ද්‍රියං උපාජ්ජති තහස තන පුරිසින්ද්‍රියං උපාජ්ජන්තී : ආම නතා.

යසසි වා පන යස පුරිසිඤ්ඤාං උපායස්ස තසසි තස
ඉසීඤ්ඤාං උපායස්සිති: කාමාච්චරා චචනානාං න ඉසීනං කාමා-
ච්චරං උපායස්සානං භෙසං තස පුරිසිඤ්ඤාං උපායස්ස, නො ච
භෙසං තස ඉසීඤ්ඤාං උපායස්සි. ඉසීනං උපායස්සානං තාසං
තස පුරිසිඤ්ඤාං උපායස්ස, ඉසීඤ්ඤාං උපායස්සි.

සභ්‍ය සඳු ඉරිදිය. උපාසුකි තඹස තඳ රිවිතිදිය.
උපාසුකි: ආමනතු.

යහස වා පන යස ධීවිතින්ද්‍රිය. උපායත්ත ත්‍යාග තත්
 ඉත්තිය. උපායත්තීති: කාමංචිචරා ච චිත්තානං න ඉත්තං කාමං
 චිචරං. උපායත්තානං රූපාචිචරානං. අරූපාචිචරානං. තෙසං තත්
 ධීවිතින්ද්‍රිය. උපායත්ත, තො ච තෙසං තත් ඉත්තිය. උපායත්තී.
 ඉත්තං. උපායත්තානං තාසං තත් ධීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උපායත්ත,
 ඉත්තියඤ්ච උපායත්තී.

မင်းသားသည် စုစည်းပြီး ငြိမ်းချမ်းစွာ နေထိုင်ရန် အားထုတ်သောအခါ၊
ငြိမ်းချမ်းစွာ နေထိုင်ရန် အားထုတ်သောအခါ၊

යහස වා පන යස සොමනසිඤ්ඤියං උපායස්ස තසස තස්ස
ඉසීඤ්ඤියං උපායස්සීති : කාමාවචරා වචනානාං න ඉසීනං
කාමාවචරං උපායස්සානාං රූපාවචරානං තෙසං තස්ස සොම-
නසිඤ්ඤියං උපායස්ස, නො ච තෙසං තස්ස ඉසීඤ්ඤියං උපායස්සීති.
ඉසීනං උපායස්සානං තාසං තස්ස සොමනසිඤ්ඤියංඤච උපායස්ස,
ඉසීඤ්ඤියංඤච උපායස්සීති.

යහස යනු ඉතිහාසය. උපාසකයා තමන් තමන් උපකාරයෙන්
උපාසකයා'නි : ආමන්ත.

යසස වා පන යස උපෙකබ්භිද්දියං උපාප්ථස්ස තසස තස්ස ඉභිද්දියං උපපජ්ඣතිති : කාමාවචරා වචනනානං න ඉභිද්දියං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තස්ස උපෙකබ්භිද්දියං උපාප්ථස්ස, මනා ව මතසං තස්ස ඉභිද්දියං උපාප්ථති. ඉභිද්දියං උපාප්ථනානං තාසං තස්ස උපෙකබ්භිද්දියං ඉති උපාප්ථස්ස, ඉභිද්දියං ඉති උපාප්ථති.

යහස යනු ඉතීන්ද්‍රිය. උපාසකි තහස තනු සතීන්ද්‍රිය. -ප-
පකෂීන්ද්‍රිය. -ප- මනින්ද්‍රිය. උපාසකා'ති: ආමතය.

183. යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පූර්විකන්ද්‍රිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පූර්විකන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නොවැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පූර්විකන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නොද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි පූර්විකන්ද්‍රිය ද උපන, ඉක්කන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිකන්ද්‍රිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිකන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිකන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිකන්ද්‍රිය ද උපන, ඉක්කන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිකන්ද්‍රිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිකන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සිකන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සිකන්ද්‍රිය ද උපන, ඉක්කන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිතන්ද්‍රිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිතන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිතන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිතන්ද්‍රිය ද උපන, ඉක්කන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිතන්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිතන්ද්‍රිය ... මනිතන්ද්‍රිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්දිය උපති නම් ඔහට එහි ඉසින්නිය උපදියැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුන වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැ යි ඔවුනට එහි මනින්දිය උපන, ඔවුනට එහි ඉසින්නිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්දිය ද උපන, ඉසින්නිය ද උපදී.

184. යමක්හට යම් තැනෙකු පුරිසිත්දිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්දිය උපන යක් : එසේ යැ.

යළි යමක්කට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය උපතී නම් ඔහට එහි පුරිෂිතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වන්තවුනට ද නො පිරිමිනි වැ කාමාවචරයෙහි උපද්‍යාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද සි ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිෂිතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපද්‍යා ඔවුනට එහි ජීවි- තීන්ද්‍රිය ද උපන, පුරිෂිතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්දිය උපදී නම් ඔහට එහි
සොමනස්සින්දිය උපත යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්දිය උපති නම් ඔහට එහි පුරිසින්දිය උපදී යැ යත් : භාමාවචරයෙන් වුන වන්ත-
වුනට ද නො පිරිමිනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපා-
වචරයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය උපන, ඔවුනට එහි
පුරිසින්දිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොම-
නස්සින්දිය ද උපන, පුරිසින්දිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තිය උපදී නම් ඔහට එහි
උපෙක්ඛිත්තිය උපන යක්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිතය්‍යය උපති නම් ඔහට එහි පුරිසිතය්‍යය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වූත වත්තවූතට ද නො පිරිමති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවූතට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද ධ්‍රැමි ඔවූතට එහි උපෙක්ඛිතය්‍යය උපන, ඔවූතට එහි පුරිසිතය්‍යය නො ද උපදී. පිරිමති වැ උපදනා ඔවූතට එහි උපෙක්ඛිතය්‍යය ද උපන, පුරිසිතය්‍යය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකු පුරිසින්දිය උපදි නම් ඔහට එහි සද්ධිතාදිය ... පඤ්ඤින්දිය ... මනින්දිය උපත යක් : එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යක් : කාමාවචරයෙන් වූක වන්තවුනට ද නො පිරිමිනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

185. යසං යත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි තස්ස තත් සොම-
නසිතින්ද්‍රියං උපාජ්ජා'ති : සුඛාවාසානං උපාක්ඛිවිතස්ස උපාද-
කංගේ අසංකප්පනං. උපපජ්ජනානං¹ තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං
උපාජනි, නො ච තෙසං තත් සොමනසිතින්ද්‍රියං උපාජ්ජා.
ඉතරෙසං චතුචොකාරං² පඤ්චොකාරං. උපපජ්ජනානං පටිනෙ
විතස්ස උපාදකංගේ තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියංගේ උපාජනි
සොමනසිතින්ද්‍රියංගේ උපාජ්ජා.

යසං වා පන යත් සොමනසිතින්ද්‍රියං උපාජ්ජා තස්ස තත්
ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි'ති : චතුචොකාරං පඤ්චොකාරං වචනානං
පටිනෙ විතස්ස හදාකංගේ තෙසං තත් සොමනසිතින්ද්‍රියං
උපාජ්ජා, නො ච තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි. චතුචො-
කාරං¹ පඤ්චොකාරං. උපපජ්ජනානං පටිනෙ විතස්ස උපාද-
කංගේ තෙසං තත් සොමනසිතින්ද්‍රියංගේ උපාජ්ජා, ජීවිතින්ද්‍රියංගේ
උපාජනි.

යසං යත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි තස්ස තත් උපෙක්ඛිතින්ද්‍රියං
උපාජ්ජා'ති : සුඛාවාසං උපාජනානං අසංකප්පනං. උප-
පජ්ජනානං තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි, නො ච තෙසං
තත් උපෙක්ඛිතින්ද්‍රියං උපාජ්ජා. ඉතරෙසං චතුචොකාරං² පඤ්ච-
චොකාරං. උපපජ්ජනානං පටිනෙ විතස්ස උපාදකංගේ තෙසං
තත් ජීවිතින්ද්‍රියංගේ උපාජනි, උපෙක්ඛිතින්ද්‍රියංගේ උපාජ්ජා.

යසං වා පන යත් උපෙක්ඛිතින්ද්‍රියං උපාජ්ජා තස්ස තත්
ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි'ති : චතුචොකාරං පඤ්චොකාරං වචනානං
පටිනෙ විතස්ස හදාකංගේ තෙසං තත් උපෙක්ඛිතින්ද්‍රියං උපාජ්ජා,
නො ච තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි. චතුචොකාරං පඤ්ච-
චොකාරං. උපපජ්ජනානං පටිනෙ විතස්ස උපාදකංගේ තෙසං
තත් උපෙක්ඛිතින්ද්‍රියංගේ උපාජ්ජා, ජීවිතින්ද්‍රියංගේ උපාජනි.

යසං යත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි තස්ස තත් සඤ්ඤිතින්ද්‍රියං -පෙ-
පඤ්ඤිතින්ද්‍රියං -පෙ- මනිතින්ද්‍රියං උපාජ්ජා'ති : සුඛාවාසං උප-
පජ්ජනානං අසංකප්පනං. උපපජ්ජනානං තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං
උපාජනි, නො ච තෙසං තත් මනිතින්ද්‍රියං උපාජ්ජා. ඉතරෙසං
චතුචොකාරං පඤ්චොකාරං. උපපජ්ජනානං පටිනෙ විතස්ස
උපාදකංගේ තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියංගේ උපාජනි, මනිතින්ද්‍රියංගේ
උපාජ්ජා.

1. සුඛාවාසං උපපජ්ජනානං අසංකප්පනං උපපජ්ජනානං — P.T.S.

2. චතුචොකාරං — P.T.S. උතං.

185. යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන යත් : උප්පත්ති විත්තයාගේ උත්පාද-ක්ෂණයෙහි ශුද්ධාවාසයනට ද අසංඥසඤ්ඤායෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුරොක්කාරයෙහි පඤ්චවේදිකාරයෙහි උපදනා-වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : චතුරොක්කාරයෙන් පඤ්ච-වේදිකාරයෙන් වූත වන්නවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භවිත-ක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. චතුරොක්කාරයෙහි පඤ්චවේදිකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භවිතක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන යත් : ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනාවුනට ද අසංඥ සඤ්ඤායෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුරොක්කාරයෙහි පඤ්චවේදිකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භව උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : චතුරොක්කාරයෙන් පඤ්චවේදිකාරයෙන් වූත වන්න-වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භවිතක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. චතුරොක්කාරයෙහි පඤ්චවේදිකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භවිතක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත් : ශුද්ධාවාස-යෙහි උපදනාවුනට ද අසංඥසඤ්ඤායෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුරොක්කාරයෙහි පඤ්චවේදිකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්ති-යෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපන.

යකු වා පන යකු මහින්දයං උපපජ්ජත් තසං තසු
 ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති: වතුචොකාරා පඤ්චොකාරා වට්ඨානානං
 පටිනෙත වීක්‍ෂණං භග්ගකම්මෙණ තෙසං තසු මහින්දයං උපපජ්ජත්,
 නො ච තෙසං තසු ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති. වතුචොකාරං පඤ්ච-
 චොකාරං උපපජ්ජන්තානං පටිනෙත වීක්‍ෂණං උප්පාදකම්මෙණ තෙසං
 තසු මහින්දයඤ්ච උපපජ්ජත්, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උපපජ්ජති.

186. යහස යသု සොමනසဂිဋ්‍යං උපාජ්ඣති තස්ස තදා
උපෙක්ඛිතියං උපාජ්ඣතා'ති : දාමරණා.

යහස වා පන යන් උපෙකවින්ද්‍රියං උපාජ්ජන් තසස තන්
සොමනහසින්ද්‍රියං උපාජ්ජන්ති: සබ්බෙසං විතතස්ස හභ්බතඛණ්ණ
සොමනස්ස විපායුතා විතතස්ස උපාදකඛණ්ණ තෙසං තන්
උපෙකවින්ද්‍රියං උපාජ්ජන්, නො ච තෙසං තන් සොමනහසින්ද්‍රියං
උපාජ්ජන්, සොමනසෙසන උපපජ්ජනනානං පටිනෙත සොමනස්ස
සම්පයුතා විතතස්ස උපාදකඛණ්ණ තෙසං තන් උපෙකවින්ද්‍රියංඤ්ච
උපාජ්ජන්, සොමනහසින්ද්‍රියංඤ්ච උපාජ්ජන්.

ယဇ္ဇန ယဉ် ဇောမဂ္ဂဃိန္ဒြိယံ ဂုဏ်နုတိ ဘဏ္ဍာ ဘဉ် ဗရီတိယံ
-ဇေ- ဗရီတိယံ -ဇေ- မဂ္ဂဃိန္ဒြိယံ ဂုဏ်နုတိ'ဘိ: ဇောမဂ္ဂဃိန္ဒြိယံ

යසස වා පන යස මිනිනිය. උපපජ්ඣ තස තස සොමනසිනිය. උපපජ්ඣතිති: සබ්බසං විතසං භවතතොසො සොමනසං විපාසුතවිතසං උපපාදතොසො තස මිනිනිය. උපපජ්ඣ, නො ව තස තස සොමනසං සමපසුත විතසං උපපාදතොසො තස මිනිනිය. උපපජ්ඣ, නො ව තස තස සොමනසිනිය. උපපජ්ඣ සොමනසොන උපපජ්ඣතානං පටිතො සොමනසං සමපසුත විතසං උපපාදතොසො තස මිනිනියඤ්ඤ උපපජ්ඣ, සොමනසිනියඤ්ඤ උපපජ්ඣති.

187. යසස යනු උපෙක්ඛිත්‍යය. උපායීත්ව තසස තත්ව සඳහිත්‍යය. උපායීත්වා'නි: සුඛවාච්‍යං උපපජ්ජනානං තෙසං තත්ව උපෙක්ඛිත්‍යය. උපායනී, නො ව තෙසං තත්ව සඳහිත්‍යය. උපායීත්ව. ඉතරෙසං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජනානං පටිග්ගෙහ උපෙක්ඛායමායුක්ත වීක්කසස උපාදකවග්ගෙ තෙසං තත්ව උපෙක්ඛිත්‍යයඤ්ච උපායනී, සඳහිත්‍යයඤ්ච උපායීත්ව.

[illegible]

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: වතුළොකාරයෙන් පඤ්චවොකාරයෙන් වුත වන්නාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. වතුළොකාරයෙහි පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

186. යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තිය උපති නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය ... පඤ්ඤිත්තිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

187. යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය උපන යත්: භූද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය නො ද උපන. සෙසු උපෙක්ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂා-සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදියි, සද්ධිත්තිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තිය උපති නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා විප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නො ද උපදී. උපෙක්ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂා සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදී.

යසසි යස උපෙකවින්ද්‍රියං. උපාජ්ජති තසසි තස පඤ්ඤාන්ද්‍රියං.
උපාජ්ජිතාති: සුඛාවාසං. උපාජ්ජනානං තෙසං තස උපෙකවින්ද්‍රියං.
උපාජ්ජති, නො ව තෙසං තස පඤ්ඤාන්ද්‍රියං. උපාජ්ජිතං, ඉතරෙසං.
උපෙකවාස උපාජ්ජනානං. පවතෙති උපෙකවාස සම්ප්‍රසන්න වීර්ණස්ස
උපාදකවිච්ඡෙදො තෙසං තස උපෙකවින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපාජ්ජති, පඤ්ඤාන්ද්‍රියං
ඤ්ඤා උපාජ්ජිතං.

යහසා වා පන යතු පඤ්ඤාදියං උපායීත්තං තස්ස තත්
 උපෙක්ඛාදියං උපායීත්තීති : සබ්බෙසං විතර්කස්ස හඬගතඛණ්ණ
 උපෙක්ඛා - විපාසුත - විතර්කස්ස උපාදකානං තෙසං තත්
 පඤ්ඤාදියං උපායීත්තං, නො වී තෙසං තත් උපෙක්ඛාදියං
 උපායීති. උපෙක්ඛාය උපායීත්තානං පටිත්තෙ උපෙක්ඛාසම්ප්පන්න
 විතර්කස්ස උපාදකානං තෙසං තත් පඤ්ඤාදියං උපායීත්තං,
 උපෙක්ඛාදියං උපායීති.

යසස යස උපෙක්ඛිත්‍රියං. උපාසුති තසස තසු මනිත්‍රියං.
 උපපජ්ජානාති: සුඛාචාරං. උපාසුතානං තෙසං තසු උපෙක්ඛිත්‍රියං.
 උපාසුති, නො වී තෙසං තසු මනිත්‍රියං. උපාසුතං, ඉතරෙසං.
 උපෙක්ඛාය උපපජ්ජානානං පවරෙත. උපෙක්ඛායමධුසුඛාචාරාසස
 උපාසුතානං තෙසං තසු උපෙක්ඛිත්‍රියං. උපාසුති, මනිත්‍රියං.
 උපාසුතං.

යසස වා පන යත් මිනිඳුය. උපරාජ්‍යත් තසස තත්
 උපෙකම්ඳුය. උපරාජ්‍යති'ති : සබෙසස. විතතසස හබතමණ
 උපෙකම්ඵවියුතතවිතතසස උපරාදකමණ තෙස. තත් මිනිඳුය.
 උපරාජ්‍යත්, නො ව තෙස. තත් උපෙකම්ඳුය. උපරාජ්‍යති.
 උපෙකම්ඵය උපරාජ්‍යනානං පටිගෙන උපෙකම්ඵසවියුතතවිතතසස
 උපරාදකමණ තෙස. තත් මිනිඳුයඤ්ච උපරාජ්‍යත්, උපෙකම්ඳුයඤ්ච
 උපරාජ්‍යති.

188. යසස යනු සඳහිත්ය. උපාසක නිසා නම සඳහිත්ය. උපාසකයා නිසා සුඛවාසය උපපන්නය. තෙස නම සඳහිත්ය. උපාසක, නො ව තෙස නම සඳහිත්ය. උපාසක, ඉතරෙස, සහෙතුකයා, උපාසකයා, සමුදාය සමුදාය මධුකය, විකාශය උපාසකයා නොය. නම සඳහිත්ය. උපාසක, පසඳහිත්ය. උපාසක.

යස ස්ව පන යනු පඤ්ඤාදියං. උපපත්තීන් නස සන්තප්තියං. උපපත්තීන් : සංකප්පං විකල්පං භවංකම්මෙහි සංකප්පිතං. පුත්තවිකල්පං උපපත්තියං නෙසං. නන් පඤ්ඤාදියං. උපපත්තීන්, නො ව නෙසං. නන් සන්තප්තියං. උපපත්තීන්. සංකප්පිතං. උපපත්තියං. පවිත්තං සංකප්පිතං. පුත්තවිකල්පං. උපපත්තියං නෙසං. නන් පඤ්ඤාදියං. උපපත්තීන්, සන්තප්තියං. උපපත්තීන්.

යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තිය උපන යත්: ශ්‍රද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය නො ද උපන. සෙසු උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්තිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්තිය උපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපදී යැ යත්: හැමදෙකට චිත්තයාගේ භවිත-ක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ඛා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්තිය උපන යත්: ශ්‍රද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්තිය නො ද උපන. සෙසු උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදියි, මනින්තිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්තිය උපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපදී යැ යත්: හැමදෙකට චිත්තයාගේ භවිතක්ෂණ-යෙහි ද උපෙක්ඛා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්තිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්තිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදී.

188. යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තිය උපන යත්: ශ්‍රද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය නො ද උපන. සෙසු සංගතක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්තිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්තිය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය උපදී යැ යත්: හැමදෙකට චිත්තයාගේ භවිත-ක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය නො ද උපදී. සංගතක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය ද උපන, සද්ධිත්තිය ද උපදී.

යසස යථ සභිනිදියං උපපජ්ඣති තසස තථ මනිනිදියං උපපජ්ඣාති : සුඛාචාසං උපපජ්ඣනානං තෙසං තථ සභිනිදියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තථ මනිනිදියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං සහෙතුකානං උපපජ්ඣනානං පවතෙහ සඛාසමපයුක්ඛිත්තස්ස උපපාදකම්මෙහෙ තෙසං තථ සභිනිදියං උපපජ්ඣති, මනිනිදියං උපපජ්ඣති.

යසස චා පන යථ මනිනිදියං උපපජ්ඣති තසස තථ සභිනිදියං උපපජ්ඣාති : සබ්බෙසං විත්තස්ස හමකම්මෙහෙ සඛා-විපායුක්ඛිත්තස්ස උපපාදකම්මෙහෙ තෙසං තථ මනිනිදියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තථ සභිනිදියං උපපජ්ඣති. සහෙතුකානං උප-පජ්ඣනානං පවතෙහ සඛාසමපයුක්ඛිත්තස්ස උචක්ඛුන්දියං තෙසං තථ මනිනිදියං උපපජ්ඣති, සභිනිදියං උපපජ්ඣති.

189. යසස යථ පඤ්ඤිනිදියං උපපජ්ඣති තසස තථ මනිනිදියං උපපජ්ඣාති : සුඛාචාසං උපපජ්ඣනානං තෙසං තථ පඤ්ඤිනිදියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තථ මනිනිදියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං ඤාණසමපයුක්ඛානං උපපජ්ඣනානං පවතෙහ ඤාණවිපායුක්ඛිත්තස්ස උපපාදකම්මෙහෙ තෙසං තථ පඤ්ඤිනිදියං උපපජ්ඣති, මනිනිදියං උපපජ්ඣති.

යසස චා පන යථ මනිනිදියං උපපජ්ඣති තසස තථ පඤ්ඤිනිදියං උපපජ්ඣාති : සබ්බෙසං විත්තස්ස හමකම්මෙහෙ ඤාණවිපායුක්ඛිත්තස්ස උපපාදකම්මෙහෙ තෙසං තථ මනිනිදියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තථ පඤ්ඤිනිදියං උපපජ්ඣති. ඤාණ-සමපයුක්ඛානං උපපජ්ඣනානං, පවතෙහ ඤාණසමපයුක්ඛිත්තස්ස උපපාදකම්මෙහෙ තෙසං තථ මනිනිදියං උපපජ්ඣති, පඤ්ඤිනිදියං උපපජ්ඣති. (අනුලොමපුග්ගලොකාස).

190-216. යසස චක්ඛුන්දියං න උපපජ්ඣති තසස සොතිනිදියං න උපපජ්ඣාති : උපපජ්ඣති.

යසස චා පන සොතිනිදියං න උපපජ්ඣති තසස චක්ඛුන්දියං න උපපජ්ඣාති : නථි.

යසස චක්ඛුන්දියං න උපපජ්ඣති තසස සානිනිදියං න උපපජ්ඣාති : උපපජ්ඣති.

යසස චා පන සානිනිදියං න උපපජ්ඣති තසස චක්ඛුන්දියං න උපපජ්ඣාති : නථි.

යමක්භව යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු සහෙකුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශුද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙකාට චිත්තයාගේ හඩගක්ෂණයෙහි ද ශුද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය නො ද උපදී. සහෙකුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශුද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධිත්‍රිය ද උපදී.

189. යමක්භව යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙකාට චිත්තයාගේ හඩගක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී. (අනුලොම සුද්ගලාවකාශ යි).

190-216. යමක්භව චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොතින්ද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යළි යමක්භව සොතින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැත.

යමක්භව චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යළි යමක්භව ඝාතීන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැත.

යසං වක්ඛන්තියං න උපපජ්ඣති තස්ස ඉතීන්ද්‍රියං - පෙ - පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති : උපපජ්ඣති.

යසං වා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති තස්ස වක්ඛන්තියං න උපපජ්ඣන්ති : නත්ති.

යසං වක්ඛන්තියං න උපපජ්ඣති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති : උපපජ්ඣන්ති.

යසං වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති තස්ස වක්ඛන්තියං න උපපජ්ඣන්ති : නත්ති.

යසං වක්ඛන්තියං න උපපජ්ඣති තස්ස යොමනසයින්ද්‍රියං - පෙ - උපෙකන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති : උපපජ්ඣන්ති.

යසං වා පන උපෙකන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති තස්ස වක්ඛන්තියං න උපපජ්ඣන්ති : නත්ති.

යසං වක්ඛන්තියං න උපපජ්ඣති තස්ස සඤ්ඤාන්ද්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤාන්ද්‍රියං - පෙ - මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති : උපපජ්ඣන්ති.

යසං වා පන මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති තස්ස වක්ඛන්තියං න උපපජ්ඣන්ති : නත්ති - පෙ - (පට්ටනිකපුග්ගොල, ඔකාය, පුග්ගොලොකාය).

පට්ටපනනාතිතවාරො.

217. යසං වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති තස්ස යොතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති : පට්ඨිමහවිකානං පඤ්ඤාචොකාරං උපපජ්ඣන්තානං යෙ ව අරුපං උපපජ්ඣන්ති පට්ඨිකායෙකානි තෙසං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣන්ති, නො ව තෙසං යොතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති, ඉතරෙසං සවකුක්ඛානං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති, යොතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති.

යසං වා පන යොතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති තස්ස වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣන්ති : සංකප්පං වට්ඨන්තානං අවකුක්ඛානං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං යොතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති, නො ව තෙසං වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති, සවකුක්ඛානං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං යොතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති, වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති.

යසං වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති තස්ස ඝාතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති : පට්ඨිමහවිකානං පඤ්ඤාචොකාරං උපපජ්ඣන්තානං, යෙ ව රූපාවචරං අරුපාවචරං උපපජ්ඣන්ති පට්ඨිකායෙකානි තෙසං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං ඝාතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති, ඉතරෙසං සවකුක්ඛානං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති, ඝාතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති.

1. සවකුක්ඛානං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති - P.T.S.

යමක්භව චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉක්කන්ද්‍රිය ... පුරිසිත්තද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යළි යමක්භව පුරිසිත්තද්‍රිය නූපති නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැත.

යමක්භව චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිත්තද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යළි යමක්භව ජීවිත්තද්‍රිය නූපති නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැත.

යමක්භව චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්තද්‍රිය ... උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යළි යමක්භව උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නූපති නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැත.

යමක්භව චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තද්‍රිය ... මනිත්තද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යළි යමක්භව මනිත්තද්‍රිය නූපති නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැති ... (ප්‍රත්‍යානිකසුද්ධල, අවකාශ, සුද්ධලාවකාශ යි).

ප්‍රකාශනපන්තානිකවාර යි.

217. යමක්භව චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොකිත්තද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමහවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා-වුනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොකිත්තද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොකිත්තද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව සොකිත්තද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: වුත වන භාමදෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනා-වුනට ද යි ඔවුනට සොකිත්තද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී, ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සොකිත්තද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සානිත්තද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමහවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සානිත්තද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සානිත්තද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසං වා පන සානිත්‍යයං උපායස්සති තස්ස චක්ඛන්‍යයං උපායස්සති¹ : සබ්බසං වචනානාං අචක්ඛකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං සානිත්‍යයං උපායස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛන්‍යයං උපායස්සති, ඉතරෙසං² සචක්ඛකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං සානිත්‍යයං උපායස්සති, චක්ඛන්‍යයං උපායස්සති.

යසං චක්ඛන්‍යයං උපායස්සති තස්ස ඉතීන්‍යයං උපායස්සති¹ : පච්ඡිමභවිකානාං පඤ්ඤාචොකාරං² උපපජ්ජනානාං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපායස්සති පරිනිබ්බාධස්සනති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දුක්ඛස්සානාං පරිනිබ්බාධස්සනති තෙසං උපපජ්ජනානාං තෙසං චක්ඛන්‍යයං උපායස්සති, නො ච තෙසං ඉතීන්‍යයං උපායස්සති ඉතරෙසං සචක්ඛකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං චක්ඛන්‍යයං උපායස්සති, ඉතීන්‍යයං උපායස්සති.

යසං වා පන ඉතීන්‍යයං උපායස්සති තස්ස චක්ඛන්‍යයං උපායස්සති¹ : සබ්බසං වචනානාං අචක්ඛකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං ඉතීන්‍යයං උපායස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛන්‍යයං උපායස්සති, සචක්ඛකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං ඉතීන්‍යයං උපායස්සති, චක්ඛන්‍යයං උපායස්සති.

යසං චක්ඛන්‍යයං උපායස්සති තස්ස පුරිසින්‍යයං උපායස්සති¹ : (සද්ධිං).

යසං චක්ඛන්‍යයං උපායස්සති තස්ස ජීවිතින්‍යයං උපායස්සති¹ : පච්ඡිමභවිකානාං පඤ්ඤාචොකාරං² උපපජ්ජනානාං තෙසං චක්ඛන්‍යයං උපායස්සති, නො ච තෙසං ජීවිතින්‍යයං උපායස්සති, ඉතරෙසං සචක්ඛකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං චක්ඛන්‍යයං උපායස්සති, ජීවිතින්‍යයං උපායස්සති.

යසං වා පන ජීවිතින්‍යයං උපායස්සති තස්ස චක්ඛන්‍යයං උපායස්සති¹ : සබ්බසං වචනානාං අචක්ඛකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං ජීවිතින්‍යයං උපායස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛන්‍යයං උපායස්සති, සචක්ඛකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං ජීවිතින්‍යයං උපායස්සති, චක්ඛන්‍යයං උපායස්සති.

යසං චක්ඛන්‍යයං උපායස්සති තස්ස සොමනස්සින්‍යයං උපායස්සති¹ : පච්ඡිමභවිකානාං පඤ්ඤාචොකාරං උපපජ්ජනානාං, යෙ ච සචක්ඛකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජනානාං පරිනිබ්බාධස්සනති තෙසං උපපජ්ජනානාං තෙසං චක්ඛන්‍යයං උපායස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්‍යයං උපායස්සති ඉතරෙසං සචක්ඛකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං චක්ඛන්‍යයං උපායස්සති, සොමනස්සින්‍යයං උපායස්සති.

1. ඉතරෙසං — මිත්‍යං, උතං.

2. සචක්ඛකානාං — P.T.S.

යළි යමක්භව ඝාතීන්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: වුත වන භෑම දෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනා වුනට දැයි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවෙවාකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද, යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් කෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි උපදනා ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව ඉසීන්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: වුත වන භෑම දෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනා වුනට දැයි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: ...

යමක්භව වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවෙවාකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ජීවීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂ වූ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, ජීවීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව ජීවීන්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: වුත වන භෑම දෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනා වුනට දැයි ඔවුනට ජීවීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට ජීවීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට යොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවෙවාකාරයෙහි උපදනා වුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට යොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, යොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන සොමනසස්සිද්දියං උපපජ්ඣති තසස වක්ඛුද්දියං උපපජ්ඣති'ති: සබ්බෙසං වචනානාං, අවක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං සොමනසස්සිද්දියං උපපජ්ඣසසති, නො ව තෙසං වක්ඛුද්දියං උපපජ්ඣති. සවක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං සොමනසස්සිද්දියංඤ්ඤා උපපජ්ඣසසති, වක්ඛුද්දියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති.

යසස වක්ඛුද්දියං උපපජ්ඣති තසස උපෙක්ඛිද්දියං උපපජ්ඣසසති'ති: පච්ඡිමභවිකානාං පඤ්ඤාචෝකාරං උපපජ්ඣනානාං, යෙ ව සවක්ඛුකා සොමනසෙසන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං උපපජ්ඣනානාං තෙසං වක්ඛුද්දියං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං උපෙක්ඛිද්දියං උපපජ්ඣසසති ඉතරෙසං සවක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං වක්ඛුද්දියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති, උපෙක්ඛිද්දියංඤ්ඤා උපපජ්ඣසසති.

යසස වා පන උපෙක්ඛිද්දියං උපපජ්ඣසසති තසස වක්ඛුද්දියං උපපජ්ඣති'ති යබ්බෙසං වචනානාං, අවක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං උපෙක්ඛිද්දියං උපපජ්ඣසසති, නො ව තෙසං වක්ඛුද්දියං උපපජ්ඣති. සවක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං උපෙක්ඛිද්දියංඤ්ඤා උපපජ්ඣසසති, වක්ඛුද්දියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති.

යසස වක්ඛුද්දියං උපපජ්ඣති තසස සද්දිද්දියං - ඉප - පඤ්ඤිද්දියං - ඉප - මනිද්දියං උපපජ්ඣසසති'ති: පච්ඡිමභවිකානාං පඤ්ඤාචෝකාරං උපපජ්ඣනානාං තෙසං වක්ඛුද්දියං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං මනිද්දියං උපපජ්ඣසසති. ඉතරෙසං සවක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං වක්ඛුද්දියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති, මනිද්දියංඤ්ඤා උපපජ්ඣසසති.

යසස වා පන මනිද්දියං උපපජ්ඣසසති තසස වක්ඛුද්දියං උපපජ්ඣති'ති: සබ්බෙසං වචනානාං අවක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං මනිද්දියං උපපජ්ඣසසති, නො ව තෙසං වක්ඛුද්දියං උපපජ්ඣති. සවක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං මනිද්දියංඤ්ඤා උපපජ්ඣසසති, වක්ඛුද්දියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති.

218. යසස ඝාතිද්දියං උපපජ්ඣති තසස ඉත්ථිද්දියං උපපජ්ඣසසති'ති: පච්ඡිමභවිකානාං කාමාච්චරං¹ උපපජ්ඣනානාං, යෙ ව රුපාච්චරං අරුපාච්චරං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිසසනති, යෙ ව පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ අසෙසනා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං උපපජ්ඣනානාං තෙසං ඝාතිද්දියං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං ඉත්ථිද්දියං උපපජ්ඣසසති. ඉතරෙසං සසානකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං ඝාතිද්දියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති, ඉත්ථිද්දියංඤ්ඤා උපපජ්ඣසසති.

යළි යමක්භව සොමනස්සිත්ථිය උපදනෙ නම් ඔහව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: වුත වන භෑම දෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනා-වුනට දූ සි ඔවුනට සොමනස්සිත්ථිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සිත්ථිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහව උපෙක්ඛිත්ථිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවෙවාකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ සොමනස්සිත් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ සි ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදිසි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ථිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සවක්ඛුක වැ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදිසි, උපෙක්ඛිත්ථිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව උපෙක්ඛිත්ථිය උපදනෙ නම් ඔහව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: වුත වන භෑම දෙතොට ද අවක්ඛුක වැ උපදනා-වුනට දූ සි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ථිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සවක්ඛුක වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ථිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහව සද්ධිත්ථිය ... පඤ්ඤිත්ථිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්ච-වෙවාකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදිසි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සවක්ඛුක වැ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදිසි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: වුත වන භෑමදෙතොට ද අවක්ඛුක වැ උපදනාවුනට දූ සි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සවක්ඛුක වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

218. යමක්භව ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහව ඉඤ්ඤිත්ථිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ සි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදිසි, ඔවුනට ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සඝාතක වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදිසි, ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද අසානක වැ උපදනා-
වුනට දැයි ඔවුනට ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සානින්ද්‍රිය
නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ,
මුණෙත්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට සානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ
යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම්
කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම්
යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් පෙළ ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා
පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට සානින්ද්‍රිය
උපදියි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ
උපදනා ඔවුනට සානින්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය
උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද අසානක වැ උපදනාවුනට
දැයි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නො ද
උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ,
සානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට සානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිකින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ
යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට සානින්ද්‍රිය
උපදියි, ඔවුනට ජීවිකින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ
උපදනා ඔවුනට සානින්ද්‍රිය ද උපදියි, ජීවිකින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිකින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය
උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද අසානක වැ උපදනා-
වුනට දැයි ඔවුනට ජීවිකින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සානින්ද්‍රිය
නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිකින්ද්‍රිය ද
උපදනෙ ය, සානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට සානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය
උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද
යම් කෙනෙකුත් සසානක වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු
නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට සානින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට
සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා
ඔවුනට සානින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය
උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද අසානක වැ උපදනා-
වුනට දැයි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සානින්ද්‍රිය
නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද
උපදනෙ යැ, සානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යසස සානිඤ්ඤියං උපාසකි තසස උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපාසකි'ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානං, තෙසං ව සසානකානං සාමනසෙසන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාදිසසනාති තෙසං උපපජ්ඣනානං තෙසං සානිඤ්ඤියං උපාසකි, නො ව තෙසං උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපාසකි. ඉතරෙසං සසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං සානිඤ්ඤියං උපාසකි, උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපාසකි.

යසස වා පන උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපාසකි තසස සානිඤ්ඤියං උපාසකි'ති : සබ්බෙසං වචනානං, අසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපාසකි, නො ව තෙසං සානිඤ්ඤියං උපාසකි, සසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපාසකි, සානිඤ්ඤියං උපාසකි.

යසස සානිඤ්ඤියං උපාසකි තසස සඤ්ඤියං උපාසකි'ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානං තෙසං සානිඤ්ඤියං උපාසකි, නො ව තෙසං සානිඤ්ඤියං උපාසකි. ඉතරෙසං සසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං සානිඤ්ඤියං උපාසකි, සඤ්ඤියං උපාසකි.

යසස වා පන සඤ්ඤියං උපාසකි තසස සානිඤ්ඤියං උපාසකි'ති : සබ්බෙසං වචනානං, අසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං සඤ්ඤියං උපාසකි, නො ව තෙසං සානිඤ්ඤියං උපාසකි, සසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං සඤ්ඤියං උපාසකි, සානිඤ්ඤියං උපාසකි.

යසස සානිඤ්ඤියං උපාසකි තසස පඤ්ඤිඤියං - පෙ - මනිඤ්ඤියං උපාසකි'ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානං තෙසං සානිඤ්ඤියං උපාසකි, නො ව තෙසං මනිඤ්ඤියං උපාසකි, ඉතරෙසං සසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං සානිඤ්ඤියං උපාසකි, මනිඤ්ඤියං උපාසකි.

යසස වා පන මනිඤ්ඤියං උපාසකි තසස සානිඤ්ඤියං උපාසකි'ති : සබ්බෙසං වචනානං, අසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං මනිඤ්ඤියං උපාසකි, නො ව තෙසං සානිඤ්ඤියං උපාසකි, සසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං මනිඤ්ඤියං උපාසකි, සානිඤ්ඤියං උපාසකි.

219. යසස ඉසීඤ්ඤියං උපාසකි තසස පුරිසිඤ්ඤියං උපාසකි'ති : පච්ඡිමභවිකානං ඉසීඤ්ඤියං උපපජ්ඣනානං යා ව ඉසීඤ්ඤියං¹ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාදිසසනාති, යා ව ඉසීඤ්ඤියං එතෙනෙව භාවෙන නාති භවෙ දසෙසකා පරිනිබ්බාදිසසනාති තාසං උපපජ්ඣනානං තාසං ඉසීඤ්ඤියං උපාසකි, නො ව තාසං පුරිසිඤ්ඤියං උපාසකි. ඉතරෙසං ඉසීඤ්ඤියං උපපජ්ඣනානං තාසං ඉසීඤ්ඤියං උපාසකි, පුරිසිඤ්ඤියං උපාසකි.

1. ඉසීඤ්ඤියං - P.T.S. ලන්.

යමක්භව ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් සසානක වැ සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහුට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ. ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහුට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට පඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහුට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

219. යමක්භව ඉත්තීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් කෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට දෑ යි උපදනා ඔවුනට ඉත්තීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්තීන්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : ව්‍යුහ වන හැම දෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා-වුනට දැයි ඔවුනට පුරිසිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්දිය ද උපදනෙ යැ, ඉතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඉතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමහවික වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ද උපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : ව්‍යුහ වන හැම දෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා-වුනට දැයි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඉතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමහවික වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : ව්‍යුහ වන හැම දෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා-වුනට දැයි ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය ද උපදනෙ යැ, ඉතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඉතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමහවික වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : ව්‍යුහ වන හැම දෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා-වුනට දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදනෙ යැ, ඉතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව ඉඤ්ඤානිද්‍රිය උපදී නම් ඔහව සද්ධිනිද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමහවික වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනව ඉඤ්ඤානිද්‍රිය උපදියි. ඔවුනව සද්ධිනිද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනව ඉඤ්ඤානිද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිනිද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව සද්ධිනිද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහව ඉඤ්ඤානිද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන භූම දෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා-වුනව ද යි ඔවුනව සද්ධිනිද්‍රිය උපදනෙ යැ. ඔවුනව ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නො ද උපදී ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනව සද්ධිනිද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉඤ්ඤානිද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව ඉඤ්ඤානිද්‍රිය උපදී නම් ඔහව පඤ්ඤානිද්‍රිය ... මනිනිද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමහවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනව ඉඤ්ඤානිද්‍රිය උපදියි, ඔවුනව මනිනිද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනව ඉඤ්ඤානිද්‍රිය ද උපදියි, මනිනිද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව මනිනිද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහව ඉඤ්ඤානිද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන භූම දෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා-වුනව ද යි ඔවුනව මනිනිද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනව ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනව මනිනිද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉඤ්ඤානිද්‍රිය ද උපදී.

220. යමක්භව පුරිසිනිද්‍රිය උපදී නම් ඔහව ජීවිකිනිද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමහවික පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනව පුරිසිනිද්‍රිය උපදියි, ඔවුනව ජීවිකිනිද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනව පුරිසිනිද්‍රිය ද උපදියි, ජීවිකිනිද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව ජීවිකිනිද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහව පුරිසිනිද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන භූම දෙතොට ද පිරිමිනි නො වැ උපදනාවුනව ද යි ඔවුනව ජීවිකිනිද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනව පුරිසිනිද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනව ජීවිකිනිද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිනිද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව පුරිසිනිද්‍රිය උපදී නම් ඔහව සොමනස්සිනිද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමහවික පිරිමිනි වැ උපදනාවුනව ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනව ද යි ඔවුනව පුරිසිනිද්‍රිය උපදියි, ඔවුනව සොමනස්සිනිද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනව පුරිසිනිද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සිනිද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන හැමදෙකට ද පිරිමිනි නො වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමහවික පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් සොමනස්සින්ද්‍රිය ඉපැද පිරිනිවේනනාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන හැම දෙකට ද නො පුරිස් වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී, පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමහවික පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ, සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන හැම දෙකට ද නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමහවික පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ, සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන හැම දෙකට ද නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

221. යමක්භට ජීවිතන්ද්‍රිය උපදි නම් ඔහට සොමනස්සිත්තද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්. පස්විම්චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වූ උපෙක්කාසම්ප්‍රයුක්ත පස්විම්චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සිත්තද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙත්තු උපදනාවුනට ද ප්‍රවාක්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සිත්තද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්දිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතීන්දිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද ප්‍රවාත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවගුණණයෙහි දැයි ඔවුනට සොමනස්සින්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිතීන්දිය නො ද උපදී. උපදනා හැම දෙතොට ද ප්‍රවාත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදකණයෙහි දැයි ඔවුනට සොමනස්සින්දිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතීන්දිය ද උපදී.

යම්කිසිවක් පිළිබිඹුවීමට උපද්‍රව්‍ය නම් ඔහුට උපෙක්කිත්වය උපදනෙ
යැ යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද යම් සිතකට
අනතුරු වූ සොමනස්සපම්ප්‍රසුක්ක පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ
චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට පිළිබිඹුවීමට උපද්‍රව්‍ය, ඔවුනට
උපෙක්කිත්වය නො ද උපදනෙ යැ, ඔහු උපදනාවනට ද ප්‍රවිෂ්ටි-
තයෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද සි ඔවුනට පිළිබිඹුවීමට ද උපද්‍රව්‍ය,
උපෙක්කිත්වය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්කට උපෙක්කින්නියි උපදන නම ඔහට ජීවිතින්දිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන හැම දෙකට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භග්‍යාණයෙහි දැයි ඔවුනට උපෙක්කින්නියි උපදන යැ, ඔවුනට ජීවිතින්දිය නො ද උපදී. උපදනා හැමදෙකට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදකයෙහි දැයි ඔවුනට උපෙක්කින්නියි ද උපදන යැ, ජීවිතින්දිය ද උපදී.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තය ... පාදානන්දිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම වික්කයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි වික්කයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී
 යැ යත්: ව්‍යුහ වන හැම දෙකට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ
 භවිතත්වයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය
 නො ද උපදී. උපදනා හැම දෙකට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්-
 පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උප

222. යස්ස සොමනසිඤ්ඤියං උපාජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපාජ්ජස්සති¹ : සොමනස්ස සම්පූර්ණ පච්ඡම්භිකස්ස උපාදකඛණේ, යස්ස විතස්ස අනන්තරා සොමනස්ස සම්පූර්ණ පච්ඡම්භිකං උපාජ්ජස්සති තස්ස විතස්ස උපාදකඛණේ තෙසං සොමනසිඤ්ඤියං උපාජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපාජ්ජස්සති. ඉතරෙසං සොමනස්සන උපපජ්ජනානං පටිනෙක සොමනස්ස සම්පූර්ණවිතස්ස උපාදකඛණේ තෙසං සොමනසිඤ්ඤියං උපාජ්ජති, උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපාජ්ජස්සති.

යස්ස චා පන උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපාජ්ජස්සති තස්ස සොමනසිඤ්ඤියං උපාජ්ජස්සති² : සංඛේදයං විතස්ස³ භව්‍යකඛණේ, සොමනස්ස විපායුර්ණ විතස්ස උපාදකඛණේ, නිරෝධසමාපන්නානං අසංඝර්ෂණානං⁴ තෙසං උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපාජ්ජස්සති, නො ච තෙසං සොමනසිඤ්ඤියං උපාජ්ජති. සොමනස්සන උපපජ්ජනානං පටිනෙක සොමනස්ස සම්පූර්ණවිතස්ස උපාදකඛණේ තෙසං උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපාජ්ජස්සති, සොමනසිඤ්ඤියං උපාජ්ජති.

යස්ස සොමනසිඤ්ඤියං උපාජ්ජති තස්ස සඤ්ඤියං - පෙ-පඤ්ඤිඤියං - පෙ- මනිඤ්ඤියං උපාජ්ජස්සති⁵ : සොමනස්ස සම්පූර්ණ පච්ඡම්භිකස්ස උපාදකඛණේ තෙසං සොමනසිඤ්ඤියං උපාජ්ජති, නො ච තෙසං මනිඤ්ඤියං උපාජ්ජස්සති. ඉතරෙසං සොමනස්සන උපපජ්ජනානං පටිනෙක සොමනස්ස සම්පූර්ණවිතස්ස උපාදකඛණේ තෙසං සොමනසිඤ්ඤියං උපාජ්ජති, මනිඤ්ඤියං උපාජ්ජස්සති.

යස්ස චා පන මනිඤ්ඤියං උපාජ්ජස්සති තස්ස සොමනසිඤ්ඤියං උපාජ්ජස්සති⁶ : සංඛේදයං විතස්ස⁷ භව්‍යකඛණේ, සොමනස්ස විපායුර්ණවිතස්ස උපාදකඛණේ, නිරෝධසමාපන්නානං අසංඝර්ෂණානං තෙසං මනිඤ්ඤියං උපාජ්ජස්සති, නො ච තෙසං සොමනසිඤ්ඤියං උපාජ්ජති. සොමනස්සන උපපජ්ජනානං, පටිනෙක සොමනස්ස සම්පූර්ණ විතස්ස උපාදකඛණේ තෙසං මනිඤ්ඤියං උපාජ්ජස්සති, සොමනසිඤ්ඤියං උපාජ්ජති.

223. යස්ස උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපාජ්ජති තස්ස සඤ්ඤියං උපාජ්ජස්සති⁸ : උපෙක්ඛිඤ්ඤියං සම්පූර්ණ පච්ඡම්භිකස්ස උපාදකඛණේ තෙසං උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපාජ්ජති, නො ච තෙසං සඤ්ඤියං උපාජ්ජස්සති. ඉතරෙසං උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපපජ්ජනානං පටිනෙක උපෙක්ඛිඤ්ඤියං සම්පූර්ණවිතස්ස උපාදකඛණේ තෙසං උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපාජ්ජති, සඤ්ඤියං උපාජ්ජස්සති.

1. සංඛේදයං විතස්සනං පටිනෙක විතස්ස — P.T.S.

2. නිරෝධ, - පෙ - P.T.S. උතං.

3. සංඛේදයං විතස්සනං පටිනෙක විතස්ස — P.T.S.

222. යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: සොමනස්ස සම්පයුක්ත පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්පයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ හඬගැසෙණයෙහි ද සොමනස්ස විජපයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්තවුනට ද අසංඥසන්ධයනට ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: සොමනස්ස සම්පයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ හඬගැසෙණයෙහි ද සොමනස්ස විජපයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්තවුනට ද අසංඥසන්ධයනට ද යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

223. යමක්භට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධිත්තද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්තද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන සභිනිත්‍රියං උපායස්සති තසස උපෙකඛිත්‍රියං උපායස්සති: සබ්බසං විතසස හඬගතචණ, උපෙකඛාචිපා-
යුතචිතසස උපාදකචණ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසන්නානං
තෙසං සභිනිත්‍රියං උපායස්සති, නො ච තෙසං උපෙකඛිත්‍රියං
උපායස්සති. උපෙකඛාය උපපජ්ජන්නානං පවිනෙත උපෙකඛාසමප්පුත-
චිතසස උපාදකචණ තෙසං සභිනිත්‍රියං උපායස්සති, උපෙ-
කඛිත්‍රියං උපායස්සති.

යසස උපෙකඛිත්‍රියං උපායස්සති තසස පඤ්ඤිත්‍රියං - පෙ - මනිත්‍රියං
උපායස්සති: උපෙකඛාසමප්පුතපච්ඡිමචිතසස උපාදකචණ
තෙසං උපෙකඛිත්‍රියං උපායස්සති, නො ච තෙසං මනිත්‍රියං උපා-
යස්සති. ඉතරෙසං උපෙකඛාය උපපජ්ජන්නානං පවිනෙත උපෙකඛා-
සමප්පුතචිතසස උපාදකචණ තෙසං උපෙකඛිත්‍රියං උපායස්සති,
මනිත්‍රියං උපායස්සති.

යසස වා පන මනිත්‍රියං උපායස්සති තසස උපෙකඛිත්‍රියං
උපායස්සති: සබ්බසං විතසස හඬගතචණ, උපෙකඛාචිපායුත
චිතසස උපාදකචණ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසන්නානං
තෙසං මනිත්‍රියං උපායස්සති, නො ච තෙසං උපෙකඛිත්‍රියං
උපායස්සති. උපෙකඛාය උපපජ්ජන්නානං පවිනෙත උපෙකඛාසමප්පුත-
චිතසස උපාදකචණ තෙසං මනිත්‍රියං උපායස්සති, උපෙ-
කඛිත්‍රියං උපායස්සති.

224. යසස සභිනිත්‍රියං උපායස්සති තසස පඤ්ඤිත්‍රියං - පෙ -
මනිත්‍රියං උපායස්සති: පච්ඡිමචිතසස උපාදකචණ තෙසං
සභිනිත්‍රියං උපායස්සති, නො ච තෙසං මනිත්‍රියං උපායස්සති
ඉතරෙසං සමගතුකානං උපපජ්ජන්නානං පවිනෙත සභාසමප්පුත
චිතසස¹ උපාදකචණ තෙසං සභිනිත්‍රියං උපායස්සති, මනිත්‍රියං
උපායස්සති.

යසස වා පන මනිත්‍රියං උපායස්සති තසස සභිනිත්‍රියං උපා-
යස්සති: සබ්බසං විතසස හඬගතචණ සභාචිපායුතචිතසස
උපාදකචණ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසන්නානං තෙසං
මනිත්‍රියං උපායස්සති, නො ච තෙසං සභිනිත්‍රියං උපායස්සති. සමෙ-
තුකානං උපපජ්ජන්නානං පවිනෙත සභාසමප්පුත චිතසස උපා-
දකචණ තෙසං මනිත්‍රියං උපායස්සති, සභිනිත්‍රියං උපායස්සති.

225. යසස පඤ්ඤිත්‍රියං උපායස්සති තසස මනිත්‍රියං උපා-
යස්සති: පච්ඡිමචිතසස උපාදකචණ තෙසං පඤ්ඤිත්‍රියං
උපායස්සති, නො ච තෙසං මනිත්‍රියං උපායස්සති. ඉතරෙසං ඤාණ-
සමප්පුතානං උපපජ්ජන්නානං පවිනෙත ඤාණසමප්පුතචිතසස උපා-
දකචණ තෙසං පඤ්ඤිත්‍රියං උපායස්සති, මනිත්‍රියං උපායස්සති.

1. ඤාණෙත උපපජ්ජන්නානං පවිනෙත ඤාණසමප්පුත චිතසස උපාදකචණ තෙසං - P.T.S..

යළි යමක්හට සද්ධිත්‍රිය උපදන නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙකට විත්තයාගේ භඩ්ගඤ්ඤයෙහි ද උපෙක්ඛා විප්‍රසූක්ත විත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ද නිරෝධසමාපන්නයනට ද අසංඥසන්ධයනට ද යි ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්‍රසූක්ත විත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ද යි ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය ද උපදන යැ, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය උපදන යැ යත්: උපෙක්ඛාසම්ප්‍රසූක්ත පශ්චිමවිත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනිත්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසු උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්‍රසූක්ත විත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදියි, මනිත්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට මනිත්‍රිය උපදන නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙකට විත්තයාගේ භඩ්ගඤ්ඤයෙහි ද උපෙක්ඛා විප්‍රසූක්ත විත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ද නිරෝධ සමාපන්නයනට ද අසංඥසන්ධයනට ද යි ඔවුනට මනිත්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්‍රසූක්ත විත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ද යි ඔවුනට මනිත්‍රිය ද උපදන යැ, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදී.

224. යමක්හට සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනිත්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසු සහෙකුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධා සම්ප්‍රසූක්ත විත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ද යි ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය ද උපදියි, මනිත්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට මනිත්‍රිය උපදන නම් ඔහට සද්ධිත්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙකට විත්තයාගේ භඩ්ගඤ්ඤයෙහි ද ශ්‍රද්ධා සම්ප්‍රසූක්ත විත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ද නිරෝධසමාපන්නයනට ද අසංඥසන්ධයනට ද යි ඔවුනට මනිත්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය නො ද උපදී. සහෙකුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රසූක්ත විත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ද යි ඔවුනට මනිත්‍රිය ද උපදන යැ, සද්ධිත්‍රිය ද උපදී.

225. යමක්හට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනිත්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමවිත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනිත්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසු ඥානසම්ප්‍රසූක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රසූක්ත විත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ද ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදියි, මනිත්‍රිය ද උපදන යැ.

යස්ස වා පන මනිජ්ජියං උපාජ්ජියං තස්ස පඤ්ඤාදිජ්ජියං උපාජ්ජිති ති : සංකප්පං වික්ඛාසං භවංකම්මං ඤාණවිප්ලවං වික්ඛාසං උපපාදකම්මං. නිරොධසම්පන්නානං, අසංකප්පාසන්නානං. තෙසං මනිජ්ජියං උපාජ්ජියං, නො ච තෙසං පඤ්ඤාදිජ්ජියං උපාජ්ජිති. ඤාණසම්ප්ලවං උපපජ්ජන්නානං පවනෙ ඤාණසම්ප්ලවං වික්ඛාසං උපපාදකම්මං. තෙසං මනිජ්ජියං උපාජ්ජියං, පඤ්ඤාදිජ්ජියං උපාජ්ජිති. (අනුලොම පුග්ගල).

226-234. යත් චක්ඛුජ්ජියං - පෙ - . (අනුලොමමකාස).

235. යස්ස යත් චක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති තස්ස තත් සොතිජ්ජියං උපාජ්ජිති ති : පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චොකාරං උපාජ්ජන්නානං. තෙසං තත් චක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති, නො ච තෙසං තත් සොතිජ්ජියං උපාජ්ජියං. ඉතරෙසං සචක්ඛුකානං¹ උපපජ්ජන්නානං. තෙසං තත් චක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති, සොතිජ්ජියං උපාජ්ජියං.

යස්ස වා පන යත් සොතිජ්ජියං උපාජ්ජියං තස්ස තත් චක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති ති : පඤ්චොකාරං විචන්නානං, අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්නානං. තෙසං තත් සොතිජ්ජියං උපාජ්ජියං, නො ච තෙසං තත් චක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්නානං. තෙසං තත් සොතිජ්ජියං උපාජ්ජියං, චක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති.

යස්ස යත් චක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති තස්ස තත් සාතිජ්ජියං උපාජ්ජියං ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්නානං, රූපාවචරං උපපජ්ජන්නානං. තෙසං තත් චක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති, නො ච තෙසං තත් සාතිජ්ජියං උපාජ්ජියං. ඉතරෙසං සචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්නානං. තෙසං තත් චක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති, සාතිජ්ජියං උපාජ්ජියං.

යස්ස වා පන යත් සාතිජ්ජියං උපාජ්ජියං තස්ස තත් චක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති ති : කාමාවචරං විචන්නානං, අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්නානං. තෙසං තත් සාතිජ්ජියං උපාජ්ජියං, නො ච තෙසං තත් චක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති. සචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්නානං. තෙසං තත් සාතිජ්ජියං උපාජ්ජියං, චක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති.

යස්ස යත් චක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති තස්ස තත් ඉඤ්ඤාදිජ්ජියං උපාජ්ජියං ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්නානං, රූපාවචරං උපපජ්ජන්නානං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ අයෙසං පරිනිබ්බාසිකානි තෙසං උපපජ්ජන්නානං. තෙසං තත් චක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති, නො ච තෙසං තත් ඉඤ්ඤාදිජ්ජියං උපාජ්ජියං. ඉතරෙසං සචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්නානං. තෙසං තත් චක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති, ඉඤ්ඤාදිජ්ජියං උපාජ්ජියං.

1. පඤ්චොකාරං - P.T.S. අධික.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භවිෂ්‍යකයෙහි ද ඥානප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකයෙහි ද නිරෝධසමාපන්නයනට ද අසංඥාසකයනට ද යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද උපදී. (අනුලොමපුද්ගල යි)

226 - 234. යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය ... (අනුලොමාවකාශ යි.)

235. යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, අවගෙෂ වූ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි ව්‍යුත වන්තාවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සාතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සාතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්තාවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි. ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සවක්ඛුක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත් ඉත්ථිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති ති: කාමාවචරා වචනානාං අවක්ඛුකානාං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් ඉත්ථිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති. සවක්ඛුකානාං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් ඉත්ථිත්ථියං උපපජ්ඣති, වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති.

යස්ස යත් වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති ති: පච්ඡිමභවිකානාං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං රූපාවචරං උපපජ්ඣනානාං, යා ව ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දසෙසංචාරා පරිනිබ්බායිසෙතති තාසං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං සවක්ඛුකානාං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති, පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති.

යස්ස වා පන යත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති ති: කාමාවචරා වචනානාං, අවක්ඛුකානාං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති. සවක්ඛුකානාං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති, වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති.

යස්ස යත් වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති ති: පච්ඡිමභවිකානාං පඤ්චොකාරං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං සවක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති, ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති.

යස්ස වා පන යත් ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති ති: සබ්බෙසං වචනානාං, අවක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති. සවක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති, වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති.

යස්ස යත් වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සොමනස්සිත්ථියං උපපජ්ඣති ති: පච්ඡිමභවිකානාං සවක්ඛුකානාං පඤ්චොකාරානාං උපපජ්ඣනානාං, යො ව සවක්ඛුකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣනාං පරිනිබ්බායිසෙතති තෙසං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් සොමනස්සිත්ථියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං සවක්ඛුකානාං¹ උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් වක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති, සොමනස්සිත්ථියං උපපජ්ඣති.

1. සවක්ඛුකානාං පඤ්චොකාරං. — සීඝ්‍ර.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤානිද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛනිද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ව්‍යුහ වන්තවුනට ද අවක්ඛක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානිද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛනිද්‍රිය නො ද උපදී. සවක්ඛක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානිද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛනිද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛනිද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්නිද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛනිද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්නිද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වැ කාමාවචර-යෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛනිද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්නිද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසින්නිද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛනිද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ව්‍යුහ වන්තවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්නිද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛනිද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්නිද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛනිද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛනිද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතිනිද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාර භවයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛනිද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතිනිද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛනිද්‍රිය ද උපදියි, ජීවිතිනිද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිතිනිද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛනිද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතිනිද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛනිද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතිනිද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛනිද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛනිද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්නිද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ ඇස් ඇති වැ පඤ්චවොකාර භවයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඝයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛනිද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්නිද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛනිද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්නිද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන යත් සොමනසසිද්දියං උපාජ්ඣසති තසස තත් වකඛුද්දියං උපාජ්ඣති'ති: පඤ්චොකාරා වචනානාං, අවකඛුකානාං කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් සොමනසසිද්දියං උපාජ්ඣසති, නො ච තෙසං තත් වකඛුද්දියං උපාජ්ඣති. සවකඛුකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් සොමනසසිද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣසති, වකඛුද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣති.

යසස යත් වකඛුද්දියං උපාජ්ඣති තසස තත් උපෙකඛ්දියං උපාජ්ඣසති'ති: පච්ඡිමගචිකානං පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානාං යෙ ච සවකඛුකානං සොමනසසන උපාජ්ඣා පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් වකඛුද්දියං උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් උපෙකඛ්දියං උපාජ්ඣසති. ඉතරෙසං සවකඛුකානං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් වකඛුද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣති, උපෙකඛ්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣසති.

යසස වා පන යත් උපෙකඛ්දියං උපාජ්ඣසති තසස තත් වකඛුද්දියං උපාජ්ඣති'ති: පඤ්චොකාරා වචනානාං, අවකඛුකානාං කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං, අරූපානං තෙසං තත් උපෙකඛ්දියං උපාජ්ඣසති, නො ච තෙසං තත් වකඛුද්දියං උපාජ්ඣති. සවකඛුකානං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් උපෙකඛ්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣසති වකඛුද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣති.

යසස යත් වකඛුද්දියං උපාජ්ඣති තසස තත් සඤ්ඤිද්දියං උපාජ්ඣසති'ති: පච්ඡිමගචිකානං පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් වකඛුද්දියං උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤිද්දියං උපාජ්ඣසති. ඉතරෙසං සවකඛුකානං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් වකඛුද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣති, සඤ්ඤිද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣසති.

යසස වා පන යත් සඤ්ඤිද්දියං උපාජ්ඣසති තසස තත් වකඛුද්දියං උපාජ්ඣති'ති: පඤ්චොකාරා වචනානාං, අවකඛුකානාං කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං, අරූපානං තෙසං තත් සඤ්ඤිද්දියං උපාජ්ඣසති, නො ච තෙසං තත් වකඛුද්දියං උපාජ්ඣති. සවකඛුකානං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් සඤ්ඤිද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣසති, වකඛුද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣති.

යසස යත් වකඛුද්දියං උපාජ්ඣති තසස තත් පඤ්ඤිද්දියං - පෙමනිද්දියං උපාජ්ඣසති'ති: පච්ඡිමගචිකානං පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් වකඛුද්දියං උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් මනිද්දියං උපාජ්ඣසති. ඉතරෙසං සවකඛුකානං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් වකඛුද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣති, මනිද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣසති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : පඤ්චවොකාර හවයෙන් ව්‍යුහ වන්නාවුනට ද ඇස් නැති වූ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වූ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වූ සොමනස්සින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : පඤ්චවොකාරයෙන් ව්‍යුහ වන්නාවුනට ද ඇස් නැති වූ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වූ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සවක්ඛක වූ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්තන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : පඤ්චවොකාරයෙන් ව්‍යුහ වන්නාවුනට ද අවක්ඛක වූ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සවක්ඛක වූ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්තන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වූ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සවක්ඛක වූ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන යත් මනිඤ්ඤං උපපජ්ඣති තස්ස තත්වකුඤ්ඤං උපපජ්ඣති¹ ති: පඤ්චොකාරා වචනානාං, අවකුක්කානාං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං, අරූපානං තෙසං තත්ව මනිඤ්ඤං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත්ව වකුක්කුඤ්ඤං උපපජ්ඣති. සවකුක්කානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත්ව මනිඤ්ඤං උපපජ්ඣති, වකුක්කුඤ්ඤං උපපජ්ඣති.

236. යසස යත් ඝාතීඤ්ඤං උපපජ්ඣති තස්ස තත්ව ඉත්ථිඤ්ඤං උපපජ්ඣති² ති: පඤ්චොකාරා¹ කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දසෙසකා පරිනිබ්බායිසංතති තෙසං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත්ව ඝාතීඤ්ඤං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත්ව ඉත්ථිඤ්ඤං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං සසානකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත්ව ඝාතීඤ්ඤං උපපජ්ඣති, ඉත්ථිඤ්ඤං උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යත් ඉත්ථිඤ්ඤං උපපජ්ඣති. තස්ස තත්ව ඝාතීඤ්ඤං උපපජ්ඣති² ති: කාමාවචරා වචනානාං, අසානකානාං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත්ව ඉත්ථිඤ්ඤං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත්ව ඝාතීඤ්ඤං උපපජ්ඣති. සසානකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත්ව ඉත්ථිඤ්ඤං උපපජ්ඣති, ඝාතීඤ්ඤං උපපජ්ඣති.

යසස යත් ඝාතීඤ්ඤං උපපජ්ඣති තස්ස තත්ව පුරිසිඤ්ඤං උපපජ්ඣති² ති: පඤ්චොකාරා¹ කාමාවචරා² උපපජ්ඣනානාං, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දසෙසකා පරිනිබ්බායිසංතති තාසං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත්ව ඝාතීඤ්ඤං උපපජ්ඣති, නො ච තාසං තත්ව පුරිසිඤ්ඤං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං සසානකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත්ව ඝාතීඤ්ඤං උපපජ්ඣති, පුරිසිඤ්ඤං උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යත් පුරිසිඤ්ඤං උපපජ්ඣති තස්ස තත්ව ඝාතීඤ්ඤං උපපජ්ඣති² ති: කාමාවචරා වචනානාං, අසානකානාං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත්ව පුරිසිඤ්ඤං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත්ව ඝාතීඤ්ඤං උපපජ්ඣති. සසානකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත්ව පුරිසිඤ්ඤං උපපජ්ඣති, ඝාතීඤ්ඤං උපපජ්ඣති.

යසස යත් ඝාතීඤ්ඤං උපපජ්ඣති තස්ස තත්ව ජීවිතීඤ්ඤං උපපජ්ඣති² ති: පඤ්චොකාරා¹ කාමාවචරා² උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත්ව ඝාතීඤ්ඤං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත්ව ජීවිතීඤ්ඤං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං සසානකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත්ව ඝාතීඤ්ඤං උපපජ්ඣති, ජීවිතීඤ්ඤං උපපජ්ඣති.

1. පඤ්චොකාරාං සසානකානාං — සීල.

2. සසානකානාං — P.T.S.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : පඤ්චවොකාරයෙන් චක්ඛ චන්ත-
වුනට ද අචක්ඛුක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට ද
යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛන්ද්‍රිය
නො ද උපදී. සචක්ඛුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද
උපදනෙ යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

236. යමක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට
එහි ඉක්කන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි
උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ
කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි
ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය
නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට
එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉක්කන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට
එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් චක්ඛ චන්තවුනට ද
අසානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉක්-
කන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ
උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි
පූරිසික්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි
උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ
කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි
ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පූරිසික්ද්‍රිය නො ද
උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද
උපදියි, පූරිසික්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ පූරිසික්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට
එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් කාමාවචරයෙන් චක්ඛ චන්තවුනට ද
අසානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පූරි-
සික්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසා-
නක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පූරිසික්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද
උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි
ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා
ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද
උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද
උපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන යත් ජීවිතීන්ද්‍රියං උපායීසසති තසස තත් සානින්ද්‍රියං උපායකී'ති: සබ්බසං වචනානාං, අසානකානං උප. පජ්ජනානං තෙසං තත් ජීවිතීන්ද්‍රියං උපායීසසති, නො ච තෙසං තත් සානින්ද්‍රියං උපායකී. සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් ජීවිතීන්ද්‍රියං උපායීසසති, සානින්ද්‍රියං උපායකී.

යසස යත් සානින්ද්‍රියං උපායකී තසස තත් සොමනස්සින්ද්‍රියං උපායීසසති'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං යෙ ච සසානකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං උප. පජ්ජනානං තෙසං තත් සානින්ද්‍රියං උපායකී, නො ච තෙසං තත් සොමනස්සින්ද්‍රියං උපායීසසති. ඉතරෙසං සසානකානං උප. පජ්ජනානං තෙසං තත් සානින්ද්‍රියං උපායකී, සොමනස්සින්ද්‍රියං උපායීසසති.

යසස වා පන යත් සොමනස්සින්ද්‍රියං උපායීසසති තසස තත් සානින්ද්‍රියං උපායකී'ති: කාමාවචරා වචනානාං, අසානකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං, රූපාවචරානං තෙසං තත් සොමනස්සින්ද්‍රියං උපායීසසති, නො ච තෙසං තත් සානින්ද්‍රියං උපායකී. සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් සොමනස්සින්ද්‍රියං උපායීසසති, සානින්ද්‍රියං උපායකී.

යසස යත් සානින්ද්‍රියං උපායකී තසස තත් උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපායීසසති'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං, යෙ ච සසානකා සොමනස්සෙන් උපපජ්ජා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් සානින්ද්‍රියං උපායකී, නො ච තෙසං තත් උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපායීසසති. ඉතරෙසං සසානකානං උප. පජ්ජනානං තෙසං තත් සානින්ද්‍රියං උපායකී. උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපායීසසති.

යසස වා පන යත් උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපායීසසති තසස තත් සානින්ද්‍රියං උපායකී'ති: කාමාවචරා වචනානාං, අසානකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත් උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපායීසසති, නො ච තෙසං තත් සානින්ද්‍රියං උපායකී. සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපායීසසති, සානින්ද්‍රියං උපායකී.

යසස යත් සානින්ද්‍රියං උපායකී තසස තත් සඤ්ඤින්ද්‍රියං උපායීසසති'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් සානින්ද්‍රියං උපායකී, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤින්ද්‍රියං උපායීසසති. ඉතරෙසං සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් සානින්ද්‍රියං උපායකී, සඤ්ඤින්ද්‍රියං උපායීසසති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : ව්‍යුක්ත වන හැම දෙතොට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් සසානක වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුක්ත වන්නාවුනට ද අසානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට දෑ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් සසානක වැ සොමනස්සින්ද්‍රියෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුක්ත වන්නාවුනට ද අසානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන යත් සඤ්ඤායං උපපත්තියති තසස තත් සානිද්දියං උපපත්තියති: කාමාවචරා වචනානාං, අසානකානාං කාමාවචරං උපපත්තනානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං තෙසං තත් සඤ්ඤායං උපපත්තියති, නො ච තෙසං තත් සානිද්දියං උපපත්තියති. සසානකානාං උපපත්තනානාං තෙසං තත් සඤ්ඤායං උපපත්තියති, සානිද්දියං උපපත්තියති.

යසස යත් සානිද්දියං උපපත්තියති තසස තත් පඤ්ඤායං -පෙ- මනිද්දියං උපපත්තියති: පඤ්ඤාමහවිකානාං කාමාවචරං උපපත්තනානාං තෙසං තත් සානිද්දියං උපපත්තියති, නො ච තෙසං තත් මනිද්දියං උපපත්තියති. ඉතරාසං සසානකානාං උපපත්තනානාං තෙසං තත් සානිද්දියං උපපත්තියති, මනිද්දියං උපපත්තියති.

යසස වා පන යත් මනිද්දියං උපපත්තියති තසස තත් සානිද්දියං උපපත්තියති: කාමාවචරා වචනානාං, අසානකානාං කාමාවචරං උපපත්තනානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං තෙසං තත් මනිද්දියං උපපත්තියති, නො ච තෙසං තත් සානිද්දියං උපපත්තියති. සසානකානාං උපපත්තනානාං තෙසං තත් මනිද්දියං උපපත්තියති, සානිද්දියං උපපත්තියති.

237. යසස යත් ඉත්තියං උපපත්තියති තසස තත් පුරිසිද්දියං උපපත්තියති: පඤ්ඤාමහවිකානාං ඉත්තියං උපපත්තනානාං, යා ච ඉත්තියො එතෙනෙට්ඨ භාවෙන කතිච්ඡි භවෙ දසෙසසා පරිතිබ්බාසිසානති තාසං උපපත්තනානාං තාසං තත් ඉත්තියං උපපත්තියති, නො ච තාසං තත් පුරිසිද්දියං උපපත්තියති. ඉතරාසං ඉත්තියං උපපත්තනානාං තාසං තත් ඉත්තියං උපපත්තියති, පුරිසිද්දියං උපපත්තියති.

යසස වා පන යත් පුරිසිද්දියං උපපත්තියති තසස තත් ඉත්තියං උපපත්තියති: කාමාවචරා වචනානාං, න ඉත්තියං කාමාවචරං උපපත්තනානාං තෙසං තත් පුරිසිද්දියං උපපත්තියති, නො ච තෙසං තත් ඉත්තියං උපපත්තියති. ඉත්තියං උපපත්තනානාං තාසං තත් පුරිසිද්දියං උපපත්තියති, ඉත්තියං උපපත්තියති.

යසස යත් ඉත්තියං උපපත්තියති තසස තත් ජිවිතිද්දියං උපපත්තියති: පඤ්ඤාමහවිකානාං ඉත්තියං උපපත්තනානාං තාසං තත් ඉත්තියං උපපත්තියති, නො ච තාසං තත් ජිවිතිද්දියං උපපත්තියති. ඉතරාසං ඉත්තියං උපපත්තනානාං තාසං තත් ඉත්තියං උපපත්තියති, ජිවිතිද්දියං උපපත්තියති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීත්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්නාවුනට ද අසානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද සි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීත්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පක්ෂාදීත්‍රිය ... මනිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීත්‍රිය ද උපදීයි, මනිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීත්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්නාවුනට ද අසානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද සි ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීත්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීත්‍රිය ද උපදී.

237. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා-වුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද සි ඔවුනට එහි ඉක්කිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කිත්‍රිය ද උපදීයි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්නාවුනට ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ. ඉක්කිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පීචි-නිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි පීචිනිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කිත්‍රිය ද උපදීයි, පීචි-නිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යහස වා පන යනු ජීවිතීන්ද්‍රියං. උපායෝග්‍යයෙහි තහස තනු
ඉතීන්ද්‍රියං. උපායෝග්‍යයෙහි: කාමාවචරා වචනනානං, න ඉතීන්ද්‍රියං.
කාමාවචරං. උපපජ්ජනනානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං. තෙසං
තනු ජීවිතීන්ද්‍රියං. උපායෝග්‍යයෙහි, නො ව තෙසං තනු ඉතීන්ද්‍රියං.
උපායෝග්‍යයෙහි. ඉතීන්ද්‍රියං. උපපජ්ජනනානං. තෙසං තනු ජීවිතීන්ද්‍රියයෙහි උපා-
යෝග්‍යයෙහි, ඉතීන්ද්‍රියයෙහි උපායෝග්‍යයෙහි.

යසසි යසු ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තසසි තසු සොමනස්සින්ද්‍රියං
 උපපජ්ඣති'ති: පව්‍යමහවිකාතං, ඉතීනං උපපජ්ඣනීනං, යා ච
 ඉතීයො උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තාසං උප-
 පජ්ඣනීනං තාසං තසු ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තාසං තසු
 සොමනස්සින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉතරායං ඉතීනං උපපජ්ඣනීනං
 තාසං තසු ඉතීන්ද්‍රියස්මි උපපජ්ඣති, සොමනස්සින්ද්‍රියස්මි උපපජ්ඣති.

යහසි වා පන යතු යොමනසසිද්දිය. උපාඨ්සසති තසස තස
ඉසීද්දිය. උපාඨ්සති 'ති: කාමාවචරා වචනානු: න ඉසීන:
කාමාවචර. උපපජ්ජනානං, රූපාවචරාන: තෙසං තස සොමි-
නසසිද්දිය. උපාඨ්සසති, නො ව තෙසං තස ඉසීද්දිය. උපාඨ්සති.
ඉසීනං උපපජ්ජනීනං තාසං තස යොමනසසිද්දියකථි උපා-
ඨ්සසති, ඉසීද්දියකථි උපාඨ්සති.

යහස: යහප් ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස්ස තප් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං
උප්පජ්ජන්ති: පච්ඡිග්ගච්ඡාත: ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තින්, යා ටි
ඉතීන්ද්‍රියං සොමනසෙසන උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බායිසසනභී කාසං උප-
පජ්ජන්තින් කාසං තප් ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ටි කාසං තප්
උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උප්පජ්ජන්ති. ඉතරාසං ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තින් තස්ස
තප් ඉතීන්ද්‍රියස්ඤ්ඤා උපපජ්ජති, උපෙක්ඛන්ද්‍රියස්ඤ්ඤා උප්පජ්ජන්ති.

යහස වා පන යතු උපෙකබ්ඳිය. උපාය්ඝ්ඝති තහස තතු
ඉතීඳිය. උපාය්ඝ්ඝති 'ති' කාමාවචරා වචනානා, න ඉතීන-
කාමාවචර. උපපජ්ජනානා, රූපාවචරානා, අරූපාවචරානා තෙස-
තතු උපෙකබ්ඳිය. උපාය්ඝ්ඝති, නො ව තෙස. තතු ඉතීඳිය.
උපාය්ඝ්ඝති. ඉතීන. උපපජ්ජනානා. හාස. තතු උපෙකබ්ඳියඤ්ඤා
උපාය්ඝ්ඝති, ඉතීඳියඤ්ඤා උපාය්ඝ්ඝති.

යහස යනු ඉතීන්ද්‍රිය. උපාසකි යහස තනු සහිතිය. උපා-
සීයෙකි: පවිත්‍රමහවිකාන. ඉතීන්ද්‍රිය. උපපජ්ජනින. කාස. නස.
ඉතීන්ද්‍රිය. උපාසකි, නො ව කාස. තනු සහිතිය. උපාසීයෙකි.
ඉතරාස. ඉතීන්ද්‍රිය. උපපජ්ජනින. කාස. තනු ඉතීන්ද්‍රියකු උපාසකි,
සහිතියකු උපාසීයෙකි.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ පීඨිකිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්දිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්නාවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි පීඨිකිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්දිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි පීඨිකිත්දිය ද උපදනෙ යැ, ඉක්කිත්දිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්දිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් උපෙක්ඛාවෙන් ඉපදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉක්කිත්දිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කිත්දිය ද උපදියි, සොමනස්සිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්දිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්නාවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්දිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්දිය ද උපදනෙ යැ, ඉක්කිත්දිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්දිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් සොමනස්සිත් ඉපදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉක්කිත්දිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කිත්දිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්දිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්නාවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්දිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදනෙ යැ, ඉක්කිත්දිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්දිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්දිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කිත්දිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කිත්දිය ද උපදියි, සද්ධිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන යත් සඤ්ඤායං උපායස්සති තස්ස තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපායස්සති: කාමාවචරා වචනානාං න ඉතීන්ද්‍රියං කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං තෙසං තත් සඤ්ඤායං උපායස්සති, නො ච තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපායස්සති. ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනානාං තාසං තත් සඤ්ඤායං උපායස්සති, ඉතීන්ද්‍රියං උපායස්සති.

යසස යත් ඉතීන්ද්‍රියං උපායස්සති තස්ස තත් පඤ්ඤායං - ෧෧ - මනිත්‍රියං උපායස්සති: පඤ්ඤායං ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනානාං තාසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපායස්සති, නො ච තාසං තත් මනිත්‍රියං උපායස්සති. ඉතරාසං ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනානාං තාසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපායස්සති මනිත්‍රියං උපායස්සති.

යසස වා පන යත් මනිත්‍රියං උපායස්සති තස්ස තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපායස්සති: කාමාවචරා වචනානාං න ඉතීන්ද්‍රියං කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං තෙසං තත් මනිත්‍රියං උපායස්සති, නො ච තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපායස්සති. ඉතරාසං ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජනානාං තාසං තත් මනිත්‍රියං උපායස්සති, ඉතීන්ද්‍රියං උපායස්සති.

238. යසස යත් පුරිසිත්‍රියං උපායස්සති තස්ස තත් ජීවිතිත්‍රියං උපායස්සති: පඤ්ඤායං පුරිසානං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං උපායස්සති, නො ච තෙසං තත් ජීවිතිත්‍රියං උපායස්සති. ඉතරෙසං පුරිසානං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං උපායස්සති, ජීවිතිත්‍රියං උපායස්සති.

යසස වා පන යත් ජීවිතිත්‍රියං උපායස්සති තස්ස තත් පුරිසිත්‍රියං උපායස්සති: කාමාවචරා වචනානාං, න පුරිසානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං තෙසං තත් ජීවිතිත්‍රියං උපායස්සති, නො ච තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං උපායස්සති. පුරිසානං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් ජීවිතිත්‍රියං උපායස්සති, පුරිසිත්‍රියං උපායස්සති.

යසස යත් පුරිසිත්‍රියං උපායස්සති තස්ස තත් සොමනස්සිත්‍රියං උපායස්සති: පඤ්ඤායං පුරිසානං උපපජ්ජනානාං, යෙ ච පුරිසා උපෙක්ඛාය උපායස්සති පරිනිබ්බාසිත්‍රියං තෙසං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං උපායස්සති, නො ච තෙසං තත් සොමනස්සිත්‍රියං උපායස්සති. ඉතරෙසං පුරිසානං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං උපායස්සති, සොමනස්සිත්‍රියං උපායස්සති.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්තිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුහ වත්තවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය උපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ඉක්කිත්තිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය ද උපදනෙ යැ. ඉක්කිත්තිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්තිය උපදී නම් ඔහට එහි පක්ඛිත්තිය ... මනිත්තිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කිත්තිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනිත්තිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්තිත්තිය ද උපදියි, මනිත්තිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනිත්තිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්තිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුහ වත්තවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි මනිත්තිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්තිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනිත්තිය ද උපදනෙ යැ. ඉක්කිත්තිය ද උපදී.

238. යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිකිත්තිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය උපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිකිත්තිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය ද උපදියි, ජීවිකිත්තිය ද උපදනෙ යැ.

ය යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිකිත්තිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්තිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුහ වත්තවුනට ද නොපිරිමනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිකිත්තිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය නො ද උපදී. පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිකිත්තිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්තිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්තිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිමිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය ද උපදියි, සොමනස්සිත්තිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන යත් සොමනසසිද්දියං උපාය්‍යසිති තස්ස තත් පුරිසිද්දියං උපාය්‍යසිති: කාමාවචරා වචනානාං, න පුරිසානා කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං, රූපාවචරානං තෙසං තත් සොමනසසිද්දියං උපාය්‍යසිති, නො ච තෙසං තත් පුරිසිද්දියං උපාය්‍යසිති පුරිසානා උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් සොමනසසිද්දියං උපාය්‍යසිති, පුරිසිද්දියං උපාය්‍යසිති.

යසස යත් පුරිසිද්දියං උපාය්‍යසිති තස්ස තත් උපෙක්ඛිද්දියං උපාය්‍යසිති: පච්ඡිමභවිකානාං පුරිසානා උපපජ්ජනානාං, යෙ ච පුරිසා සොමනසෙසන උපපජ්ජනාං පරිනිබ්බාසිකානි තෙසං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් පුරිසිද්දියං උපාය්‍යසිති, නො ච තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්දියං උපාය්‍යසිති, ඉතරෙසං පුරිසානා උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් පුරිසිද්දියං උපාය්‍යසිති, උපෙක්ඛිද්දියං උපාය්‍යසිති.

යසස වා පන යත් උපෙක්ඛිද්දියං උපාය්‍යසිති තස්ස තත් පුරිසිද්දියං උපාය්‍යසිති: කාමාවචරා වචනානාං, න පුරිසානා කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්දියං උපාය්‍යසිති, නො ච තෙසං තත් පුරිසිද්දියං උපාය්‍යසිති, පුරිසානා උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්දියං උපාය්‍යසිති, පුරිසිද්දියං උපාය්‍යසිති.

යසස යත් පුරිසිද්දියං උපාය්‍යසිති තස්ස තත් සද්ධිද්දියං -පෙ-පඤ්ඤිද්දියං -පෙ- මනිද්දියං උපාය්‍යසිති: පච්ඡිමභවිකානාං පුරිසානා උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් පුරිසිද්දියං උපාය්‍යසිති, නො ච තෙසං තත් මනිද්දියං උපාය්‍යසිති, ඉතරෙසං පුරිසානා උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් පුරිසිද්දියං උපාය්‍යසිති, මනිද්දියං උපාය්‍යසිති.

යසස වා පන යත් මනිද්දියං උපාය්‍යසිති තස්ස තත් පුරිසිද්දියං උපාය්‍යසිති: කාමාවචරා වචනානාං, න පුරිසානා කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත් මනිද්දියං උපාය්‍යසිති, නො ච තෙසං තත් පුරිසිද්දියං උපාය්‍යසිති, පුරිසානා උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් මනිද්දියං උපාය්‍යසිති, පුරිසිද්දියං උපාය්‍යසිති.

239. යසස යත් ජීවිතිද්දියං උපාය්‍යසිති තස්ස තත් සොමනසසිද්දියං උපාය්‍යසිති: පච්ඡිමභවිකානාං උපපාදකඛණං, යසස චිත්තසං අනාගතා උපෙක්ඛාසමප්පන්න පච්ඡිමභවිකානාං උපාය්‍යසිති තස්ස චිත්තසං උපපාදකඛණං, අසඤ්ඤාසං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් ජීවිතිද්දියං උපාය්‍යසිති, නො ච තෙසං තත් සොමනසසිද්දියං උපාය්‍යසිති, ඉතරෙසං චතුරොපාකාරං පඤ්ඤාචාරා උපපජ්ජනානාං පටිත්ත චිත්තසං උපපාදකඛණං තෙසං තත් ජීවිතිද්දියං උපාය්‍යසිති, සොමනසසිද්දියං උපාය්‍යසිති.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහව එහි පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුහ වන්ත-වුනව ද නො පිරිමිනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනව ද රූපා-වචරයනව දැයි ඔවුනව එහි සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනව එහි පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනව එහි සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහව එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා-වුනව ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් සොමනස්සිත් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනව දැයි ඔවුනව එහි පුරිසිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනව එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනව එහි පුරිසිත්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහව එහි පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුහ වන්ත-වුනව ද නො පිරිමිනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනව ද රූපාවචර-යනව ද අරූපාවචරයනව දැයි ඔවුනව එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනව එහි පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනව එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහව එහි සද්-ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනින්ත්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිම-භවික පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනව එහි පුරිසිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනව එහි මනින්ත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනව එහි පුරිසිත්‍රිය ද උපදියි, මනින්ත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනින්ත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහව එහි පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුහ වන්තවුනව ද පිරිමිනි නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනව ද රූපාවචරයනව ද අරූපාවචරයනව දැයි ඔවුනව එහි මනින්ත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනව එහි පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනව එහි මනින්ත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

239. යමක්භව යම් තැනෙකැ ජිවිතිත්‍රිය උපදී නම් ඔහව එහි සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්-පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඤයකයෙහි උපදනාවුනව දැයි ඔවුනව එහි ජිවිතිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනව එහි සොමනස්සිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුර්වො-කාරයෙහි පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනව ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනව එහි ජිවිතිත්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්-සිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසං වා පන යත් සොමනස්සිත්ථියං උපපත්තංති තස්ස තත් ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ජති¹ : වතුචොකාරා පඤ්චොකාරා විච-
නානාං, පවනෙහ වීක්කස්ස හබ්බකඛණෙ තෙසං තත් සොම-
නස්සිත්ථියං උපපත්තංති, නො ච තෙසං තත් ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ජති.
වතුචොකාරං පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානාං පවනෙහ වීක්කස්ස
උපපාදකඛණෙ තෙසං තත් සොමනස්සිත්ථියංඤ්ච උපපත්තංති, ජීවි-
තිත්ථියංඤ්ච උපපජ්ජති.

යසං යත් ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ජති තස්ස තත් උපෙකඛිත්ථියං
උපපත්තංති² : පච්ඡම්බික්කස්ස³ උපපාදකඛණෙ, යසං වීක්කස්ස
අනානාරා සොමනස්ස සම්ප්ලක්ක පච්ඡම්බික්කං උපපත්තංති තස්ස
වීක්කස්ස උපපාදකඛණෙ, අසංඤ්ඤාසක්කං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත්
ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත් උපෙකඛිත්ථියං උප-
පත්තංති, ඉතරෙසං වතුචොකාරං පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානාං,
පවනෙහ වීක්කස්ස උපපාදකඛණෙ තෙසං තත් ජීවිතිත්ථියංඤ්ච උපපජ්ජති,
උපෙකඛිත්ථියංඤ්ච උපපත්තංති.

යසං වා පන යත් උපෙකඛිත්ථියං උපපත්තංති තස්ස තත්
ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ජති⁴ : වතුචොකාරා පඤ්චොකාරා විචනානාං,
පවනෙහ වීක්කස්ස හබ්බකඛණෙ තෙසං තත් උපෙකඛිත්ථියං උප-
පත්තංති, නො ච තෙසං තත් ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ජති, වතුචොකාරං
පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානාං, පවනෙහ වීක්කස්ස උපපාදකඛණෙ
තෙසං තත් උපෙකඛිත්ථියංඤ්ච උපපත්තංති, ජීවිතිත්ථියංඤ්ච උපපජ්ජති.

යසං යත් ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ජති තස්ස තත් සද්ධිත්ථියං -පෙ-
පඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- මනිත්ථියං උපපත්තංති⁵ : පච්ඡම්බික්කස්ස උපපා-
දකඛණෙ, අසංඤ්ඤාසක්කං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් ජීවිතිත්ථියං
උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත් මනිත්ථියං උපපත්තංති, ඉතරෙසං
වතුචොකාරං පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානාං, පවනෙහ වීක්කස්ස
උපපාදකඛණෙ තෙසං තත් ජීවිතිත්ථියංඤ්ච උපපජ්ජති, මනිත්ථියංඤ්ච
උපපත්තංති.

යසං වා පන යත් මනිත්ථියං උපපත්තංති තස්ස තත් ජීවි-
තිත්ථියං උපපජ්ජති⁶ : වතුචොකාරා පඤ්චොකාරා විචනානාං,
පවනෙහ වීක්කස්ස හබ්බකඛණෙ තෙසං තත් මනිත්ථියං උපපත්තංති,
නො ච තෙසං තත් ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ජති, වතුචොකාරං පඤ්ච-
චොකාරං උපපජ්ජනානාං, පවනෙහ වීක්කස්ස උපපාදකඛණෙ තෙසං
තත් මනිත්ථියංඤ්ච උපපත්තංති, ජීවිතිත්ථියංඤ්ච උපපජ්ජති.

1. වතුචොකාරෙ පඤ්චොකාරෙ පච්ඡම්බික්කස්ස — P.T.S.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදී යැ යත් : වතුචොකාරයෙන් පඤ්චචොකාරයෙන් ව්‍යුත වන්නවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවිත-ක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය නො ද උපදී. වතුචොකාරයෙහි පඤ්චචොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්පසුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද අසංඥසකයෙහි උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදී, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු වතුචොකාරයෙහි පඤ්චචොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය ද උපදී, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදී යැ යත් : වතුචොකාරයෙන් පඤ්චචොකාරයෙන් ව්‍යුත වන්නවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවිත-ක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය නො ද උපදී. වතුචොකාරයෙහි පඤ්චචොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද අසංඥසකයෙහි උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදී, ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු වතුචොකාරයෙහි පඤ්චචොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය ද උපදී, මනිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදී යැ යත් : වතුචොකාරයෙන් පඤ්චචොකාරයෙන් ව්‍යුත වන්නවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවිතකෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය නො ද උපදී. වතුචොකාරයෙහි පඤ්චචොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතිත්‍රිය ද උපදී.

240. යස්ස යත් සොමනසසිද්ධියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් උපෙක්ඛිද්ධියං උපාජ්ඣසති'ති : සොමනසස සම්ප්පන්න පටිඝ්ථි-
විතතස්ස උපාදකඛණේ, යස්ස විතතස්ස අනන්තරා සොමනසස
සම්ප්පන්න පටිඝ්ථිවිතතං උපාජ්ඣසති තස්ස විතතස්ස උපාදකඛණේ
තෙසං තත් සොමනසසිද්ධියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත්
උපෙක්ඛිද්ධියං උපාජ්ඣසති. ඉතරෙසං සොමනසෙසන උපපජ්ඣනානං,
පටිනෙක සොමනසසසම්ප්පන්න විතතස්ස උපාදකඛණේ තෙසං තත්
සොමනසසිද්ධියං උපපජ්ඣති, උපෙක්ඛිද්ධියං උපාජ්ඣසති.

යස්ස චා පන යත් උපෙක්ඛිද්ධියං උපාජ්ඣසති තස්ස තත්
සොමනසසිද්ධියං උපපජ්ඣති'ති : සබ්බෙසං විතතස්ස භව්වකඛණේ,
සොමනසසවිප්පන්නවිතතස්ස උපාදකඛණේ තෙසං තත් උපෙ-
ක්ඛිද්ධියං උපාජ්ඣසති, නො ච තෙසං තත් සොමනසසිද්ධියං
උපපජ්ඣති. සොමනසෙසන උපපජ්ඣනානං, පටිනෙක සොමනසස
සම්ප්පන්න විතතස්ස උපාදකඛණේ තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්ධියං උපාජ්ඣසති,
සොමනසසිද්ධියං උපපජ්ඣති.

යස්ස යත් සොමනසසිද්ධියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤිද්ධියං
-පෙ- පඤ්ඤිද්ධියං -පෙ- මනිද්ධියං උපාජ්ඣසති'ති : සොමනසස-
සම්ප්පන්න පටිඝ්ථිවිතතස්ස උපාදකඛණේ තෙසං තත් සොමනසසිද්ධියං
උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් මනිද්ධියං උපාජ්ඣසති. ඉතරෙසං
සොමනසෙසන උපපජ්ඣනානං, පටිනෙක සොමනසසසම්ප්පන්න-
විතතස්ස උපාදකඛණේ තෙසං තත් සොමනසසිද්ධියං උපපජ්ඣති,
මනිද්ධියං උපාජ්ඣසති.

යස්ස චා පන යත් මනිද්ධියං උපාජ්ඣසති තස්ස තත්
සොමනසසිද්ධියං උපපජ්ඣති'ති : සබ්බෙසං විතතස්ස භව්වකඛණේ,
සොමනසසවිප්පන්නවිතතස්ස උපාදකඛණේ තෙසං තත් මනිද්ධියං
උපාජ්ඣසති, නො ච තෙසං තත් සොමනසසිද්ධියං උපපජ්ඣති.
සොමනසෙසන උපපජ්ඣනානං, පටිනෙක සොමනසසසම්ප්පන්න
විතතස්ස උපාදකඛණේ තෙසං තත් මනිද්ධියං උපාජ්ඣසති,
සොමනසසිද්ධියං උපපජ්ඣති.

241. යස්ස යත් උපෙක්ඛිද්ධියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤිද්ධියං
උපාජ්ඣසති'ති : උපෙක්ඛිද්ධියං සම්ප්පන්නපටිඝ්ථිවිතතස්ස උපාදකඛණේ
තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්ධියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤිද්ධියං
උපාජ්ඣසති. ඉතරෙසං උපෙක්ඛිද්ධියං උපපජ්ඣනානං, පටිනෙක
උපෙක්ඛිද්ධියං සම්ප්පන්නවිතතස්ස උපාදකඛණේ තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්ධියං
උපපජ්ඣති, සඤ්ඤිද්ධියං උපාජ්ඣසති.

240. යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : සොමනස්ස සම්පයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්පයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සොමනසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භද්ධකෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ. සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පක්ඛිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : සොමනස්ස සම්පයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සොමනසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භද්ධකෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

241. යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : උපෙක්ඛාසම්පයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු උපෙක්ඛාසෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදියි සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙක සද්ධිත්තිය උපදෙන නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදී යැ යත් : හැම දෙනාට විත්තයාගේ භට්ඨකෂණයෙහි ද උපෙක්ඛාවිප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය උපදෙන යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය ද උපදෙන යැ, උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තිය ... මනින්තිය උපදෙන යැ යත් : උපෙක්ඛා සම්ප්‍රසුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපදිමි, ඔවුනට එහි මනින්තිය නො ද උපදෙන යැ සෙසු උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදිමි, මනින්තිය ද උපදෙන යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනින්තිය උපදෙන නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපදී යැ යත් : හැම දෙනාට විත්තයාගේ භට්ඨකෂණයෙහි ද උපෙක්ඛා විප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්තිය උපදෙන යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි මනින්තිය ද උපදෙන යැ, උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදී.

242. යමක්භව යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තිය උපදෙන යැ යත් : පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය උපදිමි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය නො ද උපදෙන යැ. සෙසු සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය ද උපදිමි, පඤ්ඤිත්තිය ද උපදෙන යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්තිය උපදෙන නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය උපදී යැ යත් : හැම දෙනාට විත්තයාගේ භට්ඨකෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය උපදෙන යැ, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය ද උපදෙන යැ, සද්ධිත්තිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්තිය උපදෙන යැ යත් : පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය උපදිමි, ඔවුනට එහි මනින්තිය නො ද උපදෙන යැ. සෙසු සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද, ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය ද උපදිමි, මනින්තිය ද උපදෙන යැ.

යසස වා පන යත් මනිජ්ජියං උපාජ්ජසති තසස තත් සඤ්ඤියං උපාජ්ජති'ති: සංඛෙසං විතතස්ස භග්ගකම්මෙණ, සඤ්ඤාපිත්තස්ස උපාදකම්මෙණ තෙසං තත් මනිජ්ජියං උපාජ්ජසති, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤියං උපාජ්ජති, සංගතුකානං උපපජ්ජනානං, පටිනෙක සඤ්ඤාපිත්තස්ස උපාදකම්මෙණ තෙසං තත් මනිජ්ජියං උපාජ්ජසති, සඤ්ඤියං උපාජ්ජති.

243. යසස යත් පඤ්ඤිජ්ජියං උපාජ්ජති තසස තත් මනිජ්ජියං උපාජ්ජසති'ති: පටිප්ඵම්මිකස්ස උපාදකම්මෙණ තෙසං තත් පඤ්ඤිජ්ජියං උපාජ්ජති, නො ච තෙසං තත් මනිජ්ජියං උපාජ්ජසති. ඉතරෙසං ඤාණසම්පූර්ණානං උපපජ්ජනානං, පටිනෙක ඤාණසම්පූර්ණාපිත්තස්ස උපාදකම්මෙණ තෙසං තත් පඤ්ඤිජ්ජියං උපාජ්ජති, මනිජ්ජියං උපාජ්ජසති.

යසස වා පන යත් මනිජ්ජියං උපාජ්ජසති තසස තත් පඤ්ඤිජ්ජියං උපාජ්ජති'ති: සංඛෙසං විතතස්ස භග්ගකම්මෙණ, ඤාණපිත්තාපිත්තස්ස උපාදකම්මෙණ තෙසං තත් මනිජ්ජියං උපාජ්ජසති, නො ච තෙසං තත් පඤ්ඤිජ්ජියං උපාජ්ජති. ඤාණසම්පූර්ණානං උපපජ්ජනානං, පටිනෙක ඤාණසම්පූර්ණාපිත්තස්ස උපාදකම්මෙණ තෙසං තත් මනිජ්ජියං උපාජ්ජසති, පඤ්ඤිජ්ජියං උපාජ්ජති. (අනුලොම පුග්ගලොකාස).

244. යසස චක්ඛුජ්ජියං න උපාජ්ජති තසස යොතිජ්ජියං න උපාජ්ජසති'ති: සංඛෙසං චචනානං, අචක්ඛුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං චක්ඛුජ්ජියං න උපාජ්ජති, නො ච තෙසං යොතිජ්ජියං න උපාජ්ජසති. පඤ්ඤාපිත්තාදරො¹ පරිනිබ්බනානං, අරුපෙ පටිප්ඵම්මිකානං, යෙ ච අරුපං උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාසිත්තානි තෙසං චචනානං තෙසං චක්ඛුජ්ජියං න උපාජ්ජති, යොතිජ්ජියං න උපාජ්ජසති.

යසස වා පන යොතිජ්ජියං න උපාජ්ජසති තසස චක්ඛුජ්ජියං න උපාජ්ජති'ති: පටිප්ඵම්මිකානං පඤ්ඤාපිත්තාදරො¹ උපපජ්ජනානං, යෙ ච අරුපං උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාසිත්තානි තෙසං² උපපජ්ජනානං තෙසං යොතිජ්ජියං න උපාජ්ජසති, නො ච තෙසං චක්ඛුජ්ජියං න උපාජ්ජති. පඤ්ඤාපිත්තාදරො පරිනිබ්බනානං, අරුපෙ පටිප්ඵම්මිකානං, යෙ ච අරුපං උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාසිත්තානි තෙසං චචනානං තෙසං යොතිජ්ජියං න උපාජ්ජසති, චක්ඛුජ්ජියං න උපාජ්ජති.

1. පඤ්ඤාපිත්තාදරො — PTS. උනං.

2. සචක්ඛුකානං — PTS.

3. තෙසං සචක්ඛුකානං — PTS.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැම දෙනාට විත්තයාගේ භවිත-ක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙකුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදී.

243. යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමවිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපදිසි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඥාසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥාසම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද උපදිසි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැම දෙනාට විත්තයාගේ භවිතක්ෂණයෙහි ද ඥාතවිප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥාසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥාසම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද උපදී. (අනුලොමප්‍රදග්‍රාහකාශ සි.)

244. යමක්හට චක්ඛුත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොතිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ව්‍යුහ වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට චක්ඛුත්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට සොතිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙතවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙත්තාහු නම් ව්‍යුහ වන ඔවුනට ද සි ඔවුනට චක්ඛුත්ද්‍රිය ද නූපදිසි, සොතිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොතිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙත්තාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද සි ඔවුනට සොතිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුත්ද්‍රිය නො ද නූපදී පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙතවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරි-නිවෙත්තාහු නම් ව්‍යුහ වන ඔවුනට ද සි ඔවුනට සොතිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ ය, චක්ඛුත්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසස වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජනී තසස සානිඤ්ඤියං න උපාජනීති : සබ්බෙසං වචනානාං, අවක්ඛකානං උපපජ්ජනානං තෙසං වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජනී, නො ච තෙසං සානිඤ්ඤියං න උපාජනීති. පඤ්ඤොකාරෙ පරිනිබ්බතානං, අරුපෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරුපාවචරං උපපජ්ජනා පරිනිබ්බාදිසසනති තෙසං වචනානං තෙසං වක්ඛන්ද්‍රියංඤා න උපාජනී, සානිඤ්ඤියංඤා න උපාජනීති.

යසස වා පන සානිඤ්ඤියං න උපාජනීති තසස වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජනීති : පච්ඡිමභවිකානං පඤ්ඤොකාරං උපපජ්ජනානං, යෙ ච රූපාවචරං අරුපාවචරං උපපජ්ජනා පරිනිබ්බාදිසසනති තෙසං උපපජ්ජනානං තෙසං සානිඤ්ඤියං න උපාජනීති, නො ච තෙසං වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජනී. පඤ්ඤොකාරෙ පරිනිබ්බතානං, අරුපෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරුපාවචරං උපපජ්ජනා පරිනිබ්බාදිසසනති තෙසං වචනානං තෙසං සානිඤ්ඤියංඤා න උපාජනීති, වක්ඛන්ද්‍රියංඤා න උපාජනී.

යසස වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජනී තසස ඉඤ්ඤියං න උපාජනීති : සබ්බෙසං වචනානාං, අවක්ඛකානං උපපජ්ජනානං තෙසං වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජනී, නො ච තෙසං ඉඤ්ඤියං න උපාජනීති. පඤ්ඤොකාරෙ පරිනිබ්බතානං, අරුපෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරුපාවචරං උපපජ්ජනා පරිනිබ්බාදිසසනති, යෙ ච පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසනා පරිනිබ්බාදිසසනති තෙසං වචනානං තෙසං වක්ඛන්ද්‍රියංඤා න උපාජනී, ඉඤ්ඤියංඤා න උපාජනීති.

යසස වා පන ඉඤ්ඤියං න උපාජනීති තසස වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජනීති : පච්ඡිමභවිකානං පඤ්ඤොකාරං උපපජ්ජනානං යෙ ච රූපාවචරං අරුපාවචරං උපපජ්ජනා පරිනිබ්බාදිසසනති යෙ ච පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසනා පරිනිබ්බාදිසසනති තෙසං උපපජ්ජනානං තෙසං ඉඤ්ඤියං න උපාජනීති, නො ච තෙසං වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජනී. පඤ්ඤොකාරෙ පරිනිබ්බතානං අරුපෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරුපාවචරං උපපජ්ජනා පරිනිබ්බාදිසසනති, යෙ ච පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසනා පරිනිබ්බාදිසසනති තෙසං වචනානං තෙසං ඉඤ්ඤියංඤා න උපාජනීති, වක්ඛන්ද්‍රියංඤා න උපාජනී.

යමක්භව චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ව්‍යුහ වන භෑම දෙතොට ද ඇස් නැති වූ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ව්‍යුහ වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, සානින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව සානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වූ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ව්‍යුහ වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට සානින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ව්‍යුහ වන භෑම දෙතොට ද ඇස් නැති වූ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ඉස්සීන්ද්‍රිය නොද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ව්‍යුහ වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉස්සීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව ඉස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඉස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ව්‍යුහ වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඉස්සීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදිසි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදිසි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා පශ්චිමභවික ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්ඝයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදිසි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස වා පන යොමනසန္ධိတ္ထိယං න ဥပ္ပာဗ္ဗိယန္တိ၊ ဘန္တေ
 ဝိနန္တုတ္ထိယံ၊ န ဥပ္ပာဗ္ဗန္တိ၊ နိး၊ ပဝိဒီဇိမဟိန္နာနာ၊ ပန္နုပေါကာဝေ၊ ဥပ-
 ပဇာနာနာ၊ ယေ ဝိ ဗဝိနန္တုကာ ဥပေက္ခာယ ဥပပဇာနိ၊ ပရိဘိဓာ-
 ဝိန္တေ၊ ဘေယံ ဥပပဇာနာနာ၊ ဘေယံ၊ ယောမ္ဘနန္တုတ္ထိယံ၊ န ဥပ္ပာ-
 ဗ္ဗိယန္တိ၊ ဘော ဝိ ဘေယံ၊ ဝိနန္တုတ္ထိယံ၊ န ဥပ္ပာဗ္ဗန္တိ၊ ပန္နုပေါကာဝေ
 ပရိဘိဓာနာနာ၊ ဣဝေ ပဝိဒီဇိမဟိန္နာနာ၊ ယေ ဝိ ဥပေက္ခာယ
 ဥပပဇာနိ၊ ပရိဘိဓာဝိန္တေ၊ ဘေယံ၊ ဝိဘိဓာနာ၊ ဘေယံ၊ ယောမ္ဘ-
 နန္တုတ္ထိယန္တု န ဥပ္ပာဗ္ဗိယန္တိ၊ ဝိနန္တုတ္ထိယန္တု န ဥပ္ပာဗ္ဗန္တိ၊

යසස ව්‍යක්‍රිද්‍යය. න උපායඡති තසස උපෙකඛ්ඤ්‍යය. න උපා-
ඡ්ඤ්‍යති : සබෙබස. වචනනානං, අව්‍යක්‍රිකානං. උපායඡනනානං
තෙසං ව්‍යක්‍රිද්‍යය. න උපායඡති, නො ව තෙසං උපෙකඛ්ඤ්‍යය. න
උපායඡසසති. පඤ්චොකාමෙ පරිනිබ්බනනං. අරුපෙ පච්ඡිම-
භවිකානං, යෙ ව සොමනසෙසන උපපඡ්ඤා පරිනිබ්බාසිසසනති
තෙසං වචනනානං තෙසං ව්‍යක්‍රිද්‍යයඤ්ඤා න උපායඡති, උපෙකඛ්ඤ්-
යඤ්ඤා න උපායඡසසති.

යහස වා පන උපෙක්ඛිත්‍යං න උපාඤ්ඤාති තස්ස චක්ඛුත්‍යං න උපාඤ්ඤිති: පටිඝම්භවීක්‍යානං පඤ්ඤාචොකාරං උපාඤ්ඤානානං. යෙ ච සචක්ඛුක්‍යා සොමනසෙසන උපපඤ්ඤා පරිනිබ්බාධිසසනති, තෙසං උපපජ්ජනානං තෙසං උපෙක්ඛිත්‍යං න උපාඤ්ඤාති නො ච තෙසං චක්ඛුත්‍යං න උපාඤ්ඤිති. ජඤ්ඤාචොකාරෙ පරිනිබ්බනානං, අරුපෙ පටිඝම්භවීක්‍යානං, යෙ ච සොමනසෙසන උපපඤ්ඤා පරිනිබ්බාධිසසන් තෙසං විවනානං තෙසං උපෙක්ඛිත්‍යං යඤ්ඤා න උපාඤ්ඤාති, චක්ඛුත්‍යං යඤ්ඤා න උපාඤ්ඤිති.

යසස වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාසුති තස්ස සඤ්ඤාන්ද්‍රියං න උපාසුතීති : සබ්බෙසං වචනානාං, අවික්ඛිකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාසුති, නො ච තෙසං සඤ්ඤාන්ද්‍රියං න උපාසුතීති. පඤ්චොකාසෙ පරිතිබ්බන්තානාං, අරූපෙ පච්ඡිමෙවිකානාං තෙසං වක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ඤා න උපාසුති, සඤ්ඤාන්ද්‍රියංඤ්ඤා න උපාසුතීති.

යසස වා පන සභිත්‍රියං න උපාඨස්සති තස්ස චක්ඛත්‍රියං.
න උපාඨස්සති: පටික්ඛමභිකානං පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානං.
තෙසං සභිත්‍රියං න උපාඨස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛත්‍රියං න
උපාඨස්සති. පඤ්චොකාරෙ පරිනිබ්බතානං, අරුපෙ පටික්ඛමභිකානං
තෙසං සභිත්‍රියඤ්ඤා න උපාඨස්සති, චක්ඛත්‍රියඤ්ඤා න උපාඨස්සති.

යළි යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වෑ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද කෙනෙක් ඇස් ඇති වෑ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද ඇස් නැති වෑ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොමනස්සින්ද්‍රියෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වෑ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වෑ සොමනස්සින්ද්‍රියෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොමනස්සින්ද්‍රියෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද ඇස් නැති වෑ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වෑ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස ස්වකූන්ද්‍රියං න උපාස්සති තස්ස පඤ්ඤාදියං - පෙ - මනිදියං න උපාස්සති'ති : සබ්බසං වචනානාං, අවිකල්පිකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං වකුල්ලියං න උපාස්සති, නො ච තෙසං මනිදියං න උපාස්සති. පඤ්ඤාවොකාරෙ පරිනිබ්බතානාං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානාං තෙසං වකුල්ලියං න උපාස්සති, මනිදියං න උපාස්සති.

යස ස්වා පන මනිදියං න උපාස්සති තස්ස වකුල්ලියං න උපාස්සති'ති : පච්ඡිමභවිකානාං පඤ්ඤාවොකාරං උපාස්සනානාං තෙසං මනිදියං න උපාස්සති, නො ච තෙසං වකුල්ලියං න උපාස්සති. පඤ්ඤාවොකාරෙ පරිනිබ්බතානාං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානාං තෙසං මනිදියං න උපාස්සති, වකුල්ලියං න උපාස්සති.

245. යස ස්වකූන්ද්‍රියං න උපාස්සති තස්ස ඉතීදියං න උපාස්සති'ති : සබ්බසං වචනානාං, අසානකානාං උපාස්සනානාං තෙසං සානිදියං න උපාස්සති, නො ච තෙසං ඉතීදියං න උපාස්සති. කාමාවචරෝ පරිනිබ්බතානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානාං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපාස්සා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙස්සන්තා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං වචනානාං තෙසං සානිදියං න උපාස්සති, ඉතීදියං න උපාස්සති.

යස ස්වා ඉතීදියං න උපාස්සති තස්ස සානිදියං න උපාස්සති'ති : පච්ඡිමභවිකානාං කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපාස්සා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙස්සන්තා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං උපාස්සනානාං තෙසං ඉතීදියං න උපාස්සති, නො ච තෙසං සානිදියං න උපාස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බතානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානාං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජනානාං පරිනිබ්බාධිස්සන්ති යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙස්සන්තා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං වචනානාං තෙසං ඉතීදියං න උපාස්සති, සානිදියං න උපාස්සති.

යස ස්වකූන්ද්‍රියං න උපාස්සති තස්ස පුරිසිදියං න උපාස්සති'ති : සබ්බසං වචනානාං, අසානකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං සානිදියං න උපාස්සති, නො ච තෙසං පුරිසිදියං න උපාස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බතානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානාං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජනානාං පරිනිබ්බාධිස්සන්ති, යා ච ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙස්සන්තා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං වචනානාං සානිදියං න උපාස්සති, පුරිසිදියං න උපාස්සති.

යමක්භව චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහව පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ව්‍යුහ වන භැම දෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපද්‍රා වුනට දැයි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට චේතන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහව චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපද්‍රා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්ච-වොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

245. යමක්භව ඝානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහව ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ව්‍යුහ වන භැම දෙතොට ද ස්‍රාණ නැති වැ උපද්‍රාවුනට දැයි ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ව්‍යුහ වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහව ඝානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්-නාහු ද යම් ද පුරුෂකෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් උපද්‍රා ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නොද නූපදී. කාමා-වචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්-චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ව්‍යුහ වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව ඝානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහව පූරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ව්‍යුහ වන භැම දෙතොට ද ස්‍රාණ නැති වැ උපද්‍රාවුනට දැයි ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නූපදියි. ඔවුනට පූරිසින්ද්‍රිය නොද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචර-යෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ද ය්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ය්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ව්‍යුහ වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පූරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසං වා පන පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තස්ස ඝාතිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ඣන්තානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායිස්සන්ති යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දෙස්සන්තා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං ඝාතිත්ථියං න උපපජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දෙස්සන්තා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං වචකං තෙසං පුරිසිත්ථියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣන්ති, ඝාතිත්ථියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති.

යසං ඝාතිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති : සංඛ්ඛියං වචන්තානං අසානකානං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං ඝාතිත්ථියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං ඝාතිත්ථියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති, ජීවිතිත්ථියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣන්ති.

යසං වා පන ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තස්ස ඝාතිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං ඝාතිත්ථියං න උපපජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං ජීවිතිත්ථියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣන්ති, ඝාතිත්ථියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති.

යසං ඝාතිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති : සංඛ්ඛියං වචන්තානං, අසානකානං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං ඝාතිත්ථියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං වචන්තානං තෙසං ඝාතිත්ථියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති, සොමනස්සිත්ථියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣන්ති.

යසං වා පන සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තස්ස ඝාතිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ඣන්තානං, යෙ ච සානකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං ඝාතිත්ථියං න උපපජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං වචන්තානං තෙසං සොමනස්සිත්ථියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣන්ති, ඝාතිත්ථියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති.

යළි යමක්හට පුරිසිත්දිය නූපදන නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද කෙනෙක් කාමාවචරයෙහි රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්-නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද සි ඔවුනට පුරිසිත්දිය නූපදන යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නොද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් වුන වන ඔවුනට ද සි ඔවුනට පුරිසිත්දිය ද නූපදන යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද ශ්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නොද නූපදන යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද සි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදිසි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදන යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදන නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදන යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නොද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද සි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදන යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්දිය නූපදන යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද ශ්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය නොද නූපදන යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්ඝායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් චූෂ්ණ වන ඔවුනට ද සි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදිසි, සොමනස්සිත්දිය ද නූපදන යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සිත්දිය නූපදන නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ශ්‍රාණ ඇති වැ උපෙක්ඝායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද සි ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය නූපදන යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නොද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ඝායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් වුන වන ඔවුනට ද සි ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය ද නූපදන යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : වුත වන හැම දෙනාට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද කෙනෙක් සසානක වැ සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : වුත වන හැම දෙනාට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

246. යමක්හට ඉඤ්ඤිත්තද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසිත්තද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්තද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට පුරිසිත්තද්‍රිය නො ද නූප නෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප හටයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්තද්‍රිය ද නූපදීයි, පුරිසිත්තද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසං වා පන පුරිසිද්ධියං න උපායස්සති තස්ස ඉතීද්ධියං න උපායස්සති'ති: පච්ඡමභවිකානං ඉතීනං උපායස්සතිනං, යා ච ඉතීයො රූපාවචරං අරූපාවචරං උපායස්සති පරිනිබ්බායිස්සනති, යා ච ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිථී භවෙ දසෙස්සකා පරිනිබ්බායිස්සනති තාසං උපායස්සතිනං තාසං පුරිසිද්ධියං න උපායස්සති, නො ච තාසං ඉතීද්ධියං න උපායස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපායස්සති පරිනිබ්බායිස්සනති යා ච ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිථී භවෙ දසෙස්සකා පරිනිබ්බායිස්සනති තෙසං චචන්තානං තෙසං පුරිසිද්ධියංඤ්ඤා න උපායස්සති, ඉතීද්ධියංඤ්ඤා න උපායස්සති.

යසං ඉතීද්ධියං න උපායස්සති තස්ස ජීවිතිද්ධියං න උපායස්සති'ති: සබ්බෙසං චචන්තානං න ඉතීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉතීද්ධියං න උපායස්සති, නො ච තෙසං ජීවිතිද්ධියං න උපායස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡමභවිකානං තෙසං ඉතීද්ධියංඤ්ඤා න උපායස්සති, ජීවිතිද්ධියංඤ්ඤා න උපායස්සති.

යසං වා පන ජීවිතිද්ධියං න උපායස්සති තස්ස ඉතීද්ධියං න උපායස්සති'ති: පච්ඡමභවිකානං ඉතීනං උපායස්සතිනං තාසං ජීවිතිද්ධියං න උපායස්සති, නො ච තාසං ඉතීද්ධියං න උපායස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡමභවිකානං තෙසං ජීවිතිද්ධියංඤ්ඤා න උපායස්සති, ඉතීද්ධියංඤ්ඤා න උපායස්සති.

යසං ඉතීද්ධියං න උපායස්සති තස්ස සොමනස්සිද්ධියං න උපායස්සති'ති: සබ්බෙසං චචන්තානං, න ඉතීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉතීද්ධියං න උපායස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සිද්ධියං න උපායස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡමභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තා පරිනිබ්බායිස්සනති තෙසං චචන්තානං තෙසං ඉතීද්ධියංඤ්ඤා න උපායස්සති සොමනස්සිද්ධියංඤ්ඤා න උපායස්සති.

යසං වා පන සොමනස්සිද්ධියං න උපායස්සති තස්ස ඉතීද්ධියං න උපායස්සති'ති: පච්ඡමභවිකානං ඉතීනං උපපජ්ජන්තානං යා ච ඉතීයො උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තා පරිනිබ්බායිස්සනති තාසං උපායස්සතිනං තාසං සොමනස්සිද්ධියං න උපායස්සති, නො ච තාසං ඉතීද්ධියං න උපායස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡමභවිකානං යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තා පරිනිබ්බායිස්සනති තෙසං චචන්තානං තෙසං සොමනස්සිද්ධියංඤ්ඤා න උපායස්සති, ඉතීද්ධියංඤ්ඤා න උපායස්සති.

යළි යමක්හට පුරිසිත්තිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසිත්තිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙන්නුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසිත්තිය ද නූපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : වුත වන භැම දෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙන්නුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙන්නුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්තිය නූපදනෙ යැ යත් : වුත වන භැම දෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සොමනස්සිත්තිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙන්නුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සිත්තිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සිත්තිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට සොමනස්සිත්තිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙන්නුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට සොමනස්සිත්තිය ද නූපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසස ඉතීන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති තසස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපා-
ජ්ජසසති'ති: සබ්බසං වචනානං, න ඉතීනං උපපජ්ජනානං
තෙසං ඉතීන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න
උපාජ්ජසසති. කාමච්චරෙ පරිනිබ්බනානං, රූපාච්චරෙ අරූපාච්චරෙ
පච්චිග්ගච්චිකානං, යෙ ච සොමනසෙසසන උපපජ්ජන්තො පරිනිබ්බා-
ධිසසනති තෙසං වචනානං තෙසං ඉතීන්ද්‍රියංඤ්ච න උපාජ්ජති,
උපෙක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ච න උපාජ්ජසසති.

යසස වා පන උපෙකවිත්‍රියං න උත්‍රියස්සති තසස ඉත්‍රියියං.
න උප්පජ්ජති'ති: පච්චිග්ගවිකානං ඉත්‍රියං උපපජ්ජනානං, යා ච
ඉත්‍රියො සොමනසෙසන උපපජ්ජා පරිනිබ්බායිස්සනති තාසං
උපපජ්ජනානං තාසං උපෙකවිත්‍රියං න උප්පජ්ජස්සති, නො ච
තාසං ඉත්‍රියියං න උප්පජ්ජති. කාමාවච්චරෙ පරිනිබ්බනානං,
රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ පච්චිග්ගවිකානං, යෙ ච සොමනසෙසන
උපපජ්ජා පරිනිබ්බායිස්සනති තෙසං විවනානං තෙසං උපෙකවිත්‍රිය-
යස්ස න උප්පජ්ජස්සති, ඉත්‍රියියස්ස න උප්පජ්ජති.

යසසි ඉතීන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති තසසි සඤ්ඤාන්ද්‍රියං - පෙ -
 පඤ්ඤාන්ද්‍රියං - පෙ - මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ජසීති 'ති : සබ්බෙසං වචනකානං
 න ඉතීනං උපපජ්ජනනානං තෙසං ඉතීන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති, නො ව
 තෙසං මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ජසීති. කාමාවච්චරෙ පරිනිබ්බතනානං,
 රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ පටිමුමහවිකානං තෙසං ඉතීන්ද්‍රියඤ්ඤා න
 උපාජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජ්ජසීති.

යසස වා පන මිනිසුන් න උපායයන් තසස ඉභිසුන්. න උපායන්හි: පවිත්‍රමහවිකාන. ඉභින. උපපජ්ඣනින. තාස. මිනිසුන් න උපායයන්, නො ව තාස. ඉභිසුන් න උපායන්. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පවිත්‍රමහවිකානං තෙසං මිනිසුන්ගේ න උපායයන්, ඉභිසුන්ගේ න උපායන්.

247. යහස පුරිසිනියං න උපාජනි තහස ජීවිතිනියං න උපාජ්ඣසනිති: යඛෙසං වචනානං, න පුරිසානං උපපජනානං. තෙසං පුරිසිනියං න උපාජනි, නො ව තෙසං ජීවිතිනියං න උපාජ්ඣසනි. කාමාවචරෙ පරිතිබ්බනානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්චිමභවිකානං. තෙසං පුරිසිනියංඤ්ඤි න උපාජනි, ජීවිතිනියංඤ්ඤි න උපාජ්ඣසනි.

යසස වා පන ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපායෝසසති තසස පුරිසින්ද්‍රියං න උපායජනිති: පච්ඡිග්ගචිකානං පුරිසානං උපපජ්ජනානං තෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපායෝසසති, නො ව තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උපායජනි. කාමාවච්චරෙ පරිනිබ්බන්ධානං, රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ පච්ඡිග්ගචිකානං තෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපායෝසසති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපායජනි.

යමක්හට ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිතනිද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චූත වන හැම දෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිතනිද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඉඤ්ඤානිද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛිතනිද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිතනිද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛිතනිද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛිතනිද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉඤ්ඤානිද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධිතනිද්‍රිය ... පඤ්ඤානිද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චූත වන හැම දෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට ඉඤ්ඤානිද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉඤ්ඤානිද්‍රිය ද නූපදී.

247. යමක්හට පුරිසිතනිද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිකිතනිද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චූත වන හැම දෙතොට ද නො පිරිමැ වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසිතනිද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ජීවිකිතනිද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට පුරිසිතනිද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිකිතනිද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිකිතනිද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසිතනිද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිකිතනිද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසිතනිද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට ජීවිකිතනිද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසිතනිද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : චූත වන භෑම දෙතොට ද නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සොමනස්සිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙත්තාහු නම් චූත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමස්සිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙත්තාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙත්තාහු නම් චූත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : චූත වන භෑම දෙතොට ද නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙත්තාහු නම් චූත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙත්තාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙත්තාහු නම් චූත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය ... පක්ඛිත්ද්‍රිය ... මනිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : චූත වන භෑම දෙතොට ද නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට මනිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපද්‍යා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නූපදන යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදන යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

248. යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදන යැ යත් : චූත වන භෑම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භඩගක්‍ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදන යැ, පශ්චිමචිත්තයාගේ භඩගක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදන නම් ඒ විත්තයාගේ භඩගක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදන යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදන නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදන නම් ඒ විත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදන යැ, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඩගක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදන නම් ඒ විත්තයාගේ භඩගක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදන යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදන යැ යත් : චූත වන භෑම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භඩගක්‍ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදන යැ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඩගක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදන නම් ඒ විත්තයාගේ භඩගක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදන යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදන නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තය උපදන නම් ඒ විත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදන යැ, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිම විත්තයාගේ භඩගක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදන නම් ඒ විත්තයාගේ භඩගක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදන යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජනී තස්ස සඤ්ඤාන්ද්‍රියං - ටප - පඤ්ඤාන්ද්‍රියං - ටප - මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසනී'ති: සංඛෙසං චිච්ඡානානං, පච්ඡෙත විතැස්ස හඛාකඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජනී, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසනී. පච්ඡිමචිත්තස්ස හඛාකඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජනී, මනින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජ්ඣසනී.

යසං වා පන මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසනී තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජනී'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උපාදකඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසනී, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජනී. පච්ඡිමචිත්තස්ස හඛාකඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජ්ඣසනී, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජනී.

249. යසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපාජනී තස්ස උපෙකඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසනී'ති: සංඛෙසං විතැස්ස හඛාකඛණෙ¹ සොමනස්ස විපායුත්තචිත්තස්ස උපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤාසන්නානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපාජනී, නො ච තෙසං උපෙකඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසනී. සොමනස්ස සමප්පන්නපච්ඡිමචිත්තස්ස හඛාකඛණෙ උපෙකඛාසමප්පන්නපච්ඡිමචිත්තසමඬගීනං, යසං විතැස්ස අනන්තරා සොමනස්සසමප්පන්නපච්ඡිමචිත්තං උපාජ්ඣසනී තස්ස විතැස්ස හඛාකඛණෙ, තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජනී, උපෙකඛන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජ්ඣසනී.²

යසං වා පන උපෙකඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසනී තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපාජනී'ති: සොමනස්ස සමප්පන්නපච්ඡිමචිත්තස්ස උපාදකඛණෙ, යසං විතැස්ස අනන්තරා සොමනස්සසමප්පන්නපච්ඡිමචිත්තං උපාජ්ඣසනී තස්ස විතැස්ස උපාදකඛණෙ, තෙසං උපෙකඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසනී, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපාජනී. සොමනස්සසමප්පන්න³ පච්ඡිමචිත්තස්ස හඛාකඛණෙ, උපෙකඛාසමප්පන්නපච්ඡිමචිත්තසමඬගීනං, යසං විතැස්ස අනන්තරා සොමනස්සසමප්පන්නපච්ඡිමචිත්තං උපාජ්ඣසනී තස්ස විතැස්ස හඛාකඛණෙ තෙසං උපෙකඛන්ද්‍රියඤ්ඤා⁴ න උපාජ්ඣසනී, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජනී.

යසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපාජනී තස්ස සඤ්ඤාන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසනී'ති: සංඛෙසං විතැස්ස හඛාකඛණෙ සොමනස්සවිපායුත්තචිත්තස්ස උපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤාසන්නානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපාජනී, නො ච තෙසං සඤ්ඤාන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසනී. සොමනස්සසමප්පන්නපච්ඡිමචිත්තස්ස හඛාකඛණෙ, උපෙකඛාසමප්පන්නපච්ඡිමචිත්තසමඬගීනං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජනී, සඤ්ඤාන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජ්ඣසනී.

1. චිත්තා සොමනස්සෙත උපාජනානං පච්ඡෙත චිත්තස්ස හඛාකඛණෙ - PTS.

2. උපෙකඛාසමප්පන්න පච්ඡිමචිත්තස්ස උපාදකඛණෙ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ඤා - P.T.S.

3. සොමනස්ස සමප්පන්න - P.T.S. උතං.

4. පච්ඡිමචිත්තස්ස උපාදකඛණෙ තෙසං උපෙකඛන්ද්‍රියඤ්ඤා - PTS.

යමක්හට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තිය ... පඤ්ඤිත්තිය ... මනිත්තිය නූපදනො යැ යත්: චූත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට මනිත්තිය නො ද නූපදනො යැ. පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදී, මනිත්තිය ද නූපදනො යැ.

යළි යමක්හට මනිත්තිය නූපදනො නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට මනිත්තිය නූපදනො යැ, ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට මනිත්තිය ද නූපදනො යැ, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

249. යමක්හට සොමනස්සිත්තිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තිය නූපදනො යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද සොමනස්ස චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසන්ධිතයට ද සි ඔවුනට සොමනස්සිත්තිය නූපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය නො ද නූපදනො යැ. සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්ත සමඛිතීතට ද යම් සිතකට අනතුරු වූ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනො නම් ඒ චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සිත්තිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපදනො යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්තිය නූපදනො නම් ඔහට සොමනස්සිත්තිය නූපදී යැ යත්: සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වූ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනො නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය නූපදනො යැ, ඔවුනට සොමනස්සිත්තිය නො ද නූපදී. සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තසමඛිතීතට ද යම් සිතකට අනතුරු වූ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනො නම් ඒ චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපදනො යැ, සොමනස්සිත්තිය ද නූපදී.

යමක්හට සොමනස්සිත්තිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තිය නූපදනො යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද සොමනස්ස චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසන්ධිතයට ද සි ඔවුනට සොමනස්සිත්තිය නූපදී, ඔවුනට සද්ධිත්තිය නො ද නූපදනො යැ, සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්ත සමඛිතීතට ද සි ඔවුනට සොමනස්සිත්තිය ද නූපදියි, සද්ධිත්තිය ද නූපදනො යැ.

යසස වා පන සඤ්ඤායං න උපපත්තියං න තසස සොමනසසිද්ධියං න උපපත්තියං'ති: සොමනසස සමප්පුනපච්ඡිමච්ඡිකාසස උපපාදකඛණෙ තෙසං සඤ්ඤායං න උපපත්තියං, නො ච තෙසං සොමනසසිද්ධියං න උපපත්තියං. සොමනසස සමප්පුනපච්ඡිමච්ඡිකාසස හඛකඛණෙ, උපෙකඛාසමප්පුනපච්ඡිමච්ඡිකාසමධිනං තෙසං සඤ්ඤායංඤා න උපපත්තියං, සොමනසසිද්ධියංඤා න උපපත්තියං.

යසස සොමනසසිද්ධියං න උපපත්තියං තසස පඤ්ඤායං - පෙ - මනිද්ධියං න උපපත්තියං'ති: සබ්බසං විකාසස හඛකඛණෙ, සොමනසස විපප්පුනපච්ඡිකාසස උපපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපනානං, අසඤ්ඤායනානං තෙසං සොමනසසිද්ධියං න උපපත්තියං, නො ච තෙසං මනිද්ධියං න උපපත්තියං. සොමනසස සමප්පුනපච්ඡිමච්ඡිකාසස හඛකඛණෙ, උපෙකඛාසමප්පුනපච්ඡිමච්ඡිකාසමධිනං තෙසං සොමනසසිද්ධියංඤා න උපපත්තියං, මනිද්ධියංඤා න උපපත්තියං.

යසස වා පන මනිද්ධියං න උපපත්තියං තසස සොමනසසිද්ධියං න උපපත්තියං'ති: සොමනසස සමප්පුනපච්ඡිමච්ඡිකාසස උපපාදකඛණෙ තෙසං මනිද්ධියං න උපපත්තියං, නො ච තෙසං සොමනසසිද්ධියං න උපපත්තියං. සොමනසස සමප්පුනපච්ඡිමච්ඡිකාසස හඛකඛණෙ, උපෙකඛාසමප්පුන පච්ඡිමච්ඡිකාසමධිනං තෙසං මනිද්ධියංඤා න උපපත්තියං, සොමනසසිද්ධියංඤා න උපපත්තියං.

250. යසස උපෙකඛිද්ධියං න උපපත්තියං තසස සඤ්ඤායං න උපපත්තියං'ති: සබ්බසං විකාසස හඛකඛණෙ, උපෙකඛාසමප්පුනපච්ඡිකාසස උපපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපනානං, අසඤ්ඤායනානං තෙසං උපෙකඛිද්ධියං න උපපත්තියං, නො ච තෙසං සඤ්ඤායං න උපපත්තියං. උපෙකඛාසමප්පුනපච්ඡිමච්ඡිකාසස හඛකඛණෙ, සොමනසස සමප්පුන පච්ඡිකාසමධිනං තෙසං උපෙකඛිද්ධියංඤා න උපපත්තියං, සඤ්ඤායංඤා න උපපත්තියං.

යසස වා පන සඤ්ඤායං න උපපත්තියං තසස උපෙකඛිද්ධියං න උපපත්තියං'ති: උපෙකඛාසමප්පුනපච්ඡිමච්ඡිකාසස උපපාදකඛණෙ තෙසං සඤ්ඤායං න උපපත්තියං, නො ච තෙසං උපෙකඛිද්ධියං න උපපත්තියං. උපෙකඛාසමප්පුනපච්ඡිමච්ඡිකාසස හඛකඛණෙ, සොමනසස සමප්පුනපච්ඡිමච්ඡිකාසමධිනං තෙසං සඤ්ඤායංඤා න උපපත්තියං, උපෙකඛිද්ධියංඤා න උපපත්තියං.

යළි යමක්හට සද්ධිත්තිය නූපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්තිය නූපදී යැ යත් : සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට සද්ධිත්තිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සිත්තිය නො ද නූපදී. සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තසමඛිතීනට ද සි ඔවුනට සද්ධිත්තිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්තිය ද නූපදී.

යමක්හට සොමනස්සිත්තිය නූපදී නම් ඔහට පක්‍ෂාදිත්තිය ... මනිත්තිය නූපදනෙ යැ යත් : හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඤ්ඤානට ද සි ඔවුනට සොමනස්සිත්තිය නූපදියි, ඔවුනට මනිත්තිය නො ද නූපදනෙ යැ. සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්ත සමඛිතීනට ද සි ඔවුනට සොමනස්සිත්තිය ද නූපදියි, මනිත්තිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්තිය නූපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්තිය නූපදී යැ යත් : සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට මනිත්තිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සිත්තිය නො ද නූපදී. සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්ත සමඛිතීනට ද සි ඔවුනට මනිත්තිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්තිය ද නූපදී.

250. යමක්හට උපෙක්ඛිත්තිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තිය නූපදනෙ යැ යත් : හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඤ්ඤානට ද සි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය නූපදියි, ඔවුනට සද්ධිත්තිය නො ද නූපදනෙ යැ. උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තසමඛිතීනට ද සි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපදියි, සද්ධිත්තිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සද්ධිත්තිය නූපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තිය නූපදී යැ යත් : උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට සද්ධිත්තිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය නො ද නූපදී. උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්ත සමඛිතීනට ද සි ඔවුනට සද්ධිත්තිය ද නූපදනෙ යැ. උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපදී.

යසස උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපාජනී තසස පඤ්ඤාදිත්ථියං - පෙ-මනිත්ථියං : න උපාජනීත්ථියං : සංඛෙසං විනාසස හබ්බකඛ්ඤා, උපෙකඛ්ඤා-විපාසනාවිනාසස උපාදකඛ්ඤා, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤාසන්නානං තෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපාජනී, නො ච තෙසං මනිත්ථියං න උපාජනී. උපෙකඛ්ඤාසමප්පනපච්ඡිමවිනාසස හබ්බකඛ්ඤා, සොමනාසසමප්පනපච්ඡිමවිනාසමධීනං තෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියං ඤාති න උපාජනී, මනිත්ථියං ඤාති න උපාජනී.

යසස වා පන මනිත්ථියං න උපාජනී තසස උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපාජනීත්ථියං : උපෙකඛ්ඤාසමප්පනපච්ඡිමවිනාසස උපාදකඛ්ඤා තෙසං මනිත්ථියං න උපාජනී, නො ච තෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤියං න උපාජනී. උපෙකඛ්ඤාසමප්පනපච්ඡිමවිනාසස හබ්බකඛ්ඤා, සොමනාසසමප්පනපච්ඡිමවිනාසමධීනං තෙසං මනිත්ථියං ඤාති න උපාජනී, උපෙකඛ්ඤ්ඤියං ඤාති න උපාජනී.

251. යසස සඤ්ඤාදිත්ථියං න උපාජනී තසස පඤ්ඤාදිත්ථියං න උපාජනීත්ථියං : සංඛෙසං විනාසස හබ්බකඛ්ඤා, සඤ්ඤාදිත්ථියං විනාසස උපාදකඛ්ඤා, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤාසන්නානං තෙසං සඤ්ඤාදිත්ථියං න උපාජනී, නො ච තෙසං පඤ්ඤාදිත්ථියං න උපාජනී. පච්ඡිමවිනාසස හබ්බකඛ්ඤා තෙසං සඤ්ඤාදිත්ථියං ඤාති න උපාජනී, පඤ්ඤාදිත්ථියං ඤාති න උපාජනී.

යසස වා පන පඤ්ඤාදිත්ථියං න උපාජනී තසස සඤ්ඤාදිත්ථියං න උපාජනීත්ථියං : පච්ඡිමවිනාසස උපාදකඛ්ඤා තෙසං පඤ්ඤාදිත්ථියං න උපාජනී, නො ච තෙසං සඤ්ඤාදිත්ථියං න උපාජනී. පච්ඡිමවිනාසස හබ්බකඛ්ඤා තෙසං පඤ්ඤාදිත්ථියං ඤාති න උපාජනී, සඤ්ඤාදිත්ථියං ඤාති න උපාජනී.

යසස සඤ්ඤාදිත්ථියං න උපාජනී තසස මනිත්ථියං න උපාජනීත්ථියං : සංඛෙසං විනාසස හබ්බකඛ්ඤා, සඤ්ඤාදිත්ථියං විනාසස උපාදකඛ්ඤා, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤාසන්නානං තෙසං සඤ්ඤාදිත්ථියං න උපාජනී, නො ච තෙසං මනිත්ථියං න උපාජනී. පච්ඡිමවිනාසස හබ්බකඛ්ඤා තෙසං සඤ්ඤාදිත්ථියං ඤාති න උපාජනී, මනිත්ථියං ඤාති න උපාජනී.

යසස වා පන මනිත්ථියං න උපාජනී තසස සඤ්ඤාදිත්ථියං න උපාජනීත්ථියං : පච්ඡිමවිනාසස උපාදකඛ්ඤා තෙසං මනිත්ථියං න උපාජනී, නො ච තෙසං සඤ්ඤාදිත්ථියං න උපාජනී. පච්ඡිමවිනාසස හබ්බකඛ්ඤා තෙසං මනිත්ථියං ඤාති න උපාජනී, සඤ්ඤාදිත්ථියං ඤාති න උපාජනී.

යමක්භට උපෙක්ඛිත්තිය තුපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්තිය ... මනින්ද්‍රිය තුපදනෙ යැ යත් : හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භවිත-ක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා විප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්තයනට ද මි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය තුපදි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද තුපදනෙ යැ. උපෙක්ෂා සම්ප්‍රසූක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භවිතක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස සම්ප්‍රසූක්ත පශ්චිම චිත්ත සමභීතිනට ද මි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය ද තුපදි, මනින්ද්‍රිය ද තුපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය තුපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තිය තුපදී යැ යත් : උපෙක්ෂා සම්ප්‍රසූක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය තුපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය නො ද තුපදී. උපෙක්ෂා සම්ප්‍රසූක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භවිතක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස සම්ප්‍රසූක්ත පශ්චිම චිත්ත සමභීතිනට ද මි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද තුපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්තිය ද තුපදී.

251. යමක්භට සද්ධිත්තිය තුපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්තිය තුපදනෙ යැ යත් : හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භවිතක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්තයනට ද මි ඔවුනට සද්ධිත්තිය තුපදි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්තිය නො ද තුපදනෙ යැ. පශ්චිම චිත්තයාගේ භවිතක්ෂණයෙහි ඔවුනට සද්ධිත්තිය ද තුපදි, පඤ්ඤිත්තිය ද තුපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට පඤ්ඤිත්තිය තුපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්තිය තුපදී යැ යත් : පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට පඤ්ඤිත්තිය තුපදනෙ යැ, ඔවුනට සද්ධිත්තිය නො ද තුපදී. පශ්චිම චිත්තයාගේ භවිතක්ෂණයෙහි ඔවුනට පඤ්ඤිත්තිය ද තුපදනෙ යැ, සද්ධිත්තිය ද තුපදී.

යමක්භට සද්ධිත්තිය තුපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය තුපදනෙ යැ යත් : හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භවිතක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්තයනට ද මි ඔවුනට සද්ධිත්තිය තුපදි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද තුපදනෙ යැ. පශ්චිම චිත්තයාගේ භවිතක්ෂණයෙහි ඔවුනට සද්ධිත්තිය ද තුපදි, මනින්ද්‍රිය ද තුපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය තුපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්තිය තුපදී යැ යත් : පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය තුපදනෙ යැ, ඔවුනට සද්ධිත්තිය නො ද තුපදී. පශ්චිම චිත්තයාගේ භවිතක්ෂණයෙහි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද තුපදනෙ යැ, සද්ධිත්තිය ද තුපදී.

252. යස්ස පඤ්ඤිත්ථයං න උපාජ්ජති තස්ස මනිත්ථයං න උපාජ්ජස්සති'ති : සංඛෙයං වික්ඛාසං භවිකකම්මණං, කුසලවිපාද්ධානං වික්ඛාසං උපාදකම්මණං, නිරෝධසමාපන්නානං, අසංඤ්ඤිකත්තානං තෙසං පඤ්ඤිත්ථයං න උපාජ්ජති, නො ච තෙසං මනිත්ථයං න උපාජ්ජස්සති. පච්ඡිමවික්ඛාසං භවිකකම්මණං තෙසං පඤ්ඤිත්ථයං ආනං උපාජ්ජති, මනිත්ථයං ආනං න උපාජ්ජස්සති.

යස්ස වා පන මනිත්ථයං න උපාජ්ජස්සති තස්ස පඤ්ඤිත්ථයං න උපාජ්ජස්සති'ති : පච්ඡිමවික්ඛාසං උපාදකම්මණං තෙසං මනිත්ථයං න උපාජ්ජස්සති, නො ච තෙසං පඤ්ඤිත්ථයං න උපාජ්ජති. පච්ඡිමවික්ඛාසං භවිකකම්මණං තෙසං මනිත්ථයං ආනං න උපාජ්ජස්සති, පඤ්ඤිත්ථයං ආනං න උපාජ්ජති. (පච්චනිකපුග්ගල).

253-261. යත් චක්ඛුත්ථයං - පෙ - (පච්චනික භික්ඛාස).

262. යස්ස යත් චක්ඛුත්ථයං න උපාජ්ජති තස්ස තත් සොතිත්ථයං න උපාජ්ජස්සති'ති : පඤ්ඤිතභාසානං විවික්ඛානං, අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපාජ්ජන්තානං තෙසං තත් චක්ඛුත්ථයං න උපාජ්ජති, නො ච තෙසං තත් සොතිත්ථයං න උපාජ්ජස්සති. පඤ්ඤිතභාසානං පරිනිබ්බන්තානං, අසංඤ්ඤිකත්තානං, අරූපානං තෙසං තත් චක්ඛුත්ථයං ආනං න උපාජ්ජති, සොතිත්ථයං ආනං න උපාජ්ජස්සති.

යස්ස වා පන යත් සොතිත්ථයං න උපාජ්ජස්සති තස්ස තත් චක්ඛුත්ථයං න උපාජ්ජස්සති'ති : පච්ඡිමභවිකානං පඤ්ඤිතභාසානං උපාජ්ජන්තානං තෙසං තත් සොතිත්ථයං න උපාජ්ජස්සති, නො ච තෙසං තත් චක්ඛුත්ථයං න උපාජ්ජති. පඤ්ඤිතභාසානං පරිනිබ්බන්තානං, අසංඤ්ඤිකත්තානං, අරූපානං තෙසං තත් සොතිත්ථයං ආනං න උපාජ්ජස්සති, චක්ඛුත්ථයං ආනං න උපාජ්ජති.

යස්ස යත් චක්ඛුත්ථයං න උපාජ්ජති තස්ස තත් සොතිත්ථයං න උපාජ්ජස්සති'ති : කාමාවචරං විවික්ඛානං, අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපාජ්ජන්තානං තෙසං තත් චක්ඛුත්ථයං න උපාජ්ජති, නො ච තෙසං තත් සොතිත්ථයං න උපාජ්ජස්සති. කාමාවචරං පරිනිබ්බන්තානං, අරූපාවචරං විවික්ඛානං, අසංඤ්ඤිකත්තානං, අරූපානං තෙසං තත් චක්ඛුත්ථයං ආනං න උපාජ්ජති, සොතිත්ථයං ආනං න උපාජ්ජස්සති.

යස්ස වා පන යත් සොතිත්ථයං න උපාජ්ජස්සති තස්ස තත් චක්ඛුත්ථයං න උපාජ්ජස්සති'ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපාජ්ජන්තානං, අරූපාවචරං උපාජ්ජන්තානං තෙසං තත් සොතිත්ථයං න උපාජ්ජස්සති, නො ච තෙසං තත් චක්ඛුත්ථයං න උපාජ්ජති. කාමාවචරං පරිනිබ්බන්තානං, අරූපාවචරං විවික්ඛානං, අසංඤ්ඤිකත්තානං, අරූපානං තෙසං තත් සොතිත්ථයං ආනං න උපාජ්ජස්සති, චක්ඛුත්ථයං ආනං න උපාජ්ජති.

252. යමක්භට පඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භවගණනයෙහි ද ඥානවිප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකණයෙහි ද නිරෝධයමාපන්නයනට ද අසංඥාකයනට ද යි ඔවුනට පඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගණනයෙහි ඔවුනට පඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකණයෙහි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට පඤ්ඤාන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගණනයෙහි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. පඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද නූපදී. (ප්‍රත්‍යානික පුද්ගලයා යි).

253-261. යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය ... (ප්‍රත්‍යානිකාවකාය යි).

262. යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : පඤ්චවොකාරයෙන් වුත වනුවනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අසංඥාකයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අසංඥාකයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද අසංඥාකයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද අසංඥාකයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤානද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද අසංඥාසංකප්පයනට ද අරූපයනට ද යම් පිරිනිවෙන්නාහු නම් පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉත්ථිත්තද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤානද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදියි. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද අසංඥාසංකප්පයනට ද අරූපයනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙකුක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්තද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි වුත වනුවනට ද අවක්ඛක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්තද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද අසංඥාසංකප්පයනට ද අරූපයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙකුක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසිත්තද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙකුක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසිත්තද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද අසංඥාසංකප්පයනට ද අරූපයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙකුක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසිත්තද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසස යථ වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජනී තස්ස තථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජනීති¹ සධෙසං වචනනානං, අවක්ඛකානං² උපපජ්ජනානං, අරුපානං, අසද්දසකානං, තෙසං තථ වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජනී, නො ච තෙසං තථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජනීති. පඤ්චොකාරො පරිනිබ්බනානං, අරුපෙ පච්ඡිමභවීකානං තෙසං තථ වක්ඛන්ද්‍රියංඤා න උපාජනී, ජීවිතින්ද්‍රියංඤා න උපාජනීති.

යසස වා පන යථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජනීති තස්ස තථ වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජනීති: පච්ඡිමභවීකානං පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානං තෙසං තථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජනීති, නො ච තෙසං තථ වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජනී. පඤ්චොකාරො පරිනිබ්බනානං, අරුපෙ පච්ඡිමභවීකානං තෙසං තථ ජීවිතින්ද්‍රියංඤා න උපාජනීති, වක්ඛන්ද්‍රියංඤා න උපාජනී.

යසස යථ වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජනී තස්ස තථ සොමනසින්ද්‍රියං න උපාජනීති: පඤ්චොකාරො වචනනානං, අවක්ඛකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං තෙසං තථ වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජනී, නො ච තෙසං තථ සොමනසින්ද්‍රියං න උපාජනීති. පඤ්චොකාරො පරිනිබ්බනානං, අසද්දසකානං, අරුපානං, යෙ ච සවක්ඛකා උපෙක්ඛාය උපාජනා පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං වචනනානං තෙසං තථ වක්ඛන්ද්‍රියංඤා න උපාජනී, සොමනසින්ද්‍රියංඤා න උපාජනීති.

යසස වා පන යථ සොමනසින්ද්‍රියං න උපාජනීති තස්ස තථ වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජනීති: පච්ඡිමභවීකානං පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානං, යෙ ච සවක්ඛකා උපෙක්ඛාය උපාජනා පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං උපාජනානං තෙසං තථ සොමනසින්ද්‍රියං න උපාජනීති, නො ච තෙසං තථ වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජනී. පඤ්චොකාරො පරිනිබ්බනානං, අසද්දසකානං, , යෙ ච සවක්ඛකා උපෙක්ඛාය උපාජනා පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං වචනනානං තෙසං තථ සොමනසින්ද්‍රියංඤා න උපාජනීති, වක්ඛන්ද්‍රියංඤා න උපාජනී.

යසස යථ වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජනී තස්ස තථ උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජනීති: පඤ්චොකාරො වචනනානං, අවක්ඛකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං, අරුපානං තෙසං තථ වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජනී, නො ච තෙසං තථ උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජනීති. පඤ්චොකාරො පරිනිබ්බනානං, අරුපෙ පච්ඡිමභවීකානං, අසද්දසකානං, යෙ ච සවක්ඛකා සොමනසෙත උපාජනා පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං වචනනානං තෙසං තථ වක්ඛන්ද්‍රියංඤා න උපාජනී, උපෙක්ඛන්ද්‍රියංඤා න උපාජනීති.

1. උපාජනීති — P.T.S.

2. අවක්ඛකානං කාමාවචරං—සීඉ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : චූත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපද්‍රවනාට ද අරූපයනට ද අසංඥාසංකයනට ද සි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද සි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපද්‍රවනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදීයි, පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද සි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්තිය නූපදනෙ යැ යත් : පඤ්චවොකාරයෙන් චූත වනට ද අවික්ඛුක වැ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රවනාට ද සි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අසංඥාසංකයනට ද අරූපයනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට ද සි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සොමනස්සිත්තිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්තිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපද්‍රවනාට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපද්‍රවනා ඔවුනට ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අසංඥාසංකයනට ද අරූපයනට ද යම් ද කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නූපදනෙ යැ යත් : පඤ්චවොකාරයෙන් චූත වනුවනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රවනාට ද අරූපයනට ද සි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥාසංකයනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ සොමනස්සිත්තියෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට ද සි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපදනෙ යැ.

යසං වා පන යත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාරජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති'ති: පටික්ඛම්භවීකානං පඤ්ඤාචොකාරං උප-පජ්ජනානානං, ඔය ච සචක්ඛුකා සොමනසෙසන උපාරජ්ජා පටි-තිබ්බාධිසංසන්ති තෙසං උපාජ්ජනානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාරජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති. පඤ්ඤාචොකාරෙ පටිතිබ්බනානානං, අරුපෙ පටික්ඛම්භවීකානං, අසඤ්ඤාසංහතානං, ඔය ච සචක්ඛුකා සොමනසෙසන උපාරජ්ජා පටිතිබ්බා-ධිසංසන්ති තෙසං විචිනානානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපා-ජ්ජන්ති, චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති.

යසං යත් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති තස්ස තත්ථ සඤ්ඤාද්‍රියං න උපාරජ්ඣන්ති'ති: පඤ්ඤාචොකාරා විචිනානානං අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපාජ්ජනානානං, අරුපානං තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සඤ්ඤාද්‍රියං න උපාරජ්ඣන්ති. පඤ්ඤාචොකාරෙ පටිතිබ්බනානානං, අරුපෙ පටික්ඛම්භවීකානං අසඤ්ඤාසංහතානං, තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති, සඤ්ඤාද්‍රියං න උපාරජ්ඣන්ති.

යසං වා පන යත් සඤ්ඤාද්‍රියං න උපාරජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති'ති. පටික්ඛම්භවීකානං පඤ්ඤාචොකාරං උප-පජ්ජනානානං තෙසං තත්ථ සඤ්ඤාද්‍රියං න උපාරජ්ඣන්ති නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති. පඤ්ඤාචොකාරෙ පටිතිබ්බ-නානානං, අරුපෙ පටික්ඛම්භවීකානං, අසඤ්ඤාසංහතානං තෙසං තත්ථ සඤ්ඤාද්‍රියං න උපාරජ්ඣන්ති, චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති.

යසං යත් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤාද්‍රියං - පෙ - මනිද්‍රියං න උපාරජ්ඣන්ති'ති: පඤ්ඤාචොකාරා විචිනානානං, අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපාජ්ජනානානං, අරුපානං තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනිද්‍රියං න උපාරජ්ඣන්ති. පඤ්ඤාචොකාරෙ පටිතිබ්බනානානං, අරුපෙ පටික්ඛම්භවී-කානං අසඤ්ඤාසංහතානං තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති, මනිද්‍රියං න උපාරජ්ඣන්ති.

යසං වා පන යත් මනිද්‍රියං න උපාරජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති'ති: පටික්ඛම්භවීකානං පඤ්ඤාචොකාරං උප-පජ්ජනානානං තෙසං තත්ථ මනිද්‍රියං න උපාරජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති. පඤ්ඤාචොකාරෙ පටිතිබ්බ-නානානං, අරුපෙ පටික්ඛම්භවීකානං, අසඤ්ඤාසංහතානං තෙසං තත්ථ මනිද්‍රියං න උපාරජ්ඣන්ති, චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ජති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍යය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්ච-වොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ සොළීනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ සොළීනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍යය නූපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙන් වුත වනුවනට ද ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී, ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී, සද්ධිත්‍යය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක සද්ධිත්‍යය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාර-යෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය ද නූපදනෙ යැ වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍යය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙන් වුත වනුවනට ද අවක්ඛුත වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපා-වචරයනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

263. යමක්භට යම් තැනෙකැ සාතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉස්සන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද ශ්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ඉස්සන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉස්සන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉස්සන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි ඉස්සන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි ඉස්සන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සාතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සාතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද ශ්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සාතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සාතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : වුත වන භෑම දෙතොට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිකින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි තිරිතවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද සි ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සාතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සාතින්දිය නුපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්දිය නුපදනෙ යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද අසානක වැ කාමාවචරයෙහි උපද්‍යාමුනට ද රූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි සාතින්දිය නුපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය නො ද නුපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤ්‍යත්ථයනට ද අරූපයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිටිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි සාතින්දිය ද නුපදියි, සොමනස්සින්දිය ද නුපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ යොමනසස්ත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ත්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් සසානක වැ උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි යොම නස්සිත්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ත්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභිකයනට ද අසංඥසත්ථයනට ද අරූපයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි යොමනස්සිත්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ත්‍රිය ද නූපදී.

යම්කිසිවක් යම් තැනෙකැ සානිත්වය නූපදි නම් ඔහුට එහි උපෙක්ඛිත්වය නූපදනෙ යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද ස්‍රාණ නැති වූ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රාවනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි සානිත්වය නූපදියි. ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්වය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරි- නිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤ්‍යාසත්වයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොද්ගසින් ඉපැදූ පිරි- නිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුන්ට එහි සානිත්වය ද නූපදියි, උපෙක්ඛිත්වය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිතය්‍ය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතිතය්‍ය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ස්‍රාණ ඇති වැ සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිතය්‍ය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතිතය්‍ය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤ්ඤාත්මකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිතය්‍ය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතිතය්‍ය ද නූපදී.

යසස යත් ඝාතින්ද්‍රියං න උපාප්පති තස්ස තත් සඤ්ඤිතං න උපාප්පස්සති'ති: කාමාවචරා වචනානාං, අසානකානාං කාමාවචරං උපාප්පනානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං තෙසං තත් ඝාතින්ද්‍රියං න උපාප්පති, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤිතං න උපාප්පස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්‍යානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පටික්ඛම්භිකානාං, අසංකෘතානාං තෙසං තත් ඝාතින්ද්‍රියං න උපාප්පති, සඤ්ඤිතං න උපාප්පස්සති.

යසස වා පන යත් සඤ්ඤිතං න උපාප්පස්සති තස්ස තත් ඝාතින්ද්‍රියං න උපාප්පති'ති: පටික්ඛම්භිකානාං කාමාවචරං උපාප්පනානාං තෙසං තත් සඤ්ඤිතං න උපාප්පස්සති, නො ච තෙසං තත් ඝාතින්ද්‍රියං න උපාප්පති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්‍යානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පටික්ඛම්භිකානාං, අසංකෘතානාං තෙසං තත් සඤ්ඤිතං න උපාප්පස්සති, ඝාතින්ද්‍රියං න උපාප්පති.

යසස යත් ඝාතින්ද්‍රියං න උපාප්පති තස්ස තත් පඤ්ඤිතං - පෙ - මනින්ද්‍රියං න උපාප්පස්සති'ති: කාමාවචරා වචනානාං, අසානකානාං කාමාවචරං උපාප්පනානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං තෙසං තත් ඝාතින්ද්‍රියං න උපාප්පති, නො ච තෙසං තත් මනින්ද්‍රියං න උපාප්පස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්‍යානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පටික්ඛම්භිකානාං, අසංකෘතානාං තෙසං තත් ඝාතින්ද්‍රියං න උපාප්පති, මනින්ද්‍රියං න උපාප්පස්සති.

යසස වා පන යත් මනින්ද්‍රියං න උපාප්පස්සති තස්ස තත් ඝාතින්ද්‍රියං න උපාප්පති'ති: පටික්ඛම්භිකානාං සානකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් මනින්ද්‍රියං න උපාප්පස්සති, නො ච තෙසං තත් ඝාතින්ද්‍රියං න උපාප්පති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්‍යානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පටික්ඛම්භිකානාං, අසංකෘතානාං තෙසං තත් මනින්ද්‍රියං න උපාප්පස්සති, ඝාතින්ද්‍රියං න උපාප්පති.

264. යසස යත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපාප්පති තස්ස තත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපාප්පස්සති'ති: කාමාවචරා වචනානාං, න ඉතීනාං කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපාප්පති, නො ච තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපාප්පස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්‍යානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං යා ච ඉතීන්ද්‍රියං ඵලෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දසෙය්‍යාං පරිනිබ්බාසිස්සනති තාසං වචකන්තං තෙසං* තත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපාප්පති, පුරිසින්ද්‍රියං න උපාප්පස්සති.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානිත්වය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්වය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද ස්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි සානිත්වය නූපදියි. ඔවුනට එහි සද්ධිත්වය නො ද නූපදනෙ යැ කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි සානිත්වය ද නූපදියි, සද්ධිත්වය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්වය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සානිත්වය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්වය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සානිත්වය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්වය ද නූපදනෙ යැ, සානිත්වය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානිත්වය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්වය ... මනිත්වය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද අසානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි සානිත්වය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනිත්වය නො ද නූපදනෙ යැ, කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි සානිත්වය ද නූපදියි, මනිත්වය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනිත්වය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සානිත්වය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනිත්වය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සානිත්වය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනිත්වය ද නූපදනෙ යැ, සානිත්වය ද නූපදී.

264. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්වය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්වය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤිත්වය නූපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්වය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤිත්වය ද නූපදියි, පුරිසිත්වය ද නූපදනෙ යැ.

යසස වා පන යත් පුරිසිද්දියං න උපපජ්ඣති තසස තත් ඉතීද්දියං න උපපජ්ඣති'ති: පච්ඡිමභවීකානං ඉතීනං උපපජ්ඣනීනං යා ව ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසකා පරි-පරිනිබ්බාධිසසනති තාසං උපපජ්ඣනීනං තාසං තත් පුරිසිද්දියං න උපපජ්ඣති, නො ව තාසං තත් ඉතීද්දියං න උපපජ්ඣති. කාමා-වචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං, යා ව ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසකා පරිනිබ්බාධිසසනති තාසං වචන්තානං තෙසං තත් පුරිසිද්දියංනෙව න උපපජ්ඣති, ඉතීද්දියංනෙව න උපපජ්ඣති.

යසස යත් ඉතීද්දියං න උපපජ්ඣති තසස තත් ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ඣති'ති: කාමාවචරා වචන්තානං, න ඉතීනං කාමාවචරං උපපජ්ඣන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත් ඉතීද්දියං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානං තෙසං තත් ඉතීද්දියංනෙව න උපපජ්ඣති, ජීවිතිද්දියංනෙව න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යත් ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ඣති තසස තත් ඉතීද්දියං න උපපජ්ඣති'ති: පච්ඡිමභවීකානං ඉතීනං උපපජ්ඣන්තානං තාසං තත් ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ඣති, නො ව තාසං තත් ඉතීද්දියං න උපපජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානං තෙසං තත් ජීවිතිද්දියංනෙව න උපපජ්ඣති, ඉතීද්දියංනෙව න උපපජ්ඣති.

යසස යත් ඉතීද්දියං න උපපජ්ඣති තසස තත් සොමනස්සිද්දියං න උපපජ්ඣති'ති: කාමාවචරා වචන්තානං, න ඉතීනං කාමාවචරං උපපජ්ඣන්තානං, රූපාවචරානං තෙසං තත් ඉතීද්දියං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් සොමනස්සිද්දියං න උපපජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං රූපාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානං, අසංකල්පනානං, අරූපානං, යෙ ව උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣන්තා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං වචන්තානං තෙසං තත් ඉතීද්දියංනෙව න උපපජ්ඣති, සොමනස්සිද්දියංනෙව න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යත් සොමනස්සිද්දියං න උපපජ්ඣති තසස තත් ඉතීද්දියං න උපපජ්ඣති'ති: පච්ඡිමභවීකානං ඉතීනං උපපජ්ඣන්තානං, යා ව ඉතීයො උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣන්තා පරිනිබ්බාධිසසනති තාසං උපපජ්ඣනීනං තාසං තත් සොමනස්සිද්දියං න උපපජ්ඣති, නො ව තාසං තත් ඉතීද්දියං න උපපජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානං, අසංකල්පනානං, අරූපානං, යෙ ව උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣන්තා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං වචන්තානං තෙසං තත් සොමනස්සිද්දියංනෙව න උපපජ්ඣති, ඉතීද්දියංනෙව න උපපජ්ඣති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ ඔවුනට එහි ඉසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් වුන වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුන වනුවනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි ඉසින්ද්‍රිය නූපදී, ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යි ඔවුනට එහි ඉසින්ද්‍රිය ද නූපදී, ජීවිකින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුන වනුවනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි ඉසින්ද්‍රිය නූපදී, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් වුන වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉසින්ද්‍රිය ද නූපදී, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් වුන වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසස යථ ඉඤ්ඤියං න උපාජනි තසස තථ උපෙකඤ්ඤියං න උපාජනිති: කාමාවචරා වචනානාං, න ඉඤ්ඤිතං කාමාවචරං උපාජනානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං තෙසං තථ ඉඤ්ඤියං න උපාජනි නො ව තෙසං තථ උපෙකඤ්ඤියං න උපාජනිති, කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානාං, රූපාවචරෙ, අරූපාවචරෙ පච්ඡම්භවිකානාං, අසඤ්ඤසන්නානාං, යෙ ව සොමනස්සෙන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාසිස්සන්ති තෙසං වචනානාං තෙසං තථ ඉඤ්ඤියංඤි න උපාජනි, උපෙකඤ්ඤියංඤි න උපාජනි.

යසස වා පන යථ උපෙකඤ්ඤියං න උපාජනිති තසස තථ ඉඤ්ඤියං න උපාජනිති: පච්ඡම්භවිකානං ඉඤ්ඤිතං උපාජනං යා ව ඉඤ්ඤියො සොමනස්සෙන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාසිස්සන්ති තාසං උපාජනං තාසං තථ උපෙකඤ්ඤියං න උපාජනිති, නො ව තාසං තථ ඉඤ්ඤියං න උපාජනි. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡම්භවිකානාං, අසඤ්ඤසන්නානාං, යෙ ව සොමනස්සෙන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාසිස්සන්ති තෙසං වචනානාං තෙසං තථ උපෙකඤ්ඤියංඤි න උපාජනි, ඉඤ්ඤියංඤි න උපාජනි.

යසස යථ ඉඤ්ඤියං න උපාජනි තසස තථ සඤ්ඤියං න උපාජනිති: කාමාවචරා වචනානාං, න ඉඤ්ඤිතං කාමාවරං උපාජනානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං තෙසං තථ ඉඤ්ඤියං න උපාජනි, නො ව තෙසං තථ සඤ්ඤියං න උපාජනිති, කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡම්භවිකානාං, අසඤ්ඤසන්නානාං තෙසං තථ ඉඤ්ඤියංඤි න උපාජනි, සඤ්ඤියංඤි න උපාජනි.

යසස වා පන යථ සඤ්ඤියං න උපාජනිති තසස තථ ඉඤ්ඤියං න උපාජනිති: පච්ඡම්භවිකානං ඉඤ්ඤිතං උපාජනං තාසං තථ සඤ්ඤියං න උපාජනිති, නො ව තාසං තථ ඉඤ්ඤියං න උපාජනි. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡම්භවිකානාං, අසඤ්ඤසන්නානාං තෙසං තථ සඤ්ඤියංඤි න උපාජනි, ඉඤ්ඤියංඤි න උපාජනි.

යසස යථ ඉඤ්ඤියං න උපාජනි තසස තථ පඤ්ඤියං - පෙ - මනිඤ්ඤියං න උපාජනිති: කාමාවචරා වචනානාං, න ඉඤ්ඤිතං කාමාවචරං උපාජනානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං තෙසං තථ ඉඤ්ඤියං න උපාජනි, නො ව තෙසං තථ මනිඤ්ඤියං න උපාජනිති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡම්භවිකානාං, අසඤ්ඤසන්නානාං තෙසං තථ ඉඤ්ඤියංඤි න උපාජනි, මනිඤ්ඤියංඤි න උපාජනි.

යම්කිසිවක් සම් තැනෙකු ඉස්මතිය යුද්ධ නම් ඔහුට එහි
උපෙක්ෂිතය යුද්ධයෙන් යැ යත් කාලාවරයෙන් වුව වෙනුවට ද
ස්ත්‍රී නො වැ කාලාවරයෙහි උපදානාවට ද රූපාවරයන්ට ද
අරූපාවරයන්ට දැයි ඔවුන්ට එහි ඉස්මතිය යුද්ධය, ඔවුන්ට එහි
උපෙක්ෂිතය නො ද යුද්ධය යැ. කාලාවරයෙහි පිරිනිවේණිකාවට ද
රූපාවරයෙහි අරූපාවරයෙහි පස්වීමකිකයන්ට ද අසංඝසන්ධ-
යන්ට ද යම් කෙනෙකුත් යෝග්‍යතාවයෙන් ඉපදූ පිරිනිවේණිකානු නම් වුව
වන ඔවුන්ට දැයි ඔවුන්ට එහි ඉස්මතිය ද යුද්ධය, උපෙක්ෂිතය ද
යුද්ධය යැ.

යළි යම්කිසිව යම් තැනෙකැ උපෙක්කිත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහුට එහි ඉසිත්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා-
වුනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු
නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්කිත්‍රිය නූපදනෙ යැ,
ඔවුනට එහි ඉසිත්‍රිය නො ද නූපදීයි, කාමාවචරයෙහි පිරිනි-
වෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද
අසංඤ්‍යත්ථයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු
නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්කිත්‍රිය ද නූපදනෙ යැ,
ඉසිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුන වනුවනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි ඉතීන්ද්‍රිය නූපදියි. ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පස්විමහවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි ඉතීන්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඕහට එහි ඉස්ත්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමහවික සේත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉස්ත්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙ³ අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමහවිකයනට ද අසංඥයත්වයනට දෑ යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉස්ත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්කට යම් කැතෙකැ ඉසින්නිය නුපදි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්නිය ... මනින්නිය නුපදනෙ යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුභ වනුවනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචර-යනට ද අරූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි ඉසින්නිය නුපදියි, ඔවුනට එහි මනින්නිය නො ද නුපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමෙච්ඤයනට ද අසංඤයන්වයනට දැයි ඔවුනට එහි ඉසින්නිය ද නුපදියි, මනින්නිය ද නුපදනෙ යැ.

යසං වා පන යත් මනිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත් ඉතීජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති: පට්ඨමහථිකානං ඉතීනං උප්පජ්ජන්තිනං තාසං තත් මනිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තාසං තත් ඉතීජ්ජියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පට්ඨමහථිකානං, අසංකල්පනානං තෙසං තත් මනිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති, ඉතීජ්ජියං න උප්පජ්ජති.

265. යසං යත් පුරිසිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත් ජීවිතිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති: කාමාවචරා චට්ඨන්තානං, න පුරිසානං¹ කාමාවචරං උප්පජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත් පුරිසිජ්ජියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත් ජීවිතිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පට්ඨමහථිකානං තෙසං තත් පුරිසිජ්ජියං න උප්පජ්ජති, ජීවිතිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති.

යසං වා පන යත් ජීවිතිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත් පුරිසිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති: පට්ඨමහථිකානං පුරිසානං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං තත් ජීවිතිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත් පුරිසිජ්ජියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පට්ඨමහථිකානං තෙසං තත් ජීවිතිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති, පුරිසිජ්ජියං න උප්පජ්ජති.

යසං යත් පුරිසිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත් සොමනසසිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති: කාමාවචරා චට්ඨන්තානං, න පුරිසානං කාමාවචරං උප්පජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං තෙසං තත් පුරිසිජ්ජියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත් සොමනසසිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ පට්ඨමහථිකානං, අසංකල්පනානං, අරූපානං, යෙ ච පුරිසා උප්පෙක්ඛාය උප්පජ්ජන්ති පරිනිබ්බසික්ඛන්ති තෙසං චට්ඨන්තානං තෙසං තත් පුරිසිජ්ජියං න උප්පජ්ජති, සොමනසසිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති.

යසං වා පන යත් සොමනසසිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත් පුරිසිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති: පට්ඨමහථිකානං පුරිසානං උප්පජ්ජන්තානං, යෙ ච පුරිසා උප්පෙක්ඛාය උප්පජ්ජන්ති පරිනිබ්බසික්ඛන්ති තෙසං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං තත් සොමනසසිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත් පුරිසිජ්ජියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ පට්ඨමහථිකානං, අසංකල්පනානං, අරූපානං, යෙ ච පුරිසා උප්පෙක්ඛාය උප්පජ්ජන්ති පරිනිබ්බසික්ඛන්ති තෙසං චට්ඨන්තානං තෙසං තත් සොමනසසිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති, පුරිසිජ්ජියං න උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥාත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපදී.

265. යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙක් වූක වනුවනට ද පිරිමනි නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිකින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි වූක වනුවනට ද නො පිරිමනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥාත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් වූක වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥාත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් වූක වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිතද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද නො පුරිස් වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද දි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිතද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනි-
වෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් සොම්නසින් පිරිනි-
වෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට ද දි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛිතද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිතද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා-
වුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද දි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිතද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නොද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට ද දි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිතද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිතද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද නො පුරිස් වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද දි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිතද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද දි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධිතද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සද්ධිතද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිතද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචර-
යෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද දි ඔවුනට එහි සද්ධිතද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤාතද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද නො පිරිමනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචර-
යනට ද අරූපාවචරයනට ද දි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනි-
වෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද දි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස වා පන යඤ්චි මනිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසිති තසස තඤ්ච පුරිසිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසිති: පටිඝමභවිකානං පුරිසානං උපාජ්ඣනානං තෙසං තඤ්ච මනිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසිති, නො ච තෙසං තඤ්ච පුරිසිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසිති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බතානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පටිඝමභවිකානං, අසංඝායකානං තෙසං තඤ්ච මනිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසිති, පුරිසිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසිති.

266. යසස යඤ්චි ජීවිතිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසිති තසස තඤ්ච සොමනසිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසිති: වතුචොකාරා¹ පඤ්චොකාරා වචනානං, පවරෙත වීක්කසස භව්ඤ්ඤානං තෙසං තඤ්ච ජීවිතිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසිති, නො ච තෙසං තඤ්ච සොමනසිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසිති. පටිඝමභවිකානං භව්ඤ්ඤානං, යසස වීක්කසස අනන්තරා උපෙක්ඛායමෙය්‍යන පටිඝමභවිකං උපාජ්ඣසිති තසස වීක්කසස භව්ඤ්ඤානං, අසංඝායකා වචනානං² තෙසං තඤ්ච ජීවිතිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසිති, සොමනසිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසිති.

යසස වා පන යඤ්චි සොමනසිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසිති තසස තඤ්ච ජීවිතිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසිති: පටිඝමභවිකානං උපාදකභව්ඤ්ඤානං, යසස වීක්කසස අනන්තරා උපෙක්ඛායමෙය්‍යන පටිඝමභවිකං උපාජ්ඣසිති තසස වීක්කසස උපාදකභව්ඤ්ඤානං, අසංඝායකා උපාජ්ඣනානං තෙසං තඤ්ච සොමනසිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසිති, නො ච තෙසං තඤ්ච ජීවිතිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසිති. පටිඝමභවිකානං භව්ඤ්ඤානං යසස වීක්කසස අනන්තරා උපෙක්ඛායමෙය්‍යන පටිඝමභවිකං උපාජ්ඣසිති තසස වීක්කසස භව්ඤ්ඤානං, අසංඝායකා වචනානං තෙසං තඤ්ච සොමනසිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසිති, ජීවිතිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසිති.

යසස යඤ්චි ජීවිතිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසිති තසස තඤ්ච උපෙක්ඛිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසිති: වතුචොකාරා පඤ්චොකාරා වචනානං, පවරෙත වීක්කසස භව්ඤ්ඤානං තෙසං තඤ්ච ජීවිතිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසිති, නො ච තෙසං තඤ්ච උපෙක්ඛිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසිති. පටිඝමභවිකානං භව්ඤ්ඤානං, යසස වීක්කසස අනන්තරා සොමනසස සමෙය්‍යන පටිඝමභවිකං උපාජ්ඣසිති තසස වීක්කසස භව්ඤ්ඤානං, අසංඝායකා වචනානං තෙසං තඤ්ච ජීවිතිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසිති, උපෙක්ඛිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසිති.

1. වතුචොකාරා — P.T.S. උනං.

2. වතුචොකාරෙ පඤ්චොකාරෙ පරිනිබ්බතානං අසංඝායකා වචනානං — P.T.S.

3. භව්ඤ්ඤානං — P.T.S.

4. වතුචොකාරෙ පඤ්චොකාරෙ පටිඝමභවිකානං — P.T.S.

5. වතුචොකාරෙ පඤ්චොකාරෙ පරිනිබ්බතානං අසංඝායකා වචනානං යසස වීක්කසස — P.T.S.

6. වතුචොකාරෙ පඤ්චොකාරෙ පරිනිබ්බතානං අසංඝායකා වචනානං යසස වීක්කසස භව්ඤ්ඤානං — P.T.S. (එවං භව්ඤ්ඤානං).

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥාත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

266. යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චතුර්වෝකාරයෙන් පඤ්චවෝකාරයෙන් වුත වනුවනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥාත්වයෙන් වුත වනුවනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥාත්වයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥාත්වයෙන් වුත වනුවනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නූපදනෙ යැ යත්: චතුර්වෝකාරයෙන් පඤ්චවෝකාරයෙන් වුත වනුවනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සංඛ්‍යා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥාත්වයෙන් වුත වනුවනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස වා පන යත් උපෙකඛිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසනි තසස තත් ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති'ති: පච්ඡිමචිත්තසස උපාදකඛණේ, යසස චිත්තසස අනානාරා සොමනස්සසපෙසුග්ග පච්ඡිමචිත්තං උපාරජ්ඣසනි තසස චිත්තසස උපාදකඛණේ, අසඤ්ඤාසන්තං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් උපෙකඛිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසනි, නො ච තෙසං තත් ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති. පච්ඡිමචිත්තසස හඛකඛණේ, යසස චිත්තසස අනානාරා සොමනස්සසපෙසුග්ග පච්ඡිමචිත්තං උපාරජ්ඣසනි තසස චිත්තසස හඛකඛණේ, අසඤ්ඤාසන්තා විවන්තානං තෙසං තත් උපෙකඛිඤ්ඤායඤ්ඤා න උපාරජ්ඣසනි. ජීවිතිඤ්ඤායඤ්ඤා න උපාජ්ඣති.

යසස යත් ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති තසස තත් සභ්බිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසනි'ති: චතුටොකාරා පඤ්ඤාචොකාරා විවන්තානං, පච්චෙන චිත්තසස හඛකඛණේ තෙසං තත් ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සභ්බිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසනි. පච්ඡිමචිත්තසස හඛකඛණේ අසඤ්ඤාසන්තා විවන්තානං තෙසං තත් ජීවිතිඤ්ඤායඤ්ඤා න උපාජ්ඣති, සභ්බිඤ්ඤායඤ්ඤා න උපාරජ්ඣසනි.

යසස වා පන යත් සභ්බිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසනි තසස තත් ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති'ති: පච්ඡිමචිත්තසස උපාදකඛණේ, අසඤ්ඤාසන්තං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් සභ්බිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසනි, නො ච තෙසං තත් ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති. පච්ඡිමචිත්තසස හඛකඛණේ, අසඤ්ඤාසන්තා විවන්තානං තෙසං තත් සභ්බිඤ්ඤායඤ්ඤා න උපාරජ්ඣසනි, ජීවිතිඤ්ඤායඤ්ඤා න උපාජ්ඣති.

යසස යත් ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති තසස තත් පඤ්ඤාඤ්ඤාං - පෙ - මනිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසනි'ති: චතුටොකාරා පඤ්ඤාචොකාරා විවන්තානං, පච්චෙන චිත්තසස හඛකඛණේ තෙසං තත් ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් මනිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසනි. පච්ඡිමචිත්තසස හඛකඛණේ, අසඤ්ඤාසන්තා විවන්තානං තත් ජීවිතිඤ්ඤායඤ්ඤා න උපාජ්ඣති, මනිඤ්ඤායඤ්ඤා න උපාරජ්ඣසනි.

යසස වා පන යත් මනිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසනි තසස තත් ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති'ති: පච්ඡිමචිත්තසස උපාදකඛණේ, අසඤ්ඤාසන්තං උපාජ්ජනානං තෙසං තත් මනිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසනි, නො ච තෙසං තත් ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති. පච්ඡිමචිත්තසස හඛකඛණේ, අසඤ්ඤාසන්තා විවන්තානං තෙසං තත් මනිඤ්ඤායඤ්ඤා න උපාරජ්ඣසනි, ජීවිතිඤ්ඤායඤ්ඤා න උපාජ්ඣති.

යළි යමක්හට යම් කැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍යය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍යය නූපදී යැ යත්: පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සෞර්මනස්සා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසත්වයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍යය නො ද නූපදී. පශ්චිම විත්තයාගේ භවගක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සෞර්මනස්සා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමවිත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ භවගක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසත්වයෙන් වුන වනුවනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය ද නූපදනෙ යැ. ජීවිතිත්‍යය ද නූපදී.

යමක්හට යම් කැනෙකැ ජීවිතිත්‍යය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍යය නූපදනෙ යැ යත්: චතුර්වේදියෙන් පඤ්චවේදියාකාරයෙන් වුන වනුවනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භවගක්ෂණයෙහි දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍යය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම විත්තයාගේ භවගක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසත්වයෙන් වුන වනුවනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍යය ද නූපදීයි, සද්ධිත්‍යය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සද්ධිත්‍යය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍යය නූපදී යැ යත්: පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසත්වයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍යය නො ද නූපදී. පශ්චිමවිත්තයාගේ භවගක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසත්වයෙන් වුන වනුවනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතිත්‍යය ද නූපදී.

යමක්හට යම් කැනෙකැ ජීවිතිත්‍යය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍යය ... මනිත්‍යය නූපදනෙ යැ යත්: චතුර්වේදියෙන් පඤ්චවේදියාකාරයෙන් වුන වනුවනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භවගක්ෂණයෙහි දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍යය නූපදීයි, ඔවුනට එහි මනිත්‍යය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමවිත්තයාගේ භවගක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසත්වයෙන් වුන වනුවනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍යය ද නූපදීයි, මනිත්‍යය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් කැනෙකැ මනිත්‍යය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍යය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමවිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසත්වයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි මනිත්‍යය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍යය නො ද නූපදී. පශ්චිම විත්තයාගේ භවගක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසත්වයෙන් වුන වනුවනට දැයි ඔවුනට එහි මනිත්‍යය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතිත්‍යය ද නූපදී.

267. යසස යත් සොමනසසිද්දියං න උපාජ්ඣති තස්ස තත් උපෙක්ඛිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : සබ්බෙසං වීක්කසස් හධංකඛණේ, සොමනසස් විපායුත්තවීක්කසස් උපාදකඛණේ තෙසං තත් සොමනසසිද්දියං න උපාජ්ඣති, නො ටි තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති. සොමනසස් සමෙයුත්ත පච්ඡිමවීක්කසස් හධංකඛණේ, උපෙක්ඛාසමෙයුත්ත පච්ඡිමවීක්කසමධර්මිනං, යසස වීක්කසස් අනානාරා සොමනසස්සමෙයුත්ත පච්ඡිමවීක්ක. උපාජ්ඣස්සති තස්ස වීක්කසස් හධංකඛණේ, අසංඝෙය්ගනානං තෙසං තත් සොමනසසිද්දියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣති, උපෙක්ඛිද්දියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣස්සති.

යසස වා පන යත් උපෙක්ඛිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් සොමනසසිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : සොමනසස් සමෙයුත්ත-පච්ඡිමවීක්කසස් උපාදකඛණේ යසස වීක්කසස් අනානාරා සොමනසස්සමෙයුත්තපච්ඡිමවීක්ක. උපාජ්ඣස්සති තස්ස වීක්කසස් උපාදකඛණේ තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති, නො ටි තෙසං තත් සොමනසසිද්දියං න උපාජ්ඣති. සොමනසස්සමෙයුත්ත පච්ඡිමවීක්කසස් හධංකඛණේ උපෙක්ඛාසමෙයුත්තපච්ඡිමවීක්කසමධර්මිනං. යසස වීක්කසස් අනානාරා සොමනසස්සමෙයුත්ත පච්ඡිමවීක්ක. උපාජ්ඣස්සති තස්ස වීක්කසස් හධංකඛණේ, අසංඝෙය්ගනානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්දියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣස්සති, සොමනසසිද්දියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣති.

යසස යත් සොමනසසිද්දියං න උපාජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤිද්දියං - ටෙ - පඤ්ඤිද්දියං - ටෙ - මනිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : සබ්බෙසං වීක්කසස් හධංකඛණේ, සොමනසස් විපායුත්තවීක්කසස් උපාදකඛණේ තෙසං තත් සොමනසසිද්දියං න උපාජ්ඣති, නො ටි තෙසං තත් මනිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති. සොමනසස්සමෙයුත්ත-පච්ඡිමවීක්කසස් හධංකඛණේ, උපෙක්ඛාසමෙයුත්තපච්ඡිමවීක්කසමධර්මිනං, අසංඝෙය්ගනානං තෙසං තත් සොමනසසිද්දියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣති, මනිද්දියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣස්සති.

යසස වා පන යත් මනිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් සොමනසසිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : සොමනසස්සමෙයුත්ත පච්ඡිමවීක්කසස් උපාදකඛණේ තෙසං තත් මනිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති, නො ටි තෙසං තත් සොමනසසිද්දියං න උපාජ්ඣති. සොමනසස්සමෙයුත්ත පච්ඡිමවීක්කසස් හධංකඛණේ, උපෙක්ඛාසමෙයුත්තපච්ඡිමවීක්කසමධර්මිනං, අසංඝෙය්ගනානං තෙසං තත් මනිද්දියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣස්සති, සොමනසසිද්දියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣති.

267. යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්‍ය විප්‍රසූක්තවිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. සොමනස්‍ය සම්ප්‍රසූක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂාසම්ප්‍රසූක්ත පශ්චිම විත්තසමඬිනිතට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්‍ය සම්ප්‍රසූක්ත පශ්චිම විත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදි යැ යත්: සොමනස්ස සම්ප්‍රසූක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රසූක්ත පවිජිම විත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදි. සොමනස්ස සම්ප්‍රසූක්ත පවිජිම විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා සම්ප්‍රසූක්ත පශ්චිමවිත්තසමඬිනිතට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රසූක්ත පවිජිමවිත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදි.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදි නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්‍ය විප්‍රසූක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. සොමනස්‍ය සම්ප්‍රසූක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා සම්ප්‍රසූක්ත පශ්චිම විත්ත සමඬිනිතට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදි යැ යත්: සොමනස්ස සම්ප්‍රසූක්ත පවිජිම විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදි. සොමනස්ස සම්ප්‍රසූක්ත පවිජිමවිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා සම්ප්‍රසූක්ත පශ්චිම විත්තසමඬිනිතට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදි.

268. යහස යත් උපෙකඛ්ඤ්‍යං න උපාජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤ්‍යං න උපාජ්ඣස්සතී'ති : සබ්බෙසං වීක්කාස්ස භවංකංගො, උපෙකඛාචීප්පසුත්තවීක්කාස්ස උපාදකංගො තෙසං තත් උපෙකඛ්ඤ්‍යං න උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤ්‍යං න උපාජ්ඣස්සතී. උපෙකඛාසමප්පුත්ත - පච්ඡම්බික්කාස්ස භවංකංගො, සොමනස්සසමප්පුත්තපච්ඡම්බික්කාසමඤ්ඤිතං, අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තත් උපෙකඛ්ඤ්‍යංගො න උපාජ්ඣති, සඤ්ඤ්‍යංගො න උපාජ්ඣස්සතී.

යහස වා පන යත් සඤ්ඤ්‍යං න උපාජ්ඣස්සතී තස්ස තත් උපෙකඛ්ඤ්‍යං න උපාජ්ඣති'ති : උපෙකඛාසමප්පුත්තපච්ඡම්බික්කාස්ස උපාදකංගො තෙසං තත් සඤ්ඤ්‍යං න උපාජ්ඣස්සතී, නො ච තෙසං තත් උපෙකඛ්ඤ්‍යං න උපාජ්ඣති. උපෙකඛාසමප්පුත්තපච්ඡම්බික්කාස්ස භවංකංගො, සොමනස්සසමප්පුත්ත - පච්ඡම්බික්කාසමඤ්ඤිතං, අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තත් සඤ්ඤ්‍යංගො න උපාජ්ඣස්සතී, උපෙකඛ්ඤ්‍යංගො න උපාජ්ඣති.

යහස යත් උපෙකඛ්ඤ්‍යං න උපාජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤ්ඤ්‍යං - පෙ - මනිඤ්ඤ්‍යං න උපාජ්ඣස්සතී'ති : සබ්බෙසං වීක්කාස්ස භවංකංගො, උපෙකඛාචීප්පසුත්තවීක්කාස්ස උපාදකංගො තෙසං තත් උපෙකඛ්ඤ්‍යං න උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් මනිඤ්ඤ්‍යං න උපාජ්ඣස්සතී. උපෙකඛාසමප්පුත්තපච්ඡම්බික්කාස්ස භවංකංගො, සොමනස්සසමප්පුත්තපච්ඡම්බික්කාසමඤ්ඤිතං, අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තත් උපෙකඛ්ඤ්‍යංගො න උපාජ්ඣති, මනිඤ්ඤ්‍යංගො න උපාජ්ඣස්සතී.

යහස වා පන යත් මනිඤ්ඤ්‍යං න උපාජ්ඣස්සතී තස්ස තත් උපෙකඛ්ඤ්‍යං න උපාජ්ඣති'ති : උපෙකඛාසමප්පුත්තපච්ඡම්බික්කාස්ස උපාදකංගො තෙසං තත් මනිඤ්ඤ්‍යං න උපාජ්ඣස්සතී, නො ච තෙසං තත් උපෙකඛ්ඤ්‍යං න උපාජ්ඣති. උපෙකඛාසමප්පුත්ත පච්ඡම්බික්කාස්ස භවංකංගො, සොමනස්සසමප්පුත්ත - පච්ඡම්බික්කාසමඤ්ඤිතං, අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තත් මනිඤ්ඤ්‍යංගො න උපාජ්ඣස්සතී, උපෙකඛ්ඤ්‍යංගො න උපාජ්ඣති.

269. යහස යත් සඤ්ඤ්‍යං න උපාජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤ්ඤ්‍යං න උපාජ්ඣස්සතී'ති : සබ්බෙසං වීක්කාස්ස භවංකංගො, සඤ්ඤාචීප්පසුත්තවීක්කාස්ස උපාදකංගො තෙසං තත් සඤ්ඤ්‍යං න උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් පඤ්ඤ්ඤ්‍යං න උපාජ්ඣස්සතී. පච්ඡම්බික්කාස්ස භවංකංගො, අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තත් සඤ්ඤ්‍යංගො න උපාජ්ඣති, පඤ්ඤ්ඤ්‍යංගො න උපාජ්ඣස්සතී.

268. යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ථිය නුපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ථිය නුපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට විත්තයාගේ භධගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂාවිප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය නුපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය නො ද නුපදනෙ යැ. උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ භධගක්ෂණයෙහි ද සොමනසාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමවිත්ත සමඬ්භිතට ද අසංඥාත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය ද නුපදියි, සද්ධිත්ථිය ද නුපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ථිය නුපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය විත්තයාගේ යත්: උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය නුපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය නො ද නුපදී. උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ භධගක්ෂණයෙහි ද සොමනසාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමවිත්ත සමඬ්භිතට ද අසංඥාත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය ද නුපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්ථිය ද නුපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ථිය නුපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ථිය ... මනිත්ථිය නුපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට විත්තයාගේ භධගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂාවිප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය නුපදියි, ඔවුනට එහි මනිත්ථිය නො ද නුපදනෙ යැ. උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමවිත්තයාගේ භධගක්ෂණයෙහි ද සොමනසාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමවිත්ත සමඬ්භිතට ද අසංඥාත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය ද නුපදියි, මනිත්ථිය ද නුපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්ථිය නුපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය නුපදී යැ යත්: උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි මනිත්ථිය නුපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය නො ද නුපදී. උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමවිත්තයාගේ භධගක්ෂණයෙහි ද සොමනසාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තසමඬ්භිතට ද අසංඥාත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනිත්ථිය ද නුපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්ථිය ද නුපදී.

269. යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ථිය නුපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ථිය නුපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට විත්තයාගේ භධගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය නුපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ථිය නො ද නුපදනෙ යැ. පශ්චිමවිත්තයාගේ භධගක්ෂණයෙහි ද අසංඥාත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය ද නුපදියි, පඤ්ඤිත්ථිය ද නුපදනෙ යැ.

යසස වා පන යත් පඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි තසස තත් සඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනිති: පච්ඡිමචිත්තසස උපාදකඛණේ තෙසං තත් පඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි, නො ව තෙසං තත් සඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි. පච්ඡිමචිත්තසස භවකකඛණේ, අසඤ්ඤිසත්තානං තෙසං තත් පඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි, සඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි.

යසස යත් සඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි තසස තත් මනිත්‍වයං ආ උපාරජ්ඣනිති: සංඛෙසං චිත්තසස භවකකඛණේ, සද්ධාචිත්තපුත්ත චිත්තසස උපාදකඛණේ තෙසං තත් සඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි, නො ව තෙසං තත් මනිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි. පච්ඡිමචිත්තසස භවකකඛණේ, අසඤ්ඤිසත්තානං තෙසං තත් සඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි, මනිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි.

යසස වා පන යත් මනිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි තසස තත් සඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනිති: පච්ඡිමචිත්තසස උපාදකඛණේ තෙසං තත් මනිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි, නො ව තෙසං තත් සඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි. පච්ඡිමචිත්තසස භවකකඛණේ, අසඤ්ඤිසත්තානං තෙසං තත් මනිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි, සඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි.

270. යසස යත් පඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි තසස තත් මනිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනිති: සංඛෙසං චිත්තසස භවකකඛණේ, සද්ධාචිත්තපුත්ත චිත්තසස උපාදකඛණේ තෙසං තත් පඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි, නො ව තෙසං තත් මනිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි. පච්ඡිමචිත්තසස භවකකඛණේ, අසඤ්ඤිසත්තානං තෙසං තත් පඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි, මනිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි.

යසස වා පන යත් මනිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි තසස තත් පඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනිති: පච්ඡිමචිත්තසස උපාදකඛණේ තෙසං තත් මනිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි, නො ව තෙසං තත් පඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි. පච්ඡිමචිත්තසස භවකකඛණේ, අසඤ්ඤිසත්තානං තෙසං තත් මනිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි, පඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි. (පච්චතික පුගලොපායය).

පච්චසන්නානාගතවාරො.

271. යසස චක්ඛුත්‍වයං උපාරජ්ඣනි තසස යොනිත්‍වයං උපාරජ්ඣනිති: පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ව අරුපං උපාරජ්ඣනං පරිතිබ්බාධිත්තනති තෙසං චක්ඛුත්‍වයං උපාරජ්ඣනි, නො ව තෙසං යොනිත්‍වයං උපාරජ්ඣනි. ඉතරෙසං චක්ඛුත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි, යොනිත්‍වයං න උපාරජ්ඣනි.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්වය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්වය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමච්චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්වය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධිත්වය නො ද නූපදී. පශ්චිමච්චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්වය ද නූපදනෙ යැ, සද්ධිත්වය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්වය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධිත්වය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමච්චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්වය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්වය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමච්චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධිත්වය නො ද නූපදී. පශ්චිමච්චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සද්ධිත්වය ද නූපදී.

270. යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්වය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්වය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමච්චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්වය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්වය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමච්චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්වය නො ද නූපදී. පශ්චිමච්චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පඤ්ඤිත්වය ද නූපදී. (ප්‍රත්‍යක්ෂ පුද්ගලාචක්‍ෂාය යි.)

ප්‍රත්‍යක්ෂත්තානාගතවාර යි.

271. යමක්හට චක්ඛුත්වය උපනී නම් ඔහට යොනිත්වය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික්කයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙත්තානු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට චක්ඛුත්වය උපන, ඔවුනට යොනිත්වය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසුවනට චක්ඛුත්වය ද උපන, යොනිත්වය ද උපදනෙ යැ.

යහස වා පත සොතින්දිය. උපාඨයෙහි තසස වකුඳුන්දිය.
උපාඨයා'ති : අමතන.

[illegible]

යහසි වා පන සානිඤ්ජයං උපාඨස්සති තස්ස චක්ඛුඤ්ජයං
උපාඨස්සා'ති : ආමනඤ්ජයං.

යහස වක්කුන්දිය. උපාය්ඤ්ඤා නසස ඉන්ද්‍රිය. උපාය්ඤ්ඤාති: පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ව රුපාවචරං. අරුපාවචරං. උපපජ්ඣා පරි- නිබ්බාධිසසනති, යෙ ව පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දමෙසසා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං. වක්කුන්දිය. උපාය්ඤ්ඤා, නො ව තෙසං. ඉන්ද්‍රිය. උපාය්ඤ්ඤාති. ඉතරෙසං. වක්කුන්දියඤ්ඤා උපාය්ඤ්ඤා, ඉන්ද්‍රියඤ්ඤා උපාය්ඤ්ඤාති.

යසස වා පත ඉඩ්දියං උපාඨ්සනි තතස වත්ඨදියං
උපාඨ්සා'ති : ආමනා.

යසස වක්කුන්දිය. උපාඨ්ථ තසස පුරිසින්දිය. උපාඨ්ථසසති'ති: පව්වමභවිකානං, යෙ ව රුපාවචරං අරුපාවචරං උපපඨ්ථකා පරි- නිබ්බාදිසසනති, යා ව ඉඤ්ඤා ඵලෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දසසසථා පරිනිබ්බාදිසසනති තෙසං වක්කුන්දිය. උපාඨ්ථ්ථ, නො ව තෙසං පුරිසින්දිය. උපාඨ්ථසසති. ඉතරෙසං වක්කුන්දියඤ්ඤා උපාඨ්ථ්ථ, පුරිසින්දියඤ්ඤා උපාඨ්ථසසති.

යසස වා පන පුරිසිඤ්ඤා උපායෝගිනි තඤ්ඤා වක්ඛානිඤ්ඤා
උපායෝගිනි : ආමනනා.

ශක්ති ව්‍යවස්ථාපය, උපායෝගී ක්‍රියා, ජීවිතයේ, උපායෝගීකරණය: පරිසර විකෘතිකරණය, තෙසං, ව්‍යවස්ථාපය, උපායෝගී, නො ව තෙසං, ජීවිතයේ, උපායෝගීකරණය, ඉහරෙසං, ව්‍යවස්ථාපයේ උපායෝගී, ජීවිතයේ, උපායෝගීකරණය.

යහසල වා පන ජීවිතීන්ද්‍රියං උපායෝගිනි නැසස වන්ධුන්ද්‍රියං
උපායෝගිනි : ආමනතා.

යහස වක්කුන්දිය. උපාය්ථු තහස යොමනසුන්දිය. උපා-
 ය්ථසුන්දි: පවුසුමහවිකානං, යෙ ව උපෙකමය උපපය්ථා පරි-
 නිබ්බාධිසසනාති තෙසං වක්කුන්දිය. උපාය්ථු, නො ව තෙසං
 යොමනසුන්දිය. උපාය්ථසුන්දි, ඉතමයං වක්කුන්දියඤ්ඤි උපාය්ථු,
 යොමනසුන්දියඤ්ඤි උපාය්ථසුන්දි.

යළි යමක්භව සොකිත්දිය උපදන නම් ඔහව වක්ඛුන්දිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භව වක්ඛුන්දිය උපනි නම් ඔහව සානිත්දිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනව ද තවද යම් කෙනෙක් අරූපාවචරයෙහි ඉපදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනව දැයි ඔවුනව වක්ඛුන්දිය උපන, ඔවුනව සානිත්දිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනව වක්ඛුන්දිය ද උපන, සානිත්දිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්භව සානිත්දිය උපදන නම් ඔහව වක්ඛුන්දිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භව වක්ඛුන්දිය උපනි නම් ඔහව ඉසීන්දිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනව ද තවද යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප ප්‍රතියන්ධි භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනව දැයි ඔවුනව වක්ඛුන්දිය උපන, ඔවුනව ඉසීන්දිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනව වක්ඛුන්දිය ද උපන, ඉසීන්දිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්භව ඉසීන්දිය උපදන නම් ඔහව වක්ඛුන්දිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භව වක්ඛුන්දිය උපනි නම් ඔහව පුරිසිත්දිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනව ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප ප්‍රතියන්ධි භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනව දැයි ඔවුනව වක්ඛුන්දිය උපන, ඔවුනව පුරිසිත්දිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනව වක්ඛුන්දිය ද උපන, පුරිසිත්දිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්භව පුරිසිත්දිය උපදන නම් ඔහව වක්ඛුන්දිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භව වක්ඛුන්දිය උපනි නම් ඔහව ජීවිකිත්දිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනව වක්ඛුන්දිය උපන, ඔවුනව ජීවිකිත්දිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනව වක්ඛුන්දිය ද උපන, ජීවිකිත්දිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්භව ජීවිකිත්දිය උපදන නම් ඔහව වක්ඛුන්දිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භව වක්ඛුන්දිය උපනි නම් ඔහව සොමනස්සිත්දිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනව ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ඝයෙන් ඉපදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනව දැයි ඔවුනව වක්ඛුන්දිය උපන, ඔවුනව සොමනස්සිත්දිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනව වක්ඛුන්දිය ද උපන, සොමනස්සිත්දිය ද උපදන යැ.

යසං වා පන යොමනස්සන්ද්‍රියං උපපත්තංති තස්ස වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තංති : ආමනා.

යසං වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තං තස්ස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තංති : පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ව යොමනස්සන උපපත්තං පරිනිබ්බාදිස්සනති තෙසං වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තං, නො ව තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තංති. ඉතරෙසං වක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තං, උපෙක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තංති.

යසං වා පන උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තංති තස්ස වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තංති : ආමනා.

යසං වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තං තස්ස සඤ්ඤන්ද්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤන්ද්‍රියං - පෙ - මනින්ද්‍රියං උපපත්තංති : පච්ඡිමභවිකානං තෙසං වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තං, නො ව තෙසං මනින්ද්‍රියං උපපත්තංති. ඉතරෙසං වක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තං, මනින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තංති.

යසං වා පන මනින්ද්‍රියං උපපත්තංති තස්ස වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තංති : ආමනා.

272. යසං ඝාතීන්ද්‍රියං උපපත්තං තස්ස ඉත්තීන්ද්‍රියං උපපත්තංති : පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ව රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපත්තං පරිනිබ්බාදිස්සනති, යෙ ව පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙස්සනං පරිනිබ්බාදිස්සනති තෙසං ඝාතීන්ද්‍රියං උපපත්තං, නො ව තෙසං ඉත්තීන්ද්‍රියං උපපත්තංති. ඉතරෙසං ඝාතීන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තං, ඉත්තීන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තංති.

යසං වා පන ඉත්තීන්ද්‍රියං උපපත්තංති තස්ස ඝාතීන්ද්‍රියං උපපත්තංති : ආමනා.

යසං ඝාතීන්ද්‍රියං උපපත්තං තස්ස පුරිසීන්ද්‍රියං උපපත්තංති : පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ව රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපත්තං පරිනිබ්බාදිස්සනති, යා ව ඉත්තියො එතෙතෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙස්සනං පරිනිබ්බාදිස්සනති තෙසං ඝාතීන්ද්‍රියං උපපත්තං, නො ව තෙසං පුරිසීන්ද්‍රියං උපපත්තංති. ඉතරෙසං ඝාතීන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තං, පුරිසීන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තංති.

යසං වා පන පුරිසීන්ද්‍රියං උපපත්තංති තස්ස ඝාතීන්ද්‍රියං උපපත්තංති : ආමනා.

යසං ඝාතීන්ද්‍රියං උපපත්තං තස්ස ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපත්තංති : පච්ඡිමභවිකානං තෙසං ඝාතීන්ද්‍රියං උපපත්තං, නො ව තෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපත්තංති. ඉතරෙසං ඝාතීන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තං, ජීවිතීන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තංති.

යළි යමක්භව සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භව චක්ඛන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොමනස්සි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට චක්ඛන්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භව චක්ඛන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට චක්ඛන්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

272. යමක්භව ඝාතීන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපන, ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භව ඝාතීන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් කෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපන. පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භව ඝාතීන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසං වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති තස්ස සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣා'ති : ආමනනා.

යසං සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති තස්ස යොමනසක්ඛින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති'ති : පච්ඡිමභවිකානාං, යෙ ච උපෙකඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිසංනති තෙසං සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං යොමනසක්ඛින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං සාතින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣන්ති, යොමනසක්ඛින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣන්ති.

යසං වා පන යොමනසක්ඛින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති තස්ස සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣා'ති : ආමනනා.

යසං සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති තස්ස උපෙකඛින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති'ති : පච්ඡිමභවිකානාං, යෙ ච යොමනසෙසන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිසංනති තෙසං සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං උපෙකඛින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං සාතින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣන්ති, උපෙකඛින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣන්ති.

යසං වා පන උපෙකඛින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති තස්ස සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣා'ති : ආමනනා.

යසං සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති තස්ස සඤ්ඤින්ද්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤින්ද්‍රියං මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති'ති : පච්ඡිමභවිකානාං තෙසං සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං සාතින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣන්ති, මනින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣන්ති.

යසං වා පන මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති තස්ස සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣා'ති : ආමනනා.

273. යසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති'ති : පච්ඡිමභවිකානාං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිසංනති යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දසෙසනා පරිනිබ්බාධිසංනති තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣන්ති, පුරිසින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣන්ති.

යසං වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උපපජ්ඣා'ති : ආමනනා.

යසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති'ති : පච්ඡිමභවිකානාං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣන්ති, ජීවිතින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣන්ති.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට සානින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්ඛා-යෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඔි ඔවුනට සානින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට සානින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට සානින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොමනස්සින්ද්‍රියෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඔි ඔවුනට සානින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ, සෙසුවනට සානින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට සානින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සද්ධිත්තන්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට සානින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනට සානින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

273. යමක්හට ඉඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට පුරිසිත්තන්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප ප්‍රතිසන්ධිභවයක් ආත්මා පිරිනි-වෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඔි ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට පුරිසිත්තන්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට ඉඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසිත්තන්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට පුරිසිත්තන්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට ඉඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඉඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට ඉඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

ශ්‍රී ලංකා විදුලි බල හා උපකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව
උපකරණ පර්යේෂණ කොටස

යහ්‍යා ඉස්කියා. උසාජ්ස් තහ්‍යා යොමනහ්කියා. උසා-
ජ්ස්හානි'ති : පවිත්රගව්‍යානා, යෙ ව උපෙක්කියා උපපජ්ස් පරි-
නිබ්බාධිස්සානති තෙසං ඉස්කියා. උසාජ්ස්, නො ව තෙසං යොම-
නහ්කියා. උසාජ්ස්හානි. ඉතරෙසං ඉස්කියාඤ්ච උසාජ්ස්, යොම-
නහ්කියාඤ්ච උසාජ්ස්හානි.

ယနေ့စွဲ ဝါ ပဉ္စမ ဇယားတစ်ခုနှင့် ငါးပါးတစ်ပါး အသစ် စုစည်းပုံ
ငါးပါးတစ်ပါး : ဇယားတစ်ခု

යහස ඉතීන්ද්‍රියං උපාඨස්ස තස්ස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපාඨස්සාති'ති : පටිච්ඡෙදානුකූලාං, යෙ ව සොමනාසොත්ත උපපඨස්සාති පරිතිබ්බොධිස්සනාති තෙසං ඉතීන්ද්‍රියං උපාඨස්ස, තො ව තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපාඨස්සාති. ඉතරෙසං ඉතීන්ද්‍රියංඤ උපාඨස්ස, උපෙක්ඛන්ද්‍රියංඤ උපාඨස්සාති.

မိမိ၏ ဝါး ခုတ် ငွေပေးသည့်အားဖြင့် ငွေပေးသည့်အားဖြင့် အသက် ချေမှုန်းသည့်အားဖြင့်
ငွေပေးသည့်အားဖြင့် : အသက်

යහපත් ඉන්ද්‍රියය. උපයෝජන කළ යුතුයි. - පෙ - පණිවිඩය. - පෙ - මිනිසු. උපයෝජන කිරී : පවිත්‍ර මහවිකාන. තෙස. ඉන්ද්‍රියය. උපයෝජන, නො ව තෙස. මිනිසු. උපයෝජන. ඉතරෙස. ඉන්ද්‍රියයකු උපයෝජන, මිනිසුකු උපයෝජන.

සසඹ වා පන මිනිස්සුය. උපායක්කති කසස ඉතිස්සුය. උපා-
යක්කති: ආමනතා.

274. යහසා පුරිසිත්‍රියං උපපත්තා නසා ජීවිතිත්‍රියං උප-
පත්තාති'ති : පවත්වමවිනානං තෙසං පුරිසිත්‍රියං උපපත්තා, නො ව
තෙසං ජීවිතිත්‍රියං උපපත්තාති. ඉතරෙසං පුරිසිත්‍රියංඤ්ච උපපත්තා,
ජීවිතිත්‍රියංඤ්ච උපපත්තාති.

යහස වා පන ධර්මිකිඤ්ඤා. උපපජ්ඣන්ති තස්ස සුරිසිඤ්ඤා.
උපපජ්ඣන්ති : ආමනනා.

යකඩ පුරිසින්ද්‍රිය. උපයෝජ්‍ය තඹය සොමනඝණින්ද්‍රිය. උප-
 යෝජ්‍යකම්'ති: පටිමහවිකානං, යෙ ච උපෙක්කිය උපපජ්ඣා පරි-
 නිබ්බාධිසංහතී තෙසං පුරිසින්ද්‍රිය. උපයෝජ්‍ය, නො ච තෙසං
 පොමනඝණින්ද්‍රිය. උපයෝජ්‍යකම්. ඉතරෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උපයෝජ්‍ය,
 සොමනඝණින්ද්‍රියඤ්ච උපයෝජ්‍යකම්.

မိမိ၏ ဝါ မက ဓမ္မာဓိပတိတို့၏ ငါးရာသီသမ္မာသိ ဘုရား ပြုမိမိ၏
ငါးရာသီသမ္မာသိ ငါးရာသီသမ္မာသိ

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය උපනී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඉසීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනට ඉසීන්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය උපනී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොමනස්සින්ද්‍රිය ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඉසීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනට ඉසීන්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපන යත්. එසේ යැ.

යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය උපනී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය...පඤ්ඤින්ද්‍රිය ...මනින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනට ඉසීන්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

274. යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපනී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ අවශ්‍යයනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපනී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ෂා-යෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශ්‍යයනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යසං පුරිසිත්ථං උපායස්ස තස්ස උපෙකම්භිත්ථං උපායස්සති'ති : පච්ඡම්භවිකානං, යෙ ච සොමනස්සෙන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං පුරිසිත්ථං උපායස්ස, නො ච තෙසං උපෙකම්භිත්ථං උපායස්සති. ඉතරෙසං පුරිසිත්ථයානං උපායස්ස, උපෙකම්භිත්ථයානං උපායස්සති,

යසං චා පන උපෙකම්භිත්ථං උපායස්සති තස්ස පුරිසිත්ථං උපායස්සා'ති : ආමනායා.

යසං පුරිසිත්ථං උපායස්ස තස්ස සභිත්ථං උපායස්සති'ති : පච්ඡම්භවිකානං තෙසං පුරිසිත්ථං උපායස්ස, නො ච තෙසං සභිත්ථං උපායස්සති. ඉතරෙසං පුරිසිත්ථයානං උපායස්ස, සභිත්ථයානං උපායස්සති.

යසං චා පන සභිත්ථං උපායස්සති තස්ස පුරිසිත්ථං උපායස්සා'ති : ආමනායා.

යසං පුරිසිත්ථං උපායස්ස තස්ස පඤ්ඤිත්ථං - පෙ - මනිත්ථං උපායස්සති'ති : පච්ඡම්භවිකානං තෙසං පුරිසිත්ථං උපායස්ස, නො ච තෙසං මනිත්ථං උපායස්සති. ඉතරෙසං පුරිසිත්ථයානං උපායස්ස, මනිත්ථයානං උපායස්සති.

යසං චා පන මනිත්ථං උපායස්සති තස්ස පුරිසිත්ථං උපායස්සා'ති : ආමනායා.

275. යසං ජීවිතිත්ථං උපායස්ස තස්ස සොමනස්සිත්ථං උපායස්සති'ති : පච්ඡම්භවිකානං, යසං විතක්ඛනං ආනන්දො උපෙකම්භෙසප්පග්ග - පච්ඡම්භවිකානං උපායස්සති තෙසං ජීවිතිත්ථං උපායස්ස, නො ච තෙසං සොමනස්සිත්ථං උපායස්සති. ඉතරෙසං ජීවිතිත්ථයානං උපායස්ස, සොමනස්සිත්ථයානං උපායස්සති.

යසං චා පන සොමනස්සිත්ථං උපායස්සති තස්ස ජීවිතිත්ථං උපායස්සා'ති : ආමනායා.

යසං ජීවිතිත්ථං උපායස්ස තස්ස උපෙකම්භිත්ථං උපායස්සති'ති : පච්ඡම්භවිකානං, යසං විතක්ඛනං ආනන්දො සොමනස්සෙසප්පග්ග පච්ඡම්භවිකානං උපායස්සති¹ තෙසං ජීවිතිත්ථං උපායස්ස, නො ච තෙසං උපෙකම්භිත්ථං උපායස්සති. ඉතරෙසං ජීවිතිත්ථයානං උපායස්ස, උපෙකම්භිත්ථයානං උපායස්සති,

යසං චා පන උපෙකම්භිත්ථං උපායස්සති තස්ස ජීවිතිත්ථං උපායස්සා'ති : ආමනායා.

1. යෙ ච සොමනස්සෙන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායිස්සන්ති - P.T.S.

යමක්හට පුරිසිත්දිය උපනි නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්ද්‍රාහු නම් ඔවුනට ද පුරිසිත්දිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට පුරිසිත්දිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසිත්දිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට පුරිසිත්දිය උපනි නම් ඔහට සද්ධිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට පුරිසිත්දිය උපන, ඔවුනට සද්ධිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට පුරිසිත්දිය ද උපන, සද්ධිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සද්ධිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසිත්දිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට පුරිසිත්දිය උපනි නම් ඔහට පඤ්ඤිත්දිය... මනිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට පුරිසිත්දිය උපන, ඔවුනට මනිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට පුරිසිත්දිය ද උපන, මනිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසිත්දිය උපන යත්: එසේ යි.

257. යමක්හට ජීවිතිත්දිය උපනි නම් ඔහට සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචින්ත සමඬ්භිතට ද යම් සිතකට අනතුරු වූ සොමනසාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචින්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද ජීවිතිත්දිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට ජීවිතිත්දිය ද උපන, සොමනස්සිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතිත්දිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ජීවිතිත්දිය උපනි නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචින්ත සමඬ්භිතට ද යම් සිතකට අනතුරු වූ සොමනසාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචින්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද ජීවිතිත්දිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට ජීවිතිත්දිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතිත්දිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භව ජීවිතින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම චිත්තසමඛිති වූ ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භව ජීවිතින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය...මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම චිත්තසමඛිති වූ ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

276. යමක්භව සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමඛිතට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සෞරමනසාමප්‍රසුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භව සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම චිත්තසමඛිති වූ ඔවුනට සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ. යළි යමක්භව මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

277. යමක්භව උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්ත සමඛිති වූ ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

278. යමක්භව සද්ධිත්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්ත සමඛිති වූ ඔවුනට සද්ධිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසං වා පන මනිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති තස්ස සඤ්ඤිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති'ති : ආමනනා.

279. යසං පඤ්ඤිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති තස්ස මනිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති'ති : පඤ්ඤිමච්ඡිකානං තෙසං පඤ්ඤිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං මනිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති. ඉතරෙසං පඤ්ඤිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති, මනිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති.

යසං වා පන මනිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති තස්ස පඤ්ඤිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති'ති : ආමනනා. (අනුලොම පුග්ගල).

280-288. යසං චක්ඛුජ්ජියං - පෙ - (අනුලොම ඔකාස).

289. යසං යසං චක්ඛුජ්ජියං උපපජ්ජන්ති තස්ස තස්ස සොතිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති'ති : පඤ්ඤිමච්ඡිකානං තෙසං තස්ස චක්ඛුජ්ජියං උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තස්ස සොතිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති. ඉතරෙසං පඤ්ඤිමච්ඡිකානං තෙසං තස්ස චක්ඛුජ්ජියං උපපජ්ජන්ති, සොතිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති.

යසං වා පන යසං සොතිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති තස්ස තස්ස චක්ඛුජ්ජියං උපපජ්ජන්ති'ති : ආමනනා.

යසං යසං චක්ඛුජ්ජියං උපපජ්ජන්ති තස්ස තස්ස ඝාතිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති'ති : කාමාවචරෙ පඤ්ඤිමච්ඡිකානං, රූපාවචරානං තෙසං තස්ස චක්ඛුජ්ජියං උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තස්ස ඝාතිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තස්ස චක්ඛුජ්ජියං උපපජ්ජන්ති, ඝාතිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති.

යසං වා පන යසං ඝාතිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති තස්ස තස්ස චක්ඛුජ්ජියං උපපජ්ජන්ති'ති : ආමනනා.

යසං යසං චක්ඛුජ්ජියං උපපජ්ජන්ති තස්ස තස්ස ඉත්තිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති'ති : කාමාවචරෙ පඤ්ඤිමච්ඡිකානං, රූපාවචරානං යෙ ව¹ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දුෂ්සත්වා පරිතිබ්බාධිසසනන් තෙසං තස්ස චක්ඛුජ්ජියං උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තස්ස ඉත්තිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තස්ස චක්ඛුජ්ජියං උපපජ්ජන්ති, ඉත්තිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති.

යසං වා පන යසං ඉත්තිජ්ජියං උපපජ්ජන්ති තස්ස තස්ස චක්ඛුජ්ජියං උපපජ්ජන්ති'ති : ආමනනා.

1. තෙසං - P.T.S.

2. යා ව ඉත්තිජ්ජියං - P.T.S.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සද්ධිත්තිය උපත යත්: එසේ යි.

279. යමක්හට පඤ්ඤිත්තිය උපති නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමඛිති වූ ඔවුනට පඤ්ඤිත්තිය උපත, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට පඤ්ඤිත්තිය ද උපත, මනින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පඤ්ඤිත්තිය උපත යත්: එසේ යි. (අනුලොම සුද්ධල යි.)

280-288. යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය ... (අනුලොමාටකාය යි.)

289. යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපත, සොතින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද, රූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපත, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤිත්තිය උපදන යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද, රූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) නවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤිත්තිය නො ද උපදන යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපත, ඉඤ්ඤිත්තිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්තිය උපදන නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යසස යත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස්ස තත් පුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති'ති : කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, රූපාවචරානං. යා ව ඉද්ධියො¹ එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දූෂෙස්සන්ධා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං තත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං, නො ව තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං, පුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති.

යසස වා පන යත් පුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති තස්ස තත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති'ති : ආමන්තං.

යසස යත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස්ස තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති'ති : පඤ්චොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං, නො ව තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං පඤ්චොකාරානං තෙසං තත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං, ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති.

යසස වා පන යත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති තස්ස තත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති'ති : අසංකල්පනානං, අරූපානං තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති, නො ව තෙසං තත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං. පඤ්චොකාරානං තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති, වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං.

යසස යත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස්ස තත් සොමනස්සින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති'ති : පඤ්චොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ව සචක්ඛකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣන්ධා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං තත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං, නො ව තෙසං තත් සොමනස්සින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං පඤ්චොකාරානං තෙසං තත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං, සොමනස්සින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති.

යසස වා පන යත් සොමනස්සින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති තස්ස තත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති'ති : ආමන්තං,

යසස යත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස්ස තත් උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති'ති : පඤ්චොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ව සචක්ඛකා සොමනස්සෙන්ත උපපජ්ඣන්ධා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං තත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං, නො ව තෙසං තත් උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං පඤ්චොකාරානං තෙසං තත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං, උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රිභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: අසංඤ්ජත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි යොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිම භවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි යොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, යොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ යොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ යොමනස්සින්ද්‍රිය ඉපැද පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපන යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්ච වොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය උපති.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය උපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධිත්තිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපන යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපන පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපති.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි පඤ්ඤාන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපන යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්ච වොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපති.

290. යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඔ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපන, ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි පුරිසිත්තිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඔ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසිත්තිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන යස පුරිසිද්දියං උපපත්ඝසති තසස තස සානිද්දියං උපපත්ඝා'ති: ආමනා.

යසස යස සානිද්දියං උපපත්ඝ තසස තස ජීවිතිද්දියං උපපත්ඝසති'ති: කාමාවචරෙ පවිජ්ඣෙවිකානං තෙසං තස සානිද්දියං උපපත්ඝ, නො ච තෙසං තස ජීවිතිද්දියං උපපත්ඝසති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තස සානිද්දියං උපපත්ඝ, ජීවිතිද්දියං උපපත්ඝසති.

යසස වා පන යස ජීවිතිද්දියං උපපත්ඝසති තසස තස සානිද්දියං උපපත්ඝා'ති: රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තස ජීවිතිද්දියං උපපත්ඝසති, නො ච තෙසං තස සානිද්දියං උපපත්ඝ, කාමාවචරානං තෙසං තස ජීවිතිද්දියං උපපත්ඝසති, සානිද්දියං උපපත්ඝ.

යසස යස සානිද්දියං උපපත්ඝ තසස තස සොමනස්සිද්දියං උපපත්ඝසති'ති: කාමාවචරෙ පවිජ්ඣෙවිකානං, යෙ ච සසානකා¹ උපෙකකාය උපපත්ඝා පරිනිබ්බායිසසනන් තෙසං තස සානිද්දියං උපපත්ඝ, නො ච තෙසං තස සොමනස්සිද්දියං උපපත්ඝසති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තස සානිද්දියං උපපත්ඝ, සොමනස්සිද්දියං උපපත්ඝසති.

යසස වා පන යස සොමනස්සිද්දියං උපපත්ඝසති තසස තස සානිද්දියං උපපත්ඝා'ති: රූපාවචරානං තෙසං තස සොමනස්සිද්දියං උපපත්ඝසති, නො ච තෙසං තස සානිද්දියං උපපත්ඝ, කාමාවචරානං තෙසං තස සොමනස්සිද්දියං උපපත්ඝසති, සානිද්දියං උපපත්ඝ.

යසස යස සානිද්දියං උපපත්ඝ තසස තස උපෙකකිද්දියං උපපත්ඝසති'ති: කාමාවචරෙ පවිජ්ඣෙවිකානං, යෙ ච සසානකා¹ සොමනසෙසන උපපත්ඝා පරිනිබ්බායිසසනන් තෙසං තස සානිද්දියං උපපත්ඝ, නො ච තෙසං තස උපෙකකිද්දියං උපපත්ඝසති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තස සානිද්දියං උපපත්ඝ, උපෙකකිද්දියං උපපත්ඝසති.

යසස වා පන යස උපෙකකිද්දියං උපපත්ඝසති තසස තස සානිද්දියං උපපත්ඝා'ති: රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තස උපෙකකිද්දියං උපපත්ඝසති, නො ච තෙසං තස සානිද්දියං උපපත්ඝ, කාමාවචරානං තෙසං තස උපෙකකිද්දියං උපපත්ඝසති, සානිද්දියං උපපත්ඝ.

1. සසානකා - P.T.S. උතං.

යළි යම්ක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම්ක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ජීවීතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ජීවීතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපන, ජීවීතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යම්ක්භව යම් තැනෙකැ ජීවීතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද සි ඔවුනට එහි ජීවීතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවීතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපනි.

යම්ක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද යම් කෙතෙකුත් සසානක වැ උපෙක්ඛ්‍යයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද සි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යම්ක්භව යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපනි.

යම්ක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙතෙක් සසානක වැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යම්ක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද සි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපන.

යස්ස යත් සානිත්‍යයං උපායීත්තං තස්ස තත් සානිත්‍යයං උපායීත්තං'ති : කාමාවචරෙ පව්ශ්මහවිකානං තෙසං තත් සානිත්‍යයං උපායීත්තං, නො ච තෙසං තත් සංඛිත්‍යයං උපායීත්තං. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් සානිත්‍යයං උපායීත්තං, සංඛිත්‍යයං උපායීත්තං.

යස්ස වා පන යත් සංඛිත්‍යයං උපායීත්තං තස්ස තත් සානිත්‍යයං උපායීත්තං'ති : රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත් සංඛිත්‍යයං උපායීත්තං, නො ච තෙසං තත් සානිත්‍යයං උපායීත්තං. කාමාවචරානං තෙසං තත් සංඛිත්‍යයං උපායීත්තං, සානිත්‍යයං උපායීත්තං.

යස්ස යත් සානිත්‍යයං උපායීත්තං තස්ස තත් පඤ්ඤිත්‍යයං - පෙ - මනිත්‍යයං උපායීත්තං'ති : කාමාවචරෙ පව්ශ්මහවිකානං තෙසං තත් සානිත්‍යයං උපායීත්තං, නො ච තෙසං තත් මනිත්‍යයං උපායීත්තං. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් සානිත්‍යයං උපායීත්තං, මනිත්‍යයං උපායීත්තං.

යස්ස වා පන යත් මනිත්‍යයං උපායීත්තං තස්ස තත් සානිත්‍යයං උපායීත්තං'ති : රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත් මනිත්‍යයං උපායීත්තං, නො ච තෙසං තත් සානිත්‍යයං උපායීත්තං. කාමාවචරානං තෙසං තත් මනිත්‍යයං උපායීත්තං, සානිත්‍යයං උපායීත්තං.

291. යස්ස යත් ඉත්තිත්‍යයං උපායීත්තං තස්ස තත් පුරිසිත්‍යයං උපායීත්තං'ති : කාමාවචරෙ පව්ශ්මහවිකානං, යා ච ඉත්තියො ඵලෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දසෙසානං පරිනිබ්බාසිත්තං තෙසං තත් ඉත්තිත්‍යයං උපායීත්තං, නො ච තෙසං තත් පුරිසිත්‍යයං උපායීත්තං. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් ඉත්තිත්‍යයං උපායීත්තං, පුරිසිත්‍යයං උපායීත්තං.

යස්ස වා පන යත් පුරිසිත්‍යයං උපායීත්තං තස්ස තත් ඉත්තිත්‍යයං උපායීත්තං'ති : ආමන්තං.

යස්ස යත් ඉත්තිත්‍යයං උපායීත්තං තස්ස තත් ජිවිතිත්‍යයං උපායීත්තං'ති : කාමාවචරෙ පව්ශ්මහවිකානං තෙසං තත් ඉත්තිත්‍යයං උපායීත්තං, නො ච තෙසං තත් ජිවිතිත්‍යයං උපායීත්තං. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් ඉත්තිත්‍යයං උපායීත්තං, ජිවිතිත්‍යයං උපායීත්තං.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සානිත්විය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධිත්විය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි සානිත්විය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්විය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සානිත්විය ද උපන, සද්ධිත්විය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්විය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සානිත්විය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්විය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සානිත්විය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්විය ද උපදනෙ යැ සානිත්විය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සානිත්විය උපනි නම් ඔහට එහි පශ්චිත්විය ... මනිත්විය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිම භවික වූ ඔවුනට එහි සානිත්විය උපන, ඔවුනට එහි මනිත්විය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සානිත්විය ද උපන, මනිත්විය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්විය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සානිත්විය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි මනිත්විය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සානිත්විය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනිත්විය ද උපදනෙ යැ, සානිත්විය ද උපන.

291. යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්විය උපනි නම් ඔහට එහි පුරිසිත්විය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද සි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤිත්විය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසිත්විය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤිත්විය ද උපන, පුරිසිත්විය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්විය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤිත්විය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්විය උපනි නම් ඔහට එහි ජිවිකිත්විය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤිත්විය උපන. ඔවුනට එහි ජිවිකිත්විය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤිත්විය ද උපන, ජිවිකිත්විය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන යස පීචිතින්දිය. උපාය්සසති තසස තස
ඉන්දිය. උපාය්සසති: රුපාවචරාන. අරුපාවචරාන. තෙස. තස
පීචිතින්දිය. උපාය්සසති, නො ව තෙස. තස ඉන්දිය. උපාය්සසති.
කාමාවචරාන. තෙස. තස පීචිතින්දියකඤ උපාය්සසති, ඉන්දියකඤ
උපාය්සසති.

යසස යනු ඉන්ද්‍රියය. උපරාජ්‍ය නස නස යොමනසසිනිය. උපරාජ්‍යසනි'ති: කාමාවචරෙ පරිමිමචිකානං, යෙ ච උපෙකඛාය උපපජ්ජා පරිනිබ්බාසසනාති තෙසං තසු ඉන්ද්‍රියය. උපරාජ්‍ය, නො ච තෙසං තසු යොමනසසිනිය. උපරාජ්‍යසනි. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තසු ඉන්ද්‍රියසනි උපරාජ්‍ය, යොමනසසිනියසනි උපරාජ්‍යසනි.

යසස වා පන යස සොමනසස්සိတ္တියං. උපරාජ්ඣති තසස තස
ඉසීත්තියං. උපරාජ්ඣති : රූපාවිවරානං. තෙසං. තස සොමනසස්සිတ္තියං.
උපරාජ්ඣති, නො ච තෙසං. තස ඉසීත්තියං. උපරාජ්ඣති. කාමාවි-
වරානං. තෙසං. තස සොමනසස්සිတ္තියං. උපරාජ්ඣති, ඉසීත්තියං. උපරාජ්ඣති.
උපරාජ්ඣති.

යසස යසු ඉසීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්තසා තසු උපෙකන්ද්‍රියං.
උපපජ්ඣන්තිති : කාමාවචරෙ පටිඤ්චෙහිකානං යෙ ච සොමනසෙසන
උපපජ්ඣන්තා පටිතිබ්බාසිසසන්ති තෙසං තසු ඉසීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්තා,
නො ච තෙසං තසු උපෙකන්ද්‍රියං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං
කාමාවචරානං තෙසං තසු ඉසීන්ද්‍රියඤ්ඤි උපපජ්ඣන්තා, උපෙකන්ද්‍රියඤ්ඤි
උපපජ්ඣන්ති.

යසස වා පන යසු උපෙකවිත්‍රියං. උපාඨ්‍යානි නසස තසු
ඉසීත්‍රියං. උපාඨ්‍යා'ති : රූපාවචරානං අරූපාවචරානං. තෙසං තසු
උපෙකවිත්‍රියං. උපාඨ්‍යානි, නො ව තෙසං. තසු ඉසීත්‍රියං.
උපාඨ්‍යා. කාමාවචරානං. තෙසං. තසු උපෙකවිත්‍රියං. උපා-
ඨ්‍යානි, ඉසීත්‍රියං. උපාඨ්‍යා.

යහස යනු ඉන්ද්‍රියය. උපරාජ්‍යය නම් සහිතිය. උපරාජ්‍යයක් නිසා කාමාවිචරය පවත්වනු ලබන්නා නොවේ. නමුත් ඉන්ද්‍රියය උපරාජ්‍යය, නොව නොස. නමුත් සහිතිය. උපරාජ්‍යයක් කාමාවිචරය නොවේ. නමුත් ඉන්ද්‍රියය උපරාජ්‍යය, සහිතිය උපරාජ්‍යය.

යසස වා පන යනු සභිත්වය. උපායසසති තසස තනු
ඉසිත්වය. උපායසසති: රුපාවචරානං අරුපාවචරානං තෙසං තනු
සභිත්වය. උපායසසති, නො ව තෙසං තනු ඉසිත්වය. උපායසසති.
කාමාවචරානං තෙසං තනු සභිත්වයඤ්ඤා උපායසසති, ඉසිත්වයඤ්ඤා
උපායසසති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිකින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤාද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, ඉඤ්ඤාද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤාද්‍රිය උපන නම් ඔහට එහි සොමනස්සිකින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේනනාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සිකින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සිකින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිකින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤාද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සිකින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට එය ඉඤ්ඤාද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සිකින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, ඉඤ්ඤාද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤාද්‍රිය උපන නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද යම් කෙනෙකුත් සොමනස්සිකින් ඉපැදූ පිරිනිවේනනාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤාද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රිය ද උපදන යැ, ඉඤ්ඤාද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤාද්‍රිය උපන නම් ඔහට එහි සද්ධිතීන්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධිතීන්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාද්‍රිය ද උපන, සද්ධිතීන්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිතීන්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤාද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිතීන්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිතීන්ද්‍රිය ද උපදන යැ, ඉඤ්ඤාද්‍රිය ද උපන.

යස්ස යත් ඉතීන්ද්‍රියං උපාජ්ඣත් තස්ස තත් පඤ්ඤිත්වයං - පෙ - මනිත්වයං. උපාජ්ඣත්තී'ති: කාමාවචරෙ පවිත්තමභවිකානං තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපාජ්ඣත්, නො ච තෙසං තත් මනිත්වයං උපාජ්ඣත්ති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියයඤ්ඤි උපාජ්ඣත්, මනිත්වයඤ්ඤි උපාජ්ඣත්ති.

යස්ස වා පන යත් මනිත්වයං උපාජ්ඣත්ති තස්ස තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපාජ්ඣත්තී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත් මනිත්වයං උපාජ්ඣත්ති, නො ච තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපාජ්ඣත්. කාමාවචරානං තෙසං තත් මනිත්වයඤ්ඤි උපාජ්ඣත්ති, ඉතීන්ද්‍රියයඤ්ඤි උපාජ්ඣත්.

292. යස්ස යත් පුරිසිත්වයං උපාජ්ඣත් තස්ස තත් ජීවිතිත්වයං උපාජ්ඣත්තී'ති: කාමාවචරෙ පවිත්තමභවිකානං තෙසං තත් පුරිසිත්වයං උපාජ්ඣත්, නො ච තෙසං තත් ජීවිතිත්වයං උපාජ්ඣත්ති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් පුරිසිත්වයඤ්ඤි උපාජ්ඣත්, ජීවිතිත්වයඤ්ඤි උපාජ්ඣත්ති.

යස්ස වා පන යත් ජීවිතිත්වයං උපාජ්ඣත්ති තස්ස තත් පුරිසිත්වයං උපාජ්ඣත්තී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත් ජීවිතිත්වයං උපාජ්ඣත්ති, නො ච තෙසං තත් පුරිසිත්වයං උපාජ්ඣත්. කාමාවචරානං තෙසං තත් ජීවිතිත්වයඤ්ඤි උපාජ්ඣත්ති, පුරිසිත්වයඤ්ඤි උපාජ්ඣත්.

යස්ස යත් පුරිසිත්වයං උපාජ්ඣත් තස්ස තත් සොමනස්සිත්වයං උපාජ්ඣත්තී'ති: කාමාවචරෙ පවිත්තමභවිකානං, යෙ ච පුරිසා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාසිස්සන්ති තෙසං තත් පුරිසිත්වයං උපාජ්ඣත්, නො ච තෙසං තත් සොමනස්සිත්වයං උපාජ්ඣත්ති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් පුරිසිත්වයඤ්ඤි උපාජ්ඣත්, සොමනස්සිත්වයඤ්ඤි උපාජ්ඣත්ති.

යස්ස වා පන යත් සොමනස්සිත්වයං උපාජ්ඣත්ති තස්ස තත් පුරිසිත්වයං උපාජ්ඣත්තී'ති: රූපාවචරානං තෙසං තත් සොමනස්සිත්වයං උපාජ්ඣත්ති, නො ච තෙසං තත් පුරිසිත්වයං උපාජ්ඣත්. කාමාවචරානං තෙසං තත් සොමනස්සිත්වයඤ්ඤි උපාජ්ඣත්ති, පුරිසිත්වයඤ්ඤි උපාජ්ඣත්.

යස්ස යත් පුරිසිත්වයං උපාජ්ඣත් තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්වයං උපාජ්ඣත්තී'ති: කාමාවචරෙ පවිත්තමභවිකානං, යෙ ච පුරිසා සොමනස්සෙන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාසිස්සන්ති තෙසං තත් පුරිසිත්වයං උපාජ්ඣත්, නො ච තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්වයං උපාජ්ඣත්ති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් පුරිසිත්වයඤ්ඤි උපාජ්ඣත්, උපෙක්ඛිත්වයඤ්ඤි උපාජ්ඣත්ති.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්දිය උපති නම් ඔහට එහි පක්කිත්දිය... මනිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිම භවික වූ ඔවුනට එහි ඉක්කිත්දිය උපන, ඔවුනට එහි මනිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉක්කිත්දිය ද උපන, මනිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්දිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි මනිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්දිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනිත්දිය ද උපදනෙ යැ, ඉක්කිත්දිය ද උපන.

292. යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්දිය උපති නම් ඔහට එහි ජිවිකිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්දිය උපන, ඔවුනට එහි ජිවිකිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්දිය ද උපන, ජිවිකිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජිවිකිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්දිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ජිවිකිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්දිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජිවිකිත්දිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්දිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්දිය උපති නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ඛායෙන් ඉපදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසිත්දිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්දිය ද උපන, සොමනස්සිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්දිය උපන යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්දිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්දිය ද උපදනෙ ය, පුරිසිත්දිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්දිය උපති නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් සොමනස්සිත් ඉපදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසිත්දිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්දිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යසං වා පන යස උපෙක්ඛිත්‍යං උපාය්‍යන්ති තස්ස තසු පුරිසිත්‍යං උපාය්‍යන්ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තසු උපෙක්ඛිත්‍යං උපාය්‍යන්ති, නො ච තෙසං තසු පුරිසිත්‍යං උපාය්‍යන්ති. කාමාවචරානං තෙසං තසු උපෙක්ඛිත්‍යංඤ උපාය්‍යන්ති, පුරිසිත්‍යංඤ උපාය්‍යන්ති.

යසං යසු පුරිසිත්‍යං උපාය්‍යන්ති තස්ස තසු සභ්බිත්‍යං උපාය්‍යන්ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තසු පුරිසිත්‍යං උපාය්‍යන්ති, නො ච තෙසං තසු සභ්බිත්‍යං උපාය්‍යන්ති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තසු පුරිසිත්‍යංඤ උපාය්‍යන්ති, සභ්බිත්‍යංඤ උපාය්‍යන්ති.

යසං වා පන යසු සභ්බිත්‍යං උපාය්‍යන්ති තස්ස තසු පුරිසිත්‍යං උපාය්‍යන්ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තසු සභ්බිත්‍යං උපාය්‍යන්ති, නො ච තෙසං තසු පුරිසිත්‍යං උපාය්‍යන්ති. කාමාවචරානං තෙසං තසු සභ්බිත්‍යංඤ උපාය්‍යන්ති, පුරිසිත්‍යංඤ උපාය්‍යන්ති.

යසං යසු පුරිසිත්‍යං උපාය්‍යන්ති තස්ස තසු පඤ්ඤිත්‍යං - පෙ - මනිත්‍යං උපාය්‍යන්ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තසු පුරිසිත්‍යං උපාය්‍යන්ති, නො ච තෙසං තසු මනිත්‍යං උපාය්‍යන්ති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තසු පුරිසිත්‍යංඤ උපාය්‍යන්ති, මනිත්‍යංඤ උපාය්‍යන්ති.

යසං වා පන යසු මනිත්‍යං උපාය්‍යන්ති තස්ස තසු පුරිසිත්‍යං උපාය්‍යන්ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තසු මනිත්‍යං උපාය්‍යන්ති, නො ච තෙසං තසු පුරිසිත්‍යං උපාය්‍යන්ති. කාමාවචරානං තෙසං තසු මනිත්‍යංඤ උපාය්‍යන්ති, පුරිසිත්‍යංඤ උපාය්‍යන්ති.

293. යසං යසු ජීවිතිත්‍යං උපාය්‍යන්ති තස්ස තසු සොමනසිත්‍යං උපාය්‍යන්ති: පච්ඡිමචිත්තසමධිතං, යසං චිත්තසං ආනන්දා උපෙක්ඛාසමපසුත්තපච්ඡිමචිත්තං උපාය්‍යන්ති, අසංඝායසන්තං තෙසං තසු ජීවිතිත්‍යං උපාය්‍යන්ති¹ නො ච තෙසං තසු සොමනසිත්‍යං උපාය්‍යන්ති ඉතරෙසං චතුරොක්කාරානං² පඤ්ඤාචොක්කාරානං තෙසං තසු ජීවිතිත්‍යංඤ උපාය්‍යන්ති, සොමනසිත්‍යංඤ උපාය්‍යන්ති.

1. පඤ්ඤාචොක්කාරෙ පච්ඡිමචිත්තසමධිතං අසංඝායසන්තං යෙ ච උපෙක්ඛාස උපපජ්ජති, පරිනිබ්බානිත්තං තෙසං තසු ජීවිතිත්‍යං උපාය්‍යන්ති - P.T.S.

2. චතුරොක්කාරානං - P.T.S. දූතං.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍යය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍යය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍යය නො ද උපන, කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්‍යය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍යය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍යය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍යය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය නො ද උපදනෙ යැ. යෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍යය ද උපන, සද්ධිත්‍යය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍යය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍යය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍යය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්‍යය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍යය උපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍යය ... මනිත්‍යය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිම භවික වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍යය උපන, ඔවුනට එහි මනිත්‍යය නො ද උපදනෙ යැ. යෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍යය ද උපන, මනිත්‍යය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනිත්‍යය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍යය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි මනිත්‍යය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍යය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනිත්‍යය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්‍යය ද උපන.

293. යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍යය උපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්‍යය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමභිග්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තස උපදනෙ නම් ඔවුනට ද අසංඤ්‍යාත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍යය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍යය නො ද උපදනෙ යැ. යෙසු චතුරොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍යය ද උපන, සොමනස්සිත්‍යය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපන සෙසු චතුළොකාර වූ පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමඛිතීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනසා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද අසංඤ්‍යාත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුළොකාර, පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපන, සෙසු චතුළොකාර, පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම චිත්තසමඛිතීනට ද අසංඤ්‍යාත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුළොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධිත්තිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපන, සෙසු චතුළොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමඛිතීනට ද අසංඤ්‍යාත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුළොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපන, සෙසු චතුළොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන.

294. යසස යනු සොමනසයිනිය. උපාර්ඡු තසස තනු උපෙකවිනිය. උපාර්ඡුසසති'ති : පවිම්මවිකාසමඬිතං, යසස විකාසස ආනනාරා සොමනසස-යමප්පනා-පවිම්මවිකා. උපාර්ඡුසසති තෙසං තනු සොමනසයිනිය. උපාර්ඡු, නො ව තෙසං තනු උපෙකවිනිය. උපාර්ඡුසසති. ඉතරෙසං වතුචොකාරානං පඤ්චොකාරානං තෙසං තනු සොමනසයිනියඤ්ච උපාර්ඡු, උපෙකවිනියඤ්ච උපාර්ඡුසසති.

යසසි වා පන යස උපෙකවිඤ්ඤාං උප්පාථස්සති තසසි තසු
 යොමනස්සිඤ්ඤාං උප්පාථස්සති: සුඛවාසානං දුතියෙ වීතෙහ
 වතතමානෙ තෙසං තසු උපෙකවිඤ්ඤාං උප්පාථස්සති, නො ව
 තෙසං තසු යොමනස්සිඤ්ඤාං උප්පාථස්සති, ඉතරෙසං චතුලොකාරානං
 පඤ්චලොකාරානං තෙසං තසු උපෙකවිඤ්ඤාං උප්පාථස්සති'
 යොමනස්සිඤ්ඤාං උප්පාථස්සති.

යසස යතු සොමනසසිත්‍රිය. උපාඥා තසස තත් සභ්බිය. උපාඥසසති'ති: පවිත්‍රවිහාරසමධිති. තෙස. තත් සොමනසසිත්‍රිය. උපාඥා, නො ව තෙස. තත් සභ්බිය. උපාඥයසති. ඉතරෙස. චතුළොකාරාන. පඤ්චොකාරාන. තෙස. තත් සොමනසසිත්‍රියඤ්ඤ උපාඥා, සභ්බියඤ්ඤ උපාඥයසති.

යසස වා පන යස සභිනිදිය. උපාජ්ඣාති තසා තසා
 යොමනසිනිදිය. උපාජ්ඣාති: සුඛාවාසාන. දුතියෙ වීතෙන
 වතාමානෙ තෙසං තසා සභිනිදිය. උපාජ්ඣාති, නො ව තෙසං.
 තසා යොමනසිනිදිය. උපාජ්ඣාති. ඉතරෙසං චතුචොකාරානං පඤ්ඤා-
 චොකාරානං තෙසං තසා සභිනිදියඤ්ඤා උපාජ්ඣාති, යොමනසිනිදිය-
 යඤ්ඤා උපාජ්ඣාති.

යසස යනු සොමනසසිඤ්ජයං උපාඨ්ඨත්තං තසස තත්තං පඤ්ඤිඤ්ජයං.
- පෙ - මනිඤ්ජයං උපාඨ්ඨස්සති'ති: පටිඝමචිතතසමධර්මිනං තෙසං තත්තං
සොමනසසිඤ්ජයං උපාඨ්ඨත්තං, නො ච තෙසං තත්තං මනිඤ්ජයං උපා-
ඨ්ඨස්සති. ඉතරෙසං චතුචොකාරානං පඤ්ඤචොකාරානං තෙසං තත්තං
සොමනසසිඤ්ජයංඤ්ඤි උපාඨ්ඨත්තං, මනිඤ්ජයංඤ්ඤි උපාඨ්ඨස්සති.

යසස වැ පන යස මනිනිය. උප්පත්තිය නිසා තස සොම-
නසනිය. උප්පත්තිය නිසා පුද්ගලානුකූලයෙන් වෙනම වෙනම
වෙනම. තස මනිනිය. උප්පත්තිය නිසා, නො ව තෙස. තස සොම-
නසනිය. උප්පත්තිය. ඉතරය. වතුපොකාරාන. පණ්ණාසකාරාන.
තෙස තස මනිනිය. උප්පත්තිය, සොමනසනිය. උප්පත්තිය.

294. යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමධිනිට ද යම් සිතකට දනතුරු වැ සොමනසා සම්ප්‍රසුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් (තත් සමධිනිට ද යි) ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුරොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත්: ඉද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුරොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමධිනි වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුරොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත්: ඉද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුරොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්ත සමධිනි වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුරොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත්: ඉද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුරොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

295. යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්ත සමඬගී වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුරොක්කාර පඤ්චවොක්කාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපන, මනිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපන යත්: ඉද්ධාචාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුරොක්කාර පඤ්චවොක්කාර වූ ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපනි.

296. යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමඬගී වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුරොක්කාර පඤ්චවොක්කාර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය ද උපන, මනිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍රිය උපන යත්: ඉද්ධාචාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුරොක්කාර පඤ්චවොක්කාර වූ ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සද්ධිත්‍රිය ද උපනි.

297 යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි මනිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමඬගී වූ ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුරොක්කාර පඤ්චවොක්කාර වූ ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපන, මනිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපන යත්: ඉද්ධාචාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය උපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුරොක්කාර පඤ්චවොක්කාර වූ ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපනි. (අනුලොම පුද්ගලාචකාශ ඩී).

298. යමක්භට වක්ඛුත්‍රිය නූපනි නම් ඔහට යොතිත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්භට යොතිත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛුත්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යසං වක්ඛන්ති. න උපාඨස්ස කසං ඝානිත්ථං - ටෙ - ඉතීත්ථං - ටෙ - පුරිසිත්ථං න උපාඨස්සති'ති: නත්ති.

යසං වා පන පුරිසිත්ථං න උපාඨස්සති කසං වක්ඛන්ති. න උපාඨස්සා'ති: උපාඨස්ස.

යසං වක්ඛන්ති. න උපාඨස්ස කසං ජීවිතිත්ථං න උපාඨස්සති'ති: නත්ති.

යසං වා පන ජීවිතිත්ථං න උපාඨස්සති කසං වක්ඛන්ති. න උපාඨස්සා'ති: උපාඨස්ස.

යසං වක්ඛන්ති. න උපාඨස්ස කසං යොමනස්සිත්ථං - ටෙ - උපෙක්ඛිත්ථං න උපාඨස්සති'ති: නත්ති.

යසං වා පන උපෙක්ඛිත්ථං න උපාඨස්සති කසං වක්ඛන්ති. න උපාඨස්සා'ති: උපාඨස්ස.

යසං වක්ඛන්ති. න උපාඨස්ස කසං සභ්බිත්ථං - ටෙ - පඤ්ඤිත්ථං - ටෙ - මනිත්ථං න උපාඨස්සති'ති: නත්ති.

යසං වා පන මනිත්ථං න උපාඨස්සති කසං වක්ඛන්ති. න උපාඨස්සා'ති: උපාඨස්ස.

299-306. යසං¹ ඝානිත්ථං - ටෙ - ඉතීත්ථං - ටෙ - පුරිසිත්ථං - ටෙ - ජීවිතිත්ථං - ටෙ - යොමනස්සිත්ථං - ටෙ - උපෙක්ඛිත්ථං - ටෙ - සභ්බිත්ථං - ටෙ - පඤ්ඤිත්ථං න උපාඨස්ස කසං මනිත්ථං න උපාඨස්සති'ති: නත්ති.

යසං වා පන මනිත්ථං න උපාඨස්සති කසං පඤ්ඤිත්ථං න උපාඨස්සා'ති: උපාඨස්ස. (පට්ටනික පුග්ගල).

307-315. යසං වක්ඛන්ති. න උපාඨස්ස - ටෙ - (පට්ටනික ඔක්කාස).

316. යසං යසං වක්ඛන්ති. න උපාඨස්ස කසං තසං සොතිත්ථං න උපාඨස්සති'ති: ආමන්තා.

යසං වා පන යසං සොතිත්ථං න උපාඨස්සති කසං තසං වක්ඛන්ති. න උපාඨස්සා'ති: පඤ්ඤාමානාසං පට්ඨමහවිකානං තෙසං තසං සොතිත්ථං න උපාඨස්සති, නො ව තෙසං තසං වක්ඛන්ති. න උපාඨස්ස. සුඤ්ඤාමානාසං අසඤ්ඤාමානාසං අරුපානං තෙසං තසං සොතිත්ථංනො න උපාඨස්සති, වක්ඛන්ති. න උපාඨස්ස.

1. යසං සොතිත්ථං - ඩු.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය ... ඉක්කීන්ද්‍රිය ... පූරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : නැත.

යළි යමක්හට පූරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත් : උපත.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : නැත.

යළි යමක්හට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත් : උපත.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය ... උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : නැත.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත් : උපත.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : නැත.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත් : උපති.

299-306 යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රිය ... ඉක්කීන්ද්‍රිය ... පූරිසිත්තීන්ද්‍රිය ... ජීවිතීන්ද්‍රිය ... සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය ... උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ... සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : නැත.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය නූපන යත් : උපති. (ප්‍රත්‍යානික පුද්ගල යි.)

307 - 315. යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපති නම් ... (ප්‍රත්‍යානිකා-වකාශ යි.)

316. යමක්හට යම් තැනෙකැ සොකිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොකිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොකිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත් : පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභූමික වූ ඔවුනට එහි සොකිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාචාසයනට ද අසංඤ්ජනවයනට ද අරුපයනට ද යි ඔවුනට එහි සොකිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යසං යත් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාත්තං තස්ස තත් සානිද්‍රියං
න උපාත්තංති'ති : ආමන්තා.

යසං වා පන යත් සානිද්‍රියං න උපාත්තංති තස්ස තත්
චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාත්තංති : කාමාවචරෙ පටික්ඛම්භීකානං, රූපා-
වචරානං තෙසං තත් සානිද්‍රියං න උපාත්තංති, නො ච තෙසං
තත් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාත්තං, සුඛාවාසානං, අසංඝායනානං,
අරූපානං තෙසං තත් සානිද්‍රියංඤ්ඤා න උපාත්තංති, චක්ඛන්ද්‍රියඤ්ඤා
න උපාත්තං.

යසං යත් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාත්තං තස්ස තත් ඉත්තීන්ද්‍රියං න
උපාත්තංති'ති : ආමන්තා.

යසං වා පන යත් ඉත්තීන්ද්‍රියං න උපාත්තංති තස්ස තත්
චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාත්තංති : කාමාවචරෙ පටික්ඛම්භීකානං, රූපා-
වචරානං, යෙ ච පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිරි හවෙ දෙසොනා
පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං තත් ඉත්තීන්ද්‍රියං න උපාත්තංති, නො ච
තෙසං තත් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාත්තං, සුඛාවාසානං, අසංඝා-
යනානං, අරූපානං තෙසං තත් ඉත්තීන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාත්තංති,
චක්ඛන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාත්තං.

යසං යත් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාත්තං තස්ස තත් පුරිසින්ද්‍රියං
න උපාත්තංති'ති : ආමන්තා.

යසං වා පන යත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපාත්තංති තස්ස තත්
චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාත්තංති : කාමාවචරෙ පටික්ඛම්භීකානං, රූපා-
වචරානං, යා ච ඉත්තියො එතෙතෙව භාවෙන කතිරි හවෙ දෙසොනා
පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපාත්තංති, නො ච
තෙසං තත් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාත්තං, සුඛාවාසානං, අසංඝා-
යනානං, අරූපානං තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාත්තංති,
චක්ඛන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාත්තං.

යසං යත් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාත්තං තස්ස තත් ජීවිතීන්ද්‍රියං
න උපාත්තංති'ති : අසංඝායනානං, අරූපානං තෙසං තත්
චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාත්තං, නො ච තෙසං තත් ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපා-
ත්තංති, සුඛාවාසානං, අරූපෙ පටික්ඛම්භීකානං තෙසං තත් චක්ඛන්ද්‍රි-
යඤ්ඤා න උපාත්තං, ජීවිතීන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාත්තංති.

යසං වා පන යත් ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපාත්තංති තස්ස තත්
චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාත්තංති : පෘඤ්චොකාගරෙ පටික්ඛම්භීකානං
තෙසං තත් ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපාත්තංති, නො ච තෙසං තත්
චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාත්තං, සුඛාවාසානං, අරූපෙ පටික්ඛම්භීකානං
තෙසං තත් ජීවිතීන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාත්තංති, චක්ඛන්ද්‍රියඤ්ඤා න
උපාත්තං.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සාතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාසයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාසයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපති නම් එහි සුරිසිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සුරිසිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සුරිසිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාසයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි සුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, ඉද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන යත්: පඤ්චමාකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන.

ယမက ယသံ ဝိနစ္ဆိန္ဒြိယံ ဘ ဥပဉ္စကံသံ ကမ္မံ ကသံ ဓယမိတဗ္ဗိန္ဒြိယံ
ဘ ဥပဉ္စကံသံသင်္ခါ'သိ : နာမိတဏှာ.

යසස වා පන යත් යොමනසසිඡ්‍යයං න උපපජ්ඣති තසසි
තත්ථ චක්ඛුඡ්‍යයං න උපපජ්ඣා'ති: පඤ්චොකාරෙ පච්ඡිමගචිකානං
යෙ ව සචක්ඛුකා උපෙක්ඛය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං
තත්ථ යොමනසසිඡ්‍යයං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත්ථ
චක්ඛුඡ්‍යයං න උපපජ්ඣති. සුඛාවාසානං, අයඤ්ඤාසකානං, අරුපානං
තෙසං තත්ථ යොමනසසිඡ්‍යයං න උපපජ්ඣති, චක්ඛුඡ්‍යයං න
උපපජ්ඣති.

යහස යනු වැඩිමුණුය. න උපායේ ත සස තනු උපෙකඩිණුය. න උපායේ සසනි'නි: අරුතානං තෙසං තනු වැඩිමුණුය. න උපායේ ත, නො ව තෙසං තනු උපෙකඩිණුය. න උපායේ සසනි. සුඛාචාරානං අරුතෙ පවිත්තමච්ඡානං, අසංසිද්ධිසංතානං තෙසං තනු වැඩිමුණුය. න උපායේ ත, උපෙකඩිණුය. න උපායේ සසනි.

යහස වා පන යතු උපෙකවිජ්‍යං න උපපජ්ඣති තසං
තතු චක්ඛුජ්‍යං න උපපජ්ඣාති; පඤ්චොකාමෙ පච්ඡිමභවිකානං
යෙ ච සචක්ඛකා සොමනසෙසන උපපජ්ඣති පරිනිබ්බාධිසසනති
තෙසං තතු උපෙකවිජ්‍යං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තතු
චක්ඛුජ්‍යං න උපපජ්ඣති. සුද්ධාවාසානං අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං,
අසංකෘයතානං තෙසං තතු උපෙකවිජ්‍යංඤා න උපපජ්ඣති,
චක්ඛුජ්‍යංඤා න උපපජ්ඣති.

[illegible]

යසස වා පන යත් සභිත්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත්
චක්ඛන්‍රියං න උපපජ්ඣති: පඤ්චොකාමෙ පච්ඡිමභවිකානං
තෙසං තත් සභිත්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත්
චක්ඛන්‍රියං න උපපජ්ඣති, සුඤ්ඤාචාරානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං,
අසංකල්පකානං තෙසං තත් සභිත්‍රියං න උපපජ්ඣති,
චක්ඛන්‍රියං න උපපජ්ඣති.

[illegible]

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන යත්: පඤ්චවෙවාකාරයෙහි පශ්චිමභවික යනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාසයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. ශුද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන යත්: පඤ්චවෙවාකාරයෙහි පශ්චිමභවික යනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ සොමනස්සින්ද්‍රිය පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. ශුද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන, සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන යත්: පඤ්චවෙවාකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. ශුද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත් මනිඤ්ඤං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣත්තිති: පඤ්ඤාචාරාධරෙ පටික්ඛමභවීකානං තෙසං තත් මනිඤ්ඤං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣත්ති. සුඛාචාරානං, අරුපෙ පටික්ඛමභවීකානං, අසංඝස්සත්තානං තෙසං තත් මනිඤ්ඤං න උපපජ්ඣති, වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣත්ති.

317. යස්ස යත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣත්ති තස්ස තත් ඉන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣතිති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත් ඉන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣත්ති. කාමාවචරෙ පටික්ඛමභවීකානං, යෙ ව පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතීචි භවෙ දසෙසත්තා පරිනිබ්බාධිසංගති තෙසං තත් ඉන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣත්ති. රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත් ඉන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣත්ති.

යස්ස යත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣත්ති තස්ස තත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣතිති: අ.මන්තා.

යස්ස වා පන යත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣත්ති: කාමාවචරෙ පටික්ඛමභවීකානං, යා ව ඉන්ද්‍රියෙ එතෙනෙව භාවෙන කතීචි භවෙ දසෙසත්තා පරිනිබ්බාධිසංගති තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣත්ති. රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣත්ති.

යස්ස යත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣත්ති තස්ස තත් ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣතිති: රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣත්ති, නො ව තෙසං තත් ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පටික්ඛමභවීකානං තෙසං තත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣත්ති, ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති.

යස්ස වා පන යත් ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣත්ති: කාමාවචරෙ පටික්ඛමභවීකානං තෙසං තත් ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣත්ති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පටික්ඛමභවීකානං තෙසං තත් ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣත්ති.

යස්ස යත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣත්ති තස්ස තත් සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣතිති: රූපාවචරානං තෙසං තත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣත්ති. නො ව තෙසං තත් සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. රූපාවචරෙ පටික්ඛමභවීකානං, අසංඝස්සත්තානං අරූපානං තෙසං තත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣත්ති, සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛන්ද්‍රිය නූපන යත්: පඤ්චවේදාකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤ්ජන්තයනට ද සි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපනි.

317. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද සි ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද සි ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද සි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද සි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි ජීවිකීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිකීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිකීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිකීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිකීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපන, රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිකීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤ්ජන්තයනට ද අරූපයනට ද සි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සඝානක වැ උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනි-
වෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචර-
යනට දැයි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික-
යනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපනා උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික-
යනට ද යම් කෙනෙක් සඝානක වැ සොමනස්සින් ඉපැදූ පිරිනි-
වෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ
යැ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචර-
යෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි
උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි
ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ.
රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්ව-
යනට දැයි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන, සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ද
නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට
එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට
එහි සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද
නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥ-
සත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද
නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ
ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද
නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද
අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද
නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපනි.

318. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ඝයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපන.

යස්ස යස් ඉතීන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං තස්ස තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං, නො ච තෙසං තත් පෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣස්සති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පට්ඨමභවීකානං, අසංකල්පකානං තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං තත් උපාජ්ඣත්තං, උපෙක්ඛන්ද්‍රියං තත් උපාජ්ඣස්සති.

යස්ස වා පන යස් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : කාමාවචරෙ පට්ඨමභවීකානං යෙ ච යොග්‍යානුකූලා උපපජ්ඣන්ති පටිතිබ්බාදිස්සන්ති තෙසං තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පට්ඨමභවීකානං, අසංකල්පකානං තෙසං තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං තත් උපාජ්ඣස්සති, ඉතීන්ද්‍රියං තත් උපාජ්ඣත්තං.

යස්ස යස් ඉතීන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං තස්ස තත් සඤ්ඤා-පෙ- පඤ්ඤාන්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං, නො ච තෙසං තත් මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣස්සති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පට්ඨමභවීකානං, අසංකල්පකානං තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං තත් උපාජ්ඣත්තං, මනින්ද්‍රියං තත් උපාජ්ඣස්සති.

යස්ස වා පන යස් මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං'ති : කාමාවචරෙ පට්ඨමභවීකානං තෙසං තත් මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පට්ඨමභවීකානං, අසංකල්පකානං තෙසං තත් මනින්ද්‍රියං තත් උපාජ්ඣස්සති, ඉතීන්ද්‍රියං තත් උපාජ්ඣත්තං.

319. යස්ස යස් පුරිසින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං තස්ස තත් ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං, නො ච තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣස්සති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පට්ඨමභවීකානං තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං තත් උපාජ්ඣත්තං, ජීවිතින්ද්‍රියං තත් උපාජ්ඣස්සති.

යස්ස වා පන යස් ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං'ති : කාමාවචරෙ පට්ඨමභවීකානං තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පට්ඨමභවීකානං තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං තත් උපාජ්ඣස්සති, පුරිසින්ද්‍රියං තත් උපාජ්ඣත්තං.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥයත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥයත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥයත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපන, මනිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි මනිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥයත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපන.

319. යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිතිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපන.

යස සත පුරිසිදිය. න උපාය්ත නස නත සොම-
නසිදිය. න උපාය්තනි: රුපාවිවරාන. තෙස. තත පුරිසිදිය.
න උපාය්ත, නො ව තෙස. තත සොමනසිදිය. න උපාය්තනි.
රුපාවිවරෙ පවිජ්ඣෙවිකාන, අසංකප්පනාන, අරුපාන. තෙස.
තත පුරිසිදියන න උපාය්ත. සොමනසිදියන න උපා-
ය්තනි.

යසස වා පන යතු සොමනසසිඤ්ඤං න උප්පජ්ඣති තසස තතු පුරිසිඤ්ඤං න උප්පජ්ඣතා'ති : කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච පුරිසා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣතා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තතු සොමනසසිඤ්ඤං න උප්පජ්ඣසති, නො ච තෙසං තතු පුරිසිඤ්ඤං න උප්පජ්ඣත්. රූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤානනානං, අරූපානං තෙසං තතු සොමනසසිඤ්ඤං න උප්පජ්ඣසති, පුරිසිඤ්ඤං න උප්පජ්ඣත්.

යහසා යනු පුරිසිඤ්ඤා යන උපායයක් තසා තනු උපෙක්ඛිඤ්ඤා යන උපායයකි. රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තනු පුරිසිඤ්ඤා යන උපායයක්, නො ව තෙසං තනු උපෙක්ඛිඤ්ඤා යන උපායයකි. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභේදානං අසංඝතං තෙසං තනු පුරිසිඤ්ඤා යන උපායයක්, උපෙක්ඛිඤ්ඤා යන උපායයකි.

යහස වා පන යතු උපෙකව්‍යේදිය. න උපාය්‍යයනි තසස
තසු පුරිසිදිය. න උපාය්‍යයා'නි: කාමාවචරෙ පවිත්‍රභවිකානා,
යෙ ව පුරිසා පොමනසෙසන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායිසසනනි තෙස.
තසු උපෙකව්‍යේදිය. න උපාය්‍යයනි, නො ව තෙස. තසු
පුරිසිදිය. න උපාය්‍යයා: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පවිත්‍රභවිකානා,
අසංකූසයකානා. තෙස. තසු උපෙකව්‍යේදියඤ්ච න උපාය්‍යයනි,
පුරිසිදියඤ්ච න උපාය්‍යයා.

යහස යသည် පුරිසිညිය. න ငလဟယ်သည် ဘဏ္ဍာ ဘသည် ဗရုဏိညိယ-
-ဗေ- ဗရုဏိညိယ. -ဗေ- မဏိညိယ. န ငလဟယ်သည် 'ဘိ: ရှုဗာလိဝိရား.
ရှုဗာလိဝိရား. ဘေဓ. ဘသည် ပုရိမိညိယ. န ငလဟယ်သည်, ဘော ဝ
ဘေဓ. ဘသည် မဏိညိယ. န ငလဟယ်သည်. ရှုဗာလိဝိရား ရှုဗာလိဝိရား
ဗရုဏိမဏိညိယ. ဗရုဏိမဏိညိယ. ဘေဓ. ဘသည် ပုရိမိညိယ. န
ငလဟယ်သည်, မဏိညိယ. န ငလဟယ်သည်.

යහස වා පන යත් මනිනිය. න උපාය්‍යසිති තසස තත් පුරිසිනිය. න උපාය්‍යසා'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත් මනිනිය. න උපාය්‍යසිති, නො ව තෙසං තත් පුරිසිනිය. න උපාය්‍යසා. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසංකෘ- සඤ්ඤානං තෙසං තත් මනිනියඤ්ඤා න උපාය්‍යසිති, පුරිසිනියඤ්ඤා න උපාය්‍යසා.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවච්ඡ වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවච්ඡයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවච්ඡයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවච්ඡයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවච්ඡ අරූපාවච්ඡ වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවච්ඡයෙහි අරූපාවච්ඡයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවච්ඡයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවච්ඡයෙහි අරූපාවච්ඡයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය ... පඤ්ඤිත්තිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවච්ඡ අරූපාවච්ඡ වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවච්ඡයෙහි අරූපාවච්ඡයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවච්ඡයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවච්ඡයෙහි අරූපාවච්ඡයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන.

320. යස්ස යත් ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාඨස්ස තස්ස තත් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති¹ : උපාඨස්සති.¹

යස්ස වා පන යත් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති තස්ස තත් ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාඨස්සති : උපාඨස්සති.

යස්ස යත් ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාඨස්ස තස්ස තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං -පෙ- සඤ්ඤාන්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤාන්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උපාඨස්සති² : උපාඨස්සති.

යස්ස වා පන යත් මනින්ද්‍රියං න උපාඨස්සති තස්ස තත් ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාඨස්සති : උපාඨස්සති.

321. යස්ස යත් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්ස තස්ස තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති³ : සුඤ්ඤාචාරානං දුතියෙ විනේ වත්තමානෙ තෙසං තත් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, නො ච තෙසං තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, අසංඝර්ෂණානං තෙසං තත් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති.

යස්ස වා පන යත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති තස්ස තත් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති : පච්ඡිමවිනිශ්චයමධිගිනං, යස්ස විනිශ්චය අනන්තරා සොමනස්සන්ද්‍රියං පච්ඡිමවිනිශ්චයං උපාඨස්සති තෙසං තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, නො ච තෙසං තත් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, අසංඝර්ෂණානං තෙසං තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති.

යස්ස යත් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්ස තස්ස තත් සඤ්ඤාන්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤාන්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උපාඨස්සති⁴ : සුඤ්ඤාචාරානං දුතියෙ විනේ වත්තමානෙ තෙසං තත් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, නො ච තෙසං තත් මනින්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, අසංඝර්ෂණානං තෙසං තත් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, මනින්ද්‍රියං න උපාඨස්සති.

යස්ස වා පන යත් මනින්ද්‍රියං න උපාඨස්සති තස්ස තත් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති : පච්ඡිමවිනිශ්චයමධිගිනං තෙසං තත් මනින්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, නො ච තෙසං තත් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, අසංඝර්ෂණානං තෙසං තත් මනින්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති.

322. යස්ස යත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාඨස්ස තස්ස තත් සඤ්ඤාන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති⁵ : සුඤ්ඤාචාරානං දුතියෙ විනේ වත්තමානෙ තෙසං තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤාන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, අසංඝර්ෂණානං තෙසං තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, සඤ්ඤාන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති.

1. තස්ස - P.T.S.

2. සුඤ්ඤාචාරානං - සුඤ්.

320. යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනො යැ යත්: උපදනො යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනො නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය ... සද්ධිත්තිය ... පඤ්ඤිත්තිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනො යැ යත්: උපදනො යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනො නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන යත්: උපති.

321. යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නූපදනො යැ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නො ද නූපදනො යැ, අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපදනො යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තිය නූපදනො නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන යත්: පශ්චිමචිත්තසමඛිතීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රසූක්ත පශ්චිමචිත්තස උපදනො නම් ඔවුනට ද සි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නූපදනො යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපදනො යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය ... පඤ්ඤිත්තිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනො යැ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනො යැ. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනො නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන යත්: පශ්චිමචිත්ත සමඛිතී වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනො යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපති.

322. යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තිය නූපති නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය නූපදනො යැ යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නූපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය නො ද නූපදනො යැ. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපන, සද්ධිත්තිය ද නූපදනො යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නූපන යත්: පශ්චිමචිත්තසමඛිති වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නො ද නූපන. අසංඤසත්ව වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තිය නූපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තිය ... මනින්තිය නූපදනෙ යැ යත්: ශුද්ධාචායයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්තිය නො ද නූපදනෙ යැ. අසංඤසත්ව වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපන, මනින්තිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්තිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නූපන යත්: පශ්චිමචිත්තසමඛිති වූ ඔවුනට එහි මනින්තිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නො ද නූපන. අසංඤසත්ව වූ ඔවුනට එහි මනින්තිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපන.

323. යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තිය නූපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තිය ... මනින්තිය නූපදනෙ යැ යත්: ශුද්ධාචායයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්තිය නො ද නූපදනෙ යැ. අසංඤසත්ව වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය ද නූපන, මනින්තිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්තිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය නූපන යත්: පශ්චිමචිත්ත සමඛිති වූ ඔවුනට එහි මනින්තිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය නො ද නූපන. අසංඤසත්ව වූ ඔවුනට එහි මනින්තිය ද නූපදනෙ යැ, සද්ධිත්තිය ද නූපන.

324. යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්තිය නූපනි නම් ඔහට එහි මනින්තිය නූපදනෙ යැ යත්: ශුද්ධාචායයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්තිය නො ද නූපදනෙ යැ. අසංඤසත්ව වූ ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය ද නූපන, මනින්තිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්තිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තිය නූපන යත්: පශ්චිමචිත්තසමඛිති වූ ඔවුනට එහි මනින්තිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය නො ද නූපන. අසංඤසත්ව වූ ඔවුනට එහි මනින්තිය ද නූපදනෙ යැ, පඤ්ඤිත්තිය ද නූපන.

අතිතානාගතවාර ඩි.

ප්‍රචාක්ෂිවාර නිමි.

1. යො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානාති සො සොකිත්ථියං පරිජානාති'ති : ආමනායා.

යො වා පන සොකිත්ථියං පරිජානාති සො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානාති'ති : ආමනායා.¹

යො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානාති සො දෙමනසිත්ථියං පජහති'ති : නො.

යො වා පන දෙමනසිත්ථියං පජහති සො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානාති'ති : නො.

යො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානාති සො අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිතිත්ථියං භාවෙති'ති : නො.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිතිත්ථියං භාවෙති සො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානාති'ති : නො.

යො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානාති සො අඤ්ඤිත්ථියං භාවෙති'ති : ආමනායා.

යො වා පන අඤ්ඤිත්ථියං භාවෙති සො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානාති'ති : ආමනායා.

යො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානාති සො අඤ්ඤතාරිත්ථියං සවිජ්ඣකරොති'ති : නො.

යො වා පන අඤ්ඤතාරිත්ථියං සවිජ්ඣකරොති සො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානාති'ති : නො.

2. යො දෙමනසිත්ථියං පජහති සො අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිතිත්ථියං භාවෙති'ති : නො.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිතිත්ථියං භාවෙති 'සො දෙමනසිත්ථියං පජහති'ති : නො.

යො දෙමනසිත්ථියං පජහති සො අඤ්ඤිත්ථියං භාවෙති'ති : ආමනායා.

යො වා පන අඤ්ඤිත්ථියං භාවෙති සො දෙමනසිත්ථියං පජහති'ති : ඉච්චි පුග්ගලා අඤ්ඤිත්ථියං භාවෙතති' නො ච දෙමනසිත්ථියං පජහතති. අනාගාමි මග්ගසමඛිති අඤ්ඤිත්ථියං භාවෙති, දෙමනසිත්ථියං පජහති.

යො දෙමනසිත්ථියං පජහති සො අඤ්ඤතාරිත්ථියං සවිජ්ඣකරොති'ති : නො.

1. P.T.S. උතො.

2. සකදගාමි මග්ගසමඛිති අඤ්ඤිත්ථියං භාවෙති. - P.T.S.

1. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙතෙම සොතින්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් සොතින්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ සොමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරෙයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරේ නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යැ යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වඩයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදු දැනී යැ යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තිය වඩයි යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තිය වඩා නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තිය සාක්ෂාත් කෙරෙයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තිය සාක්ෂාත් කෙරේ නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යැ යත්: නැත.

2. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරේ නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වඩයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරෙයි යත්: නැත.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤිත්තිය වඩයි යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තිය වඩා නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරෙයි යත්: (සකාදගාමිමාර්ගසමඛිති යැ අරහන්මාර්ග සමඛිති යැ යන) පුද්ගලයෝ දෙදෙන අඤ්ඤිත්තිය වඩති, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද දුරු කෙරෙති. අනාගාමී මාර්ගසමඛිති පුද්ගල අඤ්ඤිත්තිය ද වඩයි, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද දුරු කෙරෙයි.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තිය සාක්ෂාත් කෙරෙයි යත්: නැත.

යො වා පන අකුසාලාචරියං සවිජ්ජරොති යො දෙමනස්සිත්තියං පච්ඡති¹ති: නො.

3. යො අනකුසාලාකුසාලාචරියං භාවෙති යො අකුසාලාචරියං භාවෙති¹ති: නො.

යො වා පන අකුසාලාචරියං භාවෙති යො අනකුසාලාකුසාලාචරියං භාවෙති¹ති: නො.

යො අනකුසාලාකුසාලාචරියං භාවෙති යො අකුසාලාචරියං සවිජ්ජරොති¹ති: නො.

යො වා පන අකුසාලාචරියං සවිජ්ජරොති යො අනකුසාලාකුසාලාචරියං භාවෙති¹ති: නො.

4. යො අකුසාලාචරියං භාවෙති යො අකුසාලාචරියං සවිජ්ජරොති¹ති: නො.

යො වා පන අකුසාලාචරියං සවිජ්ජරොති යො අකුසාලාචරියං භාවෙති¹ති: නො. (අනුලොමං)

5. යො චක්ඛුත්තියං න පරිජානාති යො දෙමනස්සිත්තියං න පච්ඡති¹ති: අනාගාමිමග්ගසමධිච්ඡිත්තියං න පරිජානාති, නො ච දෙමනස්සිත්තියං න පච්ඡති. දො මග්ගසමධිච්ඡිත්තො යපෙතො අවසෙසා පුග්ගලා චක්ඛුත්තියං න පරිජානාති. දෙමනස්සිත්තියං න පච්ඡති.

යො වා පන දෙමනස්සිත්තියං න පච්ඡති යො චක්ඛුත්තියං න පරිජානාති¹ති: අග්ගමග්ගසමධිච්ඡිත්තියං න පච්ඡති, නො ච චක්ඛුත්තියං න පරිජානාති. දො මග්ගසමධිච්ඡිත්තො යපෙතො අවසෙසා පුග්ගලා දෙමනස්සිත්තියං න පච්ඡති, චක්ඛුත්තියං න පරිජානාති.

යො චක්ඛුත්තියං න පරිජානාති යො අනකුසාලාකුසාලාචරියං න භාවෙති¹ති: අට්ඨමකො චක්ඛුත්තියං න පරිජානාති, නො ච අනකුසාලාකුසාලාචරියං න භාවෙති. දො මග්ගසමධිච්ඡිත්තො යපෙතො අවසෙසා පුග්ගලා චක්ඛුත්තියං න පරිජානාති, අනකුසාලාකුසාලාචරියං න භාවෙති.

යො වා පන අනකුසාලාකුසාලාචරියං න භාවෙති යො චක්ඛුත්තියං න පරිජානාති¹ති: අග්ගමග්ගසමධිච්ඡිත්තියං න භාවෙති, නො ච චක්ඛුත්තියං න පරිජානාති. දො මග්ගසමධිච්ඡිත්තො යපෙතො අවසෙසා පුග්ගලා අනකුසාලාකුසාලාචරියං න භාවෙති, චක්ඛුත්තියං න පරිජානාති.

1. අග්ගමග්ගසමධිච්ඡිත්තො - P.T.S.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාචිත්තය සාක්ෂාත් කෙරේ නම් නම් හෙ දෙමනස්සිත්තය දුරු කෙරෙයි යත්: නැති.

3. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිත්තය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාත්තය වඩයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාත්තය වඩා නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිත්තය වඩයි යත්: නැත.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිත්තය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාචිත්තය සාක්ෂාත් කෙරෙයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාචිත්තය සාක්ෂාත් කෙරේ නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිත්තය වඩයි යත්: නැති.

4. යමෙක් අඤ්ඤාත්තය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාචිත්තය සාක්ෂාත් කෙරෙයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාචිත්තය සාක්ෂාත් කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤාත්තය වඩයි යත්: නැති. (අනුලෝම යි.)

5. යමෙක් චක්ඛුන්තය පිරිසිදු නො දනී නම් හෙ දෙමනස්සිත්තය නො හැරපියා ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඛිති (පුද්ගල) චක්ඛුන්තය නො පිරිසිදු දනිමි. දෙමනස්සිත්තය නො ද නො හැරපියයි. (අනාගාමී, අරහත්) මාර්ගසමඛිතින් දෙදෙනා තබා (හැර) අවශෙෂ පුද්ගලයෝ චක්ඛුන්තය ද නො පිරිසිදු දනිති, දෙමනස්සිත්තය ද නො හැරපියත්.

යළි යමෙක් දෙමනස්සිත්තය නො හැරපියා නම් හෙ චක්ඛුන්තය නො පිරිසිදු දනී යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඛිති පුද්ගල දෙමනස්සිත්තය නො හැරපියයි. චක්ඛුන්තය නො ද නො පිරිසිදු දනී. (අනාගාමී අරහත්) මාර්ගසමඛිතින් දෙදෙනා තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ දෙමනස්සිත්තය ද නො හැරපියති, චක්ඛුන්තය ද නො පිරිසිදු දනිත්

යමෙක් චක්ඛුන්තය නො පිරිසිදු දනී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිත්තය නො වඩා යැ යත්: අෂ්ටමක (ප්‍රොතාපත්ති-මාර්ගසමඛිති) පුද්ගල චක්ඛුන්තය නො පිරිසිදු දනිමි, අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිත්තය නො ද නො වඩයි. (ප්‍රොතාපත්ති අරහත්) මාර්ගසමඛිතින් දෙදෙනා තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ චක්ඛුන්තය ද නො පිරිසිදු දනිති. අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිත්තය ද නො වඩත්.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිත්තය නො වඩා නම් හෙ චක්ඛුන්තය නො පිරිසිදු දනී යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඛිති පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිත්තය නො වඩයි, චක්ඛුන්තය නො ද නො පිරිසිදු දනී. (ප්‍රොතාපත්ති අරහත්) මාර්ගසමඛිතින් දෙදෙනා තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිත්තය ද නො වඩති, චක්ඛුන්තය ද නො පිරිසිදු දනිත්.

යො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති යො අඤ්ඤිත්‍රියං න භාවෙති'ති: ආමනායා.

යො වා පන අඤ්ඤිත්‍රියං න භාවෙති යො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති'ති: ආමනායා.

යො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති යො අඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න සවිජ්ඣකරොති'ති: යො අග්ගඵලං සවිජ්ඣකරොති යො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති, නො ව අඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න සවිජ්ඣකරොති, අග්ගමග්ගසමධිගිනො අරහන්තඤ්ඤාතාවිත්‍රියං අවසෙසා පුග්ගලා වක්ඛන්ද්‍රියඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න පරිජානාති, අඤ්ඤාතාවිත්‍රියඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න සවිජ්ඣකරොති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න සවිජ්ඣකරොති යො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති'ති: අග්ගමග්ගසමධිගි අඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න සවිජ්ඣකරොති නො ව වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති, අග්ගමග්ගසමධිගිනො අරහන්තඤ්ඤාතාවිත්‍රියං අවසෙසා පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවිත්‍රියඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න සවිජ්ඣකරොති, වක්ඛන්ද්‍රියඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න පරිජානාති.

6. යො දෙමනස්සිත්‍රියං න පජ්ඣති යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න භාවෙති'ති: අට්ඨමකො දෙමනස්සිත්‍රියං න පජ්ඣති නො ව අනඤ්ඤාතඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න භාවෙති, ඉද්ධ මග්ගසමධිගිනො අවසෙසා පුග්ගලා දෙමනස්සිත්‍රියඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න පජ්ඣති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤාතාවිත්‍රියඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න භාවෙති.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න භාවෙති යො දෙමනස්සිත්‍රියං න පජ්ඣති'ති: අනාගාමිමග්ගසමධිගි අනඤ්ඤාතඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න භාවෙති, නො ව දෙමනස්සිත්‍රියං න පජ්ඣති, ඉද්ධ මග්ගසමධිගිනො අවසෙසා පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාතාවිත්‍රියඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න භාවෙති, දෙමනස්සිත්‍රියඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න පජ්ඣති.

යො දෙමනස්සිත්‍රියං න පජ්ඣති යො අඤ්ඤිත්‍රියං න භාවෙති'ති: ඉද්ධ පුග්ගලා දෙමනස්සිත්‍රියං න පජ්ඣති, නො ව අඤ්ඤිත්‍රියං න භාවෙති, නයො මග්ගසමධිගිනො අවසෙසා පුග්ගලා දෙමනස්සිත්‍රියඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න පජ්ඣති, අඤ්ඤිත්‍රියඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න භාවෙති.

යො වා පන අඤ්ඤිත්‍රියං න භාවෙති යො දෙමනස්සිත්‍රියං න පජ්ඣති'ති ආමනායා.

යො දෙමනස්සිත්‍රියං න පජ්ඣති යො අඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න සවිජ්ඣකරොති'ති: යො අග්ගඵලං¹ සවිජ්ඣකරොති යො දෙමනස්සිත්‍රියං න පජ්ඣති, නො ව අඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න සවිජ්ඣකරොති අනාගාමිමග්ගසමධිගිනො අරහන්තඤ්ඤාතාවිත්‍රියං අවසෙසා පුග්ගලා දෙමනස්සිත්‍රියඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න පජ්ඣති, අඤ්ඤාතාවිත්‍රියඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න සවිජ්ඣකරොති.

1. අග්ගමග්ගඵලං - සිද්ධි.

යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූ දැනීම හෙ අඤ්ඤාන්ද්‍රිය නො වඩා යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාන්ද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිඳූ නො දැනීම යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූ දැනීම හෙ අඤ්ඤා-
නාත්වන්ද්‍රිය සාක්ෂාත් නො කෙරෙයි යත්: යමෙක් අග්‍රඵලය
සාක්ෂාත් කෙරේ නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූ දැනීම,
අඤ්ඤානාත්වන්ද්‍රිය නො ද සාක්ෂාත් නො කෙරේ. අග්‍රමාර්ග-
සමඛිගියා ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ වක්ඛන්ද්‍රිය ද
නො පිරිසිඳූ දැනීම, අඤ්ඤානාත්වන්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් නො කෙරෙත්.

යළි යමෙක් අඤ්ඤානාත්වන්ද්‍රිය ප්‍රත්‍යක්ෂ නො කෙරේ නම්
හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූ දැනීම යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඛිගී
පුද්ගල අඤ්ඤානාත්වන්ද්‍රිය ප්‍රත්‍යක්ෂ නො කෙරෙයි, වක්ඛන්ද්‍රිය
නො ද පිරිසිඳූ නො දැනීම. අග්‍රමාර්ගසමඛිගියා ද රහතුන් ද තබා
අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අඤ්ඤානාත්වන්ද්‍රිය ද පසක් නො කෙරෙති,
වක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳූ දැනීම.

6. යමෙක් දෙමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නො හැරපියා නම් හෙ අනඤ්ඤා-
තඤ්ඤස්සාමිතිත්තන්ද්‍රිය නො වඩා යැ යත්: අභ්වමකයා දෙමනස්සිත්තන්ද්‍රිය
නො හැරපියයි, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තන්ද්‍රිය නො ද වඩයි,
(ප්‍රොකාපත්ති අනාගාමී) මාර්ගසමඛිගීන් දෙදෙනා තබා අවශෙෂ
පුද්ගලයෝ දෙමනස්සිත්තන්ද්‍රිය ද නො හැරපියති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්-
සාමිතිත්තන්ද්‍රිය ද නො වඩා.

යළි යම් කෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තන්ද්‍රිය නො වඩා
නම්, හෙ දෙමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නො හැරපියා යැ යත්: අනාගාමීමාර්ග
සමඛිගී පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තන්ද්‍රිය නො වඩයි, දෙම-
නස්සිත්තන්ද්‍රිය නො ද නො හැරපියති (ප්‍රොකාපත්ති අනාගාමී)
මාර්ගසමඛිගීන් දෙදෙනා තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අනඤ්ඤා-
තඤ්ඤස්සාමිතිත්තන්ද්‍රිය ද නො වඩති, දෙමනස්සිත්තන්ද්‍රිය ද නො හැරපියත්.

යමෙක් දෙමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නො හැරපියා නම් හෙ අඤ්ඤාන්ද්‍රිය
නො වඩා යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නො
හැරපියති, අඤ්ඤාන්ද්‍රිය නො ද නො වඩත්. මාර්ගසමඛිගීන් තුන්
දෙනෙකුන් තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ දෙමනස්සිත්තන්ද්‍රිය ද නො
හැරපියති අඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද නො වඩත්.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාන්ද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ දෙමනස්සිත්තන්ද්‍රිය
නො හැරපියා ද යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නො හැරපියා නම් හෙ අඤ්ඤා-
නාත්වන්ද්‍රිය පසක් නො කෙරේ යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵල පසක්
කෙරේ නම් හෙ දෙමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නො හැරපියයි, අඤ්ඤානාත්වන්ද්‍රිය
නො ද පසක් නො කෙරේ. අනාගාමීමාර්ගසමඛිගීහු ද රහතුන් ද
තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ දෙමනස්සිත්තන්ද්‍රිය ද නො හැරපියති
අඤ්ඤානාත්වන්ද්‍රිය ද පසක් නො කෙරෙත්.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය පසක් නො කෙරේ නම් හෙ දෙමනස්සිත්ථිය නො හැරියා ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඛිති පුද්ගල අඤ්ඤාතාවිත්ථිය පසක් නො කෙරෙයි, දෙමනස්සිත්ථිය නො ද නො හැරියා. අනාගාමිමාර්ගසමඛිතියා ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අඤ්ඤාතාවිත්ථිය ද පසක් නො කෙරෙති, දෙමනස්සිත්ථිය ද නො හැරියන්.

7. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤිත්ථිය නො වඩා යැ යත්: මාර්ගසමඛිති නිදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය නො වඩති, අඤ්ඤිත්ථිය නො ද නො වඩත්. සතර මාර්ගසමඛිති තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය ද නො වඩති, අඤ්ඤිත්ථිය ද නො වඩත්.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්ථිය නො වඩා නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය නො වඩා යැ යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල අඤ්ඤිත්ථිය නො වඩයි, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය නො ද නො වඩා. සතර මාර්ගසමඛිති තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අඤ්ඤිත්ථිය ද නො වඩති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය ද නො වඩත්.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්ථිය පසක් නො කෙරේ යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵල පසක් කෙරේ නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය නො වඩයි, අඤ්ඤාතාවිත්ථිය නො ද පසක් නො කෙරේ. අෂ්ටමකයා ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය ද නො වඩති, අඤ්ඤාතාවිත්ථිය ද පසක් නො කෙරෙත්.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය පසක් නො කෙරේ නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය නො වඩා යැ යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල අඤ්ඤාතාවිත්ථිය පසක් නො කෙරෙයි, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය නො ද නො වඩා, අෂ්ටමකයා ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අඤ්ඤාතාවිත්ථිය ද පසක් නො කෙරෙති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය ද නො වඩත්.

8. යමෙක් අඤ්ඤිත්ථිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්ථිය පසක් නො කෙරේ යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵල පසක් කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤිත්ථිය නො වඩයි, අඤ්ඤාතාවිත්ථිය නො ද පසක් නො කෙරේ. මාර්ගසමඛිති නිදෙනතුන් ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අඤ්ඤිත්ථිය ද නො වඩති, අඤ්ඤාතාවිත්ථිය ද පසක් නො කෙරෙත්.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය පසක් නො කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤිත්ථිය නො වඩා යැ යත්: මාර්ගසමඛිති නිදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය පසක් නො කෙරෙති, අඤ්ඤිත්ථිය නො ද නො වඩත්, මාර්ගසමඛිති නිදෙනතුන් ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අඤ්ඤාතාවිත්ථිය ද පසක් නො කෙරෙති, අඤ්ඤිත්ථිය ද නො වඩත්. (ප්‍රත්‍යානික යි.)

ප්‍රත්‍යුත්පත්තවාර යි.

9. යො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිතං යො දෙමනස්සන්ද්‍රියං පජ්ඣිතං'ති : ආමනතා.

යො වා පන දෙමනස්සන්ද්‍රියං පජ්ඣිතං යො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිතං'ති : ඉච්ච පුග්ගලා දෙමනස්සන්ද්‍රියං පජ්ඣිතං, නො ව වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිතං. අරහා දෙමනස්සන්ද්‍රියං'ති පජ්ඣිතං, වක්ඛන්ද්‍රියං'ති පරිජානිතං.

යො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිතං යො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිතින්ද්‍රියං භාවිතං'ති : ආමනතා.

යො වා පන අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිතින්ද්‍රියං භාවිතං යො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිතං'ති : ඡ පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිතින්ද්‍රියං භාවිතං, නො ව වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිතං. අරහා අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිතින්ද්‍රියං'ති භාවිතං, වක්ඛන්ද්‍රියං'ති පරිජානිතං.

යො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිතං යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිතං'ති : ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිතං යො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිතං'ති : ආමනතා.

යො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිතං යො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිතං'ති :¹ යො අග්ගඵලං සච්ඡිකරොති, යො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිතං, නො ව අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිතං යො අග්ගඵලං සච්ඡිකරොති. යො වක්ඛන්ද්‍රියං'ති පරිජානිතං, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං'ති සච්ඡිකරිතං.²

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිතං යො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිතං'ති : ආමනතා.

10. යො දෙමනස්සන්ද්‍රියං පජ්ඣිතං යො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිතින්ද්‍රියං භාවිතං'ති : ආමනතා.

යො වා පන අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිතින්ද්‍රියං භාවිතං යො දෙමනස්සන්ද්‍රියං පජ්ඣිතං'ති : චක්ඛාදො පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිතින්ද්‍රියං භාවිතං, නො ව දෙමනස්සන්ද්‍රියං පජ්ඣිතං. කයො පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිතින්ද්‍රියං'ති භාවිතං, දෙමනස්සන්ද්‍රියං'ති පජ්ඣිතං.

යො දෙමනස්සන්ද්‍රියං පජ්ඣිතං යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිතං'ති : ඉච්ච පුග්ගලා දෙමනස්සන්ද්‍රියං පජ්ඣිතං, නො ව අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිතං. අරහා දෙමනස්සන්ද්‍රියං'ති පජ්ඣිතං, අඤ්ඤින්ද්‍රියං'ති භාවිතං.

1. සච්ඡිකරිතං'ති : ආමනතා. - P.T.S.

2. P.T.S. - උංතං.

9. යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරවී යෑ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරවී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් සොමනස්සින්ද්‍රිය හැරවී යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිදුදත්තෙ යැ. රහත් පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද හැරවී යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද පිරිසිදුදත්තෙ යැ.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී යෑ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩුහ, චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිදුදත්තෙ. රහත් පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද වැඩී යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද පිරිසිදුදත්තෙ යි.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තිය වැඩී යෑ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තිය වැඩී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තිය පසක් කෙළේ යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵල පසක් කෙරේ නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ යැ, අඤ්ඤාතාවිත්තිය නො ද පසක් කෙළේ යැ යමෙක් අග්‍රඵල පසක් කෙළේ වී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය ද පිරිසිදුදත්තෙ යැ, අඤ්ඤාතාවිත්තිය ද පසක් කෙළේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ යැ යත්: එසේ යි.

10. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙළේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී යෑ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩුහ. දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රභාණය කළහ, පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද වැඩුහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය කළහ.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තිය වැඩී යෑ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කළහ, අඤ්ඤිත්තිය නො ද වැඩුහ අර්හත් පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය කෙළේ යැ, අඤ්ඤිත්තිය ද වැඩී.

යො වා පන අකුඤ්ඤාදියං භාවිතං සො දෙමනසස්සියං පජභිත්වා'ති : ආමනතා.

යො දෙමනසස්සියං පජභිත්ව සො අකුඤ්ඤාතාව්ඤ්ඤාදියං සවිඤ්ඤාකරිත්වා'ති : තයො පුග්ගලා දෙමනසස්සියං පජභිත්ව, නො ව අකුඤ්ඤාතාව්ඤ්ඤාදියං සවිඤ්ඤාකරිත්ව. අරහා දෙමනසස්සියං අකුඤ්ඤාතාව්ඤ්ඤාදියං සවිඤ්ඤාකරිත්ව.

යො වා පන අකුඤ්ඤාතාව්ඤ්ඤාදියං සවිඤ්ඤාකරිත්ව සො දෙමනසස්සියං පජභිත්වා'ති : ආමනතා.

11. යො අනකුඤ්ඤාතකුඤ්ඤාසංකප්පිතියං භාවිතං සො අකුඤ්ඤාදියං භාවිත්වා'ති : ජ පුග්ගලා අනකුඤ්ඤාතකුඤ්ඤාසංකප්පිතියං භාවිත්ව, නො ව අකුඤ්ඤාදියං භාවිත්ව. අරහා අනකුඤ්ඤාතකුඤ්ඤාසංකප්පිතියං අකුඤ්ඤාදියං භාවිත්ව.

යො වා පන අකුඤ්ඤාදියං භාවිතං සො අනකුඤ්ඤාතකුඤ්ඤාසංකප්පිතියං භාවිත්වා'ති : ආමනතා.

යො අනකුඤ්ඤාතකුඤ්ඤාසංකප්පිතියං භාවිතං සො අකුඤ්ඤාතාව්ඤ්ඤාදියං සවිඤ්ඤාකරිත්වා'ති : සත්තං පුග්ගලා' අනකුඤ්ඤාතකුඤ්ඤාසංකප්පිතියං භාවිත්ව, නො ව අකුඤ්ඤාතාව්ඤ්ඤාදියං සවිඤ්ඤාකරිත්ව. අරහා අනකුඤ්ඤාතකුඤ්ඤාසංකප්පිතියං අකුඤ්ඤාතාව්ඤ්ඤාදියං සවිඤ්ඤාකරිත්ව.

යො වා පන අකුඤ්ඤාතාව්ඤ්ඤාදියං සවිඤ්ඤාකරිත්ව සො අනකුඤ්ඤාතකුඤ්ඤාසංකප්පිතියං භාවිත්වා'ති : ආමනතා.

12. යො අකුඤ්ඤාදියං භාවිතං සො අකුඤ්ඤාතාව්ඤ්ඤාදියං සවිඤ්ඤාකරිත්වා'ති : යො අග්ගඵලං සවිඤ්ඤාකරොති සො අකුඤ්ඤාදියං භාවිත්ව, නො ව අකුඤ්ඤාතාව්ඤ්ඤාදියං සවිඤ්ඤාකරිත්ව යො අග්ගඵලං සවිජාකාසි සො අකුඤ්ඤාදියං භාවිත්ව, අකුඤ්ඤාතාව්ඤ්ඤාදියං සවිඤ්ඤාකරිත්ව.

යො වා පන අකුඤ්ඤාතාව්ඤ්ඤාදියං සවිඤ්ඤාකරිත්ව සො අකුඤ්ඤාදියං භාවිත්වා'ති : ආමනතා. (අනුලොමං).

13. යො චක්ඛුදියං න පරිජානිතං සො දෙමනසස්සියං න පජභිත්වා'ති : දෙඛ පුග්ගලා චක්ඛුදියං න පරිජානිතං, නො ව දෙමනසස්සියං න පජභිත්ව. ජ පුග්ගලා චක්ඛුදියං න පරිජානිතං, දෙමනසස්සියං න පජභිත්ව.

යො වා පන දෙමනසස්සියං න පජභිත්ව සො චක්ඛුදියං න පරිජානිත්වා'ති : ආමනතා.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිතද්‍රිය වැඩි නම් හෙ දෙමනස්සිතද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සිතද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිතද්‍රිය පසක් කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් දෙමනස්සිතද්‍රිය ප්‍රභාණය කළහ. අඤ්ඤාතාවිතද්‍රිය නො ද පසක් කළහ. අර්හත් පුද්ගල දෙමනස්සිතද්‍රිය ද ප්‍රභාණය කෙළේ යැ, අඤ්ඤාතාවිතද්‍රිය ද පසක් කෙළේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිතද්‍රිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ දෙමනස්සිතද්‍රිය ප්‍රභාණය කළේ යැ යත්: එසේ යැ.

11. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිතද්‍රිය වැඩි නම් හෙ අඤ්ඤිතද්‍රිය වැඩි යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිතද්‍රිය වැඩුහ, අඤ්ඤිතද්‍රිය නො ද වැඩුහ. රහත් පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිතද්‍රිය ද වැඩි යැ අඤ්ඤිතද්‍රිය ද වැඩි.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිතද්‍රිය වැඩි නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිතද්‍රිය වැඩි යැ යත්: එසේ යි.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිතද්‍රිය වැඩි නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිතද්‍රිය පසක් කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත්දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිතද්‍රිය වැඩුහ, අඤ්ඤාතාවිතද්‍රිය නො ද පසක් කළහ. අර්හත් පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිතද්‍රිය ද වැඩි යැ, අඤ්ඤාතාවිතද්‍රිය ද පසක් කළහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිතද්‍රිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිතද්‍රිය වැඩි යැ යත්: එසේ යි.

12. යමෙක් අඤ්ඤිතද්‍රිය වැඩි නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිතද්‍රිය පසක් කෙළේ යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵල පසක් කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤිතද්‍රිය වැඩි යැ, අඤ්ඤාතාවිතද්‍රිය නො ද පසක් කෙළේ යැ. යමෙක් අග්‍රඵල පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිතද්‍රිය ද වැඩි යැ, අඤ්ඤාතාවිතද්‍රිය ද පසක් කෙළේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිතද්‍රිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිතද්‍රිය වැඩි යැ යත්: එසේ යි. (අනුලොම යි.)

13. යමෙක් චක්ඛුතද්‍රිය නො පිරිසිදූ දත්තේ වී නම් හෙ දෙමනස්සිතද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුතද්‍රිය නො පිරිසිදූ දත්ත, දෙමනස්සිතද්‍රිය නො ද ප්‍රභාණය නො කළහ. පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් චක්ඛුතද්‍රිය ද නො පිරිසිදූ දත්ත, දෙමනස්සිතද්‍රිය ද ප්‍රභාණය නො කළහ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සිතද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙළේ වී නම් හෙ චක්ඛුතද්‍රිය නො පිරිසිදූ දත්තේ යැ යත්: එසේ යැ.

යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත් සො අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්වා'ති: ඡ පුග්ගලා වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්, නො ව අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්. ඉථ පුග්ගලා වකඛුන්ද්‍රියඤ්ඤා න පරිජානිත්, අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවිත්.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත් සො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්වා'ති: ආමනතා.

යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත් සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත්වා'ති: ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත් සො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්වා'ති: ආමනතා.

යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත් සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්වා'ති: ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත් සො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්වා'ති: යො අග්ගඵලං සච්ඡිකරොති යො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්, නො ව වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්. අට්ඨ-පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ඤා න සච්ඡිකරිත්, වකඛුන්ද්‍රියඤ්ඤා න පරිජානිත්.

14. යො දෙමනසිතින්ද්‍රියං න පච්ඡිත් සො අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්වා'ති: චක්ඛාරො පුග්ගලා දෙමනසිතින්ද්‍රියං න පච්ඡිත්, නො ව අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්. ඉථ පුග්ගලා දෙමනසිතින්ද්‍රියඤ්ඤා නපච්ඡිත්, අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවිත්.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත් සො දෙමනසිතින්ද්‍රියං නපච්ඡිත්වා'ති: ආමනතා.

යො දෙමනසිතින්ද්‍රියං න පච්ඡිත් සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත්වා'ති: ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත් සො දෙමනසිතින්ද්‍රියං නපච්ඡිත්වා'ති: ඉථ පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත්, නො ව දෙමනසිතින්ද්‍රියං නපච්ඡිත්. ඡ පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවිත්, දෙමනසිතින්ද්‍රියඤ්ඤා න පච්ඡිත්.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදත්තේ වී නම් හෙ අනාඤ්ඤා-
තඤ්ඤාස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක්
චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදත්ත, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතින්ද්‍රිය
නො ද නො වැඩුහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද
නො පිරිසිදුදත්ත, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතින්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ.

යළි යමෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ
චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදත්තේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදත්තේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තද්‍රිය
නො වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය
නො පිරිසිදුදත්තේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදත්තේ වී නම් හෙ අඤ්ඤා-
තාවිත්තද්‍රිය පසක් නො කෙළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තද්‍රිය නො පසක්කළේ වී නම් හෙ
චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදත්තේ යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵලය පසක්
කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තද්‍රිය නො පසක්කළේ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය
නො ද පිරිසිදු නො දත්තේ යැ. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අඤ්ඤා-
තාවිත්තද්‍රිය ද නො පසක්කළහ. චක්ඛුන්ද්‍රිය ද පිරිසිදු නො දත්ත.

14. යමෙක් දෙමනස්සිත්තද්‍රිය නො පිරිසිදුදත්තේ වී නම් හෙ
අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සතර
දෙනෙක් දෙමනස්සිත්තද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කළහ. අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාස්-
සාමිතින්ද්‍රිය නො ද නො වැඩී යැ, පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙම-
නස්සිත්තද්‍රිය ද ප්‍රභාණය නො කළහ. අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතින්ද්‍රිය ද
නො වැඩුහ.

යළි යමෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ
දෙමනස්සිත්තද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සිත්තද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කළේ වී නම් හෙ
අඤ්ඤිත්තද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ දෙමනස්සිත්තද්‍රිය
ප්‍රභාණය නො කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤිත්තද්‍රිය
නො වැඩුහ, දෙමනස්සිත්තද්‍රිය නො ද ප්‍රභාණය නො කළහ.
පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤිත්තද්‍රිය ද නො වැඩුහ, දෙමනස්සිත්තද්‍රිය ද
ප්‍රභාණය නො කළහ.

යො දෙමනසිත්ථියං න පච්ඡිත්තං යො අකුසලාචාරිත්ථියං න සච්ඡිකරිත්තං'ති : ආමන්තා.

යො වා පන අකුසලාචාරිත්ථියං න සච්ඡිකරිත්තං යො දෙමනසිත්ථියං න පච්ඡිත්තං'ති : තයො පුග්ගලා අකුසලාචාරිත්ථියං න සච්ඡිකරිත්තං, නො ච දෙමනසිත්ථියං න පච්ඡිත්තං. ඡ පුග්ගලා අකුසලාචාරිත්ථියං'ති න සච්ඡිකරිත්තං, දෙමනසිත්ථියං'ති න පච්ඡිත්තං.

15. යො අනකුසලාකුසලාසංඝාතීතිත්ථියං න භාවිත්තං යො අකුසලාචාරිත්ථියං න භාවිත්තං'ති : ආමන්තා.

යො වා පන අකුසලාචාරිත්ථියං න භාවිත්තං යො අනකුසලාකුසලාසංඝාතීතිත්ථියං න භාවිත්තං'ති : ඡ පුග්ගලා අකුසලාචාරිත්ථියං න භාවිත්තං, නො ච අනකුසලාකුසලාසංඝාතීතිත්ථියං න භාවිත්තං. ඉති පුග්ගලා අකුසලාචාරිත්ථියං'ති න භාවිත්තං, අනකුසලාකුසලාසංඝාතීතිත්ථියං'ති න භාවිත්තං.

යො අනකුසලාකුසලාසංඝාතීතිත්ථියං න භාවිත්තං යො අකුසලාචාරිත්ථියං න සච්ඡිකරිත්තං'ති : ආමන්තා.

යො වා පන අකුසලාචාරිත්ථියං න සච්ඡිකරිත්තං යො අනකුසලාකුසලාසංඝාතීතිත්ථියං න භාවිත්තං'ති : සත්ත පුග්ගලා අකුසලාචාරිත්ථියං න සච්ඡිකරිත්තං, නො ච අනකුසලාකුසලාසංඝාතීතිත්ථියං න භාවිත්තං. ඉති පුග්ගලා අකුසලාචාරිත්ථියං'ති න සච්ඡිකරිත්තං, අනකුසලාකුසලාසංඝාතීතිත්ථියං'ති න භාවිත්තං.

16. යො අකුසලාචාරිත්ථියං න භාවිත්තං යො අකුසලාචාරිත්ථියං න සච්ඡිකරිත්තං'ති : ආමන්තා.

යො වා පන අකුසලාචාරිත්ථියං න සච්ඡිකරිත්තං යො අකුසලාචාරිත්ථියං න භාවිත්තං'ති : යො අග්ගඵලං සච්ඡිකරොති යො අකුසලාචාරිත්ථියං න සච්ඡිකරිත්තං, නො ච අකුසලාචාරිත්ථියං න භාවිත්තං. අධිපුග්ගලා අකුසලාචාරිත්ථියං'ති න සච්ඡිකරිත්තං, අකුසලාචාරිත්ථියං'ති න භාවිත්තං. (පච්චනිකං).

අතිත්තපාරො.

යමෙක් දෙමනස්සිත්තදිය ප්‍රභාණය නො කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො පසක් කෙළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො පසක් කෙළේ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්තදිය ප්‍රභාණය නො කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො පසක් කළහ, දෙමනස්සිත්තදිය නො ද ප්‍රභාණය නො කළහ. පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය ද නො පසක් කළහ, දෙමනස්සිත්තදිය ද ප්‍රභාණය නො කළහ.

15. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තදිය නො වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තදිය නො වැඩී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤිත්තදිය නො වැඩුහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො ද නො වැඩුහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤිත්තදිය ද නො වැඩුහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය ද නො වැඩුහ.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො පසක් කළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො පසක් කළහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො ද නො වැඩුහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය ද නො පසක් කළහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය ද නො වැඩුහ.

16. යමෙක් අඤ්ඤිත්තදිය නො වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො පසක් කෙළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තදිය නො වැඩී යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵලය සාක්ෂාත් කෙරේ ද හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො සාක්ෂාත් කෙළේ යැ, අඤ්ඤිත්තදිය නො ද නො වැඩී යැ. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය ද නො සාක්ෂාත් කළහ, අඤ්ඤිත්තදිය ද නො වැඩුහ. (ප්‍රත්‍යන්තික සි.)

17. යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිසසනි යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහිසසනි'ති: ඥෙච පුග්ගලා වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිසසනනි, නො ව දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහිසසනනි. පඤ්ච පුග්ගලා වකඛුන්ද්‍රියඤ්ච පරිජානිසසනනි, දෙමනසසින්ද්‍රියඤ්ච පජහිසසනනි.

යො වා පන දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහිසසනි යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිසසනි'ති: ආමනතා.

යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිසසනි යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියං භාවෙසසනි'ති: 1 ඡ පුග්ගලා වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිසසනනි, නො ව අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියං භාවෙසසනනි. යෙ පුට්ඨජජනා මග්ගං පච්චලහිසසනනි තෙ වකඛුන්ද්‍රියඤ්ච පරිජානිසසනනි, අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියඤ්ච භාවෙසසනනි.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියං භාවෙසසනි යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිසසනි'ති: ආමනතා.

යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිසසනි යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙසසනි'ති: ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙසසනි යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිසසනි'ති: ආමනතා.

යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිසසනි යො අඤ්ඤතථින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිසසනි'ති: ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤතථින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිසසනි යො වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිසසනි'ති: අග්ගමග්ගසමච්ඡි අඤ්ඤතථින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිසසනි, නො ව වකඛුන්ද්‍රියං පරිජානිසසනි. සත්ත පුග්ගලා අඤ්ඤතථින්ද්‍රියඤ්ච සච්ඡිකරිසසනනි, වකඛුන්ද්‍රියඤ්ච පරිජානිසසනනි.

18. යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහිසසනි යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියං භාවෙසසනි'ති: චත්තාරො පුග්ගලා දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහිසසනනි, නො ව අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියං භාවෙසසනනි. යෙ පුට්ඨජජනා මග්ගං පච්චලහිසසනනි තෙ දෙමනසසින්ද්‍රියඤ්ච පජහිසසනනි, අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියඤ්ච භාවෙසසනනි.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤසසාමිතින්ද්‍රියං භාවෙසසනි යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහිසසනි'ති: ආමනතා.

යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහිසසනි යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙසසනි'ති: ආමනතා.

1. භාවෙසසනි'ති: - පිඬු.

17. යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රභාණය කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ පස්දෙනෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය ද පිරිසිදුදන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය කරන්නාහ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කරන්නෙ වී නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදන්නාහ, අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො ද වඩන්නාහ. යම් පෘථග්ජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභය කරන්නාහු නම් ඔහු වක්ඛන්ද්‍රිය ද පිරිසිදුදන්නාහ, අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදු දන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදන්නෙ යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඛිථි පුද්ගල අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිදු දන්නෙ යැ. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් කරන්නාහ. වක්ඛන්ද්‍රිය ද පිරිසිදුදන්නාහ.

18. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කරන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කරන්නාහ, අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො ද වඩන්නාහ. යම් පුහුදුන් කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභය කරන්නාහු නම් ඔහු දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය කරන්නාහ, අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කරන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කරන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යො වා පන අඤ්ඤිත්‍වයං භාවෙසසති සො දෙමනසසිත්‍වයං පච්ඡිසසති'ති : ඉච්ච පුග්ගලා අඤ්ඤිත්‍වයං භාවෙසසනති, නො ච දෙමනසසිත්‍වයං පච්ඡිසසනති. පඤ්ච පුග්ගලා අඤ්ඤිත්‍වයංඤ භාවෙසසනති, දෙමනසසිත්‍වයංඤ පච්ඡිසසනති.

යො දෙමනසසිත්‍වයං පච්ඡිසසති සො අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිසසති'ති : ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිසසති සො දෙමනසසිත්‍වයං පච්ඡිසසති'ති : නයො පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිසසනති, නො ච දෙමනසසිත්‍වයං පච්ඡිසසනති. පඤ්ච පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවිත්‍වයංඤ සච්ඡිකරිසසනති, දෙමනසසිත්‍වයංඤ පච්ඡිසසනති.

19. යො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතිත්‍වයං භාවෙසසති සො අඤ්ඤිත්‍වයං භාවෙසසති'ති : ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤිත්‍වයං භාවෙසසති සො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතිත්‍වයං භාවෙසසති'ති : ඡ පුග්ගලා අඤ්ඤිත්‍වයං භාවෙසසනති, නො ච අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතිත්‍වයං භාවෙසසනති. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිසසනති තෙ අඤ්ඤිත්‍වයංඤ භාවෙසසනති. අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතිත්‍වයංඤ භාවෙසසනති.

යො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතිත්‍වයං භාවෙසසති සො අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිසසති'ති : ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිසසති සො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතිත්‍වයං භාවෙසසති'ති : සත්ත පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිසසනති, නො ච අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතිත්‍වයං භාවෙසසනති. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිසසනති තෙ අඤ්ඤාතාවිත්‍වයංඤ සච්ඡිකරිසසනති, අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතිත්‍වයංඤ භාවෙසසනති.

20. යො අඤ්ඤිත්‍වයං භාවෙසසති සො අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිසසති'ති : ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිසසති සො අඤ්ඤිත්‍වයං භාවෙසසති'ති : අනමග්ගසමධි අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිසසති, නො ච අඤ්ඤිත්‍වයං භාවෙසසති. සත්ත පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවිත්‍වයංඤ සච්ඡිකරිසසනති, අඤ්ඤිත්‍වයංඤ භාවෙසසනති. (අනුලොමං).

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්වය වඩන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්වය ප්‍රභාණය කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤිත්වය වඩන්නාහ, දෙමනස්සිත්වය නො ද ප්‍රභාණය කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අඤ්ඤිත්වය ද වඩන්නාහ, දෙමනස්සිත්වය ද ප්‍රභාණය කරන්නාහ.

යමෙක් දෙමනස්සිත්වය ප්‍රභාණය කරන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්වය ප්‍රභාණය කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නාහ, දෙමනස්සිත්වය නො ද ප්‍රභාණය කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්වය ද පසක් කරන්නාහ, දෙමනස්සිත්වය ද ප්‍රභාණය කරන්නාහ.

19. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය වඩන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්වය වඩන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්වය වඩන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤිත්වය වඩන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය නො ද වඩන්නාහ. යම් පුහුදුන් කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභය කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤිත්වය ද වඩන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය ද වඩන්නාහ.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය වඩන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නාහ. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය නො ද වඩන්නාහ. යම් පුහුදුන් කෙනෙක් මාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤාතාවිත්වය ද පසක් කරන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය ද වඩන්නාහ.

20. යමෙක් අඤ්ඤිත්වය වඩන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ,

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්වය වඩන්නෙ යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඛරී පුද්ගල අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නෙ යැ, අඤ්ඤිත්වය නො ද වඩන්නෙ යැ, පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්වය ද පසක් කරන්නාහ, අඤ්ඤිත්වය ද වඩන්නාහ. (අනුලොම සි.)

21. යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සති යො දෙමනස්සින්ද්‍රියං න පජ්ඣිස්සති'ති : ආමනතා.

යො වා පන දෙමනස්සින්ද්‍රියං න පජ්ඣිස්සති යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සති'ති : දෙව පුග්ගලා දෙමනස්සින්ද්‍රියං න පජ්ඣිස්සනති, නො ව වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සනති. තයො පුග්ගලා දෙමනස්සින්ද්‍රියංඤා න පජ්ඣිස්සනති, වකඛුන්ද්‍රියංඤා න පරිජානිස්සනති.

යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සති යො අනඤ්ඤාන ඤාඤාස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති'ති : ආමනතා.

යො වා පන අනඤ්ඤාන ඤාඤාස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සති'ති : ඡ පුග්ගලා අනඤ්ඤාන ඤාඤාස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සනති, නො ව වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සනති. තයො පුග්ගලා අනඤ්ඤාන ඤාඤාස්සාමිතින්ද්‍රියංඤා න භාවෙස්සනති, වකඛුන්ද්‍රියංඤා න පරිජානිස්සනති.

යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සති යො අඤ්ඤාන්ද්‍රියං න භාවෙස්සති'ති : ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤාන්ද්‍රියං න භාවෙස්සති යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සති'ති : ආමනතා.

යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සති යො අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති'ති : අග්ගමග්ගසමඤ්ඤි වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සති, නො ව අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සනති. දෙව පුග්ගලා වකඛුන්ද්‍රියංඤා න පරිජානිස්සනති, අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියංඤා න සච්ඡිකරිස්සනති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සති'ති : ආමනතා.

22. යො දෙමනස්සින්ද්‍රියං න පජ්ඣිස්සති යො අනඤ්ඤාන ඤාඤාස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති'ති : ආමනතා.

යො වා පන අනඤ්ඤාන ඤාඤාස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති යො දෙමනස්සින්ද්‍රියං න පජ්ඣිස්සති'ති : වනොරො පුග්ගලා අනඤ්ඤාන ඤාඤාස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සනති, නො ව දෙමනස්සින්ද්‍රියං න පජ්ඣිස්සනති. පඤ්ඤා පුග්ගලා අනඤ්ඤාන ඤාඤාස්සාමිතින්ද්‍රියංඤා න භාවෙස්සනති, දෙමනස්සින්ද්‍රියංඤා න පජ්ඣිස්සනති.

21. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදන්නේ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්තද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කරන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සිත්තද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කරන්නේ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදන්නේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සිත්තද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කරන්නාහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිදු නො දන්නාහ. පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් දෙමනස්සිත්තද්‍රිය ද ප්‍රභාණය නො කරන්නාහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදන්නාහ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදන්නේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤා-තඤ්ඤස්සාමිතිත්තද්‍රිය නො වඩන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තද්‍රිය නො වඩන්නේ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදන්නේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තද්‍රිය නො වඩන්නාහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිදුදන්නාහ, පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අනඤ්ඤා-තඤ්ඤස්සාමිතිත්තද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදු දන්නාහ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදන්නේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තද්‍රිය නො වඩන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තද්‍රිය නො වඩන්නේ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදන්නේ වී නම් හෙ අඤ්ඤා-කාවිත්තද්‍රිය සාක්ෂාත් නො කරන්නේ යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඬ්ඨි පුද්ගල චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදන්නේ යැ, අඤ්ඤාකාවිත්තද්‍රිය නො ද සාක්ෂාත් නො කරන්නේ යැ, පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදන්නේ යැ, අඤ්ඤාකාවිත්තද්‍රිය ද සාක්ෂාත් නො කරන්නේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාකාවිත්තද්‍රිය පසක් නො කරන්නේ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

22. යමෙක් දෙමනස්සිත්තද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කරන්නේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තද්‍රිය නො වඩන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තද්‍රිය නො වඩන්නේ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්තද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කරන්නේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තද්‍රිය නො වඩන්නාහ, දෙමනස්සිත්තද්‍රිය නො ද ප්‍රභාණය නො කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, දෙමනස්සිත්තද්‍රිය ද ප්‍රභාණය නො කරන්නාහ.

යො දෙමනසිත්‍යං න පච්චික්ඛති සො අඤ්ඤිත්‍යං න භාවෙ-
ස්සති¹ති : දෙව පුග්ගලා දෙමනසිත්‍යං නපච්චික්ඛන්ති, නො ච
අඤ්ඤිත්‍යං න භාවෙස්සන්ති. තයො පුග්ගලා දෙමනසිත්‍යංඤ්ඤි
නපච්චික්ඛන්ති, අඤ්ඤිත්‍යංඤ්ඤි න භාවෙස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤිත්‍යං න භාවෙස්සති සො දෙමනසිත්‍යං
නපච්චික්ඛන්ති²ති : ආමන්තං.

යො දෙමනසිත්‍යං නපච්චික්ඛති සො අඤ්ඤාතාවිත්‍යං න
සච්ඡිකරිස්සති³ති : තයො පුග්ගලා දෙමනසිත්‍යං නපච්චික්ඛන්ති,
නො ච අඤ්ඤාතාවිත්‍යං න සච්ඡිකරිස්සන්ති. දෙව පුග්ගලා දෙම-
නසිත්‍යංඤ්ඤි නපච්චික්ඛන්ති, අඤ්ඤාතාවිත්‍යංඤ්ඤි න නපච්චික්ඛන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍යං න සච්ඡිකරිස්සති සො දෙම-
නසිත්‍යං නපච්චික්ඛන්ති⁴ති : ආමන්තං.

23. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිත්‍යං න භාවෙස්සති සො
අඤ්ඤිත්‍යං න භාවෙස්සති¹ති : ඒ පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤා-
ස්සාමිතිත්‍යං න භාවෙස්සන්ති, නො ච අඤ්ඤිත්‍යං න භාවෙස්සන්ති.
තයො² පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිත්‍යංඤ්ඤි න භාවෙස්සන්ති,
අඤ්ඤිත්‍යංඤ්ඤි න භාවෙස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤිත්‍යං න භාවෙස්සති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤා-
ස්සාමිතිත්‍යං න භාවෙස්සති³ති : ආමන්තං.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිත්‍යං න භාවෙස්සති සො අඤ්ඤා-
තාවිත්‍යං න සච්ඡිකරිස්සති⁴ති : සත්ත පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤා-
ස්සාමිතිත්‍යං න භාවෙස්සන්ති, නො ච අඤ්ඤාතාවිත්‍යං න සච්ඡිකරි-
ස්සන්ති. දෙව පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිත්‍යංඤ්ඤි න භාවෙස්සන්ති,
අඤ්ඤාතාවිත්‍යංඤ්ඤි න සච්ඡිකරිස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍යං න සච්ඡිකරිස්සති සො අනඤ්ඤා-
තඤ්ඤාස්සාමිතිත්‍යං න භාවෙස්සති⁵ති : ආමන්තං.

24. යො අඤ්ඤිත්‍යං න භාවෙස්සති සො අඤ්ඤාතාවිත්‍යං න
සච්ඡිකරිස්සති¹ති : අග්ගමග්ගසමථි² අඤ්ඤිත්‍යං න භාවෙස්සති,
නො ච අඤ්ඤාතාවිත්‍යං න සච්ඡිකරිස්සති. දෙව පුග්ගලා අඤ්ඤිත්‍යං-
ඤ්ඤි න භාවෙස්සන්ති, අඤ්ඤාතාවිත්‍යංඤ්ඤි න සච්ඡිකරිස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍යං න සච්ඡිකරිස්සති සො අඤ්ඤිත්‍යං
න භාවෙස්සති³ති : ආමන්තං. (පට්ඨනිකං).

අනාගතවාදො.

1. වක්ඛාමො - මඡසං.

2. පඤ්ඤා - මඡසං.

3. තයො පුග්ගලා - මඡසං.

4. න භාවෙස්සන්ති - මඡසං.

යමෙක් දෙමනස්සිත්තදිය ප්‍රභාණය නො කරන්නේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තදිය නො වඩන්නේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සිත්තදිය ප්‍රභාණය නො කරන්නාහ, අඤ්ඤිත්තදිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් දෙමනස්සිත්තදිය ද ප්‍රභාණය නො කරන්නාහ, අඤ්ඤිත්තදිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තදිය නො වඩන්නේ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්තදිය ප්‍රභාණය නො කරන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සිත්තදිය ප්‍රභාණය නො කරන්නේ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කරන්නේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් දෙමනස්සිත්තදිය ප්‍රභාණය නො කරන්නාහ, අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො ද පසක් නො කරන්නාහ, පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සිත්තදිය ද ප්‍රභාණය නො කරන්නාහ, අඤ්ඤාතාවිත්තදිය ද පසක් නො කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කරන්නේ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්තදිය ප්‍රභාණය නො කරන්නේ යැ යත්: එසේ යි.

23. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩන්නේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තදිය නො වඩන්නේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩන්නාහ, අඤ්ඤිත්තදිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය ද නො වඩන්නාහ, අඤ්ඤිත්තදිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තදිය නො වඩන්නේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩන්නේ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කරන්නේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩන්නාහ, අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො ද පසක් නො කරන්නාහ, පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය ද නො වඩන්නාහ, අඤ්ඤාතාවිත්තදිය ද පසක් නො කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කරන්නේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩන්නේ යැ යත්: එසේ යි.

24. යමෙක් අඤ්ඤිත්තදිය නො වඩන්නේ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කරන්නේ යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඛිති පුද්ගල අඤ්ඤිත්තදිය නො වඩන්නේ යැ, අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො ද පසක් නො කරන්නේ යැ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤිත්තදිය ද නො වඩන්නාහ, අඤ්ඤාතාවිත්තදිය ද පසක් නො කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කරන්නේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තදිය නො වඩන්නේ යැ යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යානික යි.)

අනාගතවාර යි.

25. යො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහිත්වා¹ති:
ආමනතා.

යො වා පන දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහිත්ව සො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජා-
නාති²ති: ඥෙව පුග්ගලා දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහිත්ව, නො ව
වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානනාති. අග්ගමග්ගසමඛරී දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහිත්ව,
වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානනාති.

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං
භාවිත්වා³ති: ආමනතා.

යො වා පන අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං භාවිත්ව සො
වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති²ති: ඡ පුග්ගලා¹ අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං
භාවිත්ව, නො ව වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානනාති. අග්ගමග්ගසමඛරී අනඤ්ඤා-
නඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං පජහිත්ව, වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානනාති.

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිත්වා³ති: නො.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිත්ව සො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජා-
නාති²ති: නො.

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සව්ඪ්ඤ්ඤිත්වා³ති:
නො.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සව්ඪ්ඤ්ඤිත්ව සො වක්ඛුන්ද්‍රියං
පරිජානාති²ති: නො.

26. යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහති සො අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සා-
මිතින්ද්‍රියං භාවිත්වා³ති: ආමනතා.

යො වා පන අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං භාවිත්ව සො දෙම-
නසසින්ද්‍රියං පජහති²ති: ඡ පුග්ගලා¹ අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං
භාවිත්ව, නො ව දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහති අනාගාමිමග්ගසමඛරී
අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං පජහති, දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහති.

යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජහති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිත්වා³ති:
නො.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිත්ව සො දෙමනසසින්ද්‍රියං
පජහති²ති: නො.

1. පඤ්ඤපුග්ගලා - P.T.S.

2. නො - P.T.S.

25. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙළේ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කළහ. චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිදුදැනී. අග්‍රමාර්ගසමධි පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය කෙළේ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද පිරිසිදුදැනී.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩුහ. චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිදුදැනී. අග්‍රමාර්ගසමධි පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද වැඩී යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද පිරිසිදුදැනී.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අඤ්ඤිත්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යැ යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්ද්‍රිය පසක් කෙළේ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ද්‍රිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යැ යත්: නැත.

26. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙරේ නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙරෙයි යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩුහ. දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රභාණය කෙරෙයි. අනාගාමිමාර්ගසමධි පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී. දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය කෙරේ.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤිත්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙරෙයි යත්: නැත.

යො දෙමනසසිද්ධියං පච්ඡති සො අඤ්ඤාතාවිද්ධියං සච්ඡිකරිත්වා'ති: නො.

යො චා පන අඤ්ඤාතාවිද්ධියං සච්ඡිකරිත්ව සො දෙමනසසිද්ධියං පච්ඡති'ති: නො.

27. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිද්ධියං භාවෙති සො අඤ්ඤාදිද්ධියං භාවිත්වා'ති: නො.

යො චා පන අඤ්ඤාදිද්ධියං භාවිත්ව සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිද්ධියං භාවෙති'ති: නො.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිද්ධියං භාවෙති සො අඤ්ඤාතාවිද්ධියං සච්ඡිකරිත්වා'ති: නො.

යො චා පන අඤ්ඤාතාවිද්ධියං සච්ඡිකරිත්ව සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිද්ධියං භාවෙති'ති: නො.

28. යො අඤ්ඤාදිද්ධියං භාවෙති සො අඤ්ඤාතාවිද්ධියං සච්ඡිකරිත්වා'ති: නො.

යො චා පන අඤ්ඤාතාවිද්ධියං සච්ඡිකරිත්ව සො අඤ්ඤාදිද්ධියං භාවෙති'ති: නො. (අනුලොමං).

29. යො චක්ඛුද්ධියං න පරිජානාති සො දෙමනසසිද්ධියං නපපච්ඡිත්වා'ති: දෙව පුග්ගලා චක්ඛුද්ධියං' න පරිජානාති, නො ච දෙමනසසිද්ධියං නපපච්ඡිත්ව. ඡ පුග්ගලා' චක්ඛුද්ධියංඤ්ඤා න පරිජානාති, දෙමනසසිද්ධියංඤ්ඤා නපපච්ඡිත්ව.

යො චා පන දෙමනසසිද්ධියං නපපච්ඡිත්ව සො චක්ඛුද්ධියං න පරිජානාති'ති: ආමනසා.

යො චක්ඛුද්ධියං න පරිජානාති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිද්ධියං න භාවිත්වා'ති: ඡ පුග්ගලා' චක්ඛුද්ධියං න පරිජානාති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිද්ධියං න භාවිත්ව. දෙව පුග්ගලා චක්ඛුද්ධියංඤ්ඤා න පරිජානාති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිද්ධියංඤ්ඤා න භාවිත්ව.

යො චා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිද්ධියං න භාවිත්ව සො චක්ඛුද්ධියං න පරිජානාති'ති: ආමනසා.

1. පඤ්ච පුග්ගලා - P.T.S.

2. අනාගාමි චක්ඛුද්ධියං - P.T.S.

3. පඤ්චපුග්ගලා - P.T.S.

යමෙක් දෙමනස්සිත්‍රිය ප්‍රභාණය කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤා-තාවිත්‍රිය පසක් කෙළේ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්‍රිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්‍රිය ප්‍රභාණය කෙරෙයි යත්: නැති.

27. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤිත්‍රිය වැඩි යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්‍රිය වැඩි නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය වඩයි යත්: නැත.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤා-තාවිත්‍රිය පසක් කෙළේ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්‍රිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය වඩයි යත්: නැති.

28. යමෙක් අඤ්ඤිත්‍රිය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්‍රිය පසක් කෙළේ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්‍රිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්‍රිය වඩයි යත්: නැති. (අනුලොම ධි.)

29. යමෙක් චක්ඛුත්‍රිය නො පිරිසිදැදැනී නම් හෙ දෙම-නස්සිත්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුත්‍රිය නො පිරිසිදැදැනී, දෙමනස්සිත්‍රිය නො ද ප්‍රභාණය නො කළහ. පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් චක්ඛුත්‍රිය ද නො පිරිසිදැදැනී, දෙමනස්සිත්‍රිය ද ප්‍රභාණය නො කළහ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සිත්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙළේ වී නම් හෙ චක්ඛුත්‍රිය නො පිරිසිදැදැනී යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුත්‍රිය නො පිරිසිදැදැනී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය නො වැඩි යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් චක්ඛුත්‍රිය නො පිරිසිදැදැනී, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය නො ද වැඩුහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුත්‍රිය ද නො පිරිසිදැදැනී, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය ද නො වැඩුහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය නො වැඩි නම් හෙ චක්ඛුත්‍රිය නො පිරිසිදැදැනී යැ යත්: එසේ යැ.

යො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති සො අඤ්ඤිත්‍රියං න භාවිත්වා'ති: අරහා වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති, නො ව අඤ්ඤිත්‍රියං න භාවිත්. සත්ත පුග්ගලා වක්ඛන්ද්‍රියඤ්ඤි න පරිජානාති, අඤ්ඤිත්‍රියඤ්ඤි න භාවිත්.

යො වා පන අඤ්ඤිත්‍රියං න භාවිත් සො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති'ති: අග්ගමග්ගසමධිති අඤ්ඤිත්‍රියං න භාවිත්, නො ව වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති. සත්තපුග්ගලා අඤ්ඤිත්‍රියඤ්ඤි න භාවිත්, වක්ඛන්ද්‍රියඤ්ඤි න පරිජානාති.¹

යො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති සො අඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න සවිජ්ඣිකරිත්වා'ති: අරහා වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති, නො ව අඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න සවිජ්ඣිකරිත්. අට්ඨපුග්ගලා වක්ඛන්ද්‍රියඤ්ඤි න පරිජානාති, අඤ්ඤාතාවිත්‍රියඤ්ඤි න සවිජ්ඣිකරිත්.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න සවිජ්ඣිකරිත් සො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති'ති: අග්ගමග්ගසමධිති අඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න සවිජ්ඣිකරිත්, නො ව වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති. අට්ඨපුග්ගලා අඤ්ඤාතාවිත්‍රියඤ්ඤි න සවිජ්ඣිකරිත්, වක්ඛන්ද්‍රියඤ්ඤි න පරිජානාති.

30. යො දෙමනස්සිත්‍රියං නපපජහති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසාමිතිත්‍රියං න භාවිත්වා'ති: ඡ පුග්ගලා දෙමනස්සිත්‍රියං නපපජහනති, නො ව අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසාමිතිත්‍රියං න භාවිත්. ඥා පුග්ගලා දෙමනස්සිත්‍රියඤ්ඤි නපපජහනති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසාමිතිත්‍රියඤ්ඤි න භාවිත්.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසාමිතිත්‍රියං න භාවිත් සො දෙමනස්සිත්‍රියං නපපජහති'ති: ආමනසා.

යො දෙමනස්සිත්‍රියං නපපජහති සො අඤ්ඤිත්‍රියං න භාවිත්වා'ති: අරහා දෙමනස්සිත්‍රියං නපපජහති, නො ව අඤ්ඤිත්‍රියං න භාවිත්. සත්ත පුග්ගලා දෙමනස්සිත්‍රියඤ්ඤි නපපජහති, අඤ්ඤිත්‍රියඤ්ඤි න භාවිත්.

යො වා පන අඤ්ඤිත්‍රියං න භාවිත් සො දෙමනස්සිත්‍රියං නපපජහති'ති: අනාගාමි මහාසමධිති අඤ්ඤිත්‍රියං න භාවිත්, නො ව දෙමනස්සිත්‍රියං නපපජහති. සත්ත පුග්ගලා අඤ්ඤිත්‍රියඤ්ඤි න භාවිත්, දෙමනස්සිත්‍රියඤ්ඤි නපපජහනති.

යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: රහත් පුද්ගල වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදු දැනී, අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො ද නො වැඩී. පුද්ගලයෝ සත්දෙනෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදු දැනී. අඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදැනී යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමථි පුද්ගල අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිදුදැනී. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ. වක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදැනී.

යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්ද්‍රිය පසක් නො කෙළේ යැ යත්: රහත් පුද්ගල වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදැනී, අඤ්ඤාතාවිත්ද්‍රිය නො ද පසක් නො කෙළේ යැ, පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදැනී, අඤ්ඤාතාවිත්ද්‍රිය ද පසක් නො කළහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ද්‍රිය පසක් නො කළේ වී නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදැනී යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමථි පුද්ගල අඤ්ඤාතාවිත්ද්‍රිය පසක් නො කෙළේ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිදුදැනී. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ද්‍රිය ද පසක් නො කළහ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදැනී.

30. යමෙක් දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙරේ නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙරෙහි, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ද්‍රිය නො ද නො වැඩුහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය නො කෙරෙහි, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙරේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: රහත් පුද්ගල දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙරෙයි. අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො ද නො වැඩී. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය නො කෙරෙහි, අඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නො වැඩී.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙරෙයි යත්: අනාගාමිමාර්ගසමථි පුද්ගල අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී යැ. දෙමනස්සිත්ද්‍රිය නො ද ප්‍රභාණය නො කෙරේ. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ, දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය නො කෙරෙත්.

යො දෙමනසිසිද්ධියං නපපභති සො අඤ්ඤතාවිද්ධියං න සවිඤ්ඤකරිත්වා¹ ති: අරහා දෙමනසිසිද්ධියං නපපභති, නො ච අඤ්ඤතාවිද්ධියං න සවිඤ්ඤකරිත්. අට්ඨ පුග්ගලා දෙමනසිසිද්ධියඤ්ඤ නපපභති, අඤ්ඤතාවිද්ධියඤ්ඤ න සවිඤ්ඤකරිත්.

යො වා පන අඤ්ඤතාවිද්ධියං න සවිඤ්ඤකරිත් සො දෙමනසිසිද්ධියං නපපභති² ති: අනාගාමී මග්ගසමඛරී අඤ්ඤතාවිද්ධියං න සවිඤ්ඤකරිත්, නො ච දෙමනසිසිද්ධියං නපපභති. අට්ඨපුග්ගලා අඤ්ඤතාවිද්ධියඤ්ඤ න සවිඤ්ඤකරිත්, දෙමනසිසිද්ධියඤ්ඤ නපපභති.

31. යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිතිද්ධියං න භාවෙති සො අඤ්ඤිද්ධියං න භාවිත්වා³ ති: අරහා⁴ අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිතිද්ධියං න භාවෙති,⁵ නො ච අඤ්ඤිද්ධියං න භාවිත්. සත්ත පුග්ගලා අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිතිද්ධියඤ්ඤ න භාවෙති, අඤ්ඤිද්ධියඤ්ඤ න භාවිත්.

යො වා පන අඤ්ඤිද්ධියං න භාවිත් සො අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිතිද්ධියං න භාවෙති⁶ ති: අට්ඨමකො අඤ්ඤිද්ධියං න භාවිත්, නො ච අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිතිද්ධියං න භාවෙති. සත්ත පුග්ගලා අඤ්ඤිද්ධියඤ්ඤ න භාවිත්, අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිතිද්ධියඤ්ඤ න භාවෙති.

යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිතිද්ධියං න භාවෙති සො අඤ්ඤතාවිද්ධියං න සවිඤ්ඤකරිත්වා⁷ ති: අරහා අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිතිද්ධියං න භාවෙති, නො ච අඤ්ඤතාවිද්ධියං න සවිඤ්ඤකරිත්. සත්ත පුග්ගලා⁸ අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිතිද්ධියඤ්ඤ න භාවෙති, අඤ්ඤතාවිද්ධියඤ්ඤ න සවිඤ්ඤකරිත්.

යො වා පන අඤ්ඤතාවිද්ධියං න සවිඤ්ඤකරිත් සො අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිතිද්ධියං න භාවෙති⁹ ති: අට්ඨමකො අඤ්ඤතාවිද්ධියං න සවිඤ්ඤකරිත්, නො ච අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිතිද්ධියං න භාවෙති. සත්ත පුග්ගලා¹⁰ අඤ්ඤතාවිද්ධියඤ්ඤ න සවිඤ්ඤකරිත්, අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිතිද්ධියඤ්ඤ න භාවෙති.

32. යො අඤ්ඤිද්ධියං න භාවෙති සො අඤ්ඤතාවිද්ධියං න සවිඤ්ඤකරිත්වා¹¹ ති: අරහා අඤ්ඤිද්ධියං න භාවෙති, නො ච අඤ්ඤතාවිද්ධියං න සවිඤ්ඤකරිත්. පඤ්ඤ පුග්ගලා අඤ්ඤිද්ධියඤ්ඤ න භාවෙති, අඤ්ඤතාවිද්ධියඤ්ඤ න සවිඤ්ඤකරිත්.

යො වා පන අඤ්ඤතාවිද්ධියං න සවිඤ්ඤකරිත් සො අඤ්ඤිද්ධියං න භාවෙති¹² ති: තයො මග්ගසමඛරී¹³ අඤ්ඤතාවිද්ධියං න සවිඤ්ඤකරිත්, නො ච අඤ්ඤිද්ධියං න භාවෙති. පඤ්ඤ පුග්ගලා¹⁴ අඤ්ඤතාවිද්ධියඤ්ඤ න සවිඤ්ඤකරිත්, අඤ්ඤිද්ධියඤ්ඤ න භාවෙති. (පච්චනිකං).

පට්ටප්පනනානිකවාරො.

1. දෙව පුග්ගලා - P.T.S.

2. භාවෙති - සීඝ්.

3. අට්ඨපුග්ගලා - P.T.S. ෪ පුග්ගලා - මජ්.

4. අග්ගමග්ගසමඛරී - PTS.

5. ෪ පුග්ගලා - මජ්.

යමෙක් දෙමනස්සිත්තදිය ප්‍රභාණය නො කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කෙරෙයි යත්: රහත් පුද්ගල දෙමනස්සිත්තදිය ප්‍රභාණය නො කෙරෙයි, අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො ද සාක්ෂාත් නො කෙළෙ යැ, පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් දෙමනස්සිත්තදිය ද ප්‍රභාණය නො කෙරෙති, අඤ්ඤාතාවිත්තදිය ද සාක්ෂාත් නො කළහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කෙළෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්තදිය ප්‍රභාණය නො කෙරෙයි යත්: අනාගාමිමාර්ග සම්මිති පුද්ගල අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කෙළෙ යැ, දෙමනස්සිත්තදිය නො ද ප්‍රභාණය නො කෙරෙයි. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය ද පසක් නො කළහ, දෙමනස්සිත්තදිය ද ප්‍රභාණය නො කෙරෙත්.

31. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤිත්තදිය නො වැඩී යැ යත්: රහත් පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩයි, අඤ්ඤිත්තදිය නො ද නො වැඩී. (අෂ්ටමක හැර) පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩති, (රහත් හැර) අඤ්ඤිත්තදිය ද නො වැඩුහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තදිය නො වැඩී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩයි යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල අඤ්ඤිත්තදිය නො වැඩී, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො ද නො වඩා. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤිත්තදිය ද නො වැඩුහ. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය ද නො වඩත්.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කෙළෙ යැ යත්: රහත් පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩයි, අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො ද පසක් නො කෙළෙ යැ. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය ද නො වඩති, අඤ්ඤාතාවිත්තදිය ද පසක් නො කළහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කෙළෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩයි යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කෙළෙ යැ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො ද නො වඩා. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය ද පසක් නො කළහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය ද නො වඩත්.

32. යමෙක් අඤ්ඤිත්තදිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කෙළෙ යැ යත්: රහත් පුද්ගල අඤ්ඤිත්තදිය නො වඩයි, අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො ද පසක් නො කෙළෙ යැ, පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අඤ්ඤිත්තදිය ද නො වඩති, අඤ්ඤාතාවිත්තදිය ද නො පසක් කළහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො පසක් කෙළෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තදිය නො වඩයි යත්: මාර්ගසම්මිතිහු තිදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො පසක් කළහ, අඤ්ඤිත්තදිය නො ද නො වඩත්. පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය ද නො පසක් කළහ, අඤ්ඤිත්තදිය ද නො වඩත්. (ප්‍රත්‍යානික යි.)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නානිතවාර යි.

33. යො වක්ඛුන්දියං පරිජානාති යො දෙමනසසින්දියං පජහන්ති : නො.

යො වා පන දෙමනසසින්දියං පජහන්ති යො වක්ඛුන්දියං පරිජානාති : නො.

යො වක්ඛුන්දියං පරිජානාති යො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්දියං භාවෙසන්ති : නො.

යො වා පන අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්දියං භාවෙසන්ති යො වක්ඛුන්දියං පරිජානාති : නො.

යො වක්ඛුන්දියං පරිජානාති යො අඤ්ඤින්දියං භාවෙසන්ති : නො.

යො වා පන අඤ්ඤින්දියං භාවෙසන්ති යො වක්ඛුන්දියං පරිජානාති : නො.

යො වක්ඛුන්දියං පරිජානාති යො අඤ්ඤාතාවින්දියං සච්ඡිකරිසාන්ති ආමනා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්දියං සච්ඡිකරිසාන්ති යො වක්ඛුන්දියං පරිජානාති : සත්ත පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්දියං සච්ඡිකරිසාන්ති, නො ව වක්ඛුන්දියං පරිජානාති. අග්ගමග්ගසමධි අඤ්ඤාතාවින්දියංආ සච්ඡිකරිසාන්ති, වක්ඛුන්දියංආ පරිජානාති.

34. යො දෙමනසසින්දියං පජහති යො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්දියං භාවෙසන්ති : නො.

යො වා පන අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්දියං භාවෙසන්ති යො දෙමනසසින්දියං පජහති : නො.

යො දෙමනසසින්දියං පජහති යො අඤ්ඤින්දියං භාවෙසන්ති : ආමනා.¹

යො වා පන අඤ්ඤින්දියං භාවෙසන්ති යො දෙමනසසින්දියං පජහති : ඡ පුග්ගලා අඤ්ඤින්දියං භාවෙසන්ති, නො ව දෙමනසසින්දියං පජහති. අනාගාමිග්ගසමධි අඤ්ඤින්දියංආ භාවෙසන්ති, දෙමනසසින්දියංආ පජහති.²

යො දෙමනසසින්දියං පජහති යො අඤ්ඤාතාවින්දියං සච්ඡිකරිසාන්ති : ආමනා.

1. නො - මජ්ඣ.

2. දෙමනසසින්දියං පජහති නො - මජ්ඣ.

33. යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ දෙමනස්සිත්තිය (ප්‍රභාණ පරිඤ වීසිත්) හැරපියන්නො යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් දෙමනස්සිත්තිය හැරපියන්නො වී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය වඩන්නො යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය වඩන්නො වී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තිය වඩන්නො යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තිය වඩන්නො වී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තිය පසක් කරන්නො යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තිය පසක් කරන්නො වී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තිය පසක් කරන්නාහ. චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිදුදැනිත්. අග්‍රමාර්ගසමඛිති පුද්ගල අඤ්ඤාතාවිත්තිය ද පසක් කරන්නො යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද පිරිසිදුදැනී.

34. යමෙක් දෙමනස්සිත්තිය (ඒ ඒ මාර්ගයෙන් ප්‍රභාණ පරිඤා වශයෙන්) හැරපියා නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය වඩන්නො යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය වඩන්නො වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්තිය හැරපියා යැ යත්: නැත.

යමෙක් දෙමනස්සිත්තිය හැරපියා නම් හෙ අඤ්ඤිත්තිය වඩන්නො යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තිය වඩන්නො වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්තිය හැරපියා යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤිත්තිය වඩන්නාහ, දෙමනස්සිත්තිය නො ද හැරපියත්, අනාගාමිමාර්ගසමඛිති පුද්ගල අඤ්ඤිත්තිය ද වඩන්නො යැ, දෙමනස්සිත්තිය ද හැරපියයි.

යමෙක් දෙමනස්සිත්තිය හැරපියා නම් හෙ අඤ්ඤිත්තිය පසක් කරන්නො යැ යත්: එසේ යැ.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්ථියං සච්ඡිකරිස්සන්ති යො දෙමනස්සිත්ථියං පජ්ඣති¹ති: සත්ත පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවිත්ථියං සච්ඡිකරිස්සන්ති, නො ච දෙමනස්සිත්ථියං පජ්ඣන්ති. අනාගාමිමග්ගසමඛි² අඤ්ඤාතාවිත්ථියං සච්ඡිකරිස්සන්ති, දෙමනස්සිත්ථියං පජ්ඣති.

35. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝිතිත්ථියං භාවෙති යො අඤ්ඤාතාවිත්ථියං භාවෙස්සති³ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්ථියං භාවෙස්සති යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝිතිත්ථියං භාවෙති⁴ති: ඡ⁵ පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවිත්ථියං භාවෙස්සන්ති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝිතිත්ථියං භාවෙති. අට්ඨමකො අඤ්ඤාතාවිත්ථියං සච්ඡිකරිස්සන්ති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝිතිත්ථියං පජ්ඣති.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝිතිත්ථියං භාවෙති යො අඤ්ඤාතාවිත්ථියං සච්ඡිකරිස්සන්ති⁶ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්ථියං⁷ සච්ඡිකරිස්සන්ති යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝිතිත්ථියං භාවෙති⁸ති: සත්ත පුග්ගලා⁹ අඤ්ඤාතාවිත්ථියං සච්ඡිකරිස්සන්ති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝිතිත්ථියං භාවෙති. අට්ඨමකො අඤ්ඤාතාවිත්ථියං සච්ඡිකරිස්සන්ති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝිතිත්ථියං පජ්ඣති.

36. යො අඤ්ඤාතාවිත්ථියං භාවෙති යො අඤ්ඤාතාවිත්ථියං සච්ඡිකරිස්සන්ති¹⁰ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්ථියං සච්ඡිකරිස්සන්ති යො අඤ්ඤාතාවිත්ථියං භාවෙති¹¹ති: පඤ්ඤා පුග්ගලා¹² අඤ්ඤාතාවිත්ථියං සච්ඡිකරිස්සන්ති, නො ච අඤ්ඤාතාවිත්ථියං භාවෙති. කයො මග්ගසමඛිනො¹³ අඤ්ඤාතාවිත්ථියං සච්ඡිකරිස්සන්ති, අඤ්ඤාතාවිත්ථියං පජ්ඣති. (අනුලොමං).

37. යො චක්ඛුත්ථියං න පරිජානාති යො දෙමනස්සිත්ථියං නපජ්ඣස්සති¹⁴ති: පඤ්ඤා පුග්ගලා චක්ඛුත්ථියං න පරිජානාති, නො ච දෙමනස්සිත්ථියං නපජ්ඣස්සති. වක්ඛාරො පුග්ගලා චක්ඛුත්ථියං න පරිජානාති, දෙමනස්සිත්ථියං නපජ්ඣස්සති.

යො වා පන දෙමනස්සිත්ථියං නපජ්ඣස්සති යො චක්ඛුත්ථියං න පරිජානාති¹⁵ති: අග්ගමග්ගසමඛි¹⁶ දෙමනස්සිත්ථියං නපජ්ඣස්සති නො ච චක්ඛුත්ථියං න පරිජානාති. වක්ඛාරො පුග්ගලා දෙමනස්සිත්ථියං නපජ්ඣස්සති, චක්ඛුත්ථියං න පරිජානාති.

1. වක්ඛාරො - මජ්ඣ. සන්ත - P.T.S.

2. අඤ්ඤාතාවිත්ථියං - P.T.S.

3. අට්ඨමකො - P.T.S.

4. සත්තපුග්ගලා - P.T.S.

5. අග්ගමග්ග සමඛි - P.T.S.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය පසක් කරන්නො වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්ථිය හැරැපියා යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය පසක් කරන්නාහ. දෙමනස්සිත්ථිය නො ද හැරැපියත්, අනාගාමිමාර්ගසමඛිති පුද්ගල අඤ්ඤාතාවිත්ථිය ද පසක් කරන්නො යැ, දෙමනස්සිත්ථිය ද හැරැපියා.

35. යමෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය (භාවනා වගයෙන) වඩා නම් හෙ අඤ්ඤිත්ථිය වඩන්නො යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්ථිය වඩන්නො වී නම් හෙ අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය වඩා යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤිත්ථිය වඩන්නාහ, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය නො ද වඩත්, අෂ්ටමක (ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගස්ථ) පුද්ගල අඤ්ඤිත්ථිය ද වඩන්නො යැ, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය ද වඩයි.

යමෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්ථිය පසක් කරන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය පසක් කරන්නො වී නම් හෙ අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය වඩා යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය පසක් කරන්නාහ. අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය නො ද වඩයි. අෂ්ටමක තෙම අඤ්ඤාතාවිත්ථිය ද පසක් කරන්නො යැ. අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය ද වඩා.

36. යමෙක් අඤ්ඤිත්ථිය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්ථිය පසක් කරන්නො යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය පසක් කරන්නො වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්ථිය වඩා යැ යත්: පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය පසක් කරන්නාහ. අඤ්ඤිත්ථිය නො ද වඩත්, මාර්ග සමඛිතිහු තිදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය ද පසක් කරන්නාහ. අඤ්ඤිත්ථිය ද වඩත්. (අනුලොම යි.)

37. යමෙක් චක්ඛුත්ථිය නො පිරිසිදැදැති නම් හෙ දෙමනස්සිත්ථිය (ප්‍රභාණ පරිඤ්ඤා විසින්) නො හැරැපියන්නො යැ යත්: පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් චක්ඛුත්ථිය නො පිරිසිදැදැති, දෙමනස්සිත්ථිය නො ද නො හැරැපියන්නාහ, පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක් චක්ඛුත්ථිය ද නො පිරිසිදැදැති, දෙමනස්සිත්ථිය ද නො හැරැපියන්නාහ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සිත්ථිය නො හැරැපියන්නො වී නම් හෙ චක්ඛුත්ථිය නො පිරිසිදැදැති යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඛිති පුද්ගල දෙමනස්සිත්ථිය නො හැරැපියන්නො යැ. චක්ඛුත්ථිය නො ද නො පිරිසිදැදැති. පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක් දෙමනස්සිත්ථිය ද නො හැරැපියන්නාහ, චක්ඛුත්ථිය ද නො පිරිසිදැදැතිත්.

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙසසනී'ති : යෙ පුට්ඨජජනා මග්ගං පටිලභිසසනති තෙ වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති, නො ච අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙසසනති. අට්ඨ පුග්ගලා වක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ඤා න පරිජානාති, අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමීතින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවෙසසනති.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙසසනති යො වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති'ති : අග්ගමග්ගසමඛරී අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙසසනති, නො ච වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති අට්ඨ පුග්ගලා අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමීතින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවෙසසනති, වක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ඤා න පරිජානාති.

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති යො අඤ්ඤීන්ද්‍රියං න භාවෙසසනී'ති : සත්ත' පුග්ගලා වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති, නො ච අඤ්ඤීන්ද්‍රියං න භාවෙසසනති. දෙව' පුග්ගලා වක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ඤා න පරිජානාති, අඤ්ඤීන්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවෙසසනති.

යො වා පන අඤ්ඤීන්ද්‍රියං න භාවෙසසනති යො වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති'ති : අග්ගමග්ගසමඛරී අඤ්ඤීන්ද්‍රියං න භාවෙසසනති, නො ච වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති. දෙව' පුග්ගලා අඤ්ඤීන්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවෙසසනති, වක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ඤා න පරිජානාති.

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති යො අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිසසනී'ති : සත්ත පුග්ගලා වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති, නො ච අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිසසනති. දෙව පුග්ගලා වක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ඤා න පරිජානාති, අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියඤ්ඤා න සච්ඡිකරිසසනති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිසසනති යො වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති'ති : ආමනායා.

38. යො දෙමනසස්සීන්ද්‍රියං නපපභතී යො අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙසසනී'ති : යෙ පුට්ඨජජනා මග්ගං පටිලභිසසනති, තෙ දෙමනසස්සීන්ද්‍රියං නපපභතති, නො ච අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙසසනති. අට්ඨ පුග්ගලා දෙමනසස්සීන්ද්‍රියඤ්ඤා නපපභතති, අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමීතින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවෙසසනති.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙසසනති යො දෙමනසස්සීන්ද්‍රියං නපපභතී'ති : අනායාමිමග්ගසමඛරී අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙසසනති, නො ච දෙමනසස්සීන්ද්‍රියං නපපභතති. අට්ඨ පුග්ගලා අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමීතින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවෙසසනති, දෙමනසස්සීන්ද්‍රියඤ්ඤා නපපභතති.

1. පඤ්ච - මජ්ඣ.

2. වක්ඛාදො - මජ්ඣ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අනඤ්ඤා-
තඤ්ඤාස්මිතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: යම් පෘථග්විජිත
කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නො
පිරිසිදුදැනී, අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්මිතින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ.
පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදැනී,
අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්මිතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්මිතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වී
නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදැනී යත්: අග්‍රමාර්ග
(රහත් මහ) සමඬ්ඨි පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්මිතින්ද්‍රිය නො
වඩන්නෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිදුදැනී. පුද්ගලයෝ
අට දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්මිතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.
චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදැනී.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය
නො වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය
නො පිරිසිදුදැනී, අඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ, පුද්ගලයෝ
දෙදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදැනී, අඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය ද
නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ
චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදැනී යත්: අග්‍රමාර්ගසමඬ්ඨි පුද්ගල
අඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නො
පිරිසිදුදැනී. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ,
චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදැනී.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අඤ්ඤාකාවිත්තන්ද්‍රිය
නො පසක් කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක්
චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදැනී, අඤ්ඤාකාවිත්තන්ද්‍රිය නො ද නො
පසක් කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො
පිරිසිදුදැනී, අඤ්ඤාකාවිත්තන්ද්‍රිය ද නො පසක් කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාකාවිත්තන්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ
චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදැනී යත්: එසේ යි

38. යමෙක් දෙමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නො හැරපියා නම් හෙ අනඤ්ඤා-
තඤ්ඤාස්මිතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: යම් පුහුණු කෙනෙක්
මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු දෙමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නො හැරපියා.
අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්මිතින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ
අට දෙනෙක් දෙමනස්සිත්තන්ද්‍රිය ද නො හැරපියා, අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්-
මිතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්මිතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ
වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නො හැරපියා යත්: අනාගාමිමාර්ග
සමඬ්ඨි පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්මිතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ,
දෙමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නො ද නො හැරපියා. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක්
අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්මිතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, දෙමනස්සිත්තන්ද්‍රිය ද
නො ද හැරපියා.

යො දෙමනසිත්ථියං නපපභතී යො අඤ්ඤිත්ථියං න භාවෙසස-
තී'ති: ෪¹ පුග්ගලා දෙමනසිත්ථියං නපපභතති, නො ච අඤ්ඤිත්ථියං
න භාවෙසසතති. තයො² පුග්ගලා දෙමනසිත්ථියංඤ්ඤිත්ථියංඤ්ඤිත්ථියං
න භාවෙසසතති.

යො චා පන අඤ්ඤිත්ථියං න භාවෙසසති යො දෙමනසිත්ථියං
නපපභතී'ති: ආමන්තා.

යො දෙමනසිත්ථියං නපපභතී යො අඤ්ඤාතාවිත්ථියං න
සච්ඡිකරිසසතී'ති: සත්තපුග්ගලා³ දෙමනසිත්ථියං නපපභතති, නො ච
අඤ්ඤාතාවිත්ථියං න සච්ඡිකරිසසතති. ඥෙව පුග්ගලා දෙමනසිත්ථි-
යංඤ්ඤිත්ථියං නපපභතති, අඤ්ඤාතාවිත්ථියංඤ්ඤිත්ථියං
න සච්ඡිකරිසසතති.

යො චා පන අඤ්ඤාතාවිත්ථියං න සච්ඡිකරිසසති යො දෙම-
නසිත්ථියං නපපභතී'ති: ආමන්තා.

39. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතිත්ථියං න භාවෙති යො
අඤ්ඤිත්ථියං න භාවෙසසතී'ති: ෪¹ පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසා-
මිතිත්ථියං න භාවෙතති, නො ච අඤ්ඤිත්ථියං න භාවෙසසතති.
තයො පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතිත්ථියංඤ්ඤිත්ථියං
න භාවෙතති, අඤ්ඤිත්ථි-
යංඤ්ඤිත්ථියං න භාවෙසසතති.

යො චා පන අඤ්ඤිත්ථියං න භාවෙසසති යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤා-
සසාමිතිත්ථියං න භාවෙති'ති: ආමන්තා.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතිත්ථියං න භාවෙති යො අඤ්ඤාතා-
විත්ථියං න සච්ඡිකරිසසතී'ති: සත්ත පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසා-
මිතිත්ථියං න භාවෙතති, නො ච අඤ්ඤාතාවිත්ථියං න සච්ඡිකරිසසතති.
ඥෙව පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතිත්ථියංඤ්ඤිත්ථියං
න භාවෙතති, අඤ්ඤාතා-
විත්ථියංඤ්ඤිත්ථියං න සච්ඡිකරිසසතති.

යො චා පන අඤ්ඤාතාවිත්ථියං න සච්ඡිකරිසසති යො අනඤ්ඤා-
තඤ්ඤාසසාමිතිත්ථියං න භාවෙති'ති: ආමන්තා.

40. යො අඤ්ඤිත්ථියං න භාවෙති යො අඤ්ඤාතාවිත්ථියං න
සච්ඡිකරිසසතී'ති: පඤ්ඤා පුග්ගලා අඤ්ඤිත්ථියං න භාවෙතති, නො ච
අඤ්ඤාතාවිත්ථියං න සච්ඡිකරිසසතති. ඥෙව පුග්ගලා අඤ්ඤිත්ථියංඤ්ඤිත්ථියං
න භාවෙතති, අඤ්ඤාතාවිත්ථියංඤ්ඤිත්ථියං
න සච්ඡිකරිසසතති.

යො චා පන අඤ්ඤාතාවිත්ථියං න සච්ඡිකරිසසති යො
අඤ්ඤිත්ථියං න භාවෙති'ති: ආමන්තා. (පට්ටනිකං).

පට්ටපපනනානාගතවායො.

1. සඤ්ඤා - මෙසං.

2. වතකාරො - මෙසං.

3. සත්තපුග්ගලා - P.T.S.

යමෙක් දෙමනස්සිත්ථිය නො හැරපියා නම් හෙ අඤ්ඤිත්ථිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් දෙමනස්සිත්ථිය නො හැරපියති, අඤ්ඤිත්ථිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් දෙමනස්සිත්ථිය ද නො හැරපියති, අඤ්ඤිත්ථිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්ථිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්ථිය නො හැරපියා යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සිත්ථිය නො හැරපියා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්ථිය නො පසක් කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් දෙමනස්සිත්ථිය නො හැරපියති, අඤ්ඤාතාවිත්ථිය නො ද නො පසක් කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සිත්ථිය ද නො හැරපියති, අඤ්ඤාතාවිත්ථිය ද නො පසක් කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය නො පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්ථිය නො හැරපියයි යත්: එසේ යි.

39. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤිත්ථිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය නො වඩති, අඤ්ඤිත්ථිය නො ද නො වඩන්නාහ, පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය ද නො වඩති, අඤ්ඤිත්ථිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්ථිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය නො වඩයි යත්: එසේ යැ.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්ථිය නො පසක් කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය නො වඩති, අඤ්ඤාතාවිත්ථිය නො ද නො පසක් කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය ද නො වඩති, අඤ්ඤාතාවිත්ථිය ද නො පසක් කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය නො පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ථිය නො වඩයි යත්: එසේ යි.

40. යමෙක් අඤ්ඤිත්ථිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්ථිය නො පසක් කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අඤ්ඤිත්ථිය නො වඩති, අඤ්ඤාතාවිත්ථිය නො ද නො පසක් කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤිත්ථිය ද නො වඩති, අඤ්ඤාතාවිත්ථිය ද නො පසක් කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය නො පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්ථිය නො වඩයි යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යානික යි.)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නානාගතවාර යි.

41. ယော ဝိသုဒ္ဓိသို့၊ ဝရိယာနိသ ယော ဝေဒါနာနိသို့၊ ဗုဒ္ဓိနာ-
နိသိန္ဒိတော၊

ယော ပါ ဃာ ဓမ္မဉာဏိဗျူဟံ၊ ပဗ္ဗိန္ဒြိယံ ဓမ္မာ ဝိသုဒ္ဓိဗျူဟံ၊
ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ : ဇာတိ၊

ශ්‍රී ලංකා විකුණුම් සභාවේ පරිපාලන සභාවේ සභාපතිතුමාණෙනි :
ආචාර්ය ආචාර්ය : ඩී. ඩී. ඩී.

ဇယား ပါ ဥပဒေ နာမည်အရင်းအမြစ်ကို ဖော်ပြသော စာ
စာအုပ်ကို ဖော်ပြသော စာအုပ်ကို ဖော်ပြသော စာအုပ်ကို

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානීතං යො අක්ඛන්ද්‍රියං භාවෙසානි'ති :
නො.

ගො වා පන අකුණිညියံ. භාවෙසසති සො චක්ඛුජියං පරිජා-
නිජා'ති : නො.

යො වක්කුන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍ය යො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සවිජ්ජකරිස්ස
ති'ති : නො.

ဇယား ပါ ဗဟု အကျဉ်းချုပ်အား ဖော်ပြထားသော ဇယား ပါရှိသည်။
 ပြန်လည်အသုံးပြု: ဇယား

42. ယော ဇေဝါနန္ဒိယိယံ၊ ဗဗုဏိယံ ယော ဣန္ဒြေဗုဒ္ဓိယော၊
ဇိဝိဗုဒ္ဓိယံ၊ ဟိဝိဗုဒ္ဓိယံ၊ ဟိဝိဗုဒ္ဓိယံ၊ ဟိဝိဗုဒ္ဓိယံ၊ ဟိဝိဗုဒ္ဓိယံ၊ ဟိဝိဗုဒ္ဓိယံ၊

යො වා පන අනුකූලයෙන්ම විය. භාවයෙහි යො
දෙමනසිද්ධිය. පරිච්ඡා'ති: නො.

ယော ငွေမဲဘဏ်ကြီး ဗဟိုက ယော အဆင့်ကြီး ဗဟိုကန်ကြီး၊
 ဝေဟို ဗဟိုကန်ကြီး ငွေမဲဘဏ်ကြီး ဗဟိုကန်ကြီး၊ ဘော ဝေဟို အဆင့်ကြီး
 ဗဟိုကန်ကြီး^၁ အဘယျာဓိ ငွေမဲဘဏ်ကြီးအဆင့် ဗဟိုကန်ကြီး၊ အဆင့်ကြီးအဆင့်
 ဗဟိုကန်ကြီး

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ අගමැතිවරයා වන්නේ ශ්‍රීමත් රාජපක්ෂ මහත්මයාණෙනි. එතුමාගේ නියෝගයට අනුකූලව කටයුතු කරමින් සිටිමින් සිටිමු.

[illegible]

1. **ගාථිකයන්හි : - P.T.S.**

2. **සාමාන්‍යයානුකූල - P.T.S.**

3. පාලකයා - P.T.S.

4. සටහන්කරියායාගේ නම : ආමර්සන් - P.T.S.

5. අරභා - පෙ - සවිකර්ණයානි - P.T.S. උපන.

41. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය (ත්‍රිවිධ පරිඤ වීසින්) පිරිසිදුදත්තෙ වී නම් භෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය (ප්‍රභාණ පරිඤ වීසින්) හැරපියන්නෙ යැ යත් නැත.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරපියන්නෙ වේ නම් භෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ යැ යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ වී නම් භෙ අනඤ්ඤා-නඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ නම් භෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ යැ යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ වී නම් භෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් භෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ යැ යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ වී නම් භෙ අඤ්ඤා-තාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නෙ වී නම් භෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ යැ යත්: නැත.

42. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය (ප්‍රභාණ පරිඤ වීසින්) හැරපී නම් භෙ අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් භෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරපී යැ යත්: නැත.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරපී නම් භෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරපූහ. අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද වඩන්නාහ. අනාගාමී පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද හැරපී, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වඩන්නෙ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩා නම් භෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරපී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නාහ. දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද හැරපී. අනාගාමී පුද්ගල අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වඩන්නෙ යැ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද හැරපී.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරපී නම් භෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නෙ යැ යත්: රහත් පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරපී, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද සාක්ෂාත් කරන්නෙ යැ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද හැරපී, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් කරන්නෙ යැ.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සව්ඪකරිසසනි යො දෙමනසසිජ්ජියං පජ්ඣන්තා'ති : ඡ පුගලා අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සව්ඪකරිසසනති, නො ව දෙමනසසිජ්ජියං පජ්ඣන්ත. ඉච්ච පුගලා අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සව්ඪකරිසසනති, දෙමනසසිජ්ජියං සව්ඪකරිසසනති.

43. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාතීතිජ්ජියං භාවිතං යො අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං භාවෙසසනි'ති : ඉච්ච පුගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාතීතිජ්ජියං භාවිතං, නො ව අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං භාවෙසසනති. පඤ්ච පුගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාතීතිජ්ජියං සව්ඪකරිසසනති, අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සව්ඪකරිසසනති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං භාවෙසසනි යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාතීතිජ්ජියං භාවිතා'ති : ඉච්ච පුගලා¹ අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං භාවෙසසනති, නො ව අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාතීතිජ්ජියං භාවිතං. පඤ්ච පුගලා අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සව්ඪකරිසසනති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාතීතිජ්ජියං සව්ඪකරිසසනති.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාතීතිජ්ජියං භාවිතං යො අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සව්ඪකරිසසනි'ති :² අරහා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාතීතිජ්ජියං භාවිතං, නො ව අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සව්ඪකරිසසනති. ඡ පුගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාතීතිජ්ජියං සව්ඪකරිසසනති, අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සව්ඪකරිසසනති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සව්ඪකරිසසනි යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාතීතිජ්ජියං භාවිතා'ති : ඉච්ච පුගලා අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සව්ඪකරිසසනති, නො ව අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාතීතිජ්ජියං භාවිතං. ඡ පුගලා අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සව්ඪකරිසසනති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාතීතිජ්ජියං සව්ඪකරිසසනති.

44. යො අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං භාවිතං යො අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සව්ඪකරිසසනි'ති : නො.⁴

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සව්ඪකරිසසනි යො අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං භාවිතා'ති : නො. (අනුලොමං).

45. යො චක්ඛන්තියං න පරිජානිතං යො දෙමනසසිජ්ජියං නපජ්ඣන්තා'ති : පඤ්ච පුගලා චක්ඛන්තියං න පරිජානිතං, නො ව දෙමනසසිජ්ජියං නපජ්ඣන්තා. තයො පුගලා චක්ඛන්තියං සව්ඪකරිසසනති, දෙමනසසිජ්ජියං නපජ්ඣන්තා.

යො වා පන දෙමනසසිජ්ජියං නපජ්ඣන්තා'ති : අරහා දෙමනසසිජ්ජියං නපජ්ඣන්තා, නො ව චක්ඛන්තියං න පරිජානිතං. තයො පුගලා දෙමනසසිජ්ජියං සව්ඪකරිසසනති, චක්ඛන්තියං න පරිජානිතං.

1. අට්ඨකො - P.T.S.

2. සව්ඪකරිසසනි'ති : අට්ඨකො - P.T.S.

3. අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං - PTS.

4. සව්ඪකරිසසනි'ති : අට්ඨකො - PTS.

යළි යමෙක් අක්කුතාවිත්ථිය සාක්ෂාත් කරන්නේ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්ථිය හැරපි යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අක්කුතාවිත්ථිය සාක්ෂාත් කරන්නාහ, දෙමනස්සිත්ථිය නො ද හැරුනුහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අක්කුතාවිත්ථිය ද සාක්ෂාත් කරන්නාහ, දෙමනස්සිත්ථිය ද හැරුනුහ.

43. යමෙක් අනක්කුතක්කුසස්සාමිතිත්ථිය (භාවනා විසින්) වැඩී නම් හෙ අක්කුතත්ථිය වඩන්නේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අනක්කුතක්කුසස්සාමිතිත්ථිය වැඩුහ. අක්කුතත්ථිය නො ද වඩන්නාහ, පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අනක්කුතක්කුසස්සාමිතිත්ථිය ද වැඩුහ, අක්කුතත්ථිය ද වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අක්කුතත්ථිය වඩන්නේ වී නම් හෙ අනක්කුතක්කුසස්සාමිතිත්ථිය වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අක්කුතත්ථිය වඩන්නාහ. අනක්කුතක්කුසස්සාමිතිත්ථිය නො ද වැඩුහ. පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අක්කුතත්ථිය ද වඩන්නාහ, අනක්කුතක්කුසස්සාමිතිත්ථිය ද වැඩුහ.

යමෙක් අනක්කුතක්කුසස්සාමිතිත්ථිය වැඩී නම් හෙ අක්කුතාවිත්ථිය සාක්ෂාත් කරන්නේ යැ යත්: රහත් පුද්ගල අනක්කුතක්කුසස්සාමිතිත්ථිය වැඩී, අක්කුතාවිත්ථිය නො ද සාක්ෂාත් කරන්නේ යැ. පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනක්කුතක්කුසස්සාමිතිත්ථිය ද වැඩී, අනක්කුතාවිත්ථිය ද සාක්ෂාත් කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අක්කුතාවිත්ථිය සාක්ෂාත් කරන්නේ වී නම් හෙ අනක්කුතක්කුසස්සාමිතිත්ථිය වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අක්කුතාවිත්ථිය සාක්ෂාත් කරන්නාහ, අනක්කුතක්කුසස්සාමිතිත්ථිය නො ද වැඩුහ, පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අක්කුතාවිත්ථිය ද සාක්ෂාත් කරන්නාහ, අනක්කුතක්කුසස්සාමිතිත්ථිය ද වැඩුහ.

44. යමෙක් අක්කුතත්ථිය වැඩී නම් හෙ අක්කුතාවිත්ථිය සාක්ෂාත් කරන්නේ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අක්කුතාවිත්ථිය සාක්ෂාත් කරන්නේ වී නම් හෙ අක්කුතත්ථිය වැඩී යැ යත්: නැති. (අනුලොම යි).

45. යමෙක් චක්ඛුත්ථිය නො පිරිසිදුදත්තේ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්ථිය නො හැරපියන්නේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් චක්ඛුත්ථිය නො පිරිසිදුදත්තේ, දෙමනස්සිත්ථිය නො ද නො හැරපියන්නාහ, පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් චක්ඛුත්ථිය ද නො පිරිසිදුදත්තේ, දෙමනස්සිත්ථිය ද නො හැරපියන්නාහ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සිත්ථිය නො හැරපියන්නේ වී නම් හෙ චක්ඛුත්ථිය නො පිරිසිදුදත්තේ යැ යත්: රහත් පුද්ගල දෙමනස්සිත්ථිය හෝ හැරපියන්නේ යැ, චක්ඛුත්ථිය නො ද නො පිරිසිදුදත්තේ. පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් දෙමනස්සිත්ථිය ද නො හැරපියන්නාහ, චක්ඛුත්ථිය ද නො පිරිසිදුදත්තේ.

යො වක්ခුන්දිය. න පරිජාතිသ යො අනာයුතအာယုသ္မာမီතින්දිය.
 න ဟာဝေဓာနိ'ති: ယေ ပုပ္ဖိဗ္ဗာနာ ဝဏ္ဏံ ပပိဇ္ဇေဓမ္မာနာ ခေ ဝက္ခန္ဓိန္ဒြိယ.
 န ပရိဗ္ဗာနိသ, ဘော ဝိ အာယုတအာယုသ္မာမီතින්ဒြိယ. န ဟာဝေဓာနာနိ.
 ဗုဓိံ ပုပ္ဖာနာ ဝက္ခန္ဓိန္ဒြိယနာ န ပရိဗ္ဗာနိသ, အာယုတအာယုသ္မာမီතින්ဒြိ-
 ယနာ န ဟာဝေဓာနာနိ.

යො වා පන අනුකූල අයුක්තීන්හිදීය. න භාවෙසීන්
සො වකුන්දීය. න පරිච්ඡින්නී: අරහ අනුකූල අයුක්තීන්හිදීය.
න භාවෙසීන්, නො ව වකුන්දීය. න පරිච්ඡින්නී. අට්ඨ ඉග්ගො
අනුකූල අයුක්තීන්හිදීය. න භාවෙසීන්, වකුන්දීය. න
පරිච්ඡින්නී.

යො වකුන්‍රියං න පරිජානිතං යො අකුන්‍රියං න භාවෙසසනිති'ති: සත්ත පුග්ගලා වකුන්‍රියං න පරිජානිතං, තො ව අකුන්‍රියං න භාවෙසසනති. ඉති පුග්ගලා¹ වකුන්‍රියංකා න පරිජානිතං, අකුන්‍රියංකා න භාවෙසසනති.

යော වා පන අකုဋ်ညိယံ၊ න ဗာဝေဿနိ၊ ယော ဝိနန္ဒိညိယံ၊
 နာ ပရိနာနိယံ၊ ဘိ၊ နာဝေဿနိ၊ ဘော ဝိ
 ဝိနန္ဒိညိယံ၊ နာ ပရိနာနိယံ၊ ဇေဝိ ဗုဒ္ဓဟူဝေ၊ အကုဋ်ညိယံ၊ နာ
 ဗာဝေဿနိ၊ ဝိနန္ဒိညိယံ၊ နာ ပရိနာနိယံ။

යො වකඩුන්ද්‍රියං න පරිජානිත් සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සවිජ්ඣකරිස්සන්ති'ති; අට්ඨ පුග්ගලා' වකඩුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්, නො ව අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සවිජ්ඣකරිස්සන්ති. යෙ පුට්ඨජජනා මග්ගං පටිලම්බස්සන්ති තෙ වකඩුන්ද්‍රියඤ්ඤා න පරිජානිත්, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ඤා න සවිජ්ඣකරිස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිජ්ජයං න සවිඤ්ඤාකරිසංඝාති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිතා'ති: අරභා අඤ්ඤාතාවිජ්ජයං න සවිඤ්ඤාකරිසංඝාති, නො ච චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිතා. යෙ පුටුප්පතා මග්ගං පටිලභිසංඝාතා නෙ අඤ්ඤාතාවිජ්ජයංඤාති න සවිඤ්ඤාකරිසංඝාති, චක්ඛුන්ද්‍රියංඤාති න පරිජානිතා.

[illegible]

1. 6 ප්‍රශ්න - PTS.

2. ഭരണയുക്തം - PTS.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදත්තේ වී නම් හෙ අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නො යැ යත්: යම් පාඨග්ජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු වෙත් ද ඔහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදු දත්ත, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදු දත්ත, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නො වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදත්තේ යැ යත්: රහත් පුද්ගල අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නො යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිදුදත්ත. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ. චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදත්ත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදත්තේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තිය නො වඩන්නො යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදත්ත, අඤ්ඤිත්තිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදත්ත, අඤ්ඤිත්තිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තිය නො වඩන්නො වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදත්තේ යැ යත්: රහත් පුද්ගල අඤ්ඤිත්තිය නො වඩන්නො යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිදුදත්ත. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤිත්තිය ද නො වඩන්නාහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදත්ත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදත්තේ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාචිත්තිය සාක්ෂාත් නො කරන්නො යැ යත්: පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදත්ත, අඤ්ඤාතාචිත්තිය නො ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ. යම් පුහුදුන් කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදත්ත, අඤ්ඤාතාචිත්තිය ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාචිත්තිය සාක්ෂාත් නො කරන්නො වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදත්තේ යැ යත්: රහත් පුද්ගල අඤ්ඤාතාචිත්තිය සාක්ෂාත් නො කරන්නො යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිදුදත්ත. යම් පුහුදුන් කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤාතාචිත්තිය ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදත්ත.

46. යමෙක් දෙමනස්සිත්තිය නො හැරවී නම් හෙ අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නො යැ යත්: යම් පාඨග්ජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු දෙමනස්සිත්තිය නො හැරවූහ, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ සෑදෙනෙක් දෙමනස්සිත්තිය ද නො හැරවූ යැ, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යො වා පන අනුකූලအනුකූලမဟිතින්ද්‍රියං න භාවෙසසනි
 සො දෙමනසසින්ද්‍රියං නපාප්භිත්තාති: තයො පුග්ගලා¹ අනුකූල-
 තඅනුකූලමහිතින්ද්‍රියං න භාවෙසසනති, නො ව දෙමනසසින්ද්‍රියං
 නපාප්භිත්ත. ඡ පුග්ගලා අනුකූලතඅනුකූලමහිතින්ද්‍රියංකච න භාවෙසසනති,
 දෙමනසසින්ද්‍රියංකච නපාප්භිත්ත.

යො දෙමනසයිනිදියං නප්පජතිත්ථ යො අකුකුකුනිදියං න භාවෙසස-
 නිති: ප්‍ර පුග්ගලා දෙමනසයිනිදියං නප්පජතිත්ථ නො ච අකුකුකුනිදියං
 න භාවෙසසනති. යෙ පුට්ඨජනා මගං පටිලභිසසනති තෙ
 දෙමනසයිනිදියකුකු නප්පජතිත්ථ, අකුකුකුනිදියකුකු න භාවෙසසනති.

යො වා පන අක්කැදිදිය. න භාවෙසසනි සො දෙමනසසිදිය. නයප්පිකානි'ති: ඉඳා පුගලා අක්කැදිදිය. න භාවෙසසනි, තෙ දෙමනසසිදිය. නපප්පිකා. යෙ පුප්පිකා මග්ග. පට්ටිකසනනි' තෙ අක්කැදිදියඤ්ඤා න භාවෙසසනි, දෙමනසසිදියඤ්ඤා නයප්පිකා.

[illegible]

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤායං න සච්ඡකරිස්සති යො දෙමනස්සිඤ්ඤායං නායප්පභිඤ්ඤායං අරහං අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤායං න සච්ඡකරිස්සති, නො ච දෙමනස්සිඤ්ඤායං නායප්පභිඤ්ඤායං පුට්ඨජජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති' තෙ අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤායං න සච්ඡකරිස්සන්ති, දෙමනස්සිඤ්ඤායං නායප්පභිඤ්ඤායං.

47. යො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත් සො අඤ්ඤි-
න්ද්‍රියං න භාවෙසානිති: ඉති පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං
න භාවිත්, නො ව අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙසානති. යෙ පුට්ඨනා
මග්ගං පට්ටභිසානති තෙ අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියංඤ්ඤි න භාවිත්,
අඤ්ඤින්ද්‍රියංඤ්ඤි න භාවෙසානති.

[illegible]

1. **ဖုတ် ပုလဲလ - PTS.**

3. **විකසාගාර - මිනිසා.**

3. මග්ගං න පටිලභියානති - PTS. කප්පා සග්ගල්ලා - මිජය.

4. පහත දෑ අතරින් PTS.

5. න පටිලභිෂභනති - මර්ස-, PTS.

6. මගය. නා පටිලිකෂණය - PTS.

යළි යමෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාසාමීනිත්වය නො වඩන්නේ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්වය නො හැරයි යැ යත්: පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාසාමීනිත්වය නො වඩන්නාහ, දෙමනස්සිත්වය නො ද නො හැරවූ යැ, පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාසාමීනිත්වය ද නො වඩන්නාහ, දෙමනස්සිත්වය ද නො හළහ.

යමෙක් දෙමනස්සිත්‍රිය නො හැරී නම් හෙ අඤ්ඤිත්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් දෙමනස්සිත්‍රිය නො හළහ, අඤ්ඤිත්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. යම් පෘථග්වත කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු දෙමනස්සිත්‍රිය ද නො හළහ, අඤ්ඤිත්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාන්තිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ දෙම-
නස්සින්නිය නො හැරී යෑ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤාන්තිය
නො වඩන්නාහ, දෙමනස්සින්නිය නො ද නො හළහ. යම් පාරිශ්වත
කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤාන්තිය ද
නො වඩන්නාහ, දෙමනස්සින්නිය ද නො හළහ.

යමෙක් දෙමනස්සින්දිය නො හැරී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවන්දිය සාක්ෂාත් නො කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් දෙමනස්සින්දිය නො හළහ, අඤ්ඤාතාවන්දිය නො ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ, යම් පෘථග්වන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු දෙමනස්සින්දිය ද නො හළහ, අඤ්ඤාතාවන්දිය ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාචාර්යය සාක්ෂාත් නො කරන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්දිය නො හැරී යෑ යත්: රහත් පුද්ගල අඤ්ඤාචාර්යය සාක්ෂාත් නො කරන්නෙ යැ. දෙමනස්සින්දිය නො ද නො හැරී යම් පාරිථ්වන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤාචාර්යය ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ, දෙමනස්සින්දිය ද නො හළහ.

47. යමෙක් අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් ඔහු අඤ්ඤන්ද්‍රිය නො වඩින්නේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වැඩූහ, අඤ්ඤන්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. යම් පෘථග්වත කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද වැඩූහ, අඤ්ඤන්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාන්ත්‍රිය නො වඩන්නේ නම් ඔහු අනාඤ්ඤානඤ්ඤාස්මිතින්ත්‍රිය නො වැඩී යෑ යක්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤාන්ත්‍රිය නො වඩන්නාහ, අනාඤ්ඤානඤ්ඤාස්මිතින්ත්‍රිය නො ද නො වැඩුහ, යම් පෘථව්‍ය කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ නො කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤාන්ත්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, අනාඤ්ඤානඤ්ඤාස්මිතින්ත්‍රිය ද නො වැඩුහ.

යො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්‍යො යො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති'ති: ඉදං පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්‍යො, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙ අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියංඤා න භාවිත්‍යො, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියංඤා න සච්ඡිකරිස්සන්ති.

යො චා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති යො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්‍යොති; අරහා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති, නො ච අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්‍යො. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං න පටිලභිස්සන්ති, තෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියංඤා න සච්ඡිකරිස්සන්ති. අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියංඤා න භාවිත්‍යො.

48. යො අඤ්ඤාන්ද්‍රියං න භාවිත්‍යො යො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති'ති: අදා පුග්ගලා අඤ්ඤාන්ද්‍රියං න භාවිත්‍යො, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙ අඤ්ඤාන්ද්‍රියංඤා න භාවිත්‍යො, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියංඤා¹ න සච්ඡිකරිස්සන්ති.

යො චා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති යො අඤ්ඤාන්ද්‍රියං න භාවිත්‍යොති: අරහා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති, නො ච අඤ්ඤාන්ද්‍රියං න භාවිත්‍යො. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං න පටිලභිස්සන්ති තෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියංඤා න සච්ඡිකරිස්සන්ති, අඤ්ඤාන්ද්‍රියංඤා න භාවිත්‍යො'ති. (පට්ටනිකං)

අනිත්‍යානාගතවාගො.

ඉන්ද්‍රිය යමකං නිට්ඨිතං².

යමකප්පකරණං සම වතං.

1. අඤ්ඤාන්ද්‍රියංඤා - PTS.

2. ඉන්ද්‍රිය යමකං යමං පටිපුණ්ණං - PTS

යමෙක් අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤතාවිත්ද්‍රිය සාක්ෂාත් නො කරන්නො යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වැඩුහ, අඤ්ඤතාවිත්ද්‍රිය නො ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ. යම් පුරුෂයෙකු කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ, අඤ්ඤතාවිත්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤතාවිත්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: රහත් පුහුල් අඤ්ඤතාවිත්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ යැ, අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො ද නො වැඩී, යම් පෘථග්වේදන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ නො කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤතාවිත්ද්‍රිය ද නො පසක් කරන්නාහ, අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ.

18. යමෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤතාවිත්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩුහ, අඤ්ඤතාවිත්ද්‍රිය නො ද නො පසක් කරන්නාහ. යම් පෘථග්වේදන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ, අඤ්ඤතාවිත්ද්‍රිය ද නො පසක් කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤතාවිත්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: රහත් පුහුල් අඤ්ඤතාවිත්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ යැ, අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො ද නො වැඩී. යම් පෘථග්වේදන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ නො කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤතාවිත්ද්‍රිය ද නො පසක් කරන්නාහ, අඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ. (ප්‍රත්‍යතික සි.)

පතිතානාගතවාර සි.

ඉන්ද්‍රිය යමක නිමි.

යමකප්‍රකරණ සමාප්ත සි.